www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ANALELE
ACADEMIEI ROMÂNE

SERIA II. — TOMUL XXXVII.

1914 — 1915.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE

BUCUREȘTI
LIBRĂRIILE SOCEC & Co., C. SFETEA, PAVEL SURU
LEIPZIG VIENA
OTTO HARRASSOWITZ. GEROLD & COMP.
1915. 467

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE

DELA 6/19 IUNIE 1914 PÂNĂ LA 24 APRILIE (7 MAIU) 1915.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 6/19 IUNIE 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *N. Iorga* expune comunicarea d-sale despre: ***Veneția în Marea Neagră. III. Originea legăturilor cu Ștefan cel Mare și mediul politic al desvoltării lor.***

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: De multă vreme Academia a fost preocupată de idea de a intrà în stăpânirea casei și ogradei dela Mircești, unde a trăit și unde odihnesc de veci rămășițele pământești ale marelui poet național și fost membru al acestei Instituțiuni, Vasile Alecsandri. Dorința Academiei erà ca din casele, cu obiectele rămase dela poet, să se facă un muzeu, iar mormântul să fie ocrotit și îngrijit cum se cuvine. Eu, personal, de vreo trei-patru ani am făcut toate demersurile în acest scop. Am acum marea bucurie a aduce la cunoștința Academiei, că nepoatele de fiică ale lui Alecsandri, d-na Margareta N. Catargi și d-șoara Elena D. Catargi, prin actul autentificat și transcris la 3/16 Iunie curent, au dăruit Academiei împrejmuirea cu casa dela Mircești, cam vreo două pogoane, rămânând ca văduva poetului, care a împărtășit din toată inima dorința noastră și are un cult pentru memoria lui Alecsandri, să locuească acolo până la sfârșitul vieții. D-l Președinte cetește actul de donațiune și încheierea Delegațiunii, prin care

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

s'a decis, conform art. 85 din Regulament, primirea donațiunii. Aceste acte nè oblıgă a ne face datoria către memoria lui Alecsandri și de aceea se vor luà mai întâiu măsuri de a se reparà ecaretele și împrejmuirea, cari acum sunt dărăpănate Va trebuì apoi să se facă catagrafia obiectelor din casă cu legenda fiecăruia și, la timp, se va numì acolo un institutor sau învățător pensionar, ori altă persoană cu oarecare cultură, care să fie custodele acelui loc sfânt al neamului și ciceronele vizitatorilor lui O datorie mai rămâne Academiei de îndeplinit, anume aceea de a îndulcì ultimii ani de vieață ai văduvei poetului. D-na Paulina Alecsandri are o modestă pensie de 240 lei brut pe lună, fără nici o altă resursă. Rog pe Academie să acorde bătrânei văduve un ajutor de 200 lei pe lună; cu aceasta Instituțiunea noastră va onorà și mai mult memoria bardului național. D-l Președinte zice apoi că d-șoara Elena D. Catargi a dăruit prin d-l advocat al Academiei, care a mers la Mircești pentru facerea actului de donație, o pereche ochelari cu armatura de aur, pe cari i-a avut dela bunicul d-sale și cari au aparținut Domnitorului Cuza, precum se arată printr'o notiță autografă a poetului.

D-l *P. Poni* atrage atențiunea că mormântul lui Alecsandri nu este în ogradă, ci în grădină, și deci va trebuì ca, la facerea procesului verbal de primire, să se prevadă acest lucru. In ce privește ajutorul de 200 lei lunar ce ar fi să se dea văduvei poetului, d-sa crede că nu este nici un membru care să nu-l aprobe.

— Membrii prezenți, în unanimitate, ieau cu mulțumire act de acceptarea donațiunii și dau însărcinarea Delegațiunii să acorde d-nei Paulina Alecsandri un ajutor viager de 200 lei pe lună.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice că toate obiectele cari au aparținut sau au avut vreo legătură oarecare cu Alecsandri, și pe cari d-sa le-a strâns în decursul anilor, le dăruește Academiei spre a le depune la muzeul ce se va înființà la Mircești.

— Darul d-lui Președinte e primit cu vie însuflețire.

D-l *St. C. Hepites* zice că, ca omagiu pentru memoria lui Henri Poincaré, regretatul membru onorar al Academiei, și pentru a legà numele său de o fundațiune științifică, Comitetul internațional întocmit la Paris și din care fac parte d-nii Dr. Istrati, Mrazec, Țițeica, d-sa și d-l I. Rallet, profesor la Universitatea din Iași, face apel la confrații, colegii și admiratorii lui din toate părțile lumii spre a participà la o subscripție destinată:

1) de a bate o medalie cu efigia marelui matematician, și

2) de a constituì un fond al cărui venit să fie întrebuințat de Academia de științe din Paris pentru a încurajà și răsplătì pe tinerii învățați, cari se

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ocupă de părţile ştiinţei, al căror progres a fost asigurat de geniul lui Poincaré. Un asemenea apel prezentă d-l Hepites şi Academiei.

— Se recomandă Delegaţiunii.

ŞEDINŢA DELA 13/26 IUNIE 1914.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Dela d-l Hendrik Christian Andersen se primeşte, prin Legaţiunea Statelor Unite ale Americei de Nord, opera· *Création d'un centre mondial de communication,* operă publicată de dânsul pentru a susţineà idea de a se creà un nou oraş internaţional, în care să se întâlnească şi să se armonizeze toate interesele naţiunilor culte de pe pământ.

— Se decide a se exprimà mulţumiri.

Dela d-l General Joaquin de la Llave din Madrid se primeşte scrierea sa: *Bulgaria y Rumania. Notas de viaje.* Madrid 1909.

— Se vor exprimà mulţumiri.

Dela Părintele Protopop Dr. Ioan Lupaş se primeşte următoarea scrisoare de mulţumire pentru alegerea sa de membru corespondent:

«Am primit cu bucurie încunoştinţarea D-voastre No. 1.160 despre votul Academiei Române, care la 29 Maiu c. a binevoit a mă alege membru corespondent al ei, în Secţiunea istorică.

«Votul celui mai înalt areopag al culturii noastre naţionale îmi va servì ca un îndemn puternic pentru continuarea activităţii pe tărâmul cercetărilor istorice, privitoare la trecutul Românilor ardeleni.

«Oricât de grele şi puţin prielnice sunt împrejurările vieţii dela sate pentru asemenea cercetări, nu voiu cruţà în viitor nici o jertfă şi osteneală întru răspândirea cunoştinţelor istorice atât de necesare pentru trezirea şi întărirea conştiinţei naţionale a poporului nostru.

«Vă rog, Domnule Preşedinte, să primiţi şi să aveţi bunătatea a comunicà onor. membri ai Academiei Române adânc simţita mea mulţămită pentru înalta atenţiune, de care aţi binevoit a împărtăşì modestele mele încercări pe tărâmul istoriografiei româneşti-ardelene».

Dela d-l Mario Roques se primeşte următoarea mulţumire telegrafică pentru alegerea sa de membru corespondent străin·

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Je reçois avec joie profonde la nouvelle du témoignage d'estime que m'accorde l'Académie et vous prie lui exprimer ma gratitude.»

«Primesc cu adâncă bucurie înștiințarea despre mărturia stimei pe care mi-o acordă Academia și vă rog să-i exprimați recunoștința mea.»

Dela Petru Mioc, țăran din Berliște, Banat, se primește o lungă scrisoare, prin care arată lipsa ce se simte, în poporul știutor de carte dela sate, de cărți folositoare din cari țăranii să învețe cum să cultive mai bine pământul, ca să dea un câștig mai bun, cum să cunoască ei cine au fost moșii și strămoșii noștri, ce a fost neamul din care ne tragem, ce suntem azi și ce vom puteà fi mâine; să cunoască ce este lumea, cerul și pământul; apoi ce este omul, cu ce l-a înzestrat Dumnezeu, ce minte și ce știință are, și altele. După acestea, țăranul din Banat se roagă a i se trimite în dar asemenea cărți; «eu nu cer pâne, căci știința pâne îmi va aduce; nu cer bani, nu cer averi, ci cer și vă rog ca să-mi dați și mie să gust din poamele atât de dulci ale marilor bărbați în știință și cultură ai neamului nostru...»

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* recunoaște că, în adevăr, e o mare lacună în cultura noastră generală lipsa de cărți pe înțelesul poporului și pentru folosința lui practică, economică, socială, morală și chiar politică. La înlăturarea acestui rău trebue să ne gândim cu tot dinadinsul și să găsim mijlocul cel mai potrivit spre a da țăranilor poamele cele dulci, despre cari ne scrie țăranul din Banat. Poate că tot Academiei va trebuì să cadă și această sarcină atât de importantă pentru luminarea țărănimii. D-l Dr. Istrati va procurà și trimite personal solicitatorului unele cărți potrivite.

D-l *D. Onciul* crede că unul din mijloacele Academiei ar fi să publice concursuri pentru mici premii, cari să se acorde autorilor celor mai bune scrieri de această natură.

D-l *I Simionescu* zice că asemenea cărți tipărește Casa Școalelor și că d-sa va îngriji să se trimită din ele și săteanului Petru Mioc.

Și dela Academie se va căutà a i se trimite câtevà publicații, zice d-l *Bianu.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice că Societatea scriitorilor români l-a invitat să iea cuvântul Dumineca viitoare la mormântul lui Eminescu, cu ocaziunea aniversării a 25-a dela moartea poetului. Intreabă dacă Academia consimte să vorbească în numele ei.

— Se dă delegațiune d-lui Președinte în acest sens.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 20 IUNIE (3 IULIE) 1914.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *I. Bianu* zice: Domnilor Colegi, d-l coleg Iorga va prezentà astăzi Academiei câtevà documente de mare valoare: scrisori autografe de ale lui Tudor Vladimirescu, cari vor aruncà multă lumină nouă asupra eroului şi martirului care personifică întâia încordare a energiei naţionale spre a revenì iar la vieaţa naţională, amorţită de mai bine de un veac. După îndemnul d-lui Iorga şi cu îngăduirea D-voastre viu să aduc şi eu la cunoştinţa Academiei câtevà documente istorice nouă de însemnătate deosebită, cari vor face din săptămâna trecută una din cele mai bogate în descoperiri istorice:

1. Vă înfăţişez întâiu un portret în uleiu al soţiei a doua a lui Vodă Gheorghe Bibescu, Doamna Mariţica, născută Văcărescu, fostă soţia Spătarului Ghica, de care s'a despărţit spre a se mărità cu Vodă Bibescu, care şi dânsul s'a despărţit spre acelaş scop de soţia lui Zoe, născută Mavrocordat şi adoptată de Safta Grigorie Brâncoveanu. Doamna Mariţica erà de o rară frumuseţe şi o ştià bine, de aceea îi plăceà mult să-şi facă portretul, şi au rămas până la noi mai multe portrete de ale ei. Acesta pe care vi-l înfăţişez a ajuns în hala vechiturilor, de unde a fost cumpărat pentru colecţia noastră istorică. In el Doamna Mariţica este înfăţişată în costum naţional în cerdacul unei case ţărăneşti, stând în picioare şi învârtind cu mâna dreaptă o mică vârtelniţă pe care deapănă matase. Numele pictorului nu se vede, dar după felul picturii cred că portretul este făcut de Leca.

Portretele Doamnei Mariţica ar merità să fie adunate şi reproduse — între altele — şi pentru varietatea şi frumuseţea costumelor naţionale ce poartă. Cunoscut este portretul frumos, în alt costum mai puţin autentic ţărănesc, care s'a pus în reproducere litografică — alăturea de al lui Vodă — în fruntea publicaţiei oficiale: ***Almanah al Statului pe anul 1848, tipărit cu slobozenia Inaltei Stăpâniri.. In al 10-lea an. Bucureşti. Tipărit la Pitarul Z. Carcalechi, tipograful Curţii. 1848.*** Anul 1848 a fost cel din urmă al fericirii domneşti! Acest portret a fost reprodus de d-l Iorga în revista d-sale *„Drum drept“* (1913, No. 2, pag. 96). Mai am cunoştinţă că există un portret al frumoasei Doamne în muzeul Simu, făcut de Szathmári, artistul atât de mult îndrăgostit de elementele artistice ale ţerii şi vieţii româneşti. Un altul mi se spune că se află la fiica Doamnei, măritată cu Contele francez Montesquiou-Faisensac.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Ar fi de dorit, mai patriotic și chiar mai cuviincios ca asemenea portrete, când și-au pierdut însemnătatea pentru cei în ale căror case au rămas dela părinți, să se dea Academiei sau altei instituții naționale, care adună material istoric, și să nu se mai arunce slugilor, dela cari ajung în hala vechiturilor, când nu sunt distruse.

2. Nu se cunoștea până acuma o veche pecete cu stemă a orașului Curtea de Argeș, vechiul oraș de scaun al Țerii-Românești.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In zilele trecute, am cumpărat într'o legătură de documente vechi, de puțină însemnătate, un zapis dela 1709 (7217), prin care «Gherghe județ dimpreună cu alți orășani din oraș din Argeș» au «vândut o livade din grope cu știrea tuturor orășenilor... lui Toder... «pe bani 100... și i-am dat noi banii la cal de oaste....»

Pe acest zapis, care se alătură aici în facsimile, este pusă cu fum pecetea orașului de formă rotundă cu diametrul de 4 cm. Stema orașului este în mijloc: Vulturul imperial cu două capete, cu aripile întinse și fără coroană. In exergă are inscripția: † **СЪТВОРИ СИИ ПЕЧАТЬ АРЦЕШУЛУИ** (a făcut această pecete a Argeșului).

3. A treia descoperire însemnată făcută în săptămâna trecută, care a îmbogățit colecțiile Academiei și materialul istoric al trecutului nostru, este din domeniul numismaticei.

S'a descoperit acum de curând — nu se știe încă bine nici când, nici de cine, nici unde (se zice în Dobrogea nouă) — un tezaur monetar de mare valoare. Erà — pe cât se spune — o oală în care s'au aflat peste 1.000 monete dela Domnii Țerii-Româneşti Vladislav I și Radu I (1364—138..) și foarte multe dela Alexandru și Sracimir, Țarii Bulgarilor. Monetele găsite au fost aduse în Capitală și vândute în ascuns, după obiceiu. Pentru colecția Academiei am cumpărat: 409 bucăți, din cari 34 dela Vladislav, 166 dela Radu, 50 dela Alexandru al Bulgariei și 159 dela Sracimir. Dintre tipurile până acum cu totul necunoscute este interesant unul, în care pe o parte se vede stema Țerii-Românești: Vulturul stând pe un coif așezat pe scutul Ungariei înclinat; pe cealaltă parte: un răsboinic în armură, stând drept în picioare și ținând în mâna dreaptă o lance, iar mâna stângă ținând-o rezemată pe un scut cu capul de jos așezat pe pământ. D-l C. Moisil, ajutorul numismat al Academiei, a luat în studiu acest bogat material monetar, și a constatat că moneta descrisă mai sus este dela Radu I și are următoarea legendă: *Av.* TRANSALPINI *Rv.* MONEA RADO WO. Nu mă pot oprì de a atrage atențiunea asupra unei asemănări: Din toate portretele domnești zugrăvite prin biserici ca portrete ctitorești — câte au ajuns până la noi — singur al lui Mircea la Cozia — este arătat îmbrăcat în armură de răsboinic apusean. Cum va fi fost la Vodița și la Tismana? Această asemănare între portretul lui Mircea dela Cozia și al tatălui său Radu I de pe banul găsit acuma arată o puternică influență apuseană la Curtea domnească dela noi.

In legătură cu descoperirea monetară de acum, amintesc faptul că acum 7—8 ani s'a descoperit la Nicolițel în Dobrogea (jud.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Tulcea, plasa Isaccea) un alt bogat tezaur monetar, în care mai multe mii de monete erau dela Mircea. In colecția Academiei au intrat un număr însemnat și au fost descrise de d-l C. Moisil în *Creșterea Colecțiunilor* din 1911, pag. 364.

Descoperirea de acum mai are un element interesant: pe lângă monetele bune române și bulgare s'au găsit și am cumpărat un număr mare de monete greșit bătute, unele prea de tot subțiri, altele prea slab bătute, și în sfârșit mulțime de bucăți și fărămături de monete. Toate acestea par a arătà că tezaurul găsit este o visterie și chiar o bănărie domnească de atunci, adică dela Radu I, căci el este Domnul cel mai nou dela care se află monete în acest tezaur.

Studiile făcute pe îndelete de specialiști, ca d-nii N. Docan, care însuș a cumpărat o parte bună din acest tezaur, d-l C. Moisil și alții, vor lămurì toate aceste chestiuni și altele pe cari le ridică prețioasele descoperiri din Maiu sau Iunie 1914.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Față cu importantele comunicări făcute de d-l Bianu, îmi voiu permite a adaoge câtevà date relativ la pânza ce a procurat Academiei.

Ea reprezentă cu siguranță pe d-na Maria Bibescu, născută Văcărescu, sau *„Marițica cea frumoasă“*, cum o numiau Bucureștenii.

Vodă Bibescu se despărțì de prima sa soție, pentru a o luà de nevastă, și se însură cu ea la Focșani, unde fură cununați de Vodă Mihalache Sturdza.

Portretul acesta nu este de o factură perfectă și nu are nimic caracteristic din felul de a lucrà al lui Szathmári, Leca sau Walenstein, pictorii din acea epocă.

In orice caz el nu e făcut de Szathmári și cu oarecare probabilitate poate fi datorit lui Leca.

Dela Szathmári avem o miniatură pe ivoriu de 10—12 cm aproximativ, în care Doamna este reprezentată tot în costum românesc, încărcată cu salbe de lefți de aur, făcută în 1845 și de o execuțiune admirabilă. Ea se află în colecțiunea mea.

Leca a făcut însă portretrul aceleiaș persoane în rochie albă de mireasă și într'un mod cât se poate de ales.

Acest portret se află astăzi în posesiunea nepotului pictorului Leca, inginerul cu acelaș nume, și am convingerea că dacă Academia i-ar face o adresă pentru a-i cere acest portret, poate că ar binevoì a i-l cedà.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In ce priveşte observaţia d-lui Bianu asupra modului cum se distrug multe din obiectele trecutului nostru, cred că suntem cu toţii înţeleşi, că în mare parte noi singuri am fost duşmanii acestui trecut, a cărui importanţă şi înălţime nu am cunoscut-o, astfel încât am dispreţuit şi distrus fără milă foarte multe obiecte, cari ar fi stat cu cinste într'un muzeu naţional.

Să sperăm că se va găsì cinevà, care să întrunească la un loc tot ce priveşte trecutul nostru, care cu cât îl cunoaştem mai deaproape, cu atâta cu fericire vedem cât a fost de înălţător şi câtă lumină şi cinste poate el să reverse asupra neamului nostru.

D-l *N. Iorga* expune comunicarea d-sale: *Scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu din anii 1814—1815.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* zice că în şedinţa precedentă i s'a dat delegaţie să vorbească în numele Academiei, Duminică 15/28 Iunie, la mormântul lui Mihail Eminescu. D-sa şi-a îndeplinit sarcina, rostind următoarea cuvântare:

«Societatea scriitorilor români mi-a făcut şi mie cinstea de a mă fi chemat la această sărbătorire a unei glorii a neamului. Simţind însă că această delicată atenţiune se îndreaptă, pe deasupra persoanei mele, Preşedintelui Academiei, am făcut cunoscut faptul colegilor mei, cari cu fericire s'au grăbit a mă însărcinà să vorbesc la mormântul lui Eminescu, în numele celei întâi instituţiuni culturale a neamului, care va fi veşnic nemângâiată de a nu fi numărat şi pe Eminescu printre membrii ei.

«Acei însă cari cunosc mersul Academiei noastre, precum şi desfăşurarea vieţii lui Eminescu, mai ales în ultimii ani ai vieţii sale chinuite, tocmai când roadele geniului său începuse a fi cunoscute şi a impresionà cugetarea românească, vor aveà uşor deslegarea faptului pentru care Eminescu nu a făcut parte din sânul acestei Instituţiuni, pe care el, de altfel, a respectat-o întotdeauna, convins cum erà, ca Român şi cu mintea sa superioară, de importanţa, mai mare mult, la noi, ca la alte neamuri, a acestei instituţiuni. Această purtare de seamă a lui Eminescu erà explicabilă şi prin faptul că o instituţiune cu astfel de menire nu trebue atinsă, chiar când prin starea împrejurărilor, la un moment dat, am aveà cevà de

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

cârtit în contra ei. Căci să nu uităm că dacă instituțiunile sunt permanente și depind de voia noastră, oamenii cu adevărat superiori sosesc fără să știm când, cum, și de ce, deci independent de orice voință a noastră în timp.

«E curios și demn de observat în ce mod se redeșteaptă națiunile, fieștecare cu caracteristica sa.

«Eminescu aparține generațiunii care s'a manifestat după închegarea desăvârșită a României moderne. In urma, și la umbra stejarilor, marii premergători cari răsar la noi odată în începutul secolului trecut, văzù ziua și mănunchiul de laudă din care făceà parte, ca fruntaș, Eminescu. Premergătorii vor fi avut și lipsurile lor culturale, dar erau și întregi la minte, calzi la inimă și hotărîți la faptă. Lor li se datoresc 1821, 1848, 1856 și 1859; lor le vine cinstea primei noastre literaturi și primelor noastre năzuințe culturale, originale, din acea epocă.

«Pe cei ce se aflase în câmpul frumos al literelor Eminescu îi preamărește în admirabila sa scriere *Epigonii*.

«Dintre toți cei de seamă, din această nouă generație, numai Eminescu puteà scrie o astfel de bucată.

«*Conta* erà prea abstract în lucrarea sa, urmărind numai probleme filozofice. Cugetare superioară, el se ridicà, în genere, deasupra frământărilor patimilor omenești, pentru a stoarce din creierul său ceeace-l preocupà mai mult, cauza cauzelor, evoluțiunea și scopul final!

«*Carageale* erà opusul său. El se complăceà în a observà și analizà firea celor în jurul cărora trăià. El le studià partea cu totul omenească și ciudățeniile vieții. Ridicolul traiului social și familiar îl pasionau, și el, fotograf desăvârșit, ne-a lăsat pagine, în cari vedem evoluțiunea rău îndrumată a unei societăți, dornică de altfel nu numai de progres, ceeace erà de laudă, dar și prea ahtiată de a o rupe cu trecutul, ceeace erà o mare greșeală.

«*Eminescu* erà o fire aleasă, sentimental, curat la inimă și purutrea dornic de o vieață ideală. El voià o lume de cinste, de iubire mai ales, de înălțare sufletească și cu desăvârșit caracter românesc, cu deosebire cugetător prin temperament, enciclopedist prin o vastă erudițiune autodidactică, iubitor al frumosului și al femeii, această podoabă desăvârșită a creațiunii, patriot pătruns de ceeace poate da neamul său, dar doritor înflăcărat al unor zile, nu numai bune, dar ideale. Din pricina stării lui sufletești, Eminescu erà fatal destinat a fi pesimist, erà virtual pregătit a fi poet desăvârșit, pe lângă

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rima, mai totdeauna perfectă, ce mânuià cu uşurinţă; erà natural ca în scrierile lui pline de melancolie şi dor să vezi licărind totdeauna patima adevărului şi a binelui, întreţăsate de frumuseţea poeziei perfecte, a cugetării profunde şi de un neţărmurit dor de lumină; dar toate veşnic, sub obida amărăciunii sale sufleteşti.

«E curios de a studià scrierile sale, în cari vezi, la fiece pas, omul îndurerat şi chinuit, care, în momentele cele mai dulci ale vieţii sale, nu poate totuş gustà fericirea deplină, înlănţuit de nesiguranţa credinţei sale, de neştiinţa adevărului adevărat, de realitatea chiar a bucuriei sau întristării sale!

«In momentele sale de deprimare şi suferinţă, iarăş, ajuns cu gândul la râpa adâncă şi întunecoasă, pe care cugetarea noastră nu o poate trece, încă, sper eu, vezi din contra că el întrevede steaua binefăcătoare, care va luminà odată şi ne va înlesnì deslegarea nexului cauzal, aducând deplină fericire vieţii noastre pământeşti, pe care o simţià el că nu poate fi ţărmurită, nici drămăluită, cu necazurile şi micimile numai ale celor ce vedem acum.

«Invăţat, cu multă minte şi adânc în cugetare, cunoscător şi iertător, fire blândă, plin de încredere, dar plătind adânc cu suferinţa, prin îndelungate zile de mare desperare sufletească, iată cine a fost Eminescu.

«A simţit din înălţimea unui suflet curat, a iubit adânc, a scris duios şi cu rost şi chiar prin moartea lui timpurie şi obscură a deschis el ochii minţii compatrioţilor lui şi a adus lumină în inima şi cugetul neamului.

«Flori de tei, pe cari le-ai iubit în vieaţă, cadă pe mormântul în care te odihneşti, şi fie ca sufletul tău curat în Nirvana să locuească.»

Se primesc următoarele scrisori de mulţumire pentru alegere de membri corespondenţi străini:

Dela d-l Karl Romstorfer din Viena:

«Die mir seitens der hochloblichen Academie zuteil gewordene, mich hochst ehrende Auszeichnung der Ernennung zum korrespondierenden Mitgliede der historischen Section verpflichtet mich zu ganz bensonderem Danke um so mehr, als die hochlöbliche Academie meine bis-

«Distictiunea ce mi-a arătat onorata Academie şi care mă onorează foarte mult, numindu-mă membru corespondent în Secţiunea istorică, mă obligă să-mi exprim mulţumirile mele deosebite, cu atât mai mult, că onorata Academie a recunoscut pe deplin şi lucrările mele

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

herigen Arbeiten stets voll anerkannt und mich in der Durchführung derselben nachhaltigst unterstutzt hat.

«Ich gestatte mir deshalb hiermit meinen ganz verbindlichsten tiefgefuhlten Dank zum Ausdrucke zu bringen und hoffe und wunsche, auch noch in Zukunft vielfach Gelegenheit zu finden, der hochstehenden alten rumänischen Kunst meine Bewunderung zu zollen »

de până acum şi m'a sprijinit în mod efectiv în executarea lor.

«Imi permit deci a-i exprimà mulţumirile mele cele mai adânc simţite şi recunoscătoare şi sper şi doresc ca şi în viitor să mi se dea multe ocazii de a arătà vechei arte româneşti atât de superioare tributul meu de admiraţiune.»

Dela d-l Ioan Radonić din Belgrad:

«Très sensible à la preuve de confiance qui m'a été manifestée par l'Académie Roumaine par ma nomination comme membre correspondant dans la Section historique, j'ai l'honneur de vous en exprimer ma profonde reconnaissance. En continuant à m'occuper aussi à l'avenir des questions relatives aux relations serbo-roumaines dans le courant du moyen âge et jusqu'à ce jour, je crois qu'il me sera possible de donner à l'Académie une faible preuve de ma reconnaissance ainsi que de mon dévouement.»

«Foarte simţitor pentru dovada de încredere ce mi-a fost manifestată de Academia Română prin numirea mea ca membru corespondent în Secţiunea istorică, am onoarea a vă exprimà adânca mea recunoştinţă. Continuând să mă ocup şi pe viitor de chestiunile privitoare la legăturile sârbo-române în cursul evului mediu şi până în ziua de azi, cred că-mi va fi cu putinţă să dau Academiei o slabă dovadă despre recunoştinţa ca şi despre devotamentul meu »

Dela d-l Eugen Herzog se primeşte următoarea scrisoare în limba română, prin care mulţumeşte pentru alegerea sa de membru corespondent:

«Mă rog să comunicaţi Academiei Române mulţumitele mele cele mai vii pentru alegerea mea de membru corespondent.

«Este pentru mine o mare onoare de a face parte din cea mai distinsă corporaţiune ştiinţifică a naţiunii române, de care nu mă leagă numai ocupaţiunea mea şi specialitatea căreia m'am dedicat, ci şi admiraţia sinceră pentru nobilele şi energicele năzuinţe culturale încununate de izbânde atât de frumoase.»

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Se primesc următoarele scrisori de mulțumire pentru alegere de membri onorari:

Dela d-l A. Laveran din Paris:

«Je viens de recevoir la lettre par laquelle vous m'annoncez que j'ai été élu membre honoraire de l'Academia Română. Cette haute distinction est pour moi un grand honneur auquel je suis d'autant plus sensible que j'ai toujours eu beaucoup de sympathie pour les Roumains. Je vous remercie et je vous prie d'être mon interprète auprès de vos éminents collègues en leur exprimant mes sentiments de vive et profonde gratitude.»

«Am primit scrisoarea prin care mă vestiți că am fost ales membru onorar al Academiei Române. Această înaltă distincțiune este pentru mine o mare onoare pentru care sunt cu atât mai simțitor, cu cât am avut totdeauna multă dragoste pentru Români.

«Vă mulțumesc și vă rog a fi interpretul meu pe lângă eminenții D-voastre colegi, exprimându-le simțimintele mele de vie și adâncă recunoștință»

Dela d-l Julius von Hann din Viena:

«Ich bitte meinen herzlichsten Dank entgegenzunehmen und der Akademie zur Kenntniss bringen zu wollen, fur die besondere Auszeichnung, welche mir die Academia Română durch meine Wahl zu ihrem Ehrenmitgliede erwiesen hat.

«Ich fuhle mich der Akademie fur diese Ehrung tief verpflichtet»

«Vă rog să primiți și să arătați Academiei mulțumirile mele cele mai cordiale pentru deosebita distincțiune pe care Academia Română mi-a arătat-o, alegându-mă ca membru onorar.

«Pentru această onoare mă simt adânc obligat către Academie.»

Dela d-l Behrend Pick din Gotha:

«Die Academia Română bitte ich meinen aufrichtigsten und verbindlichsten Dank für die grosse Ehre entgegenzunehmen, die sie mir erwiesen hat, indem sie mich zu ihrem Mitglied erwählt hat. Ich darf diese mich sehr erfreuende Ehrung gewiss dem Umstand zuschreiben, dass meine Hauptarbeit auf dem Gebiet der antiken Numismatik sich grade mit den Landschaften beschäftigt, von denen ein Teil dem heutigen Konigreich

«Rog Academia Română să primească cele mai sincere și recunoscătoare mulțumiri ale mele pentru marea onoare ce mi-a făcut, alegându-mă membru onorar al ei. Cred că pot atribui această distincție, care mă bucură foarte mult, împrejurării că lucrarea mea principală din domeniul numismaticii antice tratează tocmai despre acele regiuni, din cari o parte aparține astăzi Regatului României. Astfel am avut ocazie să studiez cu deamănuntul istoria celor

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Rumänien angehört Ich hatte dabei Veranlassung die Geschichte der beiden ältesten Städte des Landes Istros und Kallatis und der nicht viel jüngeren Tomis und Dionysopolis genauer zu studieren und beschäftige mich auch sonst vielfach mit den Altertumern dieses Gebietes. Das ist das Band, das mich seit 25 Jahren mit der rumänischen Wissenschaft und der Gelehrtenwelt des Landes verbindet. Jetzt ist es mir eine grosse Freude und Ehre, dank Ihrer Wahl nun auch der Akademie anzugehoren, in der die angesehensten Vertreter aller Wissenschaften vereinigt sind Lassen Sie mich die Hoffnung aussprechen, hochgeehrte Herren, dass es mir vergonnt sein werde, bei Arbeiten der Akademie oder einzelner Mitglieder, die sich mit der griechischen und romischen Vorzeit Rumäniens beschaftigen, mich durch collegiale Mitwirkung nützlich machen zu konnen; ich würde sehr glucklich sein, auf diese Weise meine Dankbarkeit fur die mir erwiesene Ehre bezeigen zu können.»

mai vechi două oraşe din ţară, Istros şi Kallatis, şi a celor două nu cu mult mai tinere Tomis şi Dionysopolis şi mă ocup şi altfel în mai multe direcţii cu antichităţile acestor regiuni. Aceasta este legătura care de 25 de ani mă leagă de ştiinţa românească şi de lumea învăţaţilor din ţară. Acum îmi face mare bucurie şi onoare, că, graţie alegerii D-voastre, aparţin şi Academiei, în care sunt întruniţi cei mai distinşi reprezentanţi ai tuturor ştiinţelor. Permiteţi-mi, prea stimaţilor Domni, a da expresiune speranţei, că-mi va fi dat să mă fac, prin colaborarea mea colegială, folositor Academiei sau unora din membrii ei, în lucrările cari se ocupă cu antichitatea elenă şi romană a României. Aş fi foarte fericit dacă în chipul acesta voiu puteà arătà recunoştinţa mea pentru onoarea ce mi-aţi făcut.»

Dela d-l E. Babelon din Paris:

«Je m'empresse de vous accuser réception de la lettre par laquelle vous voulez bien m'informer que l'Academia Română a daigné me conférer le titre de membre honoraire. Cette haute distinction me flatte et m'honore au plus haut point; je suis très fier d'avoir été jugé digne d'entrer dans les rangs

«Mă grăbesc să vă înştiinţez despre primirea scrisorii prin care aţi binevoit să mă informaţi că Academia Română m'a învrednicit cu conferirea titlului de membru onorar. Această înaltă distincţiune mă măguleşte şi mă onorează în cel mai înalt grad; sunt foarte mândru că am fost socotit vrednic ca să

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

de cette illustre Académie ; bien d'autres savants étrangers eussent pu être choisis à ma place. Permettez-moi de considérer surtout mon élection comme un témoignage des sentiments de cordialité qui ont toujours uni les Roumains aux Français

«Je vous prie de bien vouloir transmettre à M. le Président et à MM. les membres de l'Académie l'expression de ma vive et profonde gratitude.»

intru în rândurile acestei ilustre Academii; mulți alți învățați străini ar fi putut fi aleși în locul meu. Ingăduiți-mi să consider mai ales alegerea mea ca o mărturie a sentimentelor de cordialitate cari au unit pe Români cu Francezi.

«Vă rog să binevoiți a transmite d-lui Președinte și d-lor membri ai Academiei expresiunea viei și adâncii mele recunoștințe »

Dela d-l Constantin Jireček din Viena·

«J'ai l'honneur d'accuser réception de la lettre du 19 juin, par laquelle vous avez la bonté de m'informer que l'Academia Română à Bucarest m'a décerné le titre de membre honoraire.

«Veuillez être auprès de votre savante corporation l'interprète de toute ma gratitude pour cette haute distinction, tant pleine d'honneur pour moi. Je puiserai dans cette élection, qui ne fera qu'accroître ma bien sincère sympathie pour Votre nation, un nouvel encouragement à poursuivre les études de l'histoire des pays Balkaniques.»

«Am onoarea a vă înștiință despre primirea scrisorii din 19 Iunie, prin care aveți bunătatea a mă informà că Academia Română din București mi-a decernat titlul de membru onorar.

«Binevoiți a fi pe lângă învățata D-voastre corporațiune interpretul întregei mele recunoștințe pentru această înaltă distincțiune, atât de plină de cinste pentru mine. Voiu dobândi din această alegere, care nu va face decât să crească cu totul sincera mea simpatie pentru națiunea D-voastre, o nouă încurajare pentru a continuà studiul istoriei țerilor Balcanice »

D-l *St. C. Hepites* prezentă în dar din partea autorului, d-l Ernest Lebon, scrierea· *Savants du jour.—Emile Picard.*

Dela d-l Profesor Gr. Crețu se primește o scrisoare, prin care arată că, în *Arhiva românească*, ed. I, 1840—41, și ed II, 1860, Mihail Kogălniceanu a publicat un document românesc dela 1 Iunie 1749, intitulat: *Act pentru desrobirea vecinilor în Moldova*, după două copii comunicate de Antohi Sion și C. Hurmuzaki și că notița, care însoțește actul, arată că documentul se află în Muzeul dela Odesa și că, afară de semnătura Domnului, poartă vreo

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

165—170 semnături de episcopi, egumeni, boieri și *altă obștie*. In *Arhiva românească* s'au publicat numai 87 iscălituri, iar în textul documentului sunt câtevà greșeli evidente. D-l Crețu roagă ca Academia să procure fotografia acestui document.

— Se decide a se face intervenire pentru procurarea fotografiei.

Se cetesc procesele verbale ale Secțiunii științifice pentru ședințele dela 6/19 și 20 Iunie (3 Iulie), prin cari se arată că Secțiunea a decis să propună a se publicà lucrarea d-lui V. Buțureanu: *Massivul cristalin dela Broșteni*, după ce autorul va face modificările și reducerile propuse de raportor.

— Propunerile Secțiunii se aprobă.

D-l Președinte amintește că la 23 și 24 Iunie (6 și 7 Iulie) se vor ținea examenele de finele anului la Institutul Otteteleșanu și că, după obicieu, în afară de membrii Comisiunii, mai ieau parte ca delegați ai Academiei și alți membri.

— Se deleagă d-nii *Dr. V. Babeș* și *Gr. Antipa.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 27 IUNIE (10 IULIE) 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *St C. Hepites* zice că în zilele de 23 și 24 Iunie (6 și 7 Iulie) curent s'au ținut la Institutul Otteteleșanu examenele și serbarea de încheierea anului școlar, la care au asistat, în afară de d-sa ca membru al Comisiunii, d-l coleg Dr. Babeș, delegat special al Academiei, d-l Profesor Const. G Ionescu, delegat al Ministerului Instrucțiunii, și alte persoane distinse, cari au dorit să cunoască rezultatele pe cari le dă această școală a noastră. Examenele și serbarea au decurs spre cea mai mare mulțumire a tuturor. D-l delegat al Ministerului a ținut o prea frumoasă cuvântare și a spus că va prezentà Ministrului raport despre cele constatate la Institut. La sfârșitul serbării, la 24 Iunie (7 Iulie), d-l Hepites a rostit următoarea cuvântare, al cărei text îl depune la biurou:

«*Iubite Copile,*

«Toate câte sunteți aici, știți împrejurările înălțătoare, dar în acelaș timp și îngrijitoare, în cari s'a ținut examenul anului trecut.

«Eram la 22 Iunie (5 Iulie) 1913; în ajun se decretase mobilizarea armatei, căreia aparțin părinții sau frații voștri. La chemarea făcută de Suveranul nostru pentru apărarea drepturilor țerii noastre, nici unul n'a lipsit.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Repeziciunea, avântul și entuziasmul cu care tot ostașul a alergat la locul de luptă a uimit lumea.

«Și, cu toate pustiirile ce le-a făcut, în rândurile vitejilor noștri soldați, crunta boală contractată pe pământul bulgăresc, se cuvine să ne aducem aminte azi cu mândrie de Tratatul de pace dela București, în temeiul căruia ni s'a dat înapoi o parte din țara stăpânită de Mircea cel Bătrân, mărindu-se astfel scumpa noastră țară cu districtele Durostor la Dunăre și Caliacra la Marea Neagră.

«Acest rezultat îmbucurător pentru tot Românul se datorește înțelepciunii Augustului Protector al acestui Institut, Maiestatea Sa Regele Carol I, și vitejiei armatei noastre.

«Se cuvine deci ca din tot sufletul nostru să zicem în această zi de sărbătoare :

Să trăească Maiestatea Sa Regele Carol I,
Să trăească Maiestatea Sa Regina Elisabeta,
Să trăească Dinastia,
Să trăească Armata !

«Două alte evenimente, foarte însemnate pentru Institutul nostru, petrecute în cursul anului școlar ce acum se încheie, merită să fie menționate aci. Unul dureros, pierderea celui care a înființat acest Institut; și altul onorător, vizitarea sa de către membrii Academiei Române.

«După o foarte scurtă suferință, s'a stins din vieață, la 11/24 Decemvrie 1913, Ion Kalinderu, care și-a pus o bună parte din sufletul său la înființarea acestui Institut, și care, ca un adevărat părinte de familie, bun și îngăduitor, urmărià cu cel mai mare interes și fericire progresele ce se realizau în creșterea și educațiunea tuturor elevelor, cari s'au perindat în acest Institut de cultură și de educațiune dela înființarea sa.

«Fiecare din voi, copilele mele, își aduce negreșit aminte de figura blândă și de cuvintele de încurajare ale aceluia care, nerealizându-și o familie a lui, formase din voi, ca și din toate elevele premergătoare vouă în acest Institut, familia sa.

«Memoria lui Ion Kalinderu (1), ca și aceea a lui Ioan Otteteleșanu (2) și a Elenei Otteteleșanu — cari au avut idea înființării acestui Institut pentru creșterea și educațiunea de bune mame de familie fără pretențiune sau lux — să vă fie în veci neștearsă.

«Din parte-mi ofer fiecăreia din elevele clasei V, pentru necontenită aducere aminte, câte un portret al protectorului binevoitor pe care l-ați pierdut, Ion Kalinderu.

(1) Născut la 28 Decemvrie 1840 (9 Ianuarie 1841)
(2) Incetat din vieață la 8/20 Maiu 1876.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Vizitarea Institutului la 14/27 Maiu de către membrii Academiei Române, spre a se asigurà de lucrările voastre, este o dovadă de interesul ce dânșii pun în prosperarea acestei Instituțiuni aflate sub conducerea înțeleaptă a Doamnei Directoare Saegiu, care însăș este mamă de familie.

«Cu această ocaziune s'au putut constată cu mulțumire lucrările voastre din atelierele de țesătorie de pânză și de covoare, din atelierele de rufărie și de croitorie; s'au putut vedeà creșterea gândacilor de mătase, lucrările voastre de grădinărie; s'au apreciat cunoștințele voastre de desemn și meșteșugul vostru pentru prepararea bucatelor și modul de a le servì la masă. S'a constatat în fine buna voastră voință pentru îndeplinirea tuturor îndatoririlor ce aveți, și cu toții ne-am bucurat de starea sănătății voastre.

«In semn de mulțumire din partea Academiei s'a hotărît ca să se dăruească fiecăreia din elevele clasei V câte o fotografie a grupului de eleve ce s'a luat cu acest prilej și care să vă aducă aminte în totdeauna anii ce ați petrecut într'acest Institut, unde s'a căutat, prin toate mijloacele, de a vă da o instrucțiune și o educațiune potrivite cu menirea voastră.

«Această menire — așà după cum vă spuneam și anul trecut la aceeaș serbare ca și azi — nu este de a râvnì să vă faceți învățătoare sau alte funcționare, ci să vă creați cát mai curând o familie pentru punerea în practică a învățămintelor ce vi s'au dat acì pentru a devenì bune mame de familie prin îngrijirea și buna creștere ce veți da copiilor voștri, făcând dintr'înșii buni Români, iubitori ai neamului și ai pământului strămoșesc.

«Pentru aceasta trebue să vă aduceți aminte în fiecare moment de însușirile de căpetenie ce trebue să aibă o bună mamă de familie, însușiri pe care vi le am arătat și eu în cuvântarea mea din anul trecut și pe cari nu mă pot oprì de a nu vi le reamintì și acum. Acestea sunt: iubirea, bunătatea și răbdarea; ele fac podoaba mamei și prin urmare a femeii; ele să vă fie întipărite în minte ca niciodată, în nici o împrejurare a vieții voastre, să nu vă lipsească nici bunătatea, nici iubirea și nici, mai cu seamă, răbdarea.

«Printr'însele ajungem la desvoltarea celui mai nobil sentiment al omenirii care este mila, baza ideilor de morală, și fără de care nu ar fi posibil traiul omului în societate.

«Știți, iubite copile, că întreaga morală creștină este întemeiată pe milă și pe iubirea aproapelui nostru. In toată vieața voastră căutați deci să desvoltați, în voi înșivă mai întâiu și apoi în acei a căror creștere vă este încredințată, acest sentiment al milei, al umanității. Cu principiile ce ați dobândit mai cu seamă în cursurile de religie și de psicologie ce ați urmat aici, lucrul vă va fi lesne, dacă într'adevăr ținta voastră neclintită va fi, așà după cum ne place a crede, de a vă face folositoare familiei voastre și neamului nostru

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Intr'această speranţă şi Academia Română face toate sacrificiile pentru propăşirea acestui Institut, unde voi, dragile mele copile, cari ne veţi părăsi astăzi, spre a vă reîntoarce la căminurile părinteşti, aţi petrecut 5 ani pentru îmbogăţirea cunoştinţelor voastre, pentru formarea voastră spre a fi utile societăţii.

«Sârguinţa voastră la diferitele învăţături a îndreptăţit pe Directoarea voastră să ne spună că «elevele din clasa V sunt în general toate foarte ambiţioase, se întrec una pe alta». Se înţelege că cuvântul de «ambiţioase» este aici luat în sensul său cel bun, înălţător, că fiecare dintr'însele lucrează având ambiţiunea, adică trudindu-se, dându şi silinţele de a întrece pe celelalte. Aceasta este într'adevăr o ambiţiune nobilă.

«Eu vă felicit pentru această nobilă ambiţiune şi vă mulţumesc pentru frumoasele cuvinte ce ne-a adresat adineauri, în numele vostru, una din voi.

«Dar mulţumesc şi d-nei Directoare, care a avut fericita idee ca, pe lângă înscrierea în *Cartea de aur* a Institutului nostru, a acelora dintre eleve cari s'au distins mai cu deosebire prin învăţătura lor, şi cultivarea diferitelor sentimente, să institue o medalie a Institutului Ottetelesanu pentru «Virtutea casnică», care, purtată cu mândrie pe piept, să fie dovada concretă a distinselor lor calităţi.

«Inscrierea în *Cartea de aur* şi acordarea acestei medalii urmând a se face ţinându-se seamă nu numai de rezultatul ultimului an de studii, ci de întreaga silinţă, activitate, bunăvoinţă şi bunăcuviinţa de care elevele au dat dovadă în cursul tuturor celor 5 ani de studii, profit de acest prilej spre a atrage atenţiunea tuturor elevelor de aci, ca chiar din prima clasă să ambiţioneze, să-şi impue ca ţintă înscrierea numelui lor în Cartea de aur şi prin urmare obţinerea medaliei.

«Din emulaţiunea ce se va desfăşură pentru acest scop nobil, cei dintâi cari vor culege cele mai mari foloase, vor fi tocmai elevele ele înseşi, prin câştigul ce vor realiză în acest chip în cantitatea şi calitatea cunoştinţelor ce vor căpătă.

«V'aduceţi aminte că, în anul trecut, trei din fostele voastre colege au fost înscrise în Cartea de aur înfiinţată anul trecut; astăzi sunt fericit că, după recomandaţiunea d-nei Directoare, numărul acelora cari au meritat această deosebită distincţiune este de şapte şi ne place a crede că, prin emulaţiunea de care vă vorbiam adineauri, numărul acestor distincţiuni va creşte tot mai mult din an în an.

«Ne facem o plăcută datorie de a exprimă respectuoasele noastre mulţumiri d-lui Ministru al Instrucţiunii publice pentru interesul ce poartă acestui

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Institut şi care a binevoit a delegà pe d-l profesor Const. G. Ionescu ca să-l reprezinte la examene şi la această solemnitate.

«Mulţumirile noastre cele mai călduroase le adresăm d-lui Delegat, care a binevoit să urmărească cu atât interes şi solicitudine diversele voastre lucrări.

«Munca neobosită şi pricepută depusă de d-na Directoare, în conducerea grea şi delicată a acestui Institut, ne impune obligaţiunea şi plăcerea de a-i exprimà cele mai vii ale noastre mulţumiri şi de a exprimà satisfacţiunea noastră personalului didactic pentru concursul ce a dat Direcţiunii în atingerea scopului ce urmăreşte Academia Română prin acest Institut. Disciplina şi armonia care trebue să domnească în personalul oricărei Instituţiuni pentru a puteà reuşì sunt cu atât mai indispensabile într'o Instituţiune de cultură şi de educaţiune, unde se lucrează la formarea sufletului, la formarea caracterului.

«Şi acum, dorind elevelor, cari rămân în Institut spre completarea instrucţiunii şi educaţiunii lor, spor la lucru şi voie bună, mă adresez vouă, dragi copile, celor 16 cari ne veţi părăsì, dorindu-vă o vieaţă fericită, bogată în răspândirea binelui în familiile ce veţi formà cu ajutorul lui Dumnezeu.

* * *

«Imi mai rămâne să rog pe d-l Delegat al Ministerului să binevoească a da elevelor din clasa V *diplomele de absolvire*, cari le dau drepturile conferite de Ministerul Instrucţiunii publice, iar pe d-na Directoare o rog să binevoească a pune medalia «Virtutea casnică» pe pieptul acelora dintre aceste eleve, cari s'au distins cu deosebire:

1. *Bolgiu Filofteia* din Mizil (Buzău), cu distinse calităţi sufleteşti, a reuşit să domine toate colegele cu o însufleţire statornică. Blândă, modestă, îndatoritoare şi foarte harnică. Cea dintâi la lecţiunile practice. Eminentă la lucru şi la menaj;

2 *Ioan Ana* din Hârja (Bacău), fire serioasă, harnică, foarte ordonată, se distinge prin multă putere de judecată, eminentă la lucru şi la menaj;

3. *Bulat Florina* din Tunari (Dolj), caracter frumos, serioasă, ambiţioasă, foarte bună la menaj;

4. *Popescu Eleonora* din Urlaţi (Prahova), fire bună, serioasă în tot; se distinge prin modul cum îşi îndeplineşte toate datoriile fără vorbă;

5. *Terfaloga Sempronia* din Reşiţa Montană (Caraş-Severin), bună, blândă în raporturile ei cu superiorii şi cu colegele, bună la menaj;

6. *Cocârla Elena* din Costâna (Suceava, Bucovina), fire simţitoare, foarte curată la menaj; s'a distins cu deosebire la bucătărie şi la spălat-călcat;

7. *Băcescu Elena* din Roşiuţa (Mehedinţi), fire blândă, bună în raporturile ei cu superiorii şi cu colegele; bună la lucru şi la menaj;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

8. *Iocobescu Victoria* din București;
9. *Grigorescu Matilda* din București;
10. *Albănaș Elisabeta* din Mânăstirea Cașin (Bacău);
11. *Popescu C. Maria* din Găvănești (Buzău);
12. *Surpățeanu Zoe* din Craiova (Dolj);
13. *Partenie Teodora* din Șișești (Mehedinți);
14. *Popescu N. Maria* din Ploești (Prahova);
15. *Stăncescu Teodora* din Călărași (Ialomița);
16. *Balcea Ana* din Măgurele (Ilfov).»

D-l *V. Pârvan* cetește comunicarea d-sale: *Cetatea Ulmetum. Descoperirile ultimei campanii de săpături din vara anului 1914.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* aduce la cunoștință că s'a primit trista veste despre încetarea din vieață la 21 Iunie (3 Iulie) a membrului corespondent din Secțiunea istorică, Dr. Emil Kałuzniacki. Biuroul a adresat familiei o telegramă de condoleanțe.

D-l *N. Iorga* prezentă scrierea d-sale: *Cinci conferințe despre Veneția.* D-sa adaoge că a mai descoperit alte patru scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu și o proclamație originală a acestuia și zice că ele vor fi adaose la memoriul comunicat în ședința precedentă.

Dela d-l C. E. Porter, profesor în Santiago (Chili), se primesc mai multe publicațiuni de ale sale în schimbul *Buletinului Secțiunii științifice.*

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 27 Iunie (10 Iulie), prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se publică în *Anale* memoriul d-lui G. N. Fințescu: *Fluturașul Yponomeuta Malinella în România*, după ce autorul va reduce numărul figurilor colorate la minimul posibil, înlocuindu-le cu figuri simple.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Dela d-l Iosef Strzygowski din Viena se primește următoarea scrisoare de mulțumire pentru alegerea sa de membru corespondent străin în Secțiunea istorică:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Der Unterzeichnete dankt verbindlichst fur die ihm von der Academia Română verliehene Auszeichnung. Er wird suchen, der Ehre korrespondierendes Mitglied Ihrer historischen Klasse zu sein, durch Bearbeitung der Denkmaler des rumänischen Kirchenbaues sich wurdig zu erweisen Bisher kennt er leider nur die Bauten und Gemaldcyclen der Bukowina, uber die er im Rahmen der orthodoxen Kunst im nächsten Wintersemester ein Kolleg zu lesen gedenkt. Er hofft, dass sich bald Gelegenheit bieten werde, die empfindliche Lücke, die in der Unkenntnis der einschlägigen Bauten von Rumänien liegt, bald ausfullen zu konnen.»

«Subscrisul mulțumește foarte recunoscător pentru distincția ce i-a făcut Academia Română. El se va sili a se arătà vrednic de a fi membru corespondent al Secțiunii ei istorice, ocupându-se cu monumentele bisericești ale Românilor. Regretă că până acum nu cunoaște decât clădirile și picturile bisericești din Bucovina, despre cari va face, în viitorul semestru de iarnă, un curs la Universitate, în cadrul artei religioase ortodoxe. El speră că în curând va aveà ocazie să umple lacuna ce rezultă din necunoașterea clădirilor religioase din România.»

Lordul Rayleigh din Londra mulțumește prin următoarea scrisoare pentru alegerea sa de membru onorar:

«I beg to return my hearty thank to the Academy for the compliment they have paid me by electing me an honourary member of their body.»

«Imi permit a transmite mulțumirile mele din inimă Academiei pentru onoarea ce mi-a făcut alegându-mă membru onorar al corporațiunii ei.»

D-l C. Cichorius din Breslau mulțumește de asemenea pentru alegerea sa de membru onorar, prin următoarea scrisoare, adresată d-lui Secretar general:

«Neben dem Ausdruck des Dankes, den ich anlässlich der mich so hoch ehrenden und begluckenden Ernennung zum Ehrenmitgliede der rumänischen Akademie der Wissenschaften an den Herrn Praesidenten der Academie gerichtet habe, drängt es mich auch noch ein besonderes Wort aufrichtigen Dankes Euerer Excellenz als dem mitunterzeichneten General-Secretär der Akademie auszusprechen.

«Pe lângă expresiunea mulțumirilor mele, adresată d-lui Președinte al Academiei cu prilejul numirii mele de membru onorar, care mă onorează foarte mult și de care mă simțesc fericit, mă văd îndemnat să adresez și Excelenței Voastre, ca Secretar general al Academiei, un cuvânt special de mulțumire.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Es verleiht für mich der Ernennung einen ganz besonderen Wert, dass ihre Urkunde den Namen des Mannes trägt, dessen Wirken für sein Land, für die Wissenschaft und für die Verknüpfung rumänischen und deutschen Wesens ich seit langen Jahren mit Bewunderung verfolgt habe, von dem mir aber auch als Menschen und Persönlichkeit ein lebendiges Bild vor Augen steht durch die Erzählungen unserer gemeinsamen nahen Freunde Felix und Therese Dahn.»

«Numirea aceasta are pentru mine o deosebită valoare, pentrucă actul prin care mi se comunică este semnat de un bărbat, a cărui activitate pentru ţara sa, pentru ştiinţă şi pentru întărirea legăturilor dintre spiritul românesc şi cel german le-am urmărit de mulţi ani cu admiraţiune, şi despre care şi ca om şi personalitate păstrez cea mai vie imagine din povestirile amicilor noştri comuni şi intimi Felix şi Tereza Dahn.»

Tot din partea d-lui Cichorius s'a mai primit şi următoarea scrisoare, adresată d-lui Preşedinte al Academiei:

«Mit dem Gefühle freudigen Stolzes erfüllt mich die hohe Ehre, die mir durch die Ernennung zum Ehrenmitgliede der Rumänischen Akademie der Wissenschaften zu Teil geworden ist. Ich erblicke darin die schönste Anerkennung meines wissenschaftlichen Wirkens, das zum guten Teile der Erforschung der ältesten Geschichte des rumänischen Landes gewidmet gewesen ist und für das daher gerade die Rumänische Akademie die competenteste Beurteilerin sein muss.

«Eine ganz besondere Freude aber war es mir, das in dem Schreiben, in dem Sie, hochverehrter Herr Präsident, mir die Wahl mitzuteilen die Güte hatten, ausdrücklich meine Sympathien für die Rumänische Nation hervorgehoben werden. Diese währen seit 26 Jahren, seit dem Tage, an dem ich

«Marea onoare ce mi s'a făcut prin numirea de membru onorar al Academiei Române îmi inspiră sentimente de bucurie si de mândrie. Eu privesc în aceasta recunoaşterea cea mai înaltă a activităţii mele ştiinţifice, care în bună parte a fost dedicată cercetării istoriei antice a ţerii române şi pentru care din această cauză Academia Română trebue să fie judecătorul cel mai competent.

«Cu deosebire m'am bucurat însă, prea stimate Domnule Preşedinte, că în scrisoarea prin care aţi binevoit a-mi anunţă alegerea, se accentuează expres simpatiile mele pentru naţiunea română. Acestea durează de 26 ani, din ziua în care, ca cercetător tânăr, am păşit pentru întaia oară pe pământul României,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

als junger Forscher zum ersten Male den Boden Rumäniens betrat und sie haben sich standig vertieft, je länger und je mehr ich das Land und die Nation kennen und lieben lernte und je enger die Bande wurden, die mich mit seinen Gelehrten verknupfen.

«So spreche ich der Rumänischen Akademie und Ihnen, hochzuverehrender Herr Präsident, aufrichtigsten, tiefgefuhlten Dank aus. Sehr glücklich wurde ich sein, wenn ich diesen meinen Dank der Akademie in Bukarest selbst in nicht allzuferner Zeit personlich ausdrucken durfte.

și s'au adâncit tot mereu, cu cât mai mult am avut prilej să cunosc și să iubesc țara și națiunea și cu cât mai intime au devenit legăturile mele cu învățații săi.

«Exprim dar Academiei Române și D-voastre, prea stimate Domnule Președinte, sincerele și adânc simțitele mele mulțumiri. Aș fi foarte fericit, dacă mi-ar fi dat ca să pot exprimà Academiei, într'un timp nu prea îndepărtat, aceste mulțumiri ale mele în persoană, la București.»

Dela d-l Raphael Blanchard din Paris s'a primit scrisoarea de mulțumire de mai jos:

«J'ai reçu avec le plus vif plaisir l'avis que l'Académie Roumaine m'avait fait le très grand honneur de me conférer le titre de membre honoraire. Cette nouvelle m'a été d'autant plus agréable qu'elle était inattendue et que ma candidature a été posée à mon insu par quelques amis bienveillants, qui connaissent les sentiments que, depuis longtemps, je professe envers la Roumanie. S'il était possible, la très flatteuse nomination dont je viens d'être l'objet resserrerait encore les liens qui m'unissent aux savants les plus éminents de votre beau pays et augmenterait encore l'admiration très profonde que m'inspirent sa belle nature, ses arts si particuliers, sa glorieuse histoire, sa langue poétique et les merveil-

«Am primit cu cea mai vie plăcere înștiințarea că Academia mi-a făcut foarte marea onoare de a-mi conferì titlul de membru onorar. Această știre a fost cu atât mai plăcută pentru mine, cu cât erà neașteptată și candidatura a fost pusă fără știința mea de câțivà amici binevoitori, cari cunosc simțimintele pe cari de multă vreme le mărturisesc față de România. Dacă ar fi posibil, măgulitoarea numire, al cărei obiect am fost, ar strânge și mai mult legăturile cari mă unesc cu învățații cei mai de seamă ai frumoasei D-voastre țeri și ar sporì și mai mult admirația foarte adâncă ce-mi inspirà frumoasa sa natură, artele sale atât de osebite, glorioasa sa istorie, limba sa poetică și minunatele sale progrese pe cari

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

leux progrès qu'il a su accomplir en si peu d'années, au point d'être désormais l'un des pionniers de la civilisation.

«Je vous prie, Monsieur le Président, de bien vouloir exprimer aux membres de votre illustre Académie ma bien vive reconnaissance et mes sentiments les plus dévoués et d'agréer pour vous même l'assurance de mon entier dévouement.»

a știut să le desăvârșească în așà de puțini ani, până într'atâta, încât să fie de aci înainte unul din pionierii civilizațiunii.

«Vă rog, Domnule Președinte, să binevoiți a exprimà membrilor ilustrei D-voastre Academii recunoștința mea foarte vie și simțimintele mele cele mai devotate.»

D-l Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff din Berlin mulțumește prin următoarea scrisoare:

«Die Academia Română hat mir die ausgezeichnete Ehre erwiesen mich zu ihren Ehrenmitgliede zu wählen. Diese Anerkennung meiner wissenschaftlichen Arbeit verpflictet mich zu lebhaftem Danke; aber wertvoller ist mir noch, dass ihre Begründung auch meine Sympathie für die rumänische Nation hervor hebt. Ich habe selten Gelegenheit gehabt diese Empfindung offentlich zu aussern, allein sie ist allerdings immer sehr lebhaft gewesen. Wie sollte es anders sein, da ich, der als Knabe noch die Moldau und Wallachei als halbturkische Provinzen auf der Karte fand, die Befreiung des Landes, die Grundung des Konigreiches, die heldenmutige Bewahrung der nationalen Armee und alles was bis auf die letzten klugen und mutigen Actionen des Staates erlebt habe, der seiner Zukunft sicher ist.

«Und mehr ist doch, dass die Nation zum Bewustsein ihrer Eigen-

«Academia Română mi-a făcut distinsa onoare de a mă alege membru onorar al ei. Această recunoaștere a operei mele științifice mă îndatorează la cele mai vii mulțumiri. Dar și mai prețioasă este pentru mine motivarea ei, care relevă simpatiile mele pentru națiunea română. Rare ori am avut ocazie să manifestez în public acest simțimânt, dar este adevărat că l-am avut totdeauna foarte viu. Cum ar și puteà să fie altfel, când eu, care ca copil am aflat pe hartă Moldova și Valahia ca provincii semi-turcești, am fost martor la liberarea țerii, la fundarea Regatului, la faptele eroice ale armatei naționale și la toate evenimentele până la recentele acțiuni înțelepte și inimoase ale Statului, al cărui viitor este asigurat.

«Și mai mult prețuește încă, că națiunea a ajuns a fi conștientă de

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

art gekommen ist, sich eine Litteratur und eine Wissenschaft erzeugt hat und (wie ich jungst mit freudigster Überraschung lernen konnte) auch den geschichtlichen Beweis antreten konnte, dass in der Verschmelzung von occidentalischen und orientalischen Culturelementen schon vor Jahrhunderten der Grund zu dem stolzen Bau gelegt ist, den wir jetzt nicht nur bewundern, sondern als einen Grundpfeiler der Cultur Europas betrachten »

individualitatea sa, și-a creat o literatură și o știință și (ceeace spre cea mai plăcută a mea surprindere am ajuns să văd) a putut încercà să dovedească cu istoria în mână, că prin contopirea elementelor de cultură orientale cu cele occidentale a pus, înainte de aceasta cu câțivà secoli, temelia marelui edificiu, pe care astăzi nu numai îl admirăm, dar îl considerăm ca pe o columnă din fundamentul culturii europene.»

D-l *D. Onciul* prezentă ediția a doua a scrierii d-sale: *Din Istoria României.* București 1914.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice că astăzi este ultima ședință înainte de vacanța mare. D-sa mulțumește membrilor Academiei pentru bunăvoința și zelul cu care au lucrat până acum și le urează sănătate și petrecere frumoasă în cele două luni de odihnă

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 5/18 SEPTEMVRIE 1914

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l Vicepreședinte *I C. Negruzzi*, deschizând ședința zice: Nu se împlinise încă nici două luni dela pierderea colegului corespondent Pompiliu Eliade, când Academia, la 10/23 Iulie, a avut o nouă dureroasă pierdere în persoana altui coleg corespondent, Nicolae Dobrescu.

Decedatul coleg erà profesor la Facultatea de teologie și abià intrase în vârsta bărbăției. Pregătirea științifică serioasă, puterea lui de muncă și cunoștințele lui adânci se dovedesc prin numeroase lucrări istorice, ca: *Studii din Istoria Bisericii române contimporane; Fragmente privitoare la Istoria Bisericii române;*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Intemeierea Mitropoliilor și a celor dintâi mânăstiri; Istoria Bisericii române din Oltenia în timpul ocupațiunii Austriace, editată de Academie; *Documente și regeste privitoare la Constantin Brâncoveanu; Introducerea creștinismului la Români; Antim Ivireanul; Din vieața Bisericii române—secolul XV,* și încă multe altele.

Facultatea de teologie și studiile de istorie bisericească, ca și Academia Română, pierd un bărbat studios, dela care aveam dreptul să așteptăm o rodnică activitate și multe scrieri luminoase asupra trecutului bisericii Românilor. Fie-i țărâna ușoară și memoria veșnică!

D-l *N. Iorga* prezentă următoarele sale scrieri nouă: *Constantin Brâncoveanu. Vieața și domnia lui, Valoarea politică a lui Constantin Brânveanu.* Conferință ținută la Ateneu în ziua de 15 August 1914; *Constantin Brâncoveanu.* Dramă în cinci acte; *Istoria delle moderne rivoluzioni della Valachia, compostà da Anton Maria Del Chiaro; Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale,* I-ère année, 7—8.

D-l Vicepreședinte *I. C Negruzzi* mulțumește d-lui Iorga pentru aceste daruri.

D-l *N. Iorga* cetește apoi comunicarea d-sale despre: *Activitatea culturală a lui Constantin-Vodă Brâncoveanu și scopurile Academiei Române*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Dela d-l P Appell se primește următoarea scrisoare de mulțumire pentru alegerea sa de membru onorar:

«Veuillez agréer pour vous-même et transmettre à vos éminents confrères de l'Académie Roumaine l'expression de ma profonde reconnaissance et de mes meilleurs remercîments pour le grand honneur que votre Académie m'a fait en me nommant membre honoraire.

«Vă rog să primiți pentru Dv. înșivă și să transmiteți eminenților D-voastre confrați din Academia Română expresiunea adâncei mele recunoștințe și a celor mai călduroase mulțumiri pentru marea onoare pe care Academia D-voastre mi-a făcut-o, numindu-mă membru onorar.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«J'ai déjà eu, en maintes circonstances, le plaisir de travailler avec vos compatriotes. Je suis heureux d'avoir maintenant avec eux un lien officiel, dans lequel je me plais avoir un exemple particulier de la sympathie mutuelle qui lie la noble nation roumaine à la nation française.»

«Am avut până acum, în unele împrejurări, plăcerea să lucrez cu compatrioții D-voastre. Mă simt fericit că am acum cu dânșii un raport oficial în care găsesc cu plăcere un exemplu particular de reciproca simpatie, care leagă nobila națiune română cu națiunea franceză.»

D-l *I. Bianu* amintește că, în ședința sesiunii generale dela 5/18 Maiu trecut d-l Președinte Dr. Istrati a adus la cunoștință că dela răposatul membru corespondent Nicolae Densușianu a rămas un bogat material științific, constând din: note, însemnări, începuturi de lucrări, răspunsurile la cunoscutul lui chestionar, etc. și că executorii testamentari au decis ca acest material să fie dăruit Academiei. Urmà numai ca un funcționar din serviciul Bibliotecii să pună materialul în rânduează spre a fi adus apoi la Academie. D-l Bianu aduce la cunoștință că această lucrare s'a făcut în luna Iulie și materialele se găsesc acum în colecțiunile Academiei.

— Se iea act.

ȘEDINȚA DELA 12/25 SEPTEMVRIE 1914.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l *I. Bianu* zice că dela d-l C N. Mateescu, profesor la Seminarul din Râmnicul-Vâlcei, s'a primit în dar pentru colecțiunile Academiei un manuscript cuprinzând: *Tâlcuirea la Apocalipsis a lui Andrei Arhiepiscopul Chesariei Capadochiei*, care s'a făcut la 1704 cu voia și cu porunca Părintelui Teodosie Mitropolitul Ungro-Vlahiei. Din acest manuscript lipsesc câtevà foi; un manuscript complet al aceleiaș scrieri se află în colecția Academiei.

— Se decide a se exprimà mulțumiri d-lui Mateescu.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 19 SEPTEMVRIE (2 OCTOMVRIE) 1914.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l *General Gr. Crainicianu* cetește comunicarea d-sale: *Din istoria noastră militară în 1913 și 1914.*

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA EXTRAORDINARĂ DELA 29 SEPTEMVRIE (12OCTOMVRIE) 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Domnilor și prea stimați Colegi, s'au închis pentru vecie ochii Regelui nostru, care a fost în vieață un suflet mare;

S'a dus pentru totdeauna, dintre noi, un mare caracter, omul care prin hotărîrea și voința sa pricepută impuneà celor ce-l înconjurau;

S'a stins neobositul muncitor care tuturor puteà sta pildă, prin o întreagă vieață de muncă neîntreruptă și destoinică, hărăzită numai binelui public;

Nu vom mai vedeà pe acel care în îndelungata lui trecere printre noi, timp de 48 ani, prin felul cum a înțeles să domnească, prin modul vieții sale corecte și curate, prin însemnările zilnice a tot ceeace făceà și vedeà — scrise ce alcătuesc ultimele pagine ale istoriei țerii însăș — a fost chemat a împlinì o misiune superioară între noi;

Plecat-a în veșnicie acel ce pe veci a făcut să rămână în istoria neamului fapte vitejești, mari și alese, făcute de țară sub ocrotirea și înțeleapta lui conducere;

Nu va mai fi între noi Domnitorul cumpănit și mândru, priceput și prevăzător, care în toate împrejurările, până în ultimii timpi, a dat totdeauna sfatul hotărît și trebuitor, și a arătat drumul de urmat;

Țara a pierdut un mare Domnitor, un mare Rege, pe marele Căpitan, pe *Carol cel Mare șiInțelept,* făuritorul neatârnării noastre și întemeietorul Regatului Român;

S'a pus capăt pe neașteptate celei mai lungi și binecuvântate domnii ce a cunoscut neamul românesc;

Datu-s'a pământului Domnitorul care, împreună cu Mircea cel Bătrân și Ștefan cel Mare, alcătuește o treime sfântă și înălțătoare a neamului românesc;

Academia a pierdut pe primul ei președinte de onoare și pe marele ei protector;

Academia a pierdut mai mult chiar, a pierdut din sânul ei pe un fruntaș al muncii rodnice și înălțimii condeiului românesc, pe omul cinstit în cugetare și simțire, care simțià ceeace spuneà și arătà simplu și natural ceeace adânc cugetà sau frământase îndelungă vreme creierul și adeseori sufletul său;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Academia a pierdut și pe generosul ei susținător care, ani dearândul, pe lângă multe daruri însemnate, literare și științifice, ori de artă și fală a trecutului, ne-a dat pe rând 375.244 lei pentru cartea graiului românesc, la care ținea așà de mult, și pe care nu a avut fericirea a o vedeà terminată.

Chiar și în preajma morții s'a gândit a da Academiei încă 600.000 lei, în acel testament pe care, uimiți și în lacrimi, l-am cetit astăzi și care va rămâneà, ca o îndrumare a neamului, ca o carte a caracterelor, a voinței și curățeniei vieții, pentru fiecare Român și creștin din această țară.

In veci mărită și slăvită fie fapta lui!

Deapururea și adâncă fie recunoștința noastră a tuturor, și a Academiei cu deosebire!

Pildă neștearsă fie nouă vieața și fapta lui pe lume!

Indemn tuturor fie la fapte curate, alese, vitejești și românești, din pilda dată de el!

Cu smerenie să pronunțăm numele lui și cu sfințenie să-i păstrăm memoria în adâncul inimilor!

Să zicem, după datina țerii și a neamului, să-i fie țărâna ușoară și sufletul lui să se înalțe la loc de odihnă și de fericire.

Acelei ce a fost tovarășa sa de vieață și simțire;

Acelei ce poartă pe dreptul la noi numele de Mama răniților;

Gânditoarei, scriitoarei și poetei, care a suferit și, prin suferință și cugetare, s'a înălțat în inimile noastre și ale lumii culte, nu putem a nu-I arătà partea mare ce luăm la durerea ce I-a sfâșiat inima.

Propun deci în numele Academiei a trimite următoarea telegramă de condoleanțe Maiestății Sale Reginei Elisaveta:

«Academia Română, întrunită în ședință extraordinară, roagă prea respectuos pe Maiestatea Voastră să binevoească a primì sentimentele sale de adâncă durere și jale pentru pierderea marelui Rege și în veci neuitatului său Protector. Roagă pe Atotputernicul să ajute Maiestății Voastre a purtà cu tărie sufletească greaua și marea durere ce încercați și pe care o împărtășim din adâncul sufletului, împreună cu tot neamul românesc.»

Trăim în zile de grea cumpănă, cu inima strânsă față cu tainele viitorului și cu dorul nestins al sufletelor noastre de a vedeà odată făurit aevea idealul nostru național.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Suntem la mijlocul unui suiș, din care putem prin răutatea unor neamuri să ne prăbușim în prăpastie, sau prin voinicia și destoinicia noastră să ne înălțăm acolo de unde, puternici și bine înfăptuiți, să putem aveà vieața asigurată și să dăm și noi prinosul ce se cade să aducem pentru binele omenirii.

Academia chiar, dacă o duce greu, dacă nu-și are secțiile complete și vieața ei culturală și științifică mai lămurită și mai rodnică, se datorește tot îngustimii cadrului ei actual și strâmtorării în care se desfășoară năzuințele noastre.

O Academie a neamului va fi o putere culturală serioasă, va fi o faclă în Orientul Europei, va fi un sâmbure dătător în curând de anumit rod nou, în mersul înainte al neamurilor.

Academia de mâine va fi Academie demnă de neamul românesc, mai prielnică cercetării și scânteietoare de lumină.

In așteptarea acestui viitor dorit, propun ca Academia să trimită noului Rege, al doilea al ei Președinte de onoare, următoarea telegramă, cu convingerea că și M. S. Regele Ferdinand va cinstì-o prin munca sa intelectuală și va ocrotì-o ca și neuitatul său predecesor, primul ei protector, în drumul ce trebue să urmeze necontenit tot înainte :

«Academia Română, întrunită în ședință extraordinară, roagă prea respectuos pe Maiestatea Voastră, Protectorul și Președintele de onoare al acestei instituțiuni de cultură națională, să binevoească a primì omagiile sale de adânc devotament, cu urarea ca Atotputernicul să hărăzească Maiestății Voastre o lungă și glorioasă domnie întru fericirea și înălțarea neamului românesc.

«Să trăiți, Sire!

«Trăească Maiestatea Sa Regina!

«Trăească Augusta Dinastie!»

Membrii prezenți adânc îndurerați ascultă în picioare cuvintele d-lui Președinte și aprobă textul telegramelor cari au să fie expediate îndată M. S. Regelui și M. S. Reginei văduve.

D-l *D. Onciul* zice: In *Monitorul Oficial* de astăzi, toți am cetit, cu inima înduioșată, testamentul marelui Rege pe care îl plângem. Este un act de înțelepciune domnească, de dragoste părintească pentru țară și popor și de grijă pentru cultura națională, frumos și înălțător cum numai Regele Carol a știut să lase ca ultimă voință. Prin sublimele sentimente cari au dictat acest tes-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

tament, prin stilul măestru și frumoasa limbă românească în care e scris, el este și o înaltă operă literară, menită să rămână un act monumental al primului Rege Român.

Acest testament al Regelui Intemeietor, în care se prevede și un legat pentru Academia noastră, căreia Augustul Protector i-a arătat în totdeauna cea mai afectuoasă solicitudine, acest ultim cuvânt al Său, atât de scump nouă, propun să fie gravat pe o tablă de bronz, care să fie expusă în sala de lectură a Bibliotecii Academiei, drept mărturie nepieritoare și pildă strălucitoare, care să se perpetue din generație în generație.

—Membrii prezenți aprobă în unanimitate propunerea d-lui D. Onciul.

D-l *P. Poni* zice că crede a fi bine ca testamentul Regelui Carol I fiind olograf să fie reprodus pe tabla de bronz în facsimile mărit.

— Propunerea d-lui P. Poni se primește.

Ședința se ridică în semn de mare doliu.

ȘEDINȚA DE LA 3/16 OCTOMVRIE 1914.

Președnița d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Dela d-l *A. Bârseanu* se primeşte următoarea telegramă:

«Mă asociez din suflet la durerea Academiei pentru pierderea Marelui ei Protector. Bunul Dumnezeu să dăruească României urmași vrednici ai Regelui Intemeietor.»

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* aduce la cunoștință că la 1/14 Octomvrie s'a primit înștiințare telegrafică despre încetarea din vieață la Gherla a membrului corespondent Ioan Mihályi. Biuroul a exprimat condoleanțele Academiei Părintelui Mitropolit din Blaj Victor Mihályi, fratele decedatului.

D-l *Duiliu Zamfirescu* se asociază la propunerea d-lui Onciul, făcută în ședința precedentă, de a se săpă în bronz testamentul Regelui, ca fiind una din cele mai frumoase pagine de literatură și pildă de smerenie sufletească, de înălțare de cuget și de dragoste de țară. D-l Zamfirescu roagă biuroul să atragă atențiunea arhitectului vii-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

torului palat al Academiei, ca în marea sală a şedinţelor, bustul Regelui să fie aşezat în aşà chip, încât să formeze altar aparte şi să domine tribuna prezidenţială. Totodată d-sa roagă Academia ca, până la clădirea noului palat, să se aşeze un bust al Regelui în actuala sală de şedinţe, la locul cel mai de onoare.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* mulţumeşte d-lui Zamfirescu pentru propunerea d-sale, dar observă că în noul local, ale cărui planuri s'au întocmit, nu se poate pune bustul Regelui, căci noua clădire va fi numai pentru bibliotecă. In viitorul palat al şedinţelor se va aşezà la locul de onoare bustul primului Rege şi primului Protector al Academiei. Acì, în această sală, se va aşezà un bust care să fie pentru noi un simbol de îndemn la muncă şi la fapte înălţătoare.

D-l *D. Onciul* propune ca textul procesului verbal al şedinţei extraordinare dela 29 Septemvrie (12 Octomvrie) să se publice în *Monitorul Oficial* dimpreună cu telegramele adresate de Academie Maiestăţii Sale Regelui şi Maiestăţii Sale Reginei Elisabeta.

— Propunerea se aprobă.

D-l *D. Onciul* adaoge că ar fi bine ca membrii Academiei să facă cât de curând un pelerinaj la mormântul dela Curtea de Argeş.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* zice că Academia n'a depus la sicriu nici flori naturale pe cari Regele le iubià, nici flori artificiale de cari marele defunct aveà, cu drept cuvânt, repulsiune. Se va face însă o coroană de bronz, turnată în Bucureşti, aurită, iar în cursul viitoarei sesiuni generale, poate la 10/23 Maiu, vom merge cu toţii să o depunem pe mormântul dela Curtea de Argeş.

D-l *D. Onciul* mai propune ca, în tot timpul doliului naţional, la şedinţele publice ale Academiei, membrii să poarte haine negre.

— Propunerea se aprobă.

ŞEDINŢA EXTRAORDINARA DELA 8/21 OCTOMVRIE 1914.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Domnilor şi scumpi Colegi, Dimitrie Sturdza, Secretarul nostru general, a plecat pentru veci dintre noi. Colegul care iubià Academia şi care a făcut aşà de mult pentru desvoltarea ei, a închis ochii pentru totdeauna. Cu toate că de câtevà zile mersul boalei sale nu ne lăsà nici o îndo-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

eală asupra apropiatului său sfârşit, totuş nu ne putem deprinde cu idea că acest mare muncitor şi acest stâlp al Academiei nu va mai fi alături de noi.

Nu am nevoie a vă spune Domniilor Voastre nici cine a fost Dimitrie Sturdza, nici cât datorim muncii şi generozităţii sale.

A făcut tot ce se poate omeneşte, cu mari sacrificii personale în acelaş timp, pentru desvoltarea instituţiunii noastre.

Recunoştinţa noastră este asigurată memoriei sale şi în aceste momente, gândindu-ne şi la cei ce l-au iubit şi cari au rămas în suferinţă, ne grăbim a trimite familiei scumpului dispărut asigurarea părţii largi ce iea Academia la durerea ce o loveşte.

Academia va face totul pentru ca la funerariile lui Dimitrie Sturdza să fie reprezentată în mod demn.

Având în vedere marele gol ce rămâne prin pierderea sa, ca Secretar general, cât şi îndelunga vreme cât a servit Academiei, şi fondul ce l-a dat acum un an, cred că va fi bine în sesiunea generală a ne gândì temeinic la cine va fi ales în locul său şi în acelaş timp dacă n'ar fi bine ca Academia să institue un fond special cu numele său, prevăzând sumele necesare, pentru cumpărarea în viitor a actelor, manuscriptelor şi publicaţiunilor, pe cari el le aduceà cu atâta râvnă până în prezent.

— Membrii Academiei ascultă adânc mişcaţi cuvintele duioase ale d-lui Preşedinte despre marile merite ale celui dispărut pentru înălţarea şi desvoltarea acestei Instituţiuni.

— Se decide:

a) ca în semn de doliu excepţional să se îmbrace în negru balconul localului;

b) o coroană va fi depusă la catafalc în numele Academiei;

c) d-l Preşedinte Dr. Istrati să rostească cuvântarea în numele Academiei la ceremonia immormântării;

d) mâine, Joi, la ora $3^1/_2$, membrii să se întrunească în localul Academiei şi de aici să meargă in corpore la locuinţa defunctului spre a-i însoţi rămăşiţele pământeşti, cari vor fi duse la biserica Sf. Gheorghe;

e) Vineri, la ora 2, membrii Academiei să se întrunească în localul ei, de unde vor plecà in corpore la biserica Sf. Gheorghe, spre a asistà la ceremonia funebră.

Şedinţa se ridică în semn de doliu.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DELA 10/23 OCOMVRIE 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Ca răspuns la telegrama de condoleanțe adresată de Academie Maiestății Sale Reginei Elisabeta s'a primit următoarea telegramă către d-l Președinte:

«M. S. Regina Elisabeta vă roagă să primiți împreună cu membrii Academiei Române cele mai recunoscătoare mulțumiri pentru partea ce ați luat la adânca Sa durere.»

Ședința se ridică și membrii pornesc in corpore la trista ceremonie a înmormântării Secretarului general Dimitrie Sturdza.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 17/30 OCTOMVRIE 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *I. C. Negruzzi* zice: Printre hârtiile defunctului meu cumnat Panait Sevescu s'a găsit procesul verbal al Comisiunii însărcinate cu constatarea voturilor obținute prin plebiscitul cu care s'a ales Domn al României Principele Carol Ludovic de Hohenzollern la începutul lunii Aprilie 1866. Comisiunea se compuneà din cele mai înalte autorități ale Statului: Mitropolitul Primat, Primul Președinte și Președinții de secțiuni ale Curții de casație, Președintele Curții de conturi, Vicepreședintele Consiliului de Stat, Decanul Facultății de Drept din București, etc. Secretarul acestei Comisiuni a fost Panait Sevescu, care sub domnia lui Vodă Cuza a ocupat posturi înalte în Stat, precum acele de prefect, Director general al Postelor și altele. Sub domnia Regelui Carol el a fost mulți ani Procuror al Curții de conturi, până s'a retras în vieața privată.

Actul are următorul cuprins:

«Noi,

cari mai jos ne-am subscris și anume:

Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei,

Vasile Sturdza, Primul Președinte la Curtea de Casație,

Alessandru Catargiu, Președinte de Secțiune la Curtea de Casație,

Evghenie Predescu, locțiitor de Președinte de Secțiune la Curtea de Casație,

Ioan G. Florescu, Vicepreședinte la Consiliu de Stat,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

A. Romalo, Preşedinte la Curtea de Conturi,

D. Creţulescu, Şeful întâiului Comandament militar,

C. Bosianu, Decanul Facultăţii de Drept din Bucureşti,

fiind numiţi Inaltă Comisiune prin decretul Inaltei Locotenenţe Domneşti No. 598 dela 6 Aprilie curent, spre a constată numărul voturilor date de Popului României asupra *Plebiscitului* pentru chemarea la Tronul României a Inălţimii Sale Principelui **Carol Ludovic de Hohenzollern** sub nume de **Carol I**,

Ne-am adunat în sfânta Mitropolie în zilele de 11, 12, 13, 14 şi 15 Aprilie 1866 şi cercetând registrele adeverite de tribunalele fiecărui judeţ, în cari au subscris cetăţenii de orice treaptă împreună cu preoţimea şi armata, am găsit că din numărul de *811.030* al celor cu drept, au votat *pentru* alegerea Inălţimii Sale **Principelui Carol I,** cu dreptul de ereditate, un număr de *685.969*, iar *contra 224*, după cum se vede din alăturatul *tablou*.

«Acestea am dovedit şi le mărturisim înaintea Naţiei.

«Am iscălit noi toţi acest act cu propria noastră mână:

Nifon, Mitropolitul Primat al României,
V. Sturdza,
E. Predescu,
I. G. Florescu,
A. Romalo,
Colonel D. Kreţulescu,
C. Bosianu.

«Secretar, Sevescu»

Precum vedeţi, documentul este foarte important pentru istoria noastră contemporană. Este de mirat că el nu se găseşte în Arhiva Statului şi a rămas în păstrarea Secretarului Comisiunii. Cred că locul său este la Academia Română, care posedă atâtea alte documente importante ale istoriei noastre şi de aceea, cu autorizarea familiei, îl depun pe biuroul acestei Instituţiuni.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* mulţumeşte în numele Academiei d-lui Negruzzi pentru acest document de cea mai mare însemnătate.

D-l *N. Iorga* ceteşte comunicarea d-sale: *Opera de istoric a Regelui Carol.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă textul cuvântării rostite la trista ceremonie a înmormântării mult regretatului Dimitrie A. Sturdza.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dela d-l *N. Teclu* se primeşte o scrisoare, prin care deplânge cumplita pierdere naţională, încetarea din vieaţă a Regelui Carol I.

Dela Directorii şcoalelor şi dela Administratorii moşiilor Academiei se primesc rapoarte, prin cari se arată chipul în care s'au făcut acolo slujbele religioase în ziua îmmormântării răposatului Dimitrie Sturdza

Dela d-na Zoe Dimitrie A. Sturdza se primeşte în dar o culegere de fotografii într'o bogată legătură, care a fost dată de Primăria Capitalei soţului d-sale în amintirea sărbătorilor din zilele de 17—18 Septemvrie 1896, cu ocaziunea vizitei M. S. Impăratului Francisc Iosif.

— Se decide a se exprimà mulţumiri d-nei Zoe D. A. Sturdza prin următoarea scrisoare, care va fi semnată de toţi membrii Academiei aflători în Capitală:

«Cu adâncă emoţiune a primit Academia culegerea de fotografii închise într'o bogată legătură, care a fost dată de Primăria Capitalei iubitului Domniei-Voastre soţ şi al nostru venerat şi neuitat coleg, în amintirea serbărilor din zilele de 17/30—18 Septemvrie (1 Octomvrie) 1896.

«Academia va păstrà cu sfinţenie în colecţiile ei această preţioasă amintire a acelor zile mari istorice, în cari soţul Domniei-Voastre erà Intâiul Consilier al Marelui Rege Carol I.

«Darul ce binevoiţi a face şi de astă dată Instituţiei noastre se adaoge la multele şi preţioasele daruri, cu cari a îmbogăţit ca nimeni altul colecţiile ei istorice acela, a cărui plecare dintre noi ne-a cernit inimile şi a cărui amintire va fi totdeauna vie în sânul Academiei.

«Toţi membrii Academiei se asociază la durerea Domniei-Voastre, pe care fiecare din noi o simte din adâncul sufletului.»

D-l *V. Pârvan* prezentă un extract din *Archaologischer Anzeiger* (1914,3, dela Berlin, cuprinzând informaţiuni date de d-sa asupra descoperirilor arheologice făcute în România în cursul anului 1913.

D-l Preşedinte aduce la cunoştinţă că la 26 Octomvrie (8 Noemvrie) curent se va ţineà la Universitatea din Iaşi concurs pentru acordarea din Fondul Adamachi a trei burse la Facultatea de ştiinte şi una la cea de medicină şi deci urmează să se numească comisiunea examinatoare.

— Se decide a se formà comisiunea din d-nii *P. Poni*, Preşedinte, *I. Simionescu*, I. Rallet şi Dr. N. Leon, membri

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Cuvântarea rostită la immormântarea lui D. A. Sturdza, Secretarul general al Academiei, în ziua de 10/23 Octomvrie ~~1905~~, de Dr. C. I. Istrati, Preşedintele Academiei.

Ziua de astăzi este pentru noi o zi de mare doliu; să nu uităm însă că ea este în acelaş timp şi de înălţare naţională.

Ducând la locul de veşnică odihnă rămăşiţele lui Dimitrie Sturdza, noi vom depune de fapt, în pământul scump al ţerii, pe ultimul din marii luptători cari s'au aflat în fruntea acelor neîntrecuţi Români, cărora datorim unirea ţerilor surori şi întocmirea României de astăzi.

Dacă durerea pierderii celor scumpi este de neînlăturat pentru cei ce rămân, chiar când plecarea dintre noi are loc la o vârstă la care moartea e de regulă aşteptată; dacă cu toţii plângem astăzi pierderea unui mare patriot şi a unui rar muncitor, cinstit şi hotărît, iar Academia mai ales pe acel ce a fost sufletul ei, nu este mai puţin adevărat însă că, privind faptele dela înălţimea lor morală, politică şi naţională, trebue să fim mândri de a puteà să ne închinăm în faţa resturilor unui om care în vieaţă, din frageda-i tinereţe şi până în ajunul morţii sale, şi-a făcut larg datoria. O facem aceasta cu atât mai mare evlavie sufletească, cu cât el ne reaminteşte şi reprezentă încă între noi falanga acelor uriaşi de acum 60 de ani, tovarăşii săi de luptă în mare parte şi cari, puţini la număr, trăiau în două ţeri mici şi fără rost hotărît şi luptau în întuneric şi cu multe lipsuri. Inconjuraţi numai de un pumn de patrioţi, ajutaţi abià de câţivà binevoitori nouă — fie ei deapururea binecuvântaţi, în frunte cu Napoleon al III-lea, ei au reuşit totuş a înlăturà ticăloşia şi a învinge întriga din lăuntru, deodată cu ura şi duşmănia din afară, făcând astfel ca, prin năzuinţele lor pricepute, să se nască România de astăzi şi să capete dreptul la vieaţă neamul românesc.

Şi lupta fu aprigă şi cruntă: «Nimeni — ne spuneà răposatul la vârsta de 70 ani — nu s'a uitat atunci—nici câţi ani va durà lupta, nici cât de apropiată va fi victoria. Toţi păşiau înainte, uitându-se la steaua datoriei, care deveniă din ce în ce mai luminoasă».

Să ne închinăm dar, şi cu acest prilej, în faţa umbrelor măreţe şi a resturilor ultimului şi vrednicului lor reprezentant, cu smerenie adâncă, dar şi cu mândrie în suflet.

Binecuvântată fie memoria acestor patrioţi plini de vieaţă, pricepuţi, jertfelnici, hotărîţi şi tari în credinţă, faţă cu greutăţile clipelor hotărîtoare.

Recunoştinţă neţărmurită memoriei lor!

Preaslăvire faptelor lor măreţe şi dătătoare de vieaţă neamului,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

iar chipurile lor stea pe veșnicie lângă candela icoanelor, dela bordeiu până la palat, căci ei sunt sfinții neamului, cum ceilalți sunt sfinții omenirii.

Cu Dimitrie Sturdza se încheie dar, în pomenirea generațiilor ce se vor scurge, mănunchiul celor ce au luptat și suferit pe vreme pentru țara lor, al celor ce au visat un vis de seamă și au avut fericirea a-l vedeà în bună parte făurit aevea.

El, secretarul Divanurilor ad-hoc dela 1856 și 1859, a murit ca Secretar «perpetuu», cum aveam obiceiul a-l numì la Academie, căci ales pe 7 ani la 1884, el a fost necurmat reales încă de patru ori, astfel că a dăinuit ca Secretar la Academie timp de 33 ani, pe când ca membru el fusese ales încă din 1871.

In tot acest lung șir de ani el a fost între noi pilda cea mai desăvârșită a muncii și a iubirii lucrului public.

El se închinà trecutului pe care-l cinstià, cum puțini au știut a o face, și pentru cunoașterea căruia nu erà sacrificiu pe care să nu-l facă, adunând tot, pentru a ne face să-l cunoaștem mai desăvârșit și a ni-l prezentà nouă în mod mai luminos.

Nimeni mai mult ca el nu a iubit și nu a cinstit Academia, această instituțiune culturală a neamului întreg, și nimeni mai mult ca el nu a lucrat mai cu râvnă pentru ea, cu convingerea și cu credința, pe care a dovedit-o încă dela 1850, că înălțarea culturală este singura putere care dă tărie popoarelor și că prin unitatea culturală se deschide calea unității sufletești, iar prin aceasta se ajunge la unirea etnică și politică !

Alții se vor ocupà de partea sa politică, pe care hotărît nu o ating în cuvântarea mea.

Se vor găsì istorici cari să-i aducă laudă pentru tot ceeace el a adunat și publicat, în mod atât de conștiincios și cu anumită pricepere, cu deosebire în ce privește tocmai desfășurarea evenimentelor din a 2-a jumătate a veacului trecut.

Numismaticii vor țineà seamă de cercetările sale, iar conducătorii țerii de faptul că dela 1859, când pentru prima dată Sturdza a fost Ministru al Instrucțiunii publice, el a ocupat pe rând, și în momentele cele mai grele, mai toate ministerele, contribuind la multe reforme și năzuind totdeauna a face ca munca și cinstea să călăuzească vieața acestor instituțiuni.

Dar eu le las toate de o parte pentru a reamintì pe scurt numai ceeace a făcut el la Academia Română.

Acolo nu erà an în care să nu vie cu brațul plin.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Mica sa diurnă de Secretar general și o bună parte, adeseori, din ceeace primià dela Creditul Funciar Rural, erau cheltuite pentru a cumpărà necontenit documente și publicațiuni, din cele mai rari și mai de valoare, ce se propuneau Academiei.

Tot ce avusese, și avusese mult dela scumpul său părinte, cărți vechi românești, documente și manuscripte; tot ce a mai cumpărat încă în lunga sa vieață, precum și importanta sa colecțiune de numismatică, au fost pe rând aduse și vărsate în comoara trecutului dela Academia Română.

Și pe când atâți arhimilionari, sgomotoși patrioți în vieață, s'au dus fără a lăsà un ban pentru nevoile publice, atât de grele la noi, unde evoluțiunea trebue să meargă fatal atât de pripit și costisitor, Sturdza, modestul, dar aprigul muncitor, cu mijloace personale mai mult decât restrânse, a căutat totuș ca, încă din vieață, să dea peste 100.000 lei Academiei, cu dorința de a se ajutà prin învățământul superior ridicarea agriculturii noastre, care este baza avuției materiale a țerii, și desvoltarea culturii generale, care este arma cea mai puternică pentru întărirea și propășirea neamului.

Pe când alții petreceau sau se odihniau, Sturdza, ca un vechiu străjar al neamului, muncià necontenit în taină.

Retras din vieața publică la o vârstă când puterile ne sunt slăbite, când oboseala ne învinge și când voința șovăie, Sturdza, chiar după o suferință care de regulă nu iartă, a renăscut iarăș la vieață și pare că Dumnezeu i-a dat puteri nouă pentru a-și desăvârșì opera.

Am admirat astfel cu toții cum până în ultimul timp ne-a făcut comunicări de acelea, pentru cari trebuià să muncească din greu.

El a trăit și s'a sfârșit în aureola de muncă, de patriotism și de devotament, caracteristică generațiunilor falnice din cari făceà parte, și cari îl primesc acum în panteonul neamului.

Iată de ce Academia recunoscătoare l-a sărbătorit cum se cuvine, în toate răstimpurile mai importante ale vieții sale, din care cel de pe urmă a fost când a împlinit vârsta de 80 de ani.

Academia cinstià astfel în el pe omul cu calitățile lui sufletești morale și culturale; cinstià în el pe colegul devotat și pe patriotul îndelung încercat.

Acum când moartea i-a închis ochii, când sufletul său s'a înălțat la locul de odihnă și fericire, când rămășițele lui ne mai amintesc încă ce a făcut el și cele ce au fost în decursul vieții lui, noi ne închinăm cu respect în fața acestora, luăm partea cea mai mare

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

la adânca durere a familiei, dar facem toate acestea cu mulțumirea sufletească, și aceasta poate fi un balsam celor ce l-au iubit, cu mulțumirea sufletească ce se cade să avem în fața eroilor de orice fel, mândri că țara i-a produs și cu încrederea că în viitor alții ca și el, ca și ei, se vor ridică din vlăstarele tinere ale neamului, pentru a duce opera tot mai departe.

Dimitrie Sturdza! Academia Română în aceste momente impunătoare te salută pentru ultima dată, zicându-ți. Ai binemeritat dela Patrie!

Fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

ȘEDINȚA DELA 24 OCTOMVRIE (6 NOEMVRIE) 1914.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi, Vicepreședinte.*

D-l C. A. Romstorfer, membru corespondent, exprimă prin scrisoare condoleanțe pentru încetarea din vieață a Regelui Carol.

D-nii G. Weigand și C. A. Romstorfer, membri corespondenți, exprimă prin scrisori condoleanțe pentru încetarea din vieață a Secretarului general D. Sturdza.

D-l *N. Iorga* prezentă scrierea d-sale: *O luptă literară. Articole din «Sămănătorul»*. Vol. I, 1914.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 17 Octomvrie, prin care se arată că Secțiunea a decis să propúnă a se tipări în *Publicațiunile Fondului Adamachi* lucrarea d-lui Agricola Cardaș: *Asupra originii taurinelor românești*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Se aduce la cunoștință că la 28 Octomvrie (10 Noemvrie) urmează să se facă la Școala de poduri și șosele alegerea a opt elevi, cărora să se acorde burse Adamachi pentru anul școlar curent.

— Se decide ca juriul să fie compus din d-nii *A. Saligny*, Președinte, C. Mironescu și Th. Dragu, membri.

ȘEDINȚA DELA 31 OCTOMVRIE (13 NOEMVRIE) 1914

Președința d-lui *I. C. Negruzzi, Vicepreședinte.*

Dela I. P. S. S. Victor Mihályi, Mitropolitul Alba-Iuliei și membru onorar al Academiei, se primește scrisoare de mulțumire pentru condoleanțele ex-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

primate de Academie la încetarea din vieață a fratelui I. P. S. Sale Ioan Mihályi, membru corespondent.

D-l *N. Iorga* prezentă scrierea d-sale: *Histoire des Etats Balcaniques à l'époque moderne.* București 1914.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 24 Octomvrie, (6 Noemvrie), prin care se arată că Secțiunea a decis să facă următoarele propuneri:

a) a nu se continuă susținerea prin abonamente a publicațiunii *Acta et Epistolae* a d-lui Andreiu Veress;

b) a se publică în *Anale* lucrarea d-lui *N Iorga: Neamul Agarici.—Răzeși Fălcieni și Vaslueni. Câtevà documente.*

— Propunerile Secțiunii se aprobă.

Se cetește și procesul verbal al Secțiunii istorice dela 31 Octomvrie, (13 Noemvrie), prin care se arată că Secțiunea a decis a propune să se publice în *Anale* scrierea d lui I. Nistor, membru corespondent: *Românii și Rutenii în Bucovina. Studiu istoric și statistic.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă

D-l *Gr. Antipa* zice:

Domnilor Colegi,

Sâmbăta trecută, la 6 Noemvrie st. n., a încetat din vieață la Freiburg i. Br. în vârstă de peste 80 ani profesorul August Weismann, unul dintre cei mai mari zoologi ai timpului. Ca mulți dintre zoologii din generațiunea sa, el a studiat mai întâiu medicina la Universitățile din Gottingen, Viena și Paris, — pe care a și practicat-o câtvà timp și apoi s'a dedat studiilor zoologice, lucrând în laboratorul lui Leuckart din Giessen. La 1873 a fost numit profesor ordinar de Zoologie la Universitatea din Freiburg i. Br., unde a rămas toată vieața sa, desvoltând o activitate științifică prodigioasă și formând o întreagă pleiadă de elevi, cari astăzi ocupă locurile cele mai de seamă în această ramură a științei.

Chiar din primele sale lucrări Weismann apare ca un apărător înfocat al teoriei lui Darwin. In lucrările sale intitulate: *Ueber die Berechtigung der Darwinschen Theorie,* Leipzig 1868 și *Ueber den Einfluss der Isolierung auf die Artbildung.* Leipzig 1872, el caută a împăcà teoria migrațiunilor lui Moritz Wagner cu teoria

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

lui Darwin, iar în cele 2 volume ale sale intitulate: «*Studien zur Descendenztheorie*, 2 Teile. Leipzig 1875—76, el se arată ca un continuator al teoriilor lui *Nägeli* şi *Haeckel*, susţinând că evoluţia este cauzată «sau printr'o putere phyletică sau prin reacţiunea organismului la influenţele exterioare.»

In altă lucrare: *Ueber den Saisondimorphismus der Schmetterlinge.* Leipzig 1875, el dă o serie de fapte şi observaţiuni nouă în sprijinul teoriilor sale. Totuş cercetările ştiinţifice ale lui Weismann l-au împins tot mai mult la studiul din ce în ce mai aprofundat al celei mai delicate chestiuni a biologiei moderne, la studiul problemei eredităţii şi rezultatele acestor cercetări le-a expus treptat într'o serie de scrieri, începând cu o conferinţă ţinută în toamna anului 1882 la congresul naturaliştilor germani la Salzburg, intitulată: *Ueber die Dauer des Lebens.* După aceasta a urmat o altă conferinţă ţinută la 1883, sub titlul: *Ueber die Ewigkeit des Lebens*, retipărită în urmă sub titlul «despre vieaţă şi moarte», în care desvoltă mai departe ideile din cea dintâi, arătând primele fapte cari l-au condus la teoriile sale. După aceasta însă urmează imediat alte două scrieri fundamentale: *Ueber das Problem der Vererbung.* Jena 1883 şi *Ueber die Continuität des Keimplasmas.* Jena 1885, în cari el preciză problema eredităţii şi îşi schiţă liniile mari ale teoriei sale. Odată stabilite fundamentele teoriei sale asupra eredităţii, el continuă cercetările sale de fapte pozitive cu o silinţă extraordinară şi în fiecare an apăreau publicaţiuni nouă pentru completarea sistemului său. Toate aceste publicaţiuni le-a reunit apoi într'un volum apărut la 1892, intitulat: *Aufsätze über Vererbung und verwandte biologische Fragen*, care a fost tradus şi în limba franceză sub titlul de: *Essais sur l'hérédité.*

Publicaţiunea fundamentală însă, în care Weismann îşi expune pe larg teoria sa asupra eredităţii şi care a avut un succes foarte mare, este volumul intitulat: *Das Keimplasma. Eine Theorie der Vererbung.* Jena 1892.

Nu este locul aci să fac o expunere a teoriilor atât de complicate ale lui Weismann asupra eredităţii. Voiu spune numai că ele se bazează pe ipoteza că ar exista o diferinţă între *plasma somatică* (Körperplasma) şi *plasma germinativă* (Keimplasma) şi că aceasta din urmă este aceea care singură poate transmite caracterele părinţilor asupra urmaşilor (Traeger der Vererbung).

O consecinţă a acestei teorii este că caracterele dobândite prin influ-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ența mediului asupra corpului organismelor, deci numai asupra plasmei somatice — nu pot fi transmise urmașilor, deoarece plasma germinativă care este în nucleele celulelor sexuale, nu poate fi influențată de către modificările corpului provenite din exerciții, mutilațiuni, obișnuințe, etc., și toate așà zisele «Adaptațiuni funcționale».

Numai modificările directe ale plasmei germinative pot fi transmise prin ereditate.

Această consecință a teoriei lui Weismann i-a adus însă mulți dușmani și biologii s'au separat în două lagăre: al *Neolamarckistilor*, cari cred într'o moștenire a caracterelor câștigate, și al *Neodarwinistilor*, cari sunt adepții teoriei lui Weismann. Cei dintâi admit *influența mediului* ca factor principal al evoluțiunii organismelor, cei de al doilea admit numai *selecțiunea*.

Contra teoriei lui Weismann s'a ridicat mai cu seamă filozoful Herbert Spencer, într'un articol intitulat: *The inadaequacy of the natural Selection*. Londra 1893, și în articolul: *Weismannism once more*. Contimporary Review, Nov. 1894.

La acestea Weismann i-a răspuns cu mult succes prin publicația intitulată: *Die Allmacht der Naturzüchtung*, Jena 1893, prin care el ridică selecțiunea la rangul de «singurul și atotputernicul principiu al evoluțiunii» și apoi prin altă lucrare intitulată: *Neue Gedanken zur Vererbungsfrage*. Jena 1895. Prin această ultimă lucrare și apoi printr'o alta apărută în 1896 sub titlul: *Ueber Germinalselection. Eine Quelle bestimmt gerichteter Variation*, Weismann, stimulat de teoria ingenioasă a lui Wilhelm Roux asupra «luptei părților din organism» *(Kampf der Teile im Organismus*, 1881), ajunge să stabilească o nouă și ingenioasă teorie asupra «luptei pentru existența înăuntrul germenului», pe care o numește *Selecțiunea germinală*; cu ajutorul acesteia el poate explicà o serie cu mult mai mare de fenomene relative la evoluția organismelor prin ereditatea modificărilor provenite din influența directă și într'o direcție determinată a mediului asupra plasmei germinative.

Ultima lucrare mare a lui Weismann este cea apărută la 1902 în 2 volume, intitulată: *Vortrage uber Descendenztheorie* și în care el caută să întrunească și să coordineze într'un tablou armonic rezultatele principale ale cercetărilor sale și să puie în concordanță nouăle fapte cu teoriile sale.

Iată cum se exprimă el singur în introducție în mod foarte caracteristic despre scopul acestei cărți, arătând totodată tendința

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

generală a lucrărilor sale de până acum și ținta mai înaltă ce a urmărit prin ele :

«Nu e vorba nicidecum numai de această teorie a eredității, care mie oarecum mi-a fost numai un mijloc pentru ajungerea unui scop mai înalt, un fundament pentru priceperea transformării formelor viețuitoare în cursul timpului; căci fenomenele eredității stau ca toate funcțiunile vieții individuale în cea mai strânsă legătură cu desvoltarea în întregime a vieții pe glob; ele formează cum am zice rădăcinile ei, pământul hrănitor, din care în ultima instanță derivă toate numeroasele ei crăci și ramuri. De aceea dar fenomenele vieții individuale—înainte de toate reproducerea și ereditatea — trebuesc privite în legătura cu ipoteza descendenței (aceasta din urmă explicată prin cea dintâi) și apròpiate cât mai mult de priceperea noastră.»

Dacă teoriile lui Weismann au avut mulți adepți, ele au însă și mai mulți adversari. Obiecțiunea fundamentală ce li se poate aduce este că ele nu pornesc dela anume fapte precis constatate, ci sunt numai o serie de deducțiuni logice trase dintr'o ipoteză. Oricum ar fi însă, meritul său cel mare este—în afară de sigur de numeroasele sale lucrări despre fapte și observațiuni pozitive—că în chestiunea eredității el a stabilit o ordine într'un haos, examinând în mod critic toate faptele cunoscute, clasificându-le după adevărata lor importanță și stimulând la cercetări de fapte nouă.

Grație spiritului critic și logicei extraordinare a lui Weismann, astăzi studiul chestiunii eredității este pus pe o bază mult mai solidă și numai lui se datorește că oamenii de știință de talia lui Lang, Goldschmidt, Hertwig, Platte, Kamerer, etc., au intreprins cercetările cele mai minuțioase pentru a rezolvì prin experiențe sever controlate problema transmisibilității caracterelor câștigate în vieață. Tot bazelor' puse de dânsul se datorește și crearea în Berlin a marelui institut special pentru cercetarea problemelor eredității.

Cu dispariţiunea acestui om așà dar biologia pierde pe una din cele mai mari căpetenii ale ei și Academia Română nu poate de sigur să nu iea parte și ea la acest mare doliu al științei.

D-l *Antipa* terminând anunță că va face în sânul Academiei într'o viitoare ședință o conferință despre teoriile marelui învățat.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 7/20 NOEMVRIE 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *Duiliu Zamfirescu* cetește comunicarea d-sale despre: *Sufletul răsboaelor în trecut și prezent.*

Ședința se suspendă, iar la redeschidere d-l *N. Iorga* prezentă o publicațiune tipărită în limbile germană și română și împărțită în Bucovina, în cuprinderea următoare:

«In răsboaiele din urmă purtate în țară cu dușmanul, s'au ivit iarăș cazuri sigure de trădare față de trupele militare.

«Populațiunea se face la aceasta luătoare de samă cu obiecțiunea, că comandanții militari au ordin strict să împuște imediat pe loc pe oricine s'ar face numai chiar suspicios de trădare sau de altă purtare dușmănoasă Statului.

«Gurahumorului, la 13 Septemvrie 1914.

«Dela Comanda supremă

«Nr. 272/D. Praes.

«Aceasta se aduce la cunoștința comună.

«Vatra-Dornei, la 13 Septemvrie 1914.

«Dela guvernul i. r. al Ducatului Bucovinei.

«Meran m. p.»

D-l *N. Iorga* cetește apoi comunicarea d-sale: *Imperialismul austriac și cel rus în desvoltare paralelă.*

ȘEDINȚA DELA 14/27 NOEMVRIE 1914.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati*

D-l *Dr. C. I. Istrati* zice: Ca Președinte sunt dator să vă aduc la cunoștință trista veste, că în ziua de 11/24 Noemvrie curent a încetat din vieață la locuința sa din București arhitectul Andreiu Lecomte du Nouy, membru corespondent străin, ales la 25 Martie 1887. Din partea Academiei s'a depus o coroană la sicriu, iar la ceremonia funebră au asistat d-nii colegi Hepites și Bianu.

Dela Secțiunea literară se primește propunerea de a se publică în *Anale* lucrarea d-lui Al. T. Dumitrescu: *Trâmbița românească.— Manifest public,*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

patriotic şi revoluţionar compus în versuri şi tipărit la 1769 de Ienăchiţă Văcărescu.

— Propunerea Secţiunii se aprobă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă broşura: *Acţiunea universitară în chestia naţională. Memoriul supus Maiestăţii Sale Regelui la 26 Octomvrie 1914.*

D-l *N. Iorga* prezentă în dar din partea Casei Bisericii o condică găsită în biserica dela Azaclău, în care se află părţi interesante sub raportul etnografic şi cultural.

D-l *N. Iorga* adauge:

La scrisorile lui Tudor publicate în aceste «*Anale*», adaug încă una, de un cuprins mai larg, pe care o aflu între hârtiile ce am văzut la d-na Maria I. Glogoveanu. Adaug că alte scrisori ale lui sunt date şi de Aricescu în al doilea volum al «Istoriei Revoluţiei» dela 1821, p. 222 şi urm.

«Cu multă plecăčune sărutŭ cinstită măna dumitale cocoane,

«Blestemăţiile Marii şi nebuniile cele marĭ ale dumnealuĭ boeriuluĭ m'aŭ afanisitŭ: de arŭ fi cu putinţă ca să te întălneştĭ cu dumnealuĭ baronu, carele este unŭ omŭ cu minte mare şi cinstitŭ foarte. Multă vreme arŭ trebui pănă a-ţĭ paradosi toate minčunile dumnealuĭ boeriuluĭ. Darŭ eŭ totdeuna cautŭ maĭ nainte interesulŭ stăpănilorŭ mieĭ şi alŭ meŭ decătŭ nebuniia oamenilorŭ. Pentru aceia ca să scurtezŭ multa chieltuială, să nu maĭ ştiŭ pe Mariia aicĭ cu atăta chieltuială; de aceia amŭ trimes-o cu čamulŭ, căcĭ la ačastă ipopsie nu este ia vinovată, ci alţiĭ care prin graĭ voĭ arăta dumitale, iarŭ la cele lipsite de la moarte aŭ fost vinovată şi este: Fălcoianca; să află tot bolnavă tare, zăbava mea este numaĭ pănă cănd va veni de la dum. încredinţarea dumitale, şi apoĭ de locŭ isprăvescŭ toate şi viŭ, că dupe atăta zăbavă baremŭ să nu maĭ rămăe încurcăturĭ înŭ Becĭ. Coconiţa Masinca să află sănătosă, iarŭ doica bolnavă tare dinŭ bătaia boeriuluĭ. Pentru iarnă să nu aibĭ dum. grijă, că eŭ le voĭ aduce fără de zminteală: grija mea este, şi eŭ ştiŭ toate măsurile drumuluĭ; şi săntŭ

1814, Săptvr. 1.

«Prea-plecată
slugă
Theodorŭ.

«Înŭ cinst. măna dumnealui coconuluĭ Nicolae Glogoveanu bivŭ Velŭ Clucerŭ, cu multă plecăčune.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In aceeaş corespondenţă o scrisoare lămureşte de aproape împrejurările morţii, în ajunul ridicării lui Tudor, a lui Alecu Vodă Suţu, dând şi preţioase lămuriri asupra vechilor Bucureşti:

1821, Ghen. 1. ....

«Înştiinţezŭ dumitale că Mării Sale luĭ Vodă îĭ este binişorŭ, după ce alaltaierĭa s'aŭ rasŭ, apoi şi Măriia Sa bezdadeă au mersŭ dă aŭ sărutatŭ măna Măriei Sale luĭ Vodă, şi să află bine. Aŭ poruncit să scuture, să grijască odăile dă pre podŭ, unde şădea Domnulŭ Carageă dă spre hanulŭ răpt. Filaretu, ca dă Sfântul Ioanŭ să iasă acolo la ţărmoniie. Pentru Tărgovişte să aude că arŭ fi datŭ Măriia Sa Vodă vorbă să o erte, iarăşŭ a fi precumŭ aŭ fostŭ, a lăcuitorilorŭ, dăndŭ şi posluşnicĭ boierilorŭ celorŭ ce le luase şi caftanile cele hărăzite altorŭ boierĭ, să le fiie totŭ hărăzite precumŭ le-aŭ fost de-aicea.

Dumnealuĭ boieriulŭ şi dumnealorŭ cocoanele dumnealorŭ .... să află sănătoase.»

Tot în această corespondenţă am găsit, pe lângă foaia menită a primì subscripţii din partea acelei «Asociaţii literare» din 1846, care a tipărit operele lui Iancu Văcărescu, şi două tipărituri ale societăţii, cari-i arată scopul şi lucrările.

Adresa :

«Domnului
Domn Marelui Clucer Costand. Glogoveanu.

«Domnule,

«Subtiscăliţii alcătuind pe anul acesta comitetul asoţiaţiei întocmită pentru înaintarea literaturii noastre au cinste a vă adresà aci alăturata foaie de suptscripţie.

Scopul aceştii asoţiaţii este ca, cu fondurile ce se vor adunà dintr'această subscripţie, să se tipărească traducerile ce se vor face în limba rumânească din scrierile clasice şi elementare ce ne lipsesc cu totul şi ne sunt de neapărată trebuinţă, precum şi scrierile originale ce se vor încuviinţà de către acest comitet.

«Subtiscăliţii au socotit de a lor netăgăduită datorie de a se adresà cu asemenea cerere la toţii Rumânii binevoitori înaintării neamului rumânesc. Minimum subscripţiei este de un galben. De primiţi şi Domnia voastră a fi prenumărat la această asoţiaţie, binevoiţi a întoarce comitetului aci alăturata foae la adresa d-lui Stefan Golescu, însemnând într'acea foae suma cu care voiţi a contribuì la acestŭ de obşte folosŭ.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Subtiscăliții dând aceasta în cunoștința Domniei voastre, au cinste a se însemnà

«Plecate slugi,
Ioan Văcărescu, Constantin G. Filipescu, Stefan Golescu,
Ioan Voinescu II-lea, N. Bălcescu»

«Asoțiația literară. «București, 1847 Iunie 27/15.

«Domnule,

«Din alăturata socoteală de lucrările comitetului Asoțiației Literare pe anul trecut se poate vedeà că, deși subscripția a mers scăzând, dar în socotelile sale comitetul a păzit o economie cât s'au putut mai mare.

Până acum din fondurile Asoțiației s'au dat la lumină: 1-iu. Prietenul Tinerimii, 2-a. Meropa, 3-a. Istoria Sfântă. Pe anul acesta având a da supt tipar: 1-iu Poeziile D.D. Văcărești, 2 a. Poeziile D-lui Bolintineanu, 3-a. Datoriile omului de Silvio Pelico, 4-a. Despre vini și pedepse de Becaria, 5-a. O prescurtare de Geografie, 6-a. O aritmetică, precum asemenea și un tractat de agricultură specială pentru România, jos însemnați membri ai Comitetului pe anul acesta, socotind că fondurile ce au mai rămas Asoțiației nu vor fi destule pentru acoperirea cheltuielilor ce se cer la tipărirea preziselor scrieri, iar mai cu seamă pentru înaintarea unei întreprinderi atât de folositoare nației noastre, îmbrățișează și această ocazie spre a face o chemare la simțimintele Domniei tale, și spre acest sfârșit au cinste a-ți alăturà pe lângă aceasta, atât o listă de subscripție, cât și statutele Asoțiației.

«Ai Domniei tale
plecate slugi
I Văcărescu, I. A. Filipescu, Ion Ghica,
Ioan Voinescu II, Șt. Golescu.»

Iata acum și formularul tipărit:

«Subscripție la asoțiația întocmită pentru înaintarea literaturii pe anul 1846. Iscălitura subscriitorului. — Suma cu care voește a contribui.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 28 NOEMVRIE (11 DECEMVRIE) 1914.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *General Gr. Crainicianu* zice: Astăzi, 28 Noemvrie, a căzut Plevna. Sunt 37 de ani de atunci. Vremea erà ca și astăzi: dimineața ceață, umezeală și frig; după amiazi, mai luminat.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Eram la Susurlu sau Bivolari în Valea Vidului și în fața înălțimilor și redutelor turcești, cari păziau gura văii ce duce la Plevna. Aud sgomot pe albia Vidului, încalec și plec pe întuneric cu camaradul meu sublocotenent C. Boerescu. Turcii treceau Vidul pe podul de piatră, pe poduri de care și prin vaduri. Alergăm și deșteptăm pe generalul Racoviță din Susurlu. Ne întoarcem. Erà ora 7 și se luminase. Câmpia Văii Vidului erà o mare roșie. Turcii înaintau în linii dese către creasta văii, fortificată și ocupată de Ruși. La aripa ei stângă se aflau călărași români, bateria bravului căpitan Grămăticescu, lângă reduta Etropol, și artilerie română pe înălțimile Susurluului, peste Vid, în fața Opanezului.

Toate fortificațiile crestei erau ridicate de Români, din compania mea de geniu, împrumutată Rușilor. Școala de fortificație modernă, întemeiată sub generalul Brialmont de către eroicii Belgieni, cari se luptă azi la Marea de Nord, își găsià acum aplicațiunea în armata română, sub ochii celebrului apărător al Sevastopolei în 1854, Generalul rus Totleben, care a fost inițiatorul acestei școale.

Intr'o oră, valurile turcești ajung frontul de apărare. Linia 1-a rusească este răsturnată; apărătorii sunt luați în baionete; bateriile liniei sunt complet distruse; șanțurile, redutele și intervalele sunt pline de cadavre. Sub protecția artileriei de pe Vid, care mătură câmpul de bătaie, Turcii trec și peste linia a 2-a ca o vijelie. In curând însă sunt opriți de rezervele rusești cari îi întâmpină.

In acelaș timp, Românii cuceresc înălțimile Opanezului, apoi fortificațiile Griviței și ale Bucovului, iar Rușii pe cele din sudul Plevnei. In curând, coloanele ruso-române se văd scoborînd coastele înălțimilor în spatele Turcilor.

Este ora aproape de acum. Osman Pașa cade rănit și ridică drapelul alb. Căpeteniile române și ruse și în urmă Domnitorul Carol primesc capitularea lui Osman Pașa în căsuța de pe malul Vidului.

Academia Română se ridică, spre a se închinà memoriei Regelui Carol, comandantul suprem al armatei ruso-române dela Plevna, memoriei luptătorilor români cari și-au lăsat oasele în pământ străin, memoriei veteranilor cari au dispărut; recunoștință veteranilor cari mai trăesc; — toți, în frunte cu nemuritorul Regele Carol, au luptat pentru liberarea Bulgariei subjugate și Independența scumpei noastre Patrii.

Membrii Academiei și publicul ascultă în picioare cele din urmă cuvinte ale d-lui General Crainicianu.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *N. Iorga* prezentă ultima d-sale lucrare: *Istoria Românilor din Ardeal şi Ungaria (Dela mişcarea lui Horia până astăzi) cu o prefaţă despre epoca mai veche.*

D-l Iorga ceteşte apoi comunicarea: *Din legăturile noastre cu Sârbii. Corespondenţa românească a voevozilor din Cladova.*

ŞEDINŢA DELA 5/18 DECEMVRIE 1914.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreşedinte.

D-l *St. C. Hepites* aduce la cunoştinţă că alaltăieri câţivà membri ai expediţiunii ştiinţifice italiene, înapoindu-se din Indii şi trecând prin Capitală, au vizitat Academia, unde au fost primiţi de d-l Preşedinte Dr. Istrati, de d-l Bianu şi d-sa. Cu această ocaziune, şeful expediţiunii, d-l De Filippi, a prezentat frumoasa d-sale publicaţiune: *La spedizione di Sua Altezza Reale il Principe Luigi Amedeo di Savoia Duca degli Abruzzi al monte Sant'Elia (Alaska), 1897,* Milano 1900. După plecarea vizitatorilor, s'a trimis de către d-l Preşedinte următoarea telegramă Alteţei Sale Regale Ducelui Abruzilor:

«Fericită de a fi fost vizitată astăzi de domnul De Filippi cu însoţitorii săi, Academia Română se grăbeşte a exprimà Alteţei Voastre Regale, protector al marei misiuni ştiinţifice, simţimintele sale de admiraţiune şi cea mai înaltă a sa consideraţiune pentru marea parte luată de Alteţa Voastră în domeniul cercetărilor ştiinţifice.»

D-l *I. Bogdan,* ca Preşedinte al Comisiunii istorice a României, prezentă ultima publicaţiune a acestei Comisiuni: *Miron Costin. De neamul Moldovenilor, din ce ţară au ieşit strămoşii lor.* Ediţie de C. Giurescu. Bucureşti 1914.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 12/25 DECEMVRIE 1914.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreşedinte.

D-l *N. Iorga* ceteşte comunicarea d-sale: *Privilegiile Şangăilor dela Târgul-Ocna.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Ședința se suspendă și la redeschidere d-l *D. Onciul* ocupă fotoliul prezidențial.

D-l *General Gr. Crainicianu* cetește comunicarea d-sale: *Asupra răsboiului european.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 19 DECEMVRIE 1914. (1 IANUARIE 1915).

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 21 Noemvrie, (4 Decemvrie) prin care se arată că Secțiunea a aprobat concluziunile d-lui *Mrazec* asupra comunicării d-lui Ion Genilie privitoare la constituțiunea interiorului globului, că dın argumentele acestuia, unele sunt lipsite de temeiu, iar altele au fost dejà discutate de specialiști.

— Se iea spre cunoștință.

D-l *Gr. Antipa* zice: Am onoare a prezentà pentru biblioteca Academiei ultima mea lucrare, intitulată: *Wissenschaftliche und wirtschaftliche Probleme des Donaudeltas;* este traducerea în limba germană a comunicării ce am avut onoare a o prezentà Academiei, în care am introdus unele părți nouă și am dat o desvoltare mai mare capitolului privitor la geneza și evoluția Deltei Dunărei.

Am crezut că ar puteà aveà și o importanță actuală publicarea într'o limbă străină a acestei lucrări tocmai în momentele când se pare că se începe din nou a se râvnì asupra acestei bucăți de pământ strămoșesc.

D-l Vicepreședinte *I. C. Negruzzi* amintește că astăzi este ultima ședință înainte de vacanța Nașterii Domnului și urează tuturor colegilor sănătate și sărbători fericite.

ȘEDINȚA DELA 9/22 IANUARIE 1915

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l Secretar general prezentă următoarea listă a publicațiunilor înscrise la premiile ce sunt a se acordà în viitoarea sesiune generală:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

1. La premiul Năsturel de 4.000 lei.
(Prin Comisiune specială).

Arifeanu (Locot. George) şi Locot. *Arifeanu* Virgil, Pentru armată şi neamul romănesc. Ediţia II. Bucureşti 1914.

Cănciulescu (Dr. Mih.), Studiul grafic al oclusiunei valvelor sigmoide ale inimei. Dicrotismul pulsului. Bucureşti 1914.

Codreanu (Mihai), Statui Sonete. Iaşi 1914.

Cosmovici (Dr Leon C), Morala şi religia. Incercare asupra principiilor ce cuprind şi aplicaţia lor în educaţia copiilor şi a masselor. Iaşi 1914

Dinescu (Dr. Ioan M.), Studiul medico-social asupra copiilor din România. Iaşi 1914

Găvănescul (Maiorul C.), Tactica regulamentară. — I. Micile unităţi. Infanteria. Cavaleria Artileria Pionieri. — II. Marile unităţi. Marş. Staţionare. Lupte Bucureşti 1914.

Georgescu (Pr. Nedelea), Despre existenţa lui Dumnezeu. Bucureşti f. a.

Minar (Octav), Opere complecte. Filozoful Conta. Bucureşti f. a.

Păunescu (Atanasie C.), Basmul în cultura integrală. Bucureşti 1914.

Popa-Lisseanu (G.), Cetăţi şi oraşe greco-romane în noul teritoriu al Dobrogei. Bucureşti 1914.

Popescu-Băjenaru (I.), Cartea omului matur pentru a învăţă numai în treizeci de lecţiuni: să scrie, să cetească şi să socotească. Bucureşti 1914.

Popescu-Breasta (Iconom Gr), Predici şi cuvântări ocazionale Craiova 1914.

Radivon (N), Domnul Tudor. Dramă istorică Bucureşti 1914.

Stahl (H.), Un Român în lună. Roman astronomic. Bucureşti 1914.

Stoenescu (Căpitanul I.), Noţiuni de telegrafie fără fir cu descrierea staţiunilor de telegrafie fără fir în serviciul armatei Bucureşti 1914.

Urzică-Borzeşti (Gabriel), Cartea de aur a ţăranului. Bucureşti 1914.

2. La premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei
(Prin Secţiunea literară).

Bănescu (N.) şi V. *Mihăilescu*, Ioan Maiorescu. Scriere comemorativă cu prilejul centenarului naşterii lui. 1811—1911. Bucureşti 1912.

Galaction (G.), Bisericuţa din Răzoare. Nuvele şi schiţe. Iaşi 1914.

3. La premiul Adamachi de 5.000 lei (divizibil).
(Prin Secţiunea literară).

Baican, Florile florilor. Bucureşti 1914.

Călinescu (D.), Suprema dragoste Proză. Craiova 1914.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Demetrius (V.), Tinereţea Casandrei. Roman Bucureşti 1914.
» Sonete Bucureşti 1914.
Dimiu (Dimitrie), Amintirile unui rezervist. Note şi impresii din campania anului 1913 Bucureşti 1914
Dragoslav (Ion), Povestea trăsnetului. Bucureşti f. a
» Poveşti de Crăciun Bucureşti 1914.
Farago (Elena), Din taina vechilor răspântii. Craiova 1913.
» Copiilor. Craiova 1913
» Pentru copii. Ediţia II-a. Craiova 1913.
Gane (Constantin), Amintirile unui fost holeric. Din însemnările unui voluntar de campanie. Bucureşti 1914
Hârsu (Lia), Fraţii Grimm. Alte Poveşti. In româneşte Bucureşti f. a
Hogaş (C), Pe drumuri de munte. Iaşi 1914
Ionaşcu (Romulus), Gramaticii români Tractat istoric despre evoluţiunea studiului gramaticei limbei române dela 1757 până astăzi. Iaşi 1914.
Lovinescu (E), Aripa morţei. Roman. Bucureşti 1913.
Lungianu (Mihail), Zile senine Icoane dela ţară Bucureşti 1914
» Insăilări. Piteşti 1914.
Miller-Verghy (Marg), Sonete portugheze Traducere. Bucureşti 1915
Pacu (Moise N.), Cuvântări diverse. Ediţia a II-a Galaţi 1913.
Rădulescu (Mircea Dem.), Leii de piatră Bucureşti 1914
Soricu (I. U.), Florile dalbe. Poezii. Craiova 1912
Trivale (Ion), Cronici literare. Bucureşti 1915.
Tutoveanu (G), Albastru. A treia ediţie. Bucureşti f a
Zissu (Constanţa), Aquarele Poezii. Bucureşti 1914.

4 La premiul Demostene Constantinide de 4.000 lei.

(Prin Secţiunea istorică).

Angelescu (Dr. I. N.), Cunoaşterea şi conducerea pieţii economice. Studiu istorico-statistic asupra evoluţiei economice a popoarelor Bucureşti 1914.
Bacaloglu (Elena), Preuves d'amour. Conférences patriotiques Bucureşti 1914
Georgescu (Petre C.), Tari şi slabi. Convorbiri sociale. Bucureşti 1914.
Ieşan (Isidor), Secta paterenă în Balcani şi în Dacia Traiană împreună cu Istoria Balcanului până la ocuparea lui definitivă prin Osmani Bucureşti 1912.
Maniu (Dr Cassiu), Cultura conştiinţei. Braşov 1914

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Popescu (Dr George), Educaţiunea oamenilor sau adevărata fericire după adevărurile ştiinţifice şi în raport cu religiunea creştină Bucureşti 1914.

Şerban (Mihai), Problemele noastre social-agrare Studiu din domeniul politicei economice şi sociale. Bucureşti 1914

Ursu (I), Ştefan cel Mare şi Turcii. Bucureşti 1914

D-l Secretar general adauge:

Pentru lucrări cu subiecte date au fost publicate a se decerne în viitoarea sesiune generală următoarele premii:

I. *Prin Secţiunea literară:*

a) Premiul Năsturel, de 5.000 lei, pentru subiectul: *Sufixele de formarea cuvintelor în limba româneascâ, studiate din punctul de vedere al formei, al sensului şi al originii lor.* S'a prezentat un singur manuscris cu deviza: «Triumful este răbdarea».

b) Premiul Neuschotz, de 2.000 lei, pentru subiectul: *Cari industrii casnice ţărăneşti ale Românilor s'ar puteà încurajà şi perfecţionà şi prin ce mijloace?* S'a prezentat un singur manuscris cu deviza «Muncă, economie, prevedere».

II. *Prin Secţiunea istorică:*

a) Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 20.000 lei, pentru subiectul: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.* S'a prezentat un singur manuscris cu deviza «Dacia restituta».

b) Marele premiu General Ioan Carp şi Maria Carp, de 7.000 lei, pentru subiectul: *Istoria culturii româneşti dela 1821 până în zilele noastre.* Nu s'a prezentat nici o lucrare.

III. *Prin Secţiunea ştiinţifică:*

a) Premiul Adamachi de 5.000 lei, divizibil, pentru subiectul: *Studiul chimic al lignitelor indigene şi aplicaţiunile lor în industrie.* Nu s'a prezentat nici un manuscris.

b) Premiul Lazăr, de 5.000 lei, pentru subiectul: *Politica agrară a României şi înrâurirea ce ea a avut asupra stării economice şi sociale a poporaţiunii rurale.* S'au prezentat două manuscrise, unul cu deviza «Labor omnia vincit» şi altul cu deviza «Pauvres paysans, pauvre royaume».

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

IV. *Prin Comisiune specială:*

a) Premiul Dacia-România pentru subiectul: *Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România.* Nu s'a prezentat nici un manuscris.

Dela Prefectura județului Durostoru se primește o scrisoare, prin care roagă ca Academia să-i dea «relațiuni istorice precise privitoare la localitățile ce compun județul» — aceasta în vederea nouălor denumiri ce urmează a se da plășilor și comunelor.

— Se recomandă Secțiunii istorice.

D-l *St. C. Hepites* amintește că în 1912 a încetat din vieață savantul naturalist F.-A. Forel, fost profesor la Universitatea din Lausanne. Acum d sa a primit dela d-na Forel pentru Academie publicațiunea: *Discours prononcé à la cérémonie commémorative et à l'inauguration du monument de F.-A. Forel à l'Aula du palais de Rumine, à Lausanne, le 29 Novembre 1913.* Lausanne 1914

D-l *I. Bogdan* cetește următoarea propunere:

«*Domnilor Colegi*,

«Intr'una din ședințele anului trecut ați hotărît, la propunerea Secțiunii istorice, să se tipărească pe cheltueala Academiei, în ediție separată, lucrarea prezentată în manuscris a colegului nostru I. Nistor despre «Românii și Rutenii în Bucovina».

«D-l Nistor e profesor la Universitatea din Cernăuți și cunoaște foarte bine, nu numai istoria Bucovinei, ci și starea actuală din această provincie. Lucrarea d-sale este de cea mai mare importanță pentru Români: ea stabilește în urma unui studiu foarte temeinic și amănunțit, drepturile noastre istorice asupra acestei țeri, pe care d-l Aurel Onciul din Bucovina s'a arătat gata s'o recunoască drept țară de baștină a Rutenilor emigrați acolo din Galiția (Vieața Romînească dela Iași).

«Pe chestiunea vechimii celor două popoare principale ce locuesc astăzi în Bucovina, s'au dus lupte politice ce pot să fie hotărîtoare pentru soarta poporului romănesc de acolo. Cartea d-lui Nistor, dovedind fără urmă de îndoeală că populația cea mai veche a Bucovinei a fost românească, nu rutenească, și că prin urmare Rutenii n'au nici un drept istoric asupra averii vechilor mânăstiri și asupra mitropoliei ortodoxe din Bucovina, dă cea mai puternică armă în mâna acelor patrioți bucovineni, cari luptă împotriva cotropirii acestei țeri de către Ruteni.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Cartea d-lui Nistor este dar nu numai de interes istoric, ci şi de un mare interes naţional.

«Cred că Academia Română ar trebui să dispună traducerea ei în limba germană, ca ea să poată fi răspândită în cercurile hotărîtoare din Austria, până acum greşit şi tendenţios informate asupra chestiunilor arzătoare cu cari se ocupă.

«Fie că Bucovina are să rămâie sau nu o provincie austriacă, pentru noi Românii e important să se ştie, nu numai de noi, ci şi de străini, că suntem poporul băştinaş din această ţară şi că nu renunţăm la drepturile noastre istorice asupra ei.

«Bănueala că Academia Română ar face o operă de propagandă politică este exclusă, deoarece cartea d-lui Nistor este scrisă cu cea mai deplină obiectivitate. E vorba de o operă naţională, la care mai ales în vremurile de azi e datoare să se gândească Academia.

«In cazul că Academia Română aprobă propunerea mea, aş adaoge următoarele amănunte:

«Cu traducerea să fie însărcinat însuş autorul, care posedă perfect limba germană şi care ar puteà să introducă oarecari prescurtări în citaţii şi să elimineze descrierea dela sfârşit a lui Budai-Deleanu, precum şi alte câtevà lucruri ce nu prezentă interes pentru un cerc. mai larg de cetitori. Pentru traducere să i se plătească 100 lei de coală. Cartea să se tipărească în 2.000 de exemplare, ca să se poată vinde mai ieftin decât ediţia românească. N'ar trebui să lipsească însă din ediţia germană o hartă etnografică a Bucovinei, pe care d-l Nistor este în stare mai bine decât oricine altul să ne-o dea.»

— Se recomandă Secţiunii istorice.

D-l *St. C. Hepites*, ca membru al Comisiunii Fondului Otteteleşanu, aduce la cunoştinţă că în luna Decemvrie profesoarele, maestrele şi elevele Institutului au lucrat timp de 30 zile excluziv la confecţionarea de ciorapi şi mânuşi pentru armată. S'au lucrat astfel 530 perechi ciorapi şi 100 perechi mânuşi, ce au fost trimise Ministerului de Răsboiu, care prin adresă a exprimat mulţumiri.

ŞEDINŢA DELA 16/29 IANUARIE 1915.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi*, Vicepreşedinte.

D-l Vicepreşedinte *I. C. Negruzzi*, deschizând şedinţa, zice: Astăzi s'a primit la biurou o telegramă predată la Sibiiu încă dela 7/20

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Ianuarie, prin care se anunță trista veste a încetării din vieață a colegului *Atanasie Marienescu.* Decedatul, care s'a stins în vârstă de aproape 85 de ani, s'a bucurat de cele mai calde simpatii în mijlocul nostru, unde a fost chemat la 26 Martie 1881. Din cauza întârzierii telegramei, Academia n'a putut luà în nici un fel parte la trista ceremonie a îmmormântării, care s'a făcut la 10/23 Ianuarie.

— Membrii prezenți salută prin sculare în picioare memoria colegului dispărut și decid a se trimite văduvei decedatului o scrisoare de condoleanțe.

Dela d-l A. Stan, fost președinte al Comitetului pentru ridicarea statuei lui Mihail Kogălniceanu în Piatra-Neamț, se primesc câte două exemplare din fotografiile statuei și basoreliefului.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 9 Ianuarie, prin care se arată că Secțiunea a admis propunerea d-lui I. Bogdan, ca d-l I. Nistor să traducă și să publice în limba germană scrierea sa: *Românii și Rutenii în Bucovina.*

— Se aprobă.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 23 IANUARIE (5 FEVRUARIE) 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea d-sale despre: *Câtevà acte privitoare la istoria comerțului român.*

D-l *V. Pârvan* cetește comunicarea: *Descoperirile nouă în Tomi.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l *D. Onciul* ocupă fotoliul prezidențial.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 16/29 Ianuarie, prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se publică în *Anale* scrierea d-lui Dr. N. Leon : *Contribuțiuni la studiul parazitologiei în România.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DELA 30 IANUARIE (12 FEVRUARIE) 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vicepreședinte.

Dela văduva decedatului învățat elvețian F.-A. Forel se primesc mulțumiri pentru omagiile aduse de Academie memoriei soțului său.

ȘEDINȚA DELA 6/19 FEVRUARIE 1915

Președința d-lui *D. Onciul*, Vicepreședinte.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 30 Ianuarie (12 Fevruarie), prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se publică în *Anale* părțile mai interesante sub raportul etnografic și cultural al manuscrisului aflat în biserica dela Azaclău și dăruit Academiei prin mijlocirea d-lui *N. Iorga.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Dela Secțiunea literară se primește propunerea de a se tipări în publicațiunea: *Din vieața poporului român* următoarele două scrieri ale d-lui T. Pamfile: *Văzduhul* și *Mitologia românească.* I. *Dușmani și prieteni ai omului*, precum și culegerea d-lui Gh Fira: *Cântece și Hore*, din cari se vor lăsà la o parte cele indicate de d-l Profesor D. G. Kiriac în raportul său.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

D-l *N. Iorga* zice: Academia sârbească a pierdut pe președintele ei, bătrânul istoric Stoian Novacovici.

Răposatul, care a jucat și un însemnat rol politic în țara sa, lucrând pentru reorganizarea școalelor populare, a fost unul din cei mai sârguincioși cercetători ai trecutului balcanic și al așezămintelor lui, atingând astfel la fiecare moment din activitatea sa probleme cari ating și vieața noastră națională. Cunoșteà pe Români și scrisul lor și una din ultimele lui lucrări privește opera tipografilor sârbi în principatul muntean, iar alta analizează noțiunea de *baștină* în toate regiunile cari au cunoscut-o. Subt președința sa mai mulți profesori români, doi dintre ei membri activi ai Academiei noastre, au fost aleși ca membri corespondenți ai Academiei din Belgrad.

Model de muncă și de modestie, de smerenie a vieții, Stoian Novacovici va rămâneà o figură între învățații Balcanilor din epoca renașterilor naționale.

Cred că se cuvine ca și noi să arătăm biuroului Academiei din Belgrad condoleanțele noastre.

— Propunerea d-lui Iorga se aprobă.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 13/26 FEVRUARIE 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l *Dr. G. Marinescu* cetește comunicarea d-sale despre: *Insomnie, Ipersomnie și Mecanismul somnului.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l *V. Pârvan* cetește raportul său asupra cererii Prefecturii de Durostor de a i se da relațiuni istorice precise privitoare la localitățile ce compun acel județ, aceasta în vederea denumirilor nouă ce urmează a se da plășilor și comunelor. Concluziunile raportului, aprobate de Secțiunea istorică, sunt: Lipsind numiri vechi românești în acea regiune, apelarea la denumirile *romane* este exclusă, întru cât, după cum se poate vedeà dintr'o hartă a Dobrogei nouă, în vremea romană, alcătuită de d-l Pârvan, aceste nume vechi sunt prea puține, pentru a contribuì în mod practic la rezolvarea chestiunii în sensul dorit de Prefectură; că în afară de aceasta și mai pre sus de toate, ca principiu, un nume de localitate este el însuș un monument istoric, un document autentic de cea mai mare valoare pentru trecutul unei regiuni. El corespunde unei stări de fapte decurse dintr'o întreagă evoluție etnică și istorică și nu poate fi schimbat în chip logic decât tot printr'o evoluție lentă, care să fi dus la răsturnarea stării de lucruri mai înainte caracteristice în acel ținut. A schimbà numirile firești și îndreptățite într'altele artificiale și de caracter tiranic, însemnează a falsificà noțiunile despre etnografia și istoria unui ținut. In această privință, poate tocmai în Dobrogea nouă ar fi de corectat procedarea autorităților bulgare, cari au prefăcut numirile vechi turcești, fie schimbându-le, fie mutilându-le, spre a da o aparență cât mai bulgărească regiunii, readucând noi în cinste numirile adevărate, turcești, întru cât populația locală ar fi încă în marea ei majoritate turcească. Principiul fundamental în judecarea și prefacerea toponimiei trebue să fie acela ca numele unei localități să constitue totdeauna un adevăr etnografic și istoric indiscutabil, iar nu să fie o firmă falsă pentru un conținut cu totul deosebit de ceeace indică ea. «Să romanizăm Dobrogea nouă și *apoi,* când numirile actuale vor fi devenit ele însele niște neadevăruri, să le schimbăm», încheie raportul d-lui Pârvan.

D-l *I. C. Negruzzi* ar dorì să știe cari numiri sunt adevărate: cele mai vechi din timpul Romanilor, cele de sub dominațiunea turcească sau altele?

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D l *V. Pârvan* dă următoarele explicațiuni: Raportul meu dă răspuns la toate întrebările de acest fel. Dar repet: numirile romane sunt câtevà, cari azi nu mai corespund la nimic, sunt ruine părăsite, pe când numele turcești ori bulgărești reprezentă stări de fapt.

D-l *Duiliu Zamfirescu* crede că teoria Secției istorice este adevărată, când nu intervin alți factori de ordin politic. Țara-Românească a ocupat nouăle teritorii peste Dunăre, cu gând de a le păstrà pentru totdeauna. Prin urmare valoarea denominațiunilor topice stă în raport direct cu întinderea dominațiunii politice. Nu e nici un cuvânt să se păstreze nume turcești sau bulgărești unui pământ menit să rămână românesc.

D-l *V. Pârvan* răspunde: Aceasta e—*mutatis mutandis*—teoria maghiară contra căreia protestăm astăzi cu toții în ce privește țerile române de subt coroana Sf. Ștefan. Nu e deajuns să prefacem denumirile pentru a dovedi că pământul acela «e menit să rămână românesc», ci trebue să facem, cum am spus și în raport, întâiu opera de romanizare efectivă și apoi atârnarea firmelor românești.

D-l *G. Țițeica* este de părere ca chestiunea în întregul ei să se amâne, întru cât împrejurările actuale nu sunt potrivite pentru asemenea lucrări.

D-l *V. Pârvan* răspunde: Imprejurările actuale nu au nimic de a face cu teoria sociologică și politică, pe care noi aici în chip academic o discutăm și suntem datori s'o discutăm.

D-l *I. Bianu* crede că chestiunea merită într'adevăr o atențiune cu totul specială și că ea ar trebui pusă pentru întreagă Dobrogea, căci în adevăr în vechea Dobroge se găsesc localități, pe cari, la ocuparea ei de România, nu erau sate turcești, aveau însă nume turcești Mai târziu, s'au făcut sate din coloniști români și s'a păstrat numele turcesc până astăzi. O asemenea localitate este Chiorceșmè. O revizuire atentă și pricepută a toponimiei Dobrogei ar găsì de sigur mai multe cazuri de acest fel și, fără a călcà principiile drepte arătate de d-l Pârvan, s'ar puteà înlăturà o parte din toponimia turcească, care nu mai are rațiune de a fi. Nu poate fi nici un interes nici științific, nici de altă natură, care să motiveze păstrarea unei toponimii mult mai turcească decât populațiunea provinciei.

D-l *V. Pârvan* răspunde: Chestiunea Dobrogei vechi e esențial deosebită de a Dobrogei nouă. De aceea lucrurile trebuesc discutate deosebit și mă înscriu dinainte la chestiunea ridicată de d-l Bianu.

D-l *Dr. V. Babeș* recunoaște că chestiunea nu e destul de studiată, precum se vede din discuțiunea urmată, dar părerea d-sale este că nu trebue să facem acte de tiranie, schimbând arbitrar numele localităților, precum au făcut vecinii noștri de peste Carpați. Păstrarea numelor actuale, cu modalitățile arătate de d-l Pârvan, nu trebue să fie considerată ca o slăbiciune a

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

stăpânirii noastre, ci ca o toleranță față de locuitorii de alte naționalități. Să fim cât mai largi și cu simțiminte cât mai curate către aceste naționalități, spre a fi exemplu vecinilor, cari caută să desnaționalizeze prin silnicie pe frații noștri.

D-l Vicepreședinte *I. C. Negruzzi* propune să se amâne pentru altă ședință urmarea discuțiunii.

— Propunerea se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 20 FEVRUARIE (5 MARTIE) 1915.

Președința d-lui *D. Onciul,* Vicepreședinte.

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea despre: *Dreptul de vieață al Statelor mici.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

Se decide ca în ședința viitoare să se pună la ordinea zilei continuarea discuțiunii asupra cererii Prefecturii de Durostor, cu privire la schimbarea numelui satelor și plășilor din acel județ.

ȘEDINȚA DELA 27 FEVRUARIE (12 MARTIE) 1915

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Dela Secțiunea istorică se primește propunerea de a se publică în *Anale* scrierea d-lui N. Bănescu: *Un dascăl uitat: Grigore Pleșoianu.*

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă lucrarea d-sale: *La Roumanie dans la latinité*, conferință ținută la 15/28 Fevruarie 1915 la Asociațiunea artistică internațională din Roma.

La ordinea zilei se pune continuarea discuțiunii asupra propunerii Secțiunii istorice cu privire la cererea Prefecturii de Durostor de a i se da relațiuni istorice relative la denumirile ce sunt a se da plășilor și comunelor din acel județ.

D-l *V. Pârvan* amintește că cererea Prefecturii, prezentată plenului, a fost trimisă în cercetarea Secțiunii istorice, care i-a dat d-sale însărcinarea

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

să prezente raport asupra ei. D-sa a depus raportul, Secţiunea l-a aprobat şi hotărîrea ei a fost adusă în şedinţa dela 13/26 Fevruarie, când s'a făcut discuţia, la care au luat parte mai mulţi colegi, rămânând ca într'o şedinţă viitoare să se decidă răspunsul ce are să i se dea Prefecturii. D-l Pârvan ceteşte raportul prezentat Secţiunii şi rezumează apoi cele spuse în discuţiunea dela 13/26 Fevruarie, în susţinerea concluziunilor din raport.

D-l *General Gr. Crainicianu* zice: Când s'a ridicat harta Dobrogei vechi, Regele Carol a spus că rău s'a făcut că s'au păstrat numirile vechi şi nu s'au înlocuit cu numiri româneşti; a rămas ca la o nouă ediţie să se îndrepteze această greşeală. D-l Pârvan spune în raportul d-sale că, numai după ce vom romanizà Dobrogea nouă, să schimbăm numirile, adică să aşteptăm rezultatul evoluţiei. Dar chiar în limba, a cărei cultivare este unul din scopurile Academiei, vedem că nu s'a făcut evoluţie, căci limba de azi e mai rea decât aceea de acum 20—30 de ani. Este bine deci să ne folosim de ocazia ce ni se prezentă şi să contribuim la schimbarea numirilor din Dobrogea nouă în numiri curat româneşti.

D-l *D. Onciul* zice că împrejurările actuale sunt inoportune pentru schimbarea denumirilor atât în Dobrogea nouă, cât şi în cea veche. De aceea crede că este bine să se răspunză Prefecturii de Durostor, că nu este oportun să se facă acum această lucrare. Să se trimită Prefecturii şi harta întocmită de d-l Pârvan, ca să se vadă într'însa cele patru numiri romane, singurele cari se cunosc pe teritoriul acelui judeţ. Dacă însă dorim să ne ocupăm de nomenclatura din cele două Dobrogi, atunci ar fi bine să se institue o comisiune din sânul Academiei, care să studieze chestiunea şi să ne facă propunerile ei. Vom discutà aici acele propuneri şi vom comunicà guvernului rezultatul lucrărilor noastre. Comisiunea s'ar puteà compune din câte un membru din fiecare Secţiune şi aş propune pe d-nii General Crainicianu, Zamfirescu şi Pârvan.

D-l *Duiliu Zamfirescu* ceteşte adresa Prefecturii de Durostor şi observă că cererea acesteia este de a i se da indicaţiuni istorice despre numirile romane şi nici de cum povaţă din punct de vedere ştiinţific, dacă adică este mai bine să se înlocuească cu nume latine sau române numirile turceşti ori bulgăreşti. Să se răspundă prin urmare la ceeace întreabă.

D-l *P. Poni* zice: Numirile localităţilor la noi şi aiurea s'au dat în general după împrejurările locale. Când au venit Turcii în cele două Dobrogi, localităţile aveau alte numiri; ei le-au schimbat, le-au turcit. De exemplu, o localitate, dacă aveà numele Vale, ei au păstrat noţiunea de vale, dar au tradus-o în turceşte. Cerna-Voda slavonesc l-au tradus în turcescul Cara-Sù şi aşà mai departe. Cred că avem tot dreptul să dăm localităţilor din cele două Dobrogi nume româneşti, pământul fiind acum românesc. De

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

aceea socotesc că toate numirile în limbă străină, cari au un înțeles ca Vale, Deal, Culme, Zare, Fântână, etc., să fie schimbate în românește; alte localități, de pildă sate, cari poartă numele înființătorilor lor, să păstreze acele numiri. Așà ar fi, în Dobrogea veche, Cara-Omer.

D-l *N. Iorga* zice că în Dobrogea n'au fost nume vechi românești și, multă vreme, nici de altă limbă, căci Dobrogea a fost un fel de drum pe care treceau invaziunile. Sub dominațiunea romană au fost câtevà localități cu nume romane, între cari unele nu le-am puteà pune din nou, căci par ridicule, cum sunt, în raport, «Consuleana» «Candidiana» și altele. Nicăieri în Europa nu există localități cărora să se fi restituit numirile romane; am fi singurii cari am face acest lucru.

D-l *V. Pârvan* zice că schimbând denumirile în românește nu facem prin aceasta act de stăpânire. D-sa a umblat mult prin Dobrogea, a vorbit cu țăranii de acolo și a observat că ei greu se împacă cu numirile nouă ce s'au dat satelor, cărora ei le păstrează numirile vechi. Ar fi, precum am spus în raport, o firmă falsă pentru un conținut cu totul deosebit de ceeace indică ea.

D-l *Duiliu Zamfirescu* crede din contră, că trebue să se pună numiri românești, făcând prin aceasta act de stăpân. Populațiunea va trebuì să se supună și, după trecerea de timp mai lung, sau mai scurt, numirile vechi vor fi uitate și înlocuite cu cele românești.

D-l *D. Onciul* observă că discuțiunea s'a abătut iar dela chestiune. Prefectura nu ne cere numiri românești, ci latinești. Ele sunt patru, dintre cari una, Durostor, a fost utilizată; rămân celelalte trei cari nu pot fi întrebuințate, căci nu s'ar puteà schimbà, de exemplu Turtucaia în Transmarisca. Să arătăm acestea Prefecturii, trimițându-i, precum am spus, și harta d-lui Pârvan. Dacă voim să facem mai mult decât ni s'a cerut, am propus să se numească o comisiune care să studieze chestiunea.

D-l *C. Giurescu* este de părere să se scrie Prefecturii ca să aștepte răspunsul Academiei mai târziu, după ce comisiunea propusă de d-l Onciul își va fi dat avizul.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice că chestiunea este foarte importantă și lucrarea pentru schimbarea numirilor ar trebuì întinsă pentru întreaga țară. In adevăr sunt în țară localități cu frumoase numiri romane, cum e de pildă Romula, unde se vede din săpături că a fost o civilizație de secole întregi. Ei bine, această localitate romană poartă azi un nume bulgăresc: Reșca. Apoi e oare de admis să păstrăm numele Adam-Clisi în loc de Tropaeum Trajani? Și câte altele ca acestea? Chestiunea privește pe toate trei Secțiunile Academiei. Comisia ce ar fi de numit să se facă deci din câte trele Secțiunile, anume câte doi din fiecare.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *Gr. Antipa* zice că, în chestia denumirii localităților, ar trebuì ca Prefectul să facă anchete la fața locului printre locuitori și să admită denumirea cea mai veche și întrebuințată de marea majoritate a populației. Dacă se pun numiri arbitrare, cum s'a făcut în Dobrogea veche, poporul nu le întrebuințează, folosindu-se în vorbirea lui tot de cele vechi. Așà satului Domnița Maria, țăranii tot Prislav îi zic.

— Discuțiunea se închide și se decide ca fiecare Secțiune să hotărască câte doi membri, spre a se formà comisiunea propusă de d-l Președinte.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 6/19 MARTIE 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea d-sale: *Dardanelele.—Amintiri istorice.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* amintește că, la începutul lunii Decemvrie anul trecut, câțivà membri ai expedițiunii științifice italiene, cari se înapoiau din Indii în frunte cu d-l De Filippi, au vizitat Academia, și acesta a prezentat o lucrare despre o expediție științifică a Principelui Ludovic de Savoia. Cu acea ocaziune s'a trimis Principelui o telegramă de omagiu din partea Academiei. La această telegramă s'a primit următorul răspuns din Taranto:

«Mulțumesc infinit pentru amabila telegramă pe care ați binevoit să mi-o trimeteți cu ocaziunea vizitei d-lui De Filippi.

«Ludovic de Savoia.»

Dela Comitetul de organizare al Congresului IX internațional de chimie aplicată se primește înștiințarea că, din cauza împrejurărilor extraordinare, acest Congres, care urmà să se țină la Petrograd în 1915, s'a amânat pentru o epocă mai favorabilă.

Se iea spre cunoștință.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 13/26 MARTIE 1915

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *Duiliu Zamfirescu* ceteşte comunicarea: *Bosforul şi Dardanelele faţă de interesele româneşti.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l *St. C. Hepites* zice:

Domnilor Colegi,

Bacteriologia, datorită nemuritorului Pasteur, este, după cum bine cunoaşteţi, una din ştiinţele cele mai nouă, poate chiar cea mai nouă, şi a făcut progrese uimitoare.

Colegul nostru, profesorul Dr. V. Babeş, se prenumără printre cei dintâi cari au cultivat această născândă ştiinţă în străinătate şi este cel dintâiu care la noi în ţară s'a ocupat, în mod constant şi aproape excluziv, de această ştiinţă pe care a reuşit—ceeace rar se întâmplă în ţara noastră — să o aşeze într'un local apropriat şi convenabil instalat pentru a invità pe cercetători la lucru.

Institutul nostru Bacteriologic, ale cărui lucrări sunt cunoscute şi bine cunoscute nu numai la noi, dar şi departe, dincolo de hotarele ţerii noastre, se datoreşte stăruinţei şi capacităţii colegului nostru Babeş.

Astăzi dânsul împlineşte 60 de ani ai vârstei. Elevii săi, numeroşii săi şcolari, au pregătit o manifestaţiune de recunoştinţă profesorului lor, al cărui cuvânt a răsunat de multe ori în această incintă şi unde sperăm că va mai răsunà mult timp de aci înainte pentru binele omenirii prin ştiinţa ce cultivă.

Comunicându-vă cele ce preced, rog pe acei dintre colegi cari împărtăşesc părerea mea să binevoească a-şi pune semnătura pe telegrama de felicitare ce propun a i se trimite:

«Luăm afectuoasă parte la manifestaţiunea de azi în onoarea Domniei-Voastre, prezentându-vă cele mai călduroase urări de vieaţă lungă pentru binele omenirii prin ştiinţa ce cultivaţi.

«Dr. C. I. Istrati, I. C. Negruzzi, Hepites, Duiliu Zamfirescu, D. Onciul, N. Iorga, I. Bianu, C. Giurescu, Gr. Antipa, P. Poni, I. Simionescu, Dr. G. Marinescu, General Crainiceanu.»

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

— Membrii prezenți primesc cu însuflețire colegială propunerea d-lui *Hepites* și semnează cu toții telegrama.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă în dar din partea autorului, d-l Ettore Pais, următoarele sale publicațiuni

a) *Storia critica di Roma durante i primi cinque secoli*, vol. I, părțile 1 și 2 Roma 1913; vol. II. Roma 1915;

b) *Studi storici per l'antichità classiça* Pavia 1913;

c) *Riçerche sulla storia e sul diritto pubblico di Roma.* Roma 1915

D-l Dr. *Istrati* adaoge:

O fac aceasta cu atât mai multă plăcere, cu cât d-l Pais, profesor la Universitatea din Roma, de istoria romană, este și un ilustru membru al Academiei dei Lincei.

D-sa e un adevărat erudit și un latin desăvârșit, deci și un filo-român Elev al lui Mommsen, are admirație pentru știința germană, dar e un admirator al culturii și civilizațiunii latine.

Zilele acestea chiar d-sa a făcut o conferință foarte importantă relativă la România, în marele Teatru Național. A luat într'adevăr și a stabilit în lumea cultă curentul de a numì de acì înainte țara noastră Romania-și nu Rumenia, ca până acum.

La 20 Aprilie st. n. va face, cu ocaziunea sărbătoririi originii Romei, o nouă conferință relativ la România Pentru aceasta am luat dispoziție a i se trimite la timp materialul necesar, și mai ales pentru proiecțiuni.

Nu am nevoie a mai adaoge dorința ce are d-l Pais de a venì la noi, și sentimentele ce are față de Academia noastră.

— Se decide a se exprimà mulțumiri d-lui Pais

D-l Ion N. Popescu, învățător în satul Voicești, Vâlcea, întreabă prin scrisoare dacă Academia ar fi dispusă să publice mai multe culegeri ale sale de folklore, în cazul când el ar cădeà pe câmpul de luptă într'un eventual răsboiu.

— Se recomandă Secțiunii literare.

D-l *I. Bianu* cetește următoarea notă întocmită de d-l C. Moisil, ajutor numismat al Academiei, relativă la descoperirea unei monete vechi românești, necunoscută până acum:

In depozitul de monete românești al Academiei s'a găsit *o monetă necunoscută până acum, bătută de Ștefan Tomșa în 1564.*

Moneta este de argint și ca înfățișare se aseamănă în general cu dinarii lui Despot Vodă, predecesorul lui Tomșa, și cu ai lui Ale-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

xandru Lăpușneanu, care cel dintâiu a bătut monete de acest fel, imitate după dinarii unguresti.

Pe față este reprezentată Maica Domnului cu Isus în brațe, având de o parte și de cealaltă literele S ¦ M (Sancta Maria), iar pe margine legenda: PATRONA *X* MOLDAV

Pe revers se află un scut scartelat, având în centru corbul cu inel în cioc al Corvineștilor, în primul cartier fasce, în al doilea crucea dublă, în al treilea două flori de crin (?), iar în al patrulea un leu. Legenda este: STEFAN·D·G·WAIDA·1564·

Scutul acesta îl găsim identic pe dinarii lui Despot Vodă și este copiat fără de nici o schimbare de pe dinarii lui Matiaș Corvinul.

Până acum nu se cunoaște o altă monetă dela acest Domn, care a stat abià câtevà luni în scaunul Moldovei. Inainte cu câțivà ani s'a vorbit prin ziare despre descoperirea unei monete dela Ștefan Tomșa în Bucovina, dar n'a fost publicată până astăzi.

— Se exprimă mulțumiri d-lui Moisil.

D-l *St. C. Hepites* prezentă publicațiunea făcută de Academie după propunerea d-sale din ședința dela 27 Maiu 1914: *I. Kalinderu. Cuvântări ținute la serbările de fine de an ale Institutului Otteteleșanu.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Astăzi este ultima ședință înainte de Sfintele Paști. Urez tuturor colegilor sărbători fericite și după Paști să ne întâlnim sănătoși aici cu toții. Inălțarea Mântuitorului să o serbăm odată cu înălțarea neamului.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 3/16 APRILIE 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *N. Iorga* cetește comunicarea d-sale: *Câtevà lămuriri nouă cu privire la istoria Românilor.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l G. Popa-Lisseanu, profesor de limba latină la liceul «Lazăr» din Capitală, face prin scrisoare propunerea ca Academia să dea «un mai puternic îmbold studiilor clasice, făcând să apară o serie de traduceri din autorii greco-romani.»

— Se recomandă Secțiunii literare.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dela d-l Dr. I. D. Ghiulamila se primesc exemplare din publicațiunea sa: *Primele ajutoare de dat răniților pe câmpul de resbel.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă din partea autorului, d-l Lando Landucci, profesor de drept roman la Universitatea din Padova, cinci scrieri de drept roman trimise Academiei ca omagiu.

— Se decide a se exprimà mulțumiri.

In legătură cu prezentarea scrierii d-lui Dr. Ghiulamila, d-l *Dr V. Babeș* zice: Ridicarea și îngrijirea răniților în răsboiu preocupă în cel mai mare grad puterile beligerante, căci de răspândirea cât mai largă în armată a cunoștințelor despre acestea și de perfecționarea mijloacelor practice și științifice pentru aceasta depind rezultatele ce se pot obținea în tratamentul cantității enorme de răniți, victime ale răsboaielor moderne.

In adevăr, Institutul Franței a consacrat o serie de ședințe acestor chestiuni. *Monitorul Oficial* francez a publicat in extenso instrucțiunile pentru ridicarea și primul ajutor al răniților, în fine s'au afișat în mod oficial în toate comunele din Franța atari instrucțiuni amănunțite.

Cartea d-lui Ghiulamila corespunde cu totul cerințelor, este scrisă în mod tot atât de clar, cât este de demonstrativ. In acelaș timp mijloacele recomandate sunt cât se poate de practice și ușor de improvizat. O serie abundentă de figuri demonstrative arată modul aplicării transportului și primelor îngrijiri.

Las la aprecierea Academiei dacă și în ce mod ar puteà să contribue la răspândirea lucrării atât de utilă a d-lui Ghiulamila.

D-l *N. Iorga* prezentă publicațiunea d-sale: *Istoria comerțului românesc*, lucrare scrisă din inițiativa și cu sprijinul d-lui Dimitrie Hagi Theodoraky. I. Până la 1700.

— D-l Președinte exprimă mulțumiri d-lui *Iorga.*

D-l *I. Bianu* cetește următoarea scrisoare primită dela d-na E. Ventura-Sturdza, sora d-lui D. C. Sturdza-Scheianu, membru onorar:

«Fiul meu Gheorghe I. Ventura, fiind încă în vieață, a exprimat dorința ca vechile hârtii ale familiei Ventura să fie dăruite onoratei Academii Române. Vă rog de aceea să binevoiți a primi 1.287 hârtii vechi și scrisori în 21 legături, danie ce fac onoratei Academii Române în numele răposatului meu fiu, în numele copiilor săi: Maria-Ioana și Alexandru-Ioan și în numele meu, cu

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

condițiune ca aceste hârtii să fie catalogate sub numele donatorilor, rezervându-ne dreptul de a cere dela onorata Academie Română còpii adeverite de ea».

— Donațiunea se primește cu recunoștință și se decide a se exprimà viile mulțumiri ale Academiei d-nei E. Ventura-Sturdza.

D-l *N. Iorga* atrage atențiunea Academiei că la Teatrul Național din Capitală s'a jucat piesa *Ringala* de d-l Victor Eftimiu, piesă în care părți din istoria țerii sunt în așà chip înfățișate, încât Moldova pare alcătuită din adunarea tuturor neamurilor pribege (Țigani, Tătari, Armeni, Evrei), iar Voevodul Alexandru cel Bun, adevăratul întemeietor al Moldovei, este înfățișat ca un bătrân căzut în copilărie, în umbra căruia se desfășoară anarhia cea mai desăvârșită. Mitropolitul țerii se reprezentă ca vânzându-și legea și este tratat de popă necinstit și de Iudă înaintea Domnitorului. Precum se vede, adevărul istoric este cu totul călcat în această piesă, pe care d-sa n'a văzut-o reprezentată, dar a cetit-o în volumul tipărit de curând Este de părere ca Academia să roage pe d-l *Duiliu Zamfirescu*, care este delegatul ei în Comitetul de lectură al Teatrului Național, să intervină ca această piesă să fie scoasă de pe afiș, până ce autorul va înlocuì pasagiile jicnitoare pentru sentimentul nostru național.

D-l *I. C. Negruzzi* zice că d-l Eftimiu, care este un talent dramatic distins, i-a cetit piesa și d-sa s'a convins că lucrarea, din punct de vedere literar, este de mare valoare. Faptul că autorul nu s'a ținut strict de adevărul istoric nu micșorează însemnătatea piesei, întrucât și autorii clasici, ca Schiller, Victor Hugo și alții, s'au abătut dela adevărul istoric în lucrările lor dramatice. In piesa *Ringala* Alexandru cel Bun este înfățișat la început în adevăr cam slab, cam supus influenței soției sale, dar la sfârșit își reica figura măreață pe care o cunoaștem din istorie și piesa se termină în chip foarte dramatic. D-l *Negruzzi* este de părere că nu ar fi bine ca Academia să intervină ca piesele Teatrului Național să fie primite sau nu, ca reprezentațiile să fie suspendate sau nu, întrucât Teatrul Național are o organizare specială stabilită de o lege, cu Direcție, cu un comitet de lectură, cu un regulament al ei. Intervenirea Academiei Române ar fi jignitoare pentru aceste autorități legale. Negreșit că noi înlăuntrul Academiei putem discutà ce vrem și emite, întrucât ne privește, orice păreri.

D-l *D. Onciul* a asistat la reprezentarea piesei *Ringala* și a văzut că în adevăr figura lui Alexandu cel Bun este foarte ștearsă, că apare ca un Domn-păpușă. Aceasta este impresia pe care o face asupra publicului. In drame de acest fel se pot face abateri dela adevărul istoric, dar glorificand

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

o figură istorică, nu înjosind-o, cum se face în piesa *Ringala*. Se mai reprezentă în această lucrare ca făcând parte din Divanul ţerii Episcopul catolic şi cel armenesc, ceeace este un sfruntat neadevăr, căci niciodată acest lucru n'a existat, iar Episcopul român este înjosit. Scena în care se aduc Voevodului şi Doamnei daruri înfăţişează Moldova ca o ţară de adunătură şi se falsifică astfel istoria, nu zic din intenţie, ci din ignoranţă. Asemenea greşeli nu pot fi iertate, căci ele sunt jignitoare pentru sentimentul nostru naţional şi primejdioase prin ideile greşite ce se emit Piesa trebue scoasă de pe afişul Teatrului Naţional, iar autorul să o refacă.

D-l *N. Iorga*, referindu-se la cele spuse de d-l *Negruzzi*, zice că Academia are dreptul să judece piesele Teatrului Naţional în cari se înjosesc marile noastre figuri istorice. Nu e de admis să fie înfăţişat Alexandru cel Bun îngenunchind înaintea şi pentru străini, cum se face în scena cu primirea darurilor. Dreptul Academiei de a judecà piesele Teatrului Naţional i-l dă chiar legea acestuia, căci prin ea se dispune ca în Comitetul de lectură să fie şi un membru al Academiei.

D-l *I. C. Negruzzi* se miră că autorul n'a suprimat la tipar această parte scenică, căci autorul aşà i-a promis la cererea d-sale.

D-l *Duiliu Zamfirescu* zice că piesa *Ringala* a fost judecată de Comitetul de lectură al Teatrului în lipsa d-sale. Mai târziu, după aprobare, d-l *Zamfirescu* a chemat pe autor, care i-a cetit actul I. Acest act i s'a părut bine scris, dar peste măsură de lung După legea teatrului, făcută sub directoratul răposatului nostru coleg Pompiliu Eliade, în Comitetul de lectură, compus din cinci membri, este şi un delegat al Academiei, care acum sunt eu Acest delegat are, ca fiecare din ceilalţi membri, un singur vot şi el rămânând în minoritate nu poate să se opună la reprezentarea unei piese, când decide această majoritate. Aşà fiind, d-l Zamfirescu, este de părere ca Academia să intervină la Ministerul de Instrucţie, cu rugarea să dispună scoaterea de pe afiş a piesei *Ringala*.

— După discuţia care a mai urmat şi la care au luat parte d-nii *Iorga*, *Pârvan*, *General Crainicianu*, se aprobă propunerea d-lui *Zamfirescu* şi se decide a se face şi d-sale o adresă în acelaş sens.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati,* în legătură cu comunicarea de azi a d-lui Iorga, zice că Alexandru Ioan Cuza a petrecut, înainte de alegerea sa ca Domn, un an şi jumătate în Belgia şi este cu putinţă ca acolo să fi cunoscut pe Doze, iar călătoria acestuia în Moldova şi vizita făcută lui Cuza să fie o urmare a cunoştinţei lor în Belgia. In recenta d-sale călătorie în Franţa, d-l Dr. Istrati a făcut cunoştinţa cu un fiu al lui Place, care e un filo-român, ba vorbeşte şi puţin româneşte, şi care i-a comunicat că are dela părintele

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

său multe documente referitoare la ţara noastră, iar un frate al său are la Ţuţora, în ţară, alte documente. Ar fi bine, poate, să cerem celui dintâiu să ne dea, dacă nu originalele, dar cel puţin còpii de pe documentele rămase dela răposatul Place, iar la Ţuţora va merge d-l Preşedinte, când va aveà cevà răgaz.

ŞEDINŢA DELA 10/23 APRILIE 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 10/23 Aprilie, prin care se arată că Secţiunea a decis să se publice în *Anale* scrierea d-lui Dr I. I. Niţescu: *Cercetări comparative asupra valorii nutritive a porumbului nou şi vechiu.*

— Propunerile Secţiunii se aprobă

D-l *I. Bianu* prezentă un document intrat de curând în colecţia Academiei (191—CLXIV) şi care are un deosebit interes pentru istoria noastră culturală.

Este un «Zapis» făcut la Hârlău în anul 7139 (1630) Septemvrie 29 şi dat de «Costin Postelnicul şi gĭupăneasa mea Safta, fata lui Ionaşco (Roman) Scoarţeş Comisul», lui «fratele nostru Gheorghie Başotă Visternicul şi cu gĭupăneasa dumisale Nastasiĭa, fata Măgdălinei, nepoata Drăguţei, pentru o gĭumătate de sat den Bărboş, pre valea neagră în ţinutul Neamţului.»

Acești «Costin Postelnicul şi gĭupăneasa mea Safta» sunt — probabil — părinţii lui Miron Costin, bărbatul de Stat şi cronicarul care străluceşte în istoria Moldovei din a doua jumătate a secolului XVII. Este însă o îndoeală asupra identităţii persoanelor: Socrul lui Costin Postelnicul este numit în zapis la început Ionaşcu Scoarţeş, mai jos «socrul mieu Roman Scoarţăş.» V. A. Urechiă zice (*Miron Costin,* I, 294) că Safta, soţia lui Costin Postelnicul, tatăl lui Miron, erà fata lui Miron (care?) şi nepoata hatmanului Balica şi a lui Miron Barnovschi, care o şi pomeneşte în testamentul lui (*Ibid.*, p. 210). Despre Scoarţeş nu se pomeneşte. Intrebarea este dacă Safta şi Costin din zapis sunt aceleaşi persoane cu cele din testamentul lui Miron Barnovschi? Prin urmare dacă Costin Postelnicul şi Safta giupăneasa lui din zapisul nostru sunt părinţii lui Miron Costin?

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In orice caz în zapis constatăm următorul fapt cultural surprinzător: După textul zapisului frumos scris se află în stânga făcută de altă mână, cu altă cerneală, și mai mare ca textul, subscrierea † *Costin Postelnicul*, iar la dreapta, cu aceeaș scrisoare și cerneală, însemnarea următoare: „† *Neștiind a scrie Dumnealui Postelnicul Costin, după învățătura Dumisale, am scris eu numele Dumisale. Ștefan biv. logofăt*".

Faptul este dar că la 1630 un boier cu rangul de Postelnic nu știà scrie nici numele lui. Acest fapt ar fi și mai interesant dacă ar fi neîndoios că acest boier ar fi fost tatăl celui mai învățat boier, celui mai mare scriitor al Moldovei secolului XVII.

ȘEDINȚA DELA 17/30 APRILIE 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 17/30 Aprilie, prin care se arată că Secțiunea a decis să propună a se publicà în *Anale* scrierea d-lui Profesor Gh. Gr. Gheorghiu *Contribuțiuni la Climatologia Iașilor. Temperatura iernii la Iași*, cu restricțiunile arătate în raportul ce s'a prezentat asupra lucrării.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

D-l Președinte zice că, potrivit regulamentului premiului I. Lecomte du Nouy, concursul pentru acordarea acestui premiu urmează să se țină anul acesta la Școala de arte frumoase din Iași, înaintea unei comisiuni compuse din doi profesori ai școalei sub președința unui membru al Academiei.

— Se decide să se formeze comisiunea din d-nii G. Popovici și C. Artachino, sub președința d-lui *N. Gane.*

D-l *Dr. V. Babeș* prezentă volumul VII din *Annales de l'Institut de pathologie et de bactériologie de Bucarest*, publicat de d-sa în colaborare cu d-l Th. Mironescu București 1915. Asupra acestui volum d-l *Dr. Babeș* zice:

In anul 1898 Ministrul Cultelor și al Instrucțiunii publice a dispus, din cauza lipsei de fonduri, încetarea publicării acestor *Anale*, bine apreciate în străinătate.

Numai acum 3 ani, d-l C. Arion, fiind Ministru al Instrucțiunii publice, pe lângă atâtea semne de bunăvoință pentru știință și cultură, a introdus în bugetul Institutului nostru și o sumă modestă pentru publicațiuni, grație căreia am putut continuà publicarea Analelor.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Neapărat că a trebuit să aleg printre materialul bogat, care s'a grămădit dela 1898 încoace, numai câtevà publicațiuni din cele mai documentate și prevăzute cu numeroase stampe, deși unele din ele au mai fost publicate în rezumat sau numai în limba română.

Din cauza mijloacelor restrânse n'am putut publicà acest volum din *Anale* în mai multe limbi, astfel încât am ales limba franceză, cunoscută tuturor cari se interesează de conținutul acestui volum.

Sper că lucrările noastre despre celule gigante, despre miocardite, despre capsule suprarenale, despre nefrite piramidale, despre nefrite hipogenetrice, despre neurologie, despre cancer și despre influența bacteriologiei asupra anatomiei patologice, ocupându-se de capitolele cele mai actuale ale anatomiei patologice, aducând un material bogat la lămurirea chestiunilor principale, cari se leagă de subiectele tratate, vor fi bine venite și vor contribuì la progresul științei.

Nu mă îndoesc că de aici înainte publicarea Analelor va fi asigurată. Acum se găsește în preparare volumul al VIII-lea al Analelor, conținând lucrări din domeniul bacteriologiei și patologiei experimentale.

ȘEDINȚA DELA 24 APRILIE (7 MAIU) 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă din partea d-lui Ettore Pais, profesor la Universitatea din Roma, scrierea sa: *Roma e la Romenia nell'antichità,* extras din *Rivista d'Italia* pe Martie 1915.

D-l Președinte adaoge că d-l Pais este un aprig propagator al ideii de a se înlocuì numele de până acum de Rumenia și Rumeni, obișnuit în Italia, în Romenia și Romeni. In publicațiunea pe care o dăruește acum, d-l Pais întrebuințează aceste numiri nouă

D-l *I. Bianu* cetește scrisoarea primită dela Alexandru Mavroyeni-bey, fost Prinț de Samos și fost Ambasador al Turciei la Viena, iar astăzi membru al Senatului Imperial Otoman, care trimite in dar, pentru colecțiunea istorică a Academiei, un tablou în uleiu, reprezentând investitura la 1786 la București a lui Nicolae Vodă Mavrogheni. Acest tablou este o copie veche de pe originalul, care se găsește la o descendentă a familiei din insula Paros Donațiunea aceasta a fost făcută prin mijlocirea d-lui C G. Manu, Ministru plenipotențior al țerii la Constantinopole.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

— Se decide a se exprimà mulţumiri donatorului şi d-lui Manu.

Se aduce la cunoştinţa Academiei că în ziua de 20 Aprilie curent, d-l *V. Pârvan*, membru al ei, a fost atacat, insultat şi lovit în stradă de persoane lui necunoscute, dintre cari una, prin scrisoare publicată în ziar, mărturiseşte că l-a lovit şi că a făcut această faptă, din cauză că d-l Pârvan ar fi trădător de neam.

— In urma discuţiei, la care ieau parte aproape toţi membrii prezenţi, se iea cu unanimitate următoarea deciziune:

«Academia Română, luând cu indignare cunoştinţă de agresiunea brutală comisă în stradă asupra membrului său d-l Vasile Pârvan, în ziua de 20 Aprilie 1915, deploră adânc acest fapt incalificabil şi exprimă d-lui Pârvan părerea sa de rău, încredinţându-l de stima sa colegială».

D-l Preşedinte aduce aminte că astăzi este ultima şedinţă ordinară şi că Vinerea viitoare se deschide sesiunea generală din acest an.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA LITERARĂ.

ŞEDINŢA DELA 9/22 IANUARIE 1915.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi*, Vicepreşedinte.

Membrii prezenţi ieau cunoştinţă de lista publicaţiunilor prezentate la concursul premiilor Eliade-Rădulescu şi Adamachi, ce sunt a se acordà în viitoarea sesiune generală prin Secţiunea literară. Dintre publicaţiunile prezentate la premiul Adamachi se consideră ca neînscrise următoarele·

Baican, Florile florilor Bucureşti 1914 şi

Hârsu (Lia), Fraţii Grimm, Alte poveşti. In româneşte. Bucureşti f. a.

Se procede apoi la împărţirea între membri a celorlalte cărţi pentru facerea rapoartelor speciale, după cum urmează:

La premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei

Bănescu (N.) şi V. *Mihăilescu,* Ioan Maiorescu. Scriere comemorativă cu prilejul centenarului naşterii lui. 1811—1911 Bucureşti 1912.	d-lui *I. Bianu.*
Galaction (G.), Bisericuţa din Răzoare. Nuvele şi schiţe. Iaşi 1914	» *B Delavrancea.*

La premiul Adamachi de 5.000 lei (divizibil):

Călinescu (D.), Suprema dragoste. Proză. Craiova 1914 . .	d-lui *A. Naum.*
Demetrius (V.), Tinereţea Casandrei. Roman. Bucureşti 1914	» » »
» Sonete. Bucureşti 1913	» *D. Zamfirescu.*
Dimiu (Dimitrie), Amintirile unui rezervist. Note şi impresii din campania anului 1913. Bucureşti 1914.	» *I C. Negruzzi*
Dragoslav (Ion), Povestea trăsnetului. Bucureşti f. a. . . » Poveşti de Crăciun. Bucureşti 1914 . . .	» *D. Zamfirescu*
Farago (Elena) Din taina vechilor răspântii. Craiova 1913 » Copiilor. Craiova 1913 . . . . » Pentru copii. Ediţia II-a. Craiova 1913	» *A. Bârseanu.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Gane (Constantin), Amintirile unui fost holeric. Din însemnările unui voluntar de campanie. Bucureşti 1914. . . . . d-lui *I. C. Negruzzi.*

Hogaş (C.), Pe drumuri de munte. Iaşi 1914. . . . . . » *I. Caragiani.*

Ionaşcu (Romulus), Gramaticii români. Tractat istoric despre evoluţiunea studiului gramaticei limbei române dela 1757 până astăzi Iaşi 1914. . . » *Al. Philippide.*

Lovinescu (E.), Aripa morţei. Roman. Bucureşti 1913 . . » *N. Gane.*

Lungianu (Mihail), Zile senine. Icoane dela ţară. Bucureşti 1914. . . . .
» Insăilări. Piteşti 1914. . . . . } » *B. Delavrancea*

Miller-Verghy (Marg.), Sonete portugheze. Traducere. Bucureşti 1915. . . . . » *I. C. Negruzzi.*

Pacu (Moise N.), Cuvântări diverse. Ediţia a II-a. Galaţi 1913. . . . . » *A. Bârseanu.*

Rădulescu (Mircea Dem.), Leii de piatră. Bucureşti 1914
Soricu (I. U.), Florile dalbe. Poezii. Craiova 1912. . . . } » *D. Zamfirescu.*

Trivale (Ion), Cronici literare. Bucureşti 1915. . . . . . » *Al Philippide.*

Tutoveanu (G.), Albastru. A treia ediţe. Bucureşti f. a. . .
Zisu (Constanţa), Aquarele. Poezii. Bucureşti 1914 . . . } » *D Zamfirescu.*

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

ŞEDINŢA DELA 31 OCTOMVRIE 1914

Preşedinţa d-lui *A. D. Xenopol.*

Se aprobă recomandarea către plen a publicării operei d-lui I. Nistor, membru corespondent, *Românii şi Rutenii în Bucovina*, în broşură separată.

Raportul d-lui I. Bogdan despre «Românii şi Rutenii în Bucovina» de I. Nistor,—aprobat de Secţiune la 31 Octomvrie 1914.

Colegul nostru, d-l I. Nistor, ne înaintează o lucrare despre *Românii şi Rutenii în Bucovina*, cu rugămintea de a opinà să se tipărească de către Academia Română într'o ediţie separată, cum s'a tipărit d. p. monografia părintelui D. Dan, asupra mânăstirii Putna. Lucrarea e cam pe jumătate culeasă într'o tipografie din Cernăuţi (80 pp.); terminarea ei este însă împiedicată prin evenimentele răsboinice din Bucovina.

Lucrarea colegului nostru cuprinde zece capitole, ale căror titluri vor arătà oricui importanţa ei: «Cap I: Relaţiile Moldovenilor cu Rutenii până în sec. XVII; Cap. II: Răspândirea Rutenilor în munţii Bucovinei; Cap. III: Pribegirea Rutenilor în Moldova înainte de anexarea Bucovinei; Cap. IV: Raportul numeric între Români şi Ruteni; Cap. V: Năzuinţele episcopatului greco-catolic; Cap. VI: Admigrările din Moldova; Cap. VII: Românii dintre Nistru şi Prut în luptă cu Rutenii; Cap. VIII: Emigrările din Bucovina şi cauzele lor; Cap. IX: Preponderenţa politică şi numerică a elementului român până la 1848; Cap. X: Antagonismul româno-rutean în Bucovina dela 1848—1910.

Cum vedeţi, Domnilor Colegi, lucrarea d-lui Nistor tratează despre nişte chestiuni de cea mai mare însemnătate pentru istoria, etnografia şi vìeaţa politică actuală a Bucovinei. Publicarea ei ar con-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

tribuì, mai ales în momentul de faţă, la lămurirea tuturor problemelor naţionale din Bucovina; ea ar puteà să dea chiar unele directive în luptele politice ale Românilor de acolo. Se înţelege că d-l Nistor nu porneşte, în cercetările sale, dela idei preconcepute, lucru ce ar fi în contrazicere cu activitatea sa ştiinţifică de până acum. Soluţiile ce conţine lucrarea dânsului sunt prin însăş natura lucrurilor favorabile elementului românesc din Bucovina. E poate de prisos să mai spun că această nouă şi foarte însemnată lucrare a istoricului Bucovinean are toate însuşirile, pe cari le-am admirat în celelalte lucrări ale sale şi cari ne-au făcut odată să-l premiem şi apoi să-l alegem membru corespondent al Academiei. Cred că este o datorie a Academiei Române să publice cât mai neîntârziat această lucrare şi s'o răspândească în cât mai multe exemplare. Deacea vă rog să recomandaţi plenului această propunere a mea. Mijloacele bugetare, pe cât am putut să mă informez, nu ne lipsesc.

ŞEDINŢA DELA 9/23 IANUARIE 1915.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul,* Vicepreşedinte.

Secţiunea admite propunerea d-lui *I. Bogdan,* privitoare la tipărirea în nemţeşte a lucrării d-lui I. Nistor, profesor la Universitatea din Cernăuţi, despre: *Românii şi Rutenii în Bucovina*

Secţiunea decide ca adresa d-lui Prefect al judeţului Durostor să fie trimeasă spre referare d-lui coleg *Pârvan.*

Cărţile prezentate la premiul Constantinide, care are a se da prin Secţiunea istorică, au fost împărţite, precum urmează.

Angelescu (Dr. I. N.), Cunoaşterea şi conducerea pieţii economice. Studiu istorico-statistic asupra evoluţiei economice a popoarelor. Bucureşti 1914 . . d-lui *M. C. Sutzu.*

Georgescu (Petre C.), Tari şi slabi. Convorbiri sociale. Bucureşti 1914. . . . . » *C. Giurescu.*

Ieşan (Isidor), Secta paterenă în Balcani şi în Dacia Traiană, împreună cu Istoria Balcanului până la ocuparea lui definitivă prin Osmani. Bucureşti 1912. » *I. Bogdan.*

Maniu (Dr. Cassiu), Cultura conştiinţei. Braşov 1914. . . » *N. Iorga.*

Popescu (Dr. George), Educaţiunea oamenilor sau adevărata fericire, după adevărurile ştiinţifice şi în

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

raport cu religiunea creştină. Bucureşti 1914 . d-lui *V. Pârvan.*
Şerban (Mihai), Problemele noastre social-agrare. Studiu din domeniul politicei economice şi sociale. Bucureşti 1914. . . . . » *N. Iorga.*
Ursu (I.), Ştefan cel Mare şi Turcii. Bucureşti 1914 . . » *D. Onciul.*

ŞEDINŢA DELA 30 IANUARIE (12 FEVRUARIE) 1915.

Se hotăreşte luarea în cercetare a manuscriptului prezentat de d-l N. Bănescu cu privire la Gr. Pleşoianu de d-l *C. Giurescu.*

După propunerea d-lui N. Iorga se admite publicarea părţii interesante subt raportul etnografic şi cultural a manuscriptului aflat în biserica dela Azaclău şi dăruit Academiei.

Se aprobă concluziile prezentate verbal de d-l *V; Pârvan* cu privire la adresa d-lui Prefect al judeţului Durostor, rămâind ca d-sa să le puie în scris.

Raportul d-lui C. Giurescu despre: Un dascăl uitat, Gr. Pleşoianu, de N. Bănescu,—aprobat de Secţiune la 6/19 Ianuarie 1915.

Vieaţa lui Grigore Pleşoianu, harnicul autor didactic şi traducător de scrieri morale din prima jumătate a secolului trecut, erà până acum prea puţin cunoscută. Intemeindu-se pe acte inedite, d-l Bănescu dă pentru întâia oară o biografie, precum şi o analiză mai amănunţită a scrierilor lui. Interesantă în deosebi este activitatea lui Pleşoianu, ca dascăl la şcoalele din Craiova şi Cerneţi; capitolul respectiv este o preţioasă contribuţie nu numai la istoria celor două şcoale oltene, dar în genere a întregului învăţământ din acel timp. Recomandând publicarea acestui studiu în *Anale,* aş aveà numai de observat ca cele 8 scrisori din anexe, adresate de Pleşoianu arendaşului său Nicolau în afaceri mărunte de gospodărie, scrisori cari, în afară de elementul biografic utilizat în studiu, n'au nici o valoare istorică ori culturală, să fie suprimate. Aş crede apoi ca la tipărire să se înlăture unele semne deosibitoare, prin cari sunt indicate îndreptări de ortografie veche ori întregiri de prescurtări evidente, cari mi se par inutile.

Autorul conformându-se observaţiunilor făcute, sunt de părere să se publice studiul.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

ŞEDINŢA DELA 16/29 IANUARIE 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

In temeiul raportului prezentat de colegul Antipa, Secţiunea decide imprimarea în *Anale* a lucrării d-lui profesor Dr. N. Leon, sub titlul: *Contribuţiuni la studiul parazitologiei în România.*

Raportul d-lui Gr. Antipa despre „Contribuţiuni la studiul parazitologiei în România" de Dr. N. Leon,—aprobat de Secţiune la 16 Ianuarie 1915.

In diferite publicaţiuni anterioare apărute în *Analele* Academiei autorul a făcut cunoscute rezultatele studiilor sale asupra Parazitologiei României, chestiune importantă atât din punctul de vedere faunistic şi biologic, cât şi din punct de vedere medical. Prin prezenta lucrare d-sa aduce o completare lucrărilor sale precedente, semnalând o serie nouă de paraziţi, cu observaţiuni interesante asupra vieţii lor şi boalele ce le produc, cari n'au fost încă până acum semnalaţi pentru România. Fireşte că o asemenea lucrare importantă nu poate fi admisă decât cu plăcere spre a fi publicată în *Analele* Academiei Române.

ŞEDINŢA DELA 10/23 APRILIE 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea aprobă părerea d-lui coleg Antipa asupra lucrării d-lui Dr. I. I. Niţescu: *„Cercetări comparative asupra valorii nutritive a porumbului nou şi vechiu"*, de a se publicà în *Anale*, din următorul raport:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Lucrarea fiind făcută în laboratorul de fiziologie al Facultăţii de ştiinţe, sub direcţiunea şi conducerea directă a colegului nostru prof. I. Atanasiu, prezentă toate garanţiile pentru a fi publicată în *Analele* Academiei.

ŞEDINŢA DELA 17/30 APRILIE 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea ştiinţifică aprobă raportul d-lui coleg St. C. Hepites asupra lucrării d-lui Prof. Gh. Gr. Gheorghiu, *Temperatura iernii la Iaşi* şi propune Academiei a se tipări în *Memoriile Secţiunii ştiinţifice* cu restricţiunile din referat.

Raportul d-lui St. C. Hepites despre: Temperatura iernii la Iaşi, de Prof. Gh. Gr. Gheorghiu,—aprobat de Secţiune la 17/30 Aprilie 1915.

Am studiat lucrarea d-lui Prof. Gh. Gr. Gheorghiu, *Temperatura iernii la Iaşi.* Părărea mea este că ea poate fi publicată în *Memoriile Secţiunii ştiinţifice,* după ce se vor scoate dintr'însa primele 4 figuri, cari fac dublă întrebuinţare cu cifrele din tabele şi se va preface paragraful relativ la variaţiunea elementelor termice prin scoaterea figurilor ce-l însoţesc.

Tabelele cuprinse în pag. 36—40 vor fi reduse după schema ce alătur.

Toate figurile manuscrisului sunt negreşit necesare pentru scriitor, dar nu sunt indispensabile cetitorului, care oricând le poate alcătui cu elementele ce cuprinde lucrarea.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

COMISIUNEA PREMIULUI NĂSTUREL.

ŞEDINŢA DELA 9/22 IANUARIE 1915

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

Comisiunea pentru decernerea premiului Năsturel de 4 000 lei în sesiunea generală din 1915, întrunindu-se astăzi, prezenţi fiind d-nii B. Delavrancea, I. C. Negruzzi, D Zamfirescu, I. Bogdan, C. Giurescu, D. Onciul, St. C. Hepites şi I. Simionescu—după ce a ales Preşedinte pe d-l I. C. Negruzzi şi Secretar pe d-l C. Giurescu—a procedat la împărţirea scrierilor prezentate la premiu între membri, după cum urmează.

Arifeanu (Locot George) şi Locot. Arifeanu Virgil, Pentru armată şi neamul românesc. Ediţia II Bucureşti 1914 . . . . *Georgescu* (Pr. Nedelea), Despre existenţa lui Dumnezeu. Bucureşti f. a . . . . *Radivon* (N.), Domnul Tudor. Dramă istorică. Bucureşti 1914	d lui *D Zamfirescu.*
Codreanu (Mihai), Statui. Sonete. Iaşi 1914	» *I. C. Negruzzi.*
Minar (Octav), Opere complete. Filozoful Conta. Bucureşti f a. . . . . *Păunescu* (Atanasie C.), Basmul în cultura integrală Bucureşti 1914.	» *B. Delavrancea.*
Popescu-Breasta (Iconom Gh.), Predici şi cuvântări ocazionale. Craiova 1914	» *I. Bogdan.*
Cosmovici (Dr Leon C), Morala şi religia. Incercare asupra principiilor ce cuprind şi aplicaţia lor în educaţia copiilor şi a masselor. Iaşi 1914. *Urzică-Borzeşti* (Gabriel), Cartea de aur a ţăranului Bucureşti 1914	» *C. Giurescu.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Popa-Lisseanu (G.), Cetăţi şi oraşe greco-romane în noul teritoriu al Dobrogei. Bucureşti 1914. *Popescu-Băjenaru* (I.), Cartea omului matur pentru a învăţà numai în treizeci de lecţiunì: să scrie, să cetească şi să socotească. Bucureşti 1914	d-lui *D. Onciul.*
Stoenescu (Căpitanul I), Noţiuni de telegrafie fără fir, cu descrierea staţiunilor de telegrafie fără fir în serviciul Armatei Bucureşti 1914 . .	» *St. C. Hepites.*
Stahl (H), Un român în lună. Roman astronomic. Bucureşti 1914.	» *I Simionescu.*

Comisiunea hotăreşte să roage pe d-l *Dr. G. Marinescu* să examineze lucrarea d-lui Dr. Mih. Cânciulescu despre: *Studiul grafic al ocluziunei valvelor sigmoide ale inimei. Dicrotismul pulsului.* Bucureşti 1914; pe d-l Dr. *V. Babeş* pe aceea a d-lui Dr. Ioan M. Dinescu despre: *Studiul medico-social asupra copiilor din România* Iaşi 1914, şi pe d-l General *Gr. Crainicianu* pe a d-lui Maior C. Găvănescul despre: *Tactica regulamentară. — I. Micile unităţi. Infanteria. Cavaleria. Artileria. Pioneri. — II. Marile unităţi. Marş. Staţionare. Lupte.* Bucureşti 1914.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1915.

ȘEDINȚA DELA 1/14 MAIU 1915

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati*, deschizând ședința, zice:

Domnilor și stimați Colegi,

Nu peste mult timp, și anume la 26 August viitor, se vor împlinì 48 de ani de când Academia noastră a fost definitiv înființată printr'un Decret Domnesc la 1867, ca: *Societatea Academică Română*. In ce privește starea ei actuală, ea a împlinit dejà 36 de ani, deoarece, încă dela 28 Martie 1879, *Academia Română* a fost creată, ca atare, prin o lege specială.

De fapt însă Academia noastră e mai veche cu un an. Prima întărire domnească, provocată de o cerere a lui Evangelie Zappa, este din 17 Octomvrie 1860; iar în urma testamentului acestuia, din 30 Noemvrie 1860, prin care ne lăsă dania cu care s'a creat fondul său, a urmat un Decret Domnesc apărut la 1 Aprilie 1866. Prima ședință a Academiei noastre a avut loc la 1 August 1867.

Comparată, în ce privește vechimea, cu alte Academii din Apus, a noastră apare cu siguranță cu totul modernă.

Ceeace însă ca Români trebue să ne bucure, e faptul că România, creată abià la 1859, a căutat imediat să înființeze o astfel de instituțiune, pe care de fapt a creat-o numai după 7 ani de existență; pe când în alte țeri, a trecut cu mult mai îndelungat timp, dela înființarea lor, până ce au putut realizà aceeaș lucrare.

Progresele, de altfel, ce am realizat la Academia noastră în acest interval, mai scurt de jumătate de veac, sunt de așà natură, încât pot să mulțumească pe cei mai râvnitori în dorul lor de propășire,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Acei dintre Domniile Voastre cari ați cunoscut-o aproape dela înființarea ei, și chiar cei sosiți cu mult mai în urmă, pot să-și dea seamă mai ușor despre marele drum făcut și să constate, cu adevărată mulțumire sufletească, deosebirea între puținul, din toate punctele de vedere, care bătea ochii observatorului de pe vreme, și starea relativ înfloritoare și, am curajul a o spune, realizată cu mult mai curând decât ne-am fi așteptat, în care ne aflăm astăzi.

Sunt și eu dintre cei, probabil puțini la număr, dar veșnic nemulțumiți de stările prin cari am trecut în decursul vieții, în țara noastră, căci mare-mi era și mie dorul de a vedea realizându-se aevea ceeace doriam să se înfăptuească și la noi, și ca poporul român să ajungă a fi și el un factor cultural în mișcarea generală de propășire a omenirii

Da, recunosc că scena pe care ne-am manifestat, de câtevà decenii, a fost insuficientă adeseori pentru ca, chiar actori de mâna întâi să-și fi putut desvelì desăvârșit puterea personalității lor; lipsurile în acelaș timp au fost prea mari: nevoile Statului, risipind pe cei buni dela datoria lor, au făcut adesea specializarea imposibilă, și am putut constatà și la noi, că mulți oameni de vază s'au retras din luptă, din cauza condițiunilor neprielnice în cari se aflau, fără să fi putut dovedì și pune în evidență însușirile de cari erau volnici.

Nu suntem încă un factor în mișcarea mare a omenirii, dar suntem așà de aproape de a devenì, încât dacă puțin s'ar schimbà din starea noastră actuală, cultura română, în frunte cu Academia ei, va fi consacrată ca o forță nouă și specială, pe lângă a popoarelor vechi. Și am îndrăzneala a spune că acest lucru se va întâmplà mai curând decât credem.

In toate direcțiunile activității omenești observăm cu fericire că se află și cercetători români și aceștia au dovedit nu numai inteligență și voință, dar și aptitudini alese, pe cari străinii, pentru cinstea noastră, le-au recunoscut mai întâiu tinerilor noștri cercetători.

Mai mult ca atâta, avem dejà o atmosferă științifică în țară, ceeace lipsià desăvârșit acum două sau trei decenii.

Deci cu încredere în destinele neamului, convinși de aptitudinile rassei, siguri de ziua de mâine, hotărîți mai mult ca oricând pentru marea luptă, spre cucerirea adevărului și a utilului, mulțumiți de roadele culese în așà de puțin timp, să căutăm, Domnilor Colegi, ca Academia Română să pășească hotărît tot înainte și să fie, cât

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mai sus, facla științei noastre, pentru ca ea să străbată, cât mai departe, peste hotarele țerii.

Dacă mi-am permis să vă reamintesc că trăim ca instituțiune de 48 de ani, am făcut aceasta, Domnilor Colegi, plecând dela un sentiment de adâncă pietate către toți scumpii dispăruți, cărora datorim înființarea Academiei noastre, în frunte cu marele Rege, mult regretatul Carol I.

Academia se născuse aproape odată cu înfăptuirea domniei Sale; dela început, Regele Carol, fire aleasă, om cu simțiminte superioare, înțelegând și patriotismul și datoria, pătruns de nevoile vremilor și de condițiunile progresului, luă sub protecțiunea Sa instituțiunea noastră și cătă în tot timpul lungei Sale domnii să o apere, să o ajute, să o sfătuească și să contribue chiar la fastul ei științific, cu înalta lui personalitate, și cu mijloacele de cari dispuneà.

Câți din noi nu visară, în dorul lor de a se bucurà odată de încoronarea unei munci comune, și că am puteà ajunge ceasul fericit în care să sărbătorim, deodată, jumătatea de veac a domniei marelui Rege și a înființării înaltei noastre instituțiuni.

O clipă de oprire a bătăii inimii celui care conduse România la neatârnare fu de ajuns pentru a-l trece pe el la nemurire și pentru ca visul nostru, ca toate visele de aur, să cadă în pulbere.

In sânul acestei Academii însă memoria marelui Rege, a binefăcătorului și protectorului ei, va rămâneà deapururi adânc întiparită.

Munca lui fără preget să fie pildă generațiunilor viitoare; cunoașterea adâncă a adevăratei noastre limbi românești slujească de icoană celor ce sunt departe de a-și da seamă de dulceața acestei bucurii; dorința lui de cercetare și propășire să ne stea veșnic ca o strajă sufletească, pentru a ne ridicà inimile și a ne întărì credințele.

Nu putem uità, cu această ocaziune, pe aceea care alături cu ilustrul Său soț a cinstit și înălțat Academia prin o muncă de tot ceasul și prin o dorință constantă de a ridicà sufletele și de a alinà durerile.

Să-mi fie permis dar, Domnilor Colegi, ca în numele D-voastre al tuturor, în această solemnă ocaziune, să înălțăm inimile și gândul nostru către «Carmen Sylva», M. S. Regina Elisabeta, rugând-O să primească expresiunea celei mai respectuoase împărtășiri la adânca Sa durere, care este și a noastră, asigurând-O de tot respectul, de iubirea și admirația ce purtăm ilustrei îndurerate.

Scris a fost ca tot în acest an să avem durerea de a pierde și pe

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

acela pe care-l numiam Secretarul nostru perpetuu, pe Dimitrie Sturdza.

Deşì plecat dintre noi la o vârstă, când nu mai putem aveà dreptul de a cârtì contra soartei, totuş pierderea sa a fost adânc resimţită de Academie, deoarece cu Sturdza mai dispare unul, din nu prea numeroşii noştri colegi, cu cari Academia a început aproape a fiinţă.

Sturdza, în acelaş timp, poate fi pus în fruntea celor dispăruţi, cari au făcut mai mult şi ca om de stat şi ca persoană privată pentru instituţiunea noastră.

Nu am nevoie să mai reamintesc ceeace stă viu întipărit în memoria D-voastre a tuturor, deoarece la fiecare pas mai important, făcut de Academie în trecut, vom găsì pe Sturdza totdeauna înaintaş, în a face ca avuţia, de orice fel, a Academiei să fie tot mai impunătoare, astfel încât să avem astăzi, sub coperişul nostru, tezaure nepreţuite din trecutul poporului român.

Iubirea neşovăelnică a lui Sturdza pentru Academie; activitatea lui de seamă, nedesminţită până în ultimul său ceas; dorinţa lui de a o vedeà mândră şi temeinică; sacrificiile de multe feluri ce a făcut pentru înavuţirea ei, servească-ne la toţi drept pildă, pentru ca astfel cu puteri unite să putem desăvârşì opera căreia îi devotase o mare parte din vieaţa sa.

Şi fiindcă vorbim de scumpii dispăruţi şi de odoarele nepreţuite aflate în păstrarea noastră, să-mi fie iertat a vă spune că, graţie unor împrejurări fericite, Academia, în puterea unui act de danie, dela 3 Iunie 1914, a ajuns proprietară a caselor, grădinii şi mormântului nemuritorului Vasile Alecsandri.

Fac urarea, şi am pe deplin încrederea că Academia va şti să le îngrijească cu sfinţenie, să păstreze şi să adune încă tot ce priveşte vieaţa şi activitatea lui Alecsandri şi a celor cari împreună cu el, la Mirceşti şi la Mânjina, s'au sfătuit şi au ticluit unirea ţerilor şi crearea României.

Inainte de a încheià această cuvântare, cu ocaziunea căreia am deosebita şi plăcuta însărcinare ca în numele instituţiunii noastre să vă salut pe toţi, şi cu deosebire pe cei dintre D-voastre, puţini la număr însă, din nenorocire, sosiţi tot din ţeri române, dar de peste hotarele actuale, să vă mai pun în vedere o chestiune destul de importantă relativă la organizaţia însăş a Academiei noastre.

In legea de creaţiune a Academiei dela 29 Martie 1879, se spune lămurit la art. 2 că:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Academia Română are de scop cultura limbii şi a istoriei naţionale, a literelor, a ştiinţelor şi frumoaselor arte».

In aceste puţine cuvinte stă nu se poate mai limpede expusă întreaga activitate a unei Academii.

Dacă luăm însă statutele cari datează dela 29 Iunie 1879 şi în cari se prevede organizarea Academiei în 3 secţiuni: literară, istorică şi ştiinţifică, vedem dela început limitat câmpul activităţii noastre şi eliminate specialităţi de valoare, cari fac tot aşà de mult gloria unor popoare, ca şi cele cuprinse în secţiile admise.

Nu avem pretenţiunea de a o vedeà pentru moment, cel puţin, organizată ca marile centre culturale, cu acelaş nume, din Occident.

Mijloacele noastre culturale şi materiale nu ne permit aceasta, dar nu-i mai puţin adevărat că, în prezent, nu putem admite ca în o Academie să nu-şi găsească locul, mai dinainte indicat, reprezentanţii de seamă ai oricărei varietăţi de cercetare sau de lucrare care se află la baza progresului general.

Cele 3 secţiuni ale Academiei noastre, nici în prezent, nici cu deosebire în ziua de mâine, nu pot să mai satisfacă, nu orgoliul, dar nevoile noastre şi spiritul nostru de dreptate şi de recunoştinţă chiar pentru anumite glorii naţionale, şi de încurajare, în acelaş timp, pentru importante specialităţi excluse în prezent.

Nu eu voiu aveà copilăria de a ne comparà sau de a cere, pentru noi, o organizaţiune identică cu aceea a Institutului Franţei, care de fapt a servit de icoană creării şi reorganizării tuturor Academiilor actuale.

Dar nu e mai puţin adevărat, că dacă acolo s'a crezut necesară crearea a 5 secţiuni, cele 5 Academii, şi noi putem aveà, în anumite proporţiuni, 5 secţiuni; căci dacă nu avem numărul mare al specialiştilor, dar din fericire avem reprezentanţi demni în toate specialităţile şi nu avem dreptul de a da preferinţă unora, constituind un soiu de monopol în detrimentul altora pe cari nimic nu ne îndrituește a-i necunoaşte.

Dacă poporul francez, care numără 40 de milioane, are la Institutul Franţei 237 membri, România, cu aproximativ 8 milioane locuitori, poate să aibă şi ea între 45—50.

Aceasta se impune din 2 puncte de vedere: 1) fiindcă sunt specialităţi cu totul uitate la noi; 2) fiindcă, din cauza micului număr al membrilor, chiar în secţiunile actuale, nu avem reprezentanţii necesari, nici chiar pentru specialităţile admise.

In statutele despre cari vorbesc, căutând a se precizà rolul sec-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ţiunilor, s'a făcut aceasta într'un mod care prin redacţiunea sa lasă mult de dorit.

Voiu spune că dintre toate secţiunile noastre, cari au câte un egal număr de membri, Secţiunea literară este cea mai favorizată.

Ea numără actualmente 12 membri, pe când faţă cu cei 40 de nemuritori ai Academiei Franceze, numărul acestora ar trebuì să fie maximum de 8.

Ceeace e curios e că în atribuţiunile ei se prevede că trebue să se ocupe şi: «cu chestiunile de *bele-arte*».

Pentru Academia Română şi pentru Secţiunea sa literară aceste *bele-arte* constitue un preţios mărgăritar.

Cu alte cuvinte, fiindcă pictura, sculptura, arhitectura, gravura, muzica şi declamaţiunea, cari împreună constituesc Academia de arte frumoase, la Institutul Franţei, nu au nici un loc în Academia noastră, unde cel puţin un Aman sau un Grigorescu puteau să ne facă cinste, de o seamă cu înaintaşii noştri, şi pentru ca să nu ne înşelăm pe noi singuri, le-am alipit la Secţiunea literară.

Această anomalie trebue să dispară.

Acelaş lucru se întâmplă cu tot ce priveşte filozofia, legislatura, dreptul public şi jurisprudenţa, economia politică şi statistica, cari astăzi nu au loc în secţiunile noastre.

Academia nu poate să nu se ocupe cu reorganizarea ei din acest punct de vedere. Ea nu poate să păşească în pragul aniversării sale de o jumătate de veac, fără ca să nu primească în sânul ei reprezentanţii tuturor specialităţilor cari cinstesc mersul înainte al omenirii.

Cel puţin o secţiune nouă va trebuì creată, iar egalitatea numărului membrilor, pe secţiuni, nu poate să mai fie păstrată.

Imi permit a propune, pentru a face ca Secţiunea noastră literară să corespundă, pe viitor, secţiunilor Institutului Franţei, reprezentate prin Academia Franceză şi prin Academia de Inscripţiuni şi Litere, ca numărul membrilor ei să fie ridicat la 15.

Secţiunea istorică va trebuì să cuprindă tot ce priveşte secţiunea Institutului, reprezentată prin Academia de ştiinţe morale şi politice; numărul membrilor ei va fi păstrat ca şi astăzi.

Secţiunea ştiinţifică, care la Academia de Ştiinţe din Paris are 67 membri, adică odată şi jumătate mai mult decât fiecare din celelalte secţiuni în parte şi care la noi are, pe lângă celelalte subdiviziuni franceze, totdeauna şi un reprezentant al armatei, adică al ge-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

niului militar și al strategiei, prin urmare 12 specialități, va trebuì să aibă pe viitor între 15 și 17 membri.

Se va creà de asemenea o secțiune nouă, pentru Artele frumoase, care multă vreme încă va puteà la noi să dispue numai de 5—6 scaune.

Astfel secțiunile se vor ridicà dela 3 la 4, iar numărul membrilor activi ar trece dela 36 la maximum 48—50, dar vom aveà fericirea a reprezentà, în realitate, toată mișcarea culturală a neamului nostru.

Imi permit a face propunerea ca Academia să numească o Comisiune pentru a studià, din timp, această importantă chestiune.

Țin înainte de a terminà să rog pe membrii noștri corespondenți, precum și pe cei onorari, locuind în București, să fie buni a luà parte, cât mai regulat, la toate ședințele Academiei, din cursul anului.

După ce suntem puțini la număr, apoi și din acești 36 totdeauna mai avem câțivà plecați, pe vecie, dintre noi în cursul anului; după ce din cauza vârstei, a boalei și a depărtării, pentru cei de peste hotar, mulți lipsesc aproape regulat, mai intervin și nevoile curente ale vieții, cari fac pe unii localnici chiar să lipsească adeseori; astfel că, nu areori, publicul la ședințele deschise din cursul anului are ocaziunea a constatà că avem numeroase scaune de cari profită însă puțini nemuritori.

Faptul acesta regretabil s'ar puteà înlăturà prin aceea ca colegii noștri onorari și corespondenți să binevoească a venì mai regulat la ședințe, pentru ca, alături cu noi, să dăm mai multă vieață scumpei noastre Instituțiuni.

Deschidem, Domnilor Colegi, sesiunea noastră generală în o situațiune publică, astfel cum de sigur nu am avut-o nici la 1877.

Academia Română, care singură până în prezent reprezentà unitatea culturală a neamului, deoarece chiar din momentul creațiunii ei numărul locurilor fiind de 21, le repartizase în modul următor: 4 pentru Moldova, 4 pentru Muntenia, 3 pentru Transilvania, 2 Banatul Timișoarei, 2 Maramureș, 2 Bucovina, 3 Basarabia și unul Macedonia; Academia Română care în fruntea altor factori de laudă dela noi a contribuit mult la ridicarea conștiinței naționale și în mod larg a lucrat și dânsa pentru desăvârșirea unității noastre sufletești, nu poate astăzi, fără o emoțiune adâncă, însuflețită de o profundă convingere și încredere și cu o aleasă înălțare sufletească, să nu-și ridice inima, în credința că ziua de mâine va aduce mult

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

aşteptata îndeplinire a visului de aur al atâtor generaţiuni şi fericirea neamului românesc.

Aşà să fie!

D-l Preşedinte prezentă apoi următoarea programă pentru lucrările sesiunii generale din acest an:

1. Raportul Secretarului general despre activitatea Academiei în 1914—15.
2. Raportul Comisiunii financiare asupra exerciţiului bugetar 1913—14.
3. Alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1914—15.
4. Alegerea a doi membri activi în Secţiunea istorică în locul răposaţilor *D. Sturdza* († 8/21 Octomvrie 1914) şi *At. M. Marienescu* († 7/20 Ianuarie 1915). (Art. 22 — 24 Stat., 62 Reg.).
5. Raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru 1914.
6. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Adamachi pentru 1914—15 şi alegerea a doi membri, cari, împreună cu Secretarul general, să formeze Comisiunea pentru 1915—16. (Art. 16 Reg. Adam.).
7. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Otteteleşanu pentru 1914—15 şi alegerea Comisiúnii pentru 1915—16.
8. Raportul Comisiunii pentru împărţirea cărţilor didactice şi religioase din Fondurile Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu în 1914 şi alegerea Comisiunii pentru 1915.
9. Raportul Comisiunii Dicţionarului limbii române asupra lucrărilor din 1914—15 şi alegerea Comisiunii pentru 1915—16.
10. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Ioan Agarici pentru 1914—15 şi alegerea Comisiunii pentru 1915—16.
11. Raportul Comisiunii Fundaţiunii Tache P. Anastassiu pentru 1914—15 şi alegerea Comisiunii pentru 1915—16.
12. Darea premiului I. Lecomte du Noüy elevilor Şcoalei de Arte frumoase din Iaşi. (Art. 8 Reg. special).
13. Raportul Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1914—15.
14. Dispoziţiuni de luat pentru casa dela Mirceşti.
15. Regulamentarea Fondului «A. F. Robescu».
16. Deciziunea Comisiunii speciale pentru acordarea premiului *Năsturel* de 4.000 lei. (Art. 8, 9, 13, 16 Reg. Prem.).
17. Deciziunile *Secţiunii literare* pentru acordarea premiilor *Eliade-Rădulescu* de 5.000. lei şi *Adamachi* de *5 000 lei* (divizibil). (Art. 14 şi 15 Reg. Prem.).
18. Deciziunea *Secţiunii istorice* pentru acordarea premiului *Constantinide* de 4.000 lei. (Art. 14 şi 15 Reg. Prem.).
19. Deciziunile *Secţiunii literare* asupra lucrărilor prezentate la:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

— premiul *Năsturel* de 5.000 lei despre: *Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească,*

— premiul *Neuschotz* de 2.000 lei despre: *Industriile casnice țărănești ale Românilor.* (Art. 15, 19, 20 Reg. Prem.).

20. Deciziunea *Secțiunii istorice* asupra lucrării prezentate la premiul *Alexandru Ioan Cuza* de 20.000 lei despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.* (Art. 15, 19, 20 Reg. Prem.).
21. Deciziunea *Secțiunii științifice* asupra lucrărilor prezentate la premiul *Lazăr* de 5.000 lei despre: *Politica agrară a României.* (Art. 15, 19, 20 Reg. Prem.).
22. Ședința publică solemnă pentru proclamarea premiilor acordate. (Art. 17 Reg. Prem.).
23. Subiect ales de *Secțiunea științifică* pentru premiul *Năsturel* de 5.000 lei din 1920.
24. Subiecte alese de *Secțiunea istorică* pentru premiile:
    — *Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei din 1920,
    — *Adamachi* de 5.000 lei din 1920,
    — *San Marin* de 2.000 lei din 1918.
25. Subiect pentru scrierea militară, ce se va fixà de Comisia militară spre a se pune la concursul *Marelui Premiu General Ioan Carp și Maria Carp* de 7.000 lei din 1918.
26. Subiectul ce se va propune la concursul premiului *Dacia-România* din 1918.
27. Alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor din 1914—15.
28. Alegerea Comisiunii de 12 membri pentru premiul *Năsturel* de 4.000 lei din 1916. (Art. 13 Reg. Prem.).
29. Alegerea Comisiunii de 3 membri din *Secțiunea literară* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiul *Adamachi* de 5.000 lei din 1916, despre: *Numele de familie la Români.*
30. Alegerea Comisiunilor de câte 3 membri din *Secțiunea istorică* pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezentà la premiile din 1916 (Art. 20 Reg. Prem.):
    — *Alexandru Ioan Cuza* de 6.000 lei despre: *Istoria breslelor în Principatele Române,*
    — *Năsturel* de 5.000 lei despre: *Administrația austriacă în Oltenia, Banat și Transilvania până la pacea de Belgrad,*
    — *Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei despre: *Relațiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenței.*
31. Alegeri de membri onorari și corespondenți.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

32. Formarea bugetului pentru anul 1915—16.
33. Alegerea Secretarului general pe 7 ani (1915—1922). (Art. 16 Stat.).
34. Alegerea Președinților și Vicepreședinților Secțiunilor pentru 1915—16. (Art. 15 Stat.)
35. Alegerea Președintelui și Vicepreședinților Academiei pentru 1915—16. (Art. 15 Stat.).
36. Raportul Secretarului general asupra lucrărilor sesiunii generale din 1915.

D-l Secretar general *St C. Hepites* cetește următorul raport asupra lucrărilor făcute în cursul anului trecut:

„*Domnilor Colegi,*

«Două luni abià dela declararea groaznicului răsboiu, care neapărat va sgudui din temelii organizația unei vechi civilizațiuni și va aduce prefaceri mari și de neînchipuit, neamul românesc întreg a fost cuprins de o serioasă îngrijire: Acel care de mai bine de 48 de ani îi îndreptase pașii pe cărările cele mai sigure către conservare și propășire, ieșià din rândurile acestei lumi pentru a trece într'o veșnicie neuitată. Intr'adevăr **Regele Carol** cel Ințelept, întemeietorul Statului român modern, Primul Președinte de onoare și Protector al Academiei, s'a stins din vieață în dimineața zilei de 26 Septemvrie (10 Octomvrie) 1914. Durerea cea mare ce a cuprins toată românimea pentru pierderea celui mai de seamă bărbat, care ne-a fost hărăzit de Provedință, s'a resimțit și în Academie. Căci precum în vieața națională, El covârșià totul prin marea Sa personalitate, fiind începător și îndrumător în numeroase direcțiuni de propășire, tot astfel slujià de pildă cu patriotismul și cu înălțarea Sa sufletească. Mâhnirea Academiei este încă și mai mare, pentrucă a pierdut în El pe unul din cei mai prețioși colaboratori, al cărui cuvânt a răsunat în atâtea rânduri printre noi, pentru a imprimà urme adânci de înțelepciune și de învățătură. Cu spiritul Său ager și cu mintea Sa pătrunzătoare, a înțeles să realizeze tocmai acel scop care constitue rațiunea de a fi a instituțiunii noastre și anume cultivarea limbii românești și, ca mijloc neapărat, alcătuirea Dicționarului limbii române. Avântul Său generos nu s'a oprit numai la întemeierea acestei opere în 1884 și la procurarea mijloacelor pentru aducerea ei la bun sfârșit, ci L-a stăpânit și în ultimul Său gând, îndemnându-L să înscrie în testamentul, care va rămâneà un monument de înțelepciune și de patriotism, fondul de 600.000

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

lei pentru publicaţiuni. Dacă ne gândim şi la suma de încă 375.000 lei pe care a dăruit o până acum Academiei pentru Dicţionar, atunci ne putem da seama în de ajuns de cât preţ puneà marele nostru Rege pe astfel de lucrări.

«Sarcinile grele şi răspunderea care apasă peste măsură asupra conducătorilor ţerilor li lăsau fără îndoeală puţin timp pentru lucrări ştiinţifice; cu toate acestea însemnările Sale zilnice despre lucruri şi oameni, de când a călcat pe pământul Ţerii-Româneşti încoace, sunt nişte cronici foarte instructive pentru partea de timp de aproape o jumătate de veac, pe care în bună parte am apucat-o şi noi. Notiţele acestea publicate sub titlul de: *Aus dem Leben Karls von Rumanien. Aufzeichnungen eines Augenzeugen*, I—IV, Stuttgart 1894—1900, traduse în franţuzeşte şi în româneşte, apar de cele mai multe ori ca nişte instantanee sincere şi fidele ale împrejurărilor prin cari a trecut ţara noastră, şi vor alcătuì pentru istoricii de mai târziu, cari se vor îndemnà să scrie istoria vremurilor noastre, un izvor de netăgăduită valoare. Răposatul nostru Rege, în această privinţă, şi-a impus o îndoită sarcină, aceea de a deschide drumuri neumblate încă în mersul poporului nostru, de a întemeià fapte trainice pentru ţară şi totdeodată de a însemnà şirul şi rostul lor. Iată de ce recunoştinţa şi admiraţia noastră este atât de covârşitoare pentru această strălucită epocă, în care Regele Carol a prezidat destinele neamului nostru. Pentru a aprecià valoarea ştiinţifică şi istorică a lucrărilor mult regretatului dispărut, să ne amintim de frumoasa cuvântare, pe care a ţinut-o la Academie în 1904: *Nicopole 1396—1877—1902*.

«D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* a adus trista veste a morţii Regelui la cunoştinţa Academiei în şedinţa extraordinară dela 29 Septemvrie (12 Octomvrie) şi a ţinut, cu această ocaziune, o mişcătoare cuvântare. Tot atunci s'a decis ca înălţătorul testament al Regelui Carol să fie reprodus pe o tablă de bronz în facsimile mărit şi expus în sala de lectură a Bibliotecii. S'a mai decis ca să se aşeze în sala de şedinţe bustul răposatului Rege, să se depună pe mormânt o coroană de bronz şi să se publice în *Monitorul Oficial* procesul verbal al şedinţei extraordinare din acea zi. S'au expediat telegrame de condoleanţe M. S. Reginei-Văduve şi M S. noului Rege, care devine de drept Preşedinte de onoare şi Protector al Academiei.

«La 3/16 Decemvrie am fost obiectul unei atenţiuni deosebite

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

din partea expedițiunii științifice italiene care, cu ocazia trecerii prin țară, a vizitat și Academia. Erau de față în această împrejurare d-l Președinte *Dr. C. I. Istrati*, d-l *I. Bianu* și Secretarul Domnilor Voastre general. S'a expediat o telegramă de omagiu A. S. R. Ducelui Abruzzilor, la care A. S. R. a binevoit a răspunde.

«In ședința dela 6/19 Fevruarie, în urma propunerii colegului nostru d-l *N. Iorga*, ați hotărît să adresăm Academiei Regale Sârbești o telegramă de condoleanțe pentru pierderea președintelui ei, a bătrânului istoric Stoian Novacovici, un bun prieten al Românilor.

«La 15/28 Iunie, d-l Președinte *Dr. C. I. Istrati*, cu prilejul împlinirii a 25 ani dela moartea lui Mihail Eminescu, urmând invitației primite dela Societatea scriitorilor români, a ținut o cuvântare la mormântul poetului.

«O sărbătoare pentru Academie a fost ziua de 13/26 Martie, când elevii și admiratorii d-lui coleg *Dr. V. Babeș*, cu ocazia împlinirii a 60 de ani de vârstă, i-au făcut o simpatică manifestație, la care s'a asociat și Academia, trimițând, după propunerea Secretarului Domnilor Voastre general, o călduroasă telegramă de felicitare

«I. *Membrii.*

«Academia a înregistrat și anul trecut grele lovituri, prin moartea membrilor activi *D A. Sturdza* și *Dr. At. M. Marienescu* și a membrilor corespondenți N. Dobrescu, Ioan Mihályi, Dr. Emil Kałuzniacki și Andrei Lecomte du Nouy.

«*D. A. Sturdza* a încetat din vieață în ziua de 8/21 Octomvrie 1914. Dacă pierderea marelui bărbat de Stat a fost adânc simțită de toată țara, cu atât mai greu va fi pentru Academie să se mângâie de dispariţiunea unui nepreţuit sprijin, cum i-a fost mai bine de 4 decenii. Răposatul a contribuit neîntrerupt dela 1871, de când a fost ales membru în Secțiunea istorică, cu munca sa fără preget — și în această privință erà neîntrecut — și și-a jertfit, cu un devotament mai presus de orice laudă, modestele sale mijloace, dăruindu-i prețioase colecțiuni de numismatică, documente, stampe și

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

publicaţiuni rare, a căror valoare nu se poate socotì în bani. A întemeiat apoi un fond de 100.000 lei, din venitul căruia să se trimită în Germania tineri pentru a se desăvârşi în studiul agriculturii şi să se facă achiziţiuni pentru bibliotecă şi pentru colecţiunile ei ştiinţifice. In Academie erà înconjurat de toţi cu cel mai mare respect, căci el rămăsese singurul reprezentant al uriaşei generaţiuni, care a pus temeliile României de azi.

«In răstimpul de 60 de ani aproape, de când intrase în serviciul Statului, a avut să întâmpine multe greutăţi, dar a avut şi rarul noroc să-şi consacre munca sa rodnică la săvârşirea celor mai mari acte naţionale şi la consolidarea ţerii. Activitatea acestui distins bărbat a lăsat urme însemnate în organizarea diferitelor servicii publice, pe unde a trecut în nenumărate rânduri ca conducător al mai multor departamente ministeriale şi în trei rânduri ca cel dintâiu sfetnic al Tronului. Influenţa sa se poate constatà şi în economia naţională în general, cu al cărei studiu se deprinsese încă de tânăr, căci ocupaţiile sale de predilecţie au fost dela început finanţele şi ştiinţele de Stat.

«Dar răposatul nostru coleg aveà o mare râvnă şi pentru studiile istorice, pe cari le-a cultivat, iarăş din tinereţe, cu o egală înflăcărare; dânsul ne-a lăsat mai ales descrierea şi documentarea evenimentelor din a 2-a jumătate a secolului trecut, a acelor vremuri pe cari le-a trăit şi la cari a participat cu munca sa pricepută şi patriotică. Ajunsese bătrâneţe adânci, rezervându-şi în timpul din urmă toată activitatea numai pentru Academie.

«In două ocaziuni veneratul nostru Secretar general, care ocupà această demnitate fără întrerupere dela 1884, a fost sărbătoritul admiratorilor săi, cari au publicat un volum festiv cu prilejul împlinirii a 70 de ani de vârstă, şi acum 2 ani, când colegii săi din Academie i-au îmmânat un pergament comemorativ, la împlinirea vârstei de 80 de ani.

«D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* ne-a adus ştirea tristă a morţii colegului nostru în şedinţa extraordinară dela 8/21 Octomvrie, când s'a decis: să se îmbrace în doliu balconul localului; să se depună pe catafalc o coroană; membrii să-i însoţească in corpore rămăşiţele pământeşti; să se facă slujbe religioase la bisericile de pe moşiile Academiei şi la şcoalele ei; iar d-l Preşedinte *Istrati* să rostească cuvântarea funebră.

«Scrierile mai însemnate lăsate de mult regretatul Sturdza, fără

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

a notà aci numeroasele discursuri politice dela întrunirile publice și din parlament, sunt:

Scurtă descriere a drepturilor Moldovenilor și a Muntenilor fundate pe dreptul ginților și pe trataturi, de Felice Colson, tradusă... Iași 1856; *Ajutorul comerciantului, al agricultorului și al inginerului. Greutăți și măsuri. Formule întrebuințate în comerț, bancă, agricultură și ingineria civilă.* Bucureștı 1873 (în colaborare cu Ion Ghica); *Memoriu asupra portretelor Domnilor români.* Buc. 1874 și 1875; *Notițe despre portretele Domnilor români; Schiță biografică asupra lui Eudoxiu Hurmuzaki și operele sale; Uebersicht der Munzen und Medaillen des Fürstenthums Romänien (Moldau und Walachei).* Wien 1874; *Finanțele României dela 1871 până la 1875.* Buc. 1876; *Eudoxiu Hurmuzachi. Notiță biografică.* Buc. 1877; *Numismatica română.* Conferință publică. Buc. 1878; *Memoriu asupra numismaticii românești.* Buc. 1878; *Rumänien und der Vertrag von San-Stefano.* Wien 1878; *Bibliografia numismaticii românești.* Buc. 1879; *La succession au trône de Roumanie.* Buc. 1883, 1886; *Logofătul Catargiu și profesorul Anghel Dumitrescu.* Buc. 1886; *Trecutul-prezentul.* Buc. 1886; *Zece Maiu.* Buc. 1887 (și în traducere franceză); *Discursuri pedagogice.* Buc. 1887; *I. O scrisoare autografă dela Mihaiu Viteazul. II. Steagul lui Șerban Vodă Cantacuzino. III. Nouă descoperiri numismatice române.* Cuvântare pentru aniversarea zilei de 10 Maiu. Buc. 1888; *Dare de seamă despre colecțiunea de documente istorice române aflate la Wiesbaden.* Cuvântare pentru aniversarea zilei de 10 Maiu. Buc. 1888; *Europa, Rusia și România* Studiu etnic și politic. Buc. 1890, 1914; *Raportul asupra activității Academiei Române cu ocaziunea serbării de XXV ani a existenții sale.* 1866—1891. Buc. 1891; *La morminte de eroi.* Cuvinte. Buc. 1896; *Suprafața și populațiunea Regatului României.* Conferință. Buc. 1896; 1866—1896. *Treizeci de ani de domnie a Regelui Carol I.* Cuvântări și acte. Buc 1897; *10 Maiu 1866.* Buc. 1899; *Jubileul de CC ani al Academiei Regale Prusiene de științe.* Buc. 1900; *Zece Maiu.* Cuvântare. Buc. 1900; *Regele Carol I și instrucțiunea publică.* Buc. 1903; *Mémoire sur les règlements de navigation, de police fluviale et de prélèvement de taxes aux Portes de Fer et aux cataractes du Danube édités par le Gouvernement Royal de Hongrie le 14 juillet 1899.* Berlin 1899; *La question des Portes de Fer et des cataractes du Danube.* Berlin 1899; — trad. rom.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Buc. 1900; *Charles I. Roi de Roumanie.* Chronique-Actes-Documents. I-II. Buc. 1899; *Recueil de documents relatifs à la liberté de navigation du Danube.* Berlin 1904; *Patruzeci și doi ani de domnie a Regelui Carol I.* Buc 1907; *Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iași și din București în istoria renașterii României.* I-VII. Buc. 1911—12; *Insemnătatea europeană a realizării definitive a dorințelor rostite de Divanurile adhoc... 1857 și autoritatea faptului îndeplinit... 1866. I-III.* Buc. 1912; *Insemnătatea lucrărilor Comisiunii Europene dela Gurile Dunărei. 1856 la 1912.* I-III. Buc. 1912; *Les travaux de la Commission Européenne des Bouches du Danube. 1859 à 1911.* Vienne 1913; *Ședința Academiei Române dela 1 Maiu 1914* Buc. 1914.

«Amintim în sfârșit inițiativa laudabilă a răposatului coleg pentru organizarea și publicarea celor două mari colecțiuni de documente. privitoare la istoria noastră: colecțiunea Hurmuzaki și a Actelor relative la istoria Renașterii României. Pentru cea dintâi și-a oferit prețioasa colaborare la vol. IV-VI din suplementul I, iar pentru cea de-a doua, care acum s'a incorporat la Publicațiunile Fondului Princesa Alina Știrbei, la toate volumele apărute (I-V, VI, 1, 2—X).

«La 7/20 Ianuarie a încetat din vieață la Sibiu, în vârstă de aproape 85 ani, veneratul nostru coleg *Dr. At. M. Marienescu*, membru al Secțiunii isiorice încă dela 26 Martie 1881. Din pricina întârzierii telegramei, precum ne-a arătat d-l Vicepreședinte *I. C. Negruzzi,* în ședința dela 16/29 Ianuarie, Academia n'a putut lua parte la ceremonia îmmormântării. S'a trimis însă văduvei decedatului nostru coleg o telegramă de condoleanțe.

«Pregătirea științifică a regretatului nostru coleg îl destinase pentru cariera de magistrat; totuș aveà multă aplicațiune pentru studii literare și istorice și ne-a lasat o mulțime de scrieri:

Invățătorul și poporul despre bună starea materială și propășirea spirituală. Sibiu 1858; *Poezia populară. Colinde.* Pesta 1859, București 1861; *Balade.* I-II. Pesta 1859, Viena 1866; *Istoria română națională pentru tinerimea română.* Sibiu 1861; *Petru Rareș, Principele Moldovei.* Nuvelă istorică originală. Sibiu 1862; *Datorințele noastre.* Un discurs popular închinat preoților și învățătorilor români. Viena 1868; *Epistolă deschisă către d-nii protopopi, preoți, profesori, învățători și către literații români.* Pesta 1870; *Doi feți cotofeți sau doi copii cu părul de aur.* Poveste poporală română; *Arghir și Ileana Cosinzeana.* Poveste

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

poporală. Pesta 1872; *Descoperiri mari*. Pesta; *Steaua Maghilor sau cântece la Nașterea Domnului Isus Hristos*. Biserica Albă 1875; *Vieața și operele lui Petru Maior*. Discurs de recepțiune. Buc. 1883; *Cultul păgân și creștin*. I. Buc. 1884; *Novăceștii cinci ani înaintea Academiei*. Timișoara 1886; *Originea și înțelesul cuvântului iobag*. 1892 (în ungurește); *Studiu despre Celți și numele de localități*. Caransebeș 1895; *Originea și însemnarea filologică a numelui poporului maghiar și Ungaria din Caucaz*. Oradea Mare 1898 (în ungurește); *Dialectul român-bănățean*. Lugoj 1902; *Despre articul și declinațiune*. Buc. 1903; *Luteranismul, calvinismul și introducerea limbii române în bisericile din Ardeal*. Buc. 1902; *Ilirii, Macedo-Românii și Albanezii*. Disertațiune istorică. Buc. 1904; *In memoria lui George Barițiu*. Cuvântare. Sibiiu 1904; *Cuvântare funebrală rostită la îmmormântarea lui Iosif Vulcan*. Sibiiu 1907; *Sura, miaza-noapte și zorile (pe baza astronomiei și a mitologiei poporale)*. Sibiiu 1908; *Negru Vodă și epoca lui*. Buc. 1909; *Țara Severinului sau Oltenia*. Buc. 1910; *Izvoare pentru istoria bisericească ortodoxă*. Sibiiu 1911; *Dinastia lui Radu Negru Vodă în Ungro-Vlahia și Dinastia Basarabilor în Oltenia*. Buc. 1911.

«*N. Dobrescu* a decedat în ziua de 10/23 Iulie, după o îndelungată și grea suferință. Răposatul, distins profesor la Facultatea de teologie la catedra de istoria bisericii române, s'a făcut de timpuriu cunoscut prin scrieri, cari dovedesc, în specialitatea sa, pe lângă o aleasă pregătire științifică, mult discernământ și spirit critic Academia, recunoscându-i meritele, l-a ales la 18/31 Maiu 1911 membru corespondent în Secțiunea istorică. Iată aci scrierile rămase dela dânsul:

M. Minuciu Felix. Apologia Octaviu, tradusă în românește și *precedată de o schiță biografică și de un studiu critic introductiv*. Teză de licență. București 1902; *Fragmente privitoare la istoria bisericii române*. Budapesta 1905; *Istoria bisericii din România (1850—1895)*. Buc. 1905 (*Studii de istoria bisericii române contemporane*. I); *Intemeierea mitropoliilor și a celor dintâi mânăstiri din țară*. Buc. 1906 (*Contribuțiuni la istoria bisericii române*); *Istoria bisericii române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriace (1716—1739)*. Buc. 1906; *Un memoriu al Mitropolitului Atanasie*. Buc. 1906; *Contribuțiuni la istoria bisericii române în secolul XV*. Buc. 1907; *Lecția de deschidere*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

a cursului de istoria bisericii române.... 3 Noemvrie 1907. Buc. 1908; *O privire istorică a calendarului bisericesc.* Vălenii de Munte 1908; *Mitropolitul Andreiu Șaguna.* Buc. 1909; *Defectuozitatea alegerii episcopilor și mitropoliților la noi.* Studiu istoric-critic. Buc. 1909; *In chestia modificării legii Sinodului.* Lămuriri canonice-istorice asupra sinodului și asupra organizațiunii bisericești din biserica ortodoxă. Buc. 1909; *Vieața și faptele lui Antim Ivireanul, Mitropolitul Ungro-Vlahiei.* Buc. 1910; *Din istoria bisericii române. Secolul XV.* Studiu istoric. Buc. 1910; *Istoria bisericii române pentru cl. VI secundară.* Buc. 1912; — *pentru cl. VII secundară.* Vălenii de Munte 1912.

«In ziua de 1/14 Octomvrie s'a stins din vieață, la Gherla, *Ioan Mihályi,* membru corespondent în Secțiunea istorică, ales la 25 Martie (7 Aprilie) 1901. D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* ne-a adus la cunoștință vestea încetării din vieață în ședința dela 3/16 Octomvrie. Biuroul a exprimat condoleanțele sale printr'o telegramă adresată Î. P. S. Sale Victor Mihályi, Mitropolitul Alba-Iuliei și Făgărașului, fratele răposatului.

«*Mihályi* s'a făcut mult cunoscut prin culegerea sa de documente asupra Maramureșului, apărută la 1900 în Sighetul Marmației, sub titlul de: *Istoria Comitatului Maramureș.* Tom. I. *Diplome maramureșene din secolul XIV și XV,*— scriere premiată de Academie. Dela dânsul ne-a mai rămas: *Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa.* Schiță biografică. Blaj 1890.

«*Dr. E. Kaluzniacki* a încetat din vieață în ziua de 21 Iunie (3 Iulie). Răposatul erà un cunoscut slavist și profesor de limba și literatura slavă la Universitatea din Cernăuți. Academia, ținând seamă de valoarea scrierilor sale și de sprijinul pe care ni l-a acordat cu toată bunăvoința în unele lucrări științifice, l-a ales în ședința dela 20 Martie (1 Aprilie) 1890 membru corespondent străin în Secțiunea istorică.

«Biuroul a adresat familiei o telegramă de condoleanțe.

«Scrierile mai însemnate ale lui *Kaluzniacki* sunt:

Documente moldovenești și muntenești din arhivul orașului Lemberg. Lemberg 1878 (în limba polonă); *Beiträge zur älteren Geheimnisschrift der Slaven.* Wien 1880; *Die polnische Recension der Magdeburger Urtheile und die einschlägigen deutschen, lateinischen und czechischen Sammlungen.* Wien; *Historische Ueber-*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

sicht der Graphik und der Orthographie der Polen. Wien; *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthymius (1375 — 1393) nach den besten Handschriften.* Wien 1901; *Aus der panegyrischen Litteratur der Sudslaven.* Wien 1901; *Monumenta linguae palaeoslovenicae* Tom. I. *Evangeliarium Putnanum* Vindobonae et Teschenae 1888.

«Mai amintim încă apendicele din vol. I, p. II, II p II şi II p. III, ale Documentelor Hurmuzaki, unde se află 94 de documente slavone şi polone însoţite de traduceri latine datorite lui Kałuzniacki.

«La 11/24 Noemvrie a decedat în Bucureşti arhitectul *Andrei Lecomte du Nouy*, membru corespondent străin în Secţiunea literară, ales la 25 Martie 1887. Răposatul erà un artist de mult gust şi şi-a pus toată priceperea şi talentul în restaurarea monumentelor noastre istorice, cum sunt catedrala şi reşedinţa episcopală dela Curtea de Argeş, bisericile Trei Ierarhi şi S-tul Nicolae din Iaşi, catedrala Mitropolitană din Târgovişte şi biserica S-tul Dumitru din Craiova.

«S'a depus o coroană pe sicriu din partea Academiei; iar la serviciul religios au asistat d-l *I Bianu* şi Secretarul D-voastre general.

«In anul trecut Academia a fost pusă în putinţa să îndeplinească vechea dorinţă de multe ori exprimată, de a luà în a ei îngrijire perpetuă casa dela Mirceşti, în care a locuit, a gândit şi a scris marele poet al neamului **Vasile Alecsandri**, dimpreună cu mormântul în care se odihnesc pentru veşnicie rămăşiţele lui pământeşti.

«Nepoatele de fiică ale poetului, d-na Margareta N. Catargi şi d-ra Elena D. Catargi, ca proprietare ale moşiei Mirceşti, lăsată lor prin testament de marele lor bunic, au dăruit Academiei, prin actul investit cu toate formele legale dela 3/16 Iunie 1914, casa, curtea şi grădina cu toate edificiile cuprinse în lăuntrul împrejmuirii şi în cari a trăit acela care a fost în epoca lui măreaţă cea mai luminoasă glorie literară a neamului şi a Academiei. Folosinţa imobilului este de drept rezervată, pe tot timpul vieţii, d-nei Paulina V. Alecsandri, văduva gloriosului poet şi patriot.

«Fapta d-nei şi d-şoarei Catargi, pornită din simţiminte de adâncă pietate pentru memoria glorioasă a bunicului lor şi din încrederea că aceleaşi simţiminte se păstrează acum şi vor fi păstrate şi în

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nesfârşitul viitor şi de Academia Română, — este prin nobleţea ei morală mai presus de orice laudă.

«D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati*, aducându-ne la cunoştinţă aceasta în ziua de 6/19 Iunie, a propus înfiinţarea unui muzeu, în care să se strângă toate lucrurile rămase de pe urma poetului. Cu această ocazie, d-l Dr. *Istrati* a făgăduit să dăruească toate lucrurile, adunate de d-sa, în legătură cu Alecsandri

«II. *Sedinţele de peste an.*

«Anul trecut Academia a ţinut 19 şedinţe ordinare, 2 extraordinare şi 15 publice.

«In şedinţele publice s'au făcut următoarele lecturi şi comunicări:

«D-l *N. Iorga* a ocupat mai multe şedinţe cu expunerile şi comunicările sale

«La 6/19 Iunie a cetit comunicarea · *Veneţia în Marea Neagră III. Originea legăturilor cu Ştefan cel Mare şi mediul politic al desvoltării lor;* la 20 Iunie (30 Iulie) a expus comunicarea: *Scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu din anii 1814—1815;* la 5/18 Septemvrie a vorbit despre · *Activitatea culturală a lui Constantin Vodă Brâncoveanu şi scopurile Academiei Române;* la 17/30 Octomvrie ne-a întreţinut despre: *Opera de istoric a Regelui Carol*, la 7/20 Noemvrie a cetit o comunicare despre: *Imperialismul austriac şi cel rus în desvoltare paralelă*, la 28 Noemvrie (11 Decemvrie) ne-a expus comunicarea *Din legăturile noastre cu Sârbii. Corespondenţa românească a voevozilor din Cladova*, la 12/25 Decemvrie a vorbit despre. *Privilegiile Şangăilor dela Târgul-Ocna*, la 23 Ianuarie (5 Fevruarie) ne-a comunicat *Câtevă acte privitoare la istoria comerţului român*, la 20 Fevruarie (5 Martie) a făcut o comunicare despre · *Dreptul de vieaţă al statelor mici*, la 6/19 Martie a dat lectură comunicării: *Dardanelele Amintiri istorice*, la 3/16 Aprilie a cetit comunicarea: *Câtevă lămuriri nouă cu privire la istoria Românilor.*

«In şedinţa dela 19 Septemvrie (2 Octomvrie), d-l *General Gr. Crăiniciann* a cetit comunicarea: *Din istoria noastră militară în 1913 şi 1914;* la 12/25 Decemvrie comunicarea: *Asupra răsboiului european.*

«Colegul nostru d-l *Duiliu Zamfirescu*, în şedinţa dela 7/20 Noemvrie, a cetit comunicarea despre: *Sufletul răsboaielor în trecut şi în prezent;* iar la 13/26 Martie despre · *Bosforul şi Dardanelele faţă de interesele româneşti.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Tot în ședința dela 13/26 Fevruarie ne-a vorbit d-l *Dr. G. Marinescu* despre: *Insomnie, ipersomnie și mecanismul somnului.*

«D-l *V. Pârvan* a ocupat două ședințe cu comunicările d-sale: la 27 Iunie (10 Iulie), când ne-a vorbit despre: *Cetatea Ulmetum Descoperirile ultimei campanii de săpături din vara anului 1914* și la 23 Ianuarie (5 Fevruarie), când ne-a expus ultimele sale cercetări despre · *Zidul cetății Tomi.*

«In ședințele publice și ordinare au mai fost făcute și alte comunicări științifice mai scurte. Așà la 19 Decemvrie (1 Ianuarie), colegul nostru d-l *Gr. Antipa* a făcut o dare de seamă despre publicațiunea d-sale: *Wissenschaftliche und wirtschaftliche Probleme des Donaudeltas,* iar la 31 Decemvrie (13 Ianuarie) a cetit o comunicare despre învățatul naturalist August Weismann.

«In ședința dela 20 Iunie (2 Iulie), d-l *I. Bianu* a vorbit despre un portret în uleiu al Domniței Marițica Bibescu — asupra căruia d-l *Dr. C. Istrati* a dat niște prețioase amănunte; apoi despre vechea pecete a orașului Curtea de Argeș și despre tezaurul monetar descoperit de curând în Dobrogea. In ziua de 13/26 Martie, d-l Bianu ne-a mai cetit o notă comunicată de d-l C. Moisil, ajutor-numismat al Academiei, asupra unei monete necunoscute până acum, bătută de Ștefan Tomșa în 1564; iar la 10/23 Aprilie, ne-a comunicat un zapis dela 1630, privitor la părinții cronicarului Miron Costin.

«D-l *General Gr. Crainicianu,* în ședința dela 28 Noemvrie (11 Decemvrie), a făcut o dare de seamă comemorativă asupra căderii Plevnei.

«La 17/30 Aprilie, d-l *Dr. V. Babeș* ne-a făcut o dare de seamă asupra vol. VII din *Annales de l'Institut de pathologie et de bactériologie de Bucarest,* pe care l-a publicat în colaborare cu d-l Dr. T. Mironescu.

«In ședința publică dela 13/26 Martie, d-l Președinte *Dr. C. I. Istrati,* cu ocaziunea prezentării scrierilor învățatului profesor Ettore Pais, ne-a vorbit despre numeroasele conferințe ținute în Italia de acest bun amic al țerii noastre, pentru a ne face mai bine cunoscuți.

«Ședințele dela 13/26 Fevruarie și 27 Fevruarie (12 Martie) au fost ocupate de discuțiile asupra cererii Prefecturii de Durostor, privitoare la denumirile ce trebuesc date localităților din acel județ, și după propunerea d-lui Președinte *Dr. C. I. Istrati,* s'a decis formarea unei comisiuni compuse din câte 2 membri de fiecare Secțiune, pentru studiarea chestiunii.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

III. *Publicațiunile Academiei.*

«Anul acesta au apărut sau se mai află sub tipar publicațiunile următoare:

«1. Din *Analele Academiei:*

a) Tomul *XXXVI — Partea administrativă și Desbaterile anului 1913—1914* s'a terminat, tipărindu-se și partea II, cu lucrările sesiunii generale trecute.

b) Tomul *XXXVI — Memoriile Secțiunii literare* s'a sfârșit de asemenea de imprimat și cuprinde:

D. Pușchilă, Molitvenicul lui Dosofteiu. Studiu;

Dr G Pascu, Câtevà sufixe românești de origine slavă;

I. Bianu, Insemnări autografe scrise într'o carte veche de Dosofteiu, Mitropolitul Moldovei (1663—1686).

c) Tomul *XXXVI — Memoriile Secțiunii istorice* s'a încheiat, tipărindu-se în el următoarele comunicări :

N. Iorga, Armenii și Românii: O paralelă istorică;

Vasile Pârvan, Știri nouă din Dacia Malvensis;

N. Iorga, Privilegiul lui Mohammed al II-lea pentru Pera (1-iu Iunie 1453);

Vasile Pârvan, Castrul dela Poiana și drumul roman prin Moldova de jos;

N. Iorga, Ostași dela Prut, cu un nou act dela Alexandru cel Bun. — Răzeși romașcani;

N. Iorga, Cevà despre Episcopul maramurășan Iosif Stoica.— Câtevà fragmente de vechi Cazanii românești;

N. Iorga, Istoria Evreilor în țerile noastre;

N. Iorga, Vasile Lupu ca următor al împăraților de răsarit în tutelarea patriarhiei de Constantinopol și a bisericii ortodoxe,

N. Iorga, Clopotul dăruit de Caragheorghe, întemeietorul Serbiei, bisericii satului Topola (1811);

Vasile Pârvan, Cetatea Ulmetum, II, 1, 2. Descoperirile campaniei a doua și a treia de săpături din anii 1912 și 1913;

G. Murnu, Dela cetatea Tropaeum—Adam-Klissi; Basilica cisternă. Studiu arheologic;

N. Iorga, Două inscripții nouă găsite la mânăstirea Bistrița (Neamț);

N. Iorga, Muntele Athos în legătură cu țerile noastre;

I. Ursu, Din influențele politicei europene asupra istoriei noastre (Moise Vodă, 1529 Martie—1530 August);

N. Iorga, Steagul lui Mihnea Vodă Radul în muzeul istoric din Belgrad;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

N. Docan, Explorațiuni austriace pe Dunăre la sfârșitul veacului XVIII-lea·
N. Iorga, Contribuții documentare la istoria Olteniei în veacul XIX-lea,
Diaconul Dr. Nic. M. Popescu, Nifon II, Patriarhul Constantinopolului;
N. Iorga, Renegați în trecutul țerilor noastre și al neamului românesc;
D. A. Sturdza, Ședința Academiei Române dela 1 Maiu 1914,
N. Iorga, Fundațiuni religioase ale Domnilor români în Orient;
N. Iorga, Fundațiunile Domnilor români în Epir;
N. Iorga, Un act românesc privitor la începătorul culturii bulgare Dr Veron;
N. Iorga, O hartă a Țerii-Românești din c. 1780 și un geograf dobrogean,
N. Iorga, Nouă documente basarabene;
I. Radonić, Situațiunea internațională a Principatului Țerii-Românești în vremea lui Șerban Cantacuzino (1678—1688);
Ioan C. Filitti, Corespondența Domnilor și boierilor români cu Metternich și cu Gentz între anii 1812—1828;
Teodor V. Stefanelli, Stâlpul lui Mihaiu Racoviță Vv. în Bucovina;
N. Iorga, Veneția în Marea Neagră. I: Dobrotici,
— II: Legături cu Turcii și cu creștinii din Balcani dela lupta dela Cosovo până la cea dela Nicopole (1389—96).

d) Tomul *XXXVI — Memoriile Secțiunii științifice* s'a terminat de tipărit și conține:

Dr G. Z. Petrescu, Observațiuni științifice străine din secolul al XVIII-lea, servind la istoria noastră culturală;
Dr C. I. Istrati, Primele insemne de distincțiuni și decorațiuni române,
Dr Eugen Botezat, Bourul și Zimbrul;
St. Procopiu, Cercetări experimentale asupra telegrafiei fără fir,
Dr Gr Antipa, Ernst Haeckel. Cuvântare pentru sărbătoarea jubileului său de 80 ani;
Dr. Gr. Antipa, Câteva probleme științifice și economice privitoare la Delta Dunărei;
Prof. Dr V. Babeș, Studii asupra combaterii holerei;
Marcel Brândză, Contribuțiuni la studiul Zoocecidiilor din România;
Ștefan Minovici și *Emil Grozea*, Cercetări asupra aerului orașului București,
Iuliu Prodan, Contribuțiune la Flora României;
Prof. Dr. V. Babeș, Cercetări nouă asupra Pelagrei.

e) Din Tomul *XXXVII - Partea administrativă și Desbaterile anului 1914—15* e aproape să iasă de sub tipar partea I, care cuprinde ședințele ordinare și ale Secțiunilor până la sesiunea generală.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

f) Tomul *XXXVII — Memoriile Secțiunii literare* se află sub tipar și au apărut până acum :

Duiliu Zamfirescu, Sufletul răsboaielor în trecut și în prezent,

Al T. Dumitrescu, «Trâmbița romanească». Manifest public, patriotic și revoluționar, compus în versuri și tipărit la 1769 de Ienăchiță Văcărescu, pentru strângerea voluntirilor români sub steagurile pol-polcovnicului Nazarie Carazin. Cu un studiu introductiv,

Duiliu Zamfirescu, Bosforul și Dardanelele față de interesele românești.

g) Tomul *XXXVII — Memoriile Secțiunii istorice* se află încă sub presă și conține următoarele :

N. Iorga, Veneția în Marea Neagră. III: Originea legăturilor cu Ștefan cel Mare și mediul politic al desvoltării lor;

N. Iorga, Pilda bunilor Domni din trecut față de școala românească;

N Iorga, Scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu;

N. Iorga, Activitatea culturală a lui Constantin Vodă Brâncoveanu și scopurile Academiei Române;

N. Iorga, Opera de istoric a Regelui Carol;

N. Iorga, Neamul Agarici.— Răzeși fălcieni și vasluieni,

N. Iorga, Imperialismul austriac și cel rus în desvoltare paralelă;

N. Iorga, Privilegiile Șangăilor dela Târgu-Ocna;

N Iorga, Câtevà știri despre comerțul nostru în veacurile al XVII lea și al XVIII lea;

Vasile Pârvan, Cetatea Ulmetum III. Descoperirile ultimei campanii de săpături din vara anului 1914;

N. Iorga, Dreptul la vieață al statelor mici;

N. Bănescu, Un dascăl uitat, Grigore Pleșoianu;

N. Iorga, Dardanelele Amintiri istorice;

Vasile Pârvan, Zidul cetății Tomi;

N. Iorga, Câtevà lămuriri nouă cu privire la istoria Românilor;

h) Tomul *XXXVII — Memoriile Secțiunii științifice* se află deasemenea sub tipar și cuprinde:

Dr. G. Marinescu, Natura și tratamentul paraliziei generale și tabesului,

G. N Fințescu, Fluturașul Yponomeuta Mallinella în România Biologie, fitopatologie, caractere exterioare și mijloace de combatere;

General Gr. Crainicianu, Despre răsboiul european;

Dr N. Leon, Contribuțiuni la studiul parazitologiei în România;

Dr. I. Nițescu, Cercetări comparative asupra volorii nutritive a porumbului vechiu și nou.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«2. In conformitate cu deciziunea din 1905, s'a tipărit în traducere franceză broșura: *L'Académie Roumaine en 1913—14. Discours et rapports officiels*, cuprinzând rapoartele Secretarului general despre lucrările anului trecut și ale sesiunii generale, precum și raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii, personalul cu oficiile Academiei în 1914—15, regulamentul premiilor și lista publicațiunilor Academiei

«3. Din *Discursurile de recepțiune* ținute în sesiunea trecută s'au tipărit:

Din vieața și activitatea lui Spiru Haret, rostit la 16/29 Maiu 1914, de *G. Țițeica*,—cu răspuns de *St. C. Hepites;*

In memoriam Constantini Erbiceanu, rostit la 28 Maiu (10 Iunie) 1914 de *Vasile Pârvan*,—cu răspuns de *N. Iorga*

«4. In ședința dela 15/28 Maiu 1913, ați decis publicarea unui volum comemorativ despre răposatul Gr. M. Buiucliu, care a dăruit toată averea sa Academiei. Această publicațiune, apărută sub îngrijirea colegului nostru, d-l Bibliotecar *I. Bianu*, poartă titlul: *Grigore M. Buiucliu, 1840—1912 — Testament — Biografie — Familia Buiucliu — Armenii și Românii: O paralelă istorică de N. Iorga — Catalogul Bibliotecii armenești*,— și formează un volum de 113 pag. in-4°.

«5. Pentru a se aduce la îndeplinire deciziunea Domnilor Voastre din 27 Maiu (9 Iunie) 1914, s'a tipărit, sub supravegerea Secretarului Domnilor Voastre general, *I. Kalinderu, Cuvântări ținute la serbările de fine de an ale Institutului Ion Otteteleșanu dela Măgurele (Ilfov), urmate de cuvântările rostite la îmmormântarea răposatului I. Kalinderu și de acte privitoare la Institut*,— alcătuind un volum de 156 pag. in-8°.

«6. In afară de memoriile tipărite în *Anale*, starea celorlalte publicații ale Secțiunilor este următoarea:

— «Publicațiile *Secțiunii literare:*

a) Publicațiunea *Din Vieața poporului român* a crescut cu următoarele lucrări:

XXIV. *Cromatica poporului român* de *Tudor Pamfile* și *Mihail Lupescu*, lucrare în care s'au adunat atât din literatura poporală publicată, cât și

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

din culegere directă din popor—o largă informație despre mijloacele și practicele întrebuințate în vopsitorie de poporul român din toate țerile;

XXV. *Diavolul — Invrăjbitor al lumii*, după credințele poporului român de *Tudor Pamfile.* Această lucrare cuprinde un capitol din descrierea acelei mentalității a poporului nostru, care se află între religiune și mitologie;

XXVI. *Cerul și podoabele lui*, după credințele poporului român, de *Tudor Pamfile.* Este un tratat de astronomie populară mult mai bogat decât lucrarea d-lui I. Otescu, publicată în *Memoriile* Secțiunii literare, *Anale*, XXIX;

XXVII. *Credinți și superstiții ale poporului român* de *Artur Gorovei.* Culegere de 4.549 superstiții și credințe ale poporului despre 674 lucruri.

Toate aceste volume sunt înzestrate cu glosare, aducând astfel bogate contribuiri pentru studii asupra limbii și pentru întocmirea Dicționarului;

b) Evenimentele mari cari se desfășoară au împiedicat atât pe d-nii D. G. Kiriac și T. Brediceanu să urmărească adunarea de arii poporale, cât și pe d-l Iosif Popovici să studieze dialectul românesc din Maramureș, lucrări hotărîte de Secțiunea literară și pentru a căror aducere la îndeplinire s'au pus la dispoziție mijloacele trebuitoare.

Tot din această cauză a fost împiedicată darea la tipar a culegerii de *poezii poporale românești din Marmureș,* adunată de preotul *I. Bârlea,* însoțită de *culegeri de arii* făcute de d-nii *B. Bartók* și *T. Brediceanu;*

c) S'a terminat și publicat lucrarea d-lui *Dr. N. Drăgan,* profesor la gimnaziul din Năsăud, despre *Două manuscripte vechi românești,* lucrare care cuprinde o prețioasă contribuire la cunoașterea culturii și limbii românești în secolul XVI;

d) Dintre publicațiunile bibliografice, cari se fac de serviciul Bibliotecii, numai *Creșterea Colecțiunilor* a putut apăreà în anul trecut; pregătirea celorlalte a fost întârziată din deosebite cauze, rămânând ca tipărirea lor să fie continuată în cursul acestui an;

e) Traducerea lui Herdot a fost oprită în loc prin încetarea din vieață a traducătorului premiat Dimitrie Ion Ghica. Dela 1880, când s'a premiat proba de traducere prezentată la concurs, răposatul n'a încetat de a face din studiul «Muzelor» «Părintelui istoriei» ocu-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

pația sa de predilecție. Nu s'a mulțumit să dea o traducere românească însoțită de notele necesare pentru înțelegerea textului; dânsul a dat mult mai mult: a pus înaintea traducerii textul original rectificat după variantele manuscriptelor, a însoțit apoi textul și traducerea de o foarte bogată adnotare filologică, istorică, geografică. Astfel fiecare carte a format un volum. Pentru întocmirea lucrării cu asemenea program și în așà proporții autorul a întrebuințat adânca sa conoaștere a limbii elene, precum și vasta sa știință despre antichitate. Se tipărise și publicase întâiu cartea IV, care cuprinde descrierea țerilor și popoarelor din părțile acuma românești; apoi s'au urmat cărțile I și II, iar acum se tipărià cartea III, și lucrarea ajunsese până la cap. 61, când mâna lui Ghica s'a oprit. A rămas însă manuscriptul gata până la sfârșitul cărții III. Familia răposatului a binevoit a pune la dispoziția Academiei manuscriptul și Secțiunea literară a hotărît să roage pe d-l Iuliu Valaori, conferențiar la facultatea de filozofie, să supravegheze tipărirea S'au tipărit astfel coalele 9 — 15, cuprinzând capitolele până la 104, iar cele următoare până la 160 se vor tipărì în curând. Rămâne ca Secția literară să îngrijească de continuarea și terminarea lucrării;

f) Traducerea lui Titu Liviu este ajunsă aproape de sfârșit. Traducătorii premiați, d-nii profesori Nd. Locusteanu și I. S. Petrescu, pregătesc acuma traducerea ultimelor cărți (XLI—XLV), a fragmentelor și a rezumatelor cărților pierdute. Intreagă lucrarea se va încheià cu un larg indice alfabetic;

g) Edițiunea completă a *Scrierilor lui V. Alecsandri,* hotărîtă de Secțiune la 27 Maiu (9 Iunie) 1914, în urma discuțiunilor făcute în ședințele Secțiunii dela 23 și 26 Maiu (5 și 8 Iunie) 1912 și în ședința plenară dela 28 Maiu (10 Iunie) nu s'a putut da la tipar. Colegul nostru I. Bianu, însărcinat de Secțiune cu organizarea și supravegherea facerii acestei edițiuni, a prezentat Secțiunii un plan făcut de d-l membru corespondent G. Bogdan-Duică, după care ea urmează să fie întocmită; asupra acestui plan are să se iea de Secțiune hotărîrea de executat;

h) Publicațiunea despre *Ornamentica din vechile manuscripte românești,* hotărîtă de Secțiune în aceeaș ședință dela 27 Maiu (9 Iunie) 1914 a se face sub îngrijirea d-lui I. Bianu, a fost împiedicată de evenimente. S'a făcut numai o probă de reproducere cromolitografică

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

din *Liturghia slavonă* dela 1654, reprezentând pe Mateiu Vodă Basarab şi Doamna lui Elena în ultimele luni ale domniei lor. Lucrarea nu a putut înaintà, din cauză că nu s'au putut aduce nici necesarii lucrători litografi buni, nici colorile trebuitoare. Va trebuì deci să se reieà lucrul după restabilirea relaţiilor de pace.

—«Publicaţiile *Secţiunii istorice:*

a) Conform deciziunii din 5/18 Maiu 1912, continuă să se publice, sub îngrijirea d-lui coleg *N. Iorga,* Secretarul Secţiunii istorice: *Bulletin de la Section historique,* cuprinzând traduceri şi rezumate în limbile franceză şi germană de pe comunicările făcute în şedinţele Academiei. Din anul II au apărut No. 1 cu 12 şi No. 2 cu 9 rezumate de comunicări, aproape toate ale d-lui *N. Iorga;*

b) Lucrarea d-lui I. C. Filitti, *Domniile române sub Regulamentul Organic până la 1848,* premiată în sesiunea generală din 1913 cu premiul Năsturel, s'a terminat de tipărit şi formează 1 volum in-8° de XVIII+688 pag.;

c) In şedinţa dela 16/29 Ianuarie s'a hotărît publicarea studiului istoric şi statistic al d-lui I. Nistor, membru corespondent în Secţiunea istorică: *Românii şi Rutenii din Bucovina,* în ediţie românească şi în traducere nemţească. Ediţia românească a şi apărut; ea formează un volum de XX+209 pag. in-8°. Traducerea nemţească se află de asemenea sub presă;

d) Conform deciziunii dela 28 Maiu (10 Iunie), s'a dat la tipar culegerea de documente a colegului nostru d-l *T. V. Stefanelli,* care apare sub titlul de: *Documente din Câmpulungul moldovenesc,* cuprinzând epoca dela 1585 până la începutul secolului al XIX-lea.

—«Publicaţiile *Secţiunii ştiinţifice:*

a) In conformitate cu deciziunea Domniilor Voastre din 17/30 Maiu 1912, continuă să apară, sub îngrijirea Secretarului Secţiunii ştiinţifice, d-l *St. C. Hepites: Bulletin de la Section scientifique,* cuprinzând în limbi străine comunicări ştiinţifice originale şi inedite, precum şi rezumate din lucrările ştiinţifice admise în alte publicaţiuni ale Secţiunii. In cursul anului academic ce s'a încheiat, au apărut 10 fascicole lunare formând tomul III, care în cele 357 pagine ale sale cuprinde 51 de comunicări, din cari 12 de analize matematice, 7 de fizică, 5 de chimie, câte 4 de geometrie algebrică, entomologie şi geologie, 3 de medicină şi în fine câte una sau 2 comunicări de astronomie,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mecanică, meteorologie, zoologie, botanică, mineralogie și fiziologie;

b) Scrierea d-lui G. M. Murgoci: *Harta geologică a județului Mehedinți*, premiată în sesiunea generală din 1911 cu premiul Anastasie Fătu, s'a revizuit cu deamănuntul de autor și acum se află în lucru;

c) S'au acordat colegului nostru d-lui *N. Teclu* mijloacele trebuitoare pentru continuarea unei serii de lucrări științifice;

d) S'a trimis Stațiunii zoologice dela Roscoff (Franța) o subvenție anuală de 1.500 fr., pentru ca specialiștii și studenții români să poată lucrà în acea stațiune.

«7. Din *Publicațiile Fondului Adamachi* a apărut tomul VI (No. XXXIX), care cuprinde:

Dr. A. Babeș și *Dr. V. Bușilă*, Cercetări originale despre pelagra în România, scriere premiată în 1912 cu premiul Adamachi, formând un volum in-4° de 306 pag., cu 29 stampe și 36 tabele statistice;

Din tomul VII s'au publicat următoarele scrieri:

No. XL. *P. Bogdan*, Repejunea sunetului la corpurile lichide;

No. XLI. *Elena Nicodim*, Contribuțiuni la studiul anatomiei, istologiei și fiziologiei hepato-pancreasului dela moluște;

No. XLII. *Dr. Agricola Cardaș*, Asupra originii taurinelor românești.

«8. *Publicațiile Fondului Principesa Alina Știrbei* continuă seria volumelor, punându-se sub tipar, conform hotărîrii D-voastre din 14/27 Maiu 1914, tom IX—X: *Note și extracte privitoare la istoria orientului creștin* de *N. Iorga*.

«Tomul VIII al acestor publicații îl formează scrierea d-lui Victor Lazăr, *Creșterea în familie*—Carte scrisă pentru mamele române, care a fost încununată în sesiunea generală de anul trecut cu premiul Princesa Alina Știrbei. Lucrarea a apărut într'un volum de XVI + 440 pag. in-8°.

«9. Lucrarea *Dicționarului limbii române*, din cauza evenimentelor groaznice prin cari trecem și cari rețin pe principalul colaborator d-l *Sextil Pușcariu*, colegul nostru, chemat în rândurile armatei de peste Carpați, a fost întreruptă. Prima grijă a noastră, după declararea răsboiului și mai ales după năvălirea armatelor ruse în Bucovina, a fost să punem la adăpost materialele Dicționarului, cari se aflau la Cernăuți. S'a încredințat sarcina aceasta d-lui

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Septimiu Albini din serviciul Academiei şi dânsul a dus-o la bun sfârşit, aducând la Bucureşti, în 11 lăzi mari, toate cărţile şi lucrările pregătitoare ale Dicţionarului. Din partea II a tomului I din Dicţionar au mai apărut, în cursul anului, coalele 6 şi 7: cuvintele *cănì* până la *căpriţă;* iar din tomul II coalele 26 şi 27: cuvintele *holercă* până la *iarbă.*

«10. Din *Documente istorice Hurmuzaki* au apărut:

Volumul XIV, cuprinzând *Documente greceşti privitore la istoria Românilor,* publicate de d-l *N. Iorga* după originale, copiile Academiei Române şi tipărituri. Partea I, 1320—1716;

Volumul XVIII, cuprinzând *Corespondenţa diplomatică şi rapoarte consulare franceze* (1847—1851), cu un apendice, conţinând documente dela 1595—1821. Volumul este în întregime tipărit. A mai rămas să se facă numai indicele alfabetic asupra materialului istoric din volumele XVI—XVIII.

«11. In cursul anului, instituţiunile culturale, cărora s'a hotărît trimiterea publicaţiilor, sunt numai următoarele:

Arhiva Statului din Iaşi;
Biblioteca Liceului militar dela Mânăstirea Dealului;
Institutul de studii sud-est-europene,
Societăţii elveţiene de tradiţiuni populare din Bâle, căreia i se vor trimite ca schimb publicaţiile noastre de folklore.

«IV. *Biblioteca.*

«Am avut în fiecare an plăcerea de a constată creşterea statornică a colecţiunilor noastre. Şi anul acesta, progresele Bibliotecii sunt evidente. Dar tocmai această repede îmbogăţire este mult stânjenită prin lipsa localului, care deşi erà gata a se pune în lucru, a mai fost amânat din pricina evenimentelor prin cari trecem.

«Comisiunea permanentă a Bibliotecii vă va aduce, prin raportul ei special, informaţii amănunţite asupra creşterii şi a consultării colecţiunilor; acì se vor arătà datele cele mai însemnate din activitatea acestui serviciu al Academiei.

«Sala de lectură a *cărţilor tipărite* a fost deschisă 286 zile, din cari 234 câte 10 ore pe zi (8 a.—6 p.), iar 52 de zile, în lunile Iulie şi August, numai câte 4 ore pe zi (8 a.—12 a.).

Numărul cetitorilor în sala de lucru a *cărţilor tipărite* a fost

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

de 7.157, cari au cerut spre consultare 19.769 volume și broșuri. S'au împrumutat acasă la 214 persoane, conform Regulamentului Bibliotecii, 536 volume și broșuri. In sala de lectură se mai află o bibliotecă de referință de 1.785 volume, 12 reviste române și 139 reviste străine.

«Sala de lucru a manuscriselor a fost frecventată anul acesta de 1.242 cetitori, cari au studiat 4.572 manuscripte și 22.653 documente și au consultat 591 cărți vechi românești.

«*Cabinetul Numismatic.*—Activitatea Cabinetului Numismatic s'a desfășurat și anul acesta mai ales în două direcțiuni: inventariarea, determinarea și clasarea materialului aflător în depozitul Academiei și achiziționarea de nouă monete și medalii, bătute în țerile noastre sau privitoare la istoria poporului român.

«Astfel au intrat în cursul anului, prin cumpărări și donațiuni, 1.047 monete, 61 medalii, 6 jetoane și insignii, 8 peceți și stampile și 4 greutăți, cari toate au fost inventariate și clasate.

«In acelaș timp s'au determinat și clasat 162 monete grecești și 520 monete romane din colecțiunea Statului depusă la Academie

«In sfârșit, tot în cursul acestui an, s'a determinat și clasat întreg materialul numismatic și sfragistic aflător în depozitul Academiei și care se compune din 7.681 monete (din cari 5.837 românești), 1.031 medalii, 44 jetoane și insignii, 74 peceți și 14 greutăți.

«Afară de acestea, până la sfârșitul anului, s'au prezentat spre determinare din toate părțile țerii, atât de către posesori, cât și prin corespondență, un număr de 1.215 monete diferite, ceeace dovedește marele interes ce a deșteptat în public activitatea Cabinetului nostru Numismatic.

«Urmând cu stăruință scopul fixat dela început, de a ne informà asupra descoperirilor de monete și tezaure monetare de pe întreg cuprinsul teritoriului românesc, am putut achiziționà și anul acesta mai multe grupuri de monete antice, cum sunt cele găsite la Celeiu și Desa (Romanați), un tezaur de monete turcești, găsit la Țigănești (Tutova), o însemnată cantitate de monete moldovenești și străine descoperite în ruinele cetății Sucevei, precum și o mare parte din importantul tezaur de monete muntene, găsit la Slatina (Olt).

«Printre achizițiunile mai importante din acest an, se numără și 21 patrice, matrice și stampile de ale medaliilor, ce s'au bătut în fosta monetărie a Statului și pe cari le-am obținut dela Ministerul de Finanțe.

«In dorința de a se completà pe cât se poate mai mult colecțiunea

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

numismatică, s'a introdus anul acesta, pentru întâia oară, schimbul dubletelor noastre cu exemplare de monete și medalii pe cari nu le posedam.

«In Fevruarie trecut delegațiunea a aprobat propunerea d-lui Bibliotecar de a se da în păstrarea Cabinetului Numismatic și obiectele de muzeu ale Academiei. Numărul a crescut în acest an cu trei tablouri mari în uleiu, reprezentând unul pe Doamna Maria a lui Bibescu Vodă, altul pe Omer Pașa și al treilea investitura lui Nicolae Mavrogheni ca Domn al Țerii-Românești în 1786. Acesta din urmă a fost dăruit de Excelența Sa Al. Mavroyeni-Bey; mai multe arme și obiecte uzuale din vechea cetate a Sucevei și dela Cuza Vodă.

«Persoanele și instituțiunile cari au binevoit să contribue cu daruri la îmbogățirea colecțiunii numismatice sunt următoarele:

Defunctul Mare Rege Carol I, mult regretatul D. A. Sturdza, d-na Zoe D. Sturdza, răposatul General T. Văcărescu, Ministerul de Finanțe, Casa C. Schill S-sori, Societatea Numismatică Română, D-nii P. Giurgea-Negrilești, procuror Racoviceanu, D. G. Ionescu (Tulcea), T. Pamfile (Bârlad), F. Șaraga (Iași), S. Albini, Const. Moisil și G. Nicolăiasa.

«Tabloul de mai jos arată creșterea totală a colecțiunilor Academiei în anul 1914 :

Primite :	Volume și broșuri	Numere de reviste		Atlase și hărți	Stampe și portrete	Volume mscr	Documente	Fotografii	Albumuri	Foi volante	Note muzicale	Monete, obiecte de muzeu
		ro-mâne	străine									
Conform legii dela 23 Martie 1904 .	2 972	2 056								7 729		
In dar sau în schimb	845	263	895	48	39	18	260	56	6			237
Cumpărate . . .	555		1 250	24	61	45	353	194	3	4		915
Total . . .	4 372	2 319	2 145	72	100	63	613	250	9	7 733		1 152

«Darurile mai însemnate cu cari au mai crescut colecțiile Bibliotecii, în anul expirat, au fost făcute de următoarele persoane :

D-na E. Ventura-Sturdza, în numele d-sale, al răposatului fiu Gheorghe I. Ventura și al copiilor Maria-Ioana și Ioan-Alexandru, a dăruit o colecțiune de 1.287 hârtii vechi și scrisori;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-na Zoe D. Sturdza ne-a oferit un prețios album cu fotografii dela serbările din 17—18 Septemvrie 1896 la venirea M. S. Impăratului Francisc Iosif în București, album prezentat regretatului nostru coleg D. Sturdza de Primăria Capitalei;

D-l I C. Negruzzi ne-a prezentat în dar procesul verbal pentru constatarea voturilor obținute de răposatul nostru Rege Carol I la plebiscitul din Aprilie 1866;

Casa Bisericii ne-a trimis în dar o condică găsită în biserica dela Azaclău, condică având multe informațiuni etnografice și culturale;

D-ra Elena D. Catargi a dăruit o pereche de ochelari, cari au aparținut Domnitorului Cuza:

D-l C. N. Mateescu, profesor, ne-a trimis în dar manuscriptul: *Tâlcuirea la Apocalipsis a lui Andrei, Arhiepiscopul Chesariei Capadochiei din 1704.*

«In vara anului trecut, deschizându-se la Lipsca prima expoziție internațională de arte grafice și de bibliotecă, Delegațiunea, în urma propunerii d-lui Bibliotecar *I. Bianu,* a însărcinat pe mai mulți funcționari din serviciul Academiei să viziteze această instructivă expoziție.

«Astfel d-nii *I. Bianu,* Ștefan Pop și A. Ionescu-Sadi au fost însărcinați, între altele, să studieze diferitele sisteme de catalogare și servire a cărților; iar d-lui O. Lugoșianu i s'a dat sarcina să studieze felul de păstrare și catalogare a colecțiilor de hărți, stampe, portrete.

«Tot cu această ocazie, d-l C. Moisil, numismat-ajutor, a fost însărcinat să viziteze cabinetele numismatice din Berlin, Gotha, Viena și Budapesta, spre a studià organizarea și instalarea lor, precum și sistemele de catalogare.

«Numai d-nii Lugoșianu și Ionescu-Sadi și-au putut îndeplinì însărcinarea, căci, plecând înainte de începerea ostilităților, au putut vedeà expoziția și instituțiile cari îi interesau și au prezentat rapoarte asupra cercetărilor făcute.

«V. *Fonduri, donațiuni, legate.*

«Pe lângă rapoartele Comisiunii financiare și ale celorlalte Comisiuni speciale ale diferitelor fonduri asupra lucrărilor din anul trecut și asupra propunerilor făcute pentru viitor, este folositor a vă înfățișà aci pe scurt o situațiune sumară și în această privință.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Instituția noastră, prin activitatea ei și ordinea în administrație, și-a câștigat un mare credit și fiii neamului, cari urmăresc rezultatele pe cari ea le-a realizat pentru binele și înaintarea culturii românesti, o ajută spre a merge mai departe pe calea ei de propășire. Și anul acesta avem de semnalat nouă donațiuni și legate, cari vin în sprijinul scopului urmărit de Academie.

«**Marele Rege Carol**, prin minunatul Său testament, între multele și bogatele donațiuni lăsate pentru instituțiile de cultură și de progres ale națiunii, a lăsat și Academiei șase sute mii lei fond pentru publicațiuni. După dispozițiunea aceluiaș testament, legatele se vor liberà după împlinirea unui an dela trecerea din vieață a Augustului defunct.

«Iată acum datele cele mai însemnate privitoare la fundațiunile de căpetenie ale Academiei:

«1. *Fundațiunea Vasile Adamachi* a avut, anul trecut, înscrisă în buget suma de lei 91.062,27 pentru burse și cheltueli de studii:

«Bursele au fost în număr de 30 și anume:

a) 24 burse de câte 100 lei pe lună, dintre cari
8 la Facultatea de științe din Iași;
8 la Facultatea de medicină din Iași;
8 la Școala de poduri și șosele din București;

b) 3 burse de câte 300 lei pe lună pentru licențiați, pentru studii de fizică și geologie la Paris și de geografie la Berlin;

c) 2 burse de absolvenți de școalo speciale (250 lei pe lună) pentru lucrări practice de mecanică;

d) 1 bursă de 400 lei pe lună unui inginer pentru studiul edilității publice.

Din cauza răsboiului, bursierii din străinătate s'au înapoiat vara trecută în țară, rămânând să-și continue studiile, când evenimentele vor îngădui. Unul singur, d-l N. Arabu, și a continuat lucrările geologice de laborator, trecând dela Paris la Lyon și Lausanne. Tot din cauza răsboiului, concursurile pentru acordarea burselor vacante în străinătate s'au amânat fără termin.

S'au înscris și anul trecut 10 burse de câte 360 lei anual pentru 10 elevi dela școala de agricultură «Ioan Costache Agarici» dela Moara Grecilor (Vasluiu).

In anul trecut au terminat studiile următorii bursieri ai Fondului Adamachi: d-nii Constantin Oescu, Vasile Zaharescu, Amalia Misihănescu și Ion

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Hangan dela Facultatea de științe din Iași; Ion Dinescu dela Facultatea de medicină de acolo; Ion Apostolescu dela Școala de poduri și șosele; Inginerul Nicolae Profiri, care a studiat edilitatea publică în Europa centrală și occidentală; G. Bratu, care a obținut doctoratul în matematici la Paris și Ion Georgescu, care a făcut lucrări practice de mecanică în Germania.

«2. *Fundațiunea Otteteleșanu.* Institutul de fete dela Măgurele își continuă mersul regulat în al 21-lea an al existenței sale.

«La examenele generale ținute în zilele de 23 și 24 Iunie, au asistat, pe lângă d-nii Dr. V. Babeș, Gr. Antipa, V. Pârvan și Secretarul D-voastre general, și d-l C. G. Ionescu, profesor la liceul Lazăr din Capitală, ca delegat al Ministerului Instrucțiunii.

«Secretarul D-voastre general a ținut o cuvântare, la încheierea examenului, la care a răspuns d-l delegat al Ministerului.

«Incheind, țin să adaog un amănunt din vieața de anul trecut a acestui Institut: In orele de lucru și pe timp de o lună de zile, profesoarele, maestrele și elevele au lucrat, cu banii ce Academia le-a acordat, la confecționarea de ciorapi și mănuși pentru armată, ce au fost trimise Ministerului de Răsboiu, dela care s'au primit mulțumiri.

«3. *Școala de agricultură „Ioan Costache Agarici“* dela Moara Grecilor și-a urmat mersul ei regulat. In toamnă, în urma examenului ținut, a fost admisă o nouă serie de 10 elevi.

«4. *Cele două școale ale „Fundațiunii Tache Anastasiu“* și-au continuat mersul lor normal.

«*Școala inferioară de agricultură* dela Țigănești este acum în al cincilea an de funcționare și are prima serie de absolvenți, cari fac stagiul de practică.

«In zilele de 6—8 Septemvrie s'a ținut examenul de admitere, în urma căruia s'au primit 21 elevi în anul preparator.

«5. *Fundațiunea „Maria General Carp“* a împărțit, conform testamentului, și anul acesta, îmbrăcăminte de câte 2.000 lei elevilor săraci ai școalelor primare din București și Giurgiu. Distribuțiunea s'a făcut în acelaș chip ca anii trecuți: la București prin «Societatea pentru ajutorul elevilor săraci», la Giurgiu prin d-nii C. Ionescu, directorul sucursalei Băncii Naționale, C. Săvescu, di-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rectorul Școalei comerciale și N. Bădulescu, o rudă a răposatei Maria Carp.

«6. *Fundațiunea „Anastasie Stolojianu"*. D-l Costin Stoicescu, căruia i s'a acordat în toamna anului 1913 o bursă din acest fond, a obținut diploma de doctor în științele sociale, economice și financiare la Universitatea din Bonn. Acesta este cel dintâiu bursier care s'a folosit de binefacerile acestei fundațiuni.

«7. Prin testamentul dela 21 Octomvrie 1913 și codicilul dela 8 Noemvrie acelaș an, răposatul Dimitrie Iofcescu a lăsat Academiei un legat de 25 000 lei în bonuri rurale, din venitul căruia să se premieze scrieri cu subiect religios, precum și o sumă de 3.000 lei pentru tipărirea primei lucrări premiate.

«Academia n'a intrat încă în posesiunea acestui legat, din cauza unor dificultăți ivite la executarea testamentului.

«8. In cursul anului Academia a intrat în stăpânirea legatului «A. F. Robescu», consistând din moșia Căputeasca din județul R. Sărat, arendată acum cu 10.000 lei anual, și al cărui venit este destinat pentru burse de studii în străinătate.

Una din rudele de sânge ale răposatului A. F. Robescu a deschis acțiune înaintea Tribunalului Ilfov, cerând anularea testamentului. Reclamanta neprezentându-se în instanță, Tribunalul a respins acțiunea cu dreptul de apel.

«9. Procesul cu moștenitorii de sânge ai răposatei Elena Dr. N. Turnescu pentru obținerea legatului, constând din cotitatea disponibilă a averii decedatei, se află încă pendinte înaintea Tribunalului de Ilfov.

«10. **Moșiile.** S'a continuat și anul trecut exploatarea moșiilor în regie, și grație acestui sistem, traiul și gospodăria țăranilor noștri, cărora li s'au arendat moșiile, sub supravegherea administratorilor Academiei, merg îmbunătățindu-se.

«Tabela dela pagina ce urmează arată rezultatele anului agricol 1914:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

NUMELE MOŞIEI	Pământ arendat				Numărul ţăranilor	Valoarea productelor (Venitul brut)				Cheltueli			Venitul net Lei
	Arătură ha	Fâneaţă ha	Păşune ha	TOTAL ha		din arătură Lei	din fâneaţă Lei	din păşune Lei	TOTAL Lei	Arenda totală Lei	Munci, asigurări şi seminţe Lei	TOTAL Lei	
Roşiori . . .	333	67	87	487	241	22.628	5 025	2.827	30.480	19 023	17.679	36.702	— 6.222
Ţigăneşti . .	2 387	—	204	2 591	577	343.725	—	6 918	350 643	120.080	259.773	379 853	— 29 210
Măgurele . .	332	—	—	332	221	105 225	—	—	105.225	28 060	46 816	74 876	+ 30 349
Radiana . .	210	53	37	300	135	39 150	3.000	850	43 000	15.189	12.675	27.864	+ 15.136
Moara Grecilor	1 106	58	222	1.386	594	150.070	4 988	9 324	164.382	56 088	92 346	148.434	+ 15 948
Olteni . . .	854	13	—	867	251	132.266	1.750	—	134 016	37.305	69 286	106.592	+ 27.424
Călmăţuiu .	1 427	68	67	1.562	439	314 225	13 600	16 080	343 905	75.768	108.741	184 509	+ 159 396
Fundu-Chiselet.	1 901	—	169	2 070	418	400 535	—	3 956	404.491	99 486	178 538	278.024	+ 126.467
Total . . .	8 550	259	786	9 595	2 876	1 507 824	28 363	39 955	1 576.142	450.999	785 854	1 236 854	+ 339.288

Rezultatele generale în medii:

1) Venitul brut la hectar: 164,27 lei. » » de om: 548,03 »

2 Cheltuelile la hectar: 128,91 lei » » de om. 430,06 »

3) Câştigul net la hectar: 35,36 lei. » » de om: 117,97 »

Notă. La moşiile Roşiori şi Ţigăneşti deficitele aparente rezultă din împrejurările locale, căci munca a fost scumpă, din cauza prea marei cereri din împrejurimi.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«*Pădurile.* La tăierea parchetelor pădurilor de pe moșiile Țigănești (Tecuciu), Olteni (Teleorman), Roșiori (Suceava) și Moara Grecilor (Vasluiu) s'a procedat ca și în anii trecuți, vânzându-se tot materialul lemnos numai sătenilor pentru trebuințele lor. La exploatarea acestor păduri s'au exclus cu desăvârșire mijlocitorii de orice fel.

«Rezultatul s'a constatat și de rândul acesta foarte satisfăcător pentru țăranii cari au cumpărat mai ieftin și lemnele de foc și materialul pentru construcțiuni, ce sporesc mereu. Academia a fost iarăș folosită, pentrucă au intrat incassări mai mari decât prin mijlocitori.

«Facerea șanțurilor de împrejmuire, plantarea poienilor și a golurilor de pe margini s'a continuat și anul acesta.

«11. Situația fondului ce s'a adunat de Academie prin susbcripție publică, pentru ridicarea unui monument marelui poet național Vasile Alecsandri, este următoarea:

1. Cu cele 7.217 liste înapoiate (din 8.743, câte s'au împărțit) s'au incassat					Lei	63.966,28
2. Incassări extraordinare					»	1.237,60
3. Din efecte ieșite la sorți					»	1.548,90
					Lei	66.752,78
4 Din incassarea cupoanelor	Lei	39.493,12				
Cupoane de 1 Maiu 1915	»	1 148,—			»	40 677,12
Acest fond se găsește:					Lei	107.429,90
In efecte de stat nominal	Lei	115.400,—				
cari au costat	Lei	103.157,80				
cheltueli de tipar.	»	961,75				
ajutor d-nei Paulina Alecsandri (Deleg. 1.491/914)	»	2.200,—	Lei	106.319,55		
In cassă			»	1 110,35		
Total ca sus			Lei	107 429,90		

«VI. *Concursurile premiilor.*

«In sesiunea aceasta sunt a se acordà 4 premii pentru lucrări tipărite: Năsturel, Eliade-Rădulescu, Adamachi și Demostene Constantinide, și alte 7 premii pentru lucrări cu subiecte date, și anume: Năsturel, Neuschotz, Alexandru Ioan Cuza, Adamachi, Lazăr și Dacia-România.

«1. La premiul *Năsturel* de 4.000 lei, care se va decerne prin comisiune specială unei cărți scrise în limba română, cu conținut

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

de orice natură, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1/14 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1914 (13 Ianuarie 1915), au intrat următoarele scrieri :

Arifeanu (Locot. George) și Locot. *Arifeanu* Virgil, Pentru armată și neamul românesc. Ediția II. București 1914;
Cânciulescu (Dr Mih.), Studiul grafic al oclusiunei valvelor sigmoide ale inimei. Dicrotismul pulsului. București 1914,
Codreanu (Mihai), Statui. Sonete. Iași 1914;
Cosmovici (Dr Leon C), Morala și religia. Incercare asupra principiilor ce cuprind și aplicația lor în educația copiilor și a masselor. Iași 1914;
Dinescu (Dr. Ioan M.), Studiul medico-social asupra copiilor din România Iași 1914;
Găvănescul (Maiorul C.), Tactica regulamentară. — I. Micile unități. Infanteria. Cavaleria. Artileria. Pionieri. — II. Marile unități. Marș. Staționare. Lupte București 1914;
Georgescu (Pr. Nedelea), Despre existența lui Dumnezeu. București f. a.;
Minar (Octav), Opere complecte. Filozoful Conta. București f. a.;
Păunescu (Atanasie C.), Basmul în cultura integrală. București 1914;
Popa-Lisseanu (G.), Cetăți și orașe greco-romane în noul teritoriu al Dobrogei. București 1914;
Popescu-Băjenaru (I.), Cartea omului matur pentru a învăță numai în treizeci de lecțiuni. să scrie, să cetească și să socotească. București 1914;
Popescu-Breasta (Iconom Gr.), Predici și cuvântări ocazionale Craiova 1914,
Radivon (N.), Domnul Tudor. Dramă istorică București 1914;
Stahl (H.), Un Român în lună. Roman astronomic. București 1914;
Stoenescu (Căpitanul I.), Noțiuni de telegrafie fără fir cu descrierea stațiunilor de telegrafie fără fir în serviciul armatei. București 1914,
Urzică-Borzești (Gabriel), Cartea de aur a țăranului. București 1914.

«2. La premiul *Eliade-Rădulescu* de 5.000 lei, care se va da prin Secțiunea literară unei scrieri de literatură sau de filologie, care va fi socotită ca cea mai bună printre cele publicate dela 1/14 Ianuarie 1911 până la 31 Decemvrie 1914 (13 Ianuarie 1915) s'au prezentat următoarele cărți:

Bănescu (N.) și V *Mihăilescu*, Ioan Maiorescu Scriere comemorativă cu prilejul centenarului nașterii lui. 1811—1911. București 1912;
Galaction (G.), Bisericuța din Răzoare. Nuvele și schițe. Iași 1914.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«3. La premiul *Adamachi* de 5.000 lei *(divizibil)*, care va fi acordat tot prin Secțiunea literară celei mai bune scrieri de literatură sau de filologie dintre cele apărute dela 1/14 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1914 (13 Ianuarie 1915), s'au înscris cărțile următoare :

Baican, Florile florilor. Bucureşti 1914;
Călinescu (D.), Suprema dragoste Proză. Craiova 1914;
Demetrius (V.), Tinerețea Casandrei. Roman București 1914.
» Sonete Bucureşti 1914;
Dimiu (Dimitrie), Amintirile unui rezervist. Note și impresii din campania anului 1913. Bucureşti 1914;
Dragoslav (Ion), Povestea trăsnetului Bucureşti f a.
» Povești de Crăciun București 1914;
Farago (Elena), Din taina vechilor răspântii. Craiova 1913;
» Copiilor. Craiova 1913;
» Pentru copii. Ediția II-a. Craiova 1913;
Gane (Constantin), Amintirile unui fost holeric. Din însemnările unui voluntar de campanie. Bucureşti 1914;
Hârsu (Lia), Frații Grimm. Alte Povești. In românește București f. a ;
Hogaș (C), Pe drumuri de munte. Iași 1914;
Ionașcu (Romulus), Gramaticii români Tractat istoric despre evoluțiunea studiului gramaticei limbei române dela 1757 până astăzi. Iași 1914;
Lovinescu (E), Aripa morței. Roman. București 1913,
Lungianu (Mihail), Zile senine Icoane dela țară București 1914;
» Insăilări. Pitești 1914,
Miller-Verghy (Marg), Sonete portugheze Traducere. București 1915;
Pacu (Moise N.), Cuvântări diverse. Ediția a II-a Galați 1913,
Rădulescu (Mircea Dem.), Leii de piatră București 1914;
Soricu (I. U.), Florile dalbe. Poezii. Craiova 1912·
Trivale (Ion), Cronici literare. București 1915;
Tutoveanu (G.), Albastru. A treia ediție. București f a;
Zissu (Constanța), Aquarele Poezii. București 1914.

«4. La premiul *Demostene Constantinide* de 4.000 lei, care este a se da prin Secțiunea istorică pentru o scriere socială sau istorică judecată ca cea mai meritorie printre cele publicate dela 1/14 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1914 (13 Ianuarie), concurează următoarele scrieri:

Angelescu (Dr. I. N.), Cunoașterea și conducerea pieții economice. Studiu istorico-statistic asupra evoluției economice a popoarelor București 1914;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Georgescu (Petre C.), Tari și slabi. Convorbiri sociale București 1914,
Ieșan (Isidor), Secta paterenă în Balcani și în Dacia Traiană împreună cu Istoria Balcanului până la ocuparea lui definitivă prin Osmani București 1912;
Maniu (Dr Cassiu), Cultura conștiinței. Brașov 1914,
Popescu (Dr George), Educațiunea oamenilor sau adevărata fericire după adevărurile științifice și în raport cu religiunea creștină București 1914;
Șerban (Mihai), Problemele noastre social-agrare Studiu din domeniul politicei economice și sociale Bucureștı 1914;
Ursu (I), Ștefan cel Mare și Turcii. București 1914

«5. La premiul *Năsturel* de 5.000 lei, ce se va acordà prin Secțiunea literară celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească, studiate din punct de vedere al formei, al sensului și al originii lor,* s'a prezentat un singur manuscris cu deviza: *Triumful este răbdarea.*

«6. La premiul *Neuschotz* de 2.000 lei, care se va decerne, tot prin Secțiunea literară, celei mai bune lucrări în limba română despre: *Cari industrii casnice țărănești ale Românilor s'ar puteà încurajà și perfecționà, și prin ce mijloace?* s'a prezentat iarăș un singur manuscris cu deviza: *Muncă, economie, prevedere.*

«7. La premiul *Alexandru Ioan Cuza* de 20.000 lei, care se va da prin Secțiunea istorică celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor*, a intrat un singur manuscris cu deviza: *Dacia restituta.*

«8. La Marele premiu *General Ioan Carp* și *Maria Carp* de 7.000 lei, care erà să se acorde tot prin Secțiunea istorică celei mai bune lucrări în limba română despre: *Istoria culturii românești dela 1821 până în zilele noastre,* nu s'a prezentat nici un manuscris.

«9. La premiul *Adamachi* de 5.000 lei, divizibil, care erà să se decearnă prin Secțiunea științifică pentru cea mai bună lucrare scrisă în limba română, cuprinzând: *Studiul chimic al lignitelor indigene și aplicațiunile lor în industrie,* n'a intrat nici un manuscris.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«10. La premiul *Lazăr* de 5.000 lei, care se va da, tot prin Secţiunea ştiinţifică, celei mai bune lucrări despre: *Politica agrară a României şi înrâurirea ce ea a avut asupra stării economice şi sociale a poporaţiunii rurale,* concurează două manuscrise: unul cu deviza: *Labor omnia vincit* şi celălalt cu deviza: *Pauvres paysans, pauvre royaume.*

«11. In fine la premiul *Dacia-România,* care erà să se acorde prin comisiune specială celei mai bune lucrări în limba română despre: *Istoria contractului de asigurare şi în special a introducerii lui în România,* nu s'a prezentat nici un manuscris.

«*Domnilor Colegi,*

«Acum că am terminat expunerea în trăsuri generale a activităţii în anul academic 1914—15 a Instituţiunii naţionale căreia aparţinem, să-mi daţi voie să reamintesc acì bătrâneştile cuvinte cu cari mult regretatul nostru Secretar general D. A. Sturdza îşi terminà al 30-lea şi ultimul său raport anual asupra activităţii Institutului nostru naţional de cultură:

«Patria şi naţiunea aşteaptă cu drept dela Academie, şi noi suntem «datori să-i dăm lumina ştiinţei şi mai presus de toate sănătoasa «îndrumare culturală; suntem datori să dăm judecăţi totdeauna cum«pănite, obiective şi drepte, prin cari să se încurajeze munca seri«oasă şi talentul adevărat. Astfel numai prestigiul Academiei se va «înălţà în ochii naţiunii şi ai lumii culte străine cu fiecare alegere «şi cu fiecare lucrare premiată sau tipărită în publicaţiunile ei.»

«Aceste cuvinte cred, Domnilor Colegi, că le putem cu drept considerà ca testamentul academic al aceluia care şi-a închinat o mare parte din lunga-i vieaţă rodnică propăşirii Academiei Române, la a cărei înflorire lucrăm acì la olaltă.»

D-l Preşedinte prezentă raportul Comisiunii financiare asupra exerciţiului bugetar 1913—914.

D-l *V. Pârvan* mulţumeşte pentru votul dat de Academie în şedinţa precedentă cu privire la agresiunea a cărei victimă a fost în urma campaniei nedrepte ce s'a dus contra d-sale de o anumită presă. Simţimintele de stimă ce i s'au exprimat de Academie sunt pentru d-sa o mare mângâiere sufletească şi de aceea mulţumeşte din nou colegilor cari au luat parte la acea şedinţă.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *I. Bianu* zice:

După art. 29 din Statute, M. S. Regele României, Protector al Academiei Române este *Președintele ei Onorar.*

Anul trecut 1914 a răpit țerii și neamului pe Regele Carol I, a cărui domnie a început deodată cu înființarea Academiei.

Este cunoscută iubirea statornică și interesul totdeauna viu pe cari Regele Carol I le-a avut pentru Academie și cât de mult din desvoltarea și activitatea ei se datorește Suveranului, care a luat parte activă și personală la lucrările acestei instituțiuni.

Cârma Statului a trecut acuma în mâna M. S. Regelui Ferdinand I, care după statute este *Protector al Academiei Române și Președintele ei Onorar.*

Alăturea de Regele Carol I a strălucit Carmen Sylva, ale cărei scrieri au aruncat raze luminoase asupra țerii și i-au dus numele cu mândrie în toate țerile și peste toate mările. Academia a proclamat-O la 1881 *Membru de onoare*

Alăturea de M. S. Regele Ferdinand strălucește M. S. Regina Maria, care cultivă literatura și arta, continuând astfel pe Carmen Sylva.

Cea dintâi .lucrare în sesiunea generală din acest an cred că trebue să fie: proclamarea M. S. Regelui *Protector al Academiei și Președinte Onorar* și a M. S. Reginei Maria *Membru de onoare.*

Academia in corpore să se prezente Suveranilor spre a depune omagiile acestei Instituțiuni și a-I rugà să primească a continuà legăturile de până acuma, dând inaltul Lor sprijin năzuințelor și activității ei.

— Membrii Academiei aprobă propunerea d-lui Bianu cu aclamațiuni și salută pe Suverani ridicându-se în picioare.

D-l *N. Iorga* zice:

Ziarele anunță moartea marelui profesor german Karl Lamprecht.

Prin lărgimea și noutatea vederilor sale, prin strălucirea caracterizărilor sale de persoane, curente și epoce, prin caracterul grandios al organizației pe care a pus-o la dispoziția cercetărilor de istorie universală, el nu erà numai o glorie a Germaniei, dar cea mai puternică minte cugetătoare între istoricii acestui timp.

Moartea, rezultată fără îndoeală din imensa muncă pe care fără cruțare și-o impuneà, e o nemăsurată pierdere pentru știință, căci rezultatele ultime ale considerațiilor sale de filozofie istorică erau necontenit revăzute și duse mai departe.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Prieten statornic al Românilor, părintesc îndrumător al atâtora dintre noi, inițiator al Istoriei Românilor ce s'a publicat în vestita sa «Staatengeschichte», el fusese ales abià în sesiunea trecută membru de onoare al Academiei Române și avem încă în minte frumoasele, caldele cuvinte, cu cari a mulțumit pentru modestul nostru omagiu.

Alții vor spune aiurea marile lui merite; noi putem adaoge la semnele de părere de rău pentru încetarea din vieață a acestui om genial simplele cuvinte cu cari petrecem la mormânt și pe cei mai mari și mai iubiți ai noștri: «Dumnezeu să-l ierte!»

Se procede la alegerea Comisiunii pentru examinarea lucrărilor făcute în 1914—1915.

— Sunt aleși d-nii· *C. Giurescu, A. Naum, G. Țițeica.*

ȘEDINȚA DELA 2/15 MAIU 1915

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Am durerea de a vă aduce la cunoștință că astăzi a încetat din vieață unul din cei mai vechi membri corespondenți ai Academiei, Doctorul Grigore Romniceanu. Decedatul a fost printre cei dintâi elevi ai lui Davila și a ocupat cu vrednicie până la moarte o catedră de profesor la Facultatea de medicină din Capitală.

Fie-i țărâna ușoară!

D-nii *N. Teclu* și *A. Bârseanu* anunță prin scrisori că nu pot luà parte la lucrările sesiunii generale.

D-l Președinte exprimă părerea de rău pentru lipsa acestor colegi, a căror colaborare ar fi atât de necesară Academiei.

D-l *Dr. V. Babeș* zice: Deși Frederic Löffler, marele bacteriolog german, care a răposat săptămâna trecută în urma oboselilor încercate în campania unde a funcționat ca bacteriolog consultant general, nu erà membru al Academiei noastre, îmi permit a anunță această pierdere mare ce a încercat știința prin încetarea din vieață a lui Löffler.

Dânsul, descoperitorul bacilului difteriei, răpciugei, etc., unul din elevii și colaboratorii cei mai de seamă ai lui Robert Koch, prin descoperirile sale și prin stabilirea metodelor nouă, împreună cu pleiada școalei lui Koch, Ehrlich,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Behring, Gaffley, Gärtner, Fränkel, Schutz, etc. au pus bazele bacteriologiei ca știință exactă.

— D-l Președinte zice că Academia primește cu regret înștiințarea pe care o aduce d-l Dr. Babeș.

D-l *P Poni* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Adamachi asupra lucrărilor făcute în 1914—15:

«*Domnilor colegi,*

«Dela punerea în aplicare a Regulamentului Fondului Adamachi, votat la 7 Aprilie 1894, colegul nostru Dimitrie Sturdza, plecat dintre noi în toamna anului trecut, a făcut parte din Comisiune, conform articolului final din Regulament, care prescrie că Secretarul general este de drept membru al Comisiunii. Iubirea părintească, sfaturile bătrânești și îndemnurile lui inimoase au făcut ca bursierii Fondului Adamachi, mai ales cei din străinătate, să se pătrundă de marea lor îndatorire față de Academie și să-și facă cu sârguință studiile pentru cari li s'au acordat bursele. După întoarcerea lor în țară la terminarea studiilor, foștii bursieri aveau mai departe ocrotirea binevoitoare a prea iubitului coleg și el se interesà de aproape de rostul ce ei își croise și de carierele pe cari le îmbrățișase. Darea noastră de seamă din acest an o facem sub covârșitoarea îndurerare pentru golul pe care Dimitrie Sturdza l-a lăsat în sânul Comisiunii și al Academiei. Aducem cu această împrejurare salutul nostru de adâncă pietate memoriei colegului care a trecut în lumea celor drepți.

«Colegul nostru d-l Hepites, primind delegațiunea provizorie de Secretar general, a luat parte la lucrările Comisiunii, conform aceluiaș Regulament.

«In cele ce urmează avem onoare a vă arătà modul cum s'au executat dispozițiunile din testamentul fericitului Vasile Adamachi în trecutul an, al 21-lea dela punerea în aplicare a Regulamentului.

«*I. Burse.* In bugetul pe 1914—15 s'a prevăzut pentru burse, cheltueli de studii, pentru masa de lucru dela Stațiunea Zoologică din Neapole și pentru Laboratorul de zoologie dela Roscoff (Franța) suma de lei 96.362,27 și s'au acordat următoarele burse:

a) 16 burse de câte 100 lei pe lună la studenți ai Universității din Iași și anume:

8 la Facultatea de științe studenților: Gheorghe Georgescu și Maria Vicol din anul I; Florica Ionescu, Octav Halunga, Fevronia Meicu și Clemanța Bolohan din anul II; Vasile Gheorghiu din anul III și Ștefania Zamfirescu din anul IV;

8 la Facultatea de medicină studenților; Ioan Axintescu și Gheorghe Petrescu din anul II; Ema Filipescu din anul III; Dimitrie Popescu din anul IV;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dimitrie Holban, Gheorghe Năstase și Alexandrina Palade din anul VI; Gheorghe Popovici din anul VII;

b) 8 burse de câte 1.200 lei pe an la Școala de poduri și șosele elevilor: Gheorghe Borneanu și Ioan Hagi Ivanof din anul I; Claudiu Mititelu din anul II; Eugeniu Vasiliu, Vasile Ghervescu, Ifrim Manughevici, Simion Neicu și Ștefan Nicolae din anul III;

c) 6 burse în străinătate pentru studii speciale și anume:

3 la licențiați în științe, de câte 300 lei pe lună, d-lor: Constantin Bedreag, pentru studiul Fizicei la Paris, anul V; Nicolae Arabu, pentru studiul Geologiei la Paris, anul IV; Nicolae Ionescu, pentru studiul Geografiei la Berlin, anul III;

2 burse de câte 250 lei pe lună la absolvenți ai școalelor superioare de arte și meserii, pentru perfecționare în ateliere de construcțiuni de mașini, d-lor: Ion Iliescu la Friedberg, anul IV și Gheorghe Gheorghiade la Cassel, anul I;

1 bursă de 400 lei pe lună d-lui Inginer Alexandru Nicolau, pentru studiul electrotecnicei în Franța și alte State occidentale, anul II.

«Din cauza răsboiului început în mijlocul verii din anul trecut, bursierii noștri din străinătate au fost nevoiți să se întoarcă în țară și astfel bursele lor au fost suspendate, până când evenimentele vor îngădui continuarea studiilor. Un singur bursier, d-l Nicolae Arabu, a rămas în străinătate, unde se află și acum făcând lucrări de laborator la Universitatea din Lyon și la cea din Lausanne.

«Tot din cauza răsboiului, concursurile cari urmau să se țină în toamnă pentru trei burse în străinătate—lucrări practice de mecanică, electrotecnică și edilitate publică—s'au amânat și ele.

«Potrivit art. 12 din Regulamentul Fondului Adamachi, s'au acordat și anul acesta 10 burse de câte 360 lei la Școala practică de agricultură «Ioan Costache Agarici» din Moara Grecilor.

«II. La finele anului școlar trecut, au terminat studiile ca bursieri ai Fondului Adamachi d-nii Constantin Oescu, Vasile Zaharescu, Amalia Misihănescu și Ion Hangan dela Facultatea de științe din Iași; Ion Dinescu dela cea de medicină de acolo; Ion Apostolescu care a obținut diploma de inginer dela Școala de poduri și șosele; Gheorghe Bratu, care a obținut doctoratul în matemateci la Paris; Inginer Nicolae Profiri, care a făcut frumoase studii de edilitate publică; Ion Georgescu, care s'a îndeletnicit cu lucrări practice de mecanică în Germania.

«III. La masa de lucru din Stațiunea Zoologică dela Neapole a lucrat anul trecut d-l N. L. Cosmovici, iar la cea dela Roscoff d-l Dr. M. Ciucă, asistent la laboratorul de medicină experimentală din București.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«IV. In *Publicațiunile Fondului Adamachi* au apărut în cursul anului următoarele lucrări:

a) Dr. A. Babeș și Dr. V. V. Bușilă, *Cercetări originale despre Pelagra în România*, lucrare premiată cu premiul Adamachi în sesiunea generală din 1912;

b) Dr. Agricola Cardaș, *Asupra originii Taurinelor românești.*

«Pentru tipărirea «Revistei științifice V. Adamachi», s'a dat și anul acesta suma de 1000 lei.

«S'au împărțit în toamna trecută îmbrăcăminte și cărți la elevii școalei primare «Adamachi» din Iași pentru suma de lei 1.700 și s'au dat mile la săraci în sumă de lei 1.300 pentru pomenirea numelui și odihna sufletului marelui binefăcător

«*Propuneri pentru anul viitor*

«1. In afară de bursele cari vor rămâneà vacante la Facultățile de științe și de medicină din Iași și pentru acordarea cărora se va ținea la timp concurs, conform Regulamentului, mai rămâne vacantă, dela 1 Octomvrie viitor, o bursă ce este a se acordà unui licențiat în științe și care acum este dată d-lui Nicolae Arabu pentru studiul Geologiei.

«Propunem ca această bursă să se acorde pentru studiul Preistoriei.

«Dacă împrejurările vor îngădui, în toamna viitoare se vor ținea concursuri pentru acordarea acestei burse, precum și a celor hotărîte anul trecut și anume pentru lucrări practice de mecanică unui absolvent de școală superioară de arte și meserii și două la ingineri, una pentru studiul electrotecnicei și alta pentru studiul edilității publice.

«2. Ați binevoit a aprobà în trecuta sesiune generală propunerea Comisiunii de a se acordà cu începutul anului școlar curent două burse de câte 150 lei pe lună la licențiați în științe, cari prepară doctoratul în țară, una la Iași și alta la București Aceste burse s'au acordat pentru un an, cu începere dela 1 Noemvrie, d-lor Nicolae Pascu (Iași) și Octavian Onicescu (București), după propunerea Facultăților. Acesta fiind numit în luna Fevruarie profesor la Liceul militar dela Mânăstirea Dealului, bursa i s'a suprimat și s'a dat apoi d-lui Ermil Caraman.

«Comisiunea Domniilor Voastre v'a rugat anul trecut să-i lăsați — și i-ați lăsat — sarcina de a găsì ea modul cel mai potrivit în care să se acorde aceste două burse și să facă anul acesta o propunere de regulamentare. Avem deci onoarea a vă propune a se adaoge în Regulament un nou art. 14, în cuprinderea următoare:

«Se va acordà la Facultățile de științe din Iași și București câte o bursă «de câte 150 lei pe lună, la licențiați cari prepară doctoratul în țară.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Bursierii vor fi propuşi de către Consiliile Facultăţilor respective.

«Bursele se acordă pentru timpul legal ce mai rămâne bursierilor până la luarea doctoratului; în orice caz durata lor nu va fi mai mare de trei ani.

«Bursierii vor prezentà Academiei la finele fiecărui an şcolar rapoarte din partea profesorilor sub a căror conducere lucrează şi prin cari se va constatà activitatea lor în cursul anului »

«Incheind acest raport, ne îndeplinim ca în totdeauna datoria de a aduce salutul nostru de adâncă pietate memoriei marelui binefăcător Vasile Adamachi.

«Membrii Comisiunii: *St. C. Hepites, P. Poni, I Simionescu.*»

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* zice că este interpretul tuturor, exprimând Comisiunii Fondului Adamachi şi în special d-lui Poni mulţumirile Academiei pentru buna administraţie a acestui fond, care a dat şi dă rezultate atât de frumoase. Propunerile pe cari le face Comisiunea sunt foarte nimerite şi de aceea crede că Academia le va aprobà fără nici o discuţiune D-l Istrati observă că în ţară aproape numai Fondul Adamachi dă ajutoare de studii tinerilor săraci, între cari mulţi duc mare lipsă şi întâmpină nenumărate greutăţi spre a-şi face studiile.

— Raportul Comisiunii se iea spre cunoştinţă şi se aprobă cu unanimitate propunerile făcute prin el.

Se procede la alegerea a doi membri cari, împreună cu Secretarul general, să formeze Comisiunea Fondului Adamachi pentru 1915—1916.

— Sunt realeşi d-nii *P. Poni* şi *I. Simionescu.*

ŞEDINŢA DELA 4/17 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreşedinte.

D-l *G. Ţiţeica* ceteşte următorul raport asupra conturilor anului bugetar 1913—14:

«*Domnilor Colegi,*

«Subscrişii membri ai Comisiunii financiare, aleasă de D-voastre în sesiunea generală trecută, procedând la verificarea cassei Academiei pe 1913—14 şi a Fundaţiunilor Adamachi, Otteteleşanu şi Tache P Anastassiu, am primit dela d-l Contabil rapoartele aferente, situaţiunile de cassă şi de excedente pe numitul an bugetar.

«Am controlat registrele şi actele justificative, precum şi recepisele de

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

efectele depuse la Banca Națională, pe cari le-am găsit în perfectă ordine, și consemnăm în cele ce urmează rezultatul cercetărilor noastre.

« *Venituri*

«Din totalul prevederilor bugetare la venituri de Lei 1.344.056,58
s'au incassat . . . . L. 1.225.685,69
s'au mai incassat peste prevederi din restanțele anului trecut, cu efecte ieșite la sorți, spor din cupoane și altele . . » 537.432,47
Totalul incassărilor . . . L. 1.763.118,16
lângă cari se adaoge și numerarul cassei la 31 Maiu 1913 . » 336.531,87
Total general . . . L. 2.099 650,03

«*Cheltueli*·

«Din totalul prevederilor bugetare la cheltueli de Lei 1.347.236,19
s'au cheltuit . . . . L. 1.106.311,16
se adaog cheltuelile făcute peste prevederi:
salduri din anul trecut, efecte cumpărate spre înlocuirea altora ieșite la sorți și capitalizări . . . . L. 610.955,77
Totalul cheltuelilor . . . » 1.717 266,93
«Dacă scădem din totalul incassărilor de . . . . . . L 2.099.650,03
Totalul cheltuelilor de . . . . » 1.717.266,93
Rezultă sald în numerar la 31 Maiu 1914 . . . . . . L. 382 383,10
care se repartizează astfel:
Lei 177 450,40 pentru fondurile Academiei,
» 88.230,94 » Fundațiunea Adamachi,
» 32.610,71 » » Otteteleșanu,
» 84.091,05 » » Tache P. Anastassiu.

«*Efecte* :

«Din cercetarea tuturor operațiunilor, am constatat că efectele ce Academia posedă la încheierea anului trecut 1912—13

		Nominal	Peste nominal	Total
erau de		L. 8.903.400,—	L. 624.496,40	L. 9.527.896,40
se adaog următoarele capitalizări și fonduri nouă venite în cursul anului:				
«1. La fondurile Academiei suma de	L. 161.800,—			
«2. La Fond. de pens. al personalului»	39.500,—			
Transport. . .	L 201.300,—	L. 8.903.400,—	L. 624.496,40	L. 9.527.896,40

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Report . . .	L. 201.300,—	L. 8.903.400,—	L. 624.496,40	L. 9.527.896,40
«3. La Fondul Otteteleşanu . .	» 132.200,—			
«4. La Fondul pentru înzestrarea absolventelor dela Instit. Otteteleşanu .	» 16 000,—	» 349.500,—		» 349.500,—
Totalul efectelor la 31 Maiu 1914		L. 9.252.900,—	L. 624.496,40	L. 9.877.396,40

«Prin deciziunea Academiei dela 6 Martie 1904, s'a dispus ca acţiunile Băncii Naţionale să fie socotite după cursul zilei dela 31 Maiu, încheierea anului bugetar.

«Cursul celor 546 acţiuni ce posedă Academia la 31 Maiu 1914 a fost de L. 5.470, deci în sumă totală de . . L. 2.986.620,—
de unde scădem sumele socotite mai sus de nominal . . . . L. 273.000,—
şi valoarea peste nominal dată la cumpărare . . . . » 624.496,40 » 897.496,40

Rămâne spor de L. 2.089.123,60

«Averea totală a Academiei în efecte la 31 Maiu 1914 a fost de L. 11.966.520,—

«De unde se vede că averea Academiei în efecte a crescut prin capitalizări de sporuri, procente, dare de islaz şi prin nouăle fonduri venite în cursul anului.

«*Excedent:*

«Contul excedent în anul 1913—14 a fost următorul:

1. La fondurile Academiei	L.	36.043,37
2. » Fundaţiunea Adamachi	»	67.264,61
3. » » Otteteleşanu	»	13.411,12
4. » » Tache P. Anastassiu	»	44.542,48
In total . .	L.	161.261,58

care s'a trecut pe anul 1914—15.

«Din împrumutul făcut dela Fondul Adamachi în anii precedenţi Fondului Donici şi care se redusese în anul trecut la suma de Lei 35.428,70, s'a mai amortizat în anul curent suma de Lei 3.000,— rămânând un rest de Lei 32.428,70.

«Imprumutul Fondului Agarici făcut în anii precedenţi dela Fondul Adamachi pentru construcţia noului local de şcoală dela Moara Grecilor a fost

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

la începutul anului financiar de	L.	66.827,44	
iar în cursul anului s'a mai făcut un nou împrumut tot dela Fondul Adamachi pentru reparaţiunea bisericii dela Moara Grecilor în sumă de	»	24.862,45	
Suma . .	L.	91 689,89	
din care s'a amortizat în cursul anului	»	5 819,41	
şi a rămas azi împrumut de			L. 85.870,48
lângă care se mai adaoge şi împrumutul făcut dela Fondul Macinca, tot pentru acelaş scop			» 54.000,—
«Totalul împrumutului la 31 Maiu 1914			L. 139.870,48

«Cu această ocaziune vă aducem la cunoştinţă că fondurile Academiei, în efecte, au crescut simţitor şi în cursul acestui an prin capitalizări de nominal . . . . L. 305.000,—

şi prin nouăle fonduri ce au venit în cursul anului:			
a. Fondul Toncoviceanu cu efecte de nom.	L.	21.000,—	
b. » N. Chrissoveloni cu un numerar de lei 20.000, cu care s'au cumpărat efecte de nominal	»	23.500,—	» 44 500,—
«In total creşterea a fost în efecte de nominal			L. 349.500,—

«9 Ianuarie 1915.

«Membrii Comisiunii. *Dr. Gr. Antipa, V Pârvan, G. Ţiţeica.*»

— Neluând nimeni cuvântul, se pun la vot şi se aprobă concluziunile raportului.

Se procede la alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor din 1914—15.

— Sunt realeşi d-nii: *Gr Antipa, V Pârvan, G. Ţiţeica.*

D-l *I. Bianu* ceteşte următorul *Raport al Comisiunii permanente a Bibliotecii pe anul 1914*:

«*Domnilor Colegi,*

«Nu putem începe raportul ce suntem datori a vă prezentà despre îmbogăţirea colecţiunilor ştiinţifice ale Academiei şi despre activitatea desvoltată în cursul anului trecut, 1914, în serviciile chemate a le organizà şi a le pune la dispoziţiunea celor doritori să le studieze, fără amintirea dureroasă a trecerii din mijlocul nostru a celui care a dat cea mai mare parte din avântul puternic pe care l-au luat desvoltarea şi organizarea acestor colecţiuni, cu deosebire pe terenul istoriei naţionale.

«Interesului neadormit, îndemnului totdeauna stăruitor, dărniciei de fie-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

care zi, ale în veci neuitatului nostru coleg Dimitrie A. Sturdza, se datoreşte mai ales adunarea bogăţiilor cari formează colecţiile istorice, mai pre sus de orice preţuire, ale Bibliotecii Academiei. Numele colegului atât de stimat va fi din această cauză pentru totdeauna legat de aceste colecţiuni, cari au înlesnit până acuma regenerarea unor însemnate părţi ale istoriei noastre naţionale, politice şi literare, şi vor fi în viitor un izvor nesecat de lumină asupra trecutului neamului nostru.

«Activitatea şi progresele Bibliotecii noastre, în cursul anului 1914, au continuat mersul lor normal, ca şi în anii trecuţi. Toate colecţiunile s'au îmbogăţit şi publicaţiunea *„Creşterea colecţiunilor"* a arătat publicului toate materialele adaose. Toate au fost ţinute regulat la dispoziţiunea celor doritori a face studii şi cercetări într'însele.

«Iată, în oarecari amănunte, activitatea acestui serviciu al Academiei în anul 1914.

«A. Secţiunea Cărţilor tipărite.

«1. *Consultarea.*

«Sala de lectură a Cărţilor tipărite a fost deschisă în 286 zile de lucru, afară de Duminici, sărbătorile fixate de Delegaţiune şi în două zile de doliu naţional. In 234 de zile a fost deschisă câte 10 ore pe zi, fără întrerupere, dela 8 dimineaţa până la 6 seara, iar în 52 de zile—lunile Iulie şi August—a fost deschisă numai 4 ore pe zi, dela 8—12 a. m.

«In cursul anului, sala de lectură a fost cercetată de 7.157 cetitori, cari au cerut cu buletine 19.769 volume spre consultare. Afară de acestea, la dispoziţiunea cetitorilor se află 1.785 volume în rafturile sălii de lucru, precum şi 12 reviste române şi 139 reviste străine.

«Au fost împrumutate acasă, potrivit regulamentului, 536 volume la 214 persoane.

«S'au liberat 162 permise de intrare în sala de lectură (No. 2.769—2.930), din cari 28 şi pentru sala manuscriptelor şi documentelor.

«Ajutorul ce dă Biblioteca noastră muncitorilor pentru înalta cultură naţională, se poate vedeà mai bine din statistica cetitorilor din ultimii cinci ani, după cum se arată în tabela următoare :

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Tabela I.

ANII	Cetitori	Volume	Imprumutători	Volume
1910	12.643	32.044	141	575
1911	9 342	24.218	149	595
1912	9 508	23.289	211	565
1913	8.048	22.274	287	746
1914	7.157	19.769	214	536

«Numărul cetitorilor şi al volumelor date lor în studiu — din această tabelă—sunt mult mai mici decât în realitate: Din cauza defectelor grave ale localului şi a insuficienţei personalului de serviciu al sălii de lucru, toate cărţile rezervate de cetitori pentru zilele următoare se pun la o parte într'un raft lângă sala de lucru, de unde li se dau sau şi le ieau singuri, fără a le mai înscrie în bilete de cerere şi nu sunt notate în buletinele statistice zilnice.

«2. *Sporul.*

«Biblioteca (secţiunea cărţilor tipărite) a crescut în 1914 cu 4.372 volume faţă de 5.972 în 1913 şi 6.589 în 1912,—scădere explicabilă în împrejurările actuale.

«Din tabela următoare extrasă din statistica lunară publicată de Serviciul Bibliotecii, se poate vedeà creşterea în 1914:

Tabela II.

	Volume şi broşuri	Numere de Reviste		Atlase şi hărţi	Foi volante	Note muzicale	Stampe şi portrete	Fotografii	Albumuri
		române	străine						
Primite conform legii dela 23 Martie 1904	2 972	2 056	—	—	7.729	—	—	—	—
In dar sau în schimb	845	263	895	44	—	—	39	56	6
Cumpărate	555	—	1 250	24	4	—	61	194	3
Total . .	4.372	2.319	2.145	68	7.733	—	100	250	9

«La biuroul de primire a publicaţiunilor s'au primit 176 pachete cu imprimate din Bucureşti şi 321 pachete din provincie.

«S'au înregistrat şi ţinut în evidenţă 635 publicaţiuni periodice din ţară şi 55 româneşti din afară de Regat: în total 690.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Pentru publicaţiunile legale netrimise, s'au somat 20 tipografi şi editori pentru trimiţerea a 35 de cărţi, dându-se în judecată 6 tipografi. Pentru periodice (ziare şi reviste) s'au făcut 1.143 reclamaţiuni; s'au dat în judecată 91 tipografi şi 35 editori pentru 232 publicaţiuni periodice netrimise.

«Sporul secţiunii cărţilor tipărite în ultimii zece ani, se poate vedeà din următoarea tabelă:

Tabela III.

ANII	Volume şi broşuri	Ziare şi reviste române	Ziare şi reviste străine	Atlase şi hărţi	Foi volante	Note muzicale	Stampe şi portrete	Fotografii	Albumuri
1905	5 150	422	420	369	4.091	66	137	45	1
1906	5 317	518	236	63	2 040	7	132	334	1
1907	4 934	592	246	37	6.088	355	386	105	5
1908	4.835	611	252	35	10.456	49	81	111	1
1909	5 751	599	260	3	10 276	8	375	589	6
1910	7 014	721	285	44	17.183	4	147	495	4
1911	5.680	609	213	35	8.772	5	39	36	14
1912	6.589	660	247	155	13.756	30	43	291	17
1913	5.972	,657	309	102	10 312	174	208	155	14
1914	4.372	690	269	68	7 733	—	100	250	9
Totalul creşterii 1905—1914 .	55.614	6.079	2 737	911	90 707	698	1 648	2 411	72

«III. *Catalogarea şi alte lucrări.*

«1. *Catalogul cel nou.* S'au înscris în *Inventar* 5.300 opere în 7 011 volume (No. 34.001—39.300).

«S'au catalogat definitiv şi s'au aşezat în rafturile bibliotecii: 5.600 opere în 7 249 volume (Dela No. 33.401 până la 39.000), pentru cari s'au lucrat:

7.118 fişe pentru catalogul alfabetic al autorilor şi
5.831 fişe metodice, pentru catalogul pe materii.
Total 12.949 fişe.

«In rezumat, până la 31 Decemvrie 1914, catalogul cel nou cuprinde:

a) Trecute în inventar: 39.300 opere în 51.130 volume,

b) Catalogate definitiv şi aşezate în rafturi: 39.000 opere în 50.776 volume. Pentru toate acestea s'au lucrat:

47.587 fişe alfabetice,
39 584 fişe metodice.
Total . . . 87.171 fişe.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Numai la lucrarea noului catalog sunt ocupați în permanență cinci funcționari și un om de serviciu. Față de anul precedent, în 1914 s'au catalogat definitiv mai mult cu 1.550 opere și s'au lucrat cu 3 794 fișe mai mult.

«Din fosta Bibliotecă Centrală, a Statului, s'a terminat cu incorporarea Bibliotecii Odobescu, care aveà opt secții și s'a continuat cu incorporarea celorlalte secțiuni ale Centralei și anume secțiile XV (Matematice) și XVI (Medicina). Afară de acestea se catalogează și cărțile de curând intrate ca legale, cumpărate, dăruite sau primite în schimb. S'a început și incorporarea cărților provenite dela Seminarul Central și din Biblioteca Bellu.

«2. *Secțiunea Periodicelor.* S'au înscris, în cursul anului, în Inventarul special și cu numerotare deosebită : 267 publicațiuni (No 3.557—3 824).

«*Catalogul pe fișe* (al periodicelor), destinat să fie pus la dispozițiunea cetitorilor, a atins 6.017 fișe, făcându-se 608 în cursul anului. Pentru catalogul pe materii, s'au lucrat 5 937 fișe, din cari 236 în cursul anului. Din acestea din urmă s'au așezat 5.712 fișe.

«Revizuirea colecțiunilor se ține la zi, făcându-se pentru fiecare publicație fișă de control pentru lipsuri și pentru dublete.

«*Tăeturile de ziare* s'au lipit în 309 fascicule de câte cinci coale, în total 1.545 coale.

«3. *S'au legat* în cursul anului 1.035 volume din secția cărților tipărite și 860 periodice.

«4. Serviciul Bibliotecii îngrijește de publicațiunea *Creșterea Colecțiunilor*, din care au apărut fasc XXIII Oct.-Dec. 1913 și XXIV Ian.-Sept. 1914; iar cea următoare, pe Oct.-Dec. 1914 este sub tipar; acum se lucrează la indice. De asemenea se publică regulat *Statistica lunară* de mișcarea Bibliotecii.

«B. *Secțiunea manuscriptelor și documentelor.*

«I. *Consultarea.* Sala de lucru specială a manuscriptelor a fost frecventată în cursul anului de 1 242 cetitori, și anume 881 au studiat 4.572 manuscripte, 212 cetitori au studiat 22.653 documente și 135 cetitori 591 cărți vechi românești.

«Frecventarea sălii manuscriptelor în ultimii cinci ani se poate vedeà din tabela următoare :

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Tabela IV.

ANII	Cetitori	Volume manuscrise	Documente	Cărți vechi românești
1910	2 474	4.119	39 708	1 170
1911	2.169	4 418	38 555	1 153
1912	2 198	4 342	43 665	717
1913	1.967	11 671	19 517	520
1914	1 242	4 572	22 653	591

«II *Sporul.* S'au cumpărat în cursul anului : 45 manuscripte, 244 documente, 82 còpii fotografice de pe documente și 27 autografe.

«S'au dăruit : 18 manuscripte, 232 documente, 23 còpii fotografice de pe documente, 5 autografe, 3 planuri și 1 carte cu autograf.

«Cele 63 de volume manuscripte cumpărate și dăruite în anul 1914, se împart în: românești 59, italienesc 1, slavon 1 și grecești 2.

«Sporul secțiunii manuscriptelor, în ultimii zece ani, se arată în tabela următoare :

Tabela V.

ANII	Volume manuscr.	Documente	Monete și obiecte de muzeu
1905	164	1 286	10
1906	90	6 451	62
1907	204	4 334	—
1908	758	1.600	55
1909	246	2.981	11
1910	248	2.790	17
1911	54	2 153	1 842
1912	165	583	411
1913	68	892	2 013
1914	95	578	1.209
Totalul creșterii 1905—1914 . . .	2 092	23 648	5.630

III. «*Catalogare și alte lucrări:*

1. Documente S'au așezat în pachete 1.972 documente (din cari și cele publicate în Creșterea No VI. Ian.—Mart 1908, pag. 47—63). S'au făcut fișe

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

pentru catalogul cronologic la 1 453 documente şi s'au aşezat la locul lor. S'a făcut rezumatul la 554 de documente, care s'a publicat în Creşterea XXIV, Ian.—Sept. 1914.

«S'a aşezat în 10 cartoane colecţiunea de còpii fotografice ale documentelor, în număr de 883 bucăţi, şi s'a început a se face inventarul lor analitic, terminându-se, în cursul anului 1914, inventarul la pachetele I—V, pentru 193 còpii fotografice şi 97 dublete, aşezate, acestea, într'un carton separat.

2. «*Manuscripte.* S'au înscris în inventarul manuscriptelor româneşti 79 volume manuscripte (dela No. 4.221—4.300).

«S'a continuat descrierea amănunţită a manuscriptelor româneşti şi se va tipări în volumul al 3-lea al Catalogului descriptiv, începând cu manuscriptul No. 729, făcându-se, în cursul anului, descrierea a 149 volume. Acestea, împreună cu cele 302 volume manuscrise descrise în 1913, dau un total de 451 volume manuscripte româneşti, a căror descriere formează materialul de publicat în volumul III al Catalogului.

«S'au stampilat cu pecetea Academiei toate manuscriptele cari s'au paginat cu maşina, şi documentele intrate în colecţiunile Bibliotecii în cursul anului 1914; s'au paginat cu maşina manuscriptele româneşti dela No. 2 401—4.300. S'au stampilat cu pecetea Academiei toate manuscriptele turceşti: 167 de volume, iar din cele slavone volumele cu No. 1—534.

«Expoziţia din Lipsca.

«La 1 Maiu 1914 s'a deschis Expoziţia internaţională de arte grafice şi de bibliotecărie, numită în prescurtare «Bugra», la Lipsca, oraşul care este cel mai puternic organ central de producţie şi de circulaţie de cărţi în Europa Erau acolo foarte multe de văzut şi de învăţat pentru organizarea bibliotecilor pentru toată lumea, dar mai ales pentru ţerile nouă, în cari acuma se pun temeliile acestor intrumente indispensabile la orice vieaţă largă ştiinţifică şi culturală. In această stare ne aflăm şi noi, la cari, în ultimele decenii, s'a pus întâia oară la cale desvoltarea temeinică a unei biblioteci a Academiei, iar în anii din urmă se pregăteşte clădirea unui local propriu şi potrivit pentru o mare desvoltare în viitor a acestei biblioteci.

«După propunerea colegului Bibliotecar, Delegaţiunea noastră a pus la dispoziţie mijloacele necesare, pentru ca o misiune întreagă să meargă la Lipsca spre a se folosi de expoziţia de acolo. Această misiune eră să fie compusă din d-l I. Bianu, Bibliotecar, d-l O. Lugoşianu, conservatorul colecţiei de hărţi, stampe şi portrete, d-l Şt. Pop, conducătorul lucrării noului catalog şi d-l Al. Ionescu-Sadi, conducătorul secţiei periodicelor. Fiecăruia i se dăduse—după propunerile d-lui Bibliotecar—instrucţiuni asupra chestiu-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nilor ce aveau să studieze cu deosebire în expoziţie Numai doi din aceşti funcţionari, d-l O. Lugoşianu, conservatorul secţiei stampelor, şi d-l Al. Ionescu-Sadi, conducătorul secţiei periodicelor, mergând deadreptul la Lipsca în primele zile ale lunii Iulie, au putut vizità expoziţia, şi după întoarcere au întocmit amănunţite şi foarte instructive rapoarte despre cele văzute.

«Răsboiul, care a izbucnit, a împiedecat pe ceilalţi de a merge şi a-şi îndeplinì însărcinarea ce li se dăduse.

«Informaţiunile culese servesc şi vor servì mai mult în viitor la catalogarea şi buna păstrare a colecţiunilor Bibliotecii noastre.

«Membrii Comisiunii *I Bianu, St C. Hepites N. Iorga* »

— Raportul se iea spre cunoştinţă şi se aprobă.

D-l *I. Bogdan* ceteşte următorul raport al Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu asupra lucrărilor făcute în 1914:

«*Domnilor Colegi*,

«In cele ce urmează avem onoare a vă arătà modul cum s'au întrebuinţat veniturile Fondurilor Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu în anul trecut 1914.

«In buget s'a înscris, pentru procurare de cărţi din Fondul Fătu, sumà de lei 13.107,34 şi din Fondul Scorţeanu suma de lei 799,45.

«La 12 Iunie Comisiunea a decis ca din venitul Fondului Fătu să se trimită, şi s'a trimis, câte 1.000 lei d-lor I. M Moldovanu şi A. Bârseanu şi 900 lei d-lui T. V. Stefanelli, pentru a procurà şi împărţì cărţi didactice şcolarilor săraci din afară de Regat; iar din venitul Fondului Scorţeanu aceloraşi d-ni colegi câte 100 lei, spre a se procurà cărţi religioase în acelaş scop.

«Cu sumele rămase disponibile dela cele două fonduri s'au procurat cărţi didactice cari s'au împărţit, ca şi în anii precedenţi, prin mijlocirea revizorilor şcolari şi a învăţătorilor la elevii mai săraci ai şcoalelor rurale din judeţele Ialomiţa şi Roman. Cărţile procurate au fost cele arătate de Revizorii şcolari ca întroduse în judeţele respective. In conformitate cu deciziunea luată de plen în şedinţa dela 6 Martie 1901, s'au trimis şi anul trecut cărţi didactice pentru elevii săraci ai şcoalelor de pe moşiile Academiei, cărţile fiind cele arătate de către diriginţi.

«S'au împărţit astfel:

a) pentru divizia I: Abecedare 4376;

b) pentru divizia II: Cărţi de cetire 1.521,
Aritmetici . . . 1.200,
Geografii . . . 1.395;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

c) pentru divizia III· Cărţi de cetire 1 202,
Aritmetici . . . 1.194,
Gramatici . . . 1 017,
Geografii . . . 1 198

d) *Imnuri religioase* din Fondul Scorţeanu 333 exemplare.

«S'au împărţit deci în total un număr de 13.436 manuale, cheltuindu-se, pentru procurarea şi împărţirea lor, suma de lei 10 595 bani 40.

«Anul 1914 a fost al 26-lea de când se execută dispozitiunile din testamentul fericitului generos Ioan Fătu şi al 18-lea de când se execută cele din testamentul bunei creştine Maria Schiopescu, care a lăsat legatul Ioan Scorţeanu, după numele fratelui său.

«S'au dăruit până acum, din veniturile acestor două fonduri, un număr de 289 223 manuale, pentru suma de lei 175.931,57, dându-se totdeodată pentru procurare de cărţi la şcolari din afară de Regat suma de lei 60 275.

«Terminând această dare de seamă, aducem, în numele şcolarilor cari s'au împărtăşit din generozitatea iubitorilor de oameni Ioan Fătu şi Maria Schiopescu, omagiu de recunoştinţă memoriei lor.

«Membrii Comisiunii: *I. Bogdan, I C. Negruzzi, D Onciul.*»

— Raportul Comisiunii se iea spre cunoştinţă şi se aprobă

Se procede la alegerea Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu şi Ioan Scorţeanu pentru 1915.

— Sunt realeşi d-nii: *I. Bogdan, I. C. Negruzzi, D Onciul.*

D-l *N. N Filodor*, Ministrul ţerii la Atena, înştiinţează că d-l Tombazi-Mavrocordat posedă o colecţiune de mai multe scrisori inedite din secolul XVII, dintre cari o bună parte emană dela Domnii din epoca fanariotă şi din cea anterioară D-sa a obţinut dela posesor învoirea de a copià sau fotografià acele scrisori D-l Filodor întreabă, dacă Academia ar luà asupra ei remunerarea pentru copiare sau fotografiare.

— Se recomandă Secţiunii istorice

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DE LA 5/18 MAIU 1915.

Președința d-lui *D. Onciul*, Vicepreședinte.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 4/17 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a decis să propună ca, prin mijlocirea d-lui N. N. Filodor, Ministrul țerii la Atena, să se fotografieze pentru Academie 84 din scrisorile autografe însemnate de d-sa în lista ce a înaintat și aflătoare în posesiunea d-lui Tombazi-Mavrocordat.

— Propunerea Secțiunii se aprobă.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 5/18 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a încuviințat ca d-l S. Mehedinți, membru corespondent, să cetească într'o ședință publică memoriul d-sale: *Dreptul națiunilor mici din punctul de vedere al științelor exacte (studiu antropogeografic).*

— Se decide a se pune la ordinea zilei pentru ședința de Marți 19 Maiu (1 Iunie).

D-l *I. Bianu* prezentă în dar din partea d-nei E. Ventura-Sturdza 7 pachete, cuprinzând aproximativ 690 documente lăsate de răposatul d sale fiu, Gheorghe I. Ventura. Un al optulea pachet este sigilat și cu inscripția pe el, că nu poate fi deschis decât în anul 1956. Acesta este al treilea dar de documente făcut de d na Ventura-Sturdza, după dorința răposatului d-sale fiu și după îndemnul fratelui d-sale, d-l D. C. Sturdza-Scheianu, membru onorar al Academiei. Aceste trei daruri, cari cuprind aproape 3 000 de documente, formează întreagă arhiva familiară a răposatului I. Ventura.

— Academia decide a se exprimà cele mai călduroase mulțumiri d-nei E. Ventura-Sturdza și d-lui D. C. Sturdza-Scheianu.

D-l *I. Bianu* aduce la cunoștință că în ziua de 2 Maiu s'a deschis la Tribunalul Ilfov, Secția II, testamentul mistic al lui Teodor Stănescu, decedat în București la 26 Aprilie. In testament este prevăzut pentru Academie un legat de 520.000 lei, parte la libera ei dispoziție, parte cu sarcini. In curând se va procede la inventariarea averii și numai după terminare, Academia va puteà să se pronunțe asupra acceptării.

— Se iea spre cunoștință.

D-l *I. Bianu*, în lipsa d-lui M. Sutzu, cetește următorul raport al d-lui C. Moisil, ajutor-numismat al Academiei:

«In momentul de față Cabinetul Numismatic al Academiei Române ajungând la un punct însemnat al desvoltării sale, parte din cauza cantității

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mari de material ce cuprinde, parte din cauza interesului ce a reuşit să deştepte în publicul amator, cred oportun, ca odată cu darea de seamă asupra activităţii sale în cursul anului expirat (1914), să fac şi o privire generală asupra situaţiei lui actuale, pentru a vă puteà da seamă de progresele ce s'au realizat până acum şi de activitatea ce urmează a se desfăşurà în viitor.

I.

«Activitatea Cabinetului Numismatic a fost îndreptată şi anul acesta mai ales în două direcţiuni: inventariarea, determinarea şi clasarea materialului din vechiul depozit al Academiei şi achiziţionarea de nouă monumente numismatice şi sfragistice, produse în ţerile noastre sau privitoare la istoria poporului nostru.

«Au intrat în cursul anului, prin cumpărături şi donaţiuni, un număr de 1 047 monete, 61 medalii, 6 insignii şi jetoane, 8 peceţi şi stampile şi 4 greutăţi, cari toate au fost inventariate şi clasate.

«In acelaş timp s'au inventariat şi clasat 162 monete greceşti şi s'au determinat 520 monete romane, toate din Colecţiunea Statului depusă la Academie.

«Totodată s'a terminat clasarea şi determinarea întregului material numismatic, metrologic şi sfragistic aflător în vechiul depozit: acest material cuprinde în total 7.681 monete —dintre cari 5.837 româneşti —1.031 medalii, 44 insignii şi jetoane, 74 peceţi şi 14 greutăţi.

«In afară de acestea, până la sfârşitul anului s'au prezentat spre determinare atât de către posesori personal, cât şi prin corespondenţă, 1.215 monete felurite: antice, medievale şi moderne, ceeace dovedeşte marele interes ce l-a deşteptat în toată ţara activitatea de până acuma a Cabinetului nostru numismatic.

«Urmărind cu stăruinţă scopul fixat încă dela început, de a ne informà cât mai precis despre descoperirile de monete şi tezaure monetare de pe întreg teritoriul locuit de Români, am putut achiziţionà şi anul acesta, pe lângă mai multe grupuri de monete antice — ca cele descoperite la Celei şi Desa — şi pe lângă un tezaur de monete turceşti găsit la Ţigăneşti, pe proprietatea Academiei, o însemnată cantitate de monete moldovene şi străine, descoperite în ruinele cetăţii Suceava, precum şi o mare parte din importantul tezaur de monete muntene găsit la Slatina (Olt).

«In sfârşit printre achiziţiunile mai importante din acest an trebue să punem şi un număr de 221 patrice şi matrice de-ale medaliilor bătute în fosta Monetărie a Statului şi pe cari le-am obţinut dela Ministerul de Finanţe.

«In dorinţa de a întrebuinţà toate mijloacele pentru îmbogăţirea colecţiunii

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

numismatice, am introdus anul acesta pentru întâia oară schimbul, oferind pentru piese ce ne lipsesc dublete de ale monetelor sau medaliilor ce le posedăm în număr mai mare. Aceste schimburi s'au făcut totdeauna cu aprobarea formală a Delegațiunii.

«Prin adresa No. 343 din 20 Fevruarie 1914, s'au dat în păstrarea Cabinetului Numismatic și obiectele de muzeu ale Academiei. Numărul lor a crescut anul acesta cu o bucată dăruită și 24 cumpărate.

«Pentru lunile de vacanță subsemnatul am fost însărcinat cu vizitarea și studiarea organizării muzeelor numismatice din marile centre europene, dar izbucnirea răsboiului mondial m'a împiedicat să-mi îndeplinesc această misiune.

«Și anul acesta o sumă de persoane și instituțiuni au contribuit cu daruri la îmbogățirea colecțiunilor noastre numismatice; printre acestea numărăm pe defunctul mare Rege Carol I, pe mult regretatul Secretar general al Academiei D. A. Sturdza, d-na Zoe D. Sturdza, Ministerul de Finanțe, Fabrica de hârtie Schiel din Bușteni, Societatea Numismatică Română, d-nii procuror Racoviceanu, P. Giurgea-Negrilești, T. Pamfile (Bârlad), F. Șaraga (Iași), S. Albini, G. Nicolăiasa și Const. Moisil.

II.

«In urma activitățiii depuse în cursul celor patru ani trecuți, Cabinetul nostru Numismatic se prezentă astăzi într'o situație înfloritoare.

«1. Materialul de care dispunem astăzi și care este inventariat, determinat și clasat, se ridică la însemnatul număr de 15.998 piese, dintre cari 8.141 monete românești, 1.291 medalii, 46 insignii și jetoane, 317 peceți și stampile și 32 greutăți. La acestea se mai adaog 156 obiecte de muzeu. Intreg acest material se află în păstrarea subsemnatului și este trecut atât în inventariile speciale ale diferitelor colecțiuni, cât și în inventariul general.

«Deși materialul de mai sus cuprinde numeroase piese comune sau de acelaș fel, totuș posedăm și un însemnat număr de variante, numeroase exemplare rare și o prețioasă serie de unicate. Toate acestea dau colecțiunilor noastre o valoare istorică și arheologică foarte mare. Astfel între monetele geto-dace se află multe exemplare rare și câtevà serii unice; colecțiunea de monete pontice conține un număr mare de variante și câtevà piese extrem de rare; printre monetele romane se găsesc piese, mai ales dela Traian, de mare frumusețe. Marea colecțiune de monete românești, care este acuma cea mai mare din Europa, conține foarte multe piese rari dela Domnii munteni și moldoveni, ca Vladislav I, Radu I, Mircea cel Bătrân, Vlad I, Dan II, Vladislav II, Mihnea Vodă Radul, Iliaș, Ștefan Tomșa, Despot Vodă și Istrati

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dabija. De asemenea un număr de monete foarte interesante din timpul ocupațiunii rusești (1770—1774) și o serie de monete polone cu stema Moldovei.

«Numeroase tezaure de monete fac și ele parte din colecțiunile noastre. Citez un tezaur de monete geto-dace găsit în județul Constanța și părți din tezaurele de acest fel de monete descoperite la Dobrești (Dolj) și Criciova (Banatul Timișan); un tezaur de monete romane consulare găsit la Buzău; altul de monete bizantine găsit la Cilibichioi (Constanța), precum și părți din tezaurul de monete constantiniane găsit la Măcin. In sfârșit părți însemnate din tezaurele de monete muntene descoperite la Siret (Bucovina), Slatina (Olt) și Oltenia (localitatea necunoscută) și din tezaurul de monete moldovene găsit la Marmureni (Roman).

«Intre medalii se găsesc deasemenea numeroase rarități și unicate, mai ales dela Mihaiu Viteazul, Constantin Brâncoveanu, Hangerli, din prima jumătate a veacului al XIX-lea, dela Cuza Vodă și dela Carol I.

«Dintre peceți merită să fie în deosebi amintite o serie de bule de aur și de argint extrem de rare, câtevà peceți inelare domnești și boierești, peceți de ale mânăstirilor și corporațiilor de meseriași.

«Cât privește greutățile, interesul cel mai mare îl prezentă seria greutăților monetare moldovenești din prima jumătate a veacului al XIX-lea, precum și colecțiunea de greutăți, stampilate cu marca de control a orașului București, din epoca Unirii.

«2. Scopul urmărit până acum de noi a fost de o parte să clasăm și să determinăm, de altă parte să completăm acest material, pentru ca să reprezente o icoană fidelă a desvoltării ce au avut la noi arta monetară și medalistică, sfragistica și metrologia. In scopul acesta încă dela început s'a determinat câmpul de activitate a Cabinetului Numismatic, stabilindu-se ca în primul rând să se dea toată atențiunea monumentelor numismatice, sfragistice și metrologice produse pe întreg teritoriul românesc din cele mai vechi timpuri până astăzi, iar în al doilea rând celor străine, cari au fost utilizate la noi sau au vreo legătură cu istoria noastră. Se înțelege că pentru înlesnirea studiului monetelor noastre este nevoie și de formarea unei colecțiuni de monetele țerilor înconjurătoare și în acelaș timp de completarea obiectelor de muzeu, cari au legătură cu numismatica, sfragistica și metrologia.

«Având câmpul de activitate bine determinat, am căutat să ne completăm colecțiunile, punându-ne în contact cu cât mai mulți colecționatori și anticari și în acelaș timp am făcut cunoscut în cercuri cât mai largi interesul ce-l poartă Academia monumentelor menționate mai sus. Mulțumită bunăvoinței cu care ni s'au pus la dispoziție fondurile necesare și sprijinului ce ni s'a

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

dat pentru facerea schimbului, am reuşit să achiziţionăm o cantitate însemnată de astfel de monumente, căci numărul pieselor cumpărate în cursul celor patru ani trecuţi şi până astăzi se ridică la 3.375 monete, medalii, etc.; al celor primite în dar la 1 904 bucăţi. Tot astfel s'au cumpărat în acest interval 113 obiecte de muzeu şi s'au primit în dar 38.

«3. Pentru a fi la înălţimea misiunii sale şi pentru a puteà aduce servicii reale ştiinţei româneşti, Cabinetul Numismatic al Academiei are şi datoria de a studià temeinic monumentele ce-i stau la dispoziţie şi în acelaş timp să facă cercetătorilor în domeniul numismaticei şi sfragisticei toate înlesnirile posibile.

«In această direcţiune s'a desfăşurat, în cursul celor patru ani expiraţi, o activitate stăruitoare şi rodnică, mai ales dacă ţinem seamă, că cea mai mare parte din timp a trebuit să fie destinată inventarierii şi clasificării materialului.

«Astfel în primul rând s'a început încă din 1911 publicarea Creşterii colecţiunilor numismatice şi s'a continuat regulat în fiecare an următor. In lipsa de cataloage numismatice româneşti şi mai ales privitoare la monetele şi medaliile româneşti, această publicaţiune constitue o îndrumare preţioasă pentru cei ce se ocupă la noi cu studiul monetelor şi medaliilor.

«De altă parte d-l M. C. Sutzu a publicat în *Analele* Academiei monetele pontice inedite aflătoare în colecţiunea noastră (1913).

«Monetele şi medaliile româneşti au făcut obiectul unor îndelungate cercetări din partea subsemnatului şi mai multe studii asupra lor am publicat în *Buletinul Societăţii Numismatice Române* (1913—1915). Şi monetele pontice au fost studiate de către mine în cursul acestor ani şi un studiu de sinteză asupra lor am publicat în *Convorbirile Literare* din Martie 1915.

«In acelaş timp şi alţi cercetători au apelat la colecţiunile noastre pentru lucrările ce au intreprins în domeniul acesta, iar de altă parte numeroşi colecţionatori şi amatori au prezentat, personal sau prin corespondenţă, un număr foarte însemnat de monete şi medalii spre a fi determinate şi preţuite.

«Acest interes pe care atât specialiştii, cât şi amatorii, l-au arătat în măsură tot mai mare colecţiunilor noastre, ne-a determinat ca începând dela 1 Ianuarie a. c. să punem sala Cabinetului Numismatic la dispoziţiunea publicului, pentru studiarea colecţiunilor şi consultarea bibliotecii speciale ce posedăm.

«Am crezut oportun să fac această scurtă schiţă despre activitatea şi situaţia Cabinetului Numismatic, pentru a-arătă că deşi organizaţia lui este încă la început, cu toate acestea în starea actuală este destul de înaintată, pentru a puteà satisface cerinţele cercetătorilor şi a contribuì la progresul ştiinţei româneşti.»

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *Dr. C. I. Istrati* zice că acum câtvà timp s'a prezentat la d-sa un ofițer cu mai multe monete vechi de aur, foarte bine conservate, propunându-i să le cumpere. Monetele fusese găsite cu ocaziunea unor săpături făcute în Dobrogea, iar ofițerul și le însușise. Se știe că Ministerul de Răsboiu face multe construcții și prin urmare multe săpături. Se vor fi găsit, poate, și alte monete și obiecte vechi, cari s'au dosit ca și cele de cari este vorba. D-l Dr. Istrati este de părere ca Academia să intervină la Ministerul de Răsboiu spre a da ordine corpurilor de trupă, ca toate rămășițele ce se vor găsì în asemenea săpături să fie trimise Muzeului de antichități sau Academiei, întru cât ele aparțin Statului, iar nu acelora cari le-au descoperit.

D-l *D. Onciul* este de părere ca, înainte de a se face intervenirea la Ministerul de Răsboiu, să fie rugat d-l *Pârvan*, care e Directorul Muzeului, să prezente Academiei un referat cu privire la această chestiune.

— Părerea d-lui *Onciul* se aprobă.

— Raportul cetit de d-l *Bianu* se iea spre cunoștință și se aprobă.

D-l *I. Bianu* zice apoi: Prin art. 54 al Regulamentului general votat la 1879, s'a înființat un *Conservator pentru păstrarea colecțiunilor de numismatică, antichități, etc.*

Această însărcinare fusese dată atunci lui Dimitrie Sturdza, care înființase numismatica românească și dăruise Academiei colecția sa, pe care a îmbogățit-o fără încetare până la sfârșitul vieții Neuitatul bărbat a păstrat însărcinarea de conservator până la moarte.

In modul cel mai natural urmează acuma ca îndeplinirea acestei însărcinări să fie dată d-lui M. C. Sutzu, care lucrând pe terenul numismaticei antice și în special a celei pontice și balcanice, a îmbogățit prin însemnate daruri colecția Academiei și conduce lucrările cari se fac într'însa pentru clasificarea și catalogarea pieselor ce o compun.

— Propunerea d-lui Bianu se aprobă și d-l *M. Sutzu* este proclamat cu unanimitate Membru conservator al Colecțiunii numismatice.

D-l *N Iorga*, care a avut dinainte documentele venite azi în dar dela d-na Ventura-Sturdza, zice că în această colecție se găsesc unele acte de mare însemnătate. Așà de pildă, este următoarea scrisoare a lui Mihail Kogălniceanu din 1851 către Lascăr Catargi:

«Increderea prea înălțatului Domn și buna voință a d-lui Ministru m'au chemat vremelnicește la postul de Director al Departamentului dinăuntru. Intre bărbați vrednici și de cinste chestiile personale trebue să se șteargă dinaintea marei considerații de iubire a țerii și a Domnitorului.

«De aceea, Domnul meu, ca unul ce sunt chemat prin slujbă de a fi în

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

dese relaţii cu D-voastră şi care, deşi câte odată despărţit prin chestii, cum am zis private, pururea am cinstit şi cinstesc caracterul D-voastre, preţuindu-vă mai mult decât ori cine altul vrednic, vă întind cel dintâiu mâna şi vă cer vechiul preteşug, ca, ajutându-ne unul pre altul, să putem contribuì la propăşirea slujbei. Vă cunosc caracterul şi de aceea sunt sigur că în această a mea demarşă nu veţi vedeà decât aceea ce este, o propunere împăciuitoare între doi oameni cinstiţi, pre care nişte mici interese particulare nu trebue mai mult să-i ţie despărţiţi.

«Cu acest prilej vă rog să mă credeţi ca totdauna a D-v. plecată slugă

M. Cogălniceanu.

«*3 Octomvrie 1851.*

«Domnului Domn Cavaler Lascăr Catargiu, administratorul jud. Neamţu.

«PIATRA»

A doua este a lui Ion Brătianu trimisă dela Dusseldorf în Aprilie 1866 Locotenenţei Domneşti şi are următoarea cuprindere:

«*Inaltei Locotenenţi Domneşti.*

«*Domnilor*,

«Deşi n'am putut înfăţişà epistolele Domniilor-Voastre ce speram să am, dar am fost crezuţi pe cuvânt, şi atât Prinţul Tatăl, cât şi A. Sa Carol I a primit cu căldură şi cu recunoştinţă tronul României. Inălţimea Sa Carol I ne-a încredinţat că de acì înainte vieaţa Lui este consacrată pentru apărarea tronului României şi pentru prosperitatea patriei Sale adoptive. Consideraţiuni de familie, de simplă bună cuviinţă, îl obligă să amâie declaraţiunea Sa oficială încă douăzeci de zile cel mult. Pentru acest cuvânt, vă rog să mănţineţi în aceste douăzeci de zile ordine înăuntru. Iar eu adaog ca s'o mănţineţi cu orice preţ, fără ca să fiţi ca până acuma îngrijaţi de ameninţările de afară, căci, în orice caz, avem asigurări că invaziune nu va fi.

«Precum v'am depeşat, deciziunea conferinţei, ca să invite camera să aleagă un Domnitor pământean, nu este decât o tactică, ca să ridice orice pretext puterilor opuse, fiind siguri că camera nu va voì să aleagă un alt Domnitor, ci o să stăruească a respectà voinţa naţională exprimată prin plebiscit. Mai adaog că puterile amice au primit acea deciziune ca să câştige timp, până când Carol I va puteà a se suì pe tron. Dacă din deputaţi vor declarà că nu vor să vie la Cameră, îndată procedaţi la înlocuirea lor, socotindu-i ca demisionaţi; iar pe cei ce vor voì să se adune aiurea, arestaţi-i îndată ca răsvrătitori.

«Domnul Davila vă va da explicaţiuni mai pe larg.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Energie mai multă și ați bine meritat de patrie, căci România a triumfat.
«Al D-voastre cu tot respectul devotat servitor

I. C. Brătianu.

«1866 Maiu 2. Düsseldorf.»

Arătând însemnătatea ce are cuprinsul acestor scrisori în actualele împrejurări dela noi, d-l Iorga crede că ar fi bine să se dea scrisorilor o mai întinsă publicitate.

— Părerea d-lui Iorga se aprobă.

ȘEDINȚA DELA 6/19 MAIU 1915

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice:

Am onoare a vă aduce la cunoștință că, conform deciziunii Academiei și în urma cererii ce am făcut M. S. Regelui, am fost primit ieri în audiență de către M. Sa.

M. Sa, care erà dejà membrul nostru de onoare, a primit cu mulțumire comunicarea ce i-am făcut, și anume că Academia în prima sa ședință, a adunării generale, a ținut a se onorà proclamând în unanimitate pe M. S. Regele, întocmai cum fusese și pentru mult regretatul Marele Rege Carol I, Protectorul și Președintele ei de onoare.

Am comunicat, de asemenea, alegerea în aceleași condițiuni de Membru de Onoare, a M. S. Reginei Maria, care va sta astfel alături, pe viitor, cu prima noastră membră de onoare, Maiestatea Sa Regina Elisaveta.

M. Sa a binevoit a aflà care este mersul actual al Academiei și ce lucrări mai importante sunt la ordinea zilei, cercetând și despre prezența membrilor veniți mai de departe.

Fericit a vă puteà comunicà buna voință cu care Suveranul s'a interesat de instituțiunea noastră, profit din nou, cu aleasă mulțumire sufletească, de această ocaziune, pentru a face cele mai calde urări de fericire și prosperitate pentru M. Lor Regele și Regina, cum și pentru întreaga noastră dinastie, cu deplina convingere că Academia noastră va găsì și în noul său protector și Președinte de onoare, acelaș cald apărător, ca și neuitatul său predecesor.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *Gr. Antipa* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Agarici pentru lucrările din 1914—1915 :

«*Domnilor Colegi,*

«Școala practică de agricultură «Ioan Costache Agarici» din satul Moara Grecilor de lângă Vasluiu și-a urmat mersul regulat și mereu progresiv sub conducerea energică și pricepută a Directorului ei, d-l G. Cotea.

«Personalul didactic este format, ca și în anii trecuți, în afară de Director, din doi ajutori ai săi, absolvenți ai școalei noastre, doi maestri, unul fierar și altul lemnar, precum și oamenii de serviciu strict necesari.

«Invățământul în școală s'a predat teoretic și practic ; cel teoretic în timpul dela 1 Noemvrie 1914 până la 20 Fevruarie 1915, iar cel practic în restul timpului. Invățământul teoretic se desvoltă și în timpul lucrărilor de câmp, când vremea este rea afară.

«In ziua de 21 Septemvrie s'a ținut, în prezența colegului din comisiune d-l Antipa și a d-lui Bianu, examen cu elevii din anul III, cari terminau școala. Cu acea ocaziune, d-l Antipa a scris în condica de inspecțiune următoarele :

«Astăzi 21 Septemvrie 1914 am inspectat, împreună cu colegul Bianu «școala și întreaga gospodărie. Am admirat ordinea și rândueala ce dom«nește peste tot : se vede că se lucrează cu adevărată tragere de inimă și «pricepere. La examen am căpătat impresia că elevii capătă cunoștințe prac«tice serioase și o bună educațiune. Felicit pe d-l Director Cotea de rezul«tatele obținute și îl rog să continue a lucrà înainte cu aceeaș râvnă".

«In urma acestui examen au absolvit școala nouă elevi, a căror ocupațiune în timpul de față este : unul gospodar la casa părintească, trei în serviciu la pepiniera Vișan, patru în serviciu la moșii particulare și unul își face stagiul de un an sub drapel.

«In ziua de 28 Septemvrie s'a ținut concurs pentru admiterea unei nouă serii de zece elevi în anul I. Numărul mare de înscrieri la concurs, 90 pentru 10 locuri, dovedește buna reputație ce și-a făcut școala noastră din Moara Grecilor.

«Despre mersul îmbucurător al acestei școale, Comisiunea Domniilor Voastre transcrie aci impresiile trecute în condica de inspecții ale unora din colegii noștri din Academie și ale altor persoane cari au vizitat școala în cursul anului.

«La 16 Iunie, d-l Bianu scrie :

«Școala Agarici este în aceeaș bună stare ca și în trecut. Binele crește «an cu an ; ordinea școalei, curățenia localurilor și a curții, buna stare a

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«elevilor și a vitelor, buna îngrijire a semănăturilor fac cea mai mulțumi-
«toare impresie.

«Am vizitat asemenea viea, de a cărei îngrijire și bună stare am fost pe «deplin mulțumit. Am examinat la câmp mai mulți elevi, de ale căror răs«punsuri sigure și limpezi am fost mulțumit. Am găsit paturile și hrana «elevilor cu totul îndestulătoare».

«Președintele nostru d-l Dr. Istrati scrie la 6 Iulie:

«Am vizitat pentru întâia dată această școală și sunt fericit a mărturisì «că am rămas foarte mulțumit de cele ce am găsit: curățenie, regulă, pri«cepere în tot ce se află și se face aci. Băieții sunt sănătoși și mulțumiți, «și rândueala școalei e de toată lauda.

«Mă bucur deci din inimă de cele aflate și laud Direcțiunea și în special «pe d-l Director pentru buna îndrumare».

«Cu acea ocaziune, d-l Președinte Dr. Istrati a făcut câtevà propuneri, de cari Comisiunea Domniilor Voastre va ținea seamă.

«Printre numeroșii vizitatori ai școalei amintim numai câțivà.

«P. S. Sa Episcopul Hușilor Nicodem scrie :

«Astăzi 26 Aprilie 1914, vizitând biserica și parohia locală, am vizitat, «împreună cu d-l Prefect Eduard Ghica, și școala „Agarici“, rămânând cu «deosebire impresionat de buna ordine și frumoasa gospodărie și de price«puta conducere a ei, pentru care fac felicitări călduroase d-lui Director»

«A doua zi, la 27 Aprilie, școala a fost vizitată de d-l V. Tımuș, Inspector general veterinar, care după ce arată că partea practică excelează de paralel cu teoria și că partea economică a animalelor nu stă mai pe jos de celelalte ramuri, adaoge: «Școala Agarici ar puteà servì de model tu«turor școalelor similare ale Statului.»

In fine, d-l Al. Constantinescu, Ministrul Agriculturii și Domeniilor, scrie:

«Am vizitat școala azi, 30 Iunie 1914, și am rămas foarte mulțumit. Urez «ca școalele Statului de gradul acesteia să ajungă a se apropià, măcar cât «de puțin, de aceasta, din toate punctele de vedere».

Cu ocaziunea acelei vizite, d-l Ministru a dăruit elevilor ca încurajare una sută lei, iar mai târziu Directorul școalei, d-l Cotea, a fost recompensat cu medalia *Răsplata Muncii* pentru învățământ.

Precum vedeți, Domnilor Colegi, sarcina Comisiunii Domniilor Voastre, de a supraveghià mersul acestei școale, devine din ce în ce mai ușoară, îndrumarea ce s'a dat școalei este atât de temeinică și sănătoasă, încât avem convingerea că sub conducerea actualului Director ea va înflorì mereu și va merge tot înainte pentru bucuria Academiei și pentru mulțumirea sufletului fundatorului ei Ioan Costache Agarici.

«Membrii Comisiunii: *Dr Gr. Antipa, St C. Hepites, P. Poni.*»

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

— Raportul se iea spre cunoștință și se aprobă.
Se procede la alegerea Comisiunii pentru 1915—16.
— Sunt realeși d-nii: *Gr. Antipa*, *St. C. Hepites*, *P. Poni.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă lucrarea d-lui T. T. Burada, membru corespondent: *Istoria Teatrului în Moldova*, vol. I. Iași 1915, și aduce laude autorului, care este prezent la ședință.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* amintește de propunerea făcută de d-sa în cuvântarea de deschidere a acestei sesiuni, cu privire la modificarea Statutelor pentru lărgirea terenului de activitate a Academiei și crede că ar fi bine ca Academia să proceadă la alegerea unei Comisiuni, care să studieze chestiunea.

D-l *D. Onciul* zice că d-l Președinte n'a făcut o propunere formală pentru modificarea Statutelor, ci a exprimat numai un deziderat.

Dacă d-l Președinte dorește să se aleagă Comisiunea, să facă o propunere scrisă și atunci putem procede chiar astăzi la alegerea acelei Comisiuni.

D-l *N. Iorga* observă că o asemenea propunere, spre a fi luată în discuțiune, trebue să fie făcută în modul prevăzut de art. 46 din Statute, adică semnată de 7 membri.

D-l *I. C Negruzzi* cetește art. 45 și 46 din Statute, în cari se dispune că modificările de Statute «nu se pot face decât asupra propunerii a 7 membri și cu votul aprobativ a două treimi din numărul total al membrilor Academiei». Aceste condițiuni nu se pot îndeplini în această sesiune, tocmai din cauză că numărul membrilor prezenți este excepțional de redus din mai multe cauze. La nici o ședință până astăzi n'au fost prezenți 24 de membri, adică două treimi din numărul total, al căror vot aprobativ este cerut de Statute pentru modificarea lor.

ȘEDINȚA DELA 7/20 MAIU 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vicepreședinte.

D-l *I. Bianu* amintește că anul trecut d-l *I. Caragiani* a prezentat un memoriu despre o lucrare a d-sale: *Studii istorice asupra Românilor din Peninsula Balcanică*, din care tipărise acum vreo 30 ani 272 pagine și pentru a cărei terminare cereà Academiei mijloacele necesare. Secțiunea istorică, căreia se recomandase memoriul d-lui Caragiani, a opinat că asupra părții filologice din scriere să se pronunțe Secțiunea literară. Această Secțiune, luând în cercetare chestiunea, a decis în ședința de ieri să înscrie în

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

bugetul fondurilor ei suma necesară spre satisfacerea cererii d lui Caragiani, rămânând ca publicarea să fie făcută în numele d-sale, iar nu al Academiei. Hotărîrea Secţiunii este consemnată în procesul verbal pe care d-l Bianu îl ceteşte.

— Deciziunea Secţiunii se aprobă.

D-l *D. Onciul* aminteşte că Academia a hotărît ca d-l I. Nistor, membru corespondent, să facă o ediţie în limba germană a scrierii sale· *Românii şi Rutenii în Bucovina*, la care să se adaoge şi o hartă etnografică, pe care d-l Nistor a prezentat-o la finele lunii trecute. Despre această hartă Secţiunea istorică s'a ocupat în două şedinţe. In cea dintâi, Secţiunea — după ce a observat că numirile sunt scrise toate cu ortografia oficială a administraţiei austriace, un amestec de ortografie germană şi polonă — a decis ca toate numirile româneşti sau cari au şi o formă românească să fie scrise cu ortografia românească, punându-se spre mai bună orientare pentru cetitorii străini, în paranteze şi cu litere mai mici, scrierea întrebuinţată pentru aceste numiri în harta Statului major austriac. Această regulă trebue să fie observată şi în traducerea germană a cărţii. In a doua şedinţă, la 6 Maiu, Secţiunea a găsit neîntemeiată o întâmpinare a d-lui Nistor la prima hotărîre şi a mănţinut deciziunea dela 2 Maiu în ce priveşte harta, rămânând ca echivalenţa oficială austriacă a numelor româneşti de pe hartă să fie dată într'o notiţă specială sau în indicele general. Cât despre text — întru cât s'au tipărit opt coale — Secţiunea a decis să se continue publicarea ca până acum. D-l Onciul ceteşte procesul verbal al Secţiunii pentru şedinţa din urmă.

D-l *I. C. Negruzzi* propune ca numirile topografice din carte, cari sunt scrise cu ortografia oficială austriacă, să fie transcrise în indice sau în notiţă specială, cu ortografia românească.

— Propunerile Secţiunii şi d-lui Negruzzi se aprobă

Se procede la alegerea Comisiunii care să facă propuneri pentru regulamentarea Fondului «A. F. Robescu».

— Sunt aleşi d-nii: *I. Bianu*, *I. Bogdan* şi *Dr. V. Babeş*.

D-l *I. Simionescu* ceteşte următorul raport al Comisiunii Fondului Tache Anastassiu despre lucrările din 1914—15:

«*Domnilor Colegi,*

«In cele ce urmează avem onoare a vă arătă mersul celor două şcoale ale Fondului Tache Anastassiu în anul trecut.

«*Şcoala inferioară de agricultură dela Ţigăneşti* este în al V-lea an de funcţionare, având 23 elevi în anul preparator, 18 în clasa I-a, 17 în clasa

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

II-a şi 19 în clasa III-a, adică în total 77 elevi. Tot ca elevi ai şcoalei se prenumără şi cei 16 absolvenţi din anul trecut, cari fac stagiul de practică la diferite moşii. Printre aceştia sunt elemente bune, cari dau speranţa că vor deveni buni agricultori.

«Cursurile teoretice s'au făcut anul trecut până la 14 Iunie, când s'au început examenele de fine de an în prezenţa membrilor din Comisiune d-nii Poni şi Simionescu şi a d-lor colegi Bianu şi Ţiţeica Examenele au constat din interogarea elevilor asupra cunoştinţelor teoretice şi din cercetări pe teren asupra practicei agricole. Felul cum elevii au susţinut aceste examene a mulţumit pe examinatori.

«După terminarea examenelor s'au dat elevilor concedii pe serii şi în măsura în care îngăduià recolta cerealelor, a fânului şi celelalte lucrări agricole.

«Concursul de admitere s'a ţinut în zilele 6, 7 şi 8 Septemvrie, fiind înscrişi 73 candidaţi. In urma examenului medical şi a celui teoretic în prezenţa d-lor Poni şi Simionescu, s'au admis primii 23 elevi în ordinea clasificării.

«Cursurile teoretice s'au început la 15 Septemvrie cu elevii din anul preparator şi la 15 Octomvrie cu elevii din celelalte clase.

«In afară de cunoştintele teoretice şi de lucrările practice, şcoala se îngrijeşte şi de partea sufletească a elevilor. Duminicile şi sărbătorile ei sunt conduşi de Director sau de învăţător la biserică, unde corul şcoalei execută cântările Sf. Liturghii.

«Starea sanitară a elevilor a fost în general bună. Medicul vizitează şcoala odată pe săptămână, când face şi cursul de igienă, şi ori de câte ori este anunţat de vreun caz de boală, care reclamă prezenţa sa.

«Toţi elevii sunt interni şi primesc dela Academie întreţinerea, îmbrăcămintea, cărţile şi materialul didactic.

«Corpul didactic este cel prevăzut la şcoalele similare ale Statului, fiind mai mult un învăţător pentru anul pregătitor, care îndeplineşte şi funcţiunea de secretar-contabil, şi un pedagog de ordine.

«La începutul lunii Decemvrie, d-l A. Cardaş, fiind numit conferenţiar la Universitatea din Iaşi, şi-a prezentat demisia din postul de director al şcoalei şi în locul d-sale a fost numit d-l C. Drăgan. Din inspecţiile ce s'au făcut şcoalei sub noua direcţiune a rămas impresiunea că ea se îndrumează din ce în ce spre bine.

«*Culturile.* — Anul acesta s'a pus în cultură o suprafaţă de 52$^1/_2$ hectare.

«In stabilirea planului de culturi s'a urmărit satisfacerea a două nevoi imperioase ale şcoalei:

«*a)* Dobândirea de cantităţi suficiente de nutreţ pentru numărul crescând al vitelor. De aceea s'a dat o întindere mai mare culturilor de sfeclă şi po-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rumb de nutreț, de borceag și părâng, cu intențiunea ca atunci când împrejurările vor permite, să se formeze fânețe artificiale, trifoiște, lucernieră.

«*b)* Cultivarea grâului și a porumbului pentru boabe pe o scară mai întinsă, pentru a se puteà satisface o cât mai mare parte din trebuințele școalei.

«Condițiunile naturale din localitate fiind cât se poate de favorabile culturii zarzavaturilor și fiindcă acest mod de exploatare e unul din cele mai rentabile, s'a dat grădinii de legume o cât mai mare extindere, mărindu-se suprafața acesteia cu două hectare.

«La începutul primăverii acesteia s'a numit un alt grădinar pomolog, care dă bune speranțe, că și pepinierele de pomi și vițe, precum și plantațiunile vor luà desvoltarea ce trebue să aibă într'o gospodărie bună și cu rost.

«Câmpul de experiență de până acum fiind neomogen, plin de cărămizi și ca atare impropriu pentru un câmp de încercări, s'a fixat definitiv un alt câmp de experiență de 7.500 metri pătrați în altă parte. Acì pământul e mai omogen și prezentă o compoziție asemănătoare cu a întregei moșii a Țigăneștilor. Cel dintâiu câmp de experiențe va rămâneà ca grădină botanică, în care se va da o extindere mai mare culturii de diferite ierburi și plante de nutreț.

«Vitele au ieșìt în general bine din iarnă. In cursul anului s'au reînnoit o parte din ele, vânzându-se trei perechi de boi bătrâni și cumpărându-se alții tineri. De reînnoiri și schimbări de vite mai este încă nevoie, pentru ca școala să aibă numai vite frumoase.

«Flora de stepă variată și bogată din localitate este prielnică apiculturii. De aceea această ramură a dobândit o desvoltare apreciabilă. Astăzi sunt la școală 22 stupi din cari 17 sistematici și 5 primitivi, cari se vor înlocuì treptat cu stupi sistematici, puși în construcție în atelierul școalei.

«Atelierele de lemnărie și fierărie au lucrat neîntrerupt, executându-se diferite obiecte și făcând reparațiunile necesare. Elevii lucrează cu rândul în ateliere și mulți dintr'înșii au ajuns să prindă bine una din meserii. Elevii din clasele II și III fac pe rând și săptămânal practică la brutărie. Sunt câțivà elevi cari singuri fabrică pâine gustoasă și bine coaptă. Se întrebuințează făină din grâul școalei și se cerne cu sită rară: pâinea iese mai neagră, dar cu atât mai hrănitoare.

«Precum vedeți, Domnilor Colegi, s'a lucrat la școala dela Țigănești în toate direcțiunile, pentru ca elevii să dobândească cât mai multe cunoștințe și mai bune aptitudini și ca să devină astfel buni agricultori și buni gospodari.

«*Școala primară dela Călmățuiu* este acum în al 12-lea an de funcționare și a dat la finele anului școlar trecut 17 absolvenți: 15 băieți și 2 fete.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Corpul didactic este compus din doi institutori, dintre cari unul director. Până la 30 Septemvrie Director a fost d-l I. Popa şi institutor d-l I. Beldie, cari fiind trecuţi în învăţământul urban, au fost înlocuiţi prin d-nii At Ilarion şi G. Gâscă.

«In anul şcolar curent urmează cursurile 80 elevi, dintre cari 39 din Călmăţuiu şi 41 din satul vecin Griviţa. Toţi elevii ieau masa de dimineaţă şi de amiazi la cantina şcoalei, iar cei din Griviţa, cari sunt interni, ieau masa la cantină şi seara.

«La începutul anului şcolar s'au împărţit tuturor elevilor cărţile şi materialele şcolare pentru întregul an, iar în toamnă li s'a dat şi îmbrăcăminte.

«In tot timpul dela începutul anului, cursurile au fost suspendate pentru 4 zile, când, prin ivirea unui caz de boală contagioasă, s'a simţit nevoia unei dezinfectări totale a internatului.

«Elevii din clasele III şi IV fac diferite lucrări manuale, iar elevele din toate clasele diferite lucrări uşoare cu acul şi croşeta, precum dantele, cusături naţionale, ciorapi, etc. In lunile de vară, toţi elevii, potrivit vârstei şi puterilor lor, sunt deprinşi la diferite lucrări agricole, la grădina de pomi şi cultura legumelor.

«Fetele cu rândul mai fac curăţenia uşoară în sala de mâncare în urma meselor, iar băieţii din clasa IV tot cu rândul ţin socoteala pâinii. Ei primesc, ei predau, şi tot ei împart colegilor lor cantitatea de pâine mai dinainte hotărîtă.

«Pe lângă acestea, curăţenia generală a curţii lor de joc şi a parcului îi priveşte pe toţi.

«Şcoala, grădina de zarzavat, care are o întindere de 3 hectare şi 6.000 metri pătraţi, viea, ca şi întreaga gospodărie, se administrează de Director, ajutat de institutorul din postul al doilea şi de 5 oameni de serviciu.

«S'a dat şi anul acesta Ministerului de Industrie subvenţiunea de 10.000 lei pentru şcoala profesională de fete «Tache şi Elena P. Anastassiu» din Tecuciu.

«Cavoul în care odihnesc la Călmăţuiu rămăşiţele pământeşti ale generosului intemeietor al acestui fond se întreţine în bună stare.

«Membrii Comisiunii. *St C. Hepites, P. Poni, I Simionescu*».

— Raportul se iea spre cunoştinţă şi se aprobă

Se procede la alegerea Comisiunii pentru 1915—16.

— Sunt realeşi d-nii: *St. C Hepites, P. Poni, I. Simionescu.*

D-l *I. Bianu* aduce la cunoştinţă că Secţiunea literară, aprobând raportul Comisiunii speciale, a acordat premiul Năsturel de 5.000 lei autorului sin-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

gurului manuscris prezentat despre: *Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească.*

— Deciziunea Secțiunii se iea spre cunoștință.

Deschizându-se plicul care conțineà numele autorului, se constată că acesta este d-l Dr. G. Pascu din Iași.

Se procede la alegerea a câte doi membri din fiecare Secțiune, spre se formà Comisiunea care să facă propunerile sale cu privire la cererea Prefecturii județului Durostor, relativă la noua nomenclatură ce este a se da localităților.

— Sunt aleși d-nii: *I. C. Negruzzi*, *Duiliu Zamfirescu*, *D. Onciul*, *V. Pârvan*, *General Crainicianu* și *I. Simionescu.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 8/21 MAIU 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vicepreședinte.

D-l C. Giurescu cetește comunicarea d-sale: *Legătura lui Mihaiu Viteazul și vechimea rumâniei în Țara-Românească.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l *Dr. C. I. Istrati* ocupă fotoliul prezidențial.

Secțiunea istorică aduce la cunoștință că a decis ca d-l I. Nistor, membru corespondent, să cetească într'o ședință publică memoriul său: *Emigrările de peste munți în Moldova și Bucovina.*

— Deciziunea Secțiunii se aprobă și se fixează ziua de Vineri 22 Maiu pentru comunicarea publică a d-lui Nistor.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* cetește scrisoarea pe lângă care d-l St. C. Hepites a trimis în dar, pentru Școala de agricultură dela Țigănești, un pantometru și prin care roagă să se procure, în socoteala d-sale, piciorul necesar acestui instrument.

— Se exprimă mulțumiri d-lui Hepites.

D-l Președinte zice apoi că d-l Iorga a adus în dar din partea familiei lui Petre Mavrogheni mai multe scrisori și alte acte rămase dela acesta.

— Se decide a se exprimà mulțumiri.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DELA 9/22 MAIU 1915.

Președința d-lui *D. Onciul,* Vicepreședinte.

Se cetesc lucrările Comisiunii instituite la Școala de Arte frumoase din Iași sub președința d-lui *N. Gane*, pentru acordarea premiului I. Lecomte du Noüy. Comisiunea propune a se împărți premiul, precum se arată mai jos, între următorii elevi: Aurel Băeșu lei 140, pentru desemn de pe antic și natură; Eleonora Codreanu lei 120, pentru desemn de pe natură; Mihail Onofrei lei 120, pentru desemn de pe natură și Georgeta Miclescu lei 103, pentru desemn de pe antic.

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

D-l *Dr. G. Marinescu* prezentă publicația: *Omagiu Profesorului Victor Babeș oferit de Societatea studenților în medicină*, care a fost tipărită cu prilejul aniversării a 60-a și în care se sintetizează vieața și activitatea științifică a colegului nostru *Dr. Babeș* — zice d-l Dr. Marinescu.

— D-l Vicepreședinte *D. Onciul* exprimă mulțumiri.

D-l *A. D. Xenopol* prezentă în dar opera lui Nicolae Kretzulescu: *Anatomia descriptivă.* Vol. I, 1878; vol. II, 1884; vol. III, 1888.

— Se exprimă mulțumiri.

D-l *A. D. Xenopol* prezentă la biurou o cerere scrisă, prin care roagă să i se încuviințeze un concediu de 15 zile în cursul sesiunii, spre a continuà la Câmpulung cura începută în luna Aprilie.

— Cererea se aprobă.

D-l *I. Bianu* atrage atențiunea Academiei asupra următoarei afirmațiuni făcute de d-l T. Maiorescu în ultimul număr al «Convorbirilor Literare», (Aprilie 1915), pag. 365: «D. Sturdza, cu năzuința statornică de a luà parte «la administrarea a cât mai multor instituții bogate (Creditul Funciar Rural, «Academia Română), de ale căror alocațiuni să se poată folosì în favoarea «partizanilor politici, dorià să intre și, în administrația Așezămintelor Brân-«covenești». Această afirmare, în ce privește Academia Română, nu poate fi lăsată să treacă, fără ca această Instituțiune să n'o respingă, pentrucă ea este cu totul neadevărată și e de natură a aruncà o pată atât asupra prestigiului acestei Instituțiuni, cât și asupra numelui și memoriei aceluia, care a dat Academiei tot devotamentul, tot sprijinul și tot ajutorul, contribuind la înălțarea prestigiului Instituției și la îmbogățirea ei în toate privințele. Academia nu poate lăsà să treacă această afirmație, după care ea ar fi permis ca mijloacele ei bănești să fie folosite de un membru, oricât de influent, «în favoarea

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

partizanilor «politici». Academia nu poate lăsà să treacă afirmația, că D. Sturdza a intrat în sânul ei «cu năzuința statornică», va să zică cu intențiuni preconcepute de a se folosì de alocațiunile ei în favoarea partizanilor lui politici. Adevărul este cu totul contrar și de toți știut, că D. Sturdza, timp de 43 de ani (1871—1914), n'a încetat de a dăruì din al său pentru a îmbogățì colecțiile Academiei, n'a pregetat, în mijlocul celor mai grele ocupațiuni, de a se îngrijì de Academie și de a lucrà pentru înaintarea și prosperitatea ei. Nici odată n'a luat pentru sine diurnele de ședințe sau de Secretar general, cari toate au fost cheltuite pentru îmbogățirea colecțiilor științifice ale Academiei. Se știe iar de toți, că D. Sturdza a folosit situația lui politică în toate ocaziile, pentru a întărì Academia din toate punctele de vedere. Din aceste cauze Academia, în cea mai deplină unanimitate, i-a și arătat într'un mod excepțional recunoștința ei, mai ales cu ocazia sărbătoririi de 70 și 80 ani, când a făcut publicații și a bătut medalii în onoarea lui Este dureros și pentru mine neexplicabil, cum a putut să iasă din pana d-lui Maiorescu o afirmație atât de nedreaptă. Este necesar ca să se stabilească adevărul și aș fi fericit ca să găsim împreună cu d-l Maiorescu formula pentru aceasta.

In urma explicațiunilor foarte pe larg date de d-l *T. Maiorescu*, prin cari conchide că cuvântul *folosì*, relevat de d-l Bianu, a fost greșit înțeles, că d-l *Maiorescu* n'a voit să atingă onorabilitatea veneratului coleg plecat dintre noi, și în urma discuțiunii, la cari ieau parte d-nii *Iorga, General Crainicianu* și *Bianu*, și care se închide, se depun la biurou următoarele propuneri:

1) a d-lui *N. Iorga:*

«Academia, luând cunoștință de aprecierea făcută în articolul publicat în «Convorbiri Literare», anul 1915, pag. 365, cu privire la întrebuințarea de către răposatul ei secretar de pioasă memorie D. A. Sturdza a veniturilor Academiei Române pentru scopurile sale politice, își declară convingerea că activitatea răposatului D. A. Sturdza a adus pe cale de absolut devotament numai cel mai mare folos acestei instituții și trece la ordinea zilei.»

2) a d-lui *General Crainicianu*:

«In interesul Academiei, propun ca să nu se iea în considerație incidentul ridicat de d-l Bianu și străin de Academie, și trece la ordinea zilei.»

3) a d-lui *St. C. Hepites*:

«Academia Română, luând act de declarațiunea făcută de d-l Maiorescu, că nu erà în gândul său de a atinge, în publicațiunea în chestiune, întrucâtvà onorabilitatea răposatului D. A. Sturdza, nici de a pune la îndoeală bunele

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

sale intențiuni și netăgăduitele sale merite pentru Academie, trece la ordinea zilei»

D-l Vicepreședinte *D. Onciul* observă că, fiind trei propuneri, urmează să se decidă ordinea în care ele au să fie puse la vot.

— Se decide a se pune la vot propunerile după ordinea vechimii lor.

D-l *Onciul* constată apoi că membrii nu mai sunt în numărul regulamentar, și ridică ședința, urmând să se facă votarea în viitoarea ședință.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 12/25 MAIU 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *N. Iorga* expune comunicarea d-sale: *Faze sufletești și cărți reprezentative la Români, cu specială privire la legăturile „Alexandriei" cu Mihaiu Viteazul.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

La ordinea zilei se pune votarea propunerilor făcute în ședința precedentă.

Se cetește propunerea d-lui *Iorga*, care se pune la vot cu apel nominal.

Rezultatul votului este: votanți 19, voturi pentru 8, contra 9, fiind și două abțineri.

D-l Președinte anunță că propunerea n'a fost admisă.

D-l *General Crainicianu* declară că retrage propunerea d-sale, asociindu-se la aceea a d-lui Hepites.

D-l *Hepites* dă cetire propunerii d-sale, care, pusă la vot cu apel nominal, întrunește 14 voturi pentru, contra 4, fiind și 1 abținere.

— D-l Președinte anunță că propunerea d-lui *Hepites* s'a aprobat.

D-l *St. C. Hepites* cetește următorul raport al Comisiunii Fondului Otteteleșanu pentru lucrările făcute în 1914—1915

«*Domnilor Colegi,*

«In anul care a trecut, Institutul Otteteleșanu și-a continuat activitatea sa mai tihnită, cu toate că, și în cursul acestui an, au trebuit să se facă câtevà schimbări în personalul școalei, deși una din dorințele esențiale ce avem este tocmai recrutarea unui personal stabil, prin a cărui educațiune și conlucrare să se poată atinge scopul pe care l-a năzuit generosul Ioan Otteteleșanu.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Durerea încercată de întreaga românime prin moartea Regelui Carol a fost cu deosebire resimțită de elevele școalei dela Măgurele, cari toate, dimpreună cu colegele absolvente, au fost desemnate, cu înțelepciunea-I cunoscută, să iea rând între bursierele acestui Institut. Singura ultimă serie din 1914 a fost aleasă de Comisiunea Domniilor-Voastre, din cauză că dânsa a voit să cruțe Suveranului oboseli în mijlocul preocupărilor Sale de înalt ordin de Stat.

«Institutul a luat cu adâncă pietate parte la doliul național, asistând, eleve și corp didactic, la parastasele ce s'au slujit la biserica de lângă școală pentru odihna sufletului Marelui dispărut, la 28 Septemvrie, la 2 Octomvrie, ziua îmmormântării, la cel de 40 zile (6 Noemvrie) și la cel de 6 luni (2 Aprilie 1915).

«Manifestațiuni de pietate a făcut Institutul și pentru încetarea din vieață a fostului nostru Secretar general și membru al Comisiunii Otteteleșanu, Dimitrie Sturdza. In ziua îmmormântării, la 10 Octomvrie, școala în întregime a asistat la tristul parastas oficiat la aceeaș biserică de către parohul ei și profesor al Institutului.

«Starea sanitară a școalei frecventate în cursul anului de 92 de eleve a fost mulțumitoare Ușoare și trecătoare indispoziții au adus în infirmerie pe elevele mai debile. Două cazuri au fost mai serioase, cari au necesitat trimiterea copilelor în sânul familiilor. Ca mijloc de precauțiune, când au fost cazuri de epidemie în țară, s'au suspendat vizitele la Institut ale membrilor familiilor elevelor. Cercetarea generală medicală s'a făcut la fiecare șase luni, când au fost cântărite și măsurate toate elevele de către d-șoara Medic a Institutului.

«Examenele generale de fine de an s'au ținut între 28 Maiu și 18 Iunie, după cari au rămas corigente la câte o singură materie numai două eleve din clasa II, cari în urmă și-au îndreptat notele.

«Examenul de absolvire al elevelor din clasa V s'a ținut în zilele de 23 și 24 Iunie în prezența d-lui Dr. Babeș, delegat al Academiei, a d-lui C. G. Ionescu, profesor la liceul Lazăr, delegat al Ministerului de Instrucțiune, a d-lui Hepites, membru al Comisiunii, și a altor persoane, cari urmăresc cu interes progresele școalei noastre. Toate elevele din clasa V în număr de 16, în urma examenului, au obținut diplome de absolvire. La serbarea ce s'a făcut cu acea ocaziune, d-l Hepites, urmând bunul obiceiu inaugurat de regretatul Ion Kalinderu, a ținut elevelor o cuvântare, după care s'a împărțit la șapte absolvente medalia «Virtutea casnică», înființată în cursul anului pentru a se recompensà dragostea de muncă și conștiința lor curată. Aceste absolvente sunt: Bolgiu Filofteia, Ioan Ana, Bulat Floarea, Popescu Eleonora, Terfaloga Sempronia, Cocârlă Elena și Băcescu Elena. Ele au fost înscrise și în «Cartea de aur» a Institutului.

«La sfârșitul lui Iunie s'a dat vacanță elevelor din clasele II, III și IV,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rămânând în școală cele din clasa V, mai puțin trei, cari au fost libere după prescripția medicală, și mai rămânând încă patru eleve din celelalte trei clase. Cele rămase s'au îndeletnicit în vacanță cu cârpitul rufăriilor, torsul gogoșilor de mătase, grădinăritul, facerea conservelor și cu menajul de curățire a localurilor. Tratamentul lor a fost în așà fel chibzuit, încât să nu simtă depărtarea de familie.

«Concursul de admitere în clasa I-a s'a ținut în ziua de 9 Septemvrie în prezența d-lui Hepites, asistat de d-na Directoare și de d-șoara Lucreția Nicolescu, profesoară de partea literară și după examenul medical făcut de d-șoara Dr. Ștefănescu, profesoară și medic la școală. Au fost 64 concurente, dintre cari s'au admis 16 eleve din țară și 4 din Transilvania.

«Solemnitatea deschiderii cursurilor s'a făcut la 6 Octomvrie sub impresiunea dureroasă a încetării din vieață a Marelui Rege Carol I, în memoria Căruia d-l Hepites, care a asistat la deschidere, a ținut o cuvântare.

«Cursurile s'au ținut regulat cu mici și neînsemnate întreruperi, în cari însă timpul a fost ocupat cu diferite lucrări de ateliere și de reparațiuni ale garderobei.

«La finele fiecărui bimestru, corpul didactic și maestrele au fost întruniți în conferințe spre a se cercetà progresul elevelor și a se discutà diferite chestiuni relative la partea educativă.

«In legătură cu acestea, s'au ținut în cursul anului mai multe cuvântări și conferințe în fața tuturor elevelor, cu subiecte morale, culturale și educative, atât de d-na Directoare, cât și de membrii corpului didactic.

«In ateliere s'au lucrat:

«La rufărie: 200 cămăși, 188 fuste, 72 brasiere, 94 cearșeafuri, 115 fețe de perne, 120 batiste, 61 tulpane, 5 capoate, 21 șorțuri albe, petece de învățătură ale clasei I-a cu diferite puncte: tighel, țesut, feston, butonieră, etc. și alte lucruri pentru expoziție.

«La croitorie: 94 șorțuri de clasă, 30 șorțuri de bucătărie, 50 rochi de iarnă și 85 rochi de vară.

«La țesut: 120 șervete, 80 prosoape, 13 metri borangic, 18 metri pânză în cinci ițe pentru fețe de masă, 20 metri pânză groasă, 20 metri pânză subțire, 91 metri preș românesc pentru dormitoare și clase, etc.

«Dela 3 Noemvrie până la 10 Decemvrie, toată școala, eleve, maestre și profesoare, au lucrat în orele de atelier numai pentru armată: 530 perechi ciorapi și 100 perechi mânuși din lâna procurată de Academie, obiecte cari au fost predate Ministerului de Războiu.

«In cursul anului s'au făcut mai multe reparațiuni și îmbunătățiri localurilor școalei, dintre cari mai însemnate citâm: instalarea caloriferului la corpul principal, care adăpostește clasele I, II și III; refacerea și modificarea cana-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

lizării generale, precum și reparațiunea importantă a corpului de clădire pentru o parte din personalul școalei.

«Ca încheiere adaogem că în trecutul an, școala în total sau în parte, a făcut șapte excursiuni cu scopuri culturale, educative și patriotice, cum a fost aceea dela Călugăreni făcută în ziua de 5 Septemvrie de întregul Institut cu Directoarea în frunte, aceea din valea Prahovei și vizitarea Muzeului de istorie naturală din București.

«Precum știți, Domnilor Colegi, cu începere dela 1 Iunie 1912 s'a decis să se dea tuturor absolventelor Institutului la măritiș, indiferent din ce serie vor fi, dota indicată de Ioan Otteteleșanu, ca fiind posibilă cu vremea, anume de 200 galbeni. In anul trecut s'au căsătorit sub acest regim 13 absolvente, cărora s'a dat ca zestre suma totală de lei 30.550. Facem urări ca ele să devină «bune mame de familie, fără pretenții și fără lux», cum a exprimat dorința prin testamentul său în veci pomenitul Ioan Otteteleșanu, pentru odihna sufletului căruia s'a oficiat atât în anul trecut, cât și în acesta, câte un parastas la biserica din Măgurele în prezența elevelor, personalului școalei și a unuia din membrii Comisiunii D-v. In aceste ocaziuni d-na Directoare a ținut elevelor câte o cuvântare în fața bustului donatorului.

«Membrii Comisiunii: *St. C Hepites, I C. Negruzzi, V. Pârvan.*»

— Raportul se iea spre cunoștință și se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii pentru 1915—16.

— Sunt realeși d-nii: *St. C. Hepites, I. C. Negruzzi, V. Pârvan.*

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice:

«*Domnilor Colegi,*

«Mă grăbesc a vă aduce la cunoștință că astăzi la ora 12 am avut cinstea să fiu primit de M. S. Regina, Căreia i-am comunicat, cu această ocaziune, că Academia Română din prima zi a sesiunii sale generale a crezut necesar a se onorà aclamând în unanimitate pe M. S. Regina ca membru de onoare.

«M. S. Regina a binevoit a se întrețineà cu această ocaziune de mersul Academiei, arătând chiar că scrierile Sale au fost făcute nu în scopul de a trece de autoare, dar în special spre a da bune îndrumări copiilor Săi.

«Din aceasta se poate constatà din nou câtă dreptate aveà, sunt câtevà minute numai, colegul nostru d-l Iorga, când susțineà că Neagoe Basarab erà autorul sfaturilor lăsate în scris pentru moștenitorul său.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Arătând M. S. Reginei, că Academia a ţinut seamă, pe lângă scrierile Sale, pornite dintr'un sentiment atât de laudabil, şi de însuşirile artistice ale M. Sale manifestate într'un mod atât de vădit şi cu un mare sentiment de artă, în lucrările ce a făcut, M. S. Regina mi-a părut că aprobă acest mod de vedere, arătând că ar fi bine ca şi Academia Română să se completeze prin o secţiune de Arte frumoase.

«In ce priveşte participarea M. Sale la lucrările Academiei, cu care ocaziune am dorì să o sărbătorim într'un mod deosebit, M. Sa mi-a manifestat părerea că anul acesta nu este tocmai indicat pentru astfel de serbări şi că rămâne stabilit însă că la anul viitor, MM. LL. vor cinstì Academia cu Inaltele Lor personalităţi».

ŞEDINŢA DELA 13/26 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreşedinte.

D-l *V. Pârvan* zice că în şedinţa de ieri, în absenţa d-sale, a fost ales membru în Comisiunea Fondului Otteteleşanu. Din cauza ocupaţiunilor, d-l Pârvan roagă a se alege un alt coleg în locul d-sale.

— Se alege cu unanimitate d-l *Dr. V. Babeş.*

D-l *St. C. Hepites* ceteşte următorul raport al Comisiunii Dicţionarului despre lucrările din 1914—15:

«Puţine are de spus Comisiunea Dicţionarului despre activitatea ei în anul trecut.

«Ea a simţit cu deosebire adânc durerea pricinuită Academiei prin trecerea la veşnicie a colegului în veci neuitat D. Sturdza. Nimeni dintre noi nu a dat mai puternic îndemn la organizarea şi la înfăptuirea marei şi grelei lucrări a Dicţionarului; nimeni dintre noi nu a urmărit mai de aproape înaintarea pas cu pas a lucrării şi nimeni nu a dat sfaturi mai practice pentru păstrarea bunelor proporţii într'o lucrare, în care alunecarea ispiteşte la fiecare pas. După ce timpurile se vor linişti şi ne vom vedeà iar aşezaţi la lucru în mod normal, d-l coleg Puşcariu vă va arătà, cu competenţa sa specială, cât de mult a contribuit răposatul nostru Secretar general la buna îndrumare a Dicţionarului.

«Evenimentele cari sgudue şi îngrozesc lumea au paralizat în mod deosebit lucrarea Dicţionarului, luându-i pe principalul lucrător, pe d-l coleg S. Puşcariu. D-l Puşcariu, fiind ofiţer de rezervă în armata austro-ungară, a fost

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mobilizat dela întâiele mişcări ale acţiunii de răsboiu. Am avut şi avem până acum ştiri bune despre sănătatea lui, dar orice lucrare la dicţionar i-a fost cu neputinţă.

«După sesiunea trecută s'au tipărit din tomul I, partea II, coalele 6 şi 7, din tomul II coalele 26 şi 27. Coalele 6 şi 26 fusese complet terminate sub controlul d-lui Puşcariu, iar coalele 7 şi 27 fusese văzute de d-sa într'o singură corectură.

«Aşà dar în anul scurs dela sesiunea trecută Dicţionarul a înaintat numai cu 4 coale, cari cuprind cuvintele *cănì-căpriţă* şi *holercă-iarbă*.

«Colaboratorii, cari au sarcina de a grupà, a coordonà materialul adunat pe bilete şi a pregătì întâia redacţiune, au primit cu toţii cutii de fişe spre a-şi continuà lucrarea.

«In faţa nesiguranţei în care s'a aflat oraşul Cernăuţi, unde fusese dus la d-l Puşcariu materialul Dicţionarului împreună cu biblioteca lui specială,— toate acestea au fost aduse aici şi se află în localul Academiei.

«Membrii Comisiunii Dicţionarului: *I. Bogdan, St. C. Hepites, I. C. Negruzzi, Duliu Zamfirescu.*

— Raportul se iea spre cunoştinţă şi se aprobă, după discuţia la care ieau parte d-nii: *Simionescu, Bianu, Antipa, General Crainicianu, Dr. Babeş, Dr. Istrati, Ţiţeica, Iorga, Onciul* şi după ce d-l Vicepreşedinte *Negruzzi* zice că în cursul lucrării ei, Comisiunea Dicţionarului va ţineà seamă de dorinţele exprimate în discuţiunea care s'a făcut.

Se procede la alegerea Comisiunii Dicţionarului pentru 1915—16.

— Sunt realeşi d-nii: *I. Bogdan, St. C. Hepites, T. Maiorescu, I. C. Negruzzi, Duiliu Zamfirescu*; în locul mult regretatului D. Sturdza se alege d-l *C. Giurescu.*

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* comunică scrisoarea primită dela d-l G. Pascu, care mulţumeşte pentru premiul Năsturel ce i s'a acordat pentru lucrarea în manuscris despre: *Sufixele româneşti.*

ŞEDINŢA DELA 14/27 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *I. Bogdan* aminteşte că d-l Filodor, Ministrul ţerii la Atena, a înştiinţat Academiea că d-l Tombazi-Mavrocordat, mare proprietar acolo, posedă o colecţiune de scrisori în limba grecească emanate dela diferite personagii din ţară, între cari şi dela Domnitori, şi că posesorul lor s'a arătat dispus să ni le pună la dispoziţiune spre a se fotografià sau copià pentru Academie. Secţiunea istorică,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

căreia a fost comunicată scrisoarea d-lui Filodor şi lista scrisorilor d-lui Mavrocordat, a ales din acestea 84, cari să fie fotografiate pe cheltueala Academiei, iar plenul, la 5 Maiu, a aprobat propunerea Secţiunii. Mai în urmă d-l Bogdan cercetând la Comisiunea istorică, al cărei preşedinte este, a găsit că toate aceste scrisori au fost copiate de pe originale de către d-l D. Russo, membru în Comisia istorică şi învăţat foarte priceput în asemenea materie. Este prin urmare superfluu a se mai face fotografii pentru Academie, căci copiile Comisiei istorice vor fi publicate de ea şi astfel date spre folosinţa tuturor; de aceea propune a se reveni asupra deciziei dela 5 Maiu.

— Propunerea d-lui *Bogdan* se aprobă şi se decide a se mulţumi d-lui Filodor, arătându-i-se că de pe acele scrisori sunt copii în ţară.

ŞEDINŢA PUBLICA DELA 15/28 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *Dr. V. Babeş* ceteşte comunicarea d-sale: *Cercetări despre pneumonii.*

Şedinţa publică se ridică şi Academia îşi continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* propune ca Academia să facă în cursul acestei sesiuni un pelerinagiu la Curtea de Argeş, şi anume în ziua de Duminică 24 Maiu.

— Propunerea d-lui Preşedinte se aprobă.

D-sa invită apoi membrii Academiei să-i facă onoarea a veni acasă la d-sa Miercuri 20 Maiu, după şedinţă, când le va arătă colecţiunile d-sale.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 14/27 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a decis să facă următoarele propuneri de alegere de membri:

1) a d-lor I. Nistor şi S. Mehedinţi ca membri activi în locul răposaţilor At. M. Marienescu şi D. A. Sturdza;

2) a d-lor Petre Negulescu şi I. C. Filitti ca membri corespondenţi.

— Se decide a se pune la ordinea zilei pentru ziua de Marţi 19 Maiu, după şedinţa publică.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţa dela 14 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a decis să pună la concursul premiului Năsturel de 5.000 lei din 1920 următorul subiect: *Valoarea alimentară a porumbului.* Pentru desvoltarea subiectului, Secţiunea va stabili o programă.

— Se iea spre cunoştinţă.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA DELA 16/29 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *St. C. Hepites* ceteşte următoarea propunere:

«Comisiunea pentru concursul la premiul Dacia-România constată că nu s'a prezentat nici un manuscris şi propune Academiei ca pentru anul 1918 să se pună la concurs acelaş subiect.

«*C. Giurescu, St. C. Hepites, I. C. Negruzzi.*»

— Propunerea Comisiunii se aprobă.

D-l *I. Bianu* observă că în programa lucrărilor sesiunii generale este şi chestiunea dispoziţiunilor ce sunt de luat pentru casa dela Mirceşti. D-sa aminteşte cum, prin act în regulă, nepoatele de fiică ale lui Vasile Alecsandri au dăruit Academiei casa cu ograda şi grădina, în care se găsesc îngropate rămăşiţele pamânteşti ale marelui poet naţional. Folosinţa imobilului a rămas pe vieaţă văduvei poetului, căreia Delegaţiunea a acordat, pentru uşurarea traiului, un modest ajutor viager de 200 lei pe lună. In vara anului trecut d-l Preşedinte Istrati, dimpreună cu d-l Bianu şi d-l Şef al bunurilor, au vizitat imobilul dela Mirceşti şi au constatat că el are trebuinţă de unele reparaţiuni la casă şi împrejmuire şi de unele lucrări de făcut la mormânt. Ar fi bine deci să ne ocupăm astăzi de această chestiune.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* zice că sunt mai multe lucruri de făcut. Mai întâiu casa, care e relativ bună, are nevoie de reparaţiuni radicale la învelitoare; ferestrele trebuesc refăcute şi apoi are nevoe şi de reparaţiuni în interior. Terenul care este de aproape două pogoane trebue împrejmuit; s'ar pune în faţă spre şoseà un grilaj, iar restul împrejmuirii s'ar puteà face şi cu gard ţărănesc. Al doilea: deasupra mormântului lui Alecsandri s'a făcut la început un fel de magazie de scânduri, în care se găsesc rămăşiţe dela îmmormântare: coroane, flori uscate şi altele. In locul acestui şopron şi deasupra mormântului, care acum aparţine neamului prin Academie, să reconstituim o mică biserică în stilul celor ale lui Ştefan cel Mare, care să coste cam vreo 30.000 lei. Intr'însa s'ar păstrà şi lucrurile cari se găsesc acum în magazia de scânduri. Mai departe: din casa dela Mirceşti să se facă un fel de muzeu naţional, în care, pe lângă lucrurile ce au rămas într'însa dela poet, să se adune toate acelea cari au avut vreo legătură cu el. In acest scop d-l *Dr. Istrati* a dăruit anul trecut întreaga d-sale colecţiune de acest fel. Un profesor sau institutor pensionar să fie însărcinat cu supravegherea muzeului şi el să dea

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

vizitatorilor explicaţiunile necesare. Toate aceste lucrări s'ar face într'o perioadă de 4—5 ani. Pe lângă acestea, ar trebuì ca, chiar de acum, să trimitem la Mirceşti pe o persoană cunoscătoare a evenimentelor din preajma Unirii, care să culeagă dela d-na Alecsandri amănunte din vieaţa poetului, informaţiuni şi impresiuni despre obiceiurile şi ocupaţiunile lui, întrebuinţarea camerelor şi altele, cari toate să servească apoi la întocmirea unei monografii-călăuze. Ar fi bine deci ca Academia să dea Delegaţiunii autorizaţie să facă aceste lucrări, începând cu reparaţiunile de cari s'a vorbit la început, apoi un plan pentru biserică, înjghebarea muzeului, etc.

D-l *General Gr. Crainicianu* zice că Delegaţiunea ar trebuì să facă mai întâiu studiile necesare şi să prezente un plan cu devizele respective, pentru ca Academia să ştie ce fonduri are de acordat.

— Asupra acestei chestiuni se face discuţiune, la care ieau parte d-nii *Bianu*, *Onciul*, *Antipa*, *Giurescu*, *Simionescu*, *Negruzzi*, şi după care d-l Preşedinte *Istrati* zice că va aduce într'o şedinţă viitoare propunerile d-sale în scris şi atunci Academia va vedeà mai lămurit care este dorinţa Delegaţiunii.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* prezentă extractul din *Revue scientifique* dela 1 Martie st. n. 1915 cu conferinţa d-sale: *La Roumanie. — Son Passé, son Présent et son Avenir*, conferinţă ţinută la Sorbona, în ziua de 4 Fevruarie st. n. 1915, sub patronagiul comitetului «Franţa-România» şi sub preşedinţa d-lui Alfred Croiset, Decanul Facultăţii de litere din Paris.

ŞEDINŢA DELA 18/31 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *G. Ţiţeica* ceteşte următorul raport al Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1914—15:

«*Domnilor Colegi*,

«Comisiunea aleasă de Domniile Voastre pentru examinarea lucrărilor Academiei făcute în anul încheiat 1914 — 15 se uneşte cu Secretarul nostru general, ca să constate cu îngrijorare desfăşurarea evenimentelor ce sgudue lumea întreagă de aproape zece luni. Să sperăm că după o frământare aşà de grozavă neamurile se vor aşezà în matca lor naturală şi, mai prevăzătoare, îşi vor căutà propăşirea pe căi paşnice.

«Noi cei din România priviam cu oarecare încredere furtuna deslănţuită, căci aveam la cârma destinelor noastre pe adânc înţeleptul Rege Carol I,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

care purtà încă cu vigoare cei 75 ani sărbătoriţi anul trecut. De aceea nu se poate prinde în cuvinte durerea neamului întreg la vestea stingerii din vieaţă a întemeietorului Regatului Român. Academia, aşà de strâns legată de preocupările culturale ale marelui Rege, a simţit cu adâncă mâhnire pierderea celui dintâiu Preşedinte de onoare şi Protector al ei. Testamentul Său, comoară de preţioase învăţături, care — ca o pioasă amintire — se va gravà în bronz în aula viitoarei clădiri a Academiei, cuprinde înalta atenţiune pe care o aveà Regele Carol pentru Instituţia noastră şi lucrările ei.

«Cu o deosebită durere ne asociem la evocarea memoriei fostului nostru Secretar general D. A. Sturdza, răpit din mijlocul nostru la câtevà zile după stingerea din vieaţă a Regelui Carol. Om de stat de primul ordin, patriot veghetor la înaltele interese ale ţerii, cunoscător numismat, D. A. Sturdza a fost mai ales un aprig apărător — icoană sfântă de imitat — al intereselor Academiei. Sub ochii săi, neadormiţi până în ultimul moment, s'a desfăşurat întreaga activitate a Academiei timp de 40 ani.

«In anul acesta de grea încercare pentru noi, am mai avut durerea să pierdem dintre membrii activi pe Dr. At. Marienescu, membru de aproape 34 ani al Secţiunii istorice, la lucrările căreia din oboselile vârstei nu mai puteà luà parte în timpurile din urmă; iar dintre membrii corespondenţi şi străini am avut părerea de rău să pierdem pe N. Dobrescu, I. Mihályi şi Dr. E. Kałuzniacki, câteşi trei dela Secţiunea istorică, şi pe A. Lecomte du Noüy dela Secţiunea literară.

«Tuturor acestor colegi trecuţi la veşnicie Academia le păstrează neştearsă amintire.

«Academia a luat parte cu deosebită bucurie la serbătorirea de către elevii săi a colegului nostru Dr. V. Babeş, cu împrejurarea împlinirii vârstei de 60 ani.

«Ca şi în anii trecuţi, în cursul anului încheiat s'au făcut numeroase comunicări, atât în şedinţele publice, din ce în ce mai cercetate, cât şi în şedinţele ordinare. Unele din ele — ale d-lor Iorga, Crainicianu şi Duiliu Zamfirescu — au avut, precum erà şi natural, legătură mai mult sau mai puţin strânsă cu evenimentele actuale.

«Din publicaţiunile Academiei ţinem să relevăm de o parte numeroasele lucrări ale Secţiunii istorice, de alta însemnătatea tot mai mare pe care o capătă *Buletinul Secţiunii ştiinţifice* sub harnica priveghere a d-lui Hepites.

«Comisiunea constată cu mulţumire sufletească că activitatea Bibliotecii şi a Cabinetului numismatic este în creştere, căci aceasta învederează de o parte bună organizare, de alta preocupări culturale din ce în ce mai întinse.

«Atenţie deosebită trebue să se dea diferitelor fonduri şi legate. Comisiunile speciale alese să se ocupe cu supravegherea lor au arătat prin ra-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

poarte mersul instituțiunilor, burselor și premiilor întreținute de fiecare fond în parte. Să adresăm colegilor, membri în acele Comisiuni, mulțumiri călduroase pentru munca depusă și pentru încrederea, pe care o răspândesc astfel în afară, de buna administrare a fondurilor ce se încredințează Academiei. Să sperăm că și pe viitor toți membrii acestor comisiuni se vor preocupà, ca și până acum, cu aceeaș râvnă de interesele fundațiunilor ce li se încredințează.

«Și anul acesta, ca și în anii precedenți, la unele din premiile Academiei s'au prezentat lucrări numeroase, mai ales de cele tipărite. La premiile cu subiecte date lucrările prezentate sunt puține, iar la trei dintre acestea nu s'a prezentat nici o lucrare.

«Incheind acest raport, trebue să constatăm că, potrivit tradițiunilor aproape fixate în Academie, activitatea ei, atât pe tărâmul național, cât și pe acela al cercetărilor științifice propriu zise, devine din ce în ce mai spornică. Inaintașii noștri, cari au pus bazele acestei Instituțiuni, au adus deci servicii reale culturii românești.

«Cu această constatare, menită să ne inspire încredere în viitor, Comisiunea iea act de raportul asupra lucrărilor făcute în curgerea anului 1914—1915.

«Memprii Comisiunii: *C. Giurescu, T. Naum, G. Țițeica.*»

— Raportul se iea spre cunoștință și se aprobă, după ce d-l Președinte exprimă mulțumiri membrilor din Comisiune.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 19 MAIU (1 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l S. Mehedinți, membru corespondent, cetește comunicarea d-sale: *Dreptul națiunilor mici din punctul de vedere al științelor exacte.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

La ordinea zilei se pun propunerile Secțiunii istorice pentru alegerea de membri activi în acea Secțiune a d-lor I. Nistor și S. Mehedinți și de membri corespondenți a d-lor Petre Negulescu și I. C. Filitti.

D-l *N. Iorga* cetește următoarea expunere asupra activității științifice a d-lui I. Nistor:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Propun ca membru activ al Academiei Române pe d-l I. Nistor.

«Raportul călduros făcut de d-l I. Bogdan pentru alegerea ca membru corespondent a d-lui Nistor mă dispensează a insistà asupra lucrărilor sale anterioare acestei alegeri. Se poate spune în scurt, că nici odată nu s'au făcut studii de istorie culturală într'o mai largă rază cu privire la trecutul Moldovei bucovinene decât ale sale, iar scrierile d-lui Nistor despre istoria comerţului moldovenesc sunt rezemate pe cea mai atentă despoiare a materialelor, destul de risipite, şi duc la rezultate cari sunt în cea mai mare parte definitive.

«De atunci activitatea sârguincioasă şi fecundă a tânărului profesor dela Cernăuţi a urmat fără întrerupere. Am arătat în *Revista istorică* excepţionala importanţă a lucrării sale despre «Români şi Ruteni în Bucovina», menită să înlăture neadevăruri dăunătoare nouă, datorite publicistilor ruteni şi germani.

«Alegând astăzi ca membru activ pe d-l Nistor vom dovedì în acelaş timp călduroasa iubire ce o poartă Academia reprezentanţilor culturali ai acelor ţinuturi de peste graniţă, a căror soartă formează astăzi mai mult decât oricând preocupaţia de căpetenie a întregului nostru popor.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 25; voturi pentru 22, contra 3.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea a întrunit două treimi din voturi şi proclamă pe d-l *I. Nistor* membru al Academiei în Secţiunea istorică.

D-l *I. Bogdan* ceteşte următoarea expunere asupra activităţii ştiinţifice a d-lui S. Mehedinţi:

«Propunându-vă astăzi să alegeţi membru activ al Secţiunii istorice pe d-l Simion Mehedinţi, profesor de geografie la Universitatea din Bucureşti şi unic reprezentant al acestei ştiinţi în învăţământul nostru superior, vă voiu amintì numai principalele sale lucrări de specialitate, completând lista dată în raportul prin care a fost recomandat la 1 Aprilie 1908 membru corespondent al Secţiunii literare (1), unde printr'o tradiţie ce n'ar trebuì să fie părăsită au intrat până acum aproape excluziv filologi, oameni de litere şi critici.

«D-l S. Mehedinţi s'a făcut încă dela 1899, când şi-a luat doctoratul în filozofie la Universitatea din Leipzig—nu mult după aceea a fost numit profesor universitar, — dar mai ales dela 1907 încoace, când a luat direcţiunea «Convorbirilor Literare», în al căror comitet de redacţie fusese mai mulţi ani,

(1) Cf. *Analele Academiei Române*, Desbaterile, vol. XXX, p. 172—173.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

— așà de cunoscut prin scrierile, cursurile și conferințele sale, precum și prin congresele de geografie organizate în anii din urmă, încât nu găsesc necesar să înșir articolele mai mici din jurnale și reviste,—la vremea lor mai toate cu oarecare răsunet în publicistica noastră, care printre puținii ei fruntași îl numără și pe d-sa.

«Iată lista lucrărilor ce ne privesc mai de aproape pe noi:

1) *Ueber die kartographische Induktion.* Leipzig 1899.

2) *Problemele geografiei ca știință despre Cosmos.* București 1900.

3) *Eterogeneitatea celor patru sfere.* București 1900.

4) *Asupra unui caz de omologie.* București 1900.

5) *Le géographie comparée d'après Peschel et Ritter.* Paris 1901, în *Annales de géographie.*

6) *Introducere în studiul geografiei* (patru disertații inaugurale). București 1904.

7) *Antropogeografia și întemeietorul ei Fr. Ratzel.* București 1904.

8) *Die rumanische Steppe (mit einer Karte),* articol din scrierea festivă pentru Fr. Ratzel, apărută la Leipzig în 1904.

9) *România* (schiță geografică). București 1907.

10) *Curs de geografie:* patru manuale de geografie generală pentru învățământul secundar, în mai multe ediții, completate cu *Atlasul* editat la 1905.

«Un al cincilea care cuprinde «*geografia țerilor românești*» a fost aprobat în manuscris de Ministerul Instrucțiunii; împrejurările răsboinice din acest an au împiedecat până acum tipărirea lui.

11 și 12) *Unirea Principatelor din punct de vedere geografic. Perspective asupra Dunărei și asupra țărmului vecin al Mării Negre până la Carol I:* două articole în *Convorbiri Literare*, anul 1909, cari împreună cu altele de cuprins analog vor formà un volum de «Studii antropogeografice.

13) *Aplicări antropogeografice în sfera etnografiei, istoriei și științelor învecinate*, în *Anuarul de geografie și antropogeografie* din 1909—1910.

14) *Chestia orientală din punct de vedere geografic și etnografic*, în *Buletinul Societății Geografice* pe anul 1914.

Articole mai mici, însă tot de cuprins științific, sunt următoarele din «Buletinul Societății Geografice» și «Convorbiri Literare»:

15) *Insula Șerpilor și periplul lui Arian;*

16) *L'écorce terrestre aux poles;*

17) *Asupra analogiei celor doi poli;*

18) *Geografia în învățământul secundar;*

19) *Locul geografiei în clasificarea științelor;*

20) *Concepția materialistă a istoriei.*

«De interes mai mult educativ și politic sunt broșurile:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

21) *Către noua generație* și 22) *Poporul*. București 1912 și 1913; cea din urmă are oarecari puncte de contact cu etnografia.

«Fără să intru în analiza cuprinsului acestor scrieri, pe care mi-o rezerv pentru altă ocaziune, pot să afirm că ele au impus pe d-l S. Mehedinți atențiunii Secțiunii istorice a Academiei Române, deoarece sunt lucrări de valoare în deobște recunoscută în domeniul geografiei și antropogeografiei, doctrine de cari istoricii trebue să ție seamă în cercetările lor, mai ales când ei se ocupă cu problemele obscure privitoare la începuturile istorice ale popoarelor de astăzi.

«D-l Mehedinți s'a impus însă și mai mult atențiunii noastre prin activitatea sa didactică, d-sa fiind unul din profesorii cei mai distinși ai Universității din București, distins nu numai prin valoarea și varietatea cursurilor, ci și prin forma aleasă a expunerii. Rezultatul activității sale de 15 ani este că avem acum o sumă de tineri, cari cultivă cu succes studiul geografiei și cari își publică lucrările lor în *Anuarul de geografie și antropogeografie*, înființat tot de d-sa. Nu de mult a ieșit al patrulea volum al acestui Anuar.

«D-l Mehedinți este în sfârșit unul din scriitori noștri cei mai buni. D-sa caută mereu să-și îmbogățească stilul și din izvorul pururea viu al graiului popular și din cărțile scriitorilor noștri vechi și noi. Calitățile sale de scriitor au făcut la 1908 pe Secțiunea literară să-l aleagă membru corespondent al ei; meritele sale științifice și didactice, predilecțiunea ce arată pentru studiile istorice și pentru feluritele științe auxiliare ale istoriei noastre trebue să ne facă acum a-l trece dela acea secțiune ca membru activ la Secțiunea istorică».

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanți 25; voturi pentru 21, contra 4.

D-l Președinte anunță că propunerea a întrunit două treimi din voturi și proclamă pe d-l *S. Mehedinți* membru al Academiei în Secțiunea istorică.

D-l *D. Onciul* cetește următoarea expunere asupra activității pe terenul științelor sociale a d-lui Petre Negulescu:

«D-l Petre P. Negulescu, profesor de istoria și enciclopedia filozofiei la Universitatea din București, recomandat de Secțiunea istorică să fie ales membru corespondent, a publicat următoarele scrieri:

1. *Critica apriorismului și empirismului*. București 1892.
2. *Impersonalitatea și morala în artă*. Convorbiri Literare, 1893.
3. *Religiunea și arta*. Conv. Lit., 1894.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

4. *Psihologia cosmogoniilor*. Arhiva Societăţii ştiinţifice din Iaşi, 1895.
5. *Socialismul şi arta*. Conv. Lit., 1895.
6. *Psihologia stilului*. Bucureşti 1896. (O teorie nouă a stilului, întemeiată pe natura stărilor afective şi pe transformările ce ele încearcă în expresie).
7. *Filozofia în vieaţa practică*. Conv. Lit., 1896.
8. *Polemice*. Bucureşti 1896.
9. *Bacalaureatul*. Conv. Lit., 1897.
10. *Lucruri vechi*. (Critica teoriei lui H. Taine asupra influenţei mediului). Conv. Lit, 1898.
11. *Rolul ideilor în progresul social*. In volumul «Omagiu pentru T. Maiorescu», 1900.
12. *Criza morală contimporană*. Articole în «Tribuna Conservatoare», Iaşi 1903.
13. *Spiritualismul francez*. Conv. Lit., 1906.
14. *Şcoala din Padua*. Conv. Lit., 1909.
15. *Filozofia Renaşterii*. 2 vol. Bucureşti 1910—1914.

«Reputaţiunea d-lui Negulescu, ca unul din cei mai distinşi profesori ai universităţilor noastre de acum 20 de ani, cum şi ca scriitor de acum 23 de ani, mă dispensează de a intrà în amănunte cu privire la valoarea şi meritul recunoscut al activităţii sale ştiinţifice şi literare. Mă mărginesc numai a constatà că opul său din urmă: *Filozofia Renaşterii*, din care vol. I a apărut în 1910, vol. II în 1914, este netăgăduit cea mai însemnată şi cea mai aleasă lucrare ce există în literatura noastră asupra istoriei filozofiei.

«E o carte foarte bine scrisă», — zice d-l Iorga, în recensiunea ce a publicat asupra vol. II (*Revista istorică*, No. 4, Aprilie 1915)—«dând idei juste «într'o excelentă rânduire a materiei... Cartea ar trebui să fie mult cetită. «Atâtea idei se exprimă într'o formă de o limpeziciune perfectă. Şi se poate «vedeà dintr'însa cât de vechi sunt toate adevărurile şi... toate rătăcirile».

«Incă după primul volum al *Filozofiei Renaşterii*, apărut în 1910 după o serie de 14 alte scrieri din domeniul filozofiei, alegerea d-lui Negulescu, ca reprezentant al ştiinţelor sociale în Secţiunea istorică, se impuneà. Alegându-l acuma, după apariţia celui de al II-lea volum al acestei scrieri atât de însemnate, se repară o scăpare din vedere».

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 24; voturi pentru 18, contra 6.

— D-l Preşedinte, constatând rezultatul votului, proclamă pe d-l Petre Negulescu membru corespondent al Academiei în Secţiunea istorică.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *D. Onciul* cetește următoarea expunere asupra activității pe terenul istoric a d-lui I. C. Filitti:

«D-l Ion C. Filitti, diplomat al Școalei de științe politice și doctor în drept dela Facultatea din Paris, director în Ministerul Afacerilor străine, ne-a atras mai de mult atenția prin publicațiunile sale istorice. Aceste publicațiuni sunt:

1. *Incercări de reforme în Muntenia sub Grigore Vodă Ghica (1822—1827)*. Convorbiri Literare, 1906.

2. *Documente inedite relative la epoca regulamentară*. Convorbiri Literare, 1908 și 1909; Viața Românească, 1908 și 1910; Revista de istorie, arheologie și filologie, 1909 și 1910; Analele Academiei Române, Mem. Secț. ist., 1912.

3. *Așezământul cultural al Mitropolitului Dositei Filitti.* Cu o analiză a evenimentelor din Țara-Românească între anii 1787—1812 și cu informațiuni din izvoare grecești puțin accesibile privitoare la secol. XVI—XVIII. București 1911.

4. *Din arhivele Vaticanului.* Vol. I. Documente bisericești (1353—1699). Vol. II. Documente politice (1526—1788). București 1913.

5. *Corespondența Domnilor și boierilor români cu Metternich și cu Gentz între anii 1812—1828.* Analele Acad. Rom. Mem. Secț. ist., 1914.

6. *Domniile române sub Regulamentul Organic, 1834—1848.* Lucrare premiată de Academia Română în 1913 cu premiul Năsturel. București. 1915.

7. *Lettres et extraits concernant les relations des Principautés roumaines avec la France* (1728—1810). București 1915.

«Prin aceste publicațiuni, cari se disting prin metodă științifică, cum și prin expunere aleasă, cu formă deosebit de îngrijită, autorul a adus contribuțiuni din cele mai prețioase, atât ca material nou, cât și ca rezultate originale, pentru istoria noastră.

«Incă pe timpul studiilor sale la Școala de științe politice din Paris, d-l Filitti a început să facă cercetări istorice în arhivele Ministerului de Externe al Franței, unde a dat de urmele corespondenței păstrate în arhiva Ambasadei franceze dela Constantinopole, privitoare la relațiile Principatelor române cu Franța în timpul Fanarioților, pe care a publicat-o de curând, corespondență interesantă atât din punct de vedere diplomatic, cât și mai ales prin amănuntele nouă asupra stării din lăuntru a Principatelor.

«Intors în țară, a continuat cercetările sale în Arhivele Statului, în arhiva Ministerului de Externe și la Academia Română, al căror rod sunt publicațiunile asupra domniilor pământene dela 1822 până la 1848, o lucrare premiată de Academie.

«Ca Secretar de legațiune la Roma, în anii 1909 și 1910, a făcut cercetări în Arhivele Vaticanului, din cari a publicat cele două volume de documente inedite dintre anii 1353 și 1788.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Aceste cercetări și studii, îmbrățișând mai ales epoca Fanarioților și domniile pământene după Fanarioți până la 1848, dovedesc continuele preocupațiuni științifice ale d-lui Filitti în legătură cu serviciul diplomatic, căruia studiul aprofondat al istoriei mai nouă din izvoare de întâia mână, ce d-sa urmărește cu atâta asiduitate, e chemat să aducă cele mai însemnate foloase. Din acest punct de vedere, asemenea activitate științifică merită cu atât mai multă recunoștință.

«Pentru aceste cuvinte, Secțiunea istorică recomandă alegerea d-lui Ion C. Filitti ca membru corespondent.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanți 24; voturi pentru 21, contra 3

— D-l Președinte constată rezultatul votului și proclamă pe d-l I. C. Filitti membru corespondent al Academiei în Secțiunea istorică.

ȘEDINȚA DELA 20 MAIU (2 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vicepreședinte.

D-l Vicepreședinte *I. C. Negruzzi*, deschizând ședința zice: Văd cu plăcere în mijlocul nostru pe noii noștri colegi, d-nii *Mehedinți* și *Nistor*, pe cari îi rog să primească felicitările Academiei cele mai călduroase. Alegerea domniilor lor este o răsplată bine meritată și totodată un îndemn ca să lucreze mai departe, cu aceeaș râvnă, pe terenul științific.

D-l *S. Mehedinți* zice: Domnule Președinte, Domnilor, ați binevoit a mă chemà printre membrii activi ai Academiei Române.

Luând loc printre D-voastre, vă rog mai întâiu să primiți adâncile mele mulțumiri, și dați-mi voie să adaog și o făgăduință.

Imi dau seama că prețul muncii individuale e foarte relativ,— mai ales în ramura științei de care mă ocup. Ceeace altădată se învechià într'un veac, azi se învechește uneori într'un singur an. Chiar marea operă a lui Humboldt nu mai prezentă azi decât un interes istoric.

E însă o lature a vieții, unde năzuința către ideal e cevà mai aproape de realizat: e laturea etică.

De aceea, recunoscând deplin datoria mea specială de a ajutà tânăra noastră mișcare geografică, voiu considerà în acelaș timp

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ca o datorie tot aşà de mare să ajut cu cel mai deplin devotament şi menirea etică a acestei instituţii care, alături de Universitate, e cel mai înalt regulator nu numai intelectual, dar şi moral al fiecărei generaţii.

Făgăduesc aceasta cu toată hotărîrea, care poate fi într'un suflet omenesc şi nădăjduesc că faptele nu vor desminţi niciodată această făgăduinţă.

D-l *I. Nistor* zice: Domnule Preşedinte, Domnilor Colegi, consider alegerea de membru activ al Academiei Române de cea mai mare cinste şi mai înaltă distincţie de care se poate învrednici un cercetător român. Vă exprim deci mulţumirea şi recunoştinţa mea cea mai profundă pentru această alegere care mă onorează aşà de mult şi promit în acest moment sărbătoresc că voiu promovà din răsputeri sublimele scopuri pe cari le urmăreşte Academia, care cu drept cuvânt trece de supremul areopag al gândirii şi simţirii româneşti. Mă voiu străduì mai ales să contribuiu la lărgirea cunoştinţelor noastre despre trecut şi la trezirea dragostei şi interesului pentru el în cercurile cele mai largi.

— Cuvântările d-lor *Mehedinţi* şi *Nistor* sunt primite cu însufleţire colegială.

Ministrul de Răsboiu înştiinţează că, potrivit cererii Academiei, o comisiune compusă din şapte generali şi ofiţeri superiori a fixat următorul subiect pentru marele premiu militar «General Ioan Carp şi Maria Carp» de 7.000 lei din 1918 dimpreună cu programa tratării subiectului:

Până unde şi în ce direcţiune este folositor a se împinge militarismul şi militarizarea in naţiune, şi întru cât oştirea poate fi „Şcoala naţiunii“?

„Programa:

«Autorul va trebuì să lămurească mai întâiu noţiunile «militarism», «militarizare» şi «Şcoala naţiunii»; — ele având o valoare schimbătoare, argumentaţiunile teoretice vor trebuì susţinute prin exemple din diferite perioade şi popoare; această explicaţiune se va întinde mai cu seamă asupra centrelor străine imitate de noi şi asupra evoluţiunii lucrurilor la noi. Va fi interesant de a distinge perioade de acalmie, de avânt şi de tensiune; se vor studià fenomenele militarizării şi ale militarismului la noi şi în alte ţeri cu urmările lor bune sau rele.

«Autorul va studià după aceasta direcţiunile în cari se poate afirmà «Şcoala naţiunii». Nu se vor uità perioadele de inerţie, nici acele de exagerări unilaterale; exemplele istorice aduse vor fi documentate.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Autorul va trebuì să expună părerile sale asupra pregătirii directe și indirecte pentru răsboiu. Armata fiind un factor de educațiune civică, —amănuntele acestei chestiuni se vor studià asemenea prin exemplificare — se va arătà în ce împrejurări ea poate realizà idealul propus, cari sunt piedicile de învins sau condițiunile cari ar înlesnì cârmuitorilor unui stat și comandanților militari misiunea lor în timp de pace. Soluțiunea problemei conduce în mod logic la apreciațiuni asupra antimilitarismului, în special asupra doctrinei care condamnă istituțiunea armatei ca stearpă. Pentru fiecare direcțiune în care s'ar puteà afirmà oștırea ca factor civilizator sau cultural, se va studià până unde se poate realizà lucrul, fără a distrage trupa sau comandanții dela menirea lor de căpetenie. Acest capitol va da loc la apreciațiuni asupra corpului ofițeresc și subofițeresc ca castă, ca elită sau din contră ca mediu prielnic deformațiunilor profesionale. Cercetările pot fi împinse în această privință foarte departe și vor fi cu atât mai interesante, cu cât autorul va aduce exemple mai concrete, mai vorbitoare și mai bine documentate ; din numărul lor, acele referitoare la noi vor fi de mare preț pentru concluziunile finale.

«Aceste concluziuni se vor potrivì nevoilor noastre speciale și naționale pe de o parte și posibilităților de realizare pe de altă parte; ele vor fi utile și interesante în cazul că autorul va fi în stare să înțeleagă perioada noastră contimporană ca rezultat al trecutului și cu aspirațiunile naționale ale viitorului.

«Astfel problema dă loc la cercetări istorice, la critici sociologice și la expuneri asupra chestiunilor celor generale privitoare la apărarea națională.

«Problema, deșì complexă, totuș este îngrădită prin textul subiectului, precum el este formulat ; deșì autorul este circumstrâns într'un anumit domeniu, totuș este liber în acest cadru de a împinge studiile în toate direcțiunile, conform gustului și culturii sale».

— In conformitate cu dispoziția din testamentul răposatei Maria General Carp, Academia iea cunoștință de subiectul și programa fixate de Comisia Ministerului de Răsboiu.

— D-l *V. Pârvan* prezentă darea de seamă a lucrărilor arheologice făcute de d-sa anul trecut și se roagă ca Academia, care i-a acordat din bugetul pe 1914—15 un ajutor de 5.000 lei, să-i acorde în noul buget pe 1915—16 suma de 15.000—20 000 lei pentru continuarea lucrărilor de desgropare a ruinelor Histriei.

— Se recomandă Secțiunii istorice.

D-l *St. C. Hepites* prezentă următoarea propunere:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Intr'o bună administraţiune măsurile de prevedere trebuesc să aibă precădere. Academia Română a avut totdeauna aceasta în vedere şi, în acest scop, a luat câtevà dispoziţiuni foarte bune, printre cari vom cità crearea fondului de rezistenţă pentru moşiile sale.

«Tot în această categorie trebue să punem regulamentarea gradaţiunilor personalului din serviciile Academiei, precum şi regulamentarea retragerii la pensiune pentru funcţionarii din biurourile sale, pentru corpul didactic al şcoalelor dependinte de ea şi pentru funcţionarii ei de orice fel.

«Suntem în ajun de a împlinì, ca instituţiune de Stat, o jumătate de secol şi nici odată în Academie — la cunoştinţa mea — nu s'a pus chestiunea poziţiunii membrilor ei «căzuţi în neputinţă», aşà după cum se exprimă art. 90 din Regulamentul general al Academiei.

«După părerea mea, cred că a sosit momentul să ne ocupăm şi de această chestiune şi de aceea am onoare a propune ca Academia să binevoească a întocmì o Comisiune, cu sarcina de a studià şi a prezentà, în viitoarea sesiune generală, un proiect de organizare a dispoziţiunii prevăzute, cu privire la membrii Academiei, în art. 90 din Regulamentul general.

— In urma discuţiunilor, la cari ieau parte d-nii *Iorga*, *Istrati*, *Pârvan*, *Zamfirescu*, *Bianu*, *Bogdan*, *Crainicianu*, *Hepites* şi *Poni*, propunerea se pune la vot şi se respinge.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DELA 22 MAIU (4 IUNIE 1915).

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *Dr. G. Marinescu* ceteşte comunicarea d-sale: ***Un caz de isterie durând mai multe luni, cu câtevà consideraţiuni asupra naturii isteriei.***

D-l *I. Nistor* ceteşte comunicarea d-sale despre: ***Emigrările de peste munţi în Moldova şi Bucovina.***

ŞEDINŢA DELA 23 MAIU (5 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se cetesc procesele verbale ale Secţiunii ştiinţifice pentru şedinţele dela 19 şi 23 Maiu, prin care se arată că Secţiunea a decis:

a) Să propună a se tipărì în volum separat lucrarea d-lui Zach. C. Panţu,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Orhidaceele din România şi în *Anale* lucrarea d-lui Sim. St. Radian, *Contribuţiuni la flora bryologică a României. Hepaticae cu thal.*

— Propunerile se aprobă.

b) A nu se acordà premiui Lazăr de 5.000 lei nici unuia din cele două manuscrise cu subiectul: *Politica agrară a României* şi a se pune la concurs din nou acelaş subiect, când premiul va fi disponibil.

— Deciziunea Secţiunii se iea spre cunoştinţă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Am regretat cu toţii că, la lucrările acestei sesiuni, n'au putut venì harnicii noştri colegi de peste hotar şi cu atât mai mare este deci bucuria mea să salut între noi pe colegul corespondent dela Sălişte, d-l Dr. Ioan Lupaş, unul din cei mai vrednici luptători ai neamului. Şi d-sa n'a venit cu mâna goală; ne-a adus două lucrări: *Contribuţiuni la istoria Românilor, 1780—1792* şi *Episcopul Vasile Moga şi profesorul Gheorghe Lazăr,* cea dintâi spre a fi tipărită şi a doua spre a fi şi cetită în şedinţă publică.

D-l Dr. Ioan Lupaş mulţumeşte pentru dragostea frăţească cu care a fost întâmpinată venirea d-sale. Ar fi venit încă dela începutul sesiunii generale, dar două cauze l-au împiedicat: întâiu, sfieala de a păşì pragul Academiei, această cea mai înaltă instituţiune culturală a Românilor; al doilea, evenimentele cari frământă Europa. Anul trecut mi-aţi făcut marea onoare de a mă alege printre membrii corespondenţi ai Academiei, şi aceasta nu atât pentru modestele mele lucrări, ci cred mai mult pentru a fi încurajat să continuu în cercetările mele istorice. Pentru aceasta mulţumesc Academiei şi în acelaş timp exprim rugămintea ca şi în viitor să ne purtaţi aceeaş dragoste frăţească.

— Cuvintele d-lui Lupaş sunt primite cu simţiminte colegiale, iar lucrările d-sale se recomandă Secţiunii istorice.

D-l *St. C. Hepites* ceteşte următoarea propunere a Delegaţiunii:

«Academia Română, devenind proprietara caselor cu locul împrejmuitor dela Mirceşti, în cari a trăit Vasile Alecsandri şi unde se află şi mormântul său, prin însuş faptul că a primit această donaţiune, atât de dorită, şi-a luat sarcini pe cari trebue neapărat să le îndeplinească.

«Academia are dela început îndatorirea de a îngrijì pe viitor de mormântul marelui poet, precum şi de casa, parcul şi gospodăria, cari l-au adăpostit în timpul vieţii.

«Academia va căută ca în casele lui Vasile Alecsandri să adune tot ce priveşte vieaţa acestei glorii naţionale, precum şi a contimporanilor mai apro-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

piați persoanei sale, cu cari a luptat și s'a consfătuit, adeseori chiar la Mircești, pentru renașterea României.

«Mirceștii vor deveni astfel un loc de pelerinaj pentru nouăle generațiuni.

«Pentru aducerea la îndeplinire a acestor dorințe este necesar a se îndeplini următoarele lucrări, cari comportă două feluri de cheltueli, din cari unele se vor face odată pentru totdeauna și altele cari vor constitui un mic, dar nou capitol în bugetul Academiei

«Cheltuelile ce urmează a se face odată pentru totdeauna sunt următoarele:

a) Reparațiunea completă a casei,

b) Reparațiunea atenanselor,

c) Imprejmuirea locului în mărime aproape de un hectar,

d) Facerea unui monument pe mormânt, care ar fi de dorit să aibă forma unei biserici din timpul lui Ștefan cel Mare și în care să se păstreze și obiectele ce se află acum în baraca de lemn.

«Prima lucrare, care urmează să se facă chiar anul acesta, consistă în repararea completă a casei.

«Anul viitor se va face reparația atenanselor și împrejmuirea.

«Pentru aceasta se va trimite o persoană de încredere, arhitect, care să facă devizul necesar, anunțându-se în urmă licitațiunea pentru reparațiuni, sau însărcinându-se un antreprenor bine cunoscut cu îndeplinirea lucrărilor.

«Cu această ocaziune se va face și devizul pentru repararea atenanselor, precum și pentru împrejmuire, care cată să fie mult mai îngrijită în partea din spre fața casei, paralelă cu calea principală și unde se află și mormântul.

«Aceste lucrări urmează însă a se execută în primăvara anului 1916.

«In ce privește monumentul de pe mormânt, el este imperios cerut a se face cât mai curând, deoarece baraca actuală, datând de aproape 25 ani, abià se mai ține pe picioare.

«Va trebuì anunțat un concurs între arhitecții români, arătându-li-se partea ce vor luà la această operă de recunoștință națională, pentru care nu vor primì nici o răsplată bănească.

«Proiectele vor trebuì trimise până la finele anului, urmând ca Academia să le studieze și să le aprobe pe cele ce va crede că sunt mai meritorii, în luna lui Ianuarie 1916; iar în Fevruarie se va anunță licitațiunea pentru facerea lucrărilor, cari vor trebuì începute cel mai târziu în cursul lunii Aprilie 1916.

«Cheltuelile ce Academia va aveà de făcut mai în urmă vor consistà în facerea câtorvà vitrine și a unei lăzi de fier, în care să se păstreze obiectele cari se vor adunà în acest mic muzeu «Vasile Alecsandri».

«Cheltuelile anuale, ce urmează treptat a se pune în bugetul Academiei, vor fi următoarele:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

1. Un custode al colecțiunilor însărcinat cu primirea vizitatorilor, cărora le va da cuvenitele explicațiuni, precum și cu paza și administrarea întregei gospodării, numit cu deosebire dintre institutorii sau profesorii mai de vază, pensionari, cari vor aveà acolo locuința, uzufructul arborilor roditori, loc de grădină și cele necesare pentru gospodărie și care va mai primi lunar și o sumă de lei 150.

2. Un servitor-grădinar cu salariul de 80 lei lunar cu locuință, care în tot timpul anului va îngriji de întreținerea grădinii, de curățenia salelor muzeului și a curții, fiind sub ordinele custodelui în tot ce privește buna regulă a gospodăriei.

«La aceste cheltueli trebue să se adauge și o sumă aproximativ anuală de lei 1.500, necesară pentru reparațiuni, încălzit, asigurări, semințe, instrumente agricole și de gospodărie.

«Credem însă necesar ca grădinarul-servitor să fie numit cu începere dela Martie viitor, pentru ca astfel cu încetul să poată reface parcul, care lasă mult de dorit și să refacă drumurile și aleele ce sunt în rea stare.

«Deocamdată se va pune în bugetul pe 1915—16 aproximativ suma de lei 1.200, iar pentru reparațiunea casei suma de lei 8.000; în total deci se va pune în bugetul actual suma de lei 9.200.

«In anul viitor se vor înscrie iarăș sumele necesare pentru reparațiuni și sumele pentru întreținerea gospodăriei.»

— In urma câtorvà lămuriri date de d-l Președinte, propunerea Delegațiunii se aprobă cu unanimitate.

D-l *N. Iorga* cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 23 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a acordat, cu un singur vot contra, d-lui M. Șerban premiul Demostene Constantinide de 4.000 lei pentru scrierea sa: *Problemele noastre social-agrare*. București 1914.

— Deciziunea Secțiunii se iea spre cunoștință.

ȘEDINȚA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 25 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a aprobat următorul program pentrù desvoltarea subiectului: *Valoarea alimentară a porumbului*, pus la premiul Năsturel de 5.000 lei din 1920:

«A. Cercetări experimentale asupra schimburilor nutritive la animale hrănite exclusiv cu porumb.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

a) Determinarea coeficientului de digestibilitate,
b) Măsura schimburilor de azot,
c) Măsura schimburilor respiratoare,
d) Calorimetrie,
e) Ergografie.
«B. Cercetări asupra schimburilor nutritive la om, a cărui rație alimentară are ca bază mămăliga.
«C. Cercetări asupra schimburilor nutritive la oamenii atinși de pelagră și asupra relației dintre această boală și alimentația cu porumb.
«D. Cercetări comparative asupra valorii nutritive a porumbului nou și vechiu».

D-l *St. C. Hepites* zice că a păstrat toate caietele de pe cari d-sa a învățat la Ploești în clasa IV-a primară (în 1861) contabilitatea. Crezând că prezentă un interes pentru istoria învățământului la noi, d-l Hepites dăruește pentru colecțiunile Academiei aceste caiete în număr de șase.

D-l *I. Bianu* prezentă din partea autorului lucrarea scrisă în limba rusească: *Activitatea literară a lui Dosofteiu, Mitropolitul Sucevei*, de St. N. Ciobanu. Autorul este un Român basarabian rătăcit foarte departe de pământul românesc, căci este acuma profesor la liceul din Jitomir în Rusia; a luat doctoratul în filozofie la Universitatea din Chiev și a învățat românește în urma unei corespondențe dintre dânsul și d-l Bianu timp de doi ani.

D-l *I. Bianu* comunică următoarele deciziuni ale Secțiunii literare:
a) Secțiunea a acordat 1.000 lei, adică jumătate din premiul Neuschotz, pentru singurul manuscris prezentat la concurs cu subiectul: *Cari industrii casnice țărănești ale Românilor s'ar puteà încurajà și perfecționà și prin ce mijloace?*
Se deschide plicul care cuprinde numele autorului și se constată că el este Pantelimon Diaconescu, învățător în comuna Ciuperceni, județul Gorj.
— Deciziunea Secțiunii se iea spre cunoștință.
b) Secțiunea propune a se publică în *Anale* scrierea d-lui Dimitrie Marmeliuc, *Figuri istorice românești în cântecul poporal al Românilor*, și în publicațiunea *Din vieața poporului român* culegerea d-lui Iosif Popovici, *Poezii populare române.*
— Propunerile Secțiunii se aprobă.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința dela 23 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a acordat premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei d-lui G. Galaction pentru volumul său: *Bisericuța din Răzoare*, iar premiul Adamachi l-a împărțit după cum urmează: lei 2.000 d-lui Constantin Gane pentru scrierea: *Amintirile unui fost holeric;* lei 1.500 d-lui Ion Dra-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

goslav pentru lucrările: *Povestea trăsnetului* şi *Poveşti de Crăciun*, lei 1.500 d-lui Mihail Lungianu pentru scrierile sale: *Zile senine* şi *Insăilări*

— Deciziunile Secţiunii se ieau spre cunoştinţă.

D-l *I. Bianu* atrage atenţiunea asupra faptului consemnat în acest proces verbal, că Secţiunea a admis, după propunerea d-lui *Delavrancea*, ca rapoartele cari nu conchid la premiare să nu se publice în *Anale*, deşi d-l Bianu a arătat în Secţie, că propunerea este contrară articolului 16 din Regulamentul premiilor, după care *toate* rapoartele trebuesc publicate, cum s'a practicat dela începutul Academiei. Numitul articol, în partea lui finală, lasă Secţiunilor dreptul de a hotărî să nu se publice *numai* rapoartele speciale «despre scrierile de prea mică însemnătate». D-l Bianu referă cazul Academiei spre a decide.

D-l *B. Delavrancea* zice că autorii se prezentă la un premiu cu credinţa că îl vor luà. Premiul se dă unui singur autor în urma raportului elogios şi uneori şi cu critica cuvenită. Restul autorilor nepremiaţi sunt de două categorii: unii cari pentru lucrările lor au rapoarte cu concluziuni de premiare; alţii cu concluziuni de nepremiare şi uneori cu critici aspre. Cele dintâi rapoarte se publică; pentru ce s'ar publică şi cele de al doilea? I se pare nepotrivit d-lui Delavrancea, ca un autor venit la Academie să ceară un premiu, să se aleagă în urmă—nu cu premiul—ci cu o critică a lucrării lui, publicată în *Anale*.

D-l *D. Onciul* zice că alineatul final al articolului 16 dispune ca Secţiunile să poată hotărî a nu se publică rapoartele despre scrierile de *prea mică însemnătate*. Secţiunea literară trebuià să constate cari sunt acele scrieri, ceeace n'a făcut; ea a hotărît ca *toate* rapoartele cu concluziuni de nepremiare să nu fie tipărite. Aceasta e contra Regulamentului, căci articolul 16 în primul alineat zice: «Atât rapoartele speciale, cât şi procesele verbale ale Comisiunii de 12 şi ale Secţiunilor, *se vor tipărì* în *Anale*»

D-l *I. C. Negruzzi* zice că principiul stabilit de art. 16 este ca toate rapoartele să se publice. De aceea d-sa este de părere ca raportorii înşişi să hotărască tipărirea sau netipărirea rapoartelor lor, cari au concluziuni negative.

— Părerea d-lui Negruzzi se aprobă.

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* aminteşte că, potrivit art. 7 din Statute, durata sesiunii generale este de 25 zile, începând dela 1 Maiu. Astăzi deci ar urmà să închidem sesiunea din acest an. Cum însă mai sunt lucrări de făcut, propun, conform art. 24 din Regulament, să prelungim sesiunea—prelungire care poate fi cel mult de 5 zile.

— Se decide cu unanimitate prelungirea sesiunii generale până la 30 Maiu.

— După propunerea d-lui Preşedinte, se decide ca mâine, după şedinţa publică, să se pună la ordinea zilei alegerea Secretarului general.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *I. Bianu* ceteşte următorul proiect de regulament întocmit de Comisiunea compusă din d-nii *Babeş*, *Bogdan* şi d-sa pentru bursele din Fondul «A. F. Robescu»:

«In testamentul A. F. Robescu se prescrie:

«Las şi leg în plină şi absolută proprietate Academiei Române moşia «mea Căputeasca din judeţul Râmnicul-Sărat, din al cărui venit va subven-«ţionà şi va întreţineà în străinătate doi tineri studioşi în ramura ce Aca-«demia va găsì cu cale şi mai mult în folosul ţerii».

«Arenda actuală este de 10.000 lei (zece mii) minus jumătate fonciera lei 418 în sarcina proprietăţii. Rămâne deci venit net *Lei 9.582*.

«Cele două burse obligatorii se vor da cu următoarele regule:

«1. Fiecare din cele două burse va fi acordată de către una din Secţiunile Academiei pe rând.

«2. Fiecare Secţiune va hotărî specialitatea de studiat, programul studiilor şi localităţile. unde vor trebuì făcute studiile.

«3. Bursele, după felul studiilor şi după localităţi, vor fi de 250—350 lei pe lună, suma fixându-se la fiecare bursă în deosebi.

«4. In afară de bursă se mai dau bursierului cheltuelile de înscriere la studii, plata cursurilor, cheltuelile de laborator şi cheltuelile de călătorie o singură dată pentru mers la studii şi întors în ţară.

«5. Când bursierul va fi fost autorizat sau însărcinat să facă călătorii de studii şi cercetări, i se va da echivalenţa adaosului de cheltueli, care se va hotărî precis totdeauna când i se va da însărcinarea sau autorizarea şi i se face cunoscut oficial.

6. La sfârşitul fiecărui an bursierii vor raportà Academiei despre studiile şi examenele făcute. Asemenea vor raportà despre călătoriile şi cercetările speciale cu cari vor fi însărcinaţi. Aceste rapoarte vor fi însoţite, în cât va fi posibil, cu probe autentice.

7. Orice sumă rămasă necheltuită din venitul anual va fi capitalizată la Fondul «A. F. Robescu».

— Regulamentul se pune la vot şi se admite cu unanimitate.

D-l *I. Bogdan*, ca Preşedinte al Comisiei istorice a României, prezentà ultima lucrare apărută în Buletinul Comisiei, anume: *Cronica Ghiculeştilor. Un nou letopiseţ al Moldovei (1695—1754)* de d-l D. Russo, membru în Comisie. D-l Bogdan relevă însemnătatea acestei lucrări din două puncte de vedere: importanţa textului şi al doilea frumuseţea tiparului din textul grecesc.

— D-l Preşedinte exprimă mulţumiri d-lui Bogdan şi autorului.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *I. Bianu* ceteşte raportul prezentat de d-l Advocat I. Boteni asupra situaţiei legatului lăsat Academiei de răposatul Teodor Stănescu, consistând din suma de 520 000 lei, din cari 105.000 lei la dispoziţia Academiei şi restul de 415 000 cu diferite destinaţii culturale şi de binefaceri Concluziunea raportului este că Academia poate hotărî acceptarea legatului, întrucât din inventariarea averii, care încă nu s'a terminat, se constată că numai în efecte, numerar şi creanţe este sumă îndestulătoare (560 000 lei), din care să se acopere legatul Academiei.

— In urma unei scurte discuţiuni, se admite părerea d-lui *Poni* ca Delegaţiunea să prezente plenului propunerile ei asupra acceptării legatului.

Dela Secţiunea istorică se primeşte propunerea de a se publică în *Anale* scrierile d-lui Dr. I. Lupaş, membru corespondent: *Contribuţiuni la istoria Românilor ardeleni, 1780—1792* şi *Episcopul Vasile Moga şi profesorul Gheorghe Lazăr*, aceasta din urmă după ce autorul o va ceti într'o şedinţă publică.

— Propunerea Secţiunii se aprobă şi se decide a se ţineă şedinţă publică Miercuri 27 Maiu (9 Iunie), pentru lectura d-lui Lupaş.

Se ceteşte procesul verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa dela 25 Maiu (7 Iunie), prin care se arată că Secţiunea a decis să propună plenului alegerea d-lui N. Docan ca membru corespondent în locul vacant ce este în acea Secţiune.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în şedinţa de mâine.

D-l *D. Onciul* zice că ieri cea mai mare parte din membrii Academiei au făcut un pelerinagiu la Curtea de Argeş şi au depus o coroană de flori naturale pe mormântul Regelui Carol. Au fost primiţi apoi de Maiestatea Sa Regina Elisabeta, care s'a interesat ca în totdeauna de lucrările Academiei. In acest pelerinagiu d-l Ministru al Instrucţiunii şi al Cultelor I. G. Duca a binevoit să însoţească pe membrii Academiei, cărora în urmă le-a oferit masa dela amiazi. Călătoria a fost înlesnită de d-l Ministru al Lucrărilor publice Dr. Angelescu, care a pus la dispoziţie un tren special. Cred că sunt interpretul simţimintelor tuturor, propunând să se treacă în procesul verbal al şedinţei de astăzi mulţumirile pe cari Academia le adresează d-lor Ministri Duca şi Angelescu. Mulţumiri exprimăm şi d-lui coleg Simionescu pentru osteneala ce şi-a dat ca Secretar general al Ministerului Instrucţiunii şi d-lui Primar din Curtea de Argeş.

— Propunerea d-lui Onciul se primeşte cu unanimitate.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 26 MAIU (8 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l *Duiliu Zamfirescu* cetește comunicarea d-sale: *Visătorul de vise.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

La ordinea zilei se pune alegerea de Secretar general.

D-l *N. Iorga* zice că unii membri erau cândvà de părere să se aleagă Secretar general unul din cei trei Secretari ai Secțiunilor. D-sa, ca Secretar al Secției istorice, declară că nu împărtășește această părere și prin urmare nu-și pune candidatura la Secretariatul general, dar atrage atențiunea Academiei că acum, când a venit mementul să dăm un înlocuitor lui Dimitrie Sturdza, memoriei căruia nu putem în deajuns mulțumi pentru tot binele ce l-a făcut acestei Instituțiuni, trebue să ne gândim foarte serios la persoana care urmează să înlocuească pe Dimitrie Sturdza. Atribuțiunile Secretarului general sunt fixate de art. 17 din Statute, care dispune: «Secretarul general al Academiei, întru ce privește lucrările de competința întregului corp academic, regulează lucrările pregătitoare pentru desbateri, ține procesele verbale ale ședințelor, face raporturi anuale despre activitatea Academiei și a Secțiunilor, veghează tipăririle Academiei.

«Secretarul general întreține, în numele Academiei, toată corespondența externă și internă cu autoritățile țerii și cu particularii, întru ceeace privește lucrările literare și științifice ale Academiei.

«El are direcțiunea imediată a Cancelariei Academiei, de care este răspunzător.»

Cum se vede, Secretarul general trebue să aibă o cultură aleasă și multă putere de muncă, însușiri pe cari răposatul Sturdza le aveà cu prisosință.

Să dăm prin urmare votul nostru cu chibzuința cuvenită, fiind vorba, putem zice, de soarta Academiei pe șapte ani.

D-l *General Crainicianu* observă că, din Statute și Regulamente, se constată că Secretarul general are, în afară de însărcinările date de art. 17, și atribuțiuni de administrație, căci el face parte din Delegațiune, care este organul administrativ al Academiei, și împreună cu Președintele constituesc factorii esențiali ai ei. Secretarul general pregătește lucrările de administrație și trebue să cunoască prin urmare tot mecanismul acestei administrații.

D-l *N. Iorga* observă că, potrivit art. 18 din Statute, Secretarul general

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

reprezentă numai a cincea parte a Delegațiunii, atribuțiunea lui principală rămânând conducerea literară și științifică a Academiei.

Discuțiunea se închide.

Se procede la vot pentru alegerea Secretarului general.

— Rezultatul votului este: votanți 25; au întrunit d-l *P. Poni* 11 voturi, d-l *I. C. Negruzzi* 10, d-l *St C. Hepites* 3 și d-l *I. Bianu* 1.

— D-l Președinte, anunțând rezultatul votului, zice că nici unul din colegii votați n'a întrunit două treimi și deci urmează să se facă mâine o nouă votare.

D-l *P. Poni* mulțumește membrilor cari i-au dat votul, dar, precum a spus și mai nainte câtorvà colegi, cari i-au propus locul de Secretar general, d-sa nu poate să primească sceastă însărcinare din două motive: întâiu, pentrucă art. 16 din Statute cere ca Secretarul general să fie ales dintre membrii reședinți în București; al doilea, pentrucă sarcina de Secretar general este prea grea pentru vârsta și puterile d-sale. Este adevărat că de câțivà ani locuește în Capitală ținut de o însărcinare publică, dar este decis ca peste puțină vreme să se retragă și să se stabilească la Iași. De aceea roagă pe colegii, cari l-au votat, să nu persiste în hotărîrea lor și să dea voturile altei persoane.

D-l Președinte amintește că astăzi mai este la ordinea zilei propunerea Secțiunii istorice de a se alege d-l N. Docan membru corespondent în locul vacant din acea Secțiune.

D-l *D. Onciul* cetește următoarea expunere asupra lucrărilor și activității istorice a d-lui Docan:

«Domnul Nicolae Docan, director în Ministerul Afacerilor străine, recomandat de Secția istorică să fie ales membru corespondent în locul devenit vacant prin alegerea d-lui Ion Nistor ca membru activ, are următoarele publicațiuni:

1. *Die Münzen des moldauischen Fursten Stefan des Grossen.* Blätter für Munzfreunde, 1902.

2. *Notiță despre monetele lui Petru Mușat. Analele* Acad. Rom. Mem. Secț. Ist., XXX.

3 *Despre elementele cronologice în documentele românești. Anal.* Acad. Rom. Mem. Secț. Ist. XXXII.

4. *Studii privitoare la numismatica Țerii-Românești. I. Bibliografii și documente. Anal.* Acad. Rom. Mem. Secț. Ist., XXXII.

5. *O povestire în versuri încă necunoscută despre domnia lui Mavrogheni Anal.* Acad. Rom. Mem. Secț. Lit, XXXIII.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

6. *Memoriu despre documentele cartografice privitoare la răsboiul din 1787—1791. Anal.* Acad. Rom. Mem. Secț. Ist, XXXIV.

7. *Explorațiuni austriace pe Dunăre la sfârșitul veacului al XVIII-lea. Anal.* Acad. Rom. Mem. Secț. Ist., XXXVI.

«Prin aceste scrieri, publicate între anii 1902—1914, d-l Docan s'a afirmat ca un cercetător foarte asiduu și metodic al numismaticii românești, în care specialitate d-sa este recunoscut ca cel mai bun cunoscător, cum și ca un foarte meritos colecționar, având o colecție prețioasă la care lucrează de mai mulți ani. Pe lângă numismatică, d-sa a făcut și studii asupra cronologiei vechilor documente românești, cum și asupra cartografiei țerilor noastre, în care privință a dat contribuțiuni importante pentru istoria noastră. Aceste studii și cercetări ale d-lui Docan se disting prin metodă științifică, ca și prin expunere aleasă și îngrijită, cum nu mai puțin și prin rezultatele nouă ce a obținut.

«Pentru aceste cuvinte, Secția istorică recomandă alegerea d-lui Nicolae Docan ca membru corespondent.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanți 24, voturi pentru 22, contra 2.

— D-l Președinte anunță că propunerea a întrunit două treimi și proclamă pe d-l N. Docan membru corespondent al Academiei în Secțiunea istorică.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DELA 27 MAIU (9 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

Părintele Dr. I. Lupaș, membru corespondent, expune comunicarea sa: *Episcopul Vasile Moga și profesorul Gheorghe Lazăr.*

Ședința publică se ridică și Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l Vicepreședinte *D. Onciul* ocupă scaunul prezidențial.

Se cetește și se aprobă procesul verbal al ședinței precedente.

Se cetește procesul verbal al Comisiunii premiului Năsturel de 4.000 lei pentru ședința dela 26 Maiu, prin care se arată că Comisiunea a acordat premiul d-lui *M. Codreanu* pentru scrierea sa: *Statui-Sonete.* Iași 1914.

— Deciziunea Comisunii se iea spre cunoștință.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Se ceteşte următorul proces verbal al Delegaţiunii cu No. 1.111 dela 27 Maiu:

«Având în vedere că, în şedinţa dela 25 Maiu 1915, s'a decis ca Delegaţiunea să prezente plenului o propunere cu privire la acceptarea legatului lăsat Academiei de răposatul Teodor Stănescu;

«Având în vedere testamentul deschis la 2 Maiu înaintea Tribunalului Ilfov, Secţia II;

«Având în vedere raportul prezentat de d-l Advocat I. Boteni, căruia i s'a dat procură pentru facerea lucrărilor de contencios în această afacere,—raport prin care, după ce se analizează testamentul consistând din trei piese şi se rezumează inventarele făcute până acum, se arată:

a) legatul în totalul lui este de lei 520.000;

b) din acest legat, o sumă de 105.000 lei este lăsată la libera dispoziţiune a Academiei;

c) venitul restului de 415.000 lei este destinat pentru scopuri culturale sau de binefacere (Facultăţii de Teologie, Institutului Otteteleşanu, Şcoalei normale a Asociaţiei, la şcoale primare, biserici, etc.) şi soţiei sale ca rentă viageră venitul la 60.000 lei;

d) că fondul destinat Institutului Otteteleşanu de 40.000 lei tot Academia îl va administrà şi că la acest fond va fi să se adaoge şi cei 60.000 lei pentru renta soţiei, la încetarea din vieaţă a acesteia;

e) din inventarele făcute până acum, căci operaţia nu e încă terminată, se constată că averea mobilă consistând din efecte, numerar şi creanţe se ridică la suma de 560.000, lei din care se poate acoperì legatul Academiei;

«Având în vedere cele arătate mai sus;

«Considerând că scopurile cărora defunctul destină venitul legatului, în afară de cel lăsat la libera dispoziţie a Academiei, sunt cea mai mare parte în cadrul activităţii ei, adică scopuri culturale;

«Delegaţiunea propune plenului ca, potrivit art. 85 din Regulamentul general, să decidă acceptarea legatului lăsat Academiei de defunctul Teodor Stănescu.»

— Propunerea Delegaţiunii se aprobă cu unanimitate.

Se procede la a doua votare pentru alegerea Secretarului general.

Rezultatul votului este: votanţi 24; au întrunit d-l *I. C. Negruzzi* 15 voturi, d-l *St. C. Hepites* 3, d-l *I. Bianu* 1, fiind şi 5 buletine albe.

D-l Vicepreşedinte *D. Onciul* anunţă că nici unul din colegii votaţi n'a întrunit două treimi şi deci urmează ca în şedinţa de mâine să se facă a treia votare.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA DELA 28 MAIU (10 IUNIE) 1915

Preşedinţa d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

D-l Preşedinte *Dr. C. I. Istrati* aduce la cunoştinţă că s'a primit o scrisoare dela d-l I. C. Filitti care mulţumeşte pentru alegerea d-sale de membru corespondent. Pentrucă vede pe d-l Filitti în sala şedinţelor, d-l Preşedinte felicită pe noul coleg şi zice că Academia, în dorinţa ei de a-şi asocià elemente tinere, se bucură de alegerea făcută în persoana d-lui Filitti, căruia îi urează bun venit în mijlocul ei.

D-l I. C. Filitti zice: Luând pentru întâia dată cuvântul în această incintă, unde se adună elita cugetării româneşti, ţin să vă reînnoesc încredinţarea recunoştinţei mele pentru cinstea deosebită ce mi-aţi făcut, chemându-mă alături de D-voastre. Titlurile mele nu sunt decât nesfârşita D-voastre îngăduinţă faţă de nişte slabe încercări de până acum, şi via mea dorinţă de a mă face demn, de aci înainte, de o asemenea cinste.

Purtam de mult mare dragoste acestei instituţiuni, pe care o privesc, prin firea îndeletnicirilor mele, mai ales ca tezaurul în care se păstrează cu atâta îngrijire, spre folosul ştiinţei, monumentele trecutului nostru. Adesea m'am gândit, cu părere de rău, la arhivele particulare închise cercetătorilor, fără a fi de folos nici celor ce le deţin, cari de cele mai multe ori nici nu ştiu ce ele cuprind. Se poate însă nădăjduì că mulţumită încrederii pe care această instituţie o inspiră, va tot sporì numărul celor convinşi că interesele lor corespund cu cele obşteşti, întru cât nicăeri mai bine ca acì rămăşiţele trecutului nu sunt ferite, pentru totdeauna, de înstrăinare sau de risipire.

Ca un modest prinos adus Academiei Române, căreia mă mândresc a aparţineà de acum înainte, cer voie să ofer şi eu prea puţinele acte originale mai însemnate din colecţia mea:

Un hrisov slavon din 12 August 1596, prin care marele Mihai milueşte, cu satul Ponorelul (azi Ponoarele) din Mehedinţi pe Lupul al 2-lea paharnic— poate marele paharnic Lupu Mehedinţeanu de mai târziu, — şi-i întăreşte totodată cumpărăturile făcute la Tâmna, Lacul şi Cernaia, toate în Mehedinţi.

Alt hrisov, românesc acesta, cu pecetea în ceară atârnată, cu data de 22 Aprilie 1662, emană dela cel de al doilea domn Ghiculesc, Grigorie Vodă, şi priveşte satul Tântava al mânăstirii Tismana. Acest hrisov este interesant din mai multe puncte de vedere. In titulatură se cuprinde încă: «în Almaş şi Făgăraş Herţeg». Se aminteşte de Mihai Viteazul, când a mers «în ţara Ardealului de s'au pus crai»; de arhimandritul Serghie dela Tismana, pe care Mihai l-a pus «episcop în sfânta episcopie ce se chiamă Muncaci în ţara Ungurească». Se vorbeşte de ţiitoarea lui Radu Vodă Şerban, Elina,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

fata popii lui Costandin din București și jupâneasa lui Neagoe logofăt din Târgoviște ; de Costantin postelnicul, fiul Elinei, viitorul Constantin Voevod Șerban și de fratele de mamă al acestuia, Radu paharnicul. In fine, hrisovul face parte dintr'o serie de acte păstrate prin arhive, privitoare la satul Tântava, foarte interesante pentru istoricul proprietății în Țara-Românească.

Al treilea hrisov e din 30 Decemvrie 1691. Prin el Constantin Brâncoveanu întărește lui Alexandru vel logofăt, feciorul marelui ban Gheorma, numeroasele cumpărături pe cari tatăl și fiul le făcuseră în mai multe sate din județul Ialomița, mai ales în Alexeni. Este interesant pentru istoricul formării marei proprietăți. De acest pergament mă despart mai cu greu, pentrucă-mi amintià de bătrânii mei, carı-l păstrau cu deosebită îngrijire, ca pe dovada pipăită a legăturilor, vechi acum de 300 de ani, cu ocina mea de moșie Alexenii.

Un hrisov mai recent, pe hârtie, cu data de 19 Fevruarie 1802, e dat de Mihail Vodă Suțu în favoarea schitului Găvanele din județul Buzăului. Schitul la care se referă actul lui Suțu nu se află în locul chiar unde se află biserica de azi dela Găvanele. La începutul anului 1802 mai existau în locul numit Fundătura două schituri, unul de călugărițe, altul de călugări. Acesta din urmă fusese făcut de piatră la 1790 și i se ziceà Găvanele. La 1802, în urma hrisovului lui Suțu, a fost dărâmat de cutremur și s'a refăcut la 1803, de lemn, în locul unde se află astăzi, cu ajutorul episcopului Costandie Filitti, care a dat și locul din jurul schitului pentru hrana părinților, și al altor boieri și boiernași, ale căror pomelnice sunt transcrise într'un catastif, pe care am de asemenea onoarea a-l depune aci.

Sfârșesc cu beratul, păstrat în obișnuitul sac de mătase roșie, dela finele lui Iunie 1834, prin care sultanul Mahmud II conferă iftiharul în briliante marelui vornic, mai apoi mare ban, Mihalache «din dinastia principilor Ghica, boier din Valahia, care face parte din moștenitul meu teritoriu împărătesc». Banul Mihalache erà fratele lui Alexandru Vodă, cel dintâiu domn regulamentar.

Acestea zise, încă odată, Domnilor, vă mulțumesc.

— D l Președinte mulțumește d-lui Filitti în numele Academiei pentru prețioasele daruri cu cari a îmbogățit colecțiunile istorice ale Academiei.

La ordinea zilei se pune pentru a treia și ultima oară alegerea Secretarului general.

Rezultatul votului este: votanți 24; d-l *I. C. Negruzzi* a întrunit 16 voturi, d-l St. C. Hepites 3, d-l P. Poni 1, fiind și 4 buletine albe.

— D-l Președinte, anunțând rezultatul votului, zice că d-l *I. C. Negruzzi* a fost ales Secretar general pe șapte ani, 1915—1922.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *I. C. Negruzzi* ocupă locul Secretarului general și zice:

Domnilor Colegi, viu să vă exprim adânca mea recunoștință pentru încrederea ce ați avut în mine, alegându-mă Secretar general al Academiei Române.

In cursul de aproape o jumătate de secol, de când există Instituțiunea noastră, un mare număr din bărbații cei mai însemnați ai neamului nostru au fost Prezidenți ai Academiei. Pentru a nu vorbì decât de câțivà din cei încetați din vieață, voiu cità pe Eliade-Rădulescu, Laurian, Ion Ghica, Sturdza, Kogălniceanu, Barițiu, N. Kretzulescu, Aurelian, Kalinderu și alții.

Dar dacă am avut numeroși Prezidenți, Secretari generali am avut numai trei: cel dintâiu a fost învățatul arheolog și minunatul prozator Alexandru Odobescu, căruia în bună parte îi datorim organizarea Instituțiunii noastre. Silit însă să plece în străinătate, el a trebuit să părăsească însărcinarea ce Academia îi dăduse și a fost înlocuit cu regretatul V. A. Urechiă, harnicul cercetător al letopisițelor române. In curând s'a produs însă neînțelegere în sânul membrilor Academiei.

Deosebirile de caracter și de păreri nu ne deprinsesem încă să le înlăturăm prin amabilități și concesiuni reciproce, cum se obișnuește în cercurile învățate în țerile cu civilizație mai veche. Regretatul Urechiă părăsì Secretariatul la începutul sesiunii generale din 1884. Așà a fost de mare confuziunea într'un moment, încât s'a numit până la finele acelei sesiuni Secretar provizoriu poetul nostru Gheorghe Sion Abià la sfârșitul sesiunii s'a ales Secretar pe 7 ani regretatul Dimitrie A. Sturdza și de atunci datează prosperitatea Academiei, căci pot zice cu toată convingerea că lui i se datorește buna îndrumare a Instituției.

Bismarck, după ce a făcut unirea patriei sale, fiind aclamat în Reichsrath, a zis deputaților: «Eu am ajutat ca Germania să se suie călare; datoria d-v. este de acum s'o faceți să meargă înainte». Tot așà se poate spune de D. Sturdza în ce privește Academia Română. El a așezat Instituția călare pe șea, iar noi am dat pinteni armăsarului ca să se repeadă înainte și putem spune, fără a ne lăudà pe noi înșine, că astăzi Academia se bucură de mare autoritate și vază în întreg neamul românesc. Colecțiile neprețuite ce am adunat, biblioteca ce pune la dispoziția iubitorilor de învățătură, bursele ce dăm, premiile ce împărțim, școalele ce întreținem, toate lucrările noastre făcute cu absolută dezinteresare și cu deplină nepărtinire și competență ne-au dat un prestigiu pe care trebue să fim geloși a-l întreține. Dovadă despre acest prestigiu este pe de o parte puțina critică ce ni se face la noi într'o țară, unde de sus până jos nimic nu rămâne necriticat și neocărît fără cruțare; pe de altă parte averile bogate ce ne vin cu îmbelșugare atât prin donațiuni printre vii, cât și cu limbă de moarte, donații ce arată desăvâr-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

șita încredere ce are lumea română în buna și conștiințioasa întrebuințare a averilor lăsate.

Cât despre mine, pe care altă dată m'ați ales Prezidentul d-v., dacă n'am avut atunci alte merite mai mari, am făcut cel puțin atât că totdeauna am încercat și cel mai des am izbutit colțurile cele aspre și ascuțite să le rotunjesc și să le netezesc. Iar acum, dacă nu pot aveà autoritatea neuitatului meu predecesor, care a ocupat mai bine de o jumătate de veac situațiile cele mai înalte în Statul român, cel puțin pot promite că voiu lucrà cu tot focul și cu toată dragostea pentru propășirea Instituțiunii noastre, care ne este așà de scumpă tuturora. Cu această promisiune vă mulțumesc încă odată, Domnilor Colegi, pentru onoarea ce mi-ați făcut.

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* exprimă mulțumiri d-lui *Hepites*, care a condus cu vrednicie sarcina provizorie de Secretar general.

Dela d-l P. P. Negulescu se primește scrisoare de mulțumire pentru alegerea sa de membru corespondent.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința dela 27 Maiu (9 Iunie), prin care se arată că Secțiunea a luat următoarele deciziuni :

a) a se tipărì în *Anale* lucrarea d-lui Dragoș C. Protopopescu : *Studiu despre stilul lui Cantemir ;*

b) a ales pe d-nii *I. Bianu, Al. Philippide* și *S. Pușcariu* în Comisiunea care să examineze lucrările ce se vor prezentà la premiul Adamachi din 1916 cu subiectul : *Numele de familie la Români;*

c) Secțiunea și-a constituit biuroul pe 1915—16, realegând Președinte pe d-l *N. Gane* și Vicepreședinte pe d-l *I. C. Negruzzi;*

d) a se face 500 exemplare din toate reproducerile elementelor decorative din Evanghelia dela Oxford din 1429 prin mijlocirea d-lui N. Mișu, Ministrul țerii la Londra. Evanghelie scrisă în mânăstirea Neamțului de Gavriil Monahul, fiul lui Urie;

e) Secțiunea propune pe d-nii Artur Gorovei și Al. Tzigara-Samurcaș să fie aleși membri corespondenți în cele două locuri vacante din Secțiune

— Deciziunile Secțiunii literare se ieau spre cunoștință și se aprobă.

— Se decide a se pune la ordinea zilei în ședința de astăzi alegerea d-lor Gorovei și Tzigara-Samurcaș.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii istorice pentru ședința dela 27 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a decis :

a) a se acordà d-lui *V. Pârvan*, pentru continuarea săpăturilor dela cetatea Histria, 15.000 lei din cari 5.000 din suma rezervată special pentru acest scop, 5.000 din suma disponibilă după acoperirea cheltuelilor Secțiunii și 5.000 lei din bugetul anului viitor ;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

b) a se pregăti publicarea materialului pentru istoria comercială și economică a Moldovei dela 1780 până la 1850, care se află în hârtiile familiei Adamachi, păstrate în colecțiunea Academiei;

c) Secțiunea a respins dela premiare singurul manuscris prezentat la premiul Alexandru Ion Cuza de 20.000 lei cu subiectul: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.*

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință.

D-l *St. C. Hepites* citește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 28 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a luat următoarele deciziuni:

a) suma pusă la dispozițiunea Secțiunii pentru 1915—16 de lei 46.426,14 să fie întrebuințată după cum urmează: lei 5000 pentru tipărirea lucrării d-lui Zach. C. Panțu: *Orhidaceele din România;* lei 23.000 pentru *Memoriile Secțiunii*, *Buletin*, remunerări și altele; lei 18.426,14 se vor capitalizà în efecte;

b) a se publicà în *Anale* lucrarea d-lui Dr. Teodor Mironescu: *Bronchoree muco-membranoasă.*

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință și se aprobă.

La ordinea zilei se pune propunerea Secțiunii literare de a se alege membri corespondenți d-nii Artur Gorovei și Al. Tzigara-Samurcaș.

D-l *I. Bianu* cetește următoarea expunere asupra activității și scrierilor d-lui Gorovei:

«După marele Alecsandri, care a descoperit și a arătat lumii române și străine bogăția de frumuseți a poeziei noastre poporale, cățivà cărturari convinși au urmat îndemnului dat de poetul neamului și au adunat alte poezii, tradiții, obiceiuri, credințe, povești. In fruntea acestora a stat ani îndelungați neuitatul nostru coleg S. Fl. Marian. Puțin în urma lui cu o stăruință rară și mai pe sus de orice laudă, s'a ținut d-l *Artur Gorovei* dela Fălticeni.

«De aproape un pătrar de secol, dela 1892, dânsul publică acolo în Fălticeni revista *„Șezătoarea“* pentru literatură și tradițiuni poporale, luptând și biruind tot felul de greutăți. Această revistă este cea mai bogată arhivă de folklor ce există la noi și poate sta cu cinste alăturea de multe din străinătate, unde asemenea publicații se fac de societăți organizate.

«In afară de revista *„Șezătoarea“*, d-l Gorovei a publicat o serie de lucrări de acelaș cuprins, unele apărute chiar în ediția Academiei:

Cimiliturile Românilor, publicate de Academie la 1898,

O chestie de folklore, Iași 1906 (în volumul «Omagiu» prof. Poni),

Datinele noastre la naștere, 1909 (în Biblioteca Minerva),

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Zmei şi Zine, 1909 (în Biblioteca populară Socec),
Datinele noastre la munte, 1909 (în Biblioteca Minerva),
Credinţe şi surperstiţii ale poporului român, ediţia Academiei, 1914.

D-l Gorovei nu este numai un adunător de material din vieaţa poporului, d-sa clasifică, alege, studiază acest material cu metodă şi cu o stăruinţă neobosită.

«Pentru toată lunga şi solida activitate atât de rodnică, pe care a îndeplinit-o singur, prin propriile sale mijloace, d-l A. Gorovei merită de mult să fie ales între membrii corespondenţi ai Academiei.»

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 23; voturi pentru 23.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea a întrunit unanimitatea voturilor şi proclamă pe d-l Artur Gorovei membru corespondent al Academiei în Secţiunea literară.

D-l *Duiliu Zamfirescu* ceteşte următoarea expunere asupra lucrărilor şi activităţii d-lui Al. Tzigara-Samurcaş:

«Secţia literară, în şedinţa sa din 27 Maiu 1915, a ales, cu unanimitatea voturilor exprimate, pe d-nii Gorovei şi Tzigara-Samurcaş, membri corespondenţi ai Academiei. Mie mi s'a dat însărcinarea de a vă prezentà pe d-l Tzigara-Samurcaş.

«Titlurile d-sale sunt următoarele: Doctor în filozofie al Universităţii din Munchen, profesor definitiv de istoria artelor şi estetică la Şcoala de arte frumoase din Bucureşti, Director al Muzeului de etnografie şi artă naţională, Director al Aşezământului universitar Carol I.

«In aceste două ultime calităţi, noul candidat este unul dintre Românii cei mai folositori neamului lor, prin munca inteligentă cu care a ştiut să desgărdineze, din întuneric, cadrul atât de interesant al artei casnice româneşti, al iconografiei şi arhitecturii noastre. Având studii speciale, teoretice şi practice, de arheologie şi de istoria artelor, d-sa a putut începe organizarea unui muzeu etnografic, în toată accepţiunea ştiinţifică a cuvântului, în care pune în aplicare teoriile cuprinse în lucrarea sa: *Arta în România*. Trebue o mare pregătire şi un simţ artistic foarte desvoltat, ca pe de o parte să dovedeşti existenţa unei arte specific româneşti, iar pe de alta să te fereşti de exagerarea acelora cari vor să declare de *naţionale* toate ciobурile aflate în cuprinsul ţerii noastre.

«Ca director al Aşezământului universitar Carol I, d-l Tzigara-Samurcaş dă dovadă de un remarcabil spirit de organizare. Este adevărat că peste întreagă această instituţiune planează sufletul de *Intemeietor* al Marelui Rege Carol I, dar este tot atât de adevărat că un bărbat serios şi învăţat trebuià să

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

aducă la îndeplinire gândurile Regelui, să privegheze zi cu zi la buna întocmire şi la rândueala acestui *templu al culturii*, care este astăzi unul dintre cele mai însemnate ale Europei.

«Lucrările d sale literare sunt următoarele: *Arta în România; Ce se înţelege prin archeologie; Biserica din Filipeştii de Pădure*, în colaborare, precum şi alte studii critice, în limba română şi în limba germană.

«Arta, curat românească, păstrată prin ţăsăturile, încondeietura, olăria şi în general produsele ţăranilor noştri, are o valoare tot aşà de mare, ca doinele, horele şi poezia poporană. Acela care s'a însărcinat, cu atâta dragoste, s'o salveze şi s'o scoată la lumină, merită să intre în Academie. Eu mă mir chiar că el nu este de mult colegul nostru.

Se procede la vot, al cărui rezultat este: votanţi 23, voturi pentru 12, contra 11.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea n'a întrunit două treimi şi deci urmează a se pune la vot a doua oară în şedinţa de mâine.

D-l Preşedinte aduce la cunoştinţă că şedinţa de mâine va fi prezidată de **M. S. Regele**, însoţit de **M. S. Regina.** La ordinea zilei va fi proclamarea premiilor acordate în cursul sesiunii şi cetirea rapoartelor asupra scrierilor premiate.

D-l *D. Onciul* ocupă scaunul prezidenţial.

Se pune la ordinea zilei proiectul de buget pentru 1915—16, care se prezentă la venituri şi cheltueli cu suma de lei 1.394.360,80, fiind şi un excedent de lei 288,40.

D-l *St. C. Hepites* atrage atenţiunea Academiei, că art. 27 din Regulament prescrie că în sesiunea generală sunt a se numì, între altele, trei Comisiuni mixte: una, spre a examinà lucrările făcute în cursul anului, care s'a ales şi şi-a depus raportul; a doua, spre a cercetà conturile din anul trecut, care este Comisiunea financiară; a treia, «spre a combinà bugetul anului următor, după o schiţă prezentată de Delegaţiune». Această din urmă comisiune n'a existat până acum, zice d-l Hepites, şi de aceea crede că este bine să se aplice Regulamentul şi în această parte a lui, alegându-se Comisiunea prevăzută prin el.

D-l *I. Simionessu* cere câtevà lămuriri cu privire la unele cifre din bugetul de cheltueli—lămuriri pe cari le dă d-l *I. Bianu.*

In urma discuţiunii care se face şi la care ieau parte d-nii *Zamfirescu, Ţiţeica, Negruzzi, General Crainicianu, Giurescu, Onciul, Simionescu,*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Bianu, se primeşte la biurou următoarea propunere semnată de d-nii *Duiliu Zamfirescu* şi *C. Giurescu:*

«Propunem ca pe viitor proiectul de buget să cuprindă o expunere de motive în care să se arate mai amănunţit economia lui. Proiectul trebue prezentat în prima săptămână a sesiunii generale şi luat în discuţiune cu cel puţin zece zile înainte de închiderea sesiunii.»

— Propunerea se aprobă.

Inchizându-se discuţia, proiectul de buget se pune la vot şi se aprobă.

D-l *B. Delavrancea* ceteşte următoarea propunere:

«Propunem să se dea din excedentul bugetului 1914—15 gratificaţie extraordinară de 1 000 lei d-lui A. Ducea, Şeful Cancelariei Academiei, pentru munca depusă la pregătirea lucrărilor sesiunii generale în lipsa ajutorului său, advocatul-arhivar Şova, care de şase luni este sub arme ca ofiţer de rezervă.

«*I. Bianu, I. Bogdan, B. Delavrancea.*»

— Propunerea se pune la vot şi se aprobă.

D-nii *I. Simionescu* şi *V. Pârvan* fac următoarea propunere:

«Propunem ca şi oamenilor de serviciu ai Academiei să li se creeze prin Regulament un sistem de gradaţii asemănător aceluia al funcţionarilor Academiei, astfel ca în chip mecanic să li se mărească salariul cu un anume quantum la un anume număr de ani»

— Propunerea se recomandă Delegaţiunii, ca din excedentul bugetului 1914—15 să dea oamenilor de serviciu câte o gratificaţie, după cum va găsi de cuviinţă.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA SOLEMNĂ DELA 29 MAIU (11 IUNIE) 1915.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Președința de onoare a **M. S. Regelui,** asistat de **M. S. Regina** și de **A. S. R. Principele Moștenitor.**

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice:

Sire,
Doamnă,

Fiți bineveniți în mijlocul nostru!

Facă-se ca această zi, în care pentru întâiaș dată, al doilea nostru Rege, cu Augusta sa soție, trece pragul întâiului așezământ de cultură a neamului, să fie crestată pe răbojul timpului și al faptelor românești, ca începutul unei nouă ere de înaintare și lumină.

Născutu-s'a această Academie sub fericita, și la începutul îndelungatei domnii a marelui Rege, sub care ajuns-a ea, cu încetul, dar necurmat și fără meteahnă, la starea sa de față.

Primul Rege, neuitatul nostru întâiu Protector și Președinte de onoare, pus-a adesea umărul, cu aleasă pornire sufletească și cu îndelungată și largă dărnicie, pentru ca ceeace se născuse odată cu începutul Domniei Lui, să fie în lumină vie, când va închide El ochii.

Așà s'a și întâmplat, fie-i țărâna ușoară!

Astăzi, Maiestatea Voastră, urmașul Său, crescut în aceleași sănătoase idei de muncă, de cinste, de regulă în îndeplinirea datoriei, de înălțare prin cultură și de ridicare a poporului pe toate căile, astăzi, când cu fericire avem pe Maiestatea Voastră ca Președinte de onoare și Protector, suntem convinși că opera bătrânului și Marelui Rege va fi ajutată de puteri mai tinere și că Academia va căpătà hotărîta ei așezare și vază sub domnia Maiestății Voastre.

Instituțiunea noastră, din prima zi a sesiunii sale generale, a ținut să înceapă lucrările ei, aclamând ca ai săi, pe Maiestățile Voastre.

Astăzi când se răsplătește de ea munca celor ce fac parte din mănunchiul dela care așteptăm să se reverse falǎ asupra neamului, Maiestățile Voastre ați găsit cu cale, și foarte nimerit ați cugetat, a ne face cinstea de a luà parte la această solemnă ședință.

Nu ieau aceasta ca o întâmplare, dar văd în faptul ei, din contra, o arătare pentru viitor a legăturilor tot mai strânse dintre Academie, în rostul ei cel mai ales de îndrumătoare a muncii intelec-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

tuale dela noi, și caldul interes pe care Maiestățile Voastre îl purtați acestei ramuri a activității noastre naționale.

Prin litere și științe, prin cultivarea adevărului și iubirea frumosului, prin pătrunderea necontenită a necunoscutului și prin făurirea de nouă izvoare de fericire — de orice fel — omenirii, căutăm și noi, în mod modest încă, de sigur, dar hotărît, să intrăm în falanga acelora cari fac ca lumea să meargă tot înainte.

Academia Națională?! Da, dar în înțelesul de a căutà ca neamul nostru să se ridice cât mai mult, nu numai pentru el, dar și pentru omenirea din care face parte.

Adevărata civilizațiune nici nu poate face deosebire între aceste două activități și directive.

A lucrà numai pentru una și împotriva celeilalte e a nu cunoaște nici firea lucrurilor omenești, nici rostul popoarelor ce alcătuesc omenirea.

Sire,

Un neam întreg vă privește și urmează cu încredere, inimile tuturor bat împreună și din gândul și fapta comună, a neamului și a conducătorilor de tot felul în fruntea cărora se află Maiestatea Voastră, va izvorî, nădăjduim, o epocă nouă spre cinstea și mărirea Dinastiei și fericirea României.

Academia, prima noastră instituțiune culturală, a sămănat și ea de mult semințe cari au încolțit sub marele Rege și ale căror roade le va culege Maiestatea Voastră.

Inainte dar, Sire, pe terenul cultural, căci pe această cale se ridică omul, se întărește familia, se înalță neamul și se face vieața mai plăcută și mult mai rodnică, prin munca cât mai împărtășită de toți la olaltă.

Munca numai în astfel de condițiuni încetează de a fi obidă și devine o fericire!

Inainte dar prin cultură, căci numai ea oțelește cu adevărat caracterele, întărește credințele, duce la sacrificii, până la propria moarte, sălășluită cu voie bună pentru neam și adevăr, și ajunge a constituì astfel adevărata putere a popoarelor în primejdia și vâltoarea luptelor de tot felul.

Doamnă,

Maiestatea Voastră sunteți a doua a noastră Membru de onoare. Inzestrată cu adevărate însușiri artistice, iubind frumosul și ade-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

vărul, înțelegând rostul vremurilor și datoria Coroanei, ce acopere frumoasa Voastră frunte, ați căutat a produce opere de artă; ați scris, pentru copii, cum ați avut bunătatea a mi-o spune, ceeace vă înalță și cinstește și mai mult încă; nu pregetați a încurajà, prin toate mijloacele, artele și pe artiști, și la nevoie, învingând teama molimei ucigătoare, ați îmbrăcat haina de sacrificiu, pentru căutarea nenorociților atinși de holeră.

Țara, Bună Regină, V'a urmat și V'a admirat.

Ați dat necontenit dovezi de înțelepciune și de iubire a artelor frumoase.

Cei vechi, bătrânii omenirii — și știau ei ceeace făceau — au luat chipul frumos al unei femei și din el au creat pe Minerva, zeița înțelepciunii și a artelor frumoase și utile.

Fiți, mărită Regină, Minerva noastră!

Fie ca inima Maiestății Voastre să bată cât mai mult, cât mai tare și cât mai cald, alături cu aceea a femeii române, așà de bine înzestrată de Dumnezeu, după zilele de îngrijorare, în ziua mare și atât de așteptată a fericirii neamului.

Ca atâtea femei de ale noastre de pe vremuri; ca Elena cea înțeleaptă și învățată a marelui voevod Mateiu Basarab, sora lui Udriște Năsturel, fiți sfetnica luminată și cumpănită a ilustrului vostru soț, fiți zâna care să urzească fericirea zilei de mâine a neamului îndurerat și atât de dornic de zile bune și înălțătoare.

Academia Română, urând Dinastiei întregi sănătate și fericire, vă primește astăzi cu brațele deschise, plină de respect, de iubire și încredere!

Să trăiți!

M. S. Regele binevoește a răspunde prin următoarea cuvântare:

Domnule Președinte,
Scumpi Colegi,

A trecut câtvà timp, de când n'am mai călcat pragul acestui așezământ de înaltă cultură; am primit deci cu o adevărată și netăgăduită plăcere invitația Domniei voastre, de a luà parte la ședința de azi și de a prezidà la distribuirea premiilor, prin cari se încoronează munca și talentul.

Dacă ieau acuma locul de onoare ocupat un lung șir de ani de Augustul Meu predecesor, vă mărturisesc că sunt două sentimente opuse ce se luptă în inima mea. Cu jale mă gândesc la aceia,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

a căror trecere într'o lume mai fericită a lăsat goluri dureroase în rândurile acestei societăți de învățați și cari, cu inima lor caldă și patriotică, închinaseră o mare parte a muncii lor Academiei Române, contribuind astfel nu puțin a-i face un nume de onoare între societățile științifice.

Cu cuvinte calde ați reamintit, Domnule Președinte, pe marele Rege, care fusese sufletul acestui institut cultural, și care ca Protector mărinimos luase parte activă la lucrările ei, cu graiul și cu pana. Să-mi fie îngăduit Mie, succesorul Lui, de a-mi oprì pentru o clipă gândul meu în fața unui alt fiu al țerii, care ca om de Stat fusese un sfetnic înțelept și un prieten credincios al Marelui Rege.

In activitatea sa politică, el a avut drept deviză: «Salus rei publicae suprema lex». Principiul călăuzitor în lunga lui ședere pe pământ îi fusese convingerea, că adevărata valoare a vieții constă în munca încordată, că numai acela merită cinstea oamenilor care pune cunoștințele și puterile sale în serviciul obștesc.

Pentru dânsul cea mai mare satisfacție erà de a muncì și a produce cu suflet înalt, cu inimă curată, cu conștiință nepătată.

Mie, Regelui său, să-mi fie permis să profit de întâia ocazie pentru a închinà aceste cuvinte de recunoștință vechiului și credinciosului prieten, D. Sturdza, care fusese atâta timp Secretarul general al Academiei.

Sunt convins că tălmăcesc prin aceasta și sentimentele onoraților mei colegi.

Insă nu este momentul de a plânge pe aceia cari nu mai sunt; munca lor, activitatea lor, firea lor, să ne fie nouă, generației de astăzi și celei de mâine, un imbold pentru nouă muncă, nouă activitate.

Mă găsesc dar și cu sentimentul de bucurie plină de nădejde în mijlocul D-voastre pentru întâia dată ca Protector și Președinte de onoare, și vă aduc cu acest prilej mulțumirile Mele călduroase pentru demnitatea ce Mi-ați oferit.

In aceste zile de grele grijì și de uriașă răspundere, mi-a fost o adâncă mângâiere sufletească, când am aflat că sesiunea anuală de estimp a fost inaugurată prin proclamarea Mea ca Protector și Președinte de onoare, și încă prin o rezoluțiune cu totul gingașă, aceea de a primì pe Regina, prea iubita Mea soție, între Membrii de onoare. Mândră de această nouă demnitate, Ea asistă azi pentru prima oară, de drept, la ședința acestui învățat corp, și prin Mine Ea vă aduce vouă, noilor Ei colegi, adânc simțita Sa recunoștință.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Una din cele mai înalte podoabe ale unei femei netăgăduit este cultul frumosului; el înalţă sufletul şi purifică mintea; şi blagoslovită este fiinţa care a primit dela natură darul de a tălmăcì altora concepţia frumosului prin pensulă sau prin pană.

Poeta pe Tronul ţerii, pe care cu fală Academia o numără între membrii ei de onoare, Regina *Carmen Sylva*, a călăuzit pe nepoată, cu dragostea unei mame, pe potecile înflorite ale gândului poetic şi ale frumosului şi Ea a îndemnat-O să dea la lumină ceeace de mult luase formă în sufletul şi în mintea soţiei Mele.

Ultimul imbold însă, pentru a pictà şi cu pana, I l-a dat dragostea ce-I umple inima de frumuseţile scumpei noastre ţeri.

Ea a înţeles farmecul iernii, când giulgiul tainic al zăpezii acopere munţii şi şesurile noastre; Ea s'a înveselit cu natura întreagă, când primăvara îmbracă câmpiile noastre cu haina lor cea înflorită de mireasă. Apusul soarelui al serilor de vară, când scaldă holdele cu razele lui aurii, face să vibreze şi în inima Ei acorduri calde. Pacea toamnei, când Cel-de-Sus revarsă purpura pe frunzele codrului, Ii vorbeşte de dor împlinit şi de linişte sufletească. Mai sunt şi cântecele noastre populare, este sufletul sănătos şi plin de vieaţă ce-l găsim în poezia şi filozofia poporului nostru, ce au împins-O a înlocuì pensula cu pana, şi de aceea am salutat cu atâta plăcere numirea Reginei ca membru onorar al Academiei.

In anul 1890, când am fost primit în sânul Academiei, bătrânul Kogălniceanu, atunci Preşedintele ei, Mi-a adresat următoarele cuvinte:

«Noi bătrânii ne ducem, dar salutăm pe junele Principe, ale cărui forţe ne vor întinerì în restul zilelor noastre şi vor îmbărbătà la muncă pe cei cari rămân în urma noastră».

Eu unul n'am uitat cuvintele acestui mare om de Stat şi de litere, şi dacă interesul viu şi necurmat, ce-l port şi voiu purtà mereu acestui institut de înaltă cultură, poate contribuì a vă îndemnà la o activitate necontenită şi o muncă încordată, aş salutà cu mare mulţumire, dacă tinerele elemente, cari închină forţele lor studiului ştiinţific, ar devenì demnii urmaşi ai generaţiunilor cari au pus temelia Academiei şi cari au clădit-o, până a ajuns locaşul frumos, sub al cărui acoperiş se întrunesc bărbaţii de ştiinţă din toate colţurile, unde răsună frumoasa şi mult duioasa limbă română.

Să lucrăm deci necontenit cu gând curat pentru desvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruţăm nici timp, nici

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

muncă pentru a cunoaşte cât mai amănunţit istoria lui — călăuză nepreţuită pentru a ne cunoaşte pe noi înşine; — să cultivăm, să păstrăm cu sfinţenie şi gelozie limba noastră, să ne îndeletnicim a-i da în scrierile noastre şi în vorbire chipul cel mai curat; să ne ferim de străinisme, în locul cărora vom găsì în bogata comoară a limbii vorbe româneşti.

Lucrând astfel, nu numai că facem operă culturală, împlinim şi un act de patriotism.

Academia are frumoasa menire de a da pilda cea bună în această privinţă.

Dar şi ştiinţa adevărată, ştiinţa de care dejà Confucius spuneà într'una din maximele lui, că nu cunoaşte hotare, ştiinţa care nu cunoaşte etate şi nici numără ani, căci trăeşte fără sfârşit, găsì-va, sunt sigur, ca totdeauna, aşà şi în viitor, limanul ei sfânt sub aripele materne ale Academiei.

Ca instituţia noastră să propăşească mereu înainte, şi pe câmpul acesta atât de vast, să ajungă a fi un adevărat focar ştiinţific, care să răspândească razele lui binefăcătoare şi departe peste hotarele noastre, — aceasta este una din cele mai dulci urări ale Mele.

Ca fiecare om, ca fiecare popor, aşà şi fiecare instituţie trebue să aibă înaintea ochilor şi înaintea minţii un ideal. Ştiu bine că idealul, când e vorba de ştiinţă, rămâne totdeauna o dorinţă, dar prin muncă încordată, tot vom puteà ajunge până la un înalt grad de perfecţie şi mi se pare că faptul că invenţiunile, descoperirile nouă, ne deschid nouă orizonturi, ne arată căi nouă de cercetare, fac ştiinţa atât de atrăgătoare, şi ne împing mereu înainte, nepermiţându-ne să ne oprim la jumătate drum.

Publicaţiunile Academiei, pe cari le urmăresc cu mult şi viu interes şi din cari un număr important are o valoare reală, îmi sunt cea mai sigură chezăşie, că ne găsim pe o cale bună şi că buna voinţă nu lipseşte; totuş nu vă zic astăzi cu Propertius: «In magnis et voluisse sat est»; cine urmează această maximă a prietenului lui Ovidiu, se opreşte pe drum, şi noi a ne oprì nu voim.

Deci, mereu înainte în opera noastră şi atuncea rodul muncii nu va întârzià să se arate într'o lumină strălucitoare. Sprijinul Meu vă este asigurat.

Incă odată vă mulţumesc, scumpi Colegi, pentru primirea călduroasă ce Ne-aţi făcut, Reginei şi Mie, şi felicit din inimă pe noii premiaţi, sfătuindu-i să nu se odihnească pe laurii culeşi, ci din

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

contră, să considere succesul câștigat, ca un puternic îndemn pentru nouă activitate tot mai rodnică.

Cuvântarea **M. S. Regelui** este primită cu vii și îndelungate aclamațiuni.

M. S. Regele binevoește a da pe rând cuvântul d-lor membri mai jos arătați, cari au cetit rapoartele speciale asupra lucrărilor premiate în sesiunea generală:

D-l *Duiliu Zamfirescu* asupra lucrării în manuscris despre *Sufixele în limba romană* de *G. Pascu.*

D-l *B. Delavrancea* asupra lucrării în manuscris despre: *Industriile casnice țărănești* de învățătorul Pantelimon Diaconescu.

D-l *I. C. Negruzzi* asupra scrierii M. Codreanu, *Statui.*

D-l *Duiliu Zamfirescu* asupra scrierilor: I. Dragoslav, *Povestea trăsnetului* și *Povești de Crăciun.*

D-l *B. Delavrancea* asupra scrierilor: M. Lungianu, *Zile senine* și *Insăilări.*

D-l *I. C. Negruzzi* asupra scrierii: C. Gane, *Amintirile unui fost holeric.*

D-l *N. Iorga* asupra scrierii: M. Șerban, *Problemele noastre social-agrare.*

D-l *B. Delavrancea* asupra scrierii: G. Galaction, *Bisericuța din Răzoare.*

După cetirea rapoartelor, **MM. LL. Regele** și **Regina**, precum și **A. R. Principele Moștenitor** binevoesc a se întreținea cu membrii Academiei.

Academia își continuă lucrările în ședință intimă.

D-l *N Iorga* propune ca frumoasa și înălțătoarea cuvântare de astăzi a **M. S. Regelui**, dimpreună cu aceea a d-lui Președinte, să se publice într'o ediție specială spre a fi împrăștiată și cetită în cercuri cât mai largi.

— Propunerea d-lui *Iorga* se aprobă.

Se procede la a doua votare pentru alegerea de membru corespondent în Secțiunea literară a d-lui Al. Tzigara Samurcaș.

Bezultatul votului este: Votanți 22; voturi pentru 9, contra 13.

D-l Președinte arată că propunerea n'a întrunit majoritatea voturilor și deci nu s'a admis.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DELA 30 MAIU (12 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Se cetește procesul verbal al Secțiunii literare pentru ședința dela 29 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a delegat pe d-nii: *I. Bianu, B. Delavrancea, I. C Negruzzi* și *Duiliu Zamfirescu* spre a face parte din Comisiunea pentru acordarea premiului Năsturel de 4.000 lei din 1916.

— Se iea spre cunoștință.

Se cetesc procesele verbale ale Secțiunii istorice pentru ședințele dela 29 și 30 Maiu, prin cari se arată că Secțiunea a luat următoarele deciziuni:

a) a ales pe d nii *N. Iorga, S. Mehedinți* și *I. Nistor* ca membri în Comisiunea care să examineze lucrările ce se vor prezentà la premiul Alexandru Ioan Cuza de 6.000 lei din 1916 cu subiectul: *Istoria breslelor în Principatele Române,*

b) pentru premiul Năsturel de 5 000 lei din 1916 cu subiectul: *Administrația austriacă în Oltenia, Banat si Transilvania până la pacea de Belgrad* a ales comisiunea compusă din d-nii *C. Giurescu, N Iorga* și *D. Onciul;*

c) a ales pe d-nii *I. Bogdan, N. Iorga* și *D. Onciul* în Comisiunea, care să cerceteze lucrările ce se vor prezentà în 1916 la concursul premiului Eliade-Rădulescu de 5 000 lei cu subiectul· *Relațiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenței,*

d) Secțiunea a hotărît a se publicà Condica hirotonisirilor a Mitropoliei din Iași, cheltuelile fiind purtate din Fondul Alina Știrbei;

e) ca reprezentanți ai Secțiunii în Comisiunea premiului Năsturel din 1916 s'au ales d-nii *S. Mehedinți, I Nistor, V. Pârvan, T. V. Stefanelli;*

f) a fixat subiectele pentru următoarele premii.

— pentru premiul Adamachi, de 5.000 lei, din 1920 subiectul. *Ediție românească a Memoriilor Regelui Carol, cu adnotările istorice și o prefață cuprinzând în linii generale istoria domniei Sale;*

— pentru premiul Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei, din 1920 subiectul: *Mișcarea revoluționară din 1821 în Principatele Române;*

— pentru premiul San-Marin din 1918, de 2 000 lei, subiectul: *Categoriile economice și desvoltarea lor în istoria comerțului român;*

g) Secțiunea și-a constituit biuroul pentru 1915—16, realegând pe d-l *A. D. Xenopol* Președinte și pe d-l *D. Onciul* Vicepreședinte.

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință.

Se cetește procesul verbal al Secțiunii științifice pentru ședința dela 29 Maiu, prin care se arată că Secțiunea a luat următoarele deciziuni:

a) și-a constituit biuroul pentru 1915—16, realegând Președinte pe d-l *P. Poni* și Vicepreședinte pe d-l *Dr. G. Marinescu;*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

b) a desemnat pe d-nii *Dr. V. Babeș*, *Dr. C. I. Istrati*, *L. Mrazec* și *G. Țițeica* spre a face parte din Comisiunea de 12 pentru premiul Năsturel din 1916.

— Deciziunile Secțiunii se ieau spre cunoștință.

D-l *I. Simionescu* propune ca în Regulamentul pentru serviciile Academiei să se adaoge un nou articol 13 bis în cuprinderea următoare:

«Incepând din anul viitor, și oamenii de serviciu se vor bucurà de un spor de 10% la salariu, după o vechime de trei ani în clasă.»

Se face discuție, la care ieau parte d-nii *Giurescu*, *Simionescu*, *Onciul* și *Bianu*, după care d-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice că propunerea, fiind în legătură cu bugetul ce se va întocmì în viitoarea sesiune generală, să se recomande Comisiunii prevăzute de art. 27 din Regulamentul general, relevat de d-l *Hepites* în ședința dela 28 Maiu. Acea Comisiune d-l Președinte propune să fie compusă din d-nii *B. Delavrancea, P. Poni* și *I Simionescu.*

— Propunerile d-lui Președinte se aprobă.

D-l *D. Onciul* ocupă scaunul prezidențial.

Se procede la alegerea Președintelui Academiei pentru 1915—16.

Rezultatul votului este· votanți 24; d-l *Dr. C. I. Istrate* întrunește 16 voturi, d-l *Poni* 1, d-l *Dr. Babeș* 1, fiind și 5 buletine albe și 1 abținere (d-l Dr Istrati).

— D-l Vicepreședinte *D. Onciul*, constatând rezultatul votului, proclamă pe d-l *Dr. C. I. Istrati* Președinte al Academiei pentru anul 1915—16.

D-l *Dr. C. I. Istrati*, reocupând scaunul prezidențial, zice:

Domnilor și stimați Colegi, Vă mulțumesc, din adâncul inimii, pentru aleasa cinste de a mă fi ales pentru a treia oară Președintele D-Voastre.

Vă mărturisesc că în momentul când am fost ales membru al Academiei, eu m'am crezut omul cel mai fericit, căci consider Academia ca prima Instituțiune culturală a neamului, unde nu pot să se sălășluească decât sentimentele cele mai de seamă și să nu intre decât cugetele alese și inimile cele mai curate.

Pentru mine alegerea ca membru al Academiei erà maximum cinstei la care puteam să râvnesc.

Vă puteți dar închipuì ce s'a petrecut în sufletul meu acum doi ani, când mi-ați făcut rara cinste de a mă fi ales Președintele ei.

Totuș ați putut constatà că în prima vorbire a mea după deschiderea sesiunii generale din anul acesta, am lăsat destul de lămurit să se înțeleagă că ar fi bine a alege, de data aceasta, pe un altul. Aș fi persistat, hotărît cum eram, a vă rugà să faceți astfel, dacă unii din colegi nu mi-ar fi cerut a nu mai insistà.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Personal cred că e bine ca Președintele să se schimbe anual. Pe urmă e indispensabil ca Președintele să aibă legătura sufletească necesară cu marea majoritate, dacă nu cu unanimitatea membrilor.

Există însă o atmosferă de așà natură la Academie, încât vedeți ceeace s'a petrecut și cu această alegere.

O repet, cu toate că personal nu am contribuit cu nimic și, din contra, am căutat, cu ocaziunea vizitei colecțiunii «Maria Istrati-Capșa», să atrag atențiunea că nu eu personal, dar Președintele invită plenul, pentru ca asperitățile să dispară, ceeace însă nu s'a realizat.

Cu cugetul curat, voiu căutà dar și anul acesta a-mi îndeplini îndatorirea, convins că a lucrà pentru Academie e a contribuì larg la înălțarea neamului.

Sper că la anul viitor, și o doresc din tot sufletul, ne vom întrunì în momente mai prielnice și mai înălțătoare și vom puteà sărbătorì 50 ani de existență a Academiei cu tot fastul cuvenit, invitând și mai mulți dintre membrii noștri de onoare, de peste hotare.

Fac urarea ca lucrările noastre din acest an, mai ales în vederea aniversării, să fie și mai numeroase ca în trecut.

Urez drum bun fraților, puțini la număr, de peste hotar, cari au luat parte la această sesiune, fiind sigur că la anul vor venì cu mai multă voie bună și fără împiedicare la această Instituțiune culturală a neamului.

Tuturor vă urez, de asemenea, sănătate și mulțumire sufletească cu speranța de a ne vedeà toți cu bine, la anul viitor.

Cuvântarea d-lui Președinte e primită cu simțiminte de afecțiune.

Se procede la alegerea Vicepreședinților pentru 1915—16.

Rezultatul votului este: votanți 23; au întrunit d-l *B. Delavrancea* 21 voturi, d-l *D. Onciul* 15, d-l *L. Mrazec* 20, d-l *I. Bogdan* 8, și câte 1 vot d-nii *A. Naum*, *Dr G. Marinescu*, *St. C. Hepites*, *General Crainicianu* și *I. Simionescu*.

— D-l Președinte, anunțând rezultatul votului, proclamă Vicepreședinți ai Academiei pe anul 1915—16 pe d-nii *B. Delavrancea*, *D. Onciul* și *L. Mrazec*.

D-l Secretar general *I. C. Negruzzi* citește următorul raport asupra lucrărilor făcute în sesiunea generală:

„Domnilor Colegi,

«Sesiunea generală, ale cărei lucrări le încheiem azi, ne dă o nouă chezășie și ne insuflă o mare nădejde pentru prosperitatea instituțiunii noastre. Lucrările au fost puse de acum înainte sub ocrotirea și președinția de onoare a noului suveran, **M. S. Regele Ferdinand** care, sub înțeleapta călăuzire a Marelui Rege Carol, a urmărit de aproape 30 de ani, cu cel mai viu interes, mersul culturii naționale.

«Actualul nostru Președinte de onoare a fost proclamat, în confor-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mitate cu art. 29 din Statute, în prima ședință a sesiunii, la 1/14 Maiu. Tot atunci a fost proclamată și **M. S. Regina Maria** membru de onoare.

«In audiențele cari s'au acordat d-lui Președinte Dr. C. Istrati, MM. LL. Regele și Regina au primit cu multă bunăvoință omagiile aduse de instituțiunea noastră, căreia i-am făgăduit tot sprijinul; iar ședința solemnă, pentru proclamarea rezultatului premiilor, a fost prezidată de MM. LL. Regele și Regina, asistați de A. S. R. Principele Moștenitor. Ați decis, în urma propunerii d-lui Iorga, ca frumoasa și înălțătoarea cuvântare a M. S. Regelui să fie, dimpreună cu a d-lui Președinte, publicată în ediție specială.

«Ne simțim datori a aduce aci expresiunea adâncii noastre gratitudini Bunilor Suverani, de a căror Casă este de multă vreme și atât de temeinic legată Academia Română.

«In ziua de 24 Maiu (6 Iunie) s'a organizat un pios pelerinaj la Curtea de Argeș, la care a participat un număr însemnat dintre membrii Academiei. In biserică s'a depus o coroană de flori pe mormântul Marelui Rege Carol. Cu această ocaziune am prezentat omagiile noastre de adânc devotament și de admirațiune M. S. Reginei Elisabeta, care s'a informat cu cel mai viu interes de lucrările noastre. D-l Ministru al Lucrărilor publice ne-a făcut toate înlesnirile călătoriei, iar d-l Ministru al Cultelor și Instrucțiunii publice ne-a însoțit în excursiunea noastră.

«In cursul sesiunii, la 1/14 Maiu, s'a stins din vieață *Dr. Gr. Romniceanu*, vechiu profesor la Facultatea de medicină din București. Prin profesiunea sa de medic, a alinat multe suferințe omenești. Academia, ținând seamă de meritele și lucrările științifice ale răposatului, îl alesese la 20 Martie 1890 membru corespondent în Secțiunea științifică. Iată scrierile mai însemnate rămase de la dânsul:

Câtevà cuvinte asupra grefei dermo-epidermice. Memoriu prezentat și susținut pentru postul de chirurg primar. București 1874; *Lacul Sărat* Buc 1887; Discursul la deschiderea Facultății de medicină. Buc. 1888; *Hôpital des enfants. Service chirurgical Compte rendu relatif à ce service (de 1874—1888).* Buc. 1889; *—pour les années 1893 et 1894.* Buc. 1895; *Lecțiuni clinice asupra boalelor chirurgicale ale copiilor.* I. Buc. 1890. II. Buc. 1892; *Résultats immédiats et éloignés des opérations pratiquées pour les tuberculoses locales (chez les enfants).* Paris 1890; *Les différentes formes de syphilis infantile observées à l'hôpital des enfants de Bucarest de 1874—1892.* Buc 1892: *Fremdkorper des Oesephagus bei Kindern* Wien 1892· *Laboratoire*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

du cours de pathologie chirurgicale: Bandages et appareils de fractures. Résumé des travaux exécutés de 1892 à 1899 Buc. 1899. — *La marche dans la coxo-tuberculose.* Buc. 1911;—*Dare de seamă a lucrărilor făcute pe anii 1898 și 1899—1900.* Buc. 1901; *Câtevà cuvinte asupra unor boale chirurgicale ale copiilor.* Buc 1908.

«In ședința dela 1/14 Maiu, d l N. Iorga ne-a adus trista știre a încetării din vieață a marelui istoric *Karl Lamprecht.* Cu mintea sa pătrunzătoare și cu adânca sa cunoaștere a oamenilor și lucrurilor, acest învățat a făcut o prețioasă școală pentru cercetări istorice ulterioare. Opera sa capitată: *Staatengeschichte*—în care s'a publicat și cele două scrieri ale colegului nostru d-l N. Iorga: *Geschichte des rumanischen Volkes,* în 2 vol. și *Geschichte des osmanischen Reiches,* în 5 vol.— rămâne un monument din cele mai însemnate. Instituția noastră s'a onorat mult alegându-l în 25 Maiu 1913 printre membrii săi onorari. Cu ocazia acestei distincțiuni, răposatul ne-a mulțumit printr'o frumoasă scrisoare, din care cităm următorul pasaj:

«Cred că nu e nevoie să dau expresiune bucuriei mele neobiș-«nuite, de care mă umple această alegere, căci știți că cunosc bine «pe mulți reprezentanți ilustri ai științelor istorice din România și «pot să număr nu fără mândrie între elevii mei pe câțivà învățați de «primul rang de naționalitate română. Mai important îmi pare însă «că prin distincțiunea d-voastre, oricât ea mă mișcă și mă onorează «personal, se exprimă în acelaș timp acea mare comunitate de in-«terese care ne unește pe toți în modul cel mai strâns și mai sigur: «internaționalitatea ascendentă și a științelor spirituale și cu deose-«bire a cercetărilor istorice, lărgirea în timp și în spațiu a privirilor «cari rezultă dintr'însa și transformarea tuturor ideilor morale despre «desvoltarea culturală a omenirii și despre soarta mai blândă a fie-«căruia, la care chiar astăzi suntem cu toții părtași prin respectarea «raporturilor celor mai generale».

«Dela dânsul ne-au rămas numeroase lucrări, din cari cităm:

Europaische Expansion in Vergangenheit und Gegenwart; Deutsches Wirtschaftsleben im Mittelalter. I, 1—2, II—III. Leipzig 1885—1886, în 4 vol.; *Deutsche Geschichte.* I—V, 1, 2, VI—XII. Berlin 1894—1909, în 12 vol.; *Alte und neue Richtungen in der Geschichtswissenschaft.* Berlin 1896; *Zur jungsten deutschen Vergangenheit.* I—II, 1, 2. Berlin 1903—1904, în 2 vol.; *Americana. Reiseindrucke. Betrachtungen. Geschichtliche Gesamtansicht*

«In cursul sesiunii s'au ținut 7 ședințe publice și una solemnă pentru proclamarea rezultatului premiilor.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In ședința dela 2/15 Maiu d-l *Dr. V. Babeș* ne-a vorbit despre meritele marelui bacteriolog răposatul Frederic Lotfler, descoperitorul bacılului difteriei și al răpciugii ; iar la 15/28 Maiu a cetit o comunicare despre: *Pneumonii.*

In ziua de 8/21 Maiu, d-l *C. Giurescu* a cetit comunicarea despre : *Legătura lui Mihai Viteazul* și *vechimea rumâniei în Țara-Românească.*

Ședința dela 12/25 Maiu a fost ocupată de comunicarea colegului nostru d-l *N. Iorga: Faze sufletești și cărți reprezentate la Români cu specială privire la legăturile „Alexandriei" cu Mihaiu Viteazul.*

La 18/31 Maiu d-l *S. Mehedinți* a cetit comunicarea sa despre: *Dreptul națiunilor mici din punctul de vedere al științelor exacte.*

Ședința dela 22 Maiu (4 Iunie) a fost ocupată de lectura d-lui *Dr. G. Marinescu* despre: *Un caz de somn isteric durând mai multe luni, cu câtevà considerațiuni asupra naturii isteriei* și de a noului nostru coleg d-l profesor *I. Nistor* despre. *Emigrările de peste munți în Moldova și Bucovina*

La 26 Maiu (8 Iunie), d-l *Duiliu Zamfirescu,* cu ocaziunea comunicării sale: *Visătorul de vise,* a făcut o analiză foarte amănunțită și interesantă a scrierii cu acest nume a Grațioasei noastre Regine.

In sfârșit, în ziua de 27 Maiu (9 Iunie), părintele Dr. Ioan Lupaș, membru corespondent, ne-a cetit o comunicare despre *Episcopul Vasilie Moga și profesorul Gheorghe Lazăr.*

«In ședințele dela 2/15 și 25 Maiu (7 Iunie), ați luat cunoștință de testamentul răposatului Teodor Stănescu, prin care se lasă Academiei un legat de 520.000 lei, parte la libera ei dispoziție, parte cu sarcini. La 27 Maiu (9 Iunie) ați decis acceptarea legatului și acum urmează a se îndeplinì formalitățile legale pentru punerea noastră în posesiune.

«In ședința dela 23 Maiu (5 Iunie), ați hotărît a se tipărì în volum separat scrierea d-lui Zach. C. Panțu, *Orchidaceele din România*; de asemenea ați decis, la 27 Maiu (9 Iunie), să se tipărească în publicațiunea: *Din vieața poporului român* culegerea d-lui Iosif Popovici: *Poezii populare române.*

«In aceeaș ședință, ați decis, după propunerea Delegațiunii, a se înscrie în buget suma necesară pentru facerea reparațiunilor urgente la parcul și casele din Mircești, unde se va ridicà mausoleul poetului nostru național V. Alecsandri.

«In ziua de 25 Maiu (7 Iunie), ați luat cunoștință și ați aproba regulamentul Fondului A. F. Robescu.

«In ședința dela 5/18 Maiu, ați proclamat membru conservator al

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

colecțiunii numismatice, in locul mult regretatului coleg D. Sturdza, pe d-l *M. C. Sutzu*, pe care o regretabilă boală l-a oprit să asiste la sesiunea Academiei Române din acest an.

«Dintre darurile mai însemnate făcute în cursul sesiunii colecțiunilor noastre, notăm pe cel al d-nei E. Ventura-Sturdza, consistând din 7 pachete cu 690 documente și un pachet închis și sigilat, care, după dorința donatoarei, nu va puteà fi utilizat decât peste 40 de ani; d-l *N. Iorga,* în ședința dela 5/18 Maiu, a relevat importanța acestor documente și a ales 2 din ele, cari s'au și publicat în mai toate ziarele; — alt dar însemnat a fost făcut de familia răposatului Petru Mavrogheni; el constă din scrisori și acte rămase dela dânsul ; în sfârșit am mai primit prețioase documente din partea noului nostru membru corespondent d-l. I. C. Filitti.

«Secțiunile Academiei, precum și Comisiunile speciale, au cercetat scrierile și manuscrisele prezentate la concursurile diferitelor premii și au prezentat rapoartele lor.

«După propunerea Comisiunii speciale, s'a acordat premiul Năsturel de 4.000 lei d-lui Mihai Codreanu pentru scrierea: *Statui-Sonete*.

«Secțiunea literară a acordat suma de 1.000 lei din premiul Neuschotz d-lui Pantelimon Diaconescu, învățător, pentru manuscrisul: *Cari industrii casnice țărănești ale Românilor s'ar puteà încurajà și perfecționà și prin ce mijloace?*; iar d-lui Dr. G. Pascu i-a acordat premiul Năsturel de 5.000 lei pentru manuscrisul; *Sufixele de formarea cuvintelor în limba românească;* premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei a fost acordat d-lui G. Galaction pentru scrierea sa: *Bisericuța din Răzoare*; în sfârșit, după propunerea Secțiunii, premiul Adamachi de 5.000 lei (divizibil) s'a împărțit după cum urmează:

Lei 2.000 d-lui Constantin Gane pentru: *Amintirile unui fost holeric. Din însemnările unui voluntar de campanie*;

Lei 1.500 d-lui Ioan Dragoslav pentru: *Povestea trăsnetului* și *Povești de Crăciun;* și 1.500 lei d-lui Mihail Lungeanu pentru: *Zile senine. Icoane dela țară* și *Insăilări.*

«După propunerea Secțiunii istorice, s'a acordat premiul Demostene Constantinide de 4.000 lei d-lui Mihail Șerban pentru : *Problemele noastre social-agrare.*

«Premiul I. Lecomte du Noüy s'a împărțit între elevii școalei de Arte frumoase din Iași astfel;

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Lei 140 d-lui Aurel Băeșu; câte 120 lei d-rei Eleonora Codreanu și Mihail Onofrei; iar 103 lei d-rei Georgeta Miclescu.

«Ați luat cunoștință de subiectele puse de Secțiuni la premiile următoare:

«De Secțiunea istorică:

«Pentru premiul San-Marin, de 2.000 lei din 1918, subiectul: *Categoriile economice și desvoltarea lor în istoria comerțului român.*

Pentru Premiul Adamachi, de 5.000 lei din 1918, subiectul: *Ediția românească a Memoriilor Regelui Carol, cu adnotările istorice și o prefață cuprinzând în linii generale istoria domniei Sale.*

Pentru premiul Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei din 1920, subiectul: *Mișcarea revoluționară din 1821 în Principatele române.*

«De Secțiunea științifică:

Pentru premiul Năsturel, de 5 000 lei din 1920, subiectul: *Valoarea alimentară a porumbului.*

«De Comisiunea specială a Marelui Premiu *General Ioan Carp și Maria Carp,* de 7.000 lei pentru 1918, subiectul: *Până unde și în ce direcțiune este folositor a se împinge militarismul și militarizarea în națiune și întru cât oștirea poate fi „Școala națiunii“.*

«La concursul premiului Dacia-România din 1918, la care nu s'a prezentat nici un manuscris, a rămas acelaș subiect.

«Comisiunile speciale, alese în cursul sesiunii generale trecute și al celei actuale, v'au prezentat rapoartele lor:

«In ședința dela 2/15 Maiu ați ascultat raportul Comisiunii Adamachi asupra lucrărilor din 1914—15 și ați aprobat propunerile făcute prin el. Ați reales apoi în Comisiune pentru 1915—16 pe d-nii *P. Poni* și *I Simionescu.*

«In ziua de 4/17 Maiu vi s'a cetit și ați aprobat raportul Comisiunii financiare pentru cercetarea conturilor din 1914—15; iar pentru examinarea gestiunii pe 1915—16, ați reales în Comisiune pe d-nii *Gr. Antipa, V. Pârvan* și *G. Țițeica.*

«In aceeaș zi ați luat cunoștință și ați aprobat raportul Comisiunii permanente a Bibliotecii pentru lucrările din anul trecut și raportul Comisiunii Fondurilor Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu asupra lucrărilor săvârșite în 1914 și ați ales în Comisiunea acestor două Fonduri pentru anul viitor pe d-nii *I. Bogdan, I. C. Negruzzi* și *D. Onciul.*

«La 6/19 Maiu ați ascultat și încuviințat raportul Comisiunii Fondului Ioan Costache Agarici despre mersul școalei de agricultură

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

dela Moara Grecilor pe 1914—1915. In Comisiunea pentru anul viitor ați ales pe d-nii *Gr. Antipa, St. C. Hepites* și *P. Poni.*

«In ședința dela 7/20 Maiu ați ascultat și ați dat aprobarea D-voastre raportului prezentat de Comisiunea Fondului Tache Anastassiu despre lucrările din 1914—15; iar în Comisiunea anului viitor ați reales pe d-nii *St. C. Hepites, P. Poni* și *I. Simionescu.*

«In ziua de 9/22 Maiu ați luat cunoștință de raportul Comisiunii Fondului Ioan Otteteleșanu despre mersul Institutului dela Măgurele pe 1914-15 și ați aprobat gestiunea prezentată. In Comisiunea pentru 1915—16 ați reales pe d-nii *St. C. Hepites, I. C. Negruzzi* și *Dr. V. Babeș.*

«La 13/26 Maiu ați ascultat și aprobat raportul Comisiunii *Dicționarului limbii române;* iar pentru îngrijirea lucrării în anul viitor, ați ales pe d-nii *I. Bogdan, C. Giurescu, St. C. Hepites, T. Maiorescu, I. C. Negruzzi* și *Duiliu Zamfirescu.*

«In ședința dela 18/31 Maiu ați ascultat și ați dat aprobarea raportului Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în cursul anului trecut, ca răspuns la raportul de deschidere al Secretarului D-voastre general.

«Pentru completarea vacanțelor de membri activi din Secțiunea istorică ați ales pe d-nii profesori *S. Mehedinți* și *I. Nistor;* iar ca membri corespondenți, în aceeaș Secțiune, pe d-nii Petre Negulescu, I. C. Filitti și N. Docan.

«In Secțiunea literară s'a ales membru corespondent d-l Artur Gorovei.

«In ședința dela 28 Maiu, (10 Iunie) ați votat bugetul de venituri și de cheltueli pe anul 1915—1916.

«Ați ales delegațiunea pentru anul viitor în persoana d-lor *Dr. C. I. Istrati* președinte și a d-lor *B. Delavrancea, D. Onciul* și *L. Mrazec* ca Vicepreședinți:

„Domnilor Colegi,

«Incheind azi lucrările sesiunii generale, țin încă odată să vă aduc cele mai călduroase mulțumiri pentru onoarea deosebită ce mi-ați făcut, alegându-mă Secretar general. Am credința că această sarcină grea îmi va fi mult ușurată prin starea în care se găsește azi Academia Română: cu un scop bine definit, cu o organizație din cele mai temeinic stabilite, cu mijloace bogate pentru spijinirea intereselor mari ale culturii neamului și cu un trecut care promite

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

cea mai bună nădejde în viitor. Calea sigură în care am intrat și din care toată silința și băgarea noastră de seamă este numai să nu ne abatem, a fost deschisă și bătătorită de răposatul și veneratul nostru coleg și Secretar general D. A. Sturdza, ale cărui merite și amintire trebue să rămâie totdeauna cinstite și pomenite în mijlocul nostru».

D-l Președinte *Dr. C. I. Istrati* zice: Acum, când suntem la sfârșitul lucrărilor noastre, îmi dați voie să vă exprim mulțumirile mele pentru munca ce ați depus și să constat că la Academie, cel puțin, se muncește cu spor și cinstit. Publicațiile noastre, felul de administrație a averilor ce ne-au fost hărăzite, decernerea premiilor fără altă prrocupare decât meritul lucrărilor, acordarea burselor după merit, conducerea școalelor, îmbogățirea și folosința largă a colecțiunilor noastre de bibliotecă, toate au înălțat vaza Academiei și sunt mândru să constat că privirile și generozitatea Românilor iubitori de neam se îndreaptă cu încredere spre această Instituțiune națională și de înaltă cultură. O singură părere de rău am avut, anume că harnicii noștri colegi de peste graniță n'au putut luà toți parte la lucrările noastre; ne-am mângâiat însă cu prezența d-lor Stefanelli, Nistor și Lupaș, ale căror inimi au bătut în această lună alăturea de ale noastre. Se împlinește la anul jumătate de secol dela înființarea Academiei. Am credința și urez din tot sufletul ca în viitoarea sesiune generală să fim cu toții la olaltă și să ne strângem frățește mâinile sănătoși și fericiți. Cu aceste simțiminte declar închisă sesiunea generală.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA LITERARĂ

ŞEDINŢA DELA 6/19 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreşedinte.

Luându-se în cercetare cererea d-lui I. Caragiani, de a se da ajutorul bănesc necesar pentru terminarea tipăririi scrierii sale: *Studii istorice asupra Românilor din Peninsula Balcanică,* dela pagina 273 înainte;

— Secţiunea decide a se înscrie în bugetul fondurilor ei suma necesară spre satisfacerea cererii d-lui Caragiani, rămânând ca publicarea să fie făcută în numele d-lui Caragiani, iar nu al Academiei.

ŞEDINŢA DELA 23 MAIU (5 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *N. Gane:*

I. *Premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 lei.*

D-l *I. Bianu* citeşte raportul său despre scrierea d-lui N. Bănescu şi V. Mihăilescu depre *Ioan Maiorescu.* Raportul conchide la nepremiare.

D-l *B. Delavrancea* citeşte raportul său despre volumul d-lui G. Galaction: *Bisericuţa din Răzoare.* Raportul conchide propunând acordarea premiului.

Secţiunea — cu 6 voturi pentru, 1 contra, fiind şi o abţinere (d-l T. Maiorescu), — decide a se da premiul Eliade-Rădulescu d-lui G. Galaction.

II. *Premiul „Adamachi" de 5 000 lei.*

Se cetesc următoarele rapoarte, ale căror concluzii de nepremiare se aprobă cu unanimitate:

al d-lui *A. Naum* despre *Călinescu,* Suprema Dragoste,
» » *A. Naum* despre *Demetrius,* Tinereţea Casandrei,
» » *I. C. Negruzzi* despre *Dimiu,* Amintirile unui rezervist,
» » *Al Philippide* despre *Ionaşcu,* Gramaticii români,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

al d-lui *B. Delavrancea* despre *Lovinescu*, Aripa Morței,
» » *I. C. Negruzzi* despre *Miller-Verghy*, Sonete portugheze,
» » *A. Bârseanu* despre *Pacu*, Cuvântări,
» » *D. Zamfirescu* despre *Demetrius*, Sonete,
» » » » *Rădulescu*, Lei de piatră,
» » » » *Soricu*, Florile dalbe,
» » » » *Tutoveanu*, Albastru,
» » » » *Zissu*, Aquarele,
» » *Al. Pilippide* despre *Ion Trivale*, Cronici literare.

Se cetește raportul d-lui *A Bârseanu*, care propune premiarea scrierilor d-nei *Elena Farago*

— Propunerea se pune la vot și se respinge.

D-l *I. Caragiani* prezentă raportul său despre cartea *C. Hogaș*, Pe drumuri de munte, propunând să fie premiată.

— Propunerea se pune la vot și se respinge.

D-l *B. Delavrancea* cetește raportul, prin care propune premiarea scrierilor d-lui *M. Lungianu*, Zile senine și Insăilări.

— Propunerea se admite cu unanimitate.

D-l *I. C. Negruzzi* cetește raportul, prin care propune premiarea scrierii d-lui *C. Gane*, Amintirile unui fost holeric.

— Propunerea se primește cu unanimitate

D-l *Duiliu Zamfirescu* cetește raportul, prin care propune premiarea scrierilor d-lui *Ion Dragoslav*, Povestea trăsnetului și Povești de Crăciun.

— Propunerea se primește cu unanimitate.

— Se decide a se împărți premiul Adamachi în modul următor :

D-lui M. Lungianu	Lei 1.500,
„ Ion Dragoslav	„ 1.500,
„ C. Gane	„ 2.000
Total . . .	Lei 5000.

D-l *Delavrancea* propune să nu se tipărească în *Anale* rapoartele asupra scrierilor nerecomandate pentru premiare, ci numai acelea prin cari se recomandă premiarea.

D-l *I. Bianu* zice că propunerea d-lui Delavrancea nu poate fi admisă, fiind contrară dispoziției precise a art. 16 din Regulamentul premiilor votat în 1906, după care toate rapoartele trebuesc publicate, cum s'a practicat dela începutul Academiei. Numitul articol lasă secțiunilor dreptul de a hotărî să nu se publice numai rapoartele speciale despre scrierile de prea mică însemnătate.

— Propunerea d-lui Delavrancea, fiind susținută și de d-l Zamfirescu — se primește de Secțiune.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Raportul d-lui B. Delavrancea despre „Figuri istorice românești în cântecul popular al Românilor" de Dimitrie Marmeliuc,— aprobat de Secțiune la 23 Maiu 1915.

„Figuri istorice românești în cântecul popular al Românilor" manuscris de Dimitrie Marmeliuc, doctor în litere și filozofie—este o lucrare metodică, serioasă, bine gândită, bine întocmită, și merită să fie imprimată sub auspiciile Academiei Române. Limba e clară și destul de bogată. E un început norocos al încercării de a se sintetizà, barim în parte, cântecele noastre populare.

Raportul d-lui B. Delavrancea despre: „Poezii populare române" de Dr. Iosif Popovici, — aprobat de Secțiune la 23 Maiu 1915.

„Poezii populare române" — manuscris de *Dr Iosif Popovici* — este o colecție destul de îngrijită și o bună contribuțiune filologică și fonetică la limba românească. Cât pentru partea privitoare la estetica poporului român, ar trebuì să vă fac o lungă și amănunțită expunere pentru a vă dovedi că poporul găsește mai în totdeauna cevà frumos de spus în inspirațiunile lui. Dacă cinevà nu e familiarizat cu chipul de a produce al massei anonime, e greu să citească cu folos o poezie populară. In această colecțiune sunt multe variante ale poeziilor publicate dejà. Cred că merită să fie publicat manuscrisul d-lui Dr. Popovici. Până nu ne vom horărî să facem — lucru foarte greu — un studiu, printr'o anumită comisiune, asupra materialului folkloristic strâns și publicat de Academia Română și de particulari, nu ne vom puteà pronunțà cu destulă competință și seriozitate asupra diferitelor culegeri.»

ŞEDINŢA DELA 27 MAIU (9 IUNIE) 1915.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreședinte.

D-l *B. Delavrancea* cetește raportul, prin care propune tipărirea în *Anale,* Memoriile Secțiunii literare, a studiului d-lui Dragoș C. Protopopescu despre *Stilul lui Cantemir.*

— Secțiunea aprobă propunerea.

In comisiunea care să cerceteze lucrările ce se vor prezentà la premiul Adamachi din 1916 despre: *Numele de familie la Români* sunt aleși d-nii *Al. Philippide, S. Pușcariu* și *I. Bianu.*

Secțiunea realege biuroul: Președinte d-l *N. Gane,* Vicepreședinte *I. C. Negruzzi.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

D-l *I. Bianu* aduce la cunoştinţa Secţiunii răspunsul primit dela d-l N. Mişu, Ministrul ţerii la Londra, cu privire la reproducerea elementelor decorative din Evanghelia dela Oxford din 1429 şi arată probe de reproduceri de aceeaş natură făcute de atelierele cari au să facă şi lucrarea pentru noi.

— Secţiunea decide să se facă 500 exemplare din toate reproducerile publicaţiei.

Pentru două locuri de membri corespodenţi români, rămase vacante prin încetarea din vieaţă a lui Pompiliu Eliade şi prin alegerea ca membru activ a d-lui S. Mehedinţi, Secţiunea în unanimitate decide a propune pe d-nii Artur Garovei şi Al. Tzigara-Samurcaş.

D-nii *I. Bianu* şi *Duiliu Zamfirescu* vor prezentà expunerea titlurilor pe cari se întemeează propunerea fiecăruia.

Raportul d-lui B. Delavrancea despre: „Studiu despre stilul lui Cantemir" de Dragoş C. Protopopescu,—aprobat de Secţiune la 28 Maiu 1915.

Secţia Literară a Academiei Române mi-a trimis spre cercetare manuscrisul: *Studiu despre stilul lui Cantemir* de *Dragoş C. Protopopescu.*

L-am cercetat.

Tânărul Dragoş Protopopescu mi se pare o bună făgăduintă a Facultăţii noastre de litere şi filozofie. Studiul său, bine întemeiat şi susţinut, probează o preparaţie îndestulătoare şi o pătrundere excepţională pentru un student, care abià şi-a terminat cursurile universitare.

De sigur studiul d-lui Dragoş Protopopescu merită să se publice în *Analele* Academiei Române.

ŞEDINŢA DELA 29 MAIU (11 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi,* Vicepreşedinte.

Pentru Comisia premiului Năsturel din 1916 Secţiunea decide să fie delegaţi d-nii: *I Bianu, B. Delavrancea, I. C. Negruzzi, Duiliu Zamfirescu.*

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Premiul Eliade-Rădulescu.

N. Bănescu şi V. Mihăilescu, *Ioan Maiorescu.* Scriere comemorativă cu prilejul centenarului naşterii lui, 1811 —1911. Bucureşti 1912. — *Raport de* **I. Bianu.**

Doi tineri profesori, luminaţi şi inimoşi, mai pătrunşi decât cei mai mulţi despre marele folos cultural al cunoştinţei fazelor trecute ale renaşterii culturii naţionale, au făcut deodată două fapte bune cu un prilej bine venit. Prilejul a fost împlinirea unui secol dela naşterea lui Ioan Maiorescu, unul dintre cei mai de frunte şi mai caracteristici reprezentanţi ai acelei lungi şi neîncetate descălecări de învăţători şi apostoli, cari în tot lungul secolului al XIX au coborît din Ardealul românesc necăjit în Ţara-Românească şi în Moldova cu dorul fierbinte de a ajută ca o cultură hotărît românească să înflorească în aceste ţeri, înecate de cultura grecească-fanariotă mai întâiu, apoi de cea franceză.

Ioan Maiorescu a fost una din cele mai luminate şi mai stăruitoare energii în această luptă şi muncă. Şi-a cheltuit puterile minţii lui energice şi cultivate printr'o solidă învăţătură mai ales în şcoală pentru pregătirea viitoarelor generaţii; dar a lucrat stăruitor şi în vieaţa socială şi politică asupra contemporanilor şi împreună cu cei mai de frunte şi mai buni dintre dânşii. Il vedem învăţător la Cerneţi, profesor la Craiova şi la Iaşi, în mişcarea de reînviere naţională peste Carpaţi la 1848, în Austria şi în Germania, pledând, prin convorbiri şi prin memorii scrise, interesele şi drepturile Românilor din toate părţile. In preajma Unirii publică una din cele mai luminoase broşuri despre dreptul public şi istoric al Principatelor.

De activitatea acestui bărbat, pe care îl putem numì fără nici o exagerare de cuvinte: unul din apostolii renaşterii noastre naţionale, s'au entuziasmat cu drept cuvânt cei doi tineri profesori, au strâns cheltueala necesară şi au ridicat în amintirea lui un monument la Craiova, unde el a dăscălit mai mult şi a suferit mai amar. Dar pentru a da vieaţă acelui monument de pioasă recunoştinţă, au publicat această luminoasă carte.

Nu cunosc o scriere, în care să se prezente într'un mod mai luminos vieaţa unuia dintre cei mai vrednici muncitori în ogorul atât de împuţinat al culturii româneşti în întâia jumătate a secolului XIX.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Biografia, studiată cu temeiu de pe toate izvoarele, este însoțită de o bogată reproducere de documente, cari fac din acest volum un neprețuit dosar de istorie culturală. Aș fi fost bucuros să vă recomand la premiare o asemenea lucrare, care fără îndoeală merită premiul la care concurează. Ea se află însă în concurență cu întâiul volum venit înaintea noastră de G. Galaction, *Bisericuța din Răzoare*.

Calitățile literare cu totul superioare ale acestui scriitor de mare talent mă fac însă să mă dau la o parte cu dascălii mei și să recunosc că se cuvine și este cu dreptate să întâmpinăm cu plin pe acest prozator de valoare, când ne aduce întâia oara frumoasele producțiuni ale talentului lui atât de original.

G. Galaction, *Bisericuța din Răzoare.* Nuvele și schițe. Iași 1914 —*Raport de* **B. Delavrancea.**

Nu cunosc un alt volum publicat de d-l G. Galaction. Poate că este cel dintâiu. Dar iarăș nu cunosc o carte mai potrivită pentru a fi premiată de Academia Română. După ce ai cetit-o, ai impresia că ai străbătut mai multe volume, căci atât e de încărcată de emoțiuni condensate, de o vieață nouă —deși veșnic veche,—de orizonturi cari ți se deschid în perspectiva naturii omenești. Și, la isprăvit, zici pe gânduri, cugetând la toți oamenii. — «Bietul om, bietele suflete, pururea jucăria soartei neîndurate!» —Vieața la acest scriitor pare aidoma cu cea reală, — complexă, bine urzită și bine bătută, acì veselă, acì trudită, — și te constrânge să surâzi și apoi îndată să cazi într'o înțeleaptă melancolie. El nu caută situațiunile comice, nici pe cele dramatice, ci, urmărind realitatea, ajunge într'un chip firesc la o deplină echipolență a ei. E un meșter de seamă, — păstrând proporția în construcțiuni,—un literat stăpân pe mijloacele de producțiune, un artist în toată puterea cuvântului. E un izvor care a țâșnit de curând, abundent, limpede și răcoritor, venind — cine știe de unde?—pe sub pământ, din stratele adânci ale unui pietriș curat și sănătos. Nu știu din cine se trage, dar știu că ne reprezentă pe toți, făcându-ne cinste cu adevărat. Bănuesc că, după obârșie, ar fi țăran, și mă bucur—vrând-nevrând—mișcat de o egoistă mândrie de clasă, clasa care până acum s'a împărtășit numai cu sărăcia lucie și cu muncile grele și istovitoare.

Mi se spune că d-l Galaction ar fi doctor în teologie, și că ar fi vrut să îmbrățișeze cariera eclesiastică. Un asemenea «răspopit», aruncându-și rasa, nu și-a aruncat și credința. Volumul, pe care vă

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rog stăruitor să-l premiați, este un act de pietate, de dogmă creștinească și de credință, de credința simplă, umilă și naivă a poporului nostru. Rar, când dai peste un erou în prada tentației, frământat de îndoeala pătrunzătoare ca otrava subtilă, e cu neputință, până la isprăvit, să nu-și găsească destulă tărie de suflet, în mijlocul chinurilor sale, și să nu reacționeze, și să nu triumfe, revenind la echilibrul de mai nainte.

Aș puteà zice că nuvelele d-lui Galaction sunt un șir de «clar-obscur», în cari mai toate ființele tind să iasă din întuneric și din umbră la lumină și la strălucire.

Stilul său este— ca și vieața ce ne-o înfățișează — și familiar, și grav, și dramatic, ba uneori se ridică până la măreția poetică a epicului. In «Dionis Grecoteiul», Nicolachi povestește goana de pe harmăsarul Harap care înghite depărtările.—«Apusul se *îneacă*, în urma mea, în *nourii de praf*, pe care Harap îi ridică din *fuga lui nebună...»* —«Un copac *uscat* stăteà departe în câmp, în atitudinea *sucită* a unui *schilod*, care ar *cere de pomană*...»—«Nu vedeam decât când fulgerà, însă fulgerà din zece în zece clipe, și, *sub aripele luminoase, scuturate brusc în întuneric*, calea mea să făceà, prin apă, *tot una cu câmpia*...» Intr'una din cele mai bune nuvele, «In drumul spre păcat», stilul său devine familiar, păstrându-și nobleța caracteristică la un artist vizual, care instinctiv alege, din ceeace vede: notele dominante, fie din natură, fie din sufletul omului. — «Un *noroc nespus de dulce* — (E un tânăr ajutor de judecător amorezat de soția judecătorului) — coborà din ceruri pe pământ, și, eu, eram prea *sfios* ca să pot să-i *întind brațele*....» — «Din *satul pe care-l lăsam de vale* biruià, *strident*, ca niște *chemări de lebădă, scârțâitul cumpenilor de fântâni*...» — «...erau atâtea mărturisiri subtile, pentru care, eu *neghiobul*, fusesem *nesimțitor*, ca un *câne de vânătoare*, care și-a perdut *simțul mirosului*...»

Dar să mă opresc, câtevà momente, asupra nuvelei: „*De la noi la Cladova*". In ea se oglindește, în toată lumina, talentul excepțional al d-lui Galaction.

Intr'un sat din Mehedinți, de pe malul Dunărei, de unde se întrezărește «Cladova sârbească», preotul Tonea, pătruns de o adâncă evlavie, repetă, mai mult din memorie decât de pe Psaltirie, rugăciuni înflăcărate, se șterge de nădușeală, se închină și cerșește iertarea păcatelor ca un desnădăjduit. De ce? — Popa Tonea e încă tânăr și frumos, deși are cinci copii, și cunoscut lumii ca om blajin și drept, ca vrednic păstor al turmei sale cuvântătoare, ca slujitor convins

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

al altarului. Şi din inima şi de pe buzele preotului curg, într'o supremă emoţie, cuvinte de umilinţă şi de îndurare. — «Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut!» — «Intoarce-ţi faţa dela păcatele mele şi toate fără de legile mele şterge-le!» — «Nu mă lepădà dela faţa Ta!» — «Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte!» — Ca să se roage cu atâta smerenie şi efervescenţă un preot, bun, cinstit, care-şi iubeşte pe copii şi pe maica preoteasă, şi pururea îndreaptă pe oile rătăcite, cu cuvântul lui Dumnezeu, pe calea netedă a binelui,—a trebuit să i se întâmple cevà grav, un conflict de suflet şi de conştiinţă.— «In prima Duminică de după Paşte l-a coprins un nour de la Cel-Viclean.» Pe când miruià pe credincioşi, se făcù o mişcare în biserică. Jupân Traico, roşcodan şi cărunt, sârb bogat din Cladova, bun prieten al preotului, străbătù mulţimea având alături o frumuseţe de... fată mare. Traico erà văduv. Nici un copil din prima căsătorie.— «Inima lui Popa Tonea se izbì în coşul pieptului ca un peşte în reţeaua năvodarilor.» — *„Tată popo, iartă-ne, bre, pe noi c'am ajuns aşà târziu la Sfânta Leturghie; măcar să ne miruim şi noi şi... nevasta noastră.“* — Adevărat? Să crează ochilor? S'a însurat a doua oară? unde a găsit acest sorb al rezistenţelor omeneşti? — Preotul se simţì sub «*vraja* unor insistenţi nepricepute şi oculte» Dar e în biserică, în faţa iconostasului şi cu sfântul mir în mână! — *„Unge-se robul lui Dumnezeu Traico... Unge-se roaba lui Dumnezeu... Cum te cheamă? Borivoje, tată popo,* răspunse Sârbul; *ea nu prea înţelege româneşte.“* — *„Unge-se roaba lui Dumnezeu Borivoje, cu undelemnul binecuvântat, spre sănătatea trupului şi... mântuirea sufletului!“* Şi parcă şi-a dat sufletul! In clipa aceasta, şi pe el şi pe ea au căzut «fulgerile soartei.» Ea: «uluită şi înfiorată», el: cu ea în fundul ochilor «neclintită şi chinuitoare.» — Ies din biserică. — Traico trecuse Dunărea ca să se înlesnească dela preotul Tonea cu o mie de lei pentru câtevà luni de zile. Deşi bogat, cu prăvălii, vie şi casă, se întâmplase să fie strâmtorat de nişte câşturi. Popa Tonea îl ştià om de cuvânt... dar nu din pricina aceasta îşi desleagă băierile pungii, ci privind la «frumuseţea caldă şi fragedă» de lângă Tonea.

Intr'o clipă s'au «contopit două destine.» — Din ceasul acela a început şirul de nesfârşite rugăciuni, căci preotul Tonea s'a «bolnăvit de năpraznică boală», pe care n'ar fi putut s'o lecuească decât moartea.—Intr'o zi, o Sârboaică bătrână îi zise popei: — «Eşti tânăr şi frumos ca stariţul Iakint din Kruşedol... Nu fii mândru... Borivoje se sfârşeşte de dragul tău...» — Tonea s'a încruntat, s'a întunecat

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

şi a certat-o pentru îndrăzneala ei, apoi a lăsat-o mai domol şi nu s'a putut oprì d'a adăogà: *„Spune Borivojei că mă rog lui Dumnezeu, ziua şi noaptea, ca să ne izbăvească de Cel Viclean!"* — In răstimpuri, Sârbul Duşan vestì pe preot că jupân Traico îl aşteaptă în Cladova cu parte din banii împrumutaţi. Inima preotului svâcnì. Dacă ar trece Dunărea? Ar vedeà-o! Ah! Borivoje!... Tocmai atunci îl chemă moş Simion, care se credeà muribund. Luă Epitrahilul şì Evhologiul, icoana şi cutiuţa de argint cu sfânta împărtăşanie. S'a înnoptat. A doua oară Duşan îi amintì: «Dacă trece la Cladova, ori s'a răsgândit.» — «Aşteptaţi-mă...!» răspunse preotul şi rămase «în mijlocul drumului nehotărît.» — In sân «sfintele taine.» — Ce să facă? Un'să le ducă? Acasă sau în biserică? — Şi-aruncă privirea peste Dunăre ca o jenune neagră şi necăjită. «Un şir de gămălii fosforescente», în toiul întunericului, i-arătă vag «că acolo trebue să fie Cladova.» A! da! Dacă ar trece Dunărea cu sfintele taine — la piept, n'ar mai fi «singur în Cladova». Un gând de o clipă îl arse: «ce-a mai rămas cu minte şi cinstit» în el, omul sfânt de altă dată, haiducul smintit de acum?

A doua zi ajunse în Cladova. La prăvălii, Traico nu erà. Acasă, nu erà. Numai Borivoje îl aşteptà «într'o vijelie nervoasă», care o doborîse în lungul patului. — *„Mă iartă, duduco Borivoje, am venit după jupân Traico; fiindcă mi-a trimes cuvânt să viu..."* — *„El... a plecat... de grabă departe.. cu Nikita... Acì în hârtie el a pus parale..."* — Şi «adunându-şi puterile» îi întinse «o hârtie mototolită», cu un braţ pe care alunecară şi se ciocniră «brăţări de argint.» — Preotul «cu ochii în pământ» luă banii şi «rămase mut.» — *„Şezi părinte... şezi de vorbă cu noi... Traico a plecat departe cu Nikita..."* — *„Mulţumesc, duducă Borivoje, dar mă grăbesc, am cevà treabă prin Cladova..."* Jalea trecù pe faţa tinerei femei. Borivoje înţelese refuzul. Iritată sărì în picioare şi se apropiè de preot. Braţele ei avură o mişcare de supremă şi dăznădăjduită hotărîre. — *„Tu ştii, părinte Tone, că eu te iubesc pe tine... O! eu te iubesc mult pe tine!..."* Preotul rămase nemişcat, înăbuşind cu sforţări uriaşe» ispita care-l ardeà ca o flacără. «Borivoje izbucnì în plâns.» Ce să mai spue? In puţinele cuvinte româneşti, pe cari într'adins le învăţase, se cuprindeà tot sufletul ei de nefericită. Preotul simţì sfintele taine. Se cutremură. Nu erà singur. — *„Borivoje! şi mie mi-eşti dragă, scumpa mea... dar ca o fiică a bisericii... Sunt preot şi tu eşti măritată... am soţie şi tu ai bărbat... E păcat Borivoje, păcat mare!..."* Cuvântul acesta o izbì ca un glonţ în inimă şi murmură:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

—*„Oh! păcat, păcat...“* — Preotul îi șterse lacrămile, «închinând-o ca p'un copil care se scoală noaptea speriat de un vis urît, și rostì asupră-i o rugăciune scurtă cu un accent nesfârșit de pătrunzător.» —Borivoje se închină și-i sărută mâna. D'acum se hotărîse! Preotul o sărută pe frunte. —*„Acum mă duc să plâng pe cununa biruinței mele!“* — Nefericită virtute a bisericii, tu ți-ai ucis odihna și fără să-ți fi călcat curățenia și credința. Biserica lovește fără cruțare păcatele săvârșite cu gândul, și peste gândul lui a suflat o fatalitate pe care nu erà stăpân.

Trec luni de suferință, și suferința sporește, și lacrămi îl îneacă. Pe o noapte vijelioasă Preotul Tonea plutește iarăș peste Dunăre. Barca e aproape să se scufunde. El înalță lopețile. — *„Tăceți din gură, nu va pierì nimeni dintre voi! Nu puneți mâna pe mine, căci am în sân Sfintele Taine!“* «Cutremurați de un sfânt cutremur, ei pricepură că Domnul este cu ei în barcă, întocmai ca odinioară cu Sfinții Apostoli pe apele Tiberiadei». «Un val năpraznic luă barca'n spinare și-o slobozì ușor, pe țărm, într'un banc de nisip». Pe țărm, oameni cari năvălesc cu fanare. «In fruntea lor Jupân Traico, cu capul gol, cu cămașa sfâșiată» ca un ieșit din minți. — *„Taică părinte! Dumnezeu te-aduse încoace! Preoții noștri....“ „Borivoje se duce, taică Părinte! Vino degrab!“* — «Borivoje murià, fiindcă vroià să moară, murià de iubire. Oftica erà întâmplătoare». Tonea încremenì, Glasul i se sugrumă în beregată. Traico îl luă de braț și se pomenì la scara ceardacului. Lumina pâlpâie în geamuri. Caisul încărcat de rod parfumat altă dată, e ca un schelet acum ce se tot pleacă cu «sunet de oase», parc'ar cere «stăruitor» sufletul ce se va duce în curând.

Când intrară în casă, «Borivoje se agită sub lințoliu alb ; «brațele se împreunară în chip cucernic ; ochii se umplură de lacrămi». — *„Mai aprinde câtevà făclii!“* «șoptì ea, pe sârbește, lui jupân Traico». O! da! ca să se poată vedeà lămurit, unul pe altul, încă odată!» Dar Borivoje nu știe îndestul românește —... *„Spune, taică Părinte, cum se va spovedì Borivoje?“* — *„Fii pe pace,* jupân Traicule, răspunse cu sforțări uriașe Popa Tonea... *Mă lasă Pravila.* .“ Știà «atât de mult, atât de chinuitor de mult : ce-a greșit și de ce moare Borivoje!»

«Și-au rămas singuri încă odată — a doua oară și cea din urmă din vieața lor cea pământească».—In prima clipă preotul vru «să se năruească» pe «patul cu pânze albe», să-și «smulgă părul», să-și ceară iertare și să recheme «înapoi sguduitoarele frumuseți din Iunie».

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dar simţì ca o lovitură de biciu. «Ceeace se nărui din el fură păcatul şi slăbiciunea.» Borivoje îl privì c'o nemărginită evlavie. «Preotul se apropiè de pat, cu ochii orbi de lacrămi şi acoperì pe Borivoje cu Epitrahilul». Ea îşi apleacă «capul pe pieptul sfâşiat al preotului creştin şi, în ceasul din urmă, trăì fără păcat, toată fericirea pe care ar fi putut să i-o dea, cu dobânzi atât de grele şi de amare, iubirea pământească».

Şi rugăciunile încep.

«Domnul şi Dumnezeul nostru Isus Hristos cu darul şi cu îndurările iubirii sale de oameni să te ierte pe tine fiică Borivoje, şi să-ţi lase ţie toate păcatele; şi eu, nevrednicul preot şi duhovnic, cu puterea ce-mi este dată mie, te iert şi te desleg de toate păcatele tale...» «Şi mâinile iertării în numele Sfintei Treimi se împreunară pe capul penitentei, şi îmbrăţişară acest cap mult iubit cu singura îmbrăţişare îngăduită». Borivoje alunecă între perne şi «primì Dumnezeeştile Taine cu ultimul şi supremul palpitat al sufletului ce se eliberează». «Cosiţa ei se risipì ca un paner cu toporaşi negri; braţele i se culcară dulce dealungul trupului; ochii i se opriră ca într'un ocean de fericire încremenită şi surâzătoare».

Aşà se sfârşeşte una din cele mai puternice drame. Din această analiză a subiectului reiese limpede conflictul dintre un preot sfânt şi o femeie cinstită, amândoi cuprinşi de mâna aspră a unei fatalităţii antice, dar amândoi luptând împotriva păcatului cu puterile izvorîte de credinţa în biserica noastră creştină.

Crez, Domnilor, că veţi recunoaşte în d-l Galaction pe un literat de o personalitate excepţională, pe un artist de o originalitate indiscutabilă, şi că veţi binevoì a-i acordà premiul «Eliade-Rădulescu» de 5.000 de lei, ca dreaptă răsplată a muncii şi a talentului său viguros.

Premiul Adamachi.

D. Călinescu, *Suprema dragoste.* Proză. Craiova 1914.—*Raport de* **A. Naum.**

Broşura, în format mic, cu 142 pagine, pe care autorul o prezentă Academiei la premiul Adamachi de 5.000 lei, nu este nici roman, nici nuvelă. Ea este un fel de compoziţie neclasificabilă. Autorul, după ce-şi împodobeşte broşura cu pomposul titlu de „*Suprema dragoste*“, care numai supremă n'a fost, mai adaoge şi cuvântul de „*Proză*“.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Cea dintâi figură pe care o întâlnim în această *„proză“* este Veniamin, care se întoarce din Paris, unde, cât timp a stat, a fost atras de *„razele unui ideal nou“*, după ce a scris în ziare şi reviste articole *„inimoase, pline de vlagă şi de speranţă“* (citez textual).

Veniamin se însoară, şi după 15 ani de căsătorie, rămâne văduv, cu un copil numit Mircea. Copilul însă e o nenorocire, căci un strămoş barbar reînvie într'însul. Veniamin mai creşte pe lângă fiul său un copil de ţăran, asupra căruia îşi concetrează toată dragostea sa.

Sora lui Veniamin are şi ea un copil, Anton, căsătorit cu o Mărioară luată din ospiciul de copii găsiţi *„Maternitatea“*. E şi el un anormal, căcĭ anormalii furnică în «Proza» autorului.

Anton lucrează şi el la scrieri, cari au să regenereze lumea. Dar nenorocirea lui, pentrucă, cum zice autorul, *„instinctul regenerator este mort în el,“* Anton este incapabil de a iubì pe Mărioara, la care râvneşte şi Ieronim şi Mircea. Acest din urmă, cu furie urmăreşte pe Mărioara, atras, zice autorul, de *„parfumul Dumnezeesc al cărnei“!* Mărioara se împotriveşte, dar Mircea nu se lasă, o prinde într'un etac: *O câtă arhitectură grandioasă în corpul acestei fete mândre,* strigă înamoratul Mircea! şi fără mai multă trăgănare, Mărioara cedează, în schimbul făgăduinţei că-şi va lăsà purtarea lui brutală faţă cu Veniamin, tatăl său.

Mircea a izbutit, zice autorul, dar Anton, trezit din bezna sufletului său, hotăreşte să-şi răsbune, îi atrage la o plimbare pe Bistriţa, pe o noapte splendidă şi-i împinge într'o prăpastie. Cu dânşii alunecă şi el. Noroc de Ieronim care aleargă să scape pe Mărioara. Anton şi Mircea mor. Ce ar mai fi rămas autorului ca să încheie «Proza» sa? Decât să unească pe Ieronim cu Mărioara, având grija, mai întâiu a face pe Mărioara să întrebe pe Ieronim: *„Mă mai iubeşti, acum, amicul meu?“* Iar Ieronim îi respunde: *„Mai mult decât totdeauna“.*

O lungă inscripţie de pe piatra funerară a lui Veniamin încheie «Proza» autorului, negreşit în memoria articolelor sale de prin jurnalele şi revistele franceze.

In afară de cele de mai sus, mai arăt fraze ca acestea: *„Amintirile din astă noapte vor fi veşnic pentru mine un buchet de bucurii neasemuite“. „Am să l tachinez pe bolnav, până are să nebunească,* şi bolnavul erà la cea de pe urmă *suflare“.*

„Am să înghit toate restimpurile de linişte“.

„Plebe gunoioasă“.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

„Constant îţi baţi joc de săraci“.
„Ceriul senin ca de zefir îşi desfăşurà protector arhitectura gigantecă“.
„M'am încălecat pe un cal“.
„Ogoarele de pe Bistriţa aveau forma de 5“.
„Existenţa noastră a tuturor este un uriaş zero!“.
Nu cred că *„Suprema Dragoste“* poate fi premiată de Academie.

V. Demetrius, *Tinereţea Casandrei.* Roman. Bucureşti 1914.—*Raport de* **A. Naum.**

Sub acest titlu, autorul prezentă la premiul Adamachi un volum de 139 pagine, cu scris mărunt şi pe două coloane pe aceeaş pagină, cetire foarte obositoare.

Departe de a aveà vreo legătură cu legendara şi poetica fiică a lui Priam şi profetesa Troei de homerică memorie, după cum ne-ar puteà înşelà titlul, Casandra d-lui Demetrius este fiica unui măcelar, locuind într'un bordeiu cu un singur pat, având la căpătâiul lui o lumânare înfiptă într'un bot de lut.

Dela cele dintâi rânduri cetitorul este încătuşat în marginile chinuitoare ale unui realism hidos.

Iată cum ne descrie autorul pe tatăl Casandrei.

Citez textual:

„Gheorghe Casincea, mânjit şi îmbibat totdeauna de sânge şi de grăsime până la piele, păreà o fiară posomarîtă şi desgustătoare; omul pierduse şi zâmbet şi seninătate tot spintecând şi jupuind vitele, pregătindu-le moartea şi stând martor la spaima şi cutremurul bietelor animale, până ce-şi dădeau duhul“ (pag. 8).

„Mama Casandrei, continuă autorul, *îşi pierduse şi ea duioşia de mamă în ascuţirea cuţitelor şi în mirosul de maţe şi de măruntaie“.* Mai departe Casandra, rămasă orfană de 16 ani, intră într'o fabrică de împletituri (tricotaj); aici o lume nouă cu care se deprinde copila foarte repede. Autorul ne spune că: *„bărbaţii priviau într'un anume fel la pieptul şi la şoldurile ei; flăcăii obraznici îi spuneau cuvinte neacoperite, iar fata aveà deseori vânătăi pe trup pişcate până la sânge de degetele lucrătorilor“* (pag. 14).

In curând subcomisarul Manole adimeneşte pe fată la un ceaiu cu ***rom***, o lasă însărcinată şi apoi o părăseşte iar mustrarea mamei sale izbucneşte în frazele următoare (pag. 26—27):

„Şi ai crezut să mă înşeli pe mine! ai vrut să mă încânţi

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

şi să mă cocoloşeşti ca să feţi în casa mea? Pe maidan să te duci şi să-ţi lepezi spurcăciunea de poşidic!" In curând Casandra cade în alte aventuri de stradă cu un elev de administraţie. Ademenită de acesta prin străzi tainice, pe când, citez textual: *„Luna plină îşi varsă cofa de lumină"* (pag. 41); în sfârşit Casandra devine, după expresiunea autorului, *„soaţa fără cununie"* a unui funcţionar dela Domenii.

Toată cartea d-lui Demetrius este plină de cele mai crude şi triviale expresiuni. Mai citez vreo câtevà: *„Haite de flăcăi, o lepădătură femeească"*, *„Hai! te cară, femee, de aici; nu vă e ruşine la miezul nopţii, după porcării"*. Şi altele mai hidoase şi desgustătoare, precum: *„Păi Jică, păcătosul ăla al meu de ibovnic."* *„Şi-mi făcuse leorcă poalele de lacrămi."* *„Ce pumni şi ce palme i-am tras porcului!"* *„Un oftet cu trei caturi lung cât un plop!"*

Se respinge dela premiu.

Dimitrie Dimiu, *Amintirile unui rezervist.* Note şi impresii din campania anului 1913. Bucureşti 1914. — *Raport de* **I. C. Negruzzi.**

Intr'un mic volum de 148 pag., intitulat «Amintirile unui rezervist. Note şi impresii din campania 1913,» d-l Dimitrie Dimiu publică un şir de însemnări, făcute de dânsul în timp de 65 de zile, cât a ţinut concentrarea regimentului său. Aceste note, în general concise şi mai mult seci, cuprind aproape numai fapte: marşuri, sosirea într'o localitate, plecarea într'alta, numărul deosebitelor regimente cu cari regimentul autorului operà împreună sau cu cari se întâlnià, ocupaţia soldaţilor peste zi, somnul nopţii, mâncare, etc. Pe ici, pe colo câte o cugetare sau exclamaţie patriotică, ca şi cum autorul ar fi simţit trebuinţa de a împestriţà monotonia însemnărilor cu exprimarea unui sentiment mai adânc.

Zadarnic căutăm în cărticica d-lui Dimiu o descriere a stării sufleteşti a soldatului nostru, fie din armata activă, fie din rezervă, scos în mod brusc din vieaţa sa obişnuită; zadarnic o încercare de a pătrunde în sentimentele ce trebue să fi agitat în mod deosebit, dar totdeauna adânc atâtea suflete tinere.

Cartea e de altfel bine scrisă ca limbă şi are avantajul de a fi scurtă, dar se ceteşte fără emoţie şi cu puţin interes. Din această cauză nu o pot recomandà spre premiare.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Ioan Dragoslav, *Povestea trăsnetului.* Bucureşti f. a. — *Poveşti de Crăciun.* Bucureşti f. a. — *Raport de* **Duiliu Zamfirescu.**

Pentru un subiect naiv care deşteaptă în sufletele tuturor creştinilor amintirile copilăriei, trebuià un povestitor sincer.

D-l Ioan Dragoslav are marele dar de a vedeà lumea pe laturea ei interesantă şi de a spune ceeace vede fără artificiu.

Un copil de ţăran, care iea parte la riturile ortodoxe practicate la ţară, nu are un orizont prea întins, ca să intereseze prin ***invenţiune: Povestea lui Moş Crăciun, In noaptea Sfântului Vasile, Cu steaua,*** sunt atâtea laturi ale aceluiaş lucru. Dar atât este de mare puterea de evocaţiune a autorului, şi atât de personală, încât aceleaşi lucruri se reînnoesc continuu şi devin interesante.

Povestea lui Moş Crăciun, care este una din cele mai bune bucăţi ale autorului, pune în scenă naşterea *Mântuitorului*, aşà cum şi-o închipueşte un gospodar cu frica lui Dumnezeu. Seriozitatea, naivitatea, cuviinţa cu care sunt povestite unele mărunţişuri din starea civilă a lui Isus, sunt încântătoare:

«Iozife, du-te în ţinutul Nazaretului şi întreabă de Ioachim şi Ana, şi le cere de nevastă pe fata lor Maria, aleasa Domnului, că poartă în ea pe răscumpărătorul neamului omenesc, Mesia, cel vorbit de sf. Scriptură, şi o iea sub paza ta, că scris e să fii între sfinţi şi pomenit de toate naţiile pământului. Şi sf. Iozif a şi luat-o *şi a scris-o pe numele lui cu băiet cu tot.*»

In *Sărbătorile lui Moş Vasile,* un biet ţăran bătrân, rămas singur, îşi aşteaptă copilul plecat de 4 ani să se întoarcă la vatra părintească.

Nu se poate cevà mai simplu şi mai monoton.

Ei bine, din liniştea intensă a acestei dureri se desprinde un aşà de mare farmec, încât la sfârşit, când se întoarce băiatul acasă, par'că-ţi pare rău că n'a mai rămas printre străini. Dar părerea de rău este răscumpărată prin scena întâlnirii:

«Bătrânul alergă la uşa tinzii, o deschise, şi raza lunii ce se rostogolià ca un talger de aur purtat de o mână necunoscută printre stelele îngheţate, luminà faţa unui băetan cu mustăcioara aurie, îmbrăcat ca boierii din târg. Moş Vasile se uită şi nu-i venì a crede, dar flăcăul, prinzându-i mâna, îi zise: «Sărut mâna, tătucă, ce mai faci?» Aici moşneagul îl cunoscù şi, ca un osândit ce-şi cere iertare, se plecă în brânci, la picioarele băiatului, care în zadar căută să-l ridice, că bătrânul aşà îi apucase genunchii cu braţele, că nu i-a

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

fost cu chip a i le desface, ci bătrânul se îndesà cu capul în ei, şi aşà, plânse în tăcere, de jale şi bucurie.»

In schiţa intitulată *„Cu steaua“*, găsim cea mai suggestivă descriere a impresiilor copilăriei şi o aşà de adevărată icoană a vieţii sărmane a ţăranilor, că par'că un pictor olandez ar fi dat însufleţire lucrurilor.

(Vezi paginele 77, 78, 79, 81, 82, 83, 84 din *Poveşti de Crăciun.*)

D-l Dragoslav mai are şi alte lucrări, *Povestea trăsnetului*, *Legenda lăcrămioarei*, cari sunt bune, dar cevà mai meşteşugite.

Cu d-l Dragoslav literatura românească dobândeşte un reprezentant sigur al vieţii ţărăneşti. Spre deosebire de Creangă, care *caută* situaţiile, şi în care comicul este un element de succes literar, Dragoslav nu caută nimic, ci din adânca întruchipare a sărăciei scoate efecte de sinceră emoţiune artistică. D-l Dragoslav nu se aseamănă cu nimeni nici din literatura noastră, nici din cea rusească.— Pentru originalitatea invenţiei şi sinceritatea stilului, propun să i se acorde o parte însemnată din premiul Adamachi.

Elena Farago, *Din taina vechilor răspântii.* Craiova 1913.—*Copiilor.* Craiova. 1913.—*Pentru copii.* Ediţia II. Craiova 1913.—*Raport de* **A. Bârseanu.**

D-na Elena Farago, al cărei volum «Şoapte din umbră» a fost premiat de Academie în 1909 cu o parte din premiul Adamachi, prezentă o nouă culegere din poeziile sale, distribuite în următoarele grupe: «Din taina vechilor răspântii,» «Din preajma leagănului,» «Schiţe,» «Poezii răsleţe» şi «Traduceri libere» («Drumul ceasului» şi «Sângele lui Marsyas» după Régnier, şi «Pe mare» după Verhaeren). Lângă această culegere (un volum de 135 pag.) alătură două broşuri de versuri pe seama celor mici: una intitulată «Pentru copii» (40 pag.), iar a doua «Copiilor» (43 pag.).

Cele 10 poezii, cu cari se începe volumul: «Din taina vechilor răspântii» şi cari-i dau numele, sunt destăinuiri ale sufletului poetei, mărturisiri discrete ale valurilor de simţire, ce-i năpădesc inima din vreme în vreme, vibraţiuni târzii ale unui vis frumos de odinioară, ce se izbesc de stânca datoriei, regrete zadarnice ale fericirii zărite o clipă, dar pierdută pentru totdeauna,— toate acestea exprimate cu gingăşia proprie sufletului femeiesc, pe care o aflăm şi în volumul «Şoapte din umbră» şi cari dau versurilor poetei atâta farmec.

Nu voiu intrà mai pe larg în analiza acestor poezii, ci voiu da

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

cuvântul unui critic mai nou, care le caracterizează în chipul următor*):

«Trăsătura principală a liricei sale, acea sfieală mişcătoare de a-şi desveli sufletul, unită cu teama de a lăsà în voia patimei inima, a cărei slăbiciune şi-o ştie;

Şi la ce aş da acuma
Duioşiilor puteri,
Să topească în lacrimi bruma
Inghețată până ieri?—

se conservă întreagă în poeziile *intime* ale volumului de acum, cari sunt într'adevăr smulse *„din taina vechilor răspântii"*.

Dar în mijloacele expresiei ei, poeta noastră a dobândit în răstimp o măestrie neaşteptată şi a ajuns să redeà cu o gingăşie nespusă toată lupta dramatică dintre nevoia de a-şi revărsà sufletul copleşit de doruri şi piedicele crude în cari o încătuşează: fie pudoarea, fie cruzimea datoriei. E o luptă care nu ajunge nici odată la expresie cu adevărat tragică, nici odată la țipătul sfâşietor de inimă, fiindcă mocneşte în adâncul pieptului şi moare acolo sugrumată. Inăbuşirea aceasta a simțirii se traduce în *reticențe* — acele reticențe cari deschid privirea în genuni adânci de patimă şi alcătuesc, susținute uneori de un stil abrupt, adevărat de minune, mijlocul cel mai caracteristic al artei sale; tocmai ea dă atâta farmec unor poezii ca *Romanța* ori *O fată cântă* şi face din *Scrisoarea* volumului de față creația cea mai frumoasă a d-nei Farago. E în această confesiune către iubitul de altă dată o întreagă dramă lăuntrică înăbuşită, în care iubirea veche renăscută se sbate aşà de cumplit în lupta ei cu datorìa de acum şi ar vrea să se dea învinsă, dar tresare din nou — în dorința, ca el să creadă, când îşi va reaminti de cântecul dragostei lor, că ea n'a uitat nici odată acest cântec — şi iarăş se aprinde — în presimțirea plină de groază că va înfrânge odată legile datoriei, şi după ce va fi împins inima ei spre ultima nebunie, o va ucide — spre a se îngropà în fine în înduioşarea supremă a gândului morții ei şi durerii lui, rămas în urmă.

. . . Dar vezi, de-o vreme'n gându-mi
Se toarce o poveste,—
Şi cum ți-aş spune-o, dacă n'aş şti că te'ntristez!..

*) *Ion Trivale*, Cronici literare Bucureşti 1915, pag 184—186

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

E'n ea cevà din cântul întâiului meu crez,
E'n ea cevà ce spune de un rug cu flori
In scrum . . .

Și-apoi . . .
E drumul ăsta pe care merg acum . . .

Și, spune
Cum pe seară din cale m'oiu abate
Și voiu venì la tine cu buzele 'nghețate
Și te-oiu privì o clipă cu ochi ce n'or mai ști
Nici mângâià
Nici plânge . . .
Nu plânge! . . .
Voiu venì
In vìsul tău mai albă decât ți-am fost vreodată,
Și mai tăcută încă, decât ți-am fost ori . . . când . . .

Și nu-ți vei înțelege neliniștea din gând
Și nu-ți vei înțelege privirea'nlăcrămată . . .

Și apoi . . .
Venì-va vestea —
S'a dus de-acum și ea . . .
Și te-i uità aiurea,
Și mut vei sta ca'n frică,
Și-ți vei pricèpe visul și tot ce au vrut să zică
Neliniștea și plânsu-ți . . .

«De-acum s'a dus și ea» . . .
. . . Și'n amintirea celor ce-au fost—
Fără să fie —,
In toată nebunia visată'n alte vremi,
Te rog, să nu'ntinzi mâna spre ceruri, să blestemi,
Și nici să-ți faci vreo vină
Din toate aceste ție . . —

Sbuciumul acesta sufletesc al poetei se potolește *în preajma leagănului* copilului său, întocmai cum cursul sălbatic al unui râu de munte se liniștește, ajungând la șes și săpându-și o alvie statornică, pe care undele domolite lunecă cu siguranță înainte. Vieața ei are acum un rost în lume; nădejdile, bucuriile și grijile de mamă alungă patimile; privirile și simțirile ei se îndreaptă spre un singur punct

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

luminos: copilul mult iubit, pentru care înalță rugi fierbinți către cel Atotputernic și la căpătâiul căruia veghează plină de îngrijorare, când este bolnăvior.

. . . .
O, zori albaştri, voi
Ce deşteptaţi grădina,
Scăldându-vă lumina
In roua de pe flori —

Vă pogorîţi senini,
A tot luminătorii,
Să aibă muncitorii,
Din toată lumea, spor . .

Zâmbiţi alinător
In ori şi ce fereastră,
Că mulţi bolnavi şi-adastă
Izbava dela voi. . .

Şi'n suflete sădiţi
Răbdarea şi credinţa,
S'aline suferinţa
Ce plânge pe pământ . .

Şi vă trimiteţi blând
Albastrele aripe,
Un zâmbet să'nfiripe
Şi'n casa noastră azi ! . .

O, de a-ţi puteà măcar
Să-i domoliţi căldura,
Ce-i dogoreşte gura
Şi dulcii ochişori ! . .

O floare e şi el,
Şi zace acum scăldată
In roua 'ndurerată
A ochilor mei doi ! . .

O, de-aţi puteà, zori buni,
Să mi-l scăpaţi de boală,
Să-l văd azi că se scoală
Şi umblă cătinel . .

Iar mâni, când veţi sosì,
Drumeţi de piază bună,
Să râdă împreună
Cu florile şi el.

Tot iubirea de copii se reoglindește și din cele 9 *„Schițe“*, tablouri scurte din vieața dela țară și din marginea orașului, în mijlocul cărora îți zâmbește figura simpatică a unui băiețel, ce-și inciocălează o cruce pentru groapa lui Griveiu, sau a unei fetișcane, care păzind într'o zi fierbinte de vară niște oi într'un șanț,

Cată'n brânci prin iarba arsă
Un trifoiu cu patru foi.

Din *poeziile răzlețe* relevez *cântecul fetei hangiului* («O fată de hangiu cântă»), o pătimașă mărturisire de dragoste către luminița din fereastră, destăinuire ce se încheie cu versurile:

Și-i ard ochii, ard într'una,
Și cu cât îi văd, mă tem,—
Ochii lui mă cheamă 'ntr'una,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Şi-i visez şi'n somn, nebuna,
Şi mă tem că nu-i d'a buna,
Luminiţa mea, mă tem! . . .

Iar cele trei *traduceri libere*, de cari am amintit mai sus, mi se par între cele mai reuşite tălmăciri din limbile străine. Cu deosebire legenda «Sângele lui Marsyas» de Régnier este redată cu atâta măestrie, încât îţi face impresiunea unei lucrări originale.

Broşurile; «Pentru copii» şi «Copiilor» conţin versuri drăgălaşe pentru cei mici, versuri cari îmbogăţesc în adevăr literatura noastră pentru copii, atât de neîngrijită până acum, şi dintre cari unele au şi ajuns în cărţile de şcoală.

Propun deci, ca şi aceste lucrări, vrednică urmare a «Şoaptelor din umbră», să fie răsplătite cu o parte din premiul Adamachi.

Constantin Gane, *Amintirile unui fost holeric* Din însemnările unui voluntar de campanie. Bucureşti 1914 —*Raport de* **I. C. Negruzzi.**

Am cetit mai multe scrieri, cu deosebite titluri, despre campania Românilor din Bulgaria din anul 1913, dar nici una nu mi-a făcut atâta plăcere, pot zice, nu m'a impresionat aşà de adânc ca «Amintirile unui fost holeric» ale d-lui Const. Gane, carte dedicată «camarazilor săi rămaşi sub ţărâna bulgară.» D-l Const. Gane scrie într'o limbă frumoasă şi corectă şi într'un stil uşor şi curgător, ici cu seriozitatea, colo cu «humourul» ce comportă subiectul, aşà că totul este interesant dela un capăt la altul.

D-l Gane fusese unul din tinerii scutiţi de serviciul militar şi nici nu se gândià că ar puteà fi vreodată soldat, dar în 28 Iunie pe la 11 ore noaptea, când, ieşind dela club, în oraşul său natal Botoşani, întâlneşte grupuri, grupuri de oameni, cari şoptiau cu îngrijire că acuş o să sune alarma, rămâne adânc impresionat şi în spre ziuă, în momentul când aude goarnele, nu mai stă un moment la îndoeală, sare din pat cu puternicul sentiment că este Român şi trebue să-şi facă datoria. El se şi înscrie imediat ca voluntar în regimentul 37 de infanterie. Ii pare straniu ca el, advocat, să vadă ce efect adânc îi face pentru întâia oară ascultarea Imnului Regal, în sunetul căruia soseşte un grup de soldaţi purtând drapelul regimentului. Deodată el, care se credeà oarecum blazat, simte că ochii i se umplu de lacrimi. «Am plâns, scrie el, fără voie, dar fără ruşine, am plâns pentrucă emoţiunea subită îţi vine aşà, din fundul sufletului, şi nu poţi fi stăpân pe ea.»

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Mă! de unde eşti? îi strigă un soldat vecin, lung, slab, osos. —Din Botoşani.—Din ce trăeşti?—Din procese. Sunt advocat.—Aşà!! Bietul Român! adaoge autorul, astăzi încă îmi pare rău că n'am minţit atunci, căci dintr'o dată i-am scos toată liniştea sufletească. Ce căutà un advocat dela oraş lângă el, un biet om dela ţară, cum erau să se înţeleagă?» Totuş în scurt timp s'au înţeles foarte bine împreună.—Urmează descrierea celui dintâiu tren, cu care face 30 de kilometri în 13 ceasuri; călătoria până la Dunăre, farmecul misterios al goarnelor, deşteptările şi plecările regimentului prin întuneric. Inainte de a trece peste podul cel mare, autorul care aveà însărcinarea să scrie zilnic jurnalul de operaţiuni, capătă autorizarea să meargă singur înainte şi îşi fotografiază regimentul în timpul când trece podul. — Regimentul 37 înaintează în Bulgaria şi la fiecare moment, la fiecare deal sau pădure, aşteaptă să vadă duşmanul şi simte emoţiunea unei intrări în luptă. Dar zadarnic! Oştirea bulgară rămâne nevăzută.

In Bulgaria autorul descrie oraşele şi satele prin cari trece. El face comparaţia între ţăranul bulgar, fără îndoeală patriot, dar posomorît, crunt, ipocrit, care — văzând că ai noştri nu-i fac nici un rău, cere preţuri îndoite şi întreite pe marfa lui, ba câte odată, din pură răutate, refuzând chiar s'o vândă — şi ţăranul nostru, devenit soldat, care o duce într'un cântec, chiar când i-e foame sau moare de oboseală, descrie pe ofiţerii noştri cari, blajini, găsesc totdeauna vorbe bune pentru soldaţi şi sunt cu totul altfel decât i-au descris oarecari jurnalişti bârfitori. Ici un rezervist improvizează o poezie drăguţă, dincolo un altul, adânc-religios, într'o admirabilă predică explică şi interpretează «Tatăl nostru» camarazilor săi impresionaţi.

Foarte interesantă este şi emoţiunea tuturor soldaţilor, când vin cele dintâi scrisori din ţară, precum şi episodul cu fetiţa de Bulgar: Boşa. Tatăl acesteia murise în răsboiu, mama ei îşi urmase şi ea soţul în curând din inimă rea. Iar Boşa, copilă încă şi în desăvârşită mizerie, caută singură de frăţiorii şi surioarele ei. Ofiţerilor regimentului li se face milă, ei strâng bani mână dela mână şi cumpără fetiţei un sac de făină, o vacă, pe lângă care adaog şi bani indestui. Boşa priveşte cu ochi mari la binefăcătorii ei, şi încremenită de a se vedeà aşà de bogată, uită chiar să mulţumească.

Ştirea despre încheierea armistiţiului consternează pe toţi. Ostaşii noştri sperau măcar o bătălie victorioasă. Autorul simte personal o mare mândrie, când, în ziua de 19 Iulie, e înaintat căprar şi fără voie

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

admiră toată vremea galoanele sale. — Cea dintâi veste, venită dela Serviciul sanitar despre teribila epidemie ce se ivise pe neaşteptate, nu aduce la început în tabăra română nici o turburare — pag. 66: «Când atotştiutorul Serviciu sanitar a sancţionat diagnosticul *Gastroenterită holeriformă*, ne-am spus: Ei, de formă numai. Mai târziu, când acelaş serviciu a început să şoptească: *Holera nostras*, ne spuneam: «A noastră, nu chiar cea rea.» Iar când la urmă ne spuse verde: *Holera asiatică*, ne obişnuisem cu vorba aceasta şi nu ne mai făceà nici o impresie.»

La întoarcere în ţară, autorul vizitează Plevna şi Griviţa, în special biserica zidită de Români cu cavoul în care s'au strâns craniele, oasele şi fărâmăturile de oase ale soldaţilor noştri din 1877, desgropate din «Valea Plângerii.» Cuprins de adâncă emoţie, el iea congediu dela aceste locuri scumpe amintirilor noastre, precum şi dela bătrânul paznic, vechiu militar, care în 1877 avusese sub ordinele sale pe soldatul Averescu şi de astă dată îl găseşte general şi şef al Statului major. La Alexandrovo, autorul nostru, însetat, bea apă rece şi limpede dintr'o cişmeà şi se contaminează de holeră. Descrierea începutului şi apoi a cursului boalei este poate una din părţile cele mai emoţionante ale acestor Amintiri. In mijlocul celor mai mari suferinţe şi dureri, Gane nu se gândeşte la sine, ci toată vremea e cuprins de frică să nu infecteze pe alţii. Cu o admirabilă obiectivitate el descrie împrejurările prin cari trece în timpul transportării sale în ţară şi caracterizează toate persoanele cari se apropie de dânsul şi îl îngrijesc. «Sunt multe suflete nobile pe pământ», exclamă el în optimismul său. Cât despre gândurile cari-i treceau prin cap şi simţirile ce aveà în toiul boalei sale şi de cari îşi aduce bine aminte, el zice odată (pag. 177): «In adevăr, să fi venit moartea, eram atât de copleşit, atât de nepăsător, atât de detaşat de lume şi de vieaţă, încât mi-aş fi dat sufletul fără a prinde de veste. —N'am dorit să mor. N'am chemat moartea nici în clipele cele mai crude ale boalei. Dar nici nu m'am agăţat de vieaţă. N'am mai avut din momentul ce m'a cuprins această senină nepăsare nici speranţă, nici desnădejde, nimic. Mă simţiam o fiinţă fără putere, fără voinţă, fără personalitate. Un fel de lucru desgustător, purtat la voia întâmplării de oricine şi oriunde vrea.» Şi tot astfel a doua oară când, după multe peripeţii şi chinuri, ajunge la Şistov. «Cum mă liniştiam puţin, cădeam istovit pe spete cu gândul nicăiri, fără speranţă şi fără desnădejde. Nimic în sufletul meu. «A treia zi dela întoarcerea în ţară şi a şaptea dela îmbolnăvire îi vine deodată poftă de mân-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

care şi simte (p. 214) că moartea, care îl îndrăgise, s'a supărat şi s'a dus de lângă el. Cu încetul intră în convalescenţă şi trenul care fuge noaptea îl iea ca pe atâţi alţii, să-l ducă departe la căminul său.

Sfârşitul este caracteristic: «Când a fost să plec, mărturisesc că mă cuprinse o melancolie nedesluşită şi singur nu ştiam după ce îmi pare rău.

«Dar astăzi ştiu. Imi păreà rău, pentrucă lăsam în urmă o părticică din vieaţa mea, o epocă în care mă frământase atâtea gânduri şi simţiri. Şi vesele şi triste şi cum o fi fost, ele erau înălţătoare pentrucă toate porniau dintr'un acelaş sentiment: Iubirea de neam!»

Intreaga carte, scrisă simplu, natural şi corect, fără nici o frază sau declamaţie, este pătrunsă de atâta patriotism şi simţiri nobile, încât propun cu toată convingerea să se acorde autorului premiul Adamachi sau, dacă sunt şi alte scrieri cari merită a fi distinse, cea mai mare parte din acest premiu.

C. **Hogaş**, *Pe drumuri de munte.* Iaşi 1914. — *Raport de* **I. Caragiani.**

In această carte de 352 pagine, autorul se ocupă cu două lucruri, din cari o parte cuprinde descrierea câtorvà munţi din Moldova, iar a doua parte, în legătură cu partea întâia, cuprinde diferitele dificultăţi, pe cari le-a întâmpinat autorul pe drum în excursiunea sa, pentru a vizità acei câţivà munţi din Moldova, plus câtevà povestiri de lucruri personale.

Titlurile povestirilor despre incidentele din excursiune sunt: 1. Florica. 2. Spre Nichit. 3. Părintele Ghermănuţă. 4. Jupâneasa Zamfira. 5. Ioan Rusu. 6. Un popas. 7. Singur. 8. La Taslău.

Iar munţii din Moldova, pe cari i-a vizitat autorul şi-i descrie, figurează în cartea sa sub titlurile: 1. Spre mânăstiri. 2. Dela Varatec la Secu. 3. La Agapia. 4. Spre Pipirig. 5. Hălăuca. 6. Valea Sabasei. 7. Pe Şeştina.

Descrierea munţilor vizitaţi şi descrişi de autor este acù însoţită de povestirea dificultăţilor întâmpinate pe diferitele drumuri din excursiunea sa, acù separat cu alte peripeţii personale.

Nu voiu insistà asupra povestirilor autorului despre incidentele din diferitele dificultăţi ale trecerii dela un munte la altul, nefiind drumuri practicabile, şi asupra diferitelor popasuri acù pe la crâşme, acù pe la stâne, lucruri pe cari trebue să le aibă în vedere cei cari ar dorì să vadă şi ei acei munţi şi să se aprovizioneze cu

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

de ale îmbrăcămintei, mâncării şi transportării dela munte la munte. Aceste lucruri sunt povestite de autor cu multe detaliuri interesante, acù în mod serios, acù. în mod glumeţ, şi dacă nu insist asupra lor, cauza este că descrierea munţilor m'a interesat mai mult şi pot zice m'a captivat.

Din cetirea acestei cărţi subsemnatul a constatat că autorul este foarte impresionat de frumuseţile munţilor, pe cari îi descrie, de pădurile şi văile lor, de aspectul lor în timp de vară, de verdeaţa şi florile lor, de izvoarele şi pâraele lor, de albastrul cerului, sub care ei se află, de răsăritul şi apusul soarelui şi de altele de felul acesta. El este entuziasmat de frumuseţile acestor lucruri şi pentru a-şi exprimà ceeace a simţit, nu poate decât să descrie ce a văzut şi a simţit într'un stil poetic şi cu totul original, stil figurat şi înflorit cu tot ce-i au dictat impresiunile sale, spre a face şi pe alţii de a simţì ceeace a simţit el şi par'că insistă în detaliuri pentru a deşteptà în cetitori dorinţa de a vedeà şi ei cu ochii lor şi a admirà acele frumuseţi ale munţilor, pe cari i-a descris cu atâta foc.

Spre a-şi face cinevà o idee de felul poetic, în care autorul descrie munţii, mă simt dator să fac numai câtevà citaţiuni din cartea sa, din cari cetitorul va judecà şi despre rest.

Iată ce spune autorul la pag. 5 din cartea sa, vorbind despre munţii din părţile mânăstirii Varatec (a se cetì dela pag. 5—6).

Autorul în multe locuri însoţeşte descrierile sale şi cu diferite reflexiuni.

Iată ce scrie autorul despre călugăriţele dela mânăstirea Varatec (vezi pag. 17—18); pag. 18—19 despre mânăstirea Sihlea; pag. 72—73 sus despre înălţimile Hălăucei; pag. 83—84 cu reflexiuni. In valea Sabasei; pag. 91—93 o poezie despre decăderea zeităţilor greceşti; pag. 117 Şeştina (dela cuvântul *Serios*—aici despre autor că este visător); pag. 135—6 Valea Negrei Broştenilor; pag. 208—211 spre *Nichit* cu reflexii; pag. 237—39, 293—reflexiuni.

Terminând cetirea cărţii autorului, am căpătat convicţiunea că avem a face cu un scriitor de mare talent şi valoare, şi pentru ca această carte să fie şi mai cunoscută şi cetită în ţară, m'am gândit că singurul mijloc este de a fi premiată de Academia Română ca o recunoaştere a talentului autorului şi ca un îndemn şi încurajare, ca să ne descrie şi alţi mulţi munţi frumoşi din ţară.

Aş fi propus să i se acorde autorului întreg premiul Adamachi de 5.000 lei. Fiind însă că în cartea sa nu ne dă descrierea decât numai a o parte din munţii Moldovei, propun a i se acordà din premiu numai o parte, pe care o veţi găsì cu cale.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Romulus Ionaşcu, *Gramaticii români. Tractat istoric despre evoluţiunea studiului gramaticei limbei române dela 1757 până astăzi.* Iaşi 1914. —*Raport de* **A. Philippide.**

Această lucrare îmi este bine cunoscută, pentrucă a fost prezentată ca teză de doctorat la Facultatea de litere din Iaşi. Constitue un paragraf important din istoria filologiei române şi va fi totdeauna consultată cu profit. E multă muncă în această carte şi materia este destul de sistematic expusă. Are d-l autor şi vreo câtevà priviri generale, în care caută să caracterizeze epocile şi şcolile, dar, în totalitatea ei considerată, opera d-sale e mai mult o reproducere de texte şi un rezumat cam în grabă făcut al cuprinsului unor texte, decât o expunere pătrunsă de niscai vederi largi ştiinţifice. Eu cred că este de ajuns că d-l Ionaşcu a căpătat pe baza volumului său doctoratul în litere, pentru ca să nu mai ceară să fie premiat şi de Academie.

Mihail Lungianu, *Zile senine.* Icoane dela ţară. Bucureşti 1914.—*Insăilări.* Piteşti 1914.—*Raport de* **B. Delavrancea.**

D-l Mihail Lungianu este unul din tinerii şi talentaţii noştri scriitori. El nu aparţine nici unei şcoale, nici unei direcţiuni literare. Crez că s'a născut cu darul cuvântului, şi nu-i pasă unde îl împinge acest dar, singurul esenţial. Vorba lui Taine, după câte mi-aduc aminte, din prefaţa volumelor: «La philosophie de l'art»: — «D-lor, dacă nu veţi izbuti să faceţi cevà în artă, să nu credeţi că lecţiile mele sunt de vină, ci de vină sunt părinţii cari v'au născut» Acest tânăr — aşà crez eu că e tânăr — a sosit pe lume curios, cercetător, impresionabil. El se mişcă de toate câte le vede, şi mai ales de câte le-a văzut odinioară. Nu ce a învăţat îl face să scrie — în aceste două volume nu este nimic din cărţi, — ci ceeace vede, ceeace aude, ceeace pătrunde, ceeace ţine minte şi-i caută înţelesul. Cartea de sigur îi slujeşte întru câtvà, dar de n'ar fi fost născut deplin, din amintirea cărţilor n'ar fi scos decât lucruri mediocre şi anoste.

Vieaţa dela ţară, vieaţa oamenilor simpli, sărmani şi naivi, e întregul fond al scriitorului de până acum. In *„Sărbători"*, *„La Cruci"*, *„Icoane din popor"*, *„Postelnicul Cumpănă"*, *„Din umbra Satelor"*, ca şi în aceste două volume puse la premiu, — *„Zile Senine"*, şi *„Insăilări"*, inspiraţia sa e limpede şi netedă, izvorîtă mai cu seamă din vieaţa ţărănească. Şi am zis «inspiraţia» în în-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

țelesul ei cel mai cu minte, cu desăvârșire anti-romantic. Nici într'un caz în înțelesul de vaticinare al poeților de până la jumătatea secolului al nouăsprezecelea. E vorba de inspirația reflexivă, iar nu de cea impulsivă și copilărească, care dă prea mult de lucru tipografilor și de cetit la pierde-vară.

Scriitorul acesta este o fire aleasă, care observă, notează și dă o deosebită ființă literară impresiunilor sale. «Pentru hotar», «Fără zestre», «Concentrat», «Râul Doamnei», «Mateiu Hurezeanu», «Un dascăl», «La denii», «La arie», «La ocol», «La horă», «La moară», «După smeură», «La dijmuit», «La curat de porumb», sunt atâtea tablouri vii și excelente, din cari oricine are de învățat câte cevà. Obiceiurile țărănimii, în deosebi dela munte și România mică, — cam ce simte și cum simte rassa noastră a țărănească, așezămintele ei, uneltele ei, credințele ei, legile pământului ei, aspirațiunile ei intime, neajunsurile și patimele ei, dragostea și eresurile ei, virtuțile și rarele ei crime, toate se prefiră fermecător în aceste scene și tablouri rustice, de un realism moderat și conturate într'o limbă neaoșe, cu atâta meșteșug, că oricare lector — cevà mai neexperimentat — ar exclamà: «Dar și eu aș puteà scrie asemenea scene!» Ce vreți, e așà de simplu chipul lui de a concepe și de a desăvârșì subiectele pe cari le tratează. Un amor, o ceartă, o treabă, o nevoie, un obiceiu, o credință, precizate în mintea lui, atât e de ajuns. Și împrejurul fiecăruia din aceste preocupări, așează natura, mulțimea, vestmintele, vorba scurtă și scânteetoare, uneltele, sărbătorile și zilele de lucru, când țăranul sau țăranca luptă harnic, până dă pe brânci. Și e gata ce a vrut el. Și ceeace a vrut el e să învieze în sufletul cetitorului o părticică din vieața amărîtă a țăranului, uscat, supt de trudă și de nemâncare, ori din vieața chiaburului aprig la câștig și neîndurat la dobândă.

De sigur, d-l M. Lungianu e un cunoscător al poporului nostru. Eu n'aș ști care scriitor i-ar trece înainte sub acest raport. El ne redă pe noi nouă înșine. El contribue la solidaritatea cam slăbită a claselor sociale. El are o singură dragoste cardinală: dragostea de plăeșii săi, pe cari îi descrie cu atâta vivacitate și colorit, că nu te poți oprì de a nu zice, oricât de indiferent și de blazat ai fi: «O! ei sunt ai noștri. Ii simți după limbă, după port și după iubirea haină de pământul pe care-l despică neîncetat și fără odină».

Afară de câtevà povești și basme, încolo totul se reduce la o impresie, la o idee împrejurul căreia se învârtește întregul tablou de moravuri. De pildă în *„Cercetarea locală“*, din *„Zile Senine“*,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

un țăran are o descindere la fața locului. Pornesc: judecător, reclamant, pârît, martori și nevasta reclamantului. «Judecătorul e om împlinit la corp și bine păstrat, ca tot cel care muncește puțin, mănâncă din plin, și bea bine, mai ales că și una și alta nu-l costă nimic.»—E destul. Am înțeles cam ce prămatie de om este un astfel de judecător.

Ș'apoi «pârîtul n'a mai ostoit (ostiat) drumul dela ușa dumnealui, când cu pește, când cu pui, când cu brânză nouă». Firește că un asemenea pârît are dreptate, și bătrâiorul și șiretul judecător e hotărît să i-o dea, «să se știe și el odată de vorbă». Dar nevasta reclamantului e frumoasă de pică. — «Ce ochi în cap, ce sprâncene încondeiate, ce obraz fraged și rumen! Mare ispită!» Cercetare ori foc! «Grăfierul știe ce-o fi scris.» «Pârîtul pleacă cam îngândurat.» Martorii pornesc. Rămân : judecătorul, grăfierul, reclamantul și nevastă-sa. — O idee-i vine d-lui judecător: să dreseze și procesul verbal al cercetării chiar acolo. Coale timbrate? nu sunt. Trimete pe grăfier în sat, să cumpere. După câtvà timp trimete pe reclamant să-i spue grăfierului ca să-i aducă și Codul Civil. «Ș'a plecat omul mai de voe mai de nevoe, gândind în el, de ce o mai fi cerând judecătorul vin și ce-o face cu *cotu?*» — «Când a venit grefierul cu coala timbrată și reclamantul cu «cotu' și vin» să lăsase soarele'n spre apus. — Pe fața bătrânului judecător se'ntipărise niște dungi ciudate, în cari puteai cetì mulțumirea bucuriei împlinite, dar și întrebări chinuitoare. Se gândià poate la hotărîrea ce aveà să dea după cercetarea locală.»

Cam așà sunt de simple toate subiectele acestor tablouri. E drept, sunt lipsuri, câte odată exagerări, dar cetind aceste două volume, «Insăilări» și «Zile senine», ai impresia că ai făcut o lungă călătorie pe sub poalele munților noștri, pe râul Doamnei, pe Dâmbovicioara, prin muscelele dintre Curtea de Argeș și Câmpulung, că ai intrat într'o moară și auzi vorba cu minte a țăranilor noștri, vezi pe morar cum *„sgâlțână copăicul"* ca *„să cadă boabele din el"* și în «mirosul *cald*» al mălaiului proaspăt, parc'ai privì la lumina *„strecorată pe cosoroaba podului"*.—Cât *oem* iea morarul? — cum se zice pân' alte părți: «oim», «oium», fiindcă e un cuvânt alcătuit aproape numai din vocale cari lesne alunecă, cad, se închid și se deschid. — Rumânul Moise Raicu — îl vezi — face mâna copăiță, o întinde la *„piscoară"* să se încredințeze cum curge mălaiul: este încins sau nu, e mare sau potrivit? Mălaiul, dacă e prea încins, miroase a ars. Piatra se învârtește prea repede, și e bine s'o mai

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

slăbească din învârtitură. Şi bietul morar cât a scăpătat! Altădată aveà, pe râuşor, moara, dârsta şi piua, ş'acum a rămas doar cu «moara c'o roată, luleaua şi pustiul». Praful s'a ales în juru-i. Moartă şi baba, şi fetele şi băieţii. Femeile spun că n'au ţinut „*Circovii Marinii, răi de opăceală*“, şi s'au stins toţi, si morarul e „*hodorogit şi surd*“ ca şi moara lui. — Şi te fură povestitorul şi te duce la denii, la dijmuit, la horă. Ţi-ar venì să te prinzi şi tu în horă lângă Tinca Popii. — «Tinca Popii, înaltă, dreaptă şi împlinită, cu coada groasă, lăsată pe spate, cu obrajii catifelaţi, ochii mari, negri şi genoşi, poartă fota cea mai greu încărcată, după modele vechi şi ia cu mânici lungi..» Dar nu-ţi dă mâna să intri la «Brâuleţ», în vârtejul acela de năluci, lângă Mia lui Drăgan, «o văduvioară de vr'o şaptesprezece ani, durdulie, albă, roşioară'n obraji şi sburdalnică foc, că-i zic toţi căprioara».

Domnilor, dela Mihail Lugeanu ne aşteptăm la lucrări de mare valoare literară, căci are impresionabilitatea, reţinerea şi talentul real al omului cu chemare în literatură. — De aceea sunt de părere că, dacă nu i-aţi decerne întreg premiul de 5.000 lei, i se cuvine însă cea mai mare parte din el.

Marg. Miller-Verghy, *Sonete portugheze*. Traducere. Bucureşti 1915. — *Raport de* **I. C. Negruzzi.**

D-na Marg. Miller-Verghy a prezentat la premiul Adamachi o cărticică în XVI, mică, de 101 pag., cu titlul «Sonete portugheze». Cărticica cuprinde 44 de sonete compuse în limba engleză de Elisabetha Barrett Browning, împreună cu traducerea lor în versuri româneşti de d-na Marg. Miller-Verghy.

Toate aceste poezii engleze exprimă sentimentele de dragoste, pe cari Elisabetha Barrett le-a avut pentru Browning, care mai târziu a şi devenit soţul ei.

Lucrarea d-nei Miller-Verghy este în general bună, deşi când te apuci să traduci *sonete*, ar trebuì să te ţii de forma proprie acestui gen de poezii. Este ştiut că *sonetul* se compune din 14 versuri: două strofe de câte patru versuri numite *quartine* şi două de câte trei versuri: *terţine*. Cele opt versuri din quartine trebue să aibă toate împreună numai două rime, la terţine obişnuit versul întâiu al primei strofe rimează cu întâiul al terţinei a doua, versurile al doilea şi al treilea ale acestor două strofe în acelaş mod. Câte odată cele întâi versuri ale primei tertine rimează împreună, iar al 3-lea cu al

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

doilea al secundei terţine, pe când cel întâiu al acesteia rimează cu cel final.

Petrarca, cel mai însemnat compozitor de sonete, se poate zice adevăratul creator al genului, s'a ţinut totdeauna foarte strict de regula arătată mai sus, de asemenea Shakspeare la Englezi, Alfred de Musset la Francezi, Platen la Germani şi Eminescu nostru în cele şase frumoase sonete ale sale. D-na Miller-Verghy însă a tradus sonetele fără a rimà de loc, ceeace face că poeziile d-nei Barrett-Browning nu mai sunt sonete, ci alte bucăţi de versuri — versuri albe. Deşi aceste bucăţi ale d-nei Barrett-Browning sunt cam monocorde, totuş amatorii acestui gen de poezii lirice pot găsì plăcere la cetirea lor, cu atât mai mult că traducerea, precum am zis, este exactă şi bună.

Lucrarea în sine este însă mică şi traducătoarea prin nerimarea versurilor şi-a mai uşurat sarcina foarte mult.

Academia Română cunoaşte pe d-na Miller-Verghy, pe care a mai premiat-o altă dată pentru o însemnată lucrare originală a ei şi ar puteà, dacă ar fi dispusă, să o distingă şi de astă dată. Totuş cărticica «Sonete portugheze», fiind în concurenţă cu mai multe lucrări originale de valoare ce s'au prezentat, mi-e frică că nu va rămâneà loc pentru această traducere a d-nei Miller-Verghy.

Moise N. Pacu, *Cuvântări diverse.* Ediţia II. Galaţi 1913.—*Raport de* **A. Bârseanu.**

D-l Moise N. Pacu, fost profesor şi fost deputat şi senator, şi-a adunat într'un volum de 238 pag. o parte din discursurile ţinute în decursul îndelungatei sale cariere didactice şi parlamentare. Sunt cu totul 30 de cuvântări, partea cea mai mare ocazionale, dintre cari 4 de cuprins religios, 1 predică de cuprins naţional, ţinută cu prilejul luării Plevnei în Noemvrie 1877, 2 predici de cuprins social-umanitar, 1 cuvântare festivă-istorică, ţinută la serbarea jubileului de 25 ani al Episcopiei Dunărei de jos şi al seminarului acestei eparhii, 5 discursuri şcolare, 5 parlamentare, 10 vorbiri funebre şi 2 conferinţe publice, dintre cari una tratează despre lux, iar a doua, sub titlul: «Din neajunsurile noastre sufleteşti», arată şi combate unele defecte sociale, ca: slăbirea sentimentului religios, decăderea vieţii familiare, lipsa unui simţ naţional mai pronunţat, fuga de muncă serioasă, funcţionarismul şi dispreţul ocupaţiilor practice.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Aceste discursuri sunt expresiunea unor convingeri religioase adânc înrădăcinate; îndemnurile unui dascăl doritor de înaintarea neamului său, care nu se îngrijeşte numai de îmmulţirea cunoştinţelor elevilor, ci caută totodată a le da o îndrumare morală sănătoasă pentru vieaţă; năzuinţele unui om de bine, care nu pregetă a desvălì răul ce-l vede în jurul său şi a arătă calea spre îndreptare; mărturisirea sentimentelor unui bun Român, al cărui ideal este înălţarea ţerii sale şi întărirea bisericii naţionale; manifestarea unui suflet pătruns de sentimentul de umanitate şi convins de necesitatea consolidării sociale; totodată dovada unei inimi simţitoare, care împărtăşeşte în vremuri grele durerile altora şi caută a le aduce alinare şi mângâiere.

Ele oferă cetitorului o lectură folositoare şi, afară de repeţirile inevitabile în discursuri de asemenea natură, destul de interesantă.

Expunerea ideilor în genere este clară şi destul de vioaie; limba folosită s'ar puteà numì corespunzătoare, dacă ici-colea n'am întâlnì neologisme, ce se puteau înlocuì (d. e. «se *buleversează*... acea societate», pag. 7), câte o expresiune greşită («a da naştere unei plante nouă, *tânără*», pag. 13; «torturări *contra* creştinilor subjugaţi», pag. 15), sau neobişnuită *(„războaiele, aceste crude minotaure“*, pag. 14; «*viufăcătorul arbore* al libertăţii», pag. 15; «partea *ultimară* a vieţii, pag. 21; «formele *dinafarice*» din afară, pag. 48).

Cu un cuvânt: d-l N. Pacu merită toată recunoştinţa şi toată lauda pentru năzuinţele nobile exprimate în «Cuvântările» sale. Dânsul îşi va aflà răsplata în convingerea, că şi-a împlinit cu vrednicie datoria de dascăl şi de cetăţean, chiar dacă nu ar fi împărtăşit cu premiul Adamachi, la care a înaintat volumul său.

Ion Trivale, *Cronici literare.* Bucureşti 1915.—*Raport de* **A. Philippide.**

Cartea aceasta cuprinde *cronici literare* ale unui *critic*, după cum se spune în prefaţă. Prin urmare din acest punct de vedere, că ar fi *critică literară*, trebue judecată. In cursul volumului său, la pag. 222, autorul, vorbind despre *poetul pasabil*, îl caracterizează ca pe o

„făptură ciudată, amorfă, cu piele pestriţă şi lucie, care-i alunecă [criticului literar] asemenea ţiparuluĭ printre degete, lăsându-l cu atât mai ploŭat, cu cât avusese până atunci o mai bună idee despre dibăcia sa critică“.

Exact acelaş lucru poate să-l spună omul de ştiinţă despre *criticul literar*, când ar vrea să-l judece şi să-l clasifice. Ce-i aceea?

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Din fericire autorul acestui volum se însărcinează să ne lămurească singur felul cercetărilor acestui gen echivoc de ocupaţie intelectuală, numit critică literară. La pag. 346 face o distincţie între *istoricul literar* şi *criticul literar*:

„Ilarie Chendi n-a fost nici adevărat istoric literar, lipsindu-i pentru aceasta seriozitatea şi lărgimea orizontului, nici adevărat critic literar, lipsindu-i pentru aceasta pătrunderea strict estetică şi obiectivitatea judecăţii".

Va să zică nu-i istorie literară, ci altceva, care are pătrundere estetică şi obiectivitate în judecată. Ce este pătrunderea estetică, ne spune autorul acuş singur. In ce priveşte obiectivitatea judecăţii, aceasta aparţine oricărei activităţi ştiinţifice, nu este un privilegiu al criticii literare. Ba aceasta, că ar fi obiectivitatea judecăţii un apanaj al criticii literare, sună chiar ca o ironie, când ne gândim la chipul destrăbălat subiectiv cu care criticii literari de obiceiu judecă aşà numita de dânşii literatură! Prin urmare ar rămâneà ca un caracter specific al criticii literare *pătrunderea estetică,* asupra căreia ni se dau următoarele indicii. Pag. 342—343:

„Dacă criticul nu este decât cetitorul, care impresionat mai profund decît ceilalţi de *frumuseţile* operei literare, simte îndemnul de a-şi revărsa către ei prisosul de simţire şi înţelegere, fie sugerându-le entusiasmul ori dezamăgirea sa, fie cristalizând—prin putinţa sa de a transforma impresiile în gândire—simţirile rămase neconturate în sufletul lor; atunci Ilarie Chendi ocupă un loc de cinste în critica românească a ultimului deceniu... Dacă însă, spre a fi demn de numele de critic, se mai cere, pe lângă superioritatea de a avea impresii mai puternice şi mai bine exprimate decât cetitorul de rând, şi aceia de a avea impresii mai *juste* decât dânsul, adecă putinţa de a te lăsa cucerit mai uşor decât el de impresia curat estetică şi de a înlătura toate impresiile străine ei, tinzând să te copleşească, atunci vom avea de făcut unele grave rezerve înainte de a recunoaşte lui Il. Chendi titlul de critic literar".

Şi rezervele pe care le face sunt anume acelea că Il. Chendi socotià bună numai literatura patriotică şi naţionalistă, exprimându-se într-un loc astfel:

„Păstrarea părţii mai bune din firea de ţăran, dragostea de patrie, poporanismul în limbă şi literatură, adoraţia trecutului, cultura naţională pe toată linia, escluzivism faţă de străini şi şovinism naţional intransigent; toate

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

acestea sunt legăturile sufleteşti dintre Creangă şi Eminescu, legături care ar trebui să unească pe toţi scriitorii români de valoare".

Iar la pag 397 sqq., într'un capitol intitulat «Primejdiea spiritului critic, o escapadă de crăciun», autorul caracterizează *pătrunderea critică* în general în felul acela că *criticul* poate pătrunde şi vedeà cele mai fine nuanţe de activitate sufletească sentimentală, cele mai fine dorinţi, tendinţi, sentimente, voinţi, care agită sufletul turmentat al fiecărui om, fără ca să îndrăznească nimeni să le spună, pentrucă între ele şi între convenienţele sociale este o mare discordanţă. Va să zică, judecând după cele spuse asupra lui Il. Chendi ca *critic literar*, şi după cele spuse asupra *criticului în general* şi *pătrunderii critice în general*, ar rezultà că prin *pătrunderea estetică* înţelege d-l autor faptul că cineva, înzestrat cu darul de a aveà impresii *mai juste* decât comunul lectorilor, nu se lasă abătut în aprecierile sale de consideraţii străine artei, şi în aceeaş vreme are darul de a pătrunde toate calităţile şi defectele, toate frumuseţile unei opere literare.

Ar fi prin urmare critica literară o activitate ştiinţifică aplicată asupra unei opere literare numai din punct de vedere al analizei acesteia în calităţi şi defecte, în frumuseţi şi lipsuri de frumuseţe. Celelalte cercetări, care alături cu analiza constituesc domeniul oricărei activităţi ştiinţifice, anume compararea lucrurilor, urmărirea schimbărilor pe care le sufer ele în timp, aflarea legilor care au loc în firea şi vieaţa lor, aflarea cauzelor lucrurilor, rămân în critica literară fără cercetare. Criticul literar e un om de ştiinţă care urmăreşte în mod nepărtinitor şi cu pătrundere estetică frumuseţile unei opere literare oarecare, fără să se ocupe de comparaţii, evoluţii în timp, legi şi cauze. Şi aşà şi este, căci toţi câţi au cetit critici literare ştiu foarte bine că aceste şubrede apariţii ştiinţifice nu fac altceva decât scot la iveală frumuseţi, cu care vor să ne epateze, şi uriciuni, cu care vor să ne îngrozească. Din nenorocire frumosul şi urîtul sunt atât de relative, încât acel care caută să le găsească nu se poate pune decât din punct de vedere al gustului său, şi încă cu atât mai mult din punct de vedere al propriului său gust, cu cât este mai *pătrunzător*, cu cât are mai multă *pătrundere estetică*. Când se pune cineva din punct de vedere al gustului mai multora, chiar al celor mai fără gust judecaţi oameni, tot are mai multă perspectivă de a-şi găsì verdictele aprobate şi de alţii. Când însă, încrezător în faptul că ar fi

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

„impresionat mai profund decât ceilalţi de frumuseţile operei literare, avînd un prisos de simţire şi înţelegere, simte îndemnul de a-şi revărsa către eĭ prisosul de simţire şi înţelegere, fie sugerându-le entusiasmul ori dezamăgirea sa, fie cristalizând, prin putinţa sa de a transforma impresiile în gîndire, simţirile rămase neconturate în sufletele lor",

nu reuşeşte decât să îndepărteze pe lector prin silinţele zădarnice ce-şi dă de a imprimà acestuia în mod despotic propriile sale gusturi.

D-l Trivale caută cu toate acestea să stabilească un corp de doctrină, adecă nişte regule, după care conducându-se cineva ar puteà ajunge la aflarea adevăratelor frumuseţi. Aceste regule se găsesc împrăştiate prin diferite locuri ale lucrării sale şi eu le adun aici.

1) *Idee dramatică, înţeles moral, logică.* Pag. 38:

„In praznicul calicilor se vestiaŭ toate calităţile şi defectele uneĭ viziunĭ dramatice realiste, pătrunzătoare şi brutale: în vĭoiciunea drastică a acţiuniĭ şi a limbiĭ, în înţelegerea crudă a sufletului gloateĭ, în relieful necruţător al caracterizăriĭ, în *lipsa jignitoare a uneĭ adevărate ideĭ dramatice, a unuĭ înţeles moral* al aceleĭ cĭocnirĭ dintre o gloată de netrebnicĭ, caliciĭ, şi calăul lor, Vlad Ţepeş, care e prea puţin domnul pătruns de interesul obştesc şi prea mult fiara însetată de sînge".

Prin *idee dramatică* d-l Tr. înţelege că poetul să facă lumea după un plan al său propriu, să nu o lase aşà cum este. Pag. 43:

„In *Letopiseţi* se prelungeşte aceĭaş concepţie excesiv realistă a drameĭ, care se închină într-atîta realităţii datelor istorice, încît îi jertfeşte ideea, în loc să se folosească de prerogativa artistului de a modifica această realitate, conţinînd ideea imperfectă, şi a o cristaliza pe firul ideiĭ".

Iar planul acesta trebue să fie logic. Pag. 122:

„Logica bucăţiĭ cerea o lovitură mai tragică adusă lui Tomozeĭŭ, care să încununeze deplin infamia autorităţilor".

Luând în considerare punctul din urmă, *logica*, aceasta nu e decât judecata prin inducţie asupra lucrurilor şi variează dela un individ la altul. D-l Tr. a judecat astfel: «Când un om sufere o nedreptate dela autorităţi, apoi nedreptatea aceea tot creşte dela autoritate la alta şi bietul împricinat sufere la urmă o tragică lovitură». Pătrăşcanu, autorul bucăţii criticate de d-l Tr., a judecat însă altfel, şi după logica mea mai bine, anume că: «atunci când

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

sufere cineva o nedreptate dela autorități și nu se lasă doborît și descurajat, ci continuă cu curaj a-și căuta dreptatea mai departe, reușește la urma urmelor să-și scoată nevinovăția la iveală». Sau: «Oricât ar fi de nedrepte autoritățile, tot nu pot trece cu nedreptatea peste o margine, pentrucă nu-i dracul așà de negru cum îl zugrăvesc oamenii».

Iar în ce privește *idea, planul*, lucrul este încă și mai variabil. Chiar așà *cum criticul înțelege idea*, ea nu este o condiție indispensabilă a frumosului. Acest lucru îl mărturisește indirect d-l Tr., când recunoaște că *Vlaicu Vodă*, măcar că condus după o idee, este mai puțin reușit decât *Letopiseți*, care după părerea d-sale n'are plan, n'are idee. Pag. 47—48:

„In Vlaicu Vodă frumuseța și simetriea ideiĭ naționale e realizată în paguba interesuluĭ uman, în paguba adînciriĭ sufletului omenesc, care e forțat oarecum în formulele de simplificare romantică, exagerat adecă în bine orĭ în răŭ, și făcut să se mişte în aceste tipare aproape convenționale, parcă mai mult luat de cursul biruitor al ideiĭ decît îmboldit de pornirile luĭ adîncĭ; iar de încearcă să se lipsească de tiparul acestuĭ simplism idealizator spre a se lăsa în voea valurilor patimiĭ, e condamnat, ca Mircea, să apară lipsit de șira spinăriĭ. Pe când Sorbul, mai puțin deprins a fixa cu privirea constelația uneĭ ideĭ, ştie să pipăe până în fund sufletul omenesc, să-ĭ simtă cu mâna sigură resorturile intime, spre a-l face să se agite și să izbucnească sub presiunea lor, aci zvârcolindu-se jalnic între patimi protivnice, ca Ieremia Golia, aci clocotind în fierberea patimiĭ unice, ca Bilăe, aci tîrîndu-se vrednic de dispreț, dedesuptul patimiĭ adevărate, precum Cosma Murgu și atîțĭa alții, aci în sfîrşit înălțîndu-se măreț deasupra patimilor mărunte și avîntîndu-se spre culmile idealului, ca Ion Vodă Armanul. Astfel, toate frămîntările oamenilor luĭ sunt văzute nu în lumina idealizăriĭ, ci cu privirea incizivă și nemiloasă, care străpunge cu ascuțime uimitoare suflete aproape inpenetrabile, ca al lui Ion Golia, orĭ fundul unor abise cumplite, ca ĭadul ce clocotește în portarul Ieremia, orĭ ca amărăciunea fără sfîrşit ce cuprinde sufletul luĭ Ion Vodă".

Apoi nu-i mai bine fără idee? Și cum că într'adevăr lipsa de idee contribue la frumusețe, recunoaște d-l Tr. în locurile următoare. Pag. 53:

„Oscilarea conflictuluĭ pieseĭ devine o calitate sub raportul caracterizăriĭ, căcĭ într-însa se traduce ca nicăerĭ în poeziea noastră frămîntarea meschină a maseĭ nevolnice între tină și ideal, frămîntare al căruĭ [*sic*] rezultat e

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

concretizat la urmă aşa de drastic în figura luĭ Cosma Murgu, care înainte de a fugi la vrăjmaşiĭ ţăriĭ are grija să închee cel mai delicios compromis cu propriea-ĭ conştiinţă creştinească".

Pag. 58:

„Actul al V-lea, care e rupt din trupul pĭeseĭ din punctul de vedere al acţiuniĭ, este, sub raportul caracterizăriĭ erouluĭ principal, culminarea necesară a operiĭ. Multe scăderĭ ale acţiuniĭ apar în *Letopiseţi* ca însemnate calităţi, dacă le considerăm din punctul de vedere al caracterizăriĭ. Ceia ce dovedeşte că viziunea dramatică a lui Sorbul se concentrează cu toată energiea asupra făuririĭ caracterelor, privind celelalte elemente dramatice în funcţiune de caracteristică, ceia ce explică viaţa şi relieful extraordinar al făpturilor luĭ şi va explica, credem, însemnătatea epocală a apariţieĭ *Letopiseţilor* în cîmpul literaturiĭ romîneştĭ, căreĭa dela Caragiale nicĭ o altă operă nu ĭ-a dăruit o lume de caractere aşa de vie şi de profundă".

Cu alte vorbe idea, planul şi logica nu sunt condiţii ale frumosului, întrucât poate să fie o poezie dramatică fără idee, fără logică, şi frumoasă, şi, din contra, poate fi cu idee, cu logică, şi urîtă.

In ce priveşte *înţelesul moral,* d-l Tr. se exprimă în special, pag. 99—100, astfel:

„Arta e rezultatul treceriĭ lumiĭ printr-o anume prizmă sentimentală. Dar această prizmă nu cuprinde numai ceĭa ce se chiamă temperament; faptul că cineva priveşte natura printr-un temperament original, care, punînd accentul pe unele elemente ale eĭ şi lăsînd în umbră pe altele, ne prezintă astfel veştmîntul eĭ extern într-o nuanţă noŭă, încă nu-l îndreptăţeşte la numele de artist. Spre a fi poet, i se cere maĭ mult, i se cere să fi căutat neapărat în acest vast spectacul, ale căruĭ scene le-a văzut în combinărĭ originale, un adînc şi veşnic înţeles moral, să fi căutat cu energie, atuncĭ cînd încruntatul sfinx al lumiĭ îĭ va fi pus întrebarea gravă asupra sensuluĭ eĭ, a zmulge din sînul firiĭ răspunsul, care se schimbă mereŭ, dar care, de cîte orĭ se schimbă, consfinţeşte un noŭ poet. Cu alte cuvinte, natura trebue văzută de poet nu numaĭ printr-un temperament, dar şi printr-un caracter. Acest lucru e atît de însemnat, încît concepţiea despre viaţă a scriitoruluĭ rămîne legată pe vecĭ de numele săŭ, ca fiind tributul săŭ principal în avuţiea sufletească a neamuluĭ luĭ. Dintre povestitoriĭ noştri de azĭ totdeauna numele luĭ Sadoveanu ne va cufunda gîndul în acea atmosferă de înduĭoşare măreaţă, epică, în care trăeşte parcă ceva din filosofiea Mioriţeĭ, Brătescu Voĭneştĭ va rămînea întruparea duĭoşieĭ lirice, care plînge pe cei învinşĭ, Dragoslav va

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

întrupa umorul a tot iertător, Pătrăşcanu zîmbetul comic, rece şi neîndurat, Cazaban ironiea discretă, iar Agîrbiceanu cîntarea oţărîrii viguroase a luptătoruluĭ. Altminterĭ poate să aibă scriitorul toată strălucirea fizică, pe care ĭ-o dă o limbă şi o viziune externă originală; de nu izbuteşte în opera luĭ să deschidă semenilor săĭ o perspectivă noŭă spre adîncul moral al lumiĭ, el rămîne, după cuvîntul luĭ Goethe, «nur ein truber Gast auf der dunklen Erde»."

Cu alte vorbe, poetul nu este un om indiferent, care se uită la lume ca la ceva complet străin, ce nu-i deşteaptă nicio simţire, nicio simpatie şi nicio antipatie. El e totdeauna un om care faţă cu lumea iea poziţie, ori că iubeşte unele fapte, ori că le ureşte, ori că-şi bate joc de ele, ori că le compătimeşte, şi lucrurile pe care le descrie le reliefează totdeauna din punctul său de vedere, ori ca bune, ori ca rele, ori ca ridicule, ori ca înduioşătoare. Dacă se întâmplă câte un poet care priveşte lumea dintr'un punct de vedere indiferent, ca al unui om fără suflet, fără caracter, un asemenea poet este o raritate şi producerile lui sunt fără valoare. Şi eu cred că e aşà. Dar atunci cum se potriveşte faptul că d-l Tr. împărtăşeşte părerile d-lui Simionescu-Râmniceanu, pe care le expune la pag. 303—304?

„*O atitudine în faţa lumii* va să aibă artistul. Artistul va să aĭbă neapărat o concepţie a vieţiĭ, să vadă priveliştea lumiĭ desfăşurându-se după o anume noĭmă morală orĭ lipsită de orĭce noĭmă, el poate vedea cursul măreţ al vieţiĭ sociale îndreptându-se cotropitor într-un sens saŭ într-altul; dar el trebue să fie ca dumnezeul care, după ce a creat lumea şi ĭ-a imprimat legile-ĭ eterne, se dă de o parte şi urmăreşte ca spectator imparţial desfăşurarea creaţiuniĭ; ĭar nu ca acel dumnezeŭ importun, care intervine în cursul întâmplărilor lumiĭ şi învestit ca pronie cerească corijează hotărîrile înţelepte ale soarteĭ. Opera de artă să închidă în sine orĭcare din idealurile sfinte, care agită vremea ei, dar să nu se lase şi ea agitată de ele; ea să înfăţişeze cetitorului cea mai intensă şi mai artistică expresie a acestor idealuri, pentruca cetitorul să le simtă şi să le înţeleagă maĭ profund, decât le-ar fi simţit singur, dar să i le prezinte ca pe nişte fapte date şi vrednice de adîncit, dar nu ca pe nişte imboldurĭ vrednice de urmat. Artistul să spună cetitoruluĭ: «aşa văd eŭ lumea»; sub niciun cuvânt: «aşa e bine saŭ nu e bine să fie lumea». Şi stabilind în acest sens atitudinea în artă, ca un indice personal şi totuş obiectiv, ca însemnând a vedea lumea sub o anume specie, fără însă a o judeca, d-l Simionescu combate cu energie atitudinea subĭectivă, preconizată de d-l G. I. dela «Viaţa Românească.» Această atitudine, pe care noĭ o numim subĭec-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

tivă, nu se mulțămeşte a privi lumea sub un anume aspect, ci *ĭa poziție în fața acesteĭ lumĭ*, rostindu-se într-un anume sens, fie moral, fie social politic. Ce e drept, se poate cere artistuluĭ să ĭa poziție în doŭă felĭurĭ, care nu sunt deopotrivă de grave. Unul este îndemnul direct la acțiune din partea scriitoruluĭ, într-un cuvânt arta tendențioasă, pe care d-l I. G. o respinge, pe cât știm noi. Celălalt este îndemnul indirect, pe care artistul îl insinuĭază numaĭ, sugerându-l cetitoruluĭ, într-un cuvânt tendenționismul învăluit și discret, adecă tocmaĭ cel dorit de criticul poporanismului. Dar orĭcît ar fi de discret, el cade totuș sub învinuirile justeĭ mîniĭ a d-luĭ S., ca unul ce se împotrivește deadreptul scopuluĭ suprem și unic al arteĭ".

Ce vrea să zică d-l Tr. cu vorbele că

„orĭcît ar fi de discret îndemnul indirect, pe care artistul îl insinuĭază numaĭ, el cade totuș sub învinuirile justeĭ mâniĭ a d-lui S".?

D'apoi dacă nu trebue să fie îndemn indirect de fel, atunci poetul trebue să se compoarte față cu lumea în mod complet indiferent, ca un om fără simț moral și fără caracter! Cum își închipuește d-l Tr. că ar puteà să-și bată joc cineva de lucrul *x*, fără ca să *insinueze în mod indirect* că acel lucru merită să fie luat în bătae de joc, și fără să sugereze în mod *discret* lectorului un gust analog? Cum își închipuește d-l Tr. că poetul ar vorbi cu compătimire despre nedreptatea ce se face unei clase sociale din partea unei alte clase sociale, fără să *insinueze în mod indirect* că această clasă socială merită să fie compătimită și fără să sugereze în mod *discret* lectorului un gust analog? A cere poetului să aibă simț moral (oricare ar fi), caracter (oricare ar fi), și a pretinde totuș ca poezia lui să nu insinueze nimic și să nu sugereze nimic, înseamnă a cere două lucruri care se exclud, a cere un lucru absurd, a vorbì în vânt. Dar această contradicție iese la iveală în înseș vorbele d-lui Simionescu adoptate de d-l Tr. Ce înseamnă, mă rog,

„o atitudine în fața lumiĭ va să aĭbă artistul"

altceva decât că artistul

„ĭa poziție în fața acesteĭ lumĭ"?

Cum atunci d-l Tr. admite pe de o parte ca artistul

„să aĭbă o atitudine în fața lumiĭ",

iar pe de alta nu-i admite să

„ia poziție în fața acestei lumĭ"?

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Recunoaşte d-l Tr. că a vorbi astfel înseamnă *a vorbì de clacă,* ori ba?

2) Conflictul trebue să înainteze continuu, ascuţindu-se până la catastrofă. Pag. 44:

„Conflictul dramatic al *Letopiseţilor* are loc între Ion Armanul deoparte şi, de partea opusă, conspiraţiea boerilor condusă de vel stolnicul Bilăe... Dar lăsându-se covîrşit de realitatea istorică imediată, autorul *Letopiseţilor* adînceşte cu intensitate anume momente ale conflictului, fără a construi deasupra materialuluĭ istoric o unitate de conflict dramatic: în loc de dramă istorică, ne dă istorie dramatizată. Conflictul, în loc să înainteze continuŭ, ascuţindu-se mereŭ până la catastrofă, se mişcă şovăelnic, aci părînd că se rezolvă, aci ascuţindu-se iarăş."

Cât de puţin însă această înaintare continuă a conflictului este trebuitoare pentru frumuseţea operei, o spune d-l Tr. însuş îndată după vorbele de mai sus, căci iată cum continuă:

„Această oscilare a conflictuluĭ se leagă de sigur cu caracterul şovăelnic atît al boerilor conspiratorĭ, cît maĭ ales al luĭ Ieremia Golia, căcĭ pe toţĭ îi vedem aci îndîrjiţĭ înpotriva luĭ Vodă prin aţîţările luĭ Bilăe, iar [= aci!] în clipa următoare electrizaţĭ de personalitatea voevodului şi ridicîndu-l în slavă. Rezistenţa înpotriva voevoduluĭ e purtată de eroĭ aşa de şovăelnicĭ şi de meschinĭ, încît singură energiea dîrză a luĭ Bilăe, care aţîţă într-înşiĭ focul uriĭ pătimaşe, cumpăneşte întru cîtva greutatea figuriĭ luĭ Ion Armanul şi menţine slaba continuitate a conflictului."

3) Legea convergenţii efectelor. Pag. 162:

„Lipsa unităţiĭ interne se maĭ revelă în deasa călcare a legiĭ «convergenţiĭ efectelor», în legarea externă a unor elemente, care, în loc să concure spre acelaş scop, atrag interesul în direcţiunĭ contrariĭ şi prin această diversiune fac unitatea acţiuniĭ iluzorie."

E vorba de renumita *unitate de acţiune*, a căreı formulare cea mai concisă a dat-o Horatius în versul «denique sit quidvis simplex duntaxat et unum.» Şi s'ar păreà că într'adevăr această unitate este o condiţie a frumuseţii poetice, deoarece se observă în toate productele poetice omeneşti, care au plăcut la mai mulţi şi mai multă vreme, cel puţin este o condiţie în felul acela că, dacă pe lângă alte calităţi va mai fi având poezia şi pe aceea a unităţii, ori, cum zice d-l Tr., a convergenţii efectelor, va aveà mai multă şansă de a plăceà la mulţi şi multă vreme.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

4) Valoarea poeziei crește în măsura în care descrie vieață omenească: vieața omenească este sâmburele poeziei. Pag. 104:

„Natura văzută de D-l Chirițescu apare prea des ca un tabloŭ opac, care nu lasă să se străvadă sub culoarea sa aproape nimic din sufletul infinit al lucrurilor; ca o adunare de senzații oarbe, închizînd prea puțin din rezonanța sentimentală, umană, care singură le dă valoare. Ce e drept, uneori natura D-luĭ Chirițescu pare însuflețită; dar, lucru cĭudat, tocmai acolo unde ea e prezentată singură, unde ea nu se împletește cu viața omenească, tocmaĭ acolo ea e umanizată, așa că *Stejarul*, *Edera* și *Vijelia* d-sale primesc tot sufletul omenesc, care lipsește oamenilor săĭ. Cînd însă e vorba să însoțească natura cu omul, făcînd din ea cadrul simțitor al faptelor omeneștĭ, atuncĭ parcă această atingere cu umanitatea gonește din sînul firiĭ sufletul cald, de care ea vibrase înainte“.

Pag. 143:

„A te așăza în punctul de vedere al puteriĭ creatoare, poetice, și a-l considera [pe Galaction] ca nuvelist, însemnează a-ĭ rosti deadreptul condamnarea și a repeta nedreptatea ce șĭ-a făcut-o singur, intitulîndu-șĭ bucățile volumuluĭ *nuvele și schițe*. Căci Galaction nu creează și nu plăzmuește viață, și dacă ne pune înainte figurĭ omeneștĭ, acestea nu-s oamenĭ în carne și oase, ci sunt portrete încremenite, și dacă pune simțirile omeneștĭ să se frămînte și să se lupte, aceste simțirĭ rămîn de obiceiŭ constatărĭ ale scriitoruluĭ nostru, în loc să trăĭască de sine stătătoare“.

Pag. 150:

„Foiletonistul va da, ca și cinematograful, numaĭ simpla senzațiune actuală, pentru producerea căreĭa procedeele pur exterioare ale arteĭ sînt de ajuns; creațiunea, realizarea sfinteĭ căldurĭ a viețiĭ, care singură produce emoțiea, vie și durabilă, nu e treaba gazetarului. Imitînd aspectul extern al artei, foiletonul compromite literatura, mecanizând-o, prefăcându-ĭ sufletul viŭ în mașină moartă“.

Va să zică nu numai vieață omenească, ci vieață frământată, agitată, petrecută prin tot felul de detalii și acțiuni mărunțele, individualizată. Aceasta e adevărat, pentrucă creațiunile poetice au caracter individual, iar interesul pentru vieața omenească se explică prin firea omului, care se interesează în primul rând de ce fac ceilalți oameni, prin simpatie pentru genul animal din care face parte.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

5) Pe lângă calităţile bune, pe care o poezie trebue să le aibă, şi pe care le-am înşirat sub numerele precedente, d-l Tr. hotăreşte şi defectele pe care o poezie nu trebue să le aibă. La pag. 299, vorbind de «Postumele lui Eminescu, studiu estetic şi literar, de Constanţa Marinescu», spune d-l Tr. următoarele:

„Imprumutînd teoriile poetice ale maestruluĭ [D-l Mihail Dragomirescu, care este, mi se pare, şi maestrul d-lui Tr.], d-sa ne arată toate marile lipsurĭ estetice, pe care un adevărat poet va trebui să le scuture treptat, treptat, până să ajungă a-şi clădi deplina sa personalitate: *a*) lipsa adevărateĭ concepţiĭ; *b*) improprietatea limbiĭ şi neplasticitatea şi inconsecvenţa imaginilor; *c*) lipsa sincerităţiĭ simţiriĭ, manifestînd-se fie în prozaismul rece, nesugerînd emoţiea estetică, fie în prezentarea ei în mod raţional, prin imaginĭ intelectuale, în locul prezentăriĭ intuitiv lirice şi întrupăriĭ eĭ în anume situaţiĭ caracteristice; *d*) lipsa de precizie şi contur a stărilor sufleteştĭ exprimate; *e*) lipsa de gradaţiune a acestor stări sufleteştĭ; *f*) lipsa impersonalismului şi a seninătăţiĭ artistice, care izbucneşte fie în realismul brutal, fie în caracterul prea personal şi ocazional al inspiraţieĭ; *g*) lipsa facultăţiĭ plastice, adecă a putinţiĭ de a-şĭ selecţiona viziunile şi a le cristaliza în jurul uneĭ ideĭ centrale, într-o concepţie unitară". (*)

Aceste lucruri, exprimate de un om care nu-i critic literar, sună astfel: α) Creaţiunile poetice au caracter individual, astfel că pot fi pictate şi sculptate; cine nu-şi închipueşte plăzmuirile fantaziei sale ca nişte tablouri vii, cu caracter individual, cu caracter de ***reprezentare***, ci le vede nebulos în ***noţiune***, acela nu-i poet (*a*, o parte din *b*, *c*, *d*, o parte din *g*). β) Poezia trebue să aibă unitate (o parte din *g*). γ) Efectul produs de plăsmuirile poetului în cetitor ori ascultător trebue să meargă crescând (*e*). δ) Limba trebue să fie proprie (o parte din *b*). ε) Poetul nu trebue să iea faţă cu lumea o poziţie tendenţioasă (*f*). In ce priveşte pe α, care cuprinde postulatele *a*, o parte din *b*, *c*, *d*, o parte din *g* ale d-lui Tr., acest lucru este cunoscut şi răscunoscut, nu este trebuinţă să aparţină cineva unei anumite şcoale pentru ca să-l recunoască. In ce priveşte pe β, care cuprinde o parte din postulatul *g* al d-lui Tr., el este dejà cuprins în No. 3, în aşà numita lege a convergenţii efectelor. In ce priveşte pe γ, care cuprinde postulatul *e* al d-lui Tr.,

(*) In acest citat subdiviziile cu *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, *f*, *g* sunt făcute de mine pentru a uşurà discuţia.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

el este dejà cuprins în No. 2, măcar că acolo este vorba numai de poezia dramatică. In ce priveşte pe δ, care cuprinde o parte din postulatul *b* al d-lui Tr., avem a face cu o cerinţă generală pentru toate genurile literare, cu aşà numita *proprietate* a stilului, care consistă în faptul că acel care scrie, oricare ar fi genul literar în care scrie, trebue să întrebuinţeze cuvintele cu înţelesul în de obşte cunoscut. Şi anume *cuvintele,* simboalele lucrurilor, nu *formele gramaticale,* simboalele raporturilor, căci întrebuinţarea acestor din urmă cu alt înţeles decât cel obştesc constitue *necorectitudinea* stilului. Este însă o deosebire între genurile literare din punct de vedere al *proprietăţii* (şi tot aşà al *necorectitudinii*), anume aceea că tocmai poeziei i se permit mai lesne improprietăţi şi necorectitudini! Aşà numitele figuri retorice sunt în mare parte improprietăţi şi necorectitudini. Ba un gramatic latin zice chiar următoarele: «barbarismus apud poetas metaplasmus vocatur, soloecismus autem schema»! Iar când Aeschyl îşi permite să acordeze subiectul plural cu predicatul singular, θῆβαι ἀνήρπασται, scholiastul se grăbeşte să observe: «aceasta nu-i greşeală, ci figură»! (Vezi Volkmann, *Rhetorik der Griechen und Roemer*, pag. 461). Prin urmare, în loc de a cere poetului cu atâta străşnicie să fugă de improprietăţi, mai bine ar fi făcut d-l Tr. să-i dea oarecare libertate din acest punct de vedere. In ce priveşte, în sfârşit, pe ε, care cuprinde postulatul *f* al d-lui Tr., el nu cuprinde decât aceeaş contrazicere de care am vorbit mai sus sub No. 1. Aici voiu mai adaoge numai că aşà numitul *tendenţionism* în poezie, şi în general în artă, este un lucru *necesar*, a cărui aboliţie în mod imposibil şi arbitrar—sic volo, sic iubeo—o cer unii critici literari. Cum că aboliţia tendenţionismului este imposibilă, pentrucă tendenţionismul aparţine firii înseş a poeziei, am arătat sub No. 1. Acest tendenţionism există câteodată mai mult, câteodată mai puţin, dar de existat există totdeauna, şi între gradele lui este zădarnic să facă cineva deosebire, în felul acela că unul ar fi indiscret şi altul discret, unul direct şi altul indirect! Unde încetează graniţa directului şi indiscretului? Iar cum că abolirea tendenţionismului este arbitrară o probează experienţa, care e mai puternică decât toate extravaganţele câte ar trece prin mintea unui critic literar autoritar, experienţa care ne învaţă că au existat în toate literaturile capo d'opere tendenţioase, şi din contra, producţii fără tendinţi lămurite, însă ilizibile.

Se poate zice că postulatele de sub No. 5 se reduc la zero.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Cu aceste criterii de judecată șubrede și în parte contradictorii, care se reduc, din punct de vedere al verității, la două locuri comune, la două banalități, că poezia trebue să aibă unitate, și că poetul trebue să aibă darul plasticității (ca să mă servesc și eu de acest cuvânt răsuflat), pășește d-l Tr. la critica activității literare românești din anii 1912, 1913. Dar însăș această *„literatură“*, cum o numesc criticii, nu are lămurite contururi în mintea d-lui Tr., ca de altfel în mintea tuturor criticilor literari. Ce înțeleg criticii literari prin *literatură, poezie, proză*, aceasta numai unul Dumnezeu poate să priceapă. După cum în judecățile lor aceste «făpturi ciudate, amorfe, cu piele pestriță și lucie, care-ți alunecă asemenea țiparului printre degete», numite critici literari, se conduc de argumente îndoioase, tot așă de îndoioase și nelămurite le sunt părerile asupra așă numitei *„literaturi“*, care trebue să le sufere verdictele cele de multe ori arbitare. Iaca, de pildă, felul de literatură supus criticii în volumul d-lui Tr.: «Drama (Apus de soare; Letopiseți de M. Sorbul; Cocoșul negru de V. Eftimiu; Triptic dramatic de Pompiliu Păltănea; Bunicul de A. de Herz). — Novelistica (Grănicerul de M. Chirițescu; Chilia dragostei de N. Beldiceanu; Intre vieață și moarte de N. Pora; Nuvele de I. Dragoslav; Timotei Mucenicul de D. Pătrășcanu; Intre femee și pisică de A. Cazaban; Puterea farmecelor de V. Demetrius; Bisericuța din Răzoare de G. Galaction; Schițe și amintiri de A. Ciura; Pe Mărgineanca de C. Sandu Aldea; Aripa morții de E. Lovinescu). — Poezia și poezia nouă (Din umbra zidurilor de O. Goga; Din taina vechilor răspântii de Elena Farago; Visări păgâne de I. Pillat; Flori sacre de Al. Macedonski; Limanuri albe de O. Densușianu; De vorbă cu mine însumi de I. Minulescu; Poema navelor plecate de N. Budurescu; Sub cupole de vis de M. Rașcu; Cetatea zorilor de M. Cruceanu; In umbră de Hidalgo; La fântâna Castaliei de N. Davidescu; Leii de piatră de Mircea D. Rădulescu).—Proza (Discursuri politice de N. Filipescu; Către noua generație de S. Mehedinți).— Traduceri (Iliada tradusă de G. Murnu; Eneida, traducere de N Pandelea). — Studii literare (C. Negruzzi, vieața și operele lui, de E Lovinescu; Postumele lui Eminescu, studiu estetic și literar de Constanța Marinescu; Propilee artistice de M. Simionescu-Râmniceanu). — Caracterizări critice (Grigore Alexandrescu în fața poeziei de azi; P. Cerna; St. O. Iosif; Ilarie Chendi). — Bilanțuri literare (Anul literar 1912; Poezia patriotică inspirată de campania

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

din 1913; Anul literar 1913). — Escapade (Scrisorile lui Brătescu-Voineşti; Primejdia spiritului critic; Poezie şi critică).»

Va să zică pentru d-l Tr. drama şi novelistica nu sunt poezie? Poezia pentru d-sa cuprinde numai poezia lirică! Dacă am aveà a face cu vreun termin tehnic, cum ar fi de pildă cuvântul ***hiatus***, am zice că, dă, cuvintelor tehnice poate să dea cineva orice înţeles pofteşte (şi într'adevăr cuvântul ***hiatus*** unii îl înţeleg într'un fel, alţii în altfel), dar aici avem a face cu un cuvânt al cărui înţeles l-au consacrat clasificatorii cunoştinţelor omeneşti în aşà fel, că nu şi poate permite cineva să-i schimbe înţelesul, ar fi aceasta tot una ca şi cum ar voì să înţeleagă acel cineva prin cuvântul *om calul*, ori prin cuvântul *căldură lumina*. Şi va să zică, mai departe, studiile literare nu sunt proză? Ce înţelege d-l Tr. prin proză? Fireşte că, dacă d-sa n'are lămurită noţiune despre poezie, despre proză n'are nici atâta, căci de obiceiu aceste două noţiuni se pun în opoziţie: poezie — proză. Neprecisul înţeles al cuvântului proză în mintea d-lui Tr., ca de obiceiu în mintea criticilor literari, iese la iveală şi din următorul loc, pag. 128:

„Că n-are forţa creatoare [D. Părăşcanu], se vede şi din aceĭa că scriitorul nostru renunţă uneori deadreptul de a-şi revărsa pornirea sa comică orĭ satirică în bucăţi poetice şi scrie pur şi simplu proză satirică Aşa e «Reţeta de discurs parlamentar», care arată, cu multă vervă satirică, rolul covârşitor al monoclului, al linguriţiĭ de ceaĭŭ, al statisticii şi mai ales al politiciĭ engleze la tribuna parlamentului românesc".

Va să zică bucăţile Timoteiu Mucenicul şi Condica d-nei Pompiliu din volumul lui Părăşcanu nu sunt proză satirică, ci poezie satirică? Va să zică deosebirea dintre proză şi poezie nu stă doar în aceea că poezia ar fi în versuri, iar proza nu. Foarte bine! Aşà zice toată lumea. Dar atunci bucata «Reţetă de discurs parlamentar» nu-i poezie de fel, ci ori istorie, ori ştiinţă. Insă, dacă prin poezie se înţelege o plăsmuire a închipuirii, iar nu o fotografie a realităţii ori o pricepere în noţiune a acesteia—şi acest înţeles l-a avut poezia dela Grecii cei vechi până în momentul de faţă,—apoi e mai multă, mult mai multă plăsmuire în «Reţeta de discurs parlamentar» decât în Timoteiu Mucenicul. In Timoteiu Mucenicul descrie Părăşcanu o întâmplare reală sub conducerea unui herghelegiu rătăcit în haine de mitropolit, pe când în «Reţeta de discurs parlamentar» Părăşcanu a grupat într'un cadru inventat o mulţime de ocazii de

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

a-și bate joc de ridiculele parlamentarismului. Și acest cadru el îl umple, după înseș cerințele criticilor literari, cu tot felul de scene *plastice*, de tablouri așà de bine reliefate, că parcă le-ai vedeà cu ochii. Ce gesturi! Ce vorbe! Toate inventate de Pătrășcanu! Apoi, atunci, ce înțelege d-l Tr. prin proză?

Cu toate acestea d-l Tr. are multe caracteristice reușite, în felul acela că lămurește lectorului caracterele specifice ale cutărui gen poetic ori ale cutărui poet. Nimeni, de pildă, după cât știu eu, la noi n'a caracterizat așà de bine, măcar că fragmentar, poezia simbolistă. D-sa începe pag. 191 cu un citat din Maeterlink, din nenorocire tradus în limbă necorectă:

„In simbol poetul este maĭ mult saŭ maĭ puţin puternic nu în proporţie cu ceĭa ce face el însuş, ci în proporţie cu ceĭa ce izbuteşte să se facă a se executa de ceilalţĭ, şi *de cătră* [*? = din punct de vedere? în ce privește ?*] ordinea misterioasă şi eternă, și *de cătră* [?] forţa ascunsă a lucrurilor".

Apoi continuă:

„Astfel poeziea simbolistă, care pe de o parte dă cea mai largă satisfacere tendinţiĭ mistice și panpsichiste a spiritului uman, pe de altă parte leagă această satisfacere de cea mai intensă activitate a spiritului, făcînd din cetitor un colaborator al poetuluĭ, întrucît el va să-ĭ întregească creaţiea din propriea sa bogăţie sufletească și să i-o creeze oarecum din nou, precum artistul dramatic creează încă odată creaţiea dramaturguluĭ, poeziea simbolistă apare ca poeziea ideală. Și ar fi de sigur, dacă în simbolism arta înălţată la culme nu s-ar prăbuși în aceĭaș clipă în neant. Din vagul și nepreciziea eĭ își scoate poeziea simbolistă și caracterul eĭ mistic și pe acela de artă activă Dar vagul are un hotar, pe care simbolismul nu-l recunoaște, el năzuind spre acel «haos delicios», care face deznădejdea pedanţilor dezorientaţĭ. Iar haosul este negarea creaţiuniĭ, care înseamnă dezlipirea din haos și închegarea a ceva hotărît. Arta însă e tot atît creaţiune, pecît este haos; drumul eĭ înaintează îngust și lunecos între două abisurĭ, acel al haosuluĭ și acel al geometrieĭ, și mare e greutatea eĭ de a nu luneca într-o parte orĭ într-alta. Căzută în partea geometrieĭ, ea devine tehnică goală și rece; dar poeziea care se aruncă în haos riscă să degenereze dela misterul care intrigă spiritul și-l îndeamnă la activitate, la golul imens, în care sforţarea exagerată de a înţelege se nimicește prin chiar excesul eĭ, făcînd loc legănăriĭ pasive pe marea scînteerilor bizare".

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Această caracterizare, destul de obscură, este lămurită însă prin citarea la pag. 228 a unor versuri de Minulescu, unde este vorba de niște corăbii care pleacă dintr'un port rămas în urma lor trist cu un singur albatros rănit pe cheiul umed: e vorba de iluziile care părăsesc sufletul pustiit! Și prin vorbele dela pag. 227:

„grăuntele de dubĭu și de mister dă poezieĭ un incontestabil caracter de simbolism".

Va să zică este vorba de renumita poezie alegorică, atât de cunoscută dejà în poezia clasică Alcaius, fragmentul 9: «Nu înțeleg pentru ce au stat vânturile; un val se mișcă într'o parte și alt val în altă parte, iar noi stăm la mijloc în corabia cea neagră.» Este vorba despre luptele civile din Mytilene de pe vremea poetului! Horațiu, Carmina I, 12: «O corabie, iar au să te împingă valurile în mare. Ce faci? Nu părăsì portul! Nu vezi că n'ai vâsle, că vântul cel aprig ți-a rupt catargul, că gem vergile pânzelor și că fără funii pântecele tău nu va puteà rezistà valurilor agitate? etc.» Este vorba despre republică! In vreme ce însă în poezia alegorică propriu zisă alegoria se urmărește într'un șir întreg de imagini, care se grupează împrejurul aceleiaș situații, precum în bucățile clasice citate și în povestirea despre corăbiile care părăsesc portul a lui Minulescu, la simboliștii moderni de obiceiu fiecare cuvânt este o alegorie aparte, ori mai bine zis o enigmă, pe care cetitorul trebue s'o gâcească.

Se înțelège lesne ce poate deveni o asemenea poezie la niște oameni care, lipsiți de puterea poetului de a individualiză creațiile imaginației, îmbracă încă în vorbe enigmatice viziunea lor cea turbure și spălăcită. Foarte bine caracterizează d-l Tr. pe simboliștii români, care tocmai intră în această categorie de pseudopoeți, la pag. 115:

„Atmosfera noastră literară e prea îmbâcsită de minciună și de ostentație, prea plină de larma cacofonică a coribanților, care înăbușă și glasul marilor morți și strigătul Jupiterilor noi născuți. Prea mulți își acopăr goliciunea sufletească în hainele exotice și intrigante, care nu prind decît pe cîteva temperamente poetice adevărate. Părăsind umilele vestminte tradiționale, care sunt prea transparente spre a le masca banalitatea, ei se învălue în irizările amăgitoare ale nuanțelor bizare; articulînd hipogee în loc de mormînt, sarabandă în loc de dans, și Ecbatana în loc de Suceava, eĭ năzuesc să-și creeze, și lor și altora, iluziunea că sub aparența prestigioasă a acestuĭ limbagĭu nuanțat—ce nu e adesea decît ĭureșul vandalic prin filele vreunuĭ dicționar enciclopedic—zace complexitatea infinită a unuĭ suflet gigantic. Cel slab de

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

înger se lasă sedus de acest limbagiu de oracol și, cum șesurile plate și deșerte sunt propice producerii mirajului, el crede a vedea deschizîndu i-se în fiece sclipire de avînt perspective feerice și nemărginite, el vede în fiecare frază orbitoare un «parentez deschis în infinit», spre a mă sluji de imaginea fericită a unui poet noŭ. Iar impostorii noștri, compunîndu-și aere sumbre de mystagogi, smolindu-și în mod fariseic fețele lor, ca să incarneze icoana spleenului, strigă burghezimei uimite, cu glasuri răstignite și cavernoase: «Eu sunt enigma inextricabilă, sînt sfinxul etern, sunt labirintul fără margini, cîntarea mea e un palat fermecat, un mausoleu gigantic al unui univers sublim."

Și în fruntea—ori mai bine la coada—acestor scremători de poezie stă d-l Ovidiu Densușianu, a cărui complet nulă imaginație se uzează în opintele spre văzduhul gol, unde nu poate zări nimic. Iată cum este caracterizată de d-l Tr. așă numita poezie a d-lui O. Densușianu, la pag. 210:

„Dacă te întrebi, ce simțiri, ce motive mișcă lira d-lui Densușianu, ce anume cîntă poeziea sa, nu poți da alt răspuns mai potrivit decît acesta: ea se cîntă pe sine însăș".

Și mai departe, pag. 212:

„Poeziea d-lui Densușianu este poeziea poeziei nouă".

Pag. 213:

„Această tendință de a crea ex nihilo o poezie vidă de orice cuprins real e deadreptul primejdioasă. Secată pe de o parte de un hotărît conținut sentimental, secată pe de altă parte de facultatea însăș a simțirii, opera poetică a d-lui Densușianu, care se hrănește numai din văzduhul gîndirii, e o minune, o stranie minune, o serafică minune".

Tot așă de reușită este descrierea decăderii lui Goga, pag. 174 sqq:

„Cîtă vreme, înăbușindu-și durerea proprie, el a fost glasul pătimirii obștești, cîntarea lui Goga a fost măreață ca și durerea mulțimii fără nume, care vibra într-însa, puternică și profundă ca și seculara tragedie națională, care gemea înfricoșat în versurile ei. Profetică și înfiorătoare, ea închidea în sine toate potențele explozive ale masei apăsate și scăpăra în fulgere albastre prevestirea furtunii iminente. Sufletul uriaș, supranatural străbătea poeziea lui generoasă, dar amenințarea aceluiaș blestem, ce lovise pe fecioara din Orléans, plana asupra ei. Deodată poetul celor mulți simți abisul deschizîndu-se tot mai adînc între el și marele mediu anonim și secular, din care

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

el îşĭ supsese toată puterea. Cîntăreţul din *Ne chiamă pămîntul* simţi cum sufletul său, urmînd chemărilor bolnave, rupe legăturile ce-l unĭaŭ cu lumea sfîntă a satuluĭ şi cum, sfîşiat de urmările acesteĭ înstrăinărĭ, se aruncă în valurile deznădejdiĭ. El trăi toată tragediea dezrădăcinăriĭ, cu intensitatea cu care numaĭ poeţiĭ ardelenĭ aŭ putut-o simţi, cu care trebuia s-o simtă în deosebĭ fostul rapsod al *pămîntuluĭ*. Cel care-şĭ topise înainte durerea luĭ în pătimirea tuturora şi trăsese din nădejdea sacră, ce nu părăseşte niciodată durerile obşteştĭ, puterea sa elementară, îşĭ văzu acum gîndurile, care-şĭ pĭerduseră patriea firească, emigrînd spre interior, spre a hrăni acolo focul mistuitor şi deznădejdea suferinţiĭ izolate. Simţirile lumeştĭ îĭ cotropiră sufletul bolnav cu toată a lor deşărtăciune, sfîntul freamăt adînc al mulţimiĭ, al pîiniĭ şi al pământuluĭ, nu maĭ găsì ecoŭ într-însul, misiunea luĭ cerească era trădată. Atuncĭ îl ajunse blestemul ceruluĭ, ca un trăsnet nimicitor, care-ĭ arse tot ogorul sufletuluĭ, îĭ secă seva şi-l preschimbă în pustietate.“

Ori descrierea unei scene din «Bunicul» d-lui de Herz, pag. 93.

„Şi deodată, din chĭar senin, semifecĭoara noastră destăinueşte bătrînuluĭ că o sete nestinsă de ĭubire curată o munceşte, dar că cel aşteptat nu maĭ vine; şi—poznă mai mare încă!—deodată, prin contagiune par că, în Corbea, în vechĭul păcătos, începe să pîlpîe o flacără mare, curată, arzînd pentru fetiţa asta, şi ĭată-ĭ pe amîndoĭ—poznaşiĭ!—ĭată-i transfiguraţĭ, arzînd în flacăra asta sfîntă, el pentru Dea, dar ea, vicleana, pentru altul, Flintea, şi rostind versuri de foc din Musset şi Eminescu, cu atîta patos melodramatic, încît îţĭ vine să exclamĭ: pe legea mea, dar n-am văzut farsorĭ, care să-şi bată joc maĭ cu haz de oftigoasa dragoste lunară, ca bătrînul şi fetiţa asta! Şi simţĭ că rîsul te îneacă, trezit de o comedie aşa de izbutită, dar în clipa următoare el îţĭ îngheaţă pe buze, căcĭ în jurul tăŭ o sală întreagă holbează ochiĭ umeziţĭ de sinceră emoţie. Căzut din norĭ, înţelegĭ şi tu, din emoţiea ambiantă, că scena depe bancă nu fusese o comedie, ci o revoluţie sufletească adevărată şi profundă în sufletele celor doĭ eroĭ, realizată prin voinţa suverană a creatoruluĭ lor“.

Cu această descriere a unei scene importante din «Bunicul» autorul complineşte caracteristica chipului de a lucrà al d-lui de Herz dela pag. 88:

„D-l de Herz are sala pe care o merită. O sală care nu cere prea mult poezieĭ dramatice, fiindcă o gustă maĭ ales cu ochiĭ şi simţurile, o sală doritoare să-şĭ legene digestiea, orĭ spleenul, orĭ oboseala zileĭ în tablourĭ excitante şi alunecoase. Totuş o sală, a căreĭ *pruderie* trebue cu deosebire cruţată, căcĭ ea se ofuscă de hîrjoneala amoroasă brutală a flăcăilor şi fetelor,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

deşi se înfiorează dulce, cînd simte călcătura discretă pe sub masă, şi tresare de voluptate la contactul orĭcăreĭ perversităţĭ a flirtuluĭ monden; căcĭ ea se indignează de glumele fără perdea şi de brutalităţile senzuale ale luĭ Hagi Tudose, dar gustă cu deliciu picanteriea D-luĭ de Herz, care gîdilă discret şi irită cu persuazivă stăruinţă. O sală care, dacă nu poate consacra valorĭ dramatice, poate provoca seriĭ şi încununa cu gloriolă tîmplele dramaturguluĭ, care a înţeles-o".

Acum înțelegem perfect ce fel este poezia dramatică a d-lui de Herz.

Și mai sunt pagini de acestea multe în cartea d-lui Trivale.

Chiar caracterele specifice ale unor anumite genuri poetice le prinde bine câteodată, măcar că din punct de vedere general ideile despre așà numita «literatură» sunt încurcate în mintea d-lui Tr., ca în mintea tuturor criticilor literari (vezi mai sus). Despre roman, de exemplu, vorbește astfel la pag. 164:

„D-sa [d-l Sandu Aldea] nu e chemat a scrie romane, fiindcă a urmări o desfăşurare întreagă a unuĭ suflet omenesc cu toată gradaţiea pe care ea o implică, nu stă în putinţa D-sale."

Exact în acelaș fel a înțeles romanul acel om de știință, care s'a gândit mai mult asupra firii lui. Rohde, *der griechische Roman*, pag. 6: «Aici recunoaștem noi o profundă deosebire între romanul vechiu grecesc și între noțiunea acestui gen literar, pe care o căpătăm când avem în vedere cele mai însemnate producții pe terenul romanului modern în literaturile spaniolă, engleză, franceză și germană. Romanul modern—și anume cu atât mai mult, cu cât e mai reușit—lasă să se desfășure caracterul unuia ori mai multor indivizi, puși să trăească în mijlocul unor împrejurări ori anume pentru aceasta inventate ori alese din tradiția istorică.»

Adeseori însă d-l Tr. tinde să ne facă să pricepem lucrurile altfel decât cum sunt ele în realitate, și aceasta din cauza unui defect inherent oricărei critici literare. Omul de știință, anume, când are de a face ori cu noțiunile, ori cu cunoștințele istorice, cu acele cunoștinți care, de bine de rău, atât cât este permis minții omenești, reflectează realitatea, este obiectiv și fără tendinți. Când însă are de a face cu poeții, care, după cum chiar d-l Tr. mărturisește, văd lumea

„nu numaĭ printr-un temperament, dar şi printr-un caracter"

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

(vezi mai sus sub No. 1), și care au

„o atitudine în fața lumii"

(vezi mai sus sub No. 1), au anumite tendinți (vezi mai sus sub No. 5), fără să vrea se molipsește dela obiectul său de studiu și devine el însuș tendențios. Astfel, de pildă, iată cum vorbește d-l Tr. despre poetul Gr. Alexandrescu, pag. 315:

„Dar energiea sa poetică e așa de uriașă, încât infiltră acestor reci abstracții o vigoare neașteptată și realizează minunea, fără păreche în literatura noastră, a unei poezii nude, care, disprețuind materialul extern al imaginilor plastice, creează din ea însăș imagini, suflînd abstracției moarte duhul ei creator".

Dejà această poezie *nudă, lipsită de imagini plastice, care creează din ea însăș imagini,* ne pune în uimire și ne aduce aminte de poezia d-lui Ovidiu Densușianu (vezi mai sus). Dar uimirea crește mai mult, când d-l Tr. citează ca probă următoarea poezie a lui Alexandrescu: «Politica adâncă stă în fanfaronadă, și știința vieții în egoism cumplit, de-a omului mărire nimic nu dă dovadă și numai despotismul e bine întărit. Eu nu îți ceiŭ în parte nimica pentru mine, soarta-mi cu a mulțimii aș vrea să o unesc; dacă numai asupră-mi nu poți s-aduci vreun bine, eu rîz de-a mea durere și o desprețuesc. După suferiri multe inima se împietrește, lanțul ce-n veci apasă uităm cât e [de] greu, răul se face fire, simțirea amorțește, și trăesc în durere ca-n elementul meu. Dar aș vrea să văd ziua pământului vestită și să respir un aer mai liber, mai curat, să pierd ideea tristă de veacuri întărită, că lumea moștenire despoților s-a dat.» D'apoi aceasta nu-i poezie, ci proză (în înțelesul de *apoezie, τὸ ἀποίητον*) sadeà, și anume e o înșirare de locuri comune, *truisme,* cum ar zice d-l Tr., pe care de o sută de ori le trecem fiecare prin minte pe zi. Da, așà este: politica adâncă stă în fanfaronadă, știința vieții stă în egoism, nimic nu dă dovadă de mărimea omului, numai despotismul e bine întărit (cât a mai ținea!), după suferinți multe inima se împietrește, răul se face fire, etc, etc.! Așà poezii a făcut Anton Pann o droae, de pildă: «Năravul din fire n'are lecuire; ce iese din pisică, șoareci mănâncă; ce-a făcut mama și tata, o să facă fiul și fata; unde a sărit capra, mai presus sare iada; cine fură azi un ou, mâine fură și un bou; cine fură azi un ac, mâne fură un gânsac; de n'ar fi în lume hoții, nu ar fi nici pușcării, etc., etc.» Vezi Pann, *Povestea vorbei.* Este aceea ce numiau

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Grecii *poezie gnomică*. I-a intrat în minte d lui Tr. că, pentru a scăpà poezia românească de obsesiunea lui Eminescu, alt mijloc mai bun n'ar fi decât să se apuce Românii de cetit pe Gr. Alexandrescu, care ar fi un poet optimist şi plin de vlagă. Şi pentru aceea *tinde* d-l Tr. să ne convingă de frumuseţi poetice chiar în acele bucăţi ale poetului, unde nu există nici dram de poezie.

Iar în alt loc, vorbind despre oratoria d-lui N. Filipescu, se exprimă astfel pag. 262:

„Această putere atletică, făţişă şi rigidă, revarsă asupra lui Nicolae Filipescu toate darurile oratoruluĭ· acela de a plăcea prin armoniea măreaţă a personalităţiĭ sale, cel de a-şĭ convinge ascultătoriĭ prin rigoarea sa logică, iar în extrem acela de a învinge prin fulgerarea verbuluĭ săŭ creator. E în verbul săŭ de foc o parte din tăriea luĭ fiat lux."

Vezi evanghelia lui Ioan I, 1: «La început erà cuvântul (λόγος, verbum), şi cuvântul erà la Dumnezeu, şi Dumnezeu erà cuvântul,» combinat cu Cartea facerii I, 3: «Şi a zis Dumnezeu să se facă lumină şi s'a făcut lumină. (Dixitque deus: fiat lux! Et facta est lux).» Va să zică d-l Filipescu comparat nici mai mult nici mai puţin decât cu Dumnezeu. Nu crede d·l Tr. că exagerează o leacă? Nu crede d-sa că a întrecut chiar pe acel recensent din Universul literar dela 13 Fevruarie 1912, care a comparat pe d-l Mehedinţi (în ordine cronologică) cu Isus Hristos, Mohamet, Columb, Napoleon, Fichte şi Bismarck? Măcar Isus Hristos e numai fiul lui Dumnezeu, dar să compari pe d-l Filipescu chiar cu Dumnezeu tatăl!

La pag. 360, vorbind despre «Elemente de metafizică» ale d-lui C. Rădulescu-Motru, se exprimă d-l Tr. astfel:

„Ca o protestare puternică a conştiinţiĭ superioare romîneşti împotriva acestei lipse de caracter a vremiĭ noastre, apar concluziile filosofice ale *Elementelor de metafizică* ale D-luĭ C. Rădulescu-Motru, care vin să adaoge o nouă bază sistemuluĭ personalismuluĭ energetic. Nu numai faptul că este cel maĭ frumos palat de ideĭ, ce s-a clădit de spiritul filosofic romîn dela *Teoriea ondulaţieĭ* încoace, dar şi *mişcarea dramatică a ideilor*, a căror înaintare o urmăreştĭ cu acelaş interes ca şi peripeţiile unor eroĭ dramaticĭ, fac din cartea aceasta un eveniment al literaturiĭ prozaice româneştĭ."

Mişcarea dramatică a ideilor, peripeţiile unor eroi dramatici într'o carte de metafizică! Este adevărat că metafizica are multe asemănări cu poezia. Dar în aşà grad, ca să semene cu peripeţiile unor eroi dramatici! Metafizica este de mult compromisă, dar ca să fi

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ajuns sub pana unor filozofi români să samene aidoma cu poezia dramatică, asta nu-mi puteam închipui. Dar poate că exagerează în chip tendenţios d-l Tr.

Dar sunt pe ici colea păreri greşite şi din alt punct de vedere. Pag. 182 şi 183 d-l Tr. caracterizează poezia feminină în următorul mod:

„Sufletul femeesc, când vrea să-şi dea curs simţirilor sale intime, este totdeauna oprit de sentimentul pudoareĭ, şi în loc de a ţîşni în efuziune lirică violentă se dă înapoĭ înspăimîntat... Caracterul discret, de confuziune sfioasă, necompletă, lăsînd să se înţeleagă nespus maĭ mult decît a cutezat să rostească, alcătueşte unul din farmecele liriceĭ femenine. Iar un noŭ farmec vine să-ĭ adaoge natura însăş a sentimentuluĭ pudoareĭ, care e aşa de fermecător, văzut din afară, prin ochiĭ bărbatuluĭ, şi totuş aşa de chinuitor şi de tragic în sine, transmiţînd poezieĭ femeeştĭ acel caracter atît de înduioşător, de svîcnire şi luptă lăuntrică înăbuşită. Aşa încît, dacă nu i-ĭ dat niciĭ să-şi poată înălţa în acelaş grad ca poeziea virilă simţirea personală în sfera universaluluĭ omenesc, dînd eternitate efemeruluĭ, dacă nu-ĭ e îngăduit niciĭ să dea sentimentelor sale glasul puternic, care devine furtună şi, deslănţuit, cutremură temeliile sufletuluĭ, poeziea femenină rămîne totuş, prin chiar prerogativele slăbiciuniĭ eĭ, prin acel tragic specific, ce constă tocmaĭ în a nu se putea niciodată înălţa până la tragic, prin caracterul eĭ de suspin înăbuşit fără milă, o manifestare prea interesantă a lirismuluĭ omenesc."

A fi poate aceasta caracteristica lirismului unor femei (d-l Tr. expune aceste păreri în urma cercetării poeziilor d-nei Elena Farago), e falsă însă apreciarea, dacă consideră cineva lirismul femeesc în general. Au fost femei care au cântat cu mai mult foc şi libertate decât cei mai înflăcăraţi bărbaţi. Astfel renumita Sappho, despre care Plutarc spune: «femeea aceasta într'adevăr vorbeşte par'că ar scoate foc din gură, şi prin cântecele ei îţi răscoleşte toată căldura din inimă,» şi asupra căreia, din cauza libertăţii cu care-şi exprimă simţirile, se întrebau cei vechi, *an publica fuerit.* Sunt femei între femei şi bărbaţi între bărbaţi.

Pag. 273:

„Cel care gustă din Iliada numaĭ farmecul aceleĭ atmosfere patriarhale... declarînd însă că această operă nu maĭ poate armoniza... cu mentalitatea vremeĭ noastre, căreia îĭ repugnă gîndul că un războiŭ cu carnagiĭ aşa de epice poate avea de izvor mîniea unuĭ singur om, gîndul pe care l-a concretizat Horatiu în versul «quidquid delirant reges, plectuntur Achivi», acela

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

trece cu vederea tocmaĭ ce e maĭ măreţ şi maĭ mişcător în Iliada. Căcĭ sub aceste aparenţe naive şi brutale tresare adînc sentimentul măreţ şi tragic... al nefericiteĭ soarte omeneştĭ, etc."

Se înşeală tare d-l Tr., dacă-şi închipueşte că ar puteà să displacă unui modern Iliada din cauza sălbătăciei luptelor descrise într'însa. Luptele eroilor din Iliada sunt o bagatelă din punct de vedere al barbariei şi acel al măcelului, faţă chiar cu duelurile din societatea modernă, cu atât mai mult faţă cu măcelurile din răsboaele moderne. Un erou de astăzi nu s'ar înfiorà, ci ar zâmbi ironic; dacă ar aveà vreme să cetească luptele eroilor din Iliada. Cât despre situaţia descrisă de Horaţiu prin versul citat de d-l Tr., ea este exact aceea din timpurile noastre.

Pag. 278:

„Exametrul... a devenit la d-l Murnu versul înaripat, care se avântă plin de siguranţă, aşa încât traducerea Iliadeĭ are meritul de a fi încetăţănit definitiv acest măreţ metru epic în poezia noastră... Acest vers plin de tot farmecul primitivităţiĭ, dar care nu sufere, în maestatea luĭ eroică, comparaţia cu versul epic popular, plin de nobleţă, dar nesuferind în vigoarea luĭ fără samăn comparaţia cu versul eroic al poezieĭ noastre culte,... face din traducerea d-luĭ Murnu o mare creaţiune naţională, etc".

Va să zică îşi închipueşte cu tot dinadinsul d-l Tr. că aşà numitul hexametru din traducerea d-lui Murnu, ori din alte poezii româneşti unde se întrebuinţează acest aşà numit hexametru, este chiar hexametrul dactilic clasic? Mare înşelăciune! Acest hexametru românesc n'are a face cu hexametrul dactilic clasic nici în clin nici în mânecă, şi e tot aşà de deosebit de el cât poate fi deosebit un ritmu compus din tacturi de 3 şi de 2 timpuri faţă de un ritmu compus din tacturĭ de 4 timpuri, cât poate fi deosebit, ca să luăm o comparaţie din muzică, un ritmu amestecat (de altfel o muzică imposibilă) din măsuri de 3 pătrimi (vals ori polcă mazurcă) şi 2 pătrimi faţă de un ritmu compus numai din măsuri de patru pătrimi (polka française). Dar nu numai nu-i hexametru dactilic acest hexametru românesc, dar nici n'a existat în poezia clasică vreun ritmu analog, căci tacturi de 2 timpuri n'au existat la Greci (aşà numitele pyrrhichii sunt inventii ale metricilor târzii). Şi încă, pentru a fi acest vers curios un hexametru dactilic, ar mai trebui ca în alcătuirea tacturilor să fie discordanţă între accentul muzical (ictus) şi accentul cuvântului. Este adevărat că nu d-l Tr. este cel din-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

tâiu care s'a înşelat închipuindu-şi că acest vers curios, care nu se potriveşte nici măcar cu spiritul ritmicei versurilor moderne, ar fi nici mai mult nici mai puţin decât hexametrul dactilic. Astfel în asemenea pseudohexametri au scris la Germani Klopstock, Voss, însuş Goethe (Hermann und Dorothea), la Unguri Vorosmarty. La Români mirajul a început de mult, încă dela Mihail Haliciu (anul 1674, vezi Cipariu, *Elemente de poetică*, pag 135, Hasdeu, *Columna lui Traian*, 1883, pag. 413, Pumnul, *Lepturariu*, III 67) şi a continuat de a orbì, trecând prin celebrele epigrame ale lui Samson Bodnărescu, până în momentul de faţă. Intre imitaţiile româneşti însă şi cele germane este oarecare deosebire. Germanul anume, fiindcă are silabe lungi, accentuate şi neaccentuate, care durează de două ori atâta timp cât silabele scurte, reuşeşte să facă şi tacturi de patru timpuri, şi iată, de pildă, măsura versului 10 din cântul I din Hermann şi Dorothea: 4+3+4+2+4+2. Ce va fi cu pseudohexametrul unguresc nu ştiu, probabil acelaş lucru ca cu cel german, căci şi limba ungurească are silabe lungi, accentuate şi neaccentuate, care se deosebesc prin dubla valoare în timp de cele scurte. Din afirmaţiile istoricilor literari, cum că versul lui Vorosmarty, de pildă, ar fi sămănând cu hexametrul dactilic antic, nu cred un cuvânt. Şi încă, dacă ar fi numai o imitaţie falsă a hexametrului dactilic antic acest vers, n'ar fi nimic. Dar e aşà de puţin potrivit cu firea ritmului naţional şi german şi romanic, în special românesc (despre ritmul naţional unguresc habar n'am), încât împiedecă şi priceperea şi gustarea poeziei, oricât ar fi aceasta de bogată în material poetic. De unde a scornit-o d-l Tr. că ar fi un

„vers înaripat, măreţ, plin de tot farmecul primitivităţii, plin de nobleţă“,

care ar lăsà cu mult în urmă versul epic popular? Acestea sunt vorbe goale. Despre obiceiul acesta însă al criticilor literari de a vorbì vrute şi nevrute, voiu spune mai la vale două cuvinte. Aici atâta numai mai adaog, că, departe de a lăsà cu mult în urmă metrul epic popular, acest pseudohexametru, prin firea lui monstruoasă, ar fi cel mai potrivit metru pentru nebuloasa poezie simbolistă.

La pag. 362 sqq. într'un capitol intitulat «Poeziea patriotică inspirată de campaniea din 1913», d-l Tr. cercetează cauzele pentru care nu s'a produs poezie bună, plină de avânt răsboinic, în timpul acestei campanii. Iată pasajele cele mai caracteristice:

„Ideea oricăreĭ rîdicări mari obşteşti s-a identificat oarecum în conştiinţa populară cu acea a defensiveĭ modeste şi eroice... Dar acţiunea militară din

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

1913 a venit să rupă oarecum cu această tradiţie, fiind izvorîtă din impulsurĭ noŭă, date de clasa suprapusă şi care nu puteaŭ să găsească ecoŭ real în conştiinţa obştească. . . Aşa încît campaniea din 1913, cu tot caracterul eĭ impunător, orĭ tocmaĭ din pricina luĭ, n-a putut fi de acord cu conştiinţa mulţimiĭ, care o realiza, căci conştiinţa aceasta era identificată cu atitudinea tradiţională, pe care campaniea din 1913 a venit s-o contrazică".

Dă apoi o sumă de exemple din numeroşi poeţi, unii mai cunoscuţi, alţii mai de ocazie, care au toate aproximativ valoarea următoarei a d-lui N. Ţinc: «Inainte. Pe cel care n-a voit a fi convins, cat-acum sub braţul tare în genunchi să cadă-nvins». Şi acum, luând pe d-l Ţinc ca tip, care-i cauza pentru care d-l Ţinc n'a făcut un imn răsboinic măcar ca Tyrteu? Cauza e, răspunde d-l Tr., că d-l Ţinc nu puteà să găsească ecou real în conştiinţa obştească. Insă, dacă producţia poetică a d-lui Ţinc este aşà de strâns legată cu conştiinţa obştească, pentru ce nu s'a produs ca mare poet d-l Ţinc în altă direcţie, căci doar poporul român, dacă n'aveà gust pentru răsboae cuceritoare, aveà, a avut şi are gusturi o mulţime altele, trageri de inimă altele, pasiuni altele, care n'aşteptau decât să fie «potenţate», cum zice d-l Tr., de poetul Ţinc? Nu-i asta, deci, pricina, pentru care acest poet n'a scris măcar o marsilieză românească, că adecă n'ar fi găsit ecou în conştiinţa obştească, ci alta, anume că d-l Ţinc n'are talent poetic. Dar poate că d-l Tr. a vrut să zică altceva, anume că lipsa de tragere de inimă a poporului român pentru răsboae de cucerire a împiedecat să se ivească din sânul naţiunii române un poet care să cânte cu entuziasm expediţia din 1913. Insă, iarăş vorba de adineaurea, acelaş popor român are doar o mulţime de trageri de inimă altele; pentru ce nu s'au găsit poeţi care să le reprezinte? Dacă numai aceasta ar fi de ajuns ca să se producă poeţii, ca naţiunea, în mijlocul căreia trăesc ei, să aibă dorinţi şi patimi, apoi s'ar găsì poeţi cât frunză şi iarbă la toate neamurile omeneşti, în special la neamul românesc. Măsgălitori de hârtie se găsesc însă puzderie, în vreme ce poeţi în toată puterea cuvântului apar numai pe ici colea câte unul. Şi încă se întâmplă adesea că cei mai de seamă dintre dânşii nu reprezintă tendinţile naţiunii lor, de pildă la noi Eminescu. Poate să aibă o naţie câte tendinţi va poftì, dacă nu va fi talent poetic în cutare ori cutare *individ*, degeaba, nu se găsesc poeţi care să-i cânte tendinţile. Cât despre legătura dintre poet şi *cercul* în care trăeşte, ea nu se poate tăgăduì. Decât numai acest *cerc* nu trebue căutat de odată în naţiunea întreagă, ci în limite de diferite dimensii

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

în mijlocul naţiunii, în familie, în clase sociale, în camaraderii de tot felul. Rar se întâmplă ca poetul să fie ecoul naţiunii întregi. Chiar poetul anonim popular reprezintă mai mult provincia decât naţiunea. Exemplul lui Omer este unic.

In legătură cu această influenţă, pe care o admite d-l Tr. din partea poporului asupra poetului, stă aceea tot atât de greşită pe care o admite din partea poetului asupra poporului. Pag. 374:

„Dar în cea mai falsă situaţie se găseşte poetul Gregorian, al cărui talent real nu fără regret îl întâlnim în această tovărăşie, stînjinit nespus în atmosfera eĭ de nesinceritate şi săvîrşind nu numai stîngăciĭ formale de neertat, dar compromiţându-şi concepţia prin absurdităţi sentimentale foarte semnificative. Acum, când oştile noastre sînt gata de luptă, când îndemnul suprem, ce le poate da poetul, e să zdrobească pe vrăjmaşul imediat, d-sa le aminteşte cu tot dinadinsul de suferinţile celorlalţi Români de dincolo şi de datoria noastră de a-ĭ libera pe aceĭa din robie. Inspiraţie nenorocită, menită să provoace o diversiune fatală în avîntul războĭnic al oştenilor noştri: «O, voĭ, ce v-aţĭ pornit cu drag, pe căĭ de sînge şi de scrum, furaţĭ de-un singur semn de steag! Voĭ ştiţĭ cu cîţĭ martirĭ şi cum ne gem atîţĭa fraţi în prag». Flacăra."

Am avut, va să zică, mare noroc că n'a cetit oştirea noastră această poezie, căci altfel ar fi rămas nehotărîtă, ca măgarul lui Buridan, între două tendinţi contrare, să treacă Dunărea şi să cucerească cadrilaterul, ori să lase armele jos şi să se bocească asupra nenorocirii fraţilor de peste Carpaţi! Curios lucru! Adecă asupra cui crede d-l Tr. că ar fi putut aveà efect deprimător o biată poezioară din «Flacăra»? Asupra Statului Major? Asupra generalilor comandanţi? Asupra corpului ofiţeresc? Asupra sergenţilor, caporalilor, soldaţilor? D'apoi de asta le ardeà ostaşilor acestora, să cetească poezioare de prin Flacăra, ori, dacă le-ar fi cetit la vreo ocazie secretă, să le dea cea mai mică atenţie? Să n'aibă nici-o grijă d-l Tr. la altă ocazie. Nu-i nici-o primejdie. Să ferească Dumnezeu ca o oştire să fie aşà de slabă de înger, încât să poată fi încurajată ori descurajată prin poezii de ocazie, vorbesc de o oştire în care-şi pune un neam întreg nădejdea la o primejdie mare.

Pag. 126:

„Nu atât răutatea, cît neghĭobia omenească stîrneşte rîsul luĭ Caragiale".

Va să zică şi răutatea îi stârneşte râsul? Dar este cu putinţă să stârnească răutatea râsul cuiva? Cred şi eu că zic unia în faţa unei răutăţi: «Mă prăpădesc de râs». Dar vai de capul lui ce râs e acela.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

II.

In ce priveşte limba, de care se serveşte d-l Tr., am de scos la iveală mai multe particularităţi, unele inherente, se vede, criticii literare, altele proprii d-lui autor.

1) Se serveşte câteodată de termini vagi, al căror înţeles nu-l poţi prinde. Am văzut dejà mai sus că se vorbeşte de un

„vers înaripat, măreţ, plin de tot farmecul primitivităţiĭ, plin de nobleţă".

Ce-a fi însemnând în special aici «nobleţă»? Pag. 101:

„Adevăratul său merit stă în energiea intrinsecă a limbiĭ sale îndrăzneţe, substanţiale, cu atribute grele şi bine ţintuite, limbă pe care, dacă nu ştie să o mlădie cu destulă măestrie, ştie s-o frîngă uneori cu mare efect în loviturĭ scurte şi sălbatece".

Energie intrinsecă! Oare cum a fi cea *extrinsecă? Limbă îndrăzneaţă!* A fi poate prea liber la gură, ori cum? *Substanţială! Atribute grele! Atribute bine ţintuite!* Văd eu că sunt nişte metafore acestea, dar seamănă straşnic cu nişte enigme, par'că ar fi poezie alegorică. ***Frânge limba,*** fiindcă nu poate s'o îndoae! Minune! Imposibil de priceput! Şi încă o frânge cu ***lovituri scurte şi sălbatece!*** — Pag. 334:

„Prin inspiraţiea eĭ idilică şi ţărănească, prin frescheţa armonieĭ, prin pitorescul naiv al descripţiilor, poezica luĭ Iosif putea să pară la prima vedere o prelungire a luĭ Coşbuc, maĭ ales în bucăţĭ ca *Adio* orĭ în humorul naiv ca cel din *Veselia*".

Humor naiv tot mai merge, dar ce-a fi însemnând *pitoresc naiv*? Apoi *frescheţa armoniei* ce-a fi? Ştiu eu că aici e vorba de aceea ce criticii literari francezi numesc *fraîcheur*, iar cei germani *Frische*. Dar niciodată n'am reuşit să pricep ce-i aceea. Adecă te lasă rece? Nu se poate, pentrucă toţi criticii literari înţeleg prin acest cuvânt o calitate bună. Ori poate că-i proaspătă, n'a lăsat-o să se'nvechească? Dar ce înţeles poate să fie acesta? Mister!

2) Criticii literari au obiceiul să citeze ca cunoscuţi autori care de obiceiu sunt puţin cunoscuţi, ca familiare şi în gura tuturor nişte nume proprii de autori şi de opere care tocmai aşà de familiare şi de în mâna tuturor nu-s. Au parcă aerul să-ţi zică: «Aceste lucruri de toată lumea cunoscute n'am trebuinţă să ţi le svârl decât

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ca nişte aluzii, deoarece este imposibil ca un om cult să nu le cunoască.» Şi produc cu acest chip de a procedà două efecte în lector, întâiu recunoaşterea profundei lipse de cultură a sale (a lectorului), pentrucă nu ştie lucruri pe care toată lumea le ştie, şi al doilea admiraţie pentru adânca erudiţie a criticului literar. A fost un critic literar la noi care a dus acest joc de nume proprii la o mare virtuozitate, astfel că mai ales prin el reuşise să-şi mascheze inanitatea cugetărilor. Aveà un meşteşug de a cità pe nerăsuflate pe Heine, Börne, Hutzkow, Laube, Mundt, Rahel (ˡ ceteşte Rahel Levin), Freiligrath, etc., şi mai ales pe «celebrul Arreat», încât lăsà lectorul complet uluit şi desperat. D-l Tr. e mult mai sobru în această privinţă, cu toate acestea sacrifică şi d-sa obiceiului. Pag. 49:

„La Sorbul însă vorba e gest, şi ceia ce se sbate în suflet, ţîşneşte fie discret, fie brutal, dar se discarcă într-un singur gest, ca într-o scăpărare de fulger care luminează brusc un întreg abis al sufletuluĭ: fulgere dramatice revelatoare, care ne-aŭ dat viziunea unuĭ viitor Hebbel al drameĭ româneştĭ."

Cu mare pătrundere şi amănunţime a văzut d-l autor caracterele specifice ale dramei lui Sorbul, dacă numai cu poezia dramatică a lui *Hebbel* a crezut că e bine să o compare! Nu puteà găsì ca termin de comparaţie vreun alt poet mai cunoscut, francez, neamţ, ori de altă naţie? N'ar fi putut d-l Tr., dacă ar fi vrut, să caracterizeze poezia lui Sorbul comparând-o cu aceea a vreunui alt poet, cunoscut şi de publicul românesc? Ori poate s'a fi reprezentat pe scena teatrelor noastre vreo traducere din *Hebbel*? Se poate, şi atunci obiecţia mea cade, măcar că nu în întregime. Ori poate s'a fi tradus ceva din *Hebbel* acum de curând prin vreo revistă—sunt aşà de multe!—ori prin vreo colecţie de popularizare—sunt iar aşà de multe!—? Atunci obiecţia mea iar cade, măcar că nu în întregime. Altfel ce haz are să caracterizeze pe Sorbul prin comparaţia cu *Hebbel*? Dar *Hebbel* ca *Hebbel*. Este însă un alt personaj pe care-l introduce ca termin de comparaţie d-l Trivale, şi despre care noi iştialalţi habar n'avem. Este vorba de ilustrul şi prea cunoscutul *Peer Gynt*. Pag. 250:

„Cea maĭ mare nenorocire pentru acest impuber simpatic ar fi ca lumea să-l ia în serios, consacrîndu-l de bărbat; el ar fi atuncĭ ameninţat să rămînă, ca atîţia alţiĭ, un *Peer Gynt* al poezieĭ".

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Pag. 409:

„In gura înflăcărată a cumplituluĭ Baal, care e eul luĭ *Peer Gynt*, preoțiĭ noștri azvîrle cu evlavie trupurile marilor înaintașĭ și ale criticilor, care le tăgăduesc geniul".

Pag. 410:

„Vedea-vom oare ziua în care poetul vremiĭ noastre va putea să-șĭ stingă delirul fatal în brațele reci ale criticii? Orĭ e menit acest *Peer Gynt* al poezieĭ să moară plîngînd florile dalbe pe care nu le-a sărutat, furtunile aprige pe care nu le-a înfruntat, cîntecele sfinte pe care nu le-a cîntat?"

Cine să fie acest *Peer Gynt?* E cu toate acestea foarte cunoscut, numele lui e aproape banal. Cine nu știe pe *Peer Gynt?* E ca cum ar zice cineva *Voltaire*, ori *M-r de La Palisse*, ori *Terchea-Berchea*. *Peer Gynt* este un personaj din teatrul lui Ibsen! A fi! Dar, ce crede d-l Trivale? Că noi iștialalți, care nu suntem critici literari, n'avem altă treabă decât să cetim poezii, ca să știm cum îi cheamă pe toți eroii din toate teatrele? Și încă pe *Hebbel*, eri cum i-a mai veni în cap criticului literar să citeze, îl va găsi lesne lectorul, căci e un nume de autor, dar pe *Peer Gynt* cum are să-l găsească? Și reprezentatu-s'a măcar acest *Peer Gynt* pe vreo scenă românească? Tradusu-s'a măcar acest *Peer Gynt* în vreo bibliotecă de vulgarizare? (Aud că ar fi existând o traducere de Iosif. Să fie adevărat?)

3) Trecând la defecte de limbă, care nu sunt inherente criticii literare, ci aparțin în special d-lui autor, am de însemnat următoarele:

a) Improprietăți și necorectitudini. Pag. 43:

„In *Letopiseți* se prelungește aceĭaș concepție excesiv realistă a drameĭ, care se închină într-atîta realitățiĭ datelor istorice, încît îi jertfește ideea, în loc să se folosească de prerogativa artistuluĭ de a modifica această realitate, *conținând* ideea imperfectă, și a o cristaliza pe firul ideiĭ".

In loc de *conținând,* participiul, trebuià o propoziție relativă, *care conține.*— Pag. 45:

„Pe toțĭ îĭ vedem aci îndîrjiți înpotriva luĭ Vodă prin ațițările luĭ Bilăe, ĭar în clipa următoare electrizațĭ de personalitatea voevodului".

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Nu se zice *acì... iar*, ci *acì... acì.* — Pag. 46 :

„Ne pune înainte unele fapte îndeplinite, despre care nu ştim decît din scurte aluziĭ că aŭ fost îndeplinite şi de felul cum aŭ fost îndeplinite“.

Nu *de felul cum*, ci *cum*, pentrucă nu se zice în româneşte *ştim de felul cum au fost faptele îndeplinite.*—Pag. 49:

„O întreagă dramă ce se petrece în inima celuĭ din urmă şi *al căruĭ* desnodămînt izbucneşte surd la finele scenei“.

al cărei, nu *al cărui.*— Pag. 53:

„Frămîntare *al căruĭ* rezultat e concretizat la urmă“.

al cărei, nu *al cărui.*— Pag. 231:

„Această pietate faţă de tradiţiea formală nu *cercueşte* de loc expresiunea elegantă a fonduluĭ sentimentul al poezieĭ sale“.

Aici *cercueşte* are înţelesul de *stânjineşte, împiedecă.* — Pag. 241:

„A avut meritul de a fi rămas insensibíl obsesiuniĭ obşteştĭ“.

faţă de obsesiunea obştească, nu *obsesiunii obşteşti.* — Pag. 273:

„Cel care gustă din Iliada numaĭ farmecul aceleĭ atmosfere patriarhale, *ale* aceleĭ sentimentalităţĭ elementare, *al* aceleĭ poeziĭ pline de frăgezimea ce o dă apropierea nemijlocită de natură...“

al acelei, nu *ale acelei.* Şi apoi înainte de *acelei sentimentalităţi, acelei poezii* nu trebue *al* de fel.—Pag. 277:

„Traducerea greoae şi solemnă *al* luĭ Coşbuc“.

a lui Coşbuc, nu *al lui Coşbuc.*—Pag. 325:

„Fericire *al căreĭ* esenţă e iubirea“.

a cărei, nu *al cărei.*— Pag. 354:

„Decĭ pe de o parte manifestările poezieĭ noŭă *lipsite* tocmaĭ de elementele carĭ ar trebui să alcătuiască sufletul eĭ, pe de altă parte manifestărĭ ale acesteĭ poeziĭ contrazicînd deadreptul caracterul pe care ea ar voi să-l aibă, şi în deobşte singură atitudinea externă rămînînd ca linie de unire a acestor produse; simbolismul romîn apare ca un caz interesant de bovarysm literar“.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Participiul trecut pasiv nu se întrebuințează absolut în românește. Aceasta e un galicism. Pag. 409:

„Preoții *azvîrle* trupurile".

b) Adesea expresiunea nu-i clară, nu-i precisă. Pag. 44:

„Conflictul dramatic al *Letopiseților* are loc între Ion Armanul de o parte, și, de partea opusă, conspirațiea boerilor condusă de vel stolnicul Bilăe și mergând aci paralel, aci împletindu-se cu răzbunarea personală a luĭ Ieremia Golia".

Cine merge paralel? Conspirația boierilor? Ori conflictul dramatic? Toată fraza e greoae din cauza prea multelor participii:

„conspirațiea condusă de ... și mergînd împletindu-se cu ..."

Pag. 57:

„Persoana luĭ Ion Armanul iradiează groază și venerație de departe și doboară prin prezența eĭ covîrșitoare orĭce încercare de rezistență, fie electrizînd prin focul eĭ pe care-l comunică, fie paralizînd prin fiorul groazeĭ. Ascendentul eĭ asupra restuluĭ oamenilor e aproape supranatural; în teama sfîntă de forța, dibăciea și de privirea irezistibilă a Armanuluĭ întră ceva de superstiție, și cu cît înaintează, cu atît pașiĭ *ei* sînt maĭ uriașĭ ..."

Cine a mai fi acest din urmă *ei*? Tot persoana lui Ion Armanul? Prea multe pronume!—Pag. 134:

„Preocuparea sa este acea economisire a liniilor, care nu cruță decît trăsăturile hotărîtoare, și pe care, dela Caragiale, așa de puținĭ au maĭ realizat-o pînă la acest grad."

Ce poate să însemneze aceasta? Ce-i aceea că

„economisirea liniilor nu cruță decît trăsăturile hotărîtoare?"

Pag. 156:

„Și cum defectele celuĭ dintîiu roman al său ni se păruseră a fi legate cu rătăcirea d-sale în afară de hotarul poezieĭ, iată-ne inclinînd' acum a crede, *întîia privire*, că odată cu dispariția retorismuluĭ său s-au atenuat în *Pe Mărgineanca* și marile lipsurĭ artistice din *Două Neamuri*".

Acest compliment de timp, astfel exprimat fără prepoziție, ***întâia privire***, e un fel de semn de alineat, și s'ar potrivi, dacă ar fi

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

vorba undeva mai la vale și de *a doua privire*, dar despre *a doua privire* nu se pomenește nicăieri.—Pag. 191:

„In simbol poetul este maĭ mult sau maĭ puțin puternic nu în poporție cu ceia ce face el însuș, ci în proporție cu ceia ce izbutește să se facă a se executa de ceilalțĭ, și *de către* ordinea misterioasă și eternă, și *de către* forța ascunsă a lucrurilor."

Ce poate să însemneze acest *de către*?—Pag. 232:

„De aicĭ poate și afinitatea dintre poeziea d-sale și sclipirea oglinzilor și a vitrinelor; de aceia dintre atîtea simbolurĭ cîte închid «*Poemele oglinzilor*» cel maĭ semnificativ este—simbolul poezieĭ d-luĭ Cruceanu".

Este vorba despre un volum de poezii al d-lui Cruceanu intitulat «*Cetatea zorilor*». *Pe semne* că în acest volum este un capitol «*Poemele oglinzilor*», iar d-l Trivale spune că *oglinda*, care este un simbol în aceste «*poeme ale oglinzilor*», este cel mai semnificativ simbol dintre toate simboalele întrebuințate de d-l Cruceanu în capitolul «*poemele oglinzilor*»*!* O! Dar numai *pe semne*.—Pag. 239:

„Firește că această considerație n-a împiedecat să se scrie aiurea proză simbolistă, și încă frumoasă, deși ea este cu atît maĭ depărtată de idealul genuluĭ, cu cît este maĭ simbolistă."

Care gen? Proza simbolistă? Apoi atunci cum proza simbolistă este cu atât mai îndepărtată de idealul prozei simboliste cu cât este mai simbolistă? Aceasta-i curat vorbă simbolistă. — Pag. 273:

„Nu e nimic pe pământ maĭ vrednic de plâns decât omul», zice înduĭoșat însuș Zeus, când zărește plângând pe telegariĭ năzdrăvanĭ aĭ luĭ Ahile".

Cine plânge? Jupiter? Ori plâng caii? Plâng caii, Iliada XVII, 446 - 447. Dar ar fi putut plânge și Zeus, pentrucă plângeau și zeii. — Pag. 304:

„Se poate cere artistului să ĭa poziție în două felurĭ, care nu sunt deopotrivă de grave. Unul este îndemnul direct la acțiune din partea scriitorului, într-un cuvânt arta tendențioasă, predicatoare, pe care și d-l I. G. [adecă G. I.] o respinge — precât știm noĭ, dar nu și d-l Simionescu. Celălalt este îndemnul indirect..."

Ce face d-l Simionescu? *Nu respinge*? Ori *nu știe*?—Pag. 304:

„Criticul poporanismului".

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Cel care critică poporanismul? Ori *cel care apără poporanismul?*

c). Dl. Tr. face un adevărat abuz de vorbele *uriaş* şi *ţâşnesc:*

pag. 40 „cuvîntul uriaş“; — pag. 49 „sforţărĭ uriaşe“; — pag. 53 „tablou uriaş“; — pag. 56 „idealism uriaş“; — pag. 57 „paşĭ uriaşĭ“; — pag. 61 „trîmbiţare uriaşă“; — pag. 61 „uriaşiĭ literaturiĭ universale“; — pag. 126 „rîs uriaş“; — pag. 131 „rîs uriaş“; — pag. 174 „suflet uriaş“; — pag. 194„ personalitate uriaşă“; — pag. 218 „flatus uriaşe“; — pag. 255 „izbucnire uriaşă“; — pag. 270 „străduinţĭ uriaşe“; — pag. 312 „orizonturĭ uriaşe“; — pag. 315 „energie uriaşă“; — pag. 320 „speranţă uriaşă“; — pag. 323 „cerc uriaş“; — pag. 323 „munte uriaş“; — pag. 325 „fericire uriaşă“; — pag. 331 „făgăduinţi uriaşe“; — pag. 337 „maeştri uriaşĭ“; — pag. 341 „simţire uriaşă“; — pag. 357 „succese teatrale uriaşe“; — pag. 363 „însufleţire uriaşă“; — pag. 372: „foc uriaş“; — pag. 377 „baltă uriaşă“; — pag. 407 „uriaşul Faust“.

pag. 52 „ţîşneşte opoziţiea“; — pag. 81 „ţîşneşte legea“; — pag. 117 „ţîşneşte raza“; — pag. 133 „ţîşneşte caracterul“; — pag. 148 „ţîşneşte pedeapsa“; — pag 182 „ţîşneşte sentimentul“; — pag. 195 „ţîşneşte temperamentul“; — pag. 217 „ţîşneşte eul“; — pag. 262 „ţîşneşte pasiunea“;— pag. 285 „o ţîşnire a personalităţiĭ“; — pag. 311 „ţîşnesc fulgere“; — pag. 312 „ţîşneşte sufletul“; — pag 315 „ţîşneşte originalitatea“; — pag. 331 „ţîşneşte poeziea“.

Aceste greşeli probează că d-l Trivale s'a grăbit, a scris din fugă. Acest beteşug e general la toţi scriitorii noştri. Oricât de rudimentar este învăţământul în şcoală din acest punct de vedere, al cultivării limbii, al deprinderii de a scrie, un om inteligent totuş, ajutat numai de bunul simţ, dacă ar aveà răbdare, ar puteà să scrie şi aşà, ca să priceapă cetitorul fără greutate, şi aşà, ca să nu se desgusteze lectorul de repeţiri odioase. Dar scriitorii noştri n'au răbdare. Asemenea greşeli sunt încă mai izbitoare la acei care, ca criticii literari, au pretenţia de a aveà mai mult gust decât comunul publicului.

Voiu sfârşi cu observaţiile, făcând atent pe d-l autor că nu se zice «albastros» pag. 228, ci «albatros» (o pasăre), şi că imperativul dela *nolo* nu se scrie cu doi *ll*, *nolli* pag. 246, ci cu un singur *l*, *noli*.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

III.

Să se premieze această carte ori ba?

In mijlocul sgomotului pe care-l fac cu reclamele poeţii, care sunt cei mai nedrepţi judecători în privinţa valorii poeziei altora, este bine ca din când în când să informeze societatea, cu privire la activitatea poetică, cineva care nu-i poet de meserie. Oricât de prevenit ar fi şi acest cineva, oricât de slabe i-ar fi criteriile de judecată, tot este mai multă şansă că are să ne dea informaţii aproximativ juste asupra producţiei poetice dintr'un moment ori dintr'o perioadă de timp oarecare, decât dacă ne-am aşteptà la asemenea informaţii din partea poeţilor ori coteriilor poetice. Se aduce un îndoit folos prin asemenea *critici literare*. Mai întâiu se împiedecă debitarea mai mare tocmai a acelei poezii care place mai puţin publicului. Poeţii în adevăr sunt cu atât mai sgomotoşi şi mai reclamagii, ori mai cu ifose, mai cu morgă, mai impunători prin gest despreţuitor, prin poză mefistofelică, cu cât sunt mai slabi în talent poetic, şi publicul, care aşà de lesne se lasă înşelat de aparenţe, este ademenit să admire volens nolens o poezie care-l desgustează, şi să treacă cu vederea tocmai producţia, care i-ar plăceà, a poeţilor talentaţi, dar modeşti şi timizi. Al doilea, se încurajează poeţii de valoare, care-şi văd meritele recunoscute şi scoase la iveală. Este adevărat că după Goethe poetul n'are trebuinţă de răsplată, pentrucă el «cântă, cum cântă pasărea, care trăeşte în ramuri, şi cântecul care-i iese din gât, îi este destulă răsplată» (Wilhelm Meisters Lehrjahre, Der Sanger). Cu toate acestea nu este de admis că singuri dintre toţi oamenii numai poeţii să fie nesimţitori faţă de cel mai mare rău moral, faţă de *nedreptate*. Şi chiar dacă poetul n'ar suferi nimic din cauza nedreptăţii, dar suferim noi iştialalţi, societatea, şi suntem noi, societatea, satisfăcuţi când sunt puse la locul lor bârfelile neputincioşilor invidioşi şi gălăgioşi, când meritul este pus în frunte, iar îngâmfatul lipsit de talent este îmbrâncit în lături. Pentru aceea, cu toate lipsurile principiale din *„cronicile literare“* ale d-lui Ion Trivale, în vederea a câtorva păreri juste, care satisfac sentimentul publicului, eu aş fi fost de părere să li se acoarde o parte din premiul Adamachi, dacă n'ar fi fost aşà de rău scrise. Limba d-lui autor este însă prea defectuoasă, pentru ca să se poată acordà un premiu volumului d-sale. Din punctul acesta de vedere Academia ar trebuì să iea măsuri grabnice de îngrădire. ***Scrisul rău*** face aşà de mari progrese, încât avem să ajungem în curând să

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nu ne mai înţelegem unii pe alţii. La ce folos toată strădănuinţa cuiva, chiar pe ici colea niscai vederi originale şi importante, dacă scrie aşà de rău, că cetitorul desgustat este nevoit să renunţe de a-i ceti scrisul? Dacă lipsa de învăţare a limbii materne în şcoalele româneşti, unde materia catedrei de limba română este redusă la nimic, dacă lipsa de învăţământ clasic în aceste şcoale, dacă lipsa de răbdare a unor spirite nedisciplinate, îmmulţesc numărul de lucrări ştiinţifice ilizibile, cel puţin Academia n'ar trebuì să încurajeze acest abuz, premiind asemenea opere. Ar trebuì autorul care pretinde un premiu academic să ştie că niciodată nu va puteà căpătà o asemenea răsplată, dacă nu va scrie româneşte cum se cade.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Premiul Năsturel.

Raportul Comisiunii premiului Năsturel asupra manuscriptului cu subiectul: „Sufixele de formarea cuvintelor în limba română, studiate din punctul de vedere al formei, al sensului și al originii lor“.

Am onoarea de a vă înapoià manuscriptul cu cuprinsul «Sufixele de formarea cuvintelor în limba română, studiate din punctul de vedere al formei, al sensului și al originii lor», prezentat pentru premiul de 5.000 lei, ce este a se acordà prin Secțiunea literară în viitoarea sesiune generală din Maiu 1915. Părerea mea, în urma unei cercetări destul de amănunțite a manuscriptului, este că avem a face cu o lucrare de mare valoare, precum ar fi de dorit să existe și pe terenul altor limbi, mai de demult și cu mai multă competență studiate decât limba noastră. Studiul sufixelor derivative este unul din cele mai importante și cu toate acestea unul din cele mai neglijate—în general vorbind—în istoria limbilor, iar lucrarea de față este atât de completă, atât de amănunțită, și în aceeaș vreme atât de sistematică, încât trebue să ne simțim fericiți că s'a găsit un Român care s'o poată duce la capăt. Este cu neputință ca într'un asemenea vast material să nu se găsească lucruri controversate, asupra cărora lectorii să poată aveà cutare ori cutare altă părere. (Această frază, pe care o spun eu aici, nu este o frază banală, ci e spusă din convingere și e bazată pe o cetire reală a manuscriptului). Dar sunt sigur că oricare filolog se va ocupà cu limba românească va aveà totdeauna pe masa lui de lucru opera cuprinsă în acest manuscript, pentru a o consultà la tot momentul, și va fi recunoscător Academiei Române că a publicat-o. Va trebui însă ca la sfârșitul lucrării să se facă un indice, unde toate sufixele studiate să fie înșirate în ordine strict alfabetică: nu din punct de vedere al filiației lor, în felul acela că sufixele compuse unele din altele să fie grupate la un loc (ceeace ar îngreuià consultarea cărții), ci din punct de vedere pur și simplu alfabetic. Acest indice, firește, nu se va puteà face decât după ce lucrarea va fi tipărită. Sunt, prin urmare, de părere să se acoarde lucrării de față premiul de 5000 lei.

Membrii Comisiunii: *I. Bianu, Al. Philippide, S. Pușcariu.*

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Premiul Neuschotz.

Raportul Comisiunii premiului Neuschatz asupra manuscriptului: „Cari industrii casnice ţărăneşti ale Românilor s'ar puteà încurajà şi perfecţionà şi prin ce mijloace?

Lucrarea prezentată Academiei Române cu deviza «Muncă, economie şi prevedere» este un raport critic, o anchetă, destul de binişor scrisă, uşoară la cetit, — un fel de constatare de fapt a invaziei produselor străine, cari într'un mod violent au înlocuit produsele gospodăriei casnice la ţărănimea noastră.

Intrebarea pusă de Academia Română este următoarea: *„Cari industrii casnice ţărăneşti ale Românilor s'ar puteà încurajà şi perfecţionà şi prin ce mijloace?“* — Aşà cum este pusă problema presupune o cunoştinţă profundă şi reflexivă, o deplină înţelegere a celor mai grave chestii, de care stă legată îmbunătăţirea rassei noastre, o minte deprinsă cu greutăţile economice şi sociale ale poporului românesc, în deosebi ale populaţiunii rurale. Cu o asemenea pregătire, dacă ar fi înzestrat concurentul, ar trebuì: întâiu, să arate cari dintre industriile casnice ar fi să se încurajeze, şi al doilea, cari ar fi mijloacele indicate.

Autorul acestei anchete împarte industria casnică ţărănească în: industria femeească şi în industria bărbătească. In industria femeească, ca şi în cea bărbătească, enumeră toate felurile de aplicaţiuni practice, la cari s'ar dedà ţăranii şi ţărancele pentru binele lor şi al ţerii, dela cel mai mic lucru necesar îmbrăcămintei lor până la nevoile gurii — higenice, fireşte! — dela leucă şi până la împletiturile într'o formă «estetică a obiectelor», pentru a «corespunde cerinţelor superioare».

Ei da, într'o oră ai cetit ancheta, şi cu niţică imaginaţie binevoitoare, ai şi văzut: satele noastre transformate, ţăranii în bună stare detestând cârciumile şi îndrăgind bisericile, scurtând posturile, înlocuind «ciorba de fasole» şi «zeama de varză» — nu prea ştiu de ce—şi «mămăliga», cu azimă, cu lapte, ouă şi carne de «orătenii»,— ai şi văzut: bogăţia în locul sărăciei, — casa îmbrăcată de sus şi până jos în ţoalele străvechi, ba până şi aţa de cusut ar fi răsucită de ţărancele noastre, de sigur din in. Un tablou minunat! Cine nu l-ar vrea? Cine nu l-ar dorì? De ce ţăranul olandez să poată trăì dintr'un pogon, prosperà şi pune de o parte, iar ţăranul nostru să fie sărac lipit pământului cu câtevà pogoane?

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Autorul, dacă ar fi pătruns mai bine întrebarea Academiei Române, ar fi trebuit să clasifice industriile casnice țărănești, — să dovedească cari din aceste industrii pot fi încurajate și cari sunt menite peirii, și au și perit, — căci nu e firesc lucru, într'o vreme în care popoarele din occident s'au industrializat, noi să ne înțestăm a rămâneà în toate la slaba noastră manufactură strămoșească.

Sunt legi economice pe cari voința omenească nu le poate înfrânge. Sunt legi economice cari se aplică omului tot atâta de fatal, ca și legile gravitații.

De asemenea legi economice pare străin concurentul. A doua parte a chestiei puse de Academia Română este: «prin ce mijloace s'ar puteà săltà aceste unele industrii casnice țărănești?».

Această parte a chestiei este cea cu mult mai importantă din teza dată.

Și concurentul răspunde slab, abià răspunde, mărginindu-se la ajutorul Statului, de oarece «inițiativa individuală» este nulă la noi. Cu muzee, pe cari nu le vizitează nimeni, cu săminţe de grădinărie, pe cari le-ar împărți gratuit Statul la fiece țăran, și cu premii, nu cred că s'a răspuns preocupării Academiei Române.

Cred că ancheta aceasta n'ar meritá întreg premiul de 2.000 de lei. Dar, fiind dat că autorul a scris bine ceeace aveà de spus, a văzut lipsurile de cari suferă țăranii, deși în mare parte se înșeală asupra cauzelor lor, dat fiindcă revolta lui este revolta unui om de treabă, că dorește sincer îmbunătățirea țăranilor noștri, că e un învățător sătesc, după cum afirmă el însuș, — ar fi de dorit să obție parte din acest premiu. Oricât veți socotì, ar slujì de încurajare oamenilor de bine, cari se îngrijesc de sărăcia ce bântue populațiunea noastră rurală.

Membrii Comisiunii: *B. Delavrancea, I. C. Negruzzi, Duiliu Zamfirescu.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Raportul d-lui V. Pârvan despre: „Studii istorice asupra Românilor din Peninsula Balcanică“ de I. Caragiani,—aprobat de Secţiune la 24 Octomvrie 1914.

Scrierea colegului nostru, d l Caragiani, «Studii istorice asupra Românilor din Peninsula Balcanică», în partea până acum tipărită, înfăţişează o culegere foarte interesantă de materiale istorice, etnografice, lingvistice şi geografice, adunate cu o respectabilă sârguinţă, dar orânduite fără nici o metodă propriu zis istorică; de altă parte prin amestecul lucrurilor importante cu cele secundare şi al datelor de prima mână cu cele târzii ori cu simplele povestiri, legende şi bănueli, se dă cărţii o înfăţişare diletantică pe care nu ar merità-o, dacă avem în vedere spiritul critic, bunul simţ şi perspicacitatea cu care foarte adesea autorul respinge o sumă de afirmări, teorii şi ipoteze ale altor scriitori moderni despre Românii din Peninsula Balcanică, dând d-sa cea mai plauzibilă explicare. Trebue însă tot aici să notez că în mare parte opera d-sale e de natură filologică, aşà încât nenumăratele d-sale ipoteze asupra onomasticei Românilor balcanici ies din sfera mea critică şi nu mă pot pronunţà asupra valorii lor.

Cu toate neegalităţile ei, cred că scrierea d-lui Caragiani ar puteà fi tipărită complet de Academie şi ar aduce reale foloase cercetătorilor noştri. Fireşte, cu condiţia ca aceştia să fie înarmaţi cu spiritul critic necesar unui învăţat contemporan, căruia îi stau azi la dispoziţie cu totul alte mijloace ştiinţifice şi o altă experienţă metodică, decât aceea de care dispuneà d-l Caragiani acum aproape treizeci de ani, când a scris paginele asupra cărora am avut onoarea de a vă face acest raport.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Raportul d-lui N. Iorga despre: „Emigrările de peste munţi în Moldova şi Bucovina" de I Nistor,—aprobat de Secţiune la 20 Maiu 1915.

Respingând teoriile despre venirea Românilor de pe malul drept al Dunărei şi studiind alcătuirea etnică a vechii populaţii ardelene, cu cercetarea părţii aduse de Slavi şi o sumă de observaţii nouă şi interesante, precum şi vechile noastre condiţiuni agrare, arătând modificarea lor de dreptul nou regal unguresc, d-l I. Nistor trece la însuş subiectul său. Se explică pentru ce — dela iobăgie la libertate—Românii din Ardeal au trecut întâiu în vechea Moldovă, apoi în Moldova nouă bucovineană. Se deosebesc epocile, după situaţia politică a Ardealului, şi se dă caracteristica lor. Se insistă cu dreptate asupra situaţiei superioare pe care o aveau ţăranii din Principate în veacul al XVIII-lea faţă de aceia din ţerile vecine, de o cultură intelectuală mai înaltă. Nu lipseşte nici unul din motivele emigrărilor din această epocă. Concluziile, originale, merită toată aprobarea.

Rar ni s'a prezentat o lucrare aşă de bogată în idei şi de bine scrisă.

Ţin la dispoziţia d-lui Nistor, pentru documentare, extrasele ce am din corespondenţa lui Dionisie Novacovici, Vlădica ardelean.

Cel puţin în forma de anexă integrală, catalogul emigranţilor trebue înlăturat. Se poate extrage însă din el lista tuturor familiilor, care, aceea, este interesantă.

ŞEDINŢA DELA 14/29 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *A. D. Xenopol.*

Secţiunea, după ce a deliberat în şedinţă secretă asupra candidaţilor ce sunt de propus spre a fi aleşi membri activi şi corespondenţi în locurile vacante, a luat următoarele deciziuni:

a) După propunerea d-lui *N. Iorga*, se decide cu unanimitate ca d-l I. Nistor, membru corespondent, să fie propus a fi ales membru activ, în locul decedatului At. M. Marienescu;

b) După propunerea d-lui *I. Bogdan*, se decide cu 5 voturi pentru şi 2 contra a fi propus d-l S. Mehedinţi, membru corespondent, să fie ales membru activ în locul răposatului D. Sturdza;

c) Se mai decide, după propunerea d-lui *D. Onciul*, cu câte 6 voturi pentru şi 1 contra, să fie propuşi la alegere de membri corespondenţi d-nii Petre Negulescu, profesor, şi I. C. Filitti.

Aceste deciziuni vor fi aduse la cunoştinţa plenului, conform art. 62 din Regulament.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA DELA 23 MAIU (4 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *A. D. Xenopol.*

Se cetesc raporturile următoare asupra cărţilor prezentate la premiul Demostene Constantinide de 4.000 lei:

Raportul d-lui *V. Pârvan* asupra cărţii d-lui G. Popescu, *Adevărata Fericire;*

» *C Giurescu,* » » » P. Georgescu, *Tari şi slabi;*

» *I Bogdan* » » » Isidor Ieşanu, *Secta paterenă în Balcani şi Dacia Traiană;*

raportul d-lui *M. Sutzu* asupra cărţii d-lui I N. Angelescu, *Cunoaşterea şi conducerea pieţii economice;*

raportul d-lui *N. Iorga* asupra cărţii d-lui M. Şerban, *Problemele noastre social-agrare;*

raportul d-lui *D. Onciul* asupra cărţii d-lui I. Ursu, *Ştefan cel Mare şi Turcii;*

Recunoscând preciziunea şi bogăţia rezultatelor atinse de d-l I. Ursu şi — cu toate că lucrările candidaţilor M. Şerban şi I. N. Angelescu sunt amândouă de o valoare neobişnuită, ţinând seama totuş de faptul că d-l M. Şerban este un Român din Ungaria, trăind în România fără vreo funcţiune de Stat şi că a făcut studiile sale cu o însemnată jertfă personală, Secţiunea istorică nu urmează precedentul său creat anul trecut faţă de acest premiu indivizibil şi acordă d-lui M Şerban cu un singur vot contra premiul integ.

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

In locul vacant de membru corespondent, Secţiunea propune, cu unanimitate de voturi, pe d-l N. Docan, pe baza raportului d-lui *D. Onciul.*

Raportul d-lui N. Iorga despre: „Contribuţiuni la istoria Românilor Ardeleni“ de I. Lupaş, — aprobat de Secţiune la 25 Maiu 1915.

O parte prea puţin cunoscută din istoria Ardealului subt raportul bisericesc şi cultural e cuprinsă între anii 1780 şi 1792, adică tocmai în vremea când nemulţumirea cu starea de lucruri existente se coboară tot mai adânc

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

în massele, până atunci mute şi încremenite, ale poporului şi provoacă sângeroasele scene ale mişcării lui Horia. In manuscrisul său intitulat «Contribuţiuni la istoria Românilor ardeleni», părintele I. Lupaş, membru corespondent al Academiei, aduce un mare număr de acte privitoare la acest subiect, cari sunt scoase din tezaurul încă neîndestulător explorat al arhivelor Cancelariei Aulice din Pesta. Autorul întovărăşeşte acest material documentar de prima ordine de o prefaţă, în care analizează împrejurările în cari s'a produs însemnata mişcare de idei care trebuià să ducă la «Supplex libellus Valachorum», ca şi lupta dusă cu acest cuvânt de ordine. Iosif al II-lea e înfăţişat ca o figură simpatică, evitându-se semnalarea laturii egoist austriace a caracterului şi a acţiunii sale politice. Trecând apoi la acea parte din reformele şi măsurile lui, care priveşte pe Români, părintele Lupaş semnalează cel dintâiu încercările lui Iosif de a da Românilor veniţi din Ardeal un episcop în locul vicarului şi obiecţiunile administraţiei, că trebue, înainte de toate, să se susţie Unirea, pentru a se adâncì şanţul de hotar faţă de Românii liberi,—aceeaş administraţie voià să arunce şcoalele împărăteşti aproape excluziv în seama comunelor.

Se urmăresc manifestările spiritului de dreptate împărătesc faţă de supuşii cei mai numeroşi şi cu mai puţine pretenţii şi opoziţia înverşunată a privilegiaţilor ardeleni, apoi se arată urmările celor dintâi măsuri de «restaurare» ale lui Leopold al II-lea, insistându-se asupra planurilor maghiare de a detronà pe Habsburgi, căutând în apus suveranul independenţei lor naţionale.

In acest cadru apar mişcările româneşti începute la 1790. Episcopii amândoi se pun în fruntea pornirii către drepturi a neamului, care primeşte aici, printr'o sumă de lămuriri, o nouă lumină. Piedicile puse în calea luptei româneşti pentru egala îndreptăţire constituţională se descoperă acum întâiaş dată în toată furioasa lor absurditate. Se relevă cu dreptate puterea curentului popular, care a impus vlădicilor o atitudine care puteà să aibă pentru ei cele mai grele urmări Se caută a se fixà, întru cât se poate, partea pe care au avut-o cărturarii în redactarea actelor menite a fi prezentate oficialităţii. Memoriul adresat personal lui Kaunitz, atotputernicul ministru austriac, este cu totul nou, şi de cel mai mare interes e şi *modalitatea* opunerii lui Gheorghe Bánffy, guvernatorul Ardealului, la cererea de episcop *naţional* din partea Românilor.

Prin publicarea acestui studiu şi a materialului întreg căruia-i serveşte ca introducere s'ar aduce cel mai mare serviciu cunoaşterii stărilor de lucruri din Ardeal într'o vreme deosebit de critică. Din fondurile disponibile s'ar puteà luà o sumă pentru tipărirea cât mai în grabă, afară din *Anale*, a lucrării prezentate.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DELA 27 MAIU (9 IUNIE) 1915

Președința d-lui *D. Onciul.*

Ascultându-se expunerea d-lui *V. Pârvan* despre rezultatele întâiei campanii de săpături făcute la Histria, se decide a se propune plenului să se acorde pentru continuarea săpăturilor suma de 15.000 lei, dintre cari 5.000 din suma rezervată în special pentru acest scop, 5 000 din suma disponibilă după acoperirea cheltuelilor Secțiunii, iar 5 000 din bugetul anului viitor.

După propunerea d-lui *N. Iorga*, se decide a se pregăti publicarea materialului extraordinar de important pentru istoria comercială și economică a Moldovei, dela 1780 la 1850, care se află în hârtiile familiei Adamachi, păstrate în Biblioteca noastră.

Ascultându-se raportul d-lor *I. Bogdan, D. Onciul* și *A. D. Xenopol* asupra manuscriptului prezentat la premiul Alexandru Ioan Cuza, se aprobă concluziile de respingere.

Raportul provizoriu al d-lui V. Pârvan asupra primei campanii de săpături la Histria, prezentat Secțiunii la 27 Maiu (9 Iunie) 1915

In sesiunea generală din Maiu 1914, Academia Română, în urma unui raport oral prin care arătam că am încheiat cercetarea archeologică a cetății Ulmetum, și că pentru restul verii Ministerul nu-mi mai acorda nici un fond, și deci planul meu de a săpă la cetatea antică dela Caranasuf, pe care o știam chiar numai după datele de până atunci a fi Histria, cea mai veche colonie milesiană pe țărmul thracic al Mării Negre, ar fi rămas să fie amânat—a binevoit a-mi acordà un ajutor de 5.000 lei, rămânând ca să intervină, întrucât această sumă erà prea mică pentru scopul urmărit, și pe lângă Comisiunea Monumentelor Istorice spre a mi se da și de acolo un ajutor extraordinar. Această intervenție a avut urmarea de a mi se aprobà încă 10 000 lei dela Comisiune.

Pustietatea locului unde aveam a lucrà a necesitat o organizare destul de costisitoare a adăpostirii și întreținerii personalului științific și administrativ, precum și a lucrătorilor, în corturi și barace de lemn; de altă parte intensitatea lucrului la o cetate așà de importantă a cerut o completare a materialului rulant (vagonete și șine, macazuri, etc.). Aceste cheltueli extraordinare au împuținat simțitor fondul ce-l aveam la dispoziție. Cheltuelile de transporturi de asemenea au fost destul de mari, întrucât până și apa de băut trebuià adusă dela mare distanță cu căruța. Adăogând la acestea faptul

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

că din fondul de 10.000 lei ce ne acordase Ministerul 5.000 ne-au fost opriţi îndată după izbucnirea răsboiului european, pe când ne aflam în mijlocul lucrului, e uşor de înţeles că banii ce ne-au rămas pentru cercetarea ruinelor n'au mai fost prea mulţi. Totuş am putut lucrà nu mai puţin de şapte săptămâni, întrebuinţând consecvent metoda strict economică din toate săpăturile noastre de până acum, adică de a nu cărà zadarnic nici un vagonet de pământ, ci de a socoti întâiu, pe cât posibil exact, pe deasupra ruinelor acoperite, mersul tranşeelor, aşà ca să treacă pe cât mai aproape de restul antic; astfel s'a ajuns chiar în această primă campanie la rezultate deosebit de importante.

Aşezarea antică dela Caranasuf se alcătueşte din următoarele elemente, răspândite pe o suprafaţă de mai multe sute de hectare. Cetatea propriu zisă, situată—după cum am constatat prin sondagii—pe o *insulă* stâncoasă în mijlocul marelui golf, care azi e închis din spre mare prin barajul de nisip ce alcătueşte lacul Sinoe, prin urmare aleasă de Milesiem în secolul VII a. Chr. după acelaş principiu pe care-l urmaseră Corintienii cu un veac înainte, întemeind Syracusae pe insula Ortygia din faţa golfului în care se vărsà râul Anapos (1).

Cetatea Histria, închisă de jur împrejur cu zid, ocupă vreo opt hectare. Către V, dincolo de sistemul de valuri şi şanţuri cari o apărau spre partea insulei ce se prelungià în interiorul golfului, ea cuprindeà însă, ca o cetate de a doua mână, încă un spaţiu de vreo 10 hectare închis către V de alt zid cu val şi şanţ; în sfârşit restul insulei până în spre lacul care leagă azi Tuzla cu Sinoe, în suprafaţă de încă vreo 20 — 30 hectare e acoperit cu resturi antice din toate epocele, dar mai ales e caracterizat prin fragmentele de ceramică veche greacă, cu fond de smalţ negru şi figuri roşii, de o factură excelentă Cât priveşte marea necropolă a Histrianilor, caracterizată prin nenumărata mulţime de *tumuli*, ce se văd pe promontoriul care înaintà dinspre NV în mare, precum înaintà Achradina faţă de Ortygia, ea ocupă o suprafaţă de sute de hectare, pe care în anii următori vom căutà s'o determinăm mai de aproape.

Afară de sondagiile pe baza cărora am stabilit cele de mai sus, am săpat sistematic şi definitiv următoarele părţi ale Histriei.

In cetatea anexă de dincolo de valuri am desfăcut fundamentele aproape total distruse de umezeală ale unei clădiri aşezate pe o insuliţă în mijlocul unui mare basin rotund, poate artificial, care va fi servit fie drept mare re-

(1) Milesienii înşişi aleseră şi pentru cea de-a doua colonie a lor, pe ţărmul tracic al Mării Negre, Apollonia (cronologia curentă admisă a. 610, faţă de a. 656, când e întemeiată Histria), tot o insulă pe malul sudic al golfului Burgas· cf. *Strabo*, VII 319

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

zervoriu de apă dulce, fie ca şantier-doc pentru construcţia de corăbii, fie pentru alt scop, care va fi pe viitor mai bine înţeles din alte sondagii mai largi. Săpătura e însă aici foarte grea, de altfel ca pretutindeni la Histria pe nivelurile inferioare, întrucât apa izvoreşte numai decât din toate părţile, umple tranşeele şi acopere resturile desgropate.

Tot în această cetate anexă, între basin şi valuri, pe o înălţime artificială de pământ vegetal (nu de piatră), cam la 130 m. depărtare de creasta primului val, am desgropat complet o *basilica* (din punctul de vedere al cetăţii propriu zise *extramurana*) din vremea bizantino-barbară, cu ziduri făcute numai din pietre prinse cu pământ, dar utilizând pentru presbiteriu coloane şi *cancelli* de piatră şi marmură de origine mai veche şi caracter păgân, iar pentru colonade, capitele de marmură, stilizate corintic, cu crucea bizantină, gravată între foile mediane de acantus, probabil tot ca prelucrări creştine ale unor resturi mai vechi, romane târzii.

Cetatea propriu zisă are o formă poligonală. Zidul ei e pe laturea de S şi pe laturile NV, N şi NE foarte stricat. Pe laturile de NEE, E, ESE e total distrus, afară de câtevà fragmente. Unul, spre E, desfăcut până la temelie, ne arată că marea a fost agentul distructiv al fortificaţiilor acolo unde ea puteà acţionà cu toată puterea (laturea de E). Această constatare dovedeşte că barajul Chitucului în antichitate nu erà decât sau în începuturi, sau în general foarte întrerupt, şi marea puteà lovì cu toată tăria în zidurile Histriei.

Pe laturea de V, unde erau valurile şi şanţurile şi care aveà şi poarta cea mare a cetăţii, zidul e păstrat—pe partea săpată—până la peste 4 m. înălţime deasupra soclului, şi pare, pe partea încă nesăpată, a fi păstrat până la înălţimi (la turnuri) atingând 8 m.

S'a săpat complet în exterior turnul de colţ de SE. Soclul său e la nivelul apei, ceeace arată că cetatea a fost total înconjurată de apă: căci şanţurile cari apără laturea de V sunt chiar până azi foarte adânci şi ajung aproape la nivelul actual al apelor, iar de altă parte ele comunicau atât la N cât şi la S cu însăş marea înconjurătoare, precum se poate încă azi clar vedeà după profilul lor bine păstrat şi precum se demonstrează definitiv prin săpăturile făcute. La acest turn de SV s'au găsit încă din primele zile ale lucrului ca material de placaj două monumente caracteristice pentru frecvenţa elementelor etnice documentate prin ele: unul fireşte, grecesc, funerar, al unui oarecare Chrysippos, — celălalt, pe latineşte, al unui *thrac*: *Mucatrio Seutonis*.

S'a desgropat în întregime poarta cea mare de V. Prin forma ei, prin chipul cum ni s'a păstrat şi prin elementele arhitectonice şi monumentale mai vechi cu cari a fost construită, această poartă merită o monografie

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

aparte. E destul să pomenesc că în contrafortul-turn exterior pe stânga, ea are încastrate ca placaj nu mai puţin ca şase altare cu inscripţii, dintre cari unul—cevà stricat—, cetit complet pomeneşte pe un arhiereu şi pontarh, care pare a fi restaurat portul Histriei; că apoi în pavajul intrării ei au fost întrebuinţate între alte blocuri trei fragmente enorme de marmură — două arhitectonice,—iar unul o stelă de 3 80 m. înălţime, conţinând lista completă a senatorilor din Histria în anul 138 p. Chr., γερουσίας φιλότειμοι οἱ μετὰ τὴν δευτέραν κτίσιν, precum şi un decret al senatului, iar că la intrarea în oraş am găsit două fragmente dintr'un mare cip de calcar compact, pus la anul 100 p Chr, şi conţinând grănţuirea teritoriului rural al Histriei (cu o mulţime de elemente toponimice până azi necunoscute), împreună cu mai multe scrisori ale guvernatorilor provinciei Moesia Inferior pe vremea împăratului Nero, unii dintre ei cu totul necunoscuţi până acum, pentru ca să vedeţi că roadele primei campanii de săpături numai la această poartă trec cu mult peste însemnătatea unor cercetări locale, luminând o sumă de puncte importante din istoria generală greacă şi romană.

Apoi, tot la această poartă avem material istorico-arhitectonic excepţional de bogat, pentru a urmărì în chip cu adevărat palpitant soarta acestei îndepărtate colonii greceşti la Marea Neagră· e destul să vă pomenesc că au fost întrebuinţate ca fundamente ale contrafortului interior din dreapta trunchiuri de coloane de marmoră splendid canelate, cari au fost trântite orizontal ca nişte buşteni, spre a se ridicà apoi pe ele în grabă îngrozită fortificaţia salvatoare împotriva barbarilor cruzi Cele două intrări ale porţii, cu spaţiul închis între ele, arată clar prin vârsta lor diferită, prin adaogerea pripită a diferitelor elemente nouă, vieaţa chinuită a locuitorilor cetăţii.

Pe un front de nu mai puţin de 134 m. am desfăcut apoi total în exterior partea de NV a cetăţii. Ca şi la poarta cea mare, problemele istorico-arhitectonice sunt la curtinele, turnurile şi intrările acestei laturi cu totul nouă faţă de cele ce cunoaştem în restul Scythiei Minor. Descoperirile de caracter artistic, anticvaric ori istoric în această parte sunt foarte numeroase. Inaintea tuturor sunt de citat cărămizile cu stampila latinească a împăratului Anastasius pe muche, găsite în mare număr pe laturea nordică şi dovedind că, la începutul secolului VI, acest împărat n'a socotit de fel superfluu să repare încă odată fortificaţiile străvechei colonii greceşti. Rar, ca mod de tratare a temei, delicat şi nobil în execuţie, monument clar al înfloririi artei elene chiar în aceste regiuni, e un relief de marmoră foarte rău mutilat pe alocurea, găsit ca piatră de construcţie în dărâmăturile turnului patrulater de NV, reprezentând o scenă de adoraţie apollinică cu cântec de liră, ofrande pe altar şi închinare în genunchi.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In interiorul cetății, pe laturea de Sud a străzii principale, nu departe de poarta de V, am făcut un sondaj pentru identificarea clădirii în mare parte distruse de exploatatorii cetății ca o carieră de piatră, cu puțină vreme înainte de luarea ei pe seama noastră. Tranșeele de cercetare au dat la iveală o mare construcție cu zid de beton solid, gros de 1.20 m. Planul general al construcției va fi stabilit în săpăturile sistematice ale interiorului orașului antic. Am putut însă chiar de acum descoperi în ruinele acestei clădiri fragmente de *cancelli* cu crucea bizantină, ceeace ne indică cu mare probabilitate caracterul basilical al acestei clădiri.

Numeroase sunt resturile arhitectonice și monumentale de marmoră găsite izolat. Astfel pe primul val am desfăcut dintre pietrele ce-l acoperiau un fragment de capitel de stil egipteano-roman cu frunze lanceolate; la turnul de NV, un fragment de monument cu reprezentarea unui pește (piatră de nisip), un fragment de statue de marmoră (o parte din picior), în sfârșit o bucată din soclul unei statui de marmură fină gălbue, cu piciorul stâng al persoanei reprezentate încă păstrat și cu o inscripție fragmentară, ce se poate reconstitui ca o dedicație în onoarea lui Caracalla și a Iuliei Domna; la poarta mare de V s'a găsit un capitel târziu cu impostă, un semi-capitel mic, composit, și o mică arhitravă convexă, foarte delicat lucrată, desigur dela o clădire rotundă, de caracter sacru, toate de marmoră; la basilica *extramurana* dela Vestul cetății s'a găsit un fragment de altorelief de marmoră, cu resturi din două figuri omenești

Nenumărate sunt resturile de profile și placaje de marmoră de toate tipurile și dimensiunile. Bogăția și strălucirea vieții antice aici n'ar puteà fi mai convingător dovedite ca tocmai prin aceste rămășițe comune ale unei bune stări și dorințe generale de artă. In aceeaș direcție, dar pentru o epocă mai aspră, de grele încercări prin luptele cu barbarii, sunt de interpretat numeroasele fragmente de coloane, baze de coloane, cornișe de toate tipurile, dar numai în calcar și primitiv lucrate.

Histria este la noi singura așezare antică de caracter universal-istoric, care poate fi deplin cercetată, fiind departe de orice locuință omenească modernă și deci departe de orice amestec nepriceput ori distrugător al profanilor.

Rezultatele primei noastre campanii de săpături, făcute cu fonduri modeste și în împrejurări neprielnice, sunt — precum ați putut vedeà din cele de mai sus — așà de promițătoare, încât, sper că Academia Română față de multele localități antice, pentru cercetarea cărora, în afară de Histria, Muzeul Național de Antichități — cu școala arheologică ce am întemeiat-o pe lângă el — trebue să apeleze la bugetul Statului — nu va pregetà să iea descoperirea Histriei cu totul pe seama ei, atribuindu-și astfel și în domeniul

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

arheologiei cea mai roditoare cercetare cercului ei propriu şi autonom de activitate.

Rog dar Secţiunea istorică să binevoească a propune plenului să mi se acorde din bugetul anului 1915–16 o sumă de 15 — 20.000 lei pentru desgroparea ruinelor Histriei.

Raportul d-lui N. Iorga despre: „Episcopul Vasile Moga şi profesorul Gheorghe Lazăr“, de I. Lupaş,—aprobat de Secţiune la 25 Maiu (7 Iunie) 1915.

Memoriul intitulat «Episcopul Vasile Moga şi profesorul Gheorghe Lazăr,» pe care-l prezentă harnicul nostru coleg din Ardeal, d-l I. Lupaş, membru corespondent al Academiei, se razimă nu numai pe atenta întrebuinţare a întregii informaţii tipărite, până la arătările din urmă ale regretatului profesor Avram Sădean, căzut în luptele din urmă, când se aşteptă încă mult dela dânsul, dar şi pe o sumă de acte nouă pe cari autorul le-a găsit însuş în Arhivele Cancelariei Aulice. Prin aceste ştiri, nouă puncte esenţiale se rectifică şi se precizează: originile Vlădicăi Moga, cele dintâi legături ale lui cu Lazăr, dureroasele conflicte pe cari le-a avut acesta cu un episcop nepătat şi cu brutalitatea sălbatecă a unuia chiar dintre nepoţii favorizaţi şi alintaţi, bănuelile oficialităţii sibiene faţă de profesorul cu aplecări liberale şi revoluţionare care, într'o grădină, ar fi băut în sănătatea lui Napoleon, «tiranul», cererea lui de guvern ca predicator la Cernăuţi, se vor cunoaşte de acum după expunerea părintelui Lupaş, pe care-l aşteaptă o muncă spornică alături de noi într'o situaţie şi mai ridicată, pentru care-l recomandă o necontenită activitate, rodnică în rezultate nouă.

Sunt de părere deci că lectura în şedinţă publică a memoriului va contribui la afirmarea muncii disciplinate şi folositoare, care se urmează în sanul Academiei.

ŞEDINŢA DELA 29 MAIU (11 IUNIE) 1915

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Se aleg următoarele comisiuni pentru cercetarea manuscriptelor, ce se vor prezentă la premiile Secţiunii istorice din 1916.

Pentru premiul Alexandru Ioan Cuza d-nii *N. Iorga*, *I. Nistor*, *S. Mehedinţi*.

Pentru premiul Năsturel d-nii *D. Onciul*, *N. Iorga*, *C. Giurescu*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Pentru premiul Eliade-Rădulescu d-nii *I. Bogdan, D. Onciul* şi *N. Iorga.*
Se decide a se publicà condica hirotonisirilor Mitropoliei din Iaşi, cheltuelile fiind purtate din Fondul Alina Ştirbei.

ŞEDINŢA DELA 30 MAIU (12 IUNIE) 1915

Preşedinţa d-lui *D. Onciul.*

Ca reprezentanţi ai Secţiuni istorice în comisia de 12 pentru premiul Nasturel se aleg d-nii *T. V. Stefanelli, V. Pârvan, I. Nistor, S Mehedinţi*

Pentru premiul Adamachi de 5.000 de lei, care se va decerne în 1920, se hotăreşte o ediţie românească a *Memoriilor Regelui Carol*, cu adnotările istorice şi o prefaţă cuprinzând în linii generale istoria Domniei Sale.

Pentru premiul San-Marin de 2.000 de lei, care se va decerne în anul 1918, subiectul: *Categorii economice şi desvoltarea lor în istoria comerţului român.*

Pentru premiul Eliade-Rădulescu de 5.000 de lei, care se va decerne în anul 1920, subiectul: *Mişcarea revoluţionară din 1821 în Principatele române.*

Se realeg d-nii *A. D. Xenopol* ca Preşedinte şi d-l *D. Onciul* ca Vicepreşedinte al Secţiunii.

Premiul Demostene Constantinide.

Dr. I. N. Angelescu, *Cunoaşterea şi conducerea pieţii economice. Studiu istorico-statistic asupra evoluţiei economice a popoarelor.* Bucureşti 1914.— *Raport de* **M. C. Sutzu.**

Vă recomand cu plăcere spre a fi premiat importantul studiu economic al d-lui Doctor I. N. Angelescu: *Cunoaşterea şi conducerea pieţii economice.*

Autorul nu este pentru noi un necunoscut şi i-am decernat anul trecut o parte din premiul Adamachi pentru două memorii de mare interes, alcătuite cu o muncă şi seriozitate rare.

Prin pătrunderea sa limpede a tuturor problemelor economice, Doctorul Angelescu îşi dă în totdeauna bine seamă de defectele sistemelor cari s'au încercat până acum spre a concretiză ştiinţa.

Repulsiunea lui naturală pentru speculaţiunile deşerte şi dorinţa

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

lui de a întemeià o economie politică pozitivă pe fapte clasează pe d-l Doctor Angelescu între economiştii de frunte.

Cu toate meritele lui, memoriul în chestiune este greu de cetit, din cauza materialului acumulat şi a datelor statistice, al căror interes nu se înţelege bine adesea decât la concluziune.

De aceea spre a vă înlesnì justa lui apreciare anexez aci alăturat o analiză sumară a operei, în care am pus în evidenţă părţile ei cele mai importante.

Analiza lucrării „Cunoaşterea şi conducerea pieţii economice" de Dr. I. N. Angelescu.

Problema cardinală a unei ştiinţe pozitive este stabilirea unor raporturi constante între fenomene. Dacă aceste raporturi sunt stabilite, atunci fenomenele cari formează obiectul acelei ştiinţe, se explică şi se pot chiar prevedeà.

Aceasta este problema care se pune în lucrarea de faţă, în ceeace priveşte explicarea cauzală şi prevederea fenomenelor economice. Trebue relevat *că sub această formă, până la lucrarea de faţă, nu s'a pus încă această problemă în toată literatura economică.*

Se pune anume întrebarea, prin ce mijloace putem cunoaşte şi prin ce semn putem vedeà şi prevedeà situaţia economică într'un moment oarecare.

Ne găsim în momentul unui avânt sau al unei depresiuni economice? Mergem spre o criză sau scăpăm dintr'o criză refăcându-ne?

Autorul arată mai întâiu erorile la cari e supus profanul, omul activ în vieaţa economică. Pentru acesta mersul rău al intreprinderii sau al gospodăriei lui este un semn al depresiunii economice.

Dar acestei strâmtorări economice a unui fel de intreprinderi poate corespunde o îmbelşugare generală a economiei naţionale. Se citează o mulţime de cazuri de acest fel.

După aceasta, arată greşelile teoriilor emise până acum cu privire la stabilirea semnelor sau simptomelor situaţiei economice.

Combate teoriile «Simptomelor unice», după cari situaţia economică s'ar puteà cunoaşte prin urmărirea fluctuaţiunilor unui fenomen economic, cum ar fi consumul de cafeà, de ceai, etc. (teoria lui Engel) sau prin variaţiunile scontului Băncilor (şcoala lui Ch. Juglor) sau prin variaţiunile în producţia de aur (Sombart)

In urma acestor critici autorul expune pe larg teoria «Simptomelor multiple», după care situaţia economică se poate cunoaşte

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

şi prevedeà prin urmărirea tuturor factorilor determinaţi ai avântului sau depresiunii economice. Arată care este ultimul cuvânt al ştiinţei economice în această chestiune, după cum rezultă din datele Congresului din Viena, 1912, când s'a discutat problema de cei mai de seamă economişti şi statisticiani Autorul dovedeşte însă că sistemele propuse sunt, pe de o parte, *incomplete*, iar pe de alta *greşite*. *Incomplete*, pentrucă nu se aleg toţi factorii determinanţi şi nu se clasează conform cu clasarea fenomenelor istorice în ştiinţa economiei publice. *Greşite*, pentrucă nu se ţine seamă de *relativitatea* şi de *ponderea specifică* a simptomelor alese

Orice factor economic trebue raportat la poporaţie. Că valoarea absolută a producţiei grâului p. ex. n'are nici o însemnătate, dacă nu se ştie cantitatea de producţie la unitatea de populaţie, p. ex la 100 locuitori (relativitatea). Când din mai mulţi factori economici se face o medie, pentru a se obţineà o expresie sumară a fluctuaţiunilor situaţiei economice, trebue să se iea fiecare factor cu ponderea sa specifică, adică să i se pună un coeficient de importanţă. P. ex. între factorii de producţie, din cari am alcătuì o expresie sumară a fluctuaţiunilor producţiei în România în curs de mai mulţi ani, ar fi producţia de grâu şi de bere. — Pentru calcularea expresiilor sumare, se fac mai întâiu indicii: se pune producţia unui an = 100 şi apoi se calculează, în raport cu aceasta, producţia celorlalţi ani. Dacă din indicii producţiei de grâu şi de bere spre ex. facem media pe fiecare an, am obţineà o expresie a fluctuaţiilor situaţiei economice determinată de producţia de grâu şi de bere. Dar aceşti 2 factori n'au aceeaş importanţă în economia naţională românească. In producţia de grâu sunt ocupate de 100 ori 1.000 ori mai multe persoane decât în producţia de bere, iar valoarea producţiei de grâu poate să fie de 100 ori de 2.000 ori mai mare ca valoarea totală a producţiei de bere.

Prin urmare în formarea mediei, care e menită să ne oglindească adevărata situaţie economică din fiecare an prin fluctuaţiile ei, indicii grâului trebue să intre cu un coeficiént de 100 ori 1 000, pe când ai berei cu coeficientul de 1. — După arătarea acestor erori, autorul dă şi formulele matematice, după cari se pot calculà indicii sintetici şi indicele totalizator.

In partea a II-a a lucrării autorul face aplicarea acestei metode, studiind fluctuaţiile economice din Franţa, Germania, Anglia şi România în ultimii 30 ani. E o adunare de material şi o lucrare care a trebuit să ceară o muncă de mai mulţi ani de zile. In special

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

studiul asupra României cu enormele greutăţi ce a întâmpinat din cauza lipsei de prelucrare ştiinţifică a materialului statistic, ne dă totuş putinţa să cunoaştem fluctuaţiile pieţii noastre economice, să determinăm cauzele lor, şi să fixăm tendinţa evoluţiei economice, care se desprinde din mersul de până acum al factorilor urmăriţi şi din influenţările lor reciproce.

La sfârşitul acestei părţi autorul arată că în timpurile noastre avânturile şi depresiunile economice nu sunt determinate numai de fenomene economice interne. Economiile naţionale moderne sunt atât de pătrunse una într'alta, încât orice schimbare a situaţiei economice într'o economie naţională oarecare se repercutează în toate celelalte.

Pentru aceasta autorul studiază influenţa pieţii internaţionale asupra economiilor naţionale.

Intr'un articol special autorul arată evoluţia economică dela economia orăşenească la «economia satelor» şi apoi trece la economia internaţională, pentru a pune în evidenţă influenţările reciproce ale economiilor naţionale moderne.

In deosebi sunt de relevat studiile pe cari le face autorul cu privire la rolul pe care îl joacă azi «Băncile Naţionale» în conducerea pieţii economice şi dovedeşte cum în anumite ţeri finanţele private reuşesç să se organizeze în aşà fel, încât se emancipează de Banca Naţională şi Statul pierde cu chipul acesta orice mijloace de conducere a pieţii economice. Autorul propune mijloacele prin cari la noi Statul îşi poate conservà puterea de a fi conducătorul economiei naţionale pe piaţa internaţională prin ajutorul Băncii de emisiuni. — Intr'un ultim capitol autorul face istoria crizelor economice dela secolul XIII până în zilele noastre şi se serveşte în special de materialul adunat de d'Avenel.

Expune apoi toate teoriile cari s'au emis pentru explicarea lor, grupându-le în 3 categorii: 1) acele cari explică crizele prin supraproducţie; 2) Prin abuzul de credit (Juglor, Tuyau, Baranowsky); 3) Prin variaţiunile preţurilor ca un efect al variaţiunii cantităţii monetare (H. Denis); cu dovezi de fapte arată părţile greşite ale acestor teorii şi contradicţiunile dintre ele (pag. 240).

Crizele moderne provin după autor din *schimbarea raporturilor dintre producţie şi puterea de consum a masselor*. —Unul din factorii determinanţi de producţie dă impulsul primordial. Depresiunea acestui factor scade puterea de consum a poporaţiei, care trăeşte din această producţie. Scăderea puterii de consum se ma-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nifestă printr'o supraproducție în alte ramuri de producție, ale căror produse nu mai sunt consumate în aceeaș măsură. Supraproducția aceasta aduce o scădere a prețurilor, deci și a salariilor și ca urmare o micșorare a puterii de consum. Dar se întreabă autorul, de ce nu se produce o acomodare mecanică și deci și o evitare a depresiunilor, cum sunt înclinate a crede școala economistă liberală,—și răspunde: 1. Din cauza felului de repartiție a veniturilor și avuțiilor în economiile naționale moderne, fel care nu permite masselor proletare să-și mănțină puterea de consum, când i se reduce venitul;—2.Din cauza tehnicei producției moderne, care cere instalațiuni mari și investirea de capital fix și nu permite o reducere a producției, îndată ce s'ar ivì semnele unei supraproductii.

Astfel reușește autorul, urmând motoda ce și-a impus, să dea o explicare reală și ușor de controlat a crizelor comerciale, întrucât elementele pe cari-și bazează explicările se prind în cifre și explicarea se poate verificà.

Petre C. Georgescu, *Tari și slabi*. Convorbiri sociale. București 1914 — *Raport de* **C. Giurescu.**

«Tari și slabi» este o scriere de propagandă adresată în deosebi muncitorimii pentru a combate partea utopică și cosmopolită a teoriilor socialiste. Inegalitățile sociale sunt firești, fiind datorite solului, climei și mai ales deosebirilor dintre oameni. Aceste deosebiri, cari sunt fizice, intelectuale și sentimentale, se datoresc eredității și mediului Pornirea naturală a omului de a se distinge, urmărind în primul rând succesul său propriu și numai în al doilea rând pe al celorlalți, constitue cea mai puternică piedică împotriva înfăptuirii egalității materialului între oameni. Ea nu-i posibilă nici măcar într'un grup restrâns de lucrători, necum în grupurile complexe cari alcătuesc societatea. Clase sociale bine distincte nu există. Există numai oameni tari și oameni slabi, ori grupuri tari și grupuri slabe. Inegalitatea va dăinuì totdeauna, căci pentru a fi înlăturată, ar trebuì nu numai ca natura să înzestreze pe toți oamenii la fel, dar să le și procure tot ce le trebue, fără a fi nevoiți să muncească. Oprimarea celor slabi de către cei tari n'ar puteà fi împiedicată cu totul prin legi, decât dacă s'ar suprimà libertatea de acțiune a omului. Cei slabi pot să reziste celor tari numai asociindu-se. Mijloacele de luptă prin asociație sunt cooperativele, sindicatele și grevele. Afară de acestea, ei trebue să caute a se

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

întări şi individual prin cultură, muncă, cinste, economie şi gimnastică. Cei tari au ei înşişi datoria să contribuească la întărirea celor slabi. Intr'un capitol ultim, intitulat «Lupta între popoare» se explică ce este patriotismul şi naţionalismul şi se justifică necesitatea răsboiului şi a armatei

Expunerea este clară; argumentarea, sprijinită pe exemple luate din viaţa de toate zilele, convingătoare. Se dau sfaturi cuminţi şi îndrumări practice. Broşura d-lui Georgescu este nu numai o carte folositoare, dar, în împrejurările actuale mai ales, o faptă patriotică care ar merità o recunoaştere din partea Academiei Române.

Isidor Ieşan, *Secta paterenă în Balcani şi în Dacia Traiană, împreună cu istoria Balcanului până la ocuparea lui definitivă prin Osmani.* Bucureşti 1912 —*Raport de* **I. Bogdan.**

Cartea d-lui Isidor Ieşan despre «Secta paterenă în Balcani şi în Dacia Traiană, împreună cu istoria Balcanului până la ocuparea lui definitivă prin Osmani» (Bucureşti 1912), prezentată la premiul Demostene Constantinide de 4.000 lei, este un volum de 838 pagini in-8° mare, cu 26 de ilustraţiuni şi cu 2 hărţi, una a Peninsulei Balcanice, alta a Bosniei şi Herţegovinei. Cuprinsul cărţii nu corespunde exact titlului, căci chestiunea principală, cu care se ocupă ea, nu este secta patarenă (aşà se zice de obiceiu, nu paterenă), ci istoria Peninsulei Balcanice şi rolul ce l-au jucat, după d-sa, Românii în trecutul acestei peninsule. Ni se dă în întâiul capitol un rezumat din istoria Bosniei şi a Herţegovinei dela primele începuturi ale acestor provincii până la ocuparea lor definitivă prin Turci, pusă de d-l Ieşan la 1527, apoi în capitolele II şi III un rezumat din istoria primului imperiu bulgar (d-sa îi zice «românobulgar») până la 1018 şi a imperiul al doilea româno-bulgar de la 1186 — 1393, resp. 1453; eu aş zice şi acestuia simplu «bulgar». Acestor capitole de expunere le urmează alte două, care se ocupă cu influenţa bulgară asupra Românilor în timpul celor două imperii şi cu însemnătatea elementului românesc în Peninsula Balcanică în cursul evului mediu, şi un al treilea, care vrea să dovedească—ca concluzie a celor tratate până aici—că «poporul român e un popor de sclavi, care naşte fii numai pentru robie». Cu acest capitol se încheie partea întâia a cărţii d-lui Ieşan. In partea a doua d-sa se ocupă cu Patarenii (sau cum zice d-sa cu «paterenis-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nul) în Balcani»; tratează însă și alte lucruri, căci are d. p. și un paragraf despre primele începuturi ale creștinismului în Peninsula Balcanică.

D-l Isidor Ieșan este un diletant cu foarte multe cunoștințe, dar cu tendința absolut greșită de a arătà că aproape tot ce s'a petrecut în istoria popoarelor slave din Peninsula Balcanică este de atribuit Românilor, cari în evul mediu erau acolo mult mai numeroși decât acum. Românii au fost după d-sa elementul civilizatoric principal atât la Bulgari, cât și la Sârbi (1). Pentru d-sa d. p. ambele imperii bulgărești au fost româno-bulgare, iar întemeietorul statului bosniac, banul Culin, a fost un Român, și deci toate «instituțiunile, datinele, obiceiurile, cât și vieața socială din această țară au fost în partea cea mai mare română» (pag. 111). La astfel de aberațiuni ajunge ușor un diletant, mai ales când este atât de pătimaș ca d-l Ieșan. Că d-sa este așà, o recunoaște însuș și ne-o spune în prefață: «Așà mi-e firea: avană, rea, neîmpăcată». Acestei firi rele sunt de atribuit polemicele lipsite de orice măsură și urbanitate cu cei dintâi învățați ai timpului nostru Mai maltratat decât toți este tocmai cel mai distins dintre cei citați de d-l Ieșan, profesorul Const. Jireček. Despre acest învățat, astăzi incontestabil cel mai mare cunoscător al istoriei și geografiei Peninsulei Balcanice, d-sa zice chiar în prefață că opera lui dela 1876 «Geschichte der Bulgaren», rămasă până astăzi neîntrecută, i-a adus numai «rușine și l-a degradat în ochii scriitorilor onești și profunzi», cum este d-sa, se înțelege (p. 10); într'un alt loc îi spune că «face numai politică și nu istorie», deși în Austria n'a făcut niciodată politică; lucrarea despre «istoria Bulgarilor» a lui Jireček o numește «șovinistă și tendențioasă», deși el a fost totdeauna și este cel mai obiectiv cercetător (p. 249). Disprețul cel mai mare îl rezervă însă d-l Ieșan d-lui Gustav Weigand, căruia nu-i refuză nici un epitet injurios: el scrie «elucubre (sic) tendențioase și fantastice», lui îi lipsește «o doagă», e «cel mai mare bolând», e un cârpaciu, nu un cercetător (p. 510), ba chiar un «supracârpaciu» (p. 512), un ignorant și așà mai departe.

Dar d-l Isidor Ieșan este sever nu numai cu învățații străini, cari au marele păcat de a nu accentuà în scrierile lor îndestul me-

(1) Cf p 343, unde se exprimă credința că poporul român, dacă ar fi făcut altă politică, ar fi putut să ajungă stăpân nu numai peste tot Balcanul, dar și până la Nipru, devenind ceeace este astăzi Rusia

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ritele și înaltele calități ale poporului român în trecut, ci și cu învățații noștri de astăzi, cari nu sunt destul de patrioți, nici destul de naționaliști în studiile lor. Nici chiar d-l Neculai Iorga, care după d-sa este «cel mai mare naționalist din România» și prin urmare cel mai bun Român, nu este pe placul d-sale (p. 353), căci și dânsul s'a «înnomolit în noianul streinismului» (ibid.); această vină i-o face însă fiindcă a refuzat să-i tipărească voluminoasa-i operă în tipografia «Neamului Românesc» dela Văleni și să primească dedicația ei. Cevà mai pe plac pare să-i fie al doilea mare naționalist, ca antisemit mai intransigent, d-l A. C. Cuza (p. 478). In general, cu cei presupuși filosemiți d-l Ieșan este foarte aspru; cf. cele spuse asupra «marelui fanfaron egoist T. (= Take) Ionescu» (p. 458) și asupra lui P. P. Carp, pe care într'un loc îl numește și îl scrie în batjocură «Petrea Karp».

După d-l Isidor Ieșan aproape toți oamenii politici ai noștri au fost streini de neamul românesc și vrăjmași ai lui: greci, grecotei, ciocoi, armeni, bulgari, fanarioți (p. 439). Fanarioți sunt Cantacuzino, Ferechide și Marghiloman; Armean a fost Haret; Bulgar e Bădărău «adică Bade-reu» (ibid). Toți la un loc, cei de mai înainte și cei de azi, au fost și sunt indolenți, nepăsători, ticăloși și fanfaroni (p. 441 și urm.). Singurul cu care face excepție este prezidentul nostru d-l dr. C. Istrati, care cu ocazia expoziției din 1906 și-a dovedit «inima sa română» și căruia «chiar și amicii săi sinceri (sic) i-au pus drept încurajare, din invidie, toate piedicele posibile» (p. 455). Academia Română ar puteà să fie măgulită pentru această binevoitoare apreciare a prezidentului ei, dacă în alt loc d-l Ieșan nu ar critică-o și pe dânsa în mod destul de aspru, zicând că-i lipsește «obiectivitatea» trebuincioasă pentru o instituție atât de înaltă (p. 509). Cât despre Universități, mai ales despre cea din Iași, d-l Ieșan are o foarte proastă părere.

Cred, Domnilor Colegi, că din scurta analiză făcută acì cărții d-lui Ieșan și din citațiile scoase dintr'însa v'ați făcut convingerea că nu putem să-i acordăm premiul la care s'a prezentat. Refuzându-i însă premiul, eu nu mă pot stăpânì să nu-mi exprim admirațiunea mea pentru întinsele lecturi ale d-lui Ieșan, dar în acelaș timp și regretul că n'a știut să scoată din ele cevà mai bun decât ceeace ne-a dat în cele 838 pagini ale cărții sale. E păcat că atâta silință, atâta muncă și atâta cheltueală s'a risipit în zadar. Știința românească n'ar pierde nimic, dacă această carte n'ar existà.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dr. Cassiu Maniu, *Cultura conștiinței.* Brașov 1914.—*Raport de* **N. Iorga.**

D-l Cassiu Maniu e un harnic publicist din Ardeal, a cărui activitate e consacrată celor mai frumoase scopuri umane și naționale. Credința în nobile idealuri însuflețește și această carte. Pentru ca să fie premiată de noi după recomandația unui membru al Secțiunii istorice, ea ar trebuì să aibă însă metoda noastră și rezultate nouă la capătul ei, ceeace nu mi se pare a fi cazul.

Dr. George Popescu, *Educațiunea oamenilor sau adevărata fericire după adevărurile științifice și în raport cu religiunea creștină.* București 1914.—*Raport de* **V. Pârvan.**

Autorul «Adevăratei fericiri», care ni se prezentă pentru un premiu al Academiei, afirmă în prefața sa următoarele: «de mult s'a simțit nevoia unei cărți în care să se arate în mod clar care trebue să fie purtarea omului pentru atingerea *mulțumirei depline* (1) sau *fericirei* în vieață. Mulți au scris în sensul acesta... nimeni însă nu a demonstrat, *pe baza adevărurilor științifice,* origina drepturilor, etc... *Religiunea noastră creștină,* însăși,... nu și-a avut încă efectul dorit, deși este profesată de aproape 2.000 de ani. Văzând acestea și posedând, ca medic, adevărurile științifice nestrămutate relativ (sic) la vieață, m'am gândit că o adevărată lucrare despre drepturile și deci despre datoriile omului, despre *Educațiune* cu alte cuvinte, nu se poate face decât sprijinită pe adevărurile științifice puse asupra vieței însăși. *Vieața* constitue încă întrebarea cea mai grea la care toți învățații și filozofii vremurilor au căutat să răspundă; dacă o reducem însă la *fenomenele chimice esențiale* cari au loc la baza sa, vedem... Astfel explicată vieața — *și nici nu poate fi altfel,*— ea nu mai constitue pentru noi nici un mister...» «ci», continuă autorul gândul la p. 19, repetând întocmai partea întâi aici citată, «din contră, vine de consacră, odată mai mult, marele adevăr profesat în religia noastră creștină, de Domnul Dumnezeul nostru Iisus Christos, la care ne închinăm, *că omul a fost creat din pământ».*

Pentru a ne face fericiți autorul ne dă într'un rezumat lapidar de 130 de pagine toate cunoștințele de cari avem nevoie în vieață, învățându-ne cum s'a început civilizația omenească și apoi adevă-

(1) Toate sublinierile sunt ale autorului

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rata ştiinţă (astfel la pag. 10 aflăm că Egiptenii «erau organizaţi în stat cam cu 4.000 [nota 1—*Istoria popoarelor vechi*, I. G. Floru, pag. 10] de ani înainte de Christos», ce este educaţia («vine dela verbul latinesc» edoceo»), ce e vieaţa «chestiune» care, cu cevà fizică şi chimie, se «desleagă uşor»), apoi despre îmmulţire şi traiu, cu paragrafele: căsătoria, rolul bărbatului, datoriile soţiei (sfaturi şi regule medicale, de caracter obstetrico-ginecologic). In partea a II-a a lucrării ni se dau „*cunoştinţele exacte* pe cari trebue să le aibă orice om, oricare i-ar fi sexul, pentru a se puteà numì educat»: despre pământ (după «Geologia» de Dr. I. Simionescu), 2 pag.; despre aer (după Chimie médicale par Engel, pag. 154), 2 pag.; despre apă: „*apa* este un compus din două corpuri simple combinate, *oxigen* şi *hidrogen*", afirmaţie documentată imediat în nota 1, cu aceeaş Chimie médicale de Engel, pag. 111; despre om: *omul* a apărut pe pământ cu multe sute de mii de ani (nota 1: Geografia de... pag. 29») înainte de a fi deşteptat ca om civilizat cult în care timp el a trăit sălbatec şi care s'a socotit a fi între 140 000 şi 210.000 de ani înainte de Christos (e regretabil că d-l Dr. Popescu a pierdut preţioasa fişă cu care documentà acest mare «adevăr ştiinţific pur» şi numele autorului Geografiei respective a rămas şi la tipar însemnat cu...); apoi «despre vorbire», «despre religiune» (avem în cinci pagine tot istoricul comparativ al religiunilor, documentat cu Lenormant (Histoire des peuples orientaux), «despre scriere» (pe baza aceluiaş autor), un capitol foarte preţios pentru literatura umoristică română; citez: «să luăm cuvântul *drum*; acì *d* reprezintă sgomotul, duduiala, *r* tremurătura, sfârâiala, iar *u* lungimea, toate caractere speciale drumurilor şi vehiculelor ce merg pe ele» (p. 68). Suntem apoi instruiţi, tot cu ajutorul lui Lenormant, «despre Stat şi actualul mod de organizare al (sic) Statului», despre armată, răsboiu, căsătorie (aici «adevărul, soarele dreptăţii», cere să înceteze «nedreptatea strigătoare» ce «se face» «sexului bărbătesc», impunându-ni-se *monogamia*; apoi «despre naţiuni» (aici aflăm de pildă că Egiptenii au venit din *Bactriana*), p. 81 «despre ştiinţe», «despre arte» (la aceste capitole umoriştii au iarăş în chip special a apelà), «despre boale», «despre politică». Cu acestea am ajuns la pag. 100 şi la *alianţa balcanică*; restul de 33 de pagine din opera d-lui Dr. Popescu («Partea III») se ocupă cu «datoriile comune ale oamenilor» şi («Partea IV») cu «adevărul şi dreptatea» generală, conform cu

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«adevărul științific absolut». Un tablou vrednic de nemuritorul autor al versurilor

Un quart d'heure avant sa mort
il était encore en vie—

ne demonstrează în chip grafic cum din «adevărul științific absolut» derivă «adevărata fericire a oamenilor și națiunilor».

Autorul poate fi mulțumit de creațiunea sa. Ea ne face cu adevărat fericiți, când o cetim. Un om așà de fericit, cum e d-l Dr. Popescu nu cred însă că mai are nevoie și de premiul Academiei spre a-și crește «adevărata» sa «fericire».

Mihai Șerban, *Problemele noastre social-agrare.* Studiu din domeniul politicei economice și sociale. București 1914.—*Raport de* **N. Iorga.**

Când a apărut ediția germană a acestei lucrări, exprimam în *Buletinul Institutului pentru studiul Europei sud orientale* părerea că avem a face cu un studiu foarte serios, bazat pe date autentice — culese de autorul însuș cu multă osteneală, — făcut cu o metodă strict științifică și ajungând la concluzii curajoase, în ce privește principala problemă internă a României de astăzi, și încheiam astfel această dare de seamă menită străinătății: «Nu cunoaștem o altă scriere care să cuprindă în aceleași limite un număr așà de mare de fapte sigure și de idei drepte asupra marei probleme agare în România» (I, pag. 132—5).

De atunci Ministerul de Agricultură a făcut autorului, Român din părțile Aradului, strămutat la noi mai de mult, fără să i se fi oferit o situație sau să i se fi dat pe altă cale un venit, meritata onoare de a-i cere o traducere românească, menită să ajute la informație în vederea resolvării apropiate a problemei. Iată cari sunt deosebirile între o ediție și alta.

Afirmând cu putere adevărul cifrelor sale, «culese direct dela instituțiile respective» (p. 15, nota 1), d-l Șerban adaoge pe alocuri o critică față de datele predecesorilor (p. 16), care nu se află în ediția germană. Se adaog, cu prudența necesară, nouăle informații oficiale (p. 25), împreună cu explicațiile cerute, pentru a ajunge la aceeaș concluzie, că «partea cea mai mare din marii proprietari nu sunt agricultori», ci «majoritatea își arendează moșiile sau pun un administrator, care, cu puține excepțiuni, e un individ lipsit de

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

cultură, iar ei trăesc la orașe sau în străinătate; priceperea lor pentru binele și durerile țăranului e foarte redusă», pag. 2—23. Toate împrejurările mai nouă rezultate din reformele dela 1907 sunt ţinute în seamă, ceeace a crescut simţitor dimensiunile cărţii. Se fac aspre constatări (p. 34 și urm.) în chestia islazurilor. Intâlnim (p. 36) şi condamnarea învoelilor verbale, cari eludează legea, după o reţetă pe care, de altminterea, unii proprietari au și dat-o în vileag dela început pentru a criticà dispozițiile reformei dela 1907, așà beteagă cum a ieșit din învoeala și menajarea între interesele clasei dominante, reprezentată prin partidele de guvernământ. Tristă e constatarea, din acelaș loc, că «ţăranii înșiși le ascund şi le tăgăduesc, de frică de a nu fi lipsiţi în viitor de bucata de pământ cè muncesc pe marea proprietate». Biurourile de mijlocire furnizează anual abià 3—9.000 de muncitori, iar marea proprietate aduce pe an 40—70.000 de străini (p. 36). Cât de mult se supune armata unei munci, care nu e de chemarea ei, o dovedește cifra de 26.538 soldaţi închiriaţi în 1912 pentru munci agricole (ibid.). Din 115.468 hectare cumpărate până la 1914 de Casa Rurală (și sunt a se scădeà 18.531 în pădure), mai ales în Moldova—ceeace e bine—s'au vândut numai 16.369, dându-se 6.919 pentru islazuri comunale; n'aș fi de aceeaș părere cu autorul, în ce privește critica nesprijinirii suficiente a proprietății mijlocii: chestia rurală e și o chestie, o teribilă chestie de pauperism, și cu actuala stare de cultură, nu văd cum ţăranul cu peste 5 hectare ar devenì un factor social asigurător și binefăcător, cu evidentă superioritate asupra vecinului său mai sărac; el nu va da, fără îndoeală, o mai bună exploatație agricolă și un aport de civilizaţie în sat.

La pag. 111 se insistă cu dreptate asupra pericolului «stagnării» producției noastre generale—oricare ar fi programul în repartiția câștigului—față de nemiloasa concurență în situaţia mondială. E interesantă şi partea privitoare la dezastruoasa pierdere de azot, din cauza culturii insuficiente a leguminoaselor (autorul însuş s'a ocupat într'un studiu special de această chestiune); grâul împuţinează și acidul fosforic; gunoiarea pentru ţăran, în condiţiile gospodăriei lui, se arată ca imposibilă. Se fixează exact la 178.000.000 ceeace economia naţională pierde anual prin aceasta. 200.000.000 s'ar căpătà prin împiedecarea pierderii, enorme azi, a umidităţii.

Tabele nouă se află şi la repartizarea vitelor (pag. 123—4). La hrana deplorabilă a ţăranului se întrebuintează concluziunile la cari ajunge D-rul Urbeanu (pag. 157 şi urm.). La proporţia ne-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

cărturarilor trebuià însă ţinut seamă de rezultatele mai bune ale ultimilor ani (pag. 162). Admirabilul capitol despre consecinţele fatale ale lipsei unei clase mijlocii e păstrat fără schimbare în statistice.

Limitarea latifundiilor, crearea proprietăţii mijlocii, comassarea, împroprietăriri, colonizarea internă, dreptul seniorațului la moştenirea pământului,—acestea sunt remediile principale pe cari le recomandă autorul şi pe cari le crede şi astăzi potrivite pentru a împiedică desfacerea în lăuntru a ţerii, tocmai azi când o mai grea misiune i se impune în afară. O sumă de recomandații speciale, privitoare la arendă, la salarii, se adaog. Lărgirea dreptului de vot şi «întrebuințarea» (nu «cunoaşterea») cetitului şi scrisului îi lipsesc. Se recomandă regularea de Stat a marei proprietăti, incapabile (ca în Ungaria, ca pretutindeni în grozavele împrejurări de azi, cari nu sunt mai grozave, adaogem, în caracterul lor *transitoriu* decât împrejurările *permanente* de necesitate națională dela noi).

Exproprierea moșiilor *îndatorate*, dreptul de preempțiune al Statului, în genere reforma completă, crudă, se sfătueşte. Titlurile agronomilor diplomaţi, ce s'ar impune, trebuesc *verificate în ţară*. Fireşte că Statul n'ar mai aveà să întrebuinţeze la serviciile publice agricole «jurişti, veterinari și persoane de alte specialități» (sau adesea de nici o «specialitate») (pag. 187). Şi cu dreptate, spune autorul: „*Fără îndoeală şi faptul că legile de reforme n'au reuşit să dea rezultatele dorite, trebue atribuit în parte împrejurării că ele n'au fost aplicate de către agronomi*" (ibid.). Cartea sa se mântuie cu combaterea argumentelor, de falsă știință și logică falsă, ale acelora cari se agață de principiul, tot mai răsuflat, al «libertății», al «neintervenţionismului de Stat», al «desvoltării fireşti a lucrurilor»—ca şi cum Statul, conştiinţa socială, şi la noi și națională, n'ar fi el însuş—tocmai fiindcă este conştient, fiindcă e conştiinţa superioară, imparţială, perpetuă — una din forțele prin cari natura repară ceeace prin forțele ei oarbe a stricat.

Aşà crede autorul, aşà credem noi și prin premiul ce o rugăm să acorde acestei lucrări, Academia Română, care e prin felul de îngrijire a proprietăților sale, o învătătoare a neamului, o moralizatoare a lui și subt raportul agricol, va arătà că și ea crede tot aşà. Va răsplătì astfel pe un Român din Ungaria, învățat, muncitor, modest, de o curajoasă cinste, care a venit la noi, nu ca să folosească personal, ci ca să ne dea sfaturi sănătoase, în

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ce priveşte cea mai mare şi grea problemă a noastră, riscând să supere tocmai pe aceia cari ar puteà să-i ţie soarta în mână.

I. Ursu, *Ştefan cel Mare şi Turcii.* Bucureşti 1914.—*Raport de* **D. Onciul.**

In această scriere, autorul îmbrăţişează aproape întreaga domnie a lui Ştefan cel Mare, cu privire la relaţiunile sale cu statele vecine, în special cu Turcia, cu Ţara-Românească, cu Ungaria şi cu Polonia, mai ales din punctul de vedere al politicei orientale, făcând să reiasă marea figură a Domnului Moldovei şi rolul său precumpănitor în lupta creştinătăţii împotriva Turcilor din timpul său. Mărturiile istorice privitoare la subiectul tratat sunt adunate şi examinate din nou cu deosebită luare aminte, dându-se o expunere foarte amănunţită a faptelor astfel stabilite. In mai multe puncte, faptele cunoscute din expunerile de până acum sunt mai bine precizate, completate sau în câtvà rectificate. Şi dacă în unele amănunte, rezultatele nouă ale autorului nu pot fi socotite ca definitive, unele chestiuni fiind încă mai mult sau mai puţin discutabile, totuş în general lucrarea înfăţişează, în starea actuală a materialului istoric cunoscut, cea mai completă şi mai amănunţită expunere a subiectului în chestiune, cu o bogăţie de rezultate bine constatate şi bine expuse.

In *Anexă* se dau extracte din cronica lui Seadeddin, după traducerea franceză de Galland din 1710, păstrată în Biblioteca Naţională din Paris, până acum inedită, recunoscută ca cea mai bună traducere a acestei cronici turceşti. Părţile extrase sunt privitoare la istoria noastră din timpul lui Ştefan cel Mare, prin publicarea cărora se aduce o preţioasă contribuţie de material inedit.

Apreţiind valoarea ştiinţifică a acestei scrieri şi meritul autorului pentru istoriografia naţională, căreia i-a adus, prin mai multe publicaţiuni dela 1900 încoace, reale servicii, ce merită recunoştinţă, sunt de părere că i se poate decerne premiul Constantinide.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Premiul „Alexandru Ioan Cuza".

Raportul Comisiunii Premiului Alexandru Ioan Cuza despre manuscriptul: „Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor".

Manuscrisul înaintat pentru premiul «Alexandru Ioan Cuza» de 20.000 lei, sub titlul «Istoria Românilor dela Aurelian până la înfiinţarea Principatelor» şi cu motto «Dacia restituta», conţine 55 pagine scrise rar şi se ocupă în nouă capitole: 1) cu originea Românilor, 2) cu legăturile Geţilor şi Alanilor cu Romanii (dela Adrian până la părăsirea Daciei), 3) cu părăsirea Daciei, 4) cu redobândirea Daciei (sub Galerius Maximian, sfârşitul sec. III), 5) cu populaţia română dela năvălirea Goţilor până la moartea lui Atila, 6) cu cele dintâi menţiuni despre organizaţia socială la Români în timpul lui Atila, 7) cu prefacerea numelui Alani în Valahi sau Vlahi, 8) cu începutul dinastiilor Iasenilor (=Asanilor), Basarabilor şi Muşatinilor, şi 9) cu ştirile despre Români în sec. X—XIV.

Din simpla înşirare a acestor titluri de capitole se vede că autorul n'a ţinut socoteală de planul ce a publicat Academia Română pentru subiectul marelui premiu Alexandru Ioan Cuza, ceeace ar fi un motiv suficient spre a nu acordà acestui manuscris premiul. S'ar puteà însă ca un specialist distins să dea un plan mai bun decât al nostru. Este acesta cazul?

Cu părere de rău trebue să spunem că nu.

Autorul nesocoteşte chestiunile cele mai principale cu care ar fi trebuit să se ocupe, cum e d. p. chestiunea romanizării treptate a regiunilor ocupate azi de Români, chestiunea toponimiei şi a concluziunilor ce ne îngădue aceasta să tragem pentru istoria medievală a noastră, chestiunea organizaţiunii primitive a statelor româneşti,—căci nu este destul să vorbeşti despre judeci sau cneji, ci sunt şi alte instituţii care trebuesc studiate,—ş. a. m. d.

Ceeace preocupă în deosebi pe autor, ca şi când acesta ar fi subiectul scrierii sale, este istoria Alanilor sau Iaşilor, cari după dânsul par a fi strămoşii Românilor, întrucât cuvântul Vlah, Valah (=Român) d-sa îl explică din *Alanus*, *Alanhus, *Valanus, Valahus (pag. 1 şi 38). E curios însă că în alt loc (pag. 13) deduce şi pe *Lae*, după d-sa numele unei populaţiuni neromane din Dobrogea, tot din Alani (după o inscripţie la Gr. Tocilescu, *Fouilles et recherches);* într'un alt treilea loc (pag. 22) susţine că sub numele de *Vandali* adeseori trebue să înţelegem pe Alani.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Dar întreg studiul acesta, scris peste tot în mod foarte elementar și fără nici o cunoștință filologică, e plin de păreri ciudate, ca d. p. că *Ler* din poezia noastră populară vine din *Galerius*, că acesta este «eroul de veșnicie al poporului român» (pag. 28 și 32), că pe la 728 a existat un *Iasen* rege al Bulgariei (pag. 49) și că numele acesta vine dela *Iași* (pag. 50; tot acì scrie autorul **Ꙗсѣнь** în loc de **Ꙗсѣнь**, cunoscutul nume propriu bulgăresc, probabil de origine cumană).

După toate acestea, e zadarnic să mai arăt că asupra multor chestiuni pe care le atinge autorul manuscrisului, dânsul nu cunoaște literatura mai nouă; așà la Alani=Iasi s'a oprit la Klaproth, care scrie pe la începutul secolului XIX; unele inscripții romane din Dacia le citează după Ackner și Muller, în loc să le iea din *Corpus Inscriptionum Latinarum* al Academiei din Berlin, ș. a. m. d. In sfârșit, expunerea este lipsită de orice talent; unele capitole conțin numai note, fără nici o legătură de povestire între ele, ca d. p. capitolul IX.

Este de mirat că o astfel de lucrare s'a putut prezentà la cel mai mare premiu al Academiei Române. Ea trebue respinsă fără nici o altă discuțiune.

Membrii Comisiunii: *I. Bogdan*, *N Iorga*, *A. D. Xenopol*

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ

ŞEDINŢA DELA 5/18 MAIU 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea ştiinţifică aprobă avizul colegului *Simionescu* de a se încuviinţà ca d-l Mehedinţi să cetească în şedinţă publică lucrarea sa: *Dreptul naţiunilor mici din punctul de vedere al ştiinţelor exacte.*

ŞEDINŢA DELA 14/27 MAIU 1915

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea ştiinţifică, în urma discuţiunii urmate asupra propunerilor de subiect ce s'au făcut pentru premiul Năsturel de 5.000 lei din 1920, a decis a se pune la concurs: *Valoarea alimentară a porumbului,* după programa ce se va stabili de Secţiune.

ŞEDINŢA DELA 19 MAIU (1 IUNIE) 1915

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea ştiinţifică, ascultând raportul prezentat de colegii *P. Poni, Dr. Istrati* şi *Gr. Antipa* asupra celor două manuscrise prezentate pentru premiul Lazăr de 5.000 lei la subiectul: *Politica agrară a României şi înrâurirea ce a avut asupra stării economice şi sociale a populaţiunii rurale,* aprobă părerea Comisiunii de a nu se acordà premiul în acest an şi a se pune la concurs din nou acelaş subiect, când premiul va fi disponibil.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ŞEDINŢA DELA 23 MAIU (5 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea ştiinţifică, ocupându-se de manuscrisul prezentat de d-l Zach. C. Panţu sub titlul: *Orchidaceele din România*, studiu monografic, şi luând cunoştinţă de referatul d-lui coleg Em. Teodorescu, hotăreşte a se publică lucrarea într'un volum deosebit, împreună cu cele 50 stampe în negru.

Având în vedere referatul colegului Em. Teodorescu, Secţiunea aprobă publicarea lucrării d-lui Sim. St. Radian, *Hepaticae cu thal.*

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (5 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni.*

Secţiunea aprobă programa prezentată de colegii *Poni*, *Dr. Istrati* şi *Antipa* pentru premiul Năsturel de 5.000 Lei: *Valoarea alimentară a porumbului*, care s'a hotărît a se pune la concurs pentru anul 1920.

ŞEDINŢA DELA 28 MAIU (10 IUNIE) 1915.

Preşedinţa d-lui *P. Poni*

Secţiunea ştiinţifică, luând cunoştinţă că suma disponibilă a Secţiunii pe anul 1915—16 este de lei 46.486,57, în urma discuţiunilor urmate, a hotărît a se întrebuinţă precum urmează.

5.000	Lei pentru publicaţiunea aprobată de Academie, a d-lui Zach. Panţu, *Orchidaceele din România.*
23.000	„ pentru Memorii, Buletin, remunerări, alte publicaţiuni şi cercetări ştiinţifice.
18.426,14	„ se vor capitaliză în efecte.
46.426,14	Totalul disponibil

Secţiunea mai hotăreşte a propune Academiei publicarea în *Anale* a lucrării, prezentate de d-l coleg *Dr. Babeş*, *Bronchoree muco-membranoasă*, a d-lui Dr. Th. Mironescu.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ȘEDINȚA DELA 29 MAIU (11 IUNIE) 1915

Președ‌ința d-lui *Dr. C. I. Istrati.*

Secțiunea științifică, procedând la alegerea biuroului său pentru anul 1915—16, realege cu unanimitate pe d-l *Poni* ca Președinte și *Dr. Marinescu* ca Vice-președinte.

Pentru Comisiunea Năsturel pe acelaș an Secțiunea desemnează deasemenea în unanimitate pe d-nii *Babeș, Istrati, Mrazec* și *Țițeica.*

Premiul Lazăr.

Raportul Comisiunii premiului Lazăr asupra manuscriptelor cu subiectul: „Politica agrară a României și înrâurirea ce a avut asupra stării economice și sociale a populațiunii rurale".

Anul acesta, pentru premiul Lazăr, în valoare de cinci mii lei, se pusese la concurs:

Politica agrară a României și înrâurirea ce a avut asupra stării economice și sociale a populațiunii rurale.

Chestiunea pusă e de o mare importanță socială și economică pentru România, mai mult încă, ea atinge chiar una din chestiunile cele mai arzătoare la ordinea zilei din țara noastră. O astfel de chestiune conținea implicit în ea nu numai învățămintele ce trebuesc să se tragă din trecutul nostru, cât și indicațiile necesare, indispensabile chiar, de cari să ne putem servì pentru reformele ce urmează a se schiță și propune cât mai curând.

Iată de ce Secțiunea științifică, când a pus această chestiune la concurs, a arătat în un program analitic liniile mari de cercetare, pentru a preciză astfel mai bine calea de urmat concurenților.

Trebue să mai adaogem, că acest premiu fiind nedivizibil, urmează dela sine ca suma de Lei cinci mii, care este destul de importantă, să se dea numai unuia dintre concurenți, și prin urmare se cere ca și studiul ce va fi admis, în astfel de condițiuni, să fie complet ca conținut și definitiv ca redacțiune.

La acest premiu vedem cu mulțumire că s'au prezentat două manuscrise, și anume, unul având ca motto fraza lapidară a D-rului Quesnay: *„Pauvres paysans, pouvre royaume".*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Acesta e scris, mai mult sau mai puţin bine şi curat cu maşina, corectat însă în multe părţi şi adaos cu mâna.

Al doilea conţine ca motto sentinţa latină: *„Labor omnia vincit"*. El e scris cu mâna şi din cauza modului cum este scris, el lasă iarăş foarte mult de dorit.

După modul cum s'a anunţat chestiunea pusă la concurs, erà natural să ne aşteptăm ca concurenţii să caute a cercetà amănunţit, în partea istorică, care a fost starea legală şi economică a locuitorilor acestor regiuni, din timpurile cele mai vechi cunoscute nouă, pentru a puteà, în urmă, să înţelegem mai uşor cele ce aflăm sau cele ce vor urmà, dela descălicătoare încoace.

Legislaţiunea romană deci, şi mai ales legislaţiunea cunoscută sub denumirea de *Leges Bellagines,* cari se referă la Dacia, trebuià să fie, pe cât se poate, expusă pe larg şi limpezită.

Se găsesc scrieri străine şi chiar în limba noastră, cari puteau să servească concurenţilor din acest punct de vedere. — In acest mod numai vom puteà să înţelegem mai bine ceeace de regulă la noi se aflà cuprins în zicerea: «Obiceiul pământului».

Din acest punct de vedere ambele lucrări lasă de dorit.

Prima lucrare are însă o bună parte în cartea I-a, dar nu găsim că a dovedit părerea că: «Agricultura şi organizarea proprietăţii au fost împrumutate aproape în întregime dela Slavi» (pag. 6).

Căci cu toate acestea la pag. 13 ne spune: «La munte, şi mai ales în Transilvania, s'a păstrat până azi denumirea romană de «juger» pentru unitatea de măsură a pământului».

Iar la pag. 21 ne spune iarăş că: «Această organizare e pur românească. Proba o avem în documentele galiţiene, cari vorbesc de colonii româneşti, aduse şi întemeiate pe temeiul dreptului românesc (Wsiach, Woloskich) «jure Valachorum»....

Atunci cum rămâne cu prima părere?

In urmă, pe lângă partea istorică a evoluţiunii noastre, izvorîtă nu numai din starea economică şi socială a ţerii, dar de sigur şi din influenţa fatală a celor ce se petreceau în jurul nostru, urmà să se dea o deosebită atenţie şi legiuirilor vecine, făcându-le să apară în mod paralel şi comparativ cu cele petrecute la noi.

Din acest punct de vedere, găsim puţin, în raport cu cele ce ne puteam aştepta. Totuş trebue făcută o menţiune specială autorului cu motto: *Labor omnia vincit,* care în mod foarte judicios, caută să lege legislaţiunea primă a Moldovei de ceeace erà în vi-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

goare în Maramureș, deci la Românii din nordul Transilvaniei, de unde se scoboară descălicătoarea.

Mai urmà ca la fiecare capitol, desvoltat după indicațiunile date în program, să urmeze în expunere o vedere sintetică, care să fixeze mai bine și faptele expuse și părerea autorului asupra fiecărei epoci. In ambele lucrări aflăm câte cevà în această direcțiune, dar nu suficient și constant; totuș lucrarea a doua are mai mari merite din acest punct de vedere, și adesea se vede că autorul are pregătirea necesară, dovedind studii mai generale și mai precise în acelaș timp în ramură, grație cărora a putut îmbrățișà, scrutà și prezentà mai bine faptele, enunțând și aprecieri destul de serioase, și fără multă frazeologie sterilă și obositoare.

In ce privește materialul de studiat și prezentat, din țară, el e dejà destul de numeros, dar avem convingerea că se puteà prezentà și oarecari cercetări personale făcute direct din izvoarele, nepublicate încă, de cari dispunem, cu deosebire la Academie.

Autorii s'au cam mulțumit a pune la contribuție numai cele publicate la noi, cu deosebire de vreo 25 ani încoace. Autorul primei lucrări citate are din acest punct de vedere o culegere destul de abundentă, dar totul e prezentat nu cu discernământul cuvenit. Al doilea, deșì are material mai puțin, dar, pe lângă câtevà fapte mai nouă, are cu siguranță mai mult discernământ în alegere, expunere și apreciere.

In fine, ne așteptam ca autorii lucrărilor să vie la urmă cu concluzii, adică cu propuneri concrete, cari ar fi trebuit să izvorască abundent și limpede din o lucrare așà de vastă, prin cercetarea istorică și prin expunerea și critica evoluțiunii ultimilor ani, caracterizați prin atâtea legi, despre cari avem impresiunea că sunt departe totuș de a constituì ultimul cuvânt, în evoluțiunea noastră de legiferare, în materie agrară și de economie rurală.

Sau ambii autori nu au prezentat, și mai ales al doilea concurent, mai nimic, din acest punct de vedere.

De altfel, dacă trecem la analiza mai amănunțită a lucrărilor prezentate, putem spune că ele lasă mult de dorit, ca factură, nefiind aduse la punct, adică că au ambele mare nevoie de a fi revăzute din nou și apoi considerate ca definitive, pentru a înfruntà cerințele unui concurs și ale unei așà de serioase discuțiuni academice.

Unul din autori, al doilea, are chiar francheța, laudabilă, de a spune singur că:

«Evenimentele externe: mobilizarea, concentrarea, precum și

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nevoile zilnice, mi-au răpit mare parte din timp, încât trebue *să mărturisesc că lucrarea de faţă nu corespunde pe deplin materialului adunat....*» şi că e «......... scris de mâna mea puţin caligrafă».

Ţinem totuş a adaoge, că această ultimă lucrare are, din punct de vedere propriu zis ştiinţific, mai multe calităţi şi că bine completată, revăzută, şi cuviincios prezentată ca scriere, va puteà fi foarte serios luată în consideraţiune.

In ce priveşte prima lucrare, care are meritul de a fi adunat un material mult mai abundent, dar prezentat fără legătura şi critica indispensabilă, mai are şi alte mici neajunsuri din cari unele sunt semnalate în text. Autorul va puteà profità de ocaziune, pentru a face cuvenitele îndreptări.

Din cele cuprinse în acest raport se poate uşor înţelege concluziunea, la care a ajuns Comisiunea.

Recunoaşte competinţa candidaţilor şi sforţarea laudabilă ce au făcut, dar constată că nu au reuşit în mod serios să prezente lucrări terminate şi bine condiţionate.

Recunoaşte cu prisosinţă însă că aceste lucrări, completate şi revăzute, vor corespunde chemării lor.

Comisiunea nu admite dar pentru moment nici o lucrare şi ţine a declarà că va propune Secţiunii ştiinţifice, fată cu importanţa chestiunii şi ţinând seamă şi de natura lucrărilor prezentate, ca aceeaş chestiune să fie pusă cât de curând, din nou, la concurs.

Membrii Comisiunii: *Gr. Antipa, Dr. C. I. Istrati, P. Poni.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

COMISIUNEA PREMIULUI NĂSTUREL DIN 1915.

ŞEDINŢA DELA 12/25 MAIU 1911.

Preşedinţa d-lui *I. C. Negruzzi.*

D-l *Dr. G. Marinescu*, deşi nu face parte din Comisiune, a fost rugat să examineze scrierea d-lui Dr. Mih. Cânciulescu, *Studiul grafic al oclusiunei valvelor sigmoide ale inimei. Dicrotismul pulsului.*

D-l *Dr. G. Marinescu* ceteşte raportul d-sale asupra scrierii arătate mai sus.

— Concluziunile raportului fiind pentru acordarea premiului, Comisiunea declară lucrarea printre cele premiabile, rămânând să se facă votarea definitivă, după ce se vor ascultà şi celelalte rapoarte.

D-l *I. Simionescu* ceteste raportul d-sale asupra scrierii d-lui H. Stahl, *Un Român în Lună. Roman astronomic.*

—Faţă cu cele arătate în raport, Comisiunea respinge dela premiare lucrarea.

ŞEDINŢA DELA 25 MAIU (7 IUNIE) 1915.

D-l *Dr. Babeş* ceteşte raportul său asupra cărţii: *Studiul medico-social asupra copiilor din România*, de Dr. Ioan M. Dinescu, conchizând la nepremiare. Comisiunea aprobă concluziunile raportului.

D-l *I. Bogdan* ceteşte raportul asupra cărţii: *Predici şi cuvântări ocazionale,* de Iconomul Gr. Popescu-Breasta, conchizând la nepremiare. Comisiunea aprobă concluziunile raportului.

D-l *V. Pârvan* ceteşte raportul asupra scrierii: *Morala şi religia*, de Dr. Leon Cosmovici, conchizând la nepremiare.

— Comisiunea admite concluziunea raportului.

D-l *C. Giurescu* ceteşte raportul asupra cărţii: *Cartea de aur a ţăranului* de Gabriel Urzică-Borzeşti, conchizând la nepremiare.

— Se admite concluzia raportului.

D-l *Barbu Delavrancea* ceteşte raportul despre *Operele lui Conta,* de O. Minar, conchizând la nepremiare.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

— Se admite concluzia raportului, hotărîndu-se ca acesta să nu se publice.

D-l *Onciul* ceteşte raportul despre *Cartea omului matur*, de Popescu-Băjenaru, conchizând la nepremiare.

— Se admite concluzia raportului.

ŞEDINŢA DELA 26 MAIU (8 IUNIE) 1915.

D-l *D. Onciul* ceteşte raportul asupra cărţii: *Cetăti şi oraşe greco-romane în noul teritoriu al Dobrogei*, de G. Popa-Lisseanu, conchizând la premiare.

D-l *General Crainicianu* ceteşte raportul asupra cărţii: *Tactica regulamentară*, de Maiorul C. Găvănescul, conchizând la premiare.

D-l *St. C. Hepites* ceteşte raportul asupra cărţii: *Noţiuni de telegrafie fără fir*, de Căpitanul I. Stoenescu, recomandând premiarea.

D-l *I. C. Negruzzi* ceteşte raportul asupra volumului: *Statui*, de Mihai Codreanu, conchizând la premiare

D-l *B. Delavrancea* ceteşte raportul asupra cărţii: *Basmul în cultura integrală*, de A. C. Păunescu, recomandând premiarea.

In urma mai multor discuţiuni, procedându-se la vot, întruneşte: Atanasie C. Păunescu, *Basmul în cultura integrală*, voturi 5 contra, 3 pentru.

M. Codreanu, *Statui*, voturi 6 pentru, 2 contra.

— Comisiunea acordă premiul d-lui M. Codreanu.

Dr. Mih. Cănciulescu, *Studiul grafic al ocluziunei valvelor sigmoide ale inimei Dicrotismul pulsului.* Bucureşti 1914.—*Raport de* **Dr. G. Marinescu.**

Lucrarea aceasta se ocupă cu fenomenul de închidere a valvelor sigmoide ale inimii,—fenomen cunoscut mai mult prin aceea că constitue timpul II cardiac.

Această lature a fenomenului a fost lăsată la o parte în acest studiu, deoarece datele asupra ei—date obţinute prin palpaţie şi auscultaţie—au fost studiate în mod desăvârşit de fizio-patologie, aşà că nu li s'ar mai puteà adaoge nimic nou.

Autorul a studiat însă ondele, cari rezultă din această mişcare valvulară, onde cari se propagă la periferie:

1) una în sistemul arterial, pe sfigmograma căruia formează o a doua ridicătură, cunoscută sub numele de *onda dicrată;*

2) alta care se propagă spre cavităţile ventriculare, *obţinută pe linia descendentă a cardiogramei,* şi care se propagă în sus până în venele fregulare, pe traseul cărora se înscrie.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Asupra primei onde s'au făcut mai multe cercetări, dar cari n'au avut o continuitate în studiu, de acea nici studiul ei n'a fost complet, iar concluziunile la cari s'a ajuns, au fost în largă măsură greșite.

Mai mult încă: aceste cercetări—se găsesc răspândite în diferite publicațiuni periodice străine; ele n'au găsit încă ospitalitate în manualele și tratatele clasice de fiziologie și patologie; iar onda cealaltă, care se propagă în contra curentului sanguin, a fost completamente neglijată, numele ei nemai pomenindu-se în mod incidental, așà că această lucrare strângând materialul împrăștiat, controlând totul și creând nouă capitole, constitue un ***studiu complet fiziologic și patologic al acestor laturi ale fenomenului valvular de închidere.***

Ondele sunt urmărite în ***întreg organismul uman,*** fiind studiate la diferite nivele ale sistemului circulator; metodele de investigație au fost cea grafică și oscilometrică, prin ajutorul poligrafului Jaquet și oscilometrului Pachon; numeroase grafice și cifre de presiune ilustrează textul și sprijinesc concluziunile trase.

Două tablouri sinoptice indică dela început perspectiva întinsă din care s'a studiat fenomenul.

Părțile originale cu concluziuni personale din această lucrare ar fi acestea în primul rând:

I. Cu privire la studiul ondei sigmoidiene în artere:

a) Constatând că anomalia de sediu a ondei dicrate (sigmoidiene) poate simulà o formă de puls anacrot, face un studiu amănunțit al anacrotismului în general, arătând diferitele împrejurări și mecanisme fizio-patologice, prin cari se înscrie o ondă pe linia ascendentă a unei sfigmograme (pag. 42—47).

b) Sub denumirea de «fenomene obișnuit asociate cu un puls dicrot» grupează o serie întreagă de fenomene de ordin mai general și de ordin grafic, cari ar merge mâna în mână cu o sondă dicrată exagerată pe sfigmogramă (pag. 48—54).

c) Luând pulsația cordului simultan cu 2 sfigmograme distante ale carotidei și radialei, cu iuțeală mare de desfășurare a hârtiei, în cazuri normale și patologice și făcând măsurătorile necesare, stabilește că:

1) O ondă sigmoidienă de mare amplitudine întârzie mai mult asupra pulsației cardiace decât o ondă normală și întârzie cu atât mai mult cu cât presiunea constantă este mai mică.

2) O ondă sigmoidienă de mică amplitudine, care aleargă obiș-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

nuit pe un fond de mai mare presiune, se propagă cu atât mai iute, cu cât presiunea este mai mare (pag. 63. Capit. *Viteza de propagare a ondei sigmoidiene).*

a) Studiind raportul între viteza și presiunea sângelui în funcție de ondă sigmoidienă, arată că «sângele curge cu atât mai iute, cu cât este supus la o presiune mai mică—regim de mai mică presiune, care este tocmai obișnuit pulsului dicrat.»

e) Intr'un studiu amănunțit de fiziologie patologică a ondei sigmoidiene, după ce arată *„complexitatea mecanismului prin care este acționată onda în fiecare condiție în parte“*, pune în evidență *„rolul important al hipotonicității“*, arătând că grație ei, onda sigmoidienă poate fi mărită și cu o presiune diastolică micșorată și cu una crescută.

f) Micșorând tonicitatea arterelor prin nitrit de amil și mărind presiunea constantă sanguină prin compresia femoralelor, provocând deci *„un fel de disociație a elementului tensiune și presiuni“*, a arătat prin numeroase grafice (pag. 110—112) *rolul favorizant al măririi presiunii sanguine asupra ondei sigmoidiene*, rol pe care Pachon îl presupuneà numai în mod teoretic.

g) Studiind relațiile dintre onda sigmoidienă și presiunea diastolică, arată că: *hipotensiunea diastolică este condiția cea mai frecventă* pentru mărirea ondei dicrate, fixând cifra oscilând în jurul lui b; *hipotensiunea diastolică nu este indispensabilă* (cazul asistoliei); *o hipotensiune prea însemnată diminuă onda până la dispariție,*— dovedind prin grafice și cifre aceste afirmațiuni (pag. 76).

h) *Indică un nou mecanism aortico-valvular,* prin hipertensiune locală intra-aortică și alterare anatomică a sigmoidelor pentru favorizarea ondei sigmoidiene (pag. 80).

i) Studiază amănunțit în diferitele stări fiziologice forma și sediul ondei sigmoidiene, arătând mecanismul variației: așà în respirație, diferitele sforțări, în cursul digestiei, la diferitele vârste, la diverse sediuri de explorațiune, cu activitatea musculară, cu tusea, sughițul, deglutițiunea, cu sarcina, diferitele atitudini ale corpului și brațului, în timpul și după emoragii, cu o durere vie, după aplicarea de ghiață, etc.

Studiază influența compresiunii arterelor asupra ondei sigmoidiene, arătând în special că *compresia femoralelor (sfigmograful fiind aplicat la radială) exagerează onda* în anumite condiții, indicând factorii cari intervin; mai pune în evidență *o fază de reacțiune vasculară,* inițială și de scurtă durată (pag. 113).

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

j) In seria stărilor patologice face în deosebi un studiu documentar și clinic complet al *dicrotismului în febra tifoidă, aducând o nouă interpretare a fenomenului lui Bouchard*; si în stenoza aortică și insuficiența aortică, arătând în această din urmă afecțiune, că *obstacolul ce-l opune propagării ondei sigmoidiene retrogradarea coloanei de sânge* este între altele cauza diminuției ondei sigmoidiene; explică de asemenea constatarea personală a *sediului relativ superior pe linia descendentă a ondei sigmoidiene*, într'o afecțiune cu o așà de mică tensiune diastolică, și *consideră că apariția pulsului dicrat în cursul unei insuficiențe aortice nu este numai decât semn de stabilirea și a unei insuficiențe mitrale*, hiperdicrotismul acesta fiind funcție de accelerația de ritm, semn, ca și însăș apariția insuficienței mitrale, de stabilirea decompensației.

k) In seria cercetărilor terapeutice arată *acțiunea deosebită după doză a nitritului de amil și trinitrinei*, deosebindu-se în aceasta atât de cei cari admit în unanimitate că unda se mărește, cât și de Vaquez, care găsește contrariul.

Mai pune față în față *lipsa completă de acțiune a digitalinei și digalenului cu acțiunea energică a băilor și adrenelinei asupra contractilității arterelor în cazurile de puls dicrat, arătând că nu trebue să ne servim decât de acești doi agenti din urmă, când voim să lucrăm asupra asteniei vasculare* (pag. 156—159).

II. Cu privire la *studiul ondei sigmoidiene pe cardiogramă*, e de observat că *acesta este primul studiu clinic, care se face în direcția aceasta;* onda a fost remarcată pe traseuri la cal și câine și însemnată pe cardiograma omului de Marey și Potain, dar nu s'a făcut încă până acum un studiu anume îndreptat asupra acestei onde pe cardiogramă, cum s'a făcut pentru unda semilunară de deschidere, studiu prin care să se arate *sediul, forma și condițiunile în cari* variază aceste elemente

a) S'a adresat pentru studiu, în primul rând, la câine la care a *constatat prin injecțiuni de adrenalină, cum prin ridicarea presiunii arteriale onda sigmoidienă se accentuează și se ridică în sus pe linia descendentă a cardiogramei* (fig. pag. 185); experiențele au fost făcute împreună cu d-l Prof. Atanasiu în Institutul de fiziolgie.

b) La om studiază onda sigmoidienă *pe cardiograma ventriculului stâng, ca și pe a celui drept*, aducând numeroase grafice de cardiograme pozitive și negative; arată care este *sediul* obișnuit al ondei pe linia descendentă a cardiogramei și cum el variază cu gradul

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

presiunii sanguine din teritoriul arterial corespendent ; *ca formă* ea s'ar prezentà mai mult sub aspectul unei întreruperi a liniei descendente, exagerându-se până la aspectul unei adevărate onde, în caz de *hipertensiune în teritoriul corespondent și diminuație a toxicității miocardului.*

Toate datele obținute în clinică asupra sediului ondei, formei, variațiunilor și importanței sale pentru reperaj sunt cuprinse în *concluziunile* dela pag. 202—203.

III. Cu privire la studiul ondei sigmoidiene pe traseul jugular:

a) Prin numeroase traseuri *arată diferitele aspecte ce poate îmbrăcà unda V, care în mod normal este constituită din cele 2 elemente indicate de Bard, iar în cazuri de hipertensiune pulmonară, se mai adaoge unda sigmoidienă, care se înscrie asupra elementului protodiastolic.*

b) *Arată cum prin intervenția activă a depresiunii X, aspectul lui V se schimbă, prezentându-se adeseori ca o singură undă, pe a cărei linie ascendentă rămâne să căutăm ridicătura telesistolică, mult diminuată, și pe cea sigmoidienă.*

c) *Studiază linia descendentă a lui V* în legătură cu undele cari s'ar mai puteà înscrie pe ea și cu *modificațiile ce poate încercà din partea depresiunii Y.*

d) Urmărește pe numeroase traseuri onda sigmoidienă, pe care o reperă prin semnalul înscrierii timpului II cardiac pe traseu și prin înscrierea simultană a unei cardiograme sau sfigmograme și stabilește că: *onda sigmoidienă nu se înscrie în condițiile unei circulații pulmonare normale. Onda se înscrie când există o hipertensiune pulmonară. Onda se înscrie ca o ridicătură pozitivă, iar nu ca o depresiune (encoche). Onda imprimă lui V aspecte diferite,* după gradul amplitudinii și după sediul ei.

Variațiunile ondei sigmoidiene, ale complexului venos V, ca și ale celor două depresiuni X și Y, cari îl încadrează, se fac conform concluziunilor dela pag. 224--234 și se evidențiază prin numeroasele traseuri intercalate.

In rezumat în această lucrare, care e o teză de doctorat, autorul arată că nu numai el este un bun cunoscător al cardiologiei moderne, dar că e un spirit original, un tehnician abil în materie de boalele inimii și un excelent experimentator. E o lucrare meritorie care îmbogățește literatura noastră medicală foarte săracă în cardiologie. Pentru aceste considerațiuni îmi permit a o recomandà Secțiunii științifice spre a i se decerne premiul Năsturel.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Mihai Codreanu, *Statui.* Sonete. Iași 1914. — *Raport de* **I. C. Negruzzi.**

D-l Mihai Codreanu, profesor din Iași, prezentă la premiul Năsturel un volum de poezii, pe care îl intitulează «Statui» și care cuprinde 99 de bucăți, toate în formă de sonete.

D-l Codreanu pare a aveà o deosebită dragoste pentru acest gen de poezii destul de complicat și în adevăr el compune sonetul într'o formă impecabilă. In nici unul din cele 99 de sonete din acest volum nu se găsește cea mai mică abatere dela rezultatele stricte pe cari le-au stabilit vestiții săi predecesori, dintre cari unul din cei din urmă la rând, dar poate din cei mai însemnați ca concepție și frumusețe poetică, a fost Mihail Eminescu. La Codreanu se potrivește deplin versul lui Boileau:

Un sonnet sans défaut vaut seul un long poème.

Codreanu se inspiră din izvoarele cele mai variate: Un portret ce vede, de exemplu o copie a vestitei *Gioconda,* al cărei surâs îl încântă și-l face visător; propriul său portret din timpul copilăriei, de care se simte așà departe; moartea poetului francez Hérédia; o biserică în ruine; liniștea unei frumoase nopți de vară; o horă la care asistă într'un sat; un stejar lovit de trăsnet; statua ce fusese să se ridice lui Eminescu într'o localitate oarecare; defilarea oștirii noastre în ziua de 10 Maiu 1913; vederea mării în timpul unei furtuni și altele multe. Alte sonete sunt, ca la mai toți poeții lirici, descrierea durerilor sale sufletești, din cari unele cuprind frumoase comparații. Citez ca exemplu poezia «Cum doarme diamantul» (pag. 96):

Nu te'ngrozi, poete, de durere
Și nu fugì de dânsa niciodată:
Ea face poezia mai curată
Și-i dă o mai statornică putere.

Tu n'ai aveà în vers o adiere
Atât de caldă și de parfumată,
De n'ar venì din zarea îndepărtată
Pe-a suferinței rază de mistere.

In piept suspinele când se frământă,
Pe liră dulce, tot mai dulce cântă. .
Ș'in melodii durerea-și iea ființă...

Iar gemetele-s armonii pe strune,
Căci poezia doarme'n suferință,
Cum doarme diamantul în cărbune.

O suferință de ochi ce-i slăbește vederea e pentru dânsul o frumoasă inspirație:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Mângâierile unui orb.

Pe când vedeam și eu odinioară,
Priviam la lumea asta cu uimire
Și fascinat de'ntinsa-i strălucire,
Credeam cum că lumina-i o comoară.

Dar azi când cugetarea mea măsoară
Deșertul din trecută amăgire,
Eu n'aș schimbà a zilei nălucire.
Pe-adâncul nopții care mă'nfășoară

Ca adevărat fiu al Iașilor, el a privit și admirat adesea monumentele, mai numeroase și mai frumoase decât în orice alt oraș al României. Statua ecvestră a lui Ștefan cel Mare îi reamintește uriașele lupte ale viteazului Domn și—privită într'un apus de soare,—el are înaintea ochilor viziunea Dumbrăvei Roșii; în statua lui Miron Costin, contemplată la lumina lunii, el recunoaște pe vestitul cronicar și totodată pe boierul viteaz:

Priviți-l toți: Ca un stândart de fală
Ii fâlfâie mantaua triumfală
Sub razele de lună ce-l veghează.

Il inspiră chiar și statua leilor din grădina publică, deși așà de puțin estetică în sine; îl inspiră panorama orașului Iașii, admirată în melancolie într'un miez de noapte de vară de pe dealul Galatei; îl inspiră mai ales statua lui Alecsandri, privită într'un răsărit de soare de primăvară. Negreșit, ca mulți alți poeți, ca Schiller, ca Eminescu, el se plânge de neînsemnătatea poeților noștri moderni și admiră mărimea celor ce au pus temelia literaturii naționale:

Statua lui Alecsandri.

E viu în bronz. Pe fruntea lui senină
Ard razele superbei sale glorii,
Pe când rasar încet cu'ncetul zorii
Și umplu primăvara de lumină.

Atunci cu inima de-avânturi plină
Mărețul bard, privindu-și cântătorii
Din țara lui de-acum, îl prind fiorii
Și fruntea pentru-o clipă și-o înclină.

Apoi se reculege. Piedestalul
Ii sunte par'că tremurand metalul
Ș'Alecsandri, în auroră, cântă.

Iar glasu-i peste veacuri mainte
Inalță 'n cer c'o pietate sfântă
Eternii lauri ai latinei ginte.

Mihai Codreanu are un talent real, ce trebue încurajat. Dacă premiul cel mare Năsturel a fost acordat de Academia Română pentru

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

o traducere în versuri, cu cât mai mult merită premiul Năsturel, în mărimea obişnuită mai redusă, un poet original cu inspiraţii frumoase incadrate în formă minunată.

Dr. Leon C. Cosmovici, *Morala şi religia.* Incercare asupra principiilor ce cuprind şi aplicaţia lor în educaţia copiilor şi a masselor. Iaşi 1914.— *Raport de* **V. Pârvan.**

Lucrarea d-lui Cosmovici a mai venit şi acum un an înaintea Academiei, spre a fi cercetată ca manuscript, la concursul pentru premiul Alina Ştirbei, şi cu toate că n'a obţinut premiul, Comisiunea academică, alcătuită din d-nii Stefanelli, Sutzu şi Xenopol, având ca raportor pe d-l Stefanelli, a avut numai cuvinte de laudă pentru ea, motivând în special aprecíarea ei favorabilă, prin faptul că «este multă ştiinţă depusă în acest studiu, pentru care autorul a consultat 229 de autori», «şi oricare erudit va simtì o deosebită plăcere, cetind expunerile autorului şi teoriile ce le desvoltă;» Comisiunea a conchis că lucrarea în total «ar face cinste literaturii române, dacă autorul ar publicà-o». (*An. Ac. Rom.*, Ser. II, Tom. 36, 1913-1914 *Desb.*, p. 273 şi urm.)

D-l Cosmovici, care ne e coleg, membru corespondent la Secţiunea ştiiţifică, încă dela 11 Martie 1893, având probabil în vedere şi judecata favorabilă de mai sus, a publicat lucrarea sa şi a înaintat-o ca tipăritură pentru concursul la premiul Năsturel de 4.000 lei.

Regret că cei patru membri din Secţiunea istorică, aleşi pentru anul acesta în Comisiunea premiului Năsturel, nu au luat asupra lor darea de seamă despre lucrarea d-lui Cosmovici. Căci deşì, după titlu, lucrarea colegului nostru, e de «Morală şi Religie», ceeace probabil i-a făcut pe cei patru membri să se dezíste de a recensà lucrarea, ca nefiind specialişti, în fond ea e o operă de ***erudiţie „statistică"*** (d-l Stefanelli a numărat 229 de autori trecuţi în revistă) si ar fi putut să fie cu aceeaş competinţă, cu care a fost scrisă de ***fiziologul*** Cosmovici, judecată de cutare coleg al nostru, ***chimist, bacteriolog,*** ori ***numismat.***

In adevăr, cu toată lectura aşà de multiplă şi variată de literatură etico-religioasă internaţională, d-l Cosmovici n'a devenit de fel un specialist în aceste chestiuni. Mentalitatea d-sale n'a devenit de fel mai filozofică prin acest studiu aşà de asiduu în direcţia filozofiei practice. Iată de pildă o definiţie la p. 315. «prin ***întâlăp-***

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ciune (1) înțălegem și *gândiri* și *acte,* care ne arată *caracterul* persoanei și ne dovedesc *cultura intelectuală* și *morală* al (sic!) (2) acelei persoane.»

Sau, la p. 53: «Vra să zică a *gândì* este a vorbì fără voace». La p. 103: «ateu ajungi la maturitate, din convingere, chiar când ai avut o creștere religioasă, dacă însă ești om de știință. Ateu poți fi, nu din convingere, ci de bunul plac și chiar de mândrie, de fanfaronadă» (!). La p. 121: «și atâta e (!) de adevărat cele ce (!) susțin, contra luptei pentru existență, astfel cum a fost formulată de Darwin, mai ales având în vedere animalele inferioare și având în vedere indivizii de aceeaș specie, încât psichologul *James Mark Baldwin,* care caută a demonstrà, că în toate acțiunile umane, *selecțiunea* este **totul,** singur a dat o turnură — ca să zic așà — expresiunei de luptă pentru existență — numai ca să-i vie la îndemână, fără de care, teoria sa nu s'ar fi putut adoptà .. *Luptă,* în adevăratul înțăles al cuvântului, nu există, în regnul animal, și cu atât mai puțin în cel vegetal. Există în omenire și nu atâta pentru subsistență, după cum vedeà *Malthus,* promotorul teoriei, ci pentru *ambițiuni,* pentru manifestări sufletești, care tocmai *morale nu sunt.* Lupte de subjugare, de predominare: «scoală-te tu ca să mă așez eu», da, există, pentru necinstea acelora ce le făptuesc!» Principalul adversar pe care autorul îl combate hotărît e Kant (p. 122 și urm.), care, deși «să lăudà: «am deplasat centrul lumei», «când colo mai nimica n'a făcut» (p. 122). P. 182: «e vorba, de morală în toată puterea cuvântului și ca aplicație, morala iea acuma o formă *laică* ca să zic așà (*educativă* ar fi mai bine spus) și acum iea o formă *religioasă,* adecă mai ceremonioasă, provocând un fel de smerenie. Morala și religia sunt mână în mână. *In tot cazul așà ar trebuì să fie».* P. 303: «prin *politeță* înțălegem, a nu vorbì de rău de nimene, a nu gândì rău de cinevà, a nu contrazice cu intenție, a nu supărà pe nimene, a fi atenți la cele ce ni să spun, într'un cuvânt a ne purtà așà fel că să fim plăcuți. Natural că toate aceste acțiuni sunt bune-maniere». P. 310: «Cinste. Am zis că bunacuviință ajunsă în obiceiu dă omului o prețeluire deosebită, acea de *cinstit...* Putem concretizà buna cuviință și sub nuanța de *cinste,* adică stimă din partea altora, precum, și stimă de persoana ta și în fine stimă ce acordăm altora.»

---

(1) Sublinierile autorului

(2) Această formă e consecvent întrebuințată de autor

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

La p. 318, despre «frică» «s'a văzut că filosoful *Kant* o caracteriză ca fiind un sentiment patologic. Din punct dn vedere filosofic, da, *frica* e înjositor *(sic!)*, e nedemn *(sic!)* (1). Nu urmează însă ca proverbul «frica păzește bostănăria» să nu aibă un sâmbure de adevăr absolut moral.» Și cevà mai jos: «*frica* trebue de combătut *(sic!)* și părinții să știe, că mai în totdeauna frica ce iea îmbrăcămintea unor superstițiuni, să înfundă în copii din cauza slugilor»

Pentru puterea de sintetizare filozofică a autorului, citez acest început al «încheierei definitive», în care, la pp. 334 — 338 d-sa strânge toate rezultatele cercetării sale:

«Plecând dela simplu la compus, omenirea își are tot *rostul* său în felul de a fi al *unităților sale componente*; apoi în *legăturile unităților* cu aceleași atribuțiuni din împărțala muncei și ale *unităților* cu aceleași legături mediale *(societățile; națiunile)* și cu *felul de legături* între grămezile de oameni, cu regiunile pământului ocupate de fiecare din ele, legături care atrag fiecare în parte și cu toatele la un loc, *cerinți multiple*, și care la urma urmei, ajung datorii.»

Soarta are uneori ironii crude. La p. 319, autorul spusese:

«Dacă n'ar fi un motiv de împăcare, ar trebuì să citez textual câtevà mostre de definiții din cărțile didactice de psicologie și să se răspundă, dacă este cu putință de înțăles cevà».

E drept că d-l Cosmovici ne face atenți la p. 216, că sunt anume afirmări ale d-sale, cari nu pot fi înțelese decât de «cine cunoaște bine (!) fenomenele fiziologice», iar la p. 188 ne spune: «pe terenul nostru de a concepe lucrurile—teren științific și absolut adevărat —și de a discută, ne dăm seama imediat (!)... [de cutare lucru!]», dar la p. 314, d-sa zice: «în fine, deși Isus Hristos nu erà fiziolog, totuși erà superior între toate superioritățile, căci, pe acele vremuri s'a încredințat că nimica nu să făptuește fără îmboldire (fără excitare, după cum spun fiziologii) și de aceea a dat acele sfaturi mărețe (!), pe care le găsim în Evanghelia lui Matei: «cere și ți se va da; caută și vei găsì; bate și ți se va deschide.»

Din punctul de vedere fiziologic—specialitatea personală (2) a d-lui Cosmovici—se poate dară să-mi scape multe adevăruri exprimate

---

(1) Acordul genurilor,.. prin antiteza, e o inovație gramaticală deasemenea consecvent întrebuințată de autor.

(2) Intrebuințez acest termen după d-l Cosmovici, p. 6 «[educația] copiilor mei personali»

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

de autor, dar neaccesibile mie, din cauza cunoştinţelor mele insuficiente în această disciplină.

Din punctul de vedere însă al *metodei ştiinţifice* (aceeaş ca şi în alte discipline), erudiţia, altfel aşà de respectabilă, a d-lui Cosmovici, mi se pare că a trecut dincolo de rostul ei într'o lucrare de critică şi cercetare personală, cum autorul înţelege să i se preţuească lucrarea (1), şi a devenit un fel de scop în el însuş, urmărind nu clarificarea unei chestiuni, ci prezentarea ei bibliografică, rezumativă (cum zice d-l C. la p. 3: «atât cât e cu putinţă în a să rezumà atâtea şi atâtea scrieri»), autorul citând nu *puţine* cărţi alese şi roditoare pentru gândul propriu, ci *cât mai multe*, şi deci riscând să se rătăcească între autorii de a doua şi a treia mână, pentru a uita astfel, ori chiar a nu găsì, pe cei hotărîtori (Notez de pildă chestiunea atinsă de d-l C. asupra inteligenţei animalelor, nedocumentată cu ce trebue, ci cu lucrări secundare).

Chestiunea ce şi-a luat autorul asupra sa cuprinde atâtea ramificaţii etico-religioase şi cere o aşà lărgime de vederi, încât orice specialist prea încrezător în excelenţa adevărului absolut al disciplinei sale va riscà să o trateze insuficient, împuţinând-o după cunoştinţele şi gândurile sale unilaterale sau chiar deadreptul torturând-o, ca să intre în forma intransigentă a cutărei concepţii cu totul mărginite despre lume. Ar fi însă o nedreptate să credem că autorul nostru se află singur în această situaţie. Ea e de fapt o urmare firească a vremii în care trăim.

In adevăr, evoluţia culturii moderne spre o specializare din ce în ce mai mărginită şi tehnică, precum şi tendinţa ştiinţific-pozitivistă din ce în ce mai excluzivistă a mentalităţii contemporare, alăturea de graba şi oboseala grea a meseriei cu care-şi câştigă lumea azi vieaţa, chiar pe terenul intelectual, a dus la o mare sărăcie de personalităţi cu adevărat şi larg culte şi înţelegătoare, armonios construite ca material aperceptiv de gânduri şi fapte generale, sărăcie care se traduce printr'o lipsă aproape totală de scrieri de idei, alăturea de o pletoră sdrobitoare de material brut, de experienţă practică, adus la cunoştinţa lumii, adesea în chip cu totul superfluu.

Când specialistul contemporan, purtat de dorinţa de a-şi da seama

(1) «Şi am zis că n'avem in literatura noastră o carte didactică în care să avem—aşa cum ştiinţa cere—mai întâi *preceptele morale*, bine arătate. . etc , etc.» (P 337, «încheierea definitivă»).

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

și de rostul vieții omenești pe pământ, ca explicare și justificare generală, filozofică, încearcă a da un sistem de idei asupra cutărei ori cutărei chestiuni de domeniu plurilateral, mintea sa încătușată în punctul de vedere al meseriei sale (1), reduce la o meschină schematizare tehnică toată infinita varietate a aspectelor sufletului omenesc și închide în câtevà formule aparent complete și disciplinate toată imensitatea gândului neastâmpărat și veșnic întrebător, impunând în locul unui *credo* poetic și deci simbolic către infinit, ca al lui Platon, ori al unui *credo* religios, și deci sublim în recunoașterea misterului măreț și impenetrabil, un *scio* pretențios și pedant de cunoștință și experiment, mărginit omenește, distructibile la primul accident de metodă a așà ziselor științe exacte.

Potrivit cu aceste vederi, peste cari nu pot trece, regret că nu găsesc motive îndestulătoare spre a recomandà lucrarea d-lui Cosmovici pentru premiul la care se prezentă.

Dr. Ioan M. Dinescu, *Studiu medico-social asupra copiilor din România.* Iași 1914 —*Raport de* **Dr. V. Babeș.**

Lucrarea de 164 pagine este împărțită în 3 cărți: 1) O pagină din vieața familiei românești; 2) Copilul și copilăria sa; 3) Marea reformă medico-socială.

In cartea I, autorul, într'o formă sugestivă și înflorită și cu multă căldură, arată frumusețea și unitatea țerilor românești, clima, etc., fără însă ca acestea să fie puse în legătură strânsă cu subiectul lucrării.

Vorbind de orașe, dă un tablou trist, cam exagerat, despre mahalalele orașelor. Mahalaua orașului e «infernul lui Dante;» aici stau nenorociții, respiră aerul plin de fumul gros al fabricilor, aici locuesc robii fabricilor și sclavii de exploatare ai capitaliștilor, etc., acest tablou neapărat că nu se potrivește cu mahalalele noastre, ci sunt la noi alte inconveniente ale periferiilor orașelor, cari nu sunt însă amintite în această lucrare.

Asemenea în ce privește satele, autorul nu spune decât câtevà cuvinte banale, fără să intre în amănuntele inconvenientelor reale

In privința hranei, autorul nu pătrunde în regimul alimentar, afirmă însă oarecari inexactități, ca spre exemplu: «Dacă am supune la regimul țărănesc pe un orășan, nu știu de-ar puteà trăì 40 de zile[1]»

(1) Cf. la Cosmovici lipsuri chiar materiale, de cultură generală, p. 104. «Cicerone în faimoasele sale discursuri» «de officiis». «Kant—in faimoasele lui critici asupra raționamentului practic».

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Un capitol, deşi foarte scurt, dar bine expus, este acela despre mijloacele de traiu ale ţăranului.

In ce priveşte căsătoria, autorul apreciază pericolul boalelor contagioase şi propune certificat de sănătate din partea tinerilor. Neapărat acest mijloc, ca măsură izolată, precum multe altele din cele propuse de autor, nu sunt practice şi cred că se impune o campanie sistematică pentru prevenirea boalelor venerice, în care să se aibă în vedere şi căsătoria şi copilăria.

Dejà la această chestiune întâlnim un mod mult repetat, puţin ştiinţific al judecării chestiunilor, adică după ce s'a judecat o chestiune, urmează fraza: «Nu avem o statistică despre această chestiune». Neapărat în chestiuni cu probe luate din statistici, această constatare exclude judecarea chestiunii.

In ce priveşte pelagra, ne aminteşte că, după cercetările subsemnatului, ar fi 450 mii pelagroşi, ceeace nu e exact. Mai cu seamă în timpul din urmă, după statistici mai îngrijite, numărul pelagroşilor nu atinge nici cifra de 80.000.

In ce priveşte tuberculoza şi malaria, autorul se mărgineşte de a critică starea de astăzi, însă aşà se vede că nu cunoaşte măsurile cele mai raţionale, cari neexecutându-se la noi în ţară, aceste boale nu se combat cu succes.

Chestiunile eredităţii, îmbunătăţirii rassei, selecţiunii, regulele procreării sunt amintite fără a fi aprofundate şi fără a ajunge la propuneri practice. Autorul afirmă că femeia însărcinată la noi nu se bucură de nici o protecţie legală, ceeace este greşit, căci din contră legea sanitară prevede protecţiunea sarcinei şi lăuziei,—altă chestiune este neapărat dacă legea este aplicată.

Ajutorul competent dat la naşteri este neapărat defect, dar în timpul din urmă s'au îmmulţit mult moaşele, ieşind din şcoale de moşit. Ar fi încă mult mai multe, dacă s'ar fi adoptat sistemul propus de subsemnatul şi dacă nu s'ar cere dela moaşă o pregătire de mai mulţi ani.

Şi afirmaţiunea autorului, că şi industria doicilor nu ar fi la noi reglementată nu este exactă, însă neapărat că controlul ei lasă mult de dorit.

Dacă în adevăr despre asistenţa la faceri, despre doici, despre mortalitatea de gastro-enterită şi de alte boale ale primei copilării, dacă despre boalele epidemice rămase la domiciliu şi netratate, despre epidemiile şcolare, etc., autorul afirmă că nu există statistici, d-sa nu erà autorizat să formuleze criticile sale cam exagerate, d-sa se

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

înșeală însă, căci există statistică, deși naturalmente incompletă, despre aceste chestiuni.

Boalele școlare, pe cari autorul le găsește dezastruoase în adevăr, sunt mai puține decât în străinătate (din cauza frecventării insuficiente și neregulate a școalelor primare).

Sub titlul «Reforma medico-socială» găsim propuneri, în parte raționale, lipsind însă condițiunea primordială pentru îndreptare și care este executarea și respectarea legilor existente. In adevăr autorul nu prea cunoaște aceste legi și regulamente. Dacă legea s'ar execută, neapărat am face în curând progrese însemnate.

Cauza nerespectării legii este în mare parte lipsa de experiență a celor cari la noi au alcătuit legea sanitară. Anume legea noastră nu conține dispozițiunile necesare, pentru ca să conțină garanțiile, mijloacele și puterea necesară pentru executarea legii.

Și autorul păcătuește pe alocurea din acest punct de vedere. Cere măsuri, cari la noi nu se pot luà, din cauza lipsei de mijloace și de personal pregătit. Unde s'ar găsì numărul medicilor, moașelor, dascălilor, îngrijitoarelor inteligente, pe care-l cere autorul? Ar trebuì înainte de toate găsite mijloace pentru a formà un număr dublu de medici, un număr înzecit de moașe, de dascăli, de agenți sanitari cari, acești din urmă, sunt cu totul lăsați în afară în lucrarea autorului.

Altfel cererea că fiecare mie de familie să aibă un medic este aproape împlinită, însă acest număr de medici este departe de a fi suficient, pentru multiplele îndatoriri cu cari autorul ar însărcinà pe medic, spre exemplu: medicii școlari în toată țara, asistența medicală regulată a tuturor copiilor până la 2 ani, copiii debili să fie deosebit îngrijiți. Alimentarea cu biberon să fie admisă numai sub supravegherea și după instrucțiunile medicului. Orice lăuză să fie sub îngrijirea și asistența medicală până la completa involuțiune (20 zile), etc.

Astfel crede autorul că va ajunge acolo ca să nu mai moară nici un copil de tetanos și de infecțiuni ombilicale și ar fi prevenite gastro-enteritele și boalele aparatului respirator. Această speranță nu este îndestul de bazată, și chiar dacă numărul medicilor ar fi mult augmentat, multe din boalele copilăriei nu vor puteà fi destul de repede jugulate, căci ele nu depind numai de lipsa medicilor, ci de alte inconveniente.

Pentru înfăptuirea acestor reforme, autorul cere un congres general și o ligă de executare. Nu am mare încredere în această măsură, căci la noi în țară atari ligi se înființează ușor și chiar sume

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mari să găsesc pentru executarea programului; ceeace lipsește însă este competența și activitatea utilă a acelor cari se pun în fruntea acestor opere de binefacere, așà încât de obiceiu din această cauză se compromit aceste intreprinderi pornite din cele mai nobile intențiuni, dar conduse fără competența necesară.

Pentru a termină, nu neg că această lucrare e pornită din cel mai înfocat patriotism. Autorul este chiar destul de bine preparat pentru studiul său, studiu care este însă prea vast, pentru a puteà fi tratat de o singură persoană cu competența necesară; va trebuì neapărat continuat cu cea mai mare energie.

Este însă de dorit, ca cei ce se pun în fruntea mișcării să nu exagereze, să cunoască mai bine lucrările competente făcute în țară, să cunoască bine legile și greutățile executării legilor, statisticile și mai cu seamă cele din urmă progrese ale științei și ale aplicării ei în vederea protecțiunii copilăriei.

Incă câtevà observațiuni, în ce privește bibliografia alăturată și în care sunt introduse multe lucrări de valoare din străinătate, dar din care lipsesc multe lucrări mai cu seamă din țară, de o competență recunoscută și de un studiu special asupra chestiunii. Stilul lucrării este în teză generală înflorit și frumos, sugestiv, câte odată însă în detrimentul exactității, se găsesc însă și fraze cu greu sau de loc de înțeles, spre ex.:

«Mortalitatea (1—5 ani) adaugă 17.6% nașteri (cele mai multe din cauza febrelor eruptive și difteriei),—alți 20—30 mii copii morți.»

De o parte admit deci că lucrarea de față este inspirată de iubire de neam, conține date valoroase, probând starea rea a copilăriei în România, și exprim satisfacțiunea de a vedeà o pornire nobilă, patriotică, spre un scop măreț, de altă parte însă nu pot să nu relevez oarecari insuficiențe, cari ar puteà compromite succesul operei intreprinse. Sper deci că în această critică nu numai autorul, dar și alții cari lucrează în această direcțiune, vor găsì oarecari sfaturi pentru o acțiune eficace spre îndreptarea răului. Neapărat că autorul lucrării de față trebue încurajat, nu cred însă că lucrarea de față ar merità premiarea cu premiul Năsturel.

Maior C. Găvănescul, *Tactica regulamentară. — I. Micile unități Infanteria. Cavaleria. Artileria. Pionieri. — II Marile unități. Marș. Staționare. Lupte.* București 1914. — *Raport de* **General Gr. Crainicianu.**

In introducere, autorul justifică denumirea de *Tactica regulamentară* prin faptul, că la fiecare chestiune se sprijinește pe un

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

articol din regulamentele tactice militare. Aceasta ar însemnà că cartea ar fi o desvoltare, o explicare și o justificare a articolelor din regulamente. Ea s'ar puteà numì atunci și *Tactica regulamentelor* sau *Comentarul regulamentelor* sau *Studiul tactic al regulamentelor*.

Prin tactică am înțelege atunci mijloacele și felul de luptă ale luptătorilor în bătălie, independent de articolele din regulamentele tactice, iar prin regulamente sau prin tactica regulamentară am înțelege tactica admisă, sau regulamentată în o armată.

Cu alte cuvinte, tactica ar fi știința liberă a diferitelor arme pe câmpul de bătaie, iar tactica regulamentară ar fi tactica oficială sau doctrinară.

Tot așà de adevărată ar fi și definițiunea, că tactica este *teoria*, iar regulamentele sunt *aplicarea* ei, căci regulamentele stabilesc și modul de aplicare sau de execuție a principiilor tactice admise.

In carte nu apar aceste definițiuni, pe cari eu le cred întemeiate. Autorul nici nu se sprijinește la fiecare chestiune pe articolele din regulamente, nici nu desvoltă, explică sau comentează pe toate, pentru ca astfel să ușureze înțelegerea lor, precum și să îndeplinească scopul *Tacticei regulamentare*. Este adevărat că și alți autori fac acelaș lucru, dar eu cred că nu e justificat. «Cunoașterea tacticei — zice autorul la pag. 1 — are la bază regulamentele tactice ale diferitelor arme.» Această frază n'are un înțeles lămurit. Mai departe se zice că «regulamentele dau un anumit *clișeu*». Această indicațiune este neîntemeiată, căci art. 292 prescrie din contră că «nu e cu putință a se da regule fixe (clișeuri) pentru luptă.» Regulamentul stabilește numai principiile în vederea situațiunilor simple, cari sunt de regulă la răsboiu. Eu însumi sunt autorul Regulamentului infanteriei și-i cunosc atât spiritul, cât și litera lui.

«Nu se poate face tactică—spune autorul—până nu se știe la perfecție regulamentele». Ori, este invers; nu se pot face regulamente, nici aplicà perfect, decât dacă se știe tactica. Și cine știe tactica, poate să conducă lupta, fără să știe regulamentele. Acestea se întocmesc numai pentru ca toți să se conducă în modul cel mai bun admis, să aibă aceleași principii sau doctrină și să execute pe cât se poate la fel.

Deosebit de cele trei arme luptătoare, cartea arată că mai sunt marina, aviația. Dar marina nu poate intrà la număr, căci ea este o

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

armată. Dintre auxiliare nu se menționează pionierii, trupele de comunicații și altele.

Se întrebuințează cuvântul *ranjir*, care ca și clișeul nu se găsesc în regulamentul infanteriei.

Se definește mișcarea *învăluitoare sau de flanc,* precum și *mișcarea înconjurătoare sau de întoarcere*, prevăzute în Regulament. Erà mai bine să se zică: *mișcarea învăluitoare* sau *covârșitoare* (mouvement débordant) și mișcare *ocolitoare* (mouvement tournant). Acì vina este a mea, căci eu nu le-am nemerit așà la facerea Regulamentului.

Ele trebuesc special schimbate.

Intoarcerea ofensivă nu este acțiunea ofensivă numai pe o parte din front, cum se arată în carte, ci ea poate fi și pe întreg frontul pierdut (Art. 508).

In loc de: «Din întregul *ansamblu* al diferitelor arme și servicii», cum se exprimă autorul, se puteà zice: Din totalul diferitelor arme și servicii.

Bine se conchide în carte, că nu ne trebue decât un singur fel de infanterie. Insă Napoleon adaoge: «dar să fie bună.» Și ca să fie bună, trebue să manevreze pe orice teren (Art. 304), deci și în munți. A trecut Napoleon Alpii cu infanterie nepregătită, dar acesta nu e un argument. Generalul austriac Kuhn ne învață din experiență, că infanteria sau o parte din infanterie trebue neapărat pregătită pentru răsboiul în munți. Austriacii l-au ascultat, căci azi ei au oprit pe Ruși în Carpați.

In carte se găsesc cuvinte de *terasieri* și *marșălui,* în loc de *săpători* și *a merge.*

La pag. 9, cartea prevede, ca și regulamentul infanteriei, două feluri de ordine: cea *strânsă* și cea *risipită.* Dar la pagina 34, se adaoge o a treia, *ordinea de luptă.* Aceasta se poate face, dar atunci nu mai e tactica regulamentară, iar adaosul este de prisos.

Mai la vale se enumeră și o *formație de luptă,* care însă e acelaș lucru ca și ordinea de luptă.

Printre diferitele formațiuni ale infanteriei se prevede și o *formațiune de manevră.* Dar, după Regulament, toate formațiunile în ordine strânsă se numesc și de manevră, căci în ordinea strânsă se poate manevrà, așà că nu există o formație de manevră în numerația formațiunilor. Nu trebue a se complicà ceeace este simplu.

Figurile ce reprezentă în carte diferitele formațiuni ale regi-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

mentului și brigadei, precum și tactica formațiunilor dela pagina 52 sunt exagerat de mari, iar unele de prisos, și toate împreună măresc volumul cărții.

La pag. 60, cartea prescrie că retragerea unei trupe din luptă se face pe eșaloane și prin salturi ca și în înaintare. Dar aceasta este contrar Regulamentului, care prescrie că retragerea se face continuu cu tot frontul învins sau cu partea de front învinsă, sub protecțiunea rezervelor sau altor trupe. (Art. 242 și 520—524).

Cartea nu face o deosebire lămurită între rezerva unei unități încadrate și a unei izolate, cu privire la forța, fracționarea și rolul ei.

Mi se pare apoi puțin nemerit ca vorbindu-se despre rezerva unui pluton, care nici nu există în general, să se facă întreaga teorie a rezervelor. De asemenea se face întreaga teorie a focurilor, înainte de a se descrie ordinea de luptă a unităților, iar la descrierea ordinei de luptă, se vorbește numai de un batalion, spre a se relua iarăș subiectul la *lupta infanteriei*.

Ajuns la *lupta infanteriei*, autorul descrie lupta tuturor unităților în parte, pe când principiile de luptă sunt aceleași pentru orice unitate. De acolo rezultă repețiri, confuziuni și nefixări de principii, cari singure au importanță în aplicațiune.

Toate aceste neajunsuri provin din cauza metodei de lucru sau programului adoptat în carte. In orice caz, această metodă se deosebește radical de aceea a Regulamentului, ceeace se *poate face* numai într'un curs de tactică neregulamentară.

Regulamentul infanteriei enumeră, ca mijloace de acțiune ale armatei, ***mișcarea*** și ***focul***, fără a exclude însă ***izbirea*** sau ***baioneta***, care este prevăzută în asalt sau în năvală. Este constatat în adevăr, că în majoritatea cazurilor, numai focul și mișcarea înainte sunt de ajuns, pentru ca inamicul să părăsească terenul și să se retragă, fără a aștepta lovirea cu baioneta. Și aceasta se poate produce adesea, nu din cauza fricei de baionetă, ci din cauza pierderilor mari provocate de focurile de infanterie și de artilerie ale inimicului sau din cauza unei amenințări de flanc sau de spate, sau din cauza unor efective superioare.

Cu toate acestea, autorul pune în enumerarea mijloacelor de acțiune ale infanteriei și izbirea. Eu cred că face bine, și-l aprob. Discuțiunea și desvoltarea motivelor, precum și caracterizarea celor trei mijloace de acțiune în toate împrejurările sunt foarte bine făcute și cu mult talent. Dar motivul cel mai însemnat se găsește în expe-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rienţa răsboiului actual, al cărui gen defensiv a dat loc la o mare întrebuinţare a baionetei şi a focurilor de artilerie şi de mitraliere. E sigur că dacă cartea ar fi apărut după acest răsboiu, ea ar fi înscris foarte multe modificări în tactică.

In lupta micilor unităţi ale infanteriei, se constată că autorul nu vorbeşte nimic de *trupa de manevră* a unităţilor, care luptă izolat, iar la pag. 167 o pomeneşte numai în treacăt. Tot aşà, la formaţiunile infanteriei, cartea nu explică de fel rostul formaţiunii unei unităţi pe două linii, care este în legătură cu o chestiune tactică de cea mai mare importanţă, asupra căreia stau în faţă două doctrine, una franceză şi alta germană. Este vorba de *rezerva generală* a unei unităţi, care luptă izolat. Eu am rezolvit chestiunea într'un sens şi am introdus în Regulament formaţiunea pe două linii. Trupele din linia a doua sunt *rezerva* unităţii încadrate, iar dacă unitatea luptă izolat, ele constituesc *trupa de manevră*. In cazul întâiu, rezerva umple linia de luptă în plin, în intervale ori la aripele frontului de luptă, iar în cazul al doilea, trupa de manevră dă atacul decisiv pe un flanc, în spate sau chiar pe frontul inimicului. Marea deosebire între *rezervă* şi *trupă* de *manevră* este că întâia este totdeauna în linia a doua, iar trupa de manevră numai uneori Intâia lucrează numai pe front, iar a doua numai pe flanc sau în spate şi excepţional pe un punct pe front. Se vede că autorul n'a avut cunoştinţă de *Notele* mele asupra Regulamentului, publicate în 1909, în cari comentez şi justific unele articole, şi în special cele relative la rezerve şi la trupa de manevră, ca dispoziţiuni originale neprevăzute în regulamentele străine.

In lucrarea Regulamentului pot zice că chestiunea rezervelor şi a trupei de manevră a fost cea mai dificilă. După doctrina germană, unităţile de luptă merg toate de front, pe o linie, pentru ca printr'un atac brusc ele să învălue o aripă sau amândouă aripele inimicului. După doctrina franceză, bazată pe procedeurile napoleoniane, atacul decisiv de front sau învăluitor este dat de o rezervă păstrată înapoi. Regulamentul nostru a adoptat o soluţiune medie, care să se bucure de foloasele celor două tactici opuse şi să evite inconvenientele lor.

In ce priveşte tactica regulamentară a celorlalte arme, cavaleria şi artileria, autorul îi dă o mare şi o luminată desvoltare. La artilerie şi cavalerie se studiază chiar şi armamentul cu muniţiunile, chesoanele, trăsurile şi mai tot materialul, ceeace nu face la infanterie.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In fine în Partea a II-a a cărții, se face tactica marilor unități, și anume *marșul, staționarea* și *luptele* armelor combinate. Erà bine, cred, ca și la micile unități să se studieze marșul și staționarea lor, așà precum s'au studiat toate celelalte subiecte relative, și chiar luptele;

In luptele din Partea a II-a, autorul trebuià să păstreze principiul regulamentar, că coloana de marș nu se adună decât când are să atace un inimic în pozițiune fortificată. De asemenea este contrar Regulamentului dispozitivul de luptă pe patru linii, ce se dă unei divizii însărcinate cu atacul decisiv (pag. 191). Toate unitățile au acelaș dispozitiv de luptă.

Incolo, Partea a II-a este în general bine și cu multă competință tratată deși în multe puncte ea se depărtează dela tactica regulamentară.

In afară de observațiunile de mai sus, în general, cartea d-lui Maior Găvănescul este o carte de valoare. Ea dovedește o instrucțiune întinsă și o muncă considerabilă, ceeace este un mare merit pentru un ofițer tânăr Apariţiunea lucrării, în pragul răsboiului, a adus de sigur un mare serviciu armatei.

Autorul posedă și o cultură literară vădită, ceeace se vede rar, mai ales la scriitorii noștri militari.

Pentru aceste motive, sunt de părere că Onorata Academie poate să decearnă Maiorului Găvănescul premiul la care a concurat.

Atanasie C. Păunescu, *Basmul în cultura intregrală.* București 1914. — *Raport de* **B. Delavrancea.**

„*Basmul în cultura intregrală*" este un studiu psicologic-pedagogic scris cu o mână sigură de un om care a gândit adânc, serios și drept asupra literaturii populare, în deosebi asupra basmelor poporului român. Autorul cercetează cu o dragoste nemărginită producerile celor simpli, umili și naivi, preocupat pururea de partea etică și estetică a geniului, și izbutește să desfacă ceeace a gândit poporul de ceeace au adaos cărturarii, mai în totdeauna nedibaci, când au amestecat ce e al lor, cu ceeace ne vine nouă prin obiceiuri și tradiții orale, și mai ales ceeace ne-a venit nouă până ieri, căcĭ a secat izvorul de producțiune imaginativă a poporului. Poporul român nu mai crede în basme, și nemai crezând, rar se mai găsesc povestitori de basme. Altă dată copii destul de măricei făceau ochii mari, ascultau basmele cu dragoste și cu frică,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

lor li să băteau inimile şi răsuflarea adeseori se suspendà, până să treacă clipa primejdiei Fătului-Frumos şi să ajungă mai de grabă la triumful binelui, al dreptăţii şi al frumosului. Noi am crezut în «vise», cu visele ne-am pomenit şi cu visele vom închide ochii, căci în definitiv ce este vieaţa noastră decât un vis, care se perpetuă şi după noi prin urmaşii noştri.

«Basmul—zice autorul—este un plăcut vis de zi, care întrupează într'un erou toate bunurile şi fericirile dorite de o inimă curată şi admise de un cuget naiv. Noi îl avem ca o moştenire a trecutului şi-l folosim într'o părticică a vieţii noastre sufleteşti. Nu-l datorim nici unui autor şi dacă am trăi astăzi într'o lume a basmului, am puteà zice : Basmul este al tuturor ; se naşte neîncetat şi trăeşte în orice minte, — fondul fiind patrimoniul oricărei inteligenţe omeneşti. Cum acelaş aer respirat de toţi ne susţine vieata, fără ca vreunul din noi să aibă stăpânire asupră-i, cum aceeaş apă condiţionează existenţa tuturor vietăţilor din mare, tot astfel, pentru toţi oamenii simpli, este egală trebuinţa de a-şi întrupà în basme visul lor de dragoste, putere şi fericire.»

Fondul basmelor este invariabil şi nu şi-a «schimbat după timpuri decât coloritul, dovedind sau un curent sănătos, sau o molipsire bolnăvicioasă.»

Acest volum ne introduce în misterele poporului nostru cu o minunată îndrăzneală de cugetare, cu o dibăcie de raţionament solidă şi aş puteà zice cu un entuziasm cald, că odată cartea deschisă, nu o mai poţi lăsà din mâini. Este o operă şi critică şi constructivă. Nu cunosc pe autor; nu ştiu dacă e doctor în filozofie sau licenţiat în litere, dacă e profesor, ori rentier, dar ştiu că rar mi s'a întâmplat să întâlnesc o minte mai fericit aplicată la un subiect, pe care să-l cunoască mai amănunţit şi pe care să-l ridice la sinteza cea mai neîndoelnică.

Desigur autorul a ascultat multe basme, când erà mic, şi a cetit tot ce s'a publicat în limba românească, în această materie.

Domnilor, nu voiu respectà diviziunea autorului, ci o voiu reduce la trei: prima parte este basmul în sine, basmul transmis prin tradiţiunea orală, basmul limpezit, aşà cum l-ar povestì un spirit naiv, admirativ şi creator. Elementul principal al basmului este dragostea, o dragoste curată, virginală, ideală, la care copiii pot ascultà fără vreo temere că sufletul lor s'ar pângărì prea de vreme; apoi vin: frumuseţea, vitejia, bogăţia, mila eroului, hărnicia şi modestia eroinei — fireşte intervenind — produs al fantaziei naive

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

și încrezătoare — minunea, năzdrăvănia și talismanul. In sfârșit, referitor la această parte, felul, graiul popular în care autorul ajunge la concluzia că: «graiul popular este deplin, — vorbitorul participă cu întreaga sa ființă la aceea ce spune». Acì autorul, după ce expune farmecul stilului grăit, trece în revistă mai toate formulele cristalizate după vremuri, cari sporesc bogăția comună a povestitorilor, sporind strălucirea limbii românești.

In a doua parte, autorul se ocupă cu basmele scrise, și mai în totdeauna se izbește de amestecul preocupărilor de stil al autorilor, regretând neapărat un asemenea abuz, care de multe ori turbură pânza curată a basmelor noastre din trecut. Așà de pildă, nu-i scapă «aprecierile neghioabe asupra dragostei» ca: «Doamne, tu dat-ai omului inimă, și'n inimă tu i-ai răsădit **boala** *dragostei*»,— «înfățișări caraghioase ale sentimentului eroilor»; «simțì că obrajii îi ardeau, *o sudoare rece îi trecù*..» — «și unde se rotià pe lângă dânsa și se îngâmfà ca *un curcan*;—declarări de dragoste înjositoare: «Porumbița mea—îi răspunse împăratul—împărăția mea și eu suntem supuși ascultători ai poruncilor tale...» etc., etc. In această parte, autorul ajunge la concluzia că adeseori vitejia basmelor orale, dragostea feciorelnică, modestia, hărnicia, ca și unitatea literară a geniului, sunt greșite, în basmele scrise, falsificate, ba chiar imoralizate. Și de cele mai multe ori are dreptate.

A treia parte este «răspunderea autorului». Și e scrisă cu o vervă scânteietoare și cu o logică strânsă. Culegătorilor de basme nu le este iertat să-și vâre năzuințele lor bolnăvicioase în opera anonimă a poporului românesc.

O singură greșeală se strecoară în cartea d-lui Păunescu, când tratează în acelaș fel pe culegătorii de basme ca și pe povestitorii, în proză sau în poezie, cari se încearcă să creeze opere artistice.

«Făt-Frumos din lacrămi» de Eminescu, «Poveștile» de Creangă și «Inșiră-te, Mărgărite», piesă de Eftimiu, nu trebuesc comparate cu creațiunile populare și judecate din acest punct de privire. Eminescu e un mare poet, — Creangă un admirabil prozator, — tânărul Victor Eftimiu un dramaturg care își dibue calea — dar e un om de talent și va izbutì, — nu e dar potrivit a discutà lucrările lor sub raportul cerințelor generale ale artei populare.

In afară de această mică observație, sunt încredințat, Domnilor, că opera d-lui Păunescu merită premiul «Academiei Române». A-i decerne premiul «Năsturel», ar însemnà să premiem munca, capacitatea, concepțiunea, originalitatea și farmecul deosebit al scriito-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

rului, care izbutește să se înalțe cu un sbor nestânjenit pe deasupra trecutului nostru și, din înălțime, să privească senin toată naivitatea și toată puterea de creațiune a poporului românesc.

G. Popa-Lisseanu, *Cetăți și orașe greco-romane în noul teritoriu al Dobrogei.* București 1914.—*Raport de* **D. Onciul.**

Această scriere înfățișează rezultatele cercetărilor arheologice și istorice ce s'au făcut cu privire la noul teritoriu al Dobrogei, anexat în 1913. Intr'o expunere limpede și îngrijită, folosind bine materialul publicat și cercetările făcute până la apariția cărții, autorul prezentă cunoștințele arheologice și istorice asupra cetăților și orașelor greco-romane din acest teritoriu, cu inscripțiunile grecești și latine și cu ilustrațiuni asupra celor mai însemnate descoperiri arheologice de aci.

Cetățile și orașele astfel tratate sunt: *Cranea* (Ecrene), *Dionysopolis* (Balcic), *Bizone* (Cavarna), *Tirizis* (Caliacra) cu împrejurimile, *Durostorum* (Silistra), unde numai se completează cele arătate în monografia autorului asupra cetății Drăstorul-Silistra, apărută cu un an mai înainte, *Transmarisca* (Turtucaia) cu împrejurimile, *Abrittus* (Abtat-Calessi), *Zeldapa* (lângă Bazargic) cu împrejurimile. O hartă lucrată cu îngrijire, înfățișând teritoriul cu localitățile în chestiune, e anexată.

In Apendice: *Românii din Bulgaria*, se dă traducerea unui capitol din scrierea lui C. Jireček, *Das Fürstentum Bulgarien*, în care se arată răspândirea Românilor în Bulgaria, originea și vieața lor, cum și urmele românești în toponimia cărților românești, unde azi nu se mai află Români.

Deși scrierea nu este o lucrare de specialist, care să dea rezultatul unor cercetări proprii ale autorului, ci mai mult o lucrare de sinteză a cercetărilor altora, publicate în diferite scrieri și reviste, ea are totuș, din punctul de vedere al stării actuale a cunoștințelor în chestiune în literatura noastră, un merit netăgăduit, distingându-se atât prin expunere și formă îngrijită, cât și prin metodă științifică.

Autorul este unul din cei mai distinși și mai activi profesori în învățământul nostru secundar. De activitatea sa științifică de până acum dau mărturie mai multe publicațiuni arheologice, filologice și didactice.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

In considerarea acestei activităţi, care merită recunoştinţă, cred că se poate decerne d-lui G. Popa-Lisseanu premiul Năsturel pentru scrierea prezentată.

I. Popescu-Băjenaru, *Cartea omului matur pentru a învăţà numai în treizeci de lecţiuni să scrie, să cetească şi să socotească.* Bucureşti 1914.— *Raport de* **D. Onciul.**

Această carte, cuprinzând abecedarul, aritmetica elementară şi bucăţi de cetire cu cunoştinţele cele mai necesare din programa învăţământului primar elementar, este menită să servească, mai înainte de toate, pentru şcoalele de adulţi în cazărmi Scopul ce urmăreşte este, faţă cu marele număr de analfabeţi în armata noastră, de cea mai mare însemnătate. Felul cum autorul a căutat să atingă acest scop merită, cu toate micile scăderi de fond şi de formă, recunoştinţă, aducând cele mai însemnate servicii. Ca metodă şi expunere, cartea se distinge şi prin originalitate şi prin cuprins. Principiul intuitiv este aplicat în cea mai largă măsură şi cu succes, deşì unele ilustraţiuni lasă cevà de dorit ca executare In bucăţile de cetire cu cuprins istoric sunt însă mai multe greşeli de fapte, cari puteau să fie evitate, dacă autorul ţineà seamă de nouăle manuale de Istoria Românilor, precum e cartea d-lui N. Iorga pentru învăţământul secundar, ca şi scrierea «Din istoria României» de subscrisul.

Cu toate calităţile cărţii, recunoscându-i valoarea şi meritul netăgăduit, totuş cred că cuprinsul ei, cu greşelile de fapte în partea istorică, nu ar justificà acordarea premiului Năsturel, destinat pentru cea mai bună scriere românească apărută în cursul anului trecut.

Iconomul Gr. Popescu-Breasta, *Predici şi cuvântări ocazionale.* Craiova 1914. — *Raport de* **I. Bogdan.**

Predicile şi cuvântările ocazionale ale iconomului Gr. Popescu-Breasta, profesor secundar şi revizòr eclesiastic al eparhiei Râmnicului Noul-Severin (Craiova 1914), sunt o broşură de 150 pagini in-8° mic şi cu literă rară. Li s'a zis cam nepotrivit «Predici şi cuvântări ocazionale», deoarece mai toate intră în această din urmă categorie. Aşà de pildă, predica dela pag 64—70, rostită în biserica Sf. Ilie din Craiova şi în ziua de Sf. Ilie la 20 Iulie 1910, ocupându-se între altele cu Ilie Oteteleşanu, unul din ctitori, fără

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

să aibă un alt subiect de morală creştină sau de învăţătură dogmatică, ce este ea decât o cuvântare ocazională? Pentru a le numì predici în sensul ce se dă de obiceiu acestui cuvânt în biserica noastră, ar trebuì ca aceste bucăţi de retorică bisericească să fie mai întinse şi mai bogate în învăţături creştineşti. Cf. d. p. predicile arhimandritului Iuliu Scriban. Cuvântările ocazionale din partea a doua a broşurii sunt ţinute la deschideri de cursuri liceale, la instalări de preoţi şi protopopi, la cununii, parastase şi sfinţiri de biserici; una e rostită cu ocazia instalării episcopului Sofronie de Râmnic (Maiu 1913) şi se distinge prin lipsa linguşirilor obişnuite la astfel de instalări, alta la parastasul făcut în 13 Iunie 1910 pentru Românii din Transilvania căzuţi morţi în timpul unor alegeri din Ungaria, alta cu prilejul împlinirii a o sută de ani dela anexarea Basarabiei de către Ruşi (Maiu 1912). Aceasta din urmă e prea lipsită de măsură în alegerea expresiilor condamnatoare la adresa Rusiei.

E bine şi trebue chiar ca preoţii noştri să fie buni patrioţi şi să cultive la parohienii lor cu aceeaş căldură iubirea de patrie, ca şi iubirea de Dumnezeu; într'o predică ţinută însă în biserică trebue să se evite expresiunile prea tari, mai ales la adresa unui popor ortodox ca şi noi.

Cuvântările ocazionale ale părintelui iconom Popescu-Breasta sunt scrise într'o limbă destul de frumoasă şi cu puţine neologisme supărătoare, ceeace este un merit. N'ar trebuì să întrebuinţeze însă adjectivul „*autoritar*“ în fraza din prefaţă: «efectele minunate produse de cuvântul autoritar al servitorilor bisericii», în locul expresiunii singure corecte: «cu autoritate, plin de autoritate»; cf. şi «*a subţine* şi îmbărbătă pe fraţi» (pag. 127), în loc de a susţine; «pământul *promis*» (pag. 111), în loc de «pământul făgăduit». Greşeli de tipar sunt foarte multe.

Aşà fiind, am puteà să acordăm părintelui Popescu-Breasta, dacă Regulamentul de premii ne-ar permite, o menţiune onorabilă; premiul Năsturel de 4.000 lei nu putem să i-l dăm pentru volumaşul Sf. sale.

Căpitan I. Stoenescu, *Noţiuni de telegrafie fără fir, cu descrierea staţiunilor de telegrafie fără fir în serviciul armatei.* Bucureşti 1914. —*Raport de* **St. C. Hepites.**

Acest volum, elegant tipărit şi înzestrat cu o abundenţă foarte folositoare de figuri şi schiţe, este interesant şi prin conţinutul său, căci tratează, pentru uzul marelui public şi în special al militarilor,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

de una din recentele descoperiri ştiinţifice din domeniul fizicei, telegrafia fără fir. Cartea este scrisă în aşà fel, ca oricine posedă cunoştinţele de fizică, cari se predau în primele clase secundare, să poată urmà până la sfârşit desvoltarea subiectului tratat de autor.

Lucrarea, care cuprinde 49 de sedinţe sau lecţiuni, este divizată în două părţi de aproape egală întindere. In cea dintâi, pornind dela noţiuni elementare de magnetism şi de electricitate, autorul se urcă treptat la înţelegerea principiului telegrafiei fără fir, spre a se ocupà apoi în deosebi de aceasta din urmă în 9 şedinţe, tratând succesiv de coherori, detectori de unde, antene de transmisiune şi de recepţiune, măsurarea lungimii de unde, sintonizare, de aparatele întrebuinţate în telegrafia fără fir, în fine de tot ceeace constitue telegrafia fără fir.

Partea a doua a volumului este consacrată excluziv telegrafiei fără fir în armată; într'însa autorul studiază descrierea staţiunilor transportabile, montarea catargului, sintonizarea staţiunilor portative şi vibrătorul Marconi, intreţinerea staţiunilor, regulamentul şi consemnul staţiunilor şi, în fine, telegrafia fără fir în manevre şi în campanie. O anexă, care termină volumul, cuprinde convenţiunea radiotelegrafică internaţională.

Intregul volum este scris într'un stil, aş zice militar, scurt, clar şi precis; iar neologismele întrebuinţate sunt tolerabile, deşi unele dintr'însele s'ar fi putut uşor înlăturà.

Câtevà cuvinte din prefaţa cărţii ce analizăm arată în deajuns şi scopul urmărit de autor şi cu ceeace dânsul a contribuit la alcătuirea acestui volum:

«Dat fiind — zice autorul — că telegrafia fără fir este o chestiune de actualitate, care interesează pe toţi aceia cari vor să fie la curent cu progresele ştiinţei în această direcţiune şi pentrucă — în româneşte—nu există nici o lucrare completă în genul acesta, m'am hotărît să dau lucrării de faţă o extensiune atât cât am socotit că este deajuns spre a nu lipsì nimic din ceeace ar fi imperios necesar, ca cinevà să-şi poată apropriă cu înlesnire cunoştinţele de telegrafie fără fir.»

«Lucrarea — continuă autorul — este progresivă, plecând dela noţiuni elementare de electricitate şi telegrafie, telefonie cu fir, pentru a ajunge la chestiuni destul de profunde de telegrafie fără fir.»

«Originalitatea lucrării este păstrată, atât cât este posibil în chestiunile de ştiinţă.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

«Nimic copiat, după cum iarăş nimic inventat de mine, în ceeace priveşte principiile şi legile ştiinţifice.

«Cele ce-mi aparţin sunt: majoritatea schemeler de principii şi telegrafia fără fir în armată,» încheie autorul.

Cu toate că,´ chiar după declaraţiunea autorului, nimic nu e inventat de dânsul în expunerea ce face, totuş sunt de părere că manualele ştiinţifice de felul celui prezent trebuesc încurajate, tocmai pentru a se pune la îndemâna marelui public cărţi ştiinţifice, pe cari să le poată înţelege şi utiliză.

Ţinând pe de altă parte socoteală de chipul cum e tratat întreg subiectul, foarte folositor în deosebi pentru armată, îmi permit a propune premiarea cărţii d-lui Căpitan Stoenescu cu premiul Năsturel.

Gabriel Urzică-Borzeşti, *Cartea de aur a ţăranului.* Bucureşti 1914 — *Raport de* **C. Giurescu.**

Autorul a căutat să pue la îndemâna ţaranului o mica enciclopedie, în care acesta să găsească reunite la un loc cunoştinţele cari-i sunt trebuitoare pentru luminarea lui ca Român, ca cetăţean, ca om şi ca gospodar. Aceste cunoştinţe sunt grupate în 4 categorii: cunoştinţe privitoare la educaţia naţională, cetăţenească, socială şi economică. Cartea, pornită din cele mai bune intenţiuni, nu este scrisă cu o egală competinţă şi îngrijire. Cele 2 părţi din urmă, în cari se tratează despre asigurări, cooperative, economie, relele beţiei, igienă, boale, munca agricolă, cultura cerealelor şi a livezilor artificiale, creşterea vitelor, păsărilor, albinelor şi a gândacilor de mătase, sunt cele mai bune; autorul dovedeşte aici pricepere şi scrie cu convingere şi căldură. Cele două părţi dintâi, în cari se vorbeşte despre patrie, neam, biserică, armată, dinastie, constituţie, drepturile şi datoriile cetăţenilor, forma de guvern, puterile în Stat şi organizarea administrativă, sunt scrise cu mai puţină îngrijire. Cultivarea sentimentului naţional şi patriotic se urmăreşte mai mult prin fraze, decât prin exemple, de aci tonul declamatoriu al expunerii, despre care ne putem face idee şi din următorul pasaj: «Cum s'ar puteà dar ca să nu ne iubim tara, când asupra ei s'au revărsat din belşug toate darurile lui Dumnezeu şi când de ea suntem legaţi prin cele mai scumpe suveniruri? Da, o iubim! O iubim şi o vom iubì în totdeauna, pentrucă suntem patrioţi. Şi altă iubire mai mare, mai sfântă şi mai frumoasă pentru cetăţeanul luminat nici nu mai este decât iubirea de patrie. Acesta este adevăratul patriotism,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

acesta-i simțimântul care trebue să clocotească în inima fiecărui Român și care trebue să fie mai presus de orice alta, mai presus decât vieața noastră chiar» (24-5). Se întâlnesc greșeli istorice, ca acestea: Doamna Clara eră de origine bulgară (22); ea a fost închisă la mânăstire de fiul ei Vladislav (22); Ștefan cel Mare a purtat peste 50 de răsboaie, zidind tot atâtea biserici (38); el a dat lupta dela Răsboieni, care după autor pare să fi fost strălucită victorie, după ce a fost respins de mama sa la cetatea Neamțului (38), soția lui Mihai, Doamna Stanca, mergeà împreună cu *cei 2 fii* ai săi în fruntea oștilor, când acestea au trecut în Ardeal (39); Văcărescu erà ginerele lui Brâncoveanu (22). S'au strecurat apoi greșeli elementare de gramatică: zilele reamintește (36); femei și copii ale căror sprijinitori muriseră (36); s'a înfăptuit una din cele mai mari lucruri (36), — precum și expresiuni fără sens ori construcții neromânești: Ștefan cel Mare «de data asta *se lăsă învins*» (38); el «nu poate să dea înapoi din fața dușmanului *decât mort*» (38); toate aceste fapte *nu-s decât* spre cinstea poporului nostru, iar noi *nu putem decât* să fim mândri și să ne fălim că suntem Români (18).

Cu toate aceste scăderi, *Cartea de aur* rămâne totuș o publicațiune meritorie, care va fi de un real folos pentru sătenii noștri. Acordându-i această recunoaștere, n'aș puteà însă propune să i se acorde premiul Năsturel.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Bugetul Academiei pe anul 1915—1916

Proiectul de buget pentru anul 1915—16 se prezentă cu următoarele deosebiri față de al anului precedent:

Veniturile sunt cu Lei 39.824,16 mai puține ca în 1914—5.

Această scădere de venituri provine mai ales dela următoarele capitole:

1) Excendent, mai puțin ca în anul trecut cu	Lei	4.941,87
2) Marele Premiu Carp, sald ce nu este în anul acesta .	»	4 666,60
3) Remunerarea funcționarilor, idem	»	5 544,—
4) Suma disponibilă pentru Academie dela Fondul Tache P. Anastassiu, mai puțin ca în anul trecut	»	14.941,05
5) Subvențiuni pentru Dicționarul limbii române în minus .	»	12.576,75
6) Fondul Princesa Alina Știrbei, în minus față de anul trecut	»	36.599,10
7) Dela alte fonduri în minus	»	14 652,28
Totalul scăderilor	L.	93 921,65
Pe de altă parte sunt de scăzut din aceste diferințe în minus creșterile la unele articole, față de bugetul trecut pe 1914—5	L.	54.097,49
Rămâne diferința reală în minus față de bugetul 1914—5 de	L.	39 824,16

Cheltuelile au scăzut și ele proporțional cu veniturile

In tabela care precede enumerarea amănunțită a cheltuelilor se arată deosebirile sumelor înscrise în plus sau în minus la diferitele articole ale bugetului.

Cele mai însemnate scăderi sunt următoarele:

1) Dicționarul limbii române	L.	12.576,75
2) Publicațiunile Fondului Princesa Alina Știrbei . . .	»	36.599,10
3) Publicațiunile Secțiunii literare	»	9.000,—
4) » » istorice	»	7.000,—
5) » » științifice	»	7.000,—
6) Cultura viei dela Radiana (Fond Donici)	»	4.000,—
Transport . . .	L.	76.175,85

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Report . . .	L.	76.175,85
7) Marele premiu Carp	»	4.666,70
8) Buiucliu, reparațiuni la mormânt	»	5.416,60
9) » Rente viagere, în minus	»	6.000,—
10) Fondul Adamachi, reparația cavoului	»	11 954,01
11) Fondul Otteteleșanu, sumă disponibilă pentru caloriter, reparațiuni etc	»	24 748,82
12) Fondul Tache P. Anastassiu, fonciera trecută la art administrația moșiilor	»	18.012,93
13) Scăderi la alte articole	»	43.963,11
Totalul scăderilor . .	L.	190.938,02
Pe de altă parte sunt de scăzut din aceste scăderi creșterile dela unele articole de cheltueli față de bugetul trecut pe 1914—15	»	151.113,86
Rămân scăderi reale de . .	L.	39.824,16

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Totalul veniturilor Academiei Române în bugetul pe 1915—16 este în sumă de . . . . L. 1.394.360,82

Din această sumă sunt a se face următoarele cheltueli.

I. Cheltueli obligatorii ale fondurilor:

a. Capitalizările fondurilor	L.	49.739,51
b. Subvenţiunea Statului pentru bibliotecă, personal şi cărţi	»	25 000,—
c. Fondul Daniel: monete, hrisoave, etc. .	»	544,85
d. Dicţionarul limbii române	»	22.662,75
e. Hurmuzaki, Documente istorice . . .	»	20.032,65
f. Cheltueli din Fondul Princesa Alina Ştirbei	»	8.715,65
g. Premii	»	58.483,—
h. Cheltueli din Fondul Ioan Fătu	»	16 686,30
i. » » » I. Scorţeanu	»	799,45
j. » » » Agarici	»	64.311,30
k. » » » Donici	»	18 067,52
l. » » » Carp	»	20.720,70
m » » » Stolojian	»	3.836,10
n. » » » Dimitrie A. Sturdza .	»	7.866,60
o. » » » Urlăţeanu	»	6.510,40
p. » » » Gr. Buiucliu	»	12.000,—
q. » » » de pensiuni	»	14.034,42
r. » » » Adamachi	»	172.294,78
s » » » Otteteleşanu	»	222.139,26
t. » » » Tache P. Anastassiu	»	250 450,28
u. » » » Apostol Papadopol .	»	7.565,10
v » » » Obedenaru	»	13.348,25
x » » » Ion Ghica	»	2 375,—

Suma . . L 1 018.183,87

II. Cheltueli generale ale Academiei (conform anexei) . » 291.888,55

III. Cheltuelile Secţiunilor, de fiecare Secţiune câte Lei 28.000, în total . . . . » 84.000,—

IV. Restul înscris la votarea bugetului ca **excedent** . » 288,40

Totalul cheltuelilor . . L. 1.394.360,82

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Situațiunea veniturilor dela fondurile cu destinație generală și a cheltuelilor generale ale Academiei:

VENITURI	Lei	B.
Excedent	15 550	75
Subvențiunea dela Stat . .	20 000	-
Fondul Zappa . .	46.054	80
» Economului . .	6.704	05
» Ioan Fătu (fond general)	4 025	40
» Macinca .	2 673	--
» Turnescu .	940	—
» Donici, după scăderea cheltuelilor	20 599	03
» Gr Buiuchu, după scăderea rentelor	26 500	75
Prelevări 15%.	142 505	02
Fondul Tache P. Anastassiu, suma disponibilă după scăderea cheltuelilor	42 998	74
Fondul Năsturel, după scăderea premiilor	17 024	—
Fondul G. Lazăr	4 713	25
» Eliade-Rădulescu . .	3 769	50
» Carp	22 118	66
Total Lei . .	376 176	95

CHELTUELI	Lei	B
Diurnele membrilor Academiei	41 700	—
Remunerarea funcționarilor după scăderea ½ din subvențiunea de L 25 000,— de L 12 500	158 387	80
Serviciul Băncii Naționale	600	—
Cancelarie, luminat, încălzit	16.000	—
Ajutor Epitropiei Sf. Vineri.	400	—
Intreținerea și fonciera localelor Academiei . . .	15 000	—
Spese de procese	5 000	—
Mobilier	1 000	—
Spese neprevăzute . . .	6 000	—
» de expediție	3.500	—
Cabinetul numismatic . .	1 800	
Cărți și legatul lor	6 000	—
Anale-Desbateri	5 000	—
Buiuchu, — Bibliotecă, cărți și legatul lor .	12 000	—
» Catalogul manuscriselor, documentelor și cărților	2 000	—
» Catalogul publicațiunilor dăruite	293	55
» Cabinetul numismatic . . .	5.000	—
» Material pentru cataloagele bibliotecii	1.000	—
» Creșterea colecțiunilor	4 000	—
» Testamentul Regelui Carol, în bronz . . .	2 000	—
» Disponibil	207	20
Dicționarul limbii române	5.000	—
Total Lei .	291.888	55
Rămâne disponibilă suma de L.	84.288	40
Total Lei .	376.176	95

Restul de Lei 84 288,40 se repartizează astfel:
Lei 84.000,— pentru Secțiuni câte lei 28.000,— de fiecare și
» 288,40 Excedent cu votarea bugetului pe 1915—16

VENITURILE PENTRU ANUL 1915—1916.

Nr.		1914—15	1915—16	Diferința plus	Diferința minus
	Excedent	20 492 62	15.550 75		4 941 87
	Marele Premiu Carp din 1915, de L. 7 000, sald, a 3-a parte din 1912—13 și 1913 14	4.666 60			4 666 60
	Marele Premiu Năsturel din 1917, sald din 1913 14 și 1914 15 . .	3 000 —	6 000 —	3 000 —	
	Remunerarea funcționarilor, sald	5 544			5 544 —
	I Fonduri cu destinațiune generală:				
1	*Subvențiunea dela Stat* (Legea dela 27 Martie 1879)	20 000 —	20.000 —		
2	*Fondul Zappa*.	44 431 20	46 054 80	1 623 60	
3	» *Economului*.	6.674 35	6 704 05	29 70	
4	» *Ioan Fătu* (fond general)	3 855 10	4 025 40	170 30	
5	*Fondul rentei viagere a d-nei Ecaterina Fătu*	3 000 —	3 000		
6	*Fondul Macinca*	2 673 —	2.673		
7	» *Elena Dr N Turnescu*	940 —	940 —		
8	» *Donici*	46.312 18	38 666 55		7 645 63
9	» *Grigore Buiuchu*	38.416 60	38 500 75	84 15	
10	*Prelevati 15%* din venitul fondurilor speciale	145.345 05	142.505 02		2.840 03
11	*Fondul Tache P. Anastassiu*, suma disponibilă pentru Academie	57 939 83	42 998 74		14.941 09
	II Fonduri cu destinațiune specială și cu cheltueli anuale				
12	*Subvențiune dela Stat pentru bibliotecă* (Legea dela 11 Aprilie 1901)	25.000 —	25.000 —		
13	*Subvențiuni pentru Dicționarul limbii române*:	35 239 50	22 662 75		12 576 75
14	*Dotațiunea Statului*: Premiile Lazăr și Eliade-Rădulescu .	10 000 —	10 000 —		
15	*Subvențiune dela Stat pentru Documente Hurmuzaki*	20 037 50	20 032 65		4 85
16	*Fondul Năsturel*	28.527 50	29.024 —	496 50	
17	» *Daniel*	544 85	544 85		
18	» *Ioan Fătu* (fond special)	13.107 34	13.686 30	578 96	
19	» *I Lecomte du Nouy*	483 —	483 —		
20	» *I. Scorțeanu*	799 45	799 45		
21	» *Agarici*	64.734 73	64.311 30		423 43
22	» *Princesa Alina Știrbei*	45 314 75	8.715 65		36 599 10
23	» *Maria General I Carp*	42 431 23	43.375 41	944 18	
24	» *Demostene Constantinide*	4 141 90	4 141 90		
25	» *Dimitrie A Sturdza*	4 433 30	7 866 60	3.433 30	
26	» *Ștefan Urlățeanu*	4 255 20	6.510 40	2.255 20	
27	» *Apostol Papadopol*	7.514 60	7 565 10	50 50	
28	» *de rezistență al moșilor*	5.974 65	7.287 40	1 312 75	
29	» *de pensiuni al funcționarilor*	34 003 60	36 927 88	2 924 28	
30	» *Adamachi*	167 083 69	172.294 78	5.211 09	
31	» *Otteteleșanu* . . . . / *Elena Dr N. Turnescu* . . . . / *pentru înzestrarea absolventelor din Institut*	221 082 18	222 139 26	1 057 08	
32	» *Tache P. Anastassiu*	235 123 43	250.450 28	15 326 85	
33	» *Anastasie Stolojan*	4 314 45	3 836 10		478 35
34	» *Premiul Anastasie Stolojan*	79 95	79 95		
35	» *Obedenaru*	12 948 25	13 348 25	400 —	
36	» *Ion Ghica*	2 375 —	2.375 —		
37	» *Anastasie Toncoviceanu*	839 40	839 40		
	De transportat . .	1.393.679 98	1 341.916 72	38 898 44	90 661 70

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

VENITURILE PENTRU ANUL 1915—1916.

		1914—15	1915—16	Diferința plus	Diferința minus
	Transport .	1.393 679 98	1.341.916 72	38 898 44	90 661 70
	III. Fonduri speciale cu cheltueli periodice:				
38	*Fondul Cuza*	20 000 —	26 000 —	6 000 —	
39	» *Anastasie Fătu*	975 95	975 95		
40	» *San Marin*	762 85	762 85		
41	» *Neuschotz*	4 000 —	2 102 05		1 897 95
42	» *Bodescu*	519 85	587 15	67 30	
43	» *Craiovean*	620 65	637 45	16 80	
44	» *Chițu*	352 35	360 80	8 45	
45	» *G. Lazăr*	4 490 25	4 713 25	223 —	
46	» *Eliade-Rădulescu*	3 529 65	3 769 50	239 85	
47	» *Hagi-Vasile*	1.310 90	1.361 35	50 45	
48	» *Ionel C. Istrati*	112 60	290 80	178 20	
49	» *Aristia Anghelescu*	481 35	481 35		
50	» *Sofia A. Canecin*	762 20	762 20		
51	» *Dacia-România*	1.734 35	433 40		1 300 95
52	» *Nicolae Chrissoveloni*	852 05	791 -		61 05
53	» *A. F. Robescu*		8 415	8.415 —	
	Total .	1.434 184 98	1 394.360 82	54.097 49	93.921 65
				39 824,16	

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

			Val. nominala		Venituri		Totaluri	
	Excedent din 1913—14						15 550	75
	Marele premiu Năsturel din 1917 de L. 12 000, sald din 1913—14 și 1914—15 à L 3 000						6 000	—
	I. Fonduri cu destinațiune generală ·							
1	*Subvențiunea dela Stat* (Legea dela 27 Martie 1879)				20 000	—		
2	**Fondul Zappa:**							
	Cuponul rentei amortizabile 4%.	L 12 900,—	.322.500	—				
	» dividend la 164 acțiuni de Banca Națională a L 205	» 33 620,—	82 000	—				
	Total . . .	L 46 520,—						
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 465,20			46 054	80		
3	**Fondul Economiilor:**							
	Cuponul rentei amortizabile și obligațiuni comunale 4%	L 4 460,—	111 500	—				
	» funciar urban 5%	» 1 165,	23 300	—				
	» dividend la 1 acțiune de Banca Națională . .	» 205,—	500	—				
	Din vânzarea publicațiunilor	» 1 000,—						
	Total . .	L 6.830,—						
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 165 —	» 58,25						
	Rămân . .	L. 6 771,75						
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 67,70			6 704	05		
4	**Fondul Ioan Fătu** (fond general)							
	Din venitul anual de	L 23 660,—						
	după scăderea a 5% impozitul Statului	» 299,50						
	Rămân .	L 23 360,50						
	după scăderea a 1% prelevați pentru pensiuni	» 233,60						
	Rămân . .	L 23 126,90						
	după scăderea rentei viagere de	» 3 000,—						
	Rămân . . .	L 20 126,90						
	după scăderea a 15% prelevați la 4 părți (L 16.101,50)	» 2 415,20						
	Rămân . . .	L 17 711,70						
	scăzând 4 părți la fondul special	» 13 686,30			4.025	40		
5	*Fondul rentei viagere a d-nei Ecaterina Fătu*				3 000	—		
6	**Fondul Maciuca:**							
	Dobânda 5% la suma de Lei 54 000 împrumutată Fondului Agarici	L 2 700,—						
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 27,—			2 673	—		
	De transportat .		539 800	—	82 457	25	21 550	75

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—1916.

Nr.		Sume	Val. nomin.	Venituri	Totaluri
	Transport . . .		539.800 —	82 457 25	21 550 75
7	**Fondul Elena Dr. N. Turnescu:**				
	Cuponul funciar rural 5 % . . . . L.	750,—	15.000 —		
	» obligațiuni comunale Iași 4 ½ % . . . . . »	225,—	5 000 —		
	» » » București 4% . . . . . »	12,—	300 —		
	Total . . . L.	987,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 750. . . . . »	37,50			
	Rămân . . . L.	949,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	9,50		940 —	
8	**Fondul Donici:**				
	Cuponul rentei perpetue 5% . . . . L.	1 937,50	38 750 —		
	Moșia Radiana (anexa 3, pag. 371) . . . L. 16.799,55				
	minus 10% incassări dubioase . . . . » 1.679,95	» 15.119,60			
	Via dela Radiana . . . . »	16.000,—			
	Pădurea Corbu, parchetul No 5 . . . . »	6 000,—			
	Total . . . L.	39 057,10			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	390,55		38 666 55	
9	**Fondul Grigore Buinclin:**				
	Cupoane obligațiuni comunale București 4% . . . L	100 —	2 500		
	» scrisuri funciare rurale și urbane 5% . . L.	23 950,—	479.000 —		
	« bonuri rurale 5% . . . . »	16.750,—	335 000 —		
	» obligațiuni locuințe ieftine 5% . . . . »	3.750,—	75.000 —		
	» acțiuni Banca de Credit român . . . . . »	2.400,—	20.000 —		
	Total . . L.	46 950,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 23.950 . . . . »	1 197,50			
	Rămân . . . . »	45.752,50			
	minus 1% pentru pensiuni . . . . »	457 50			
	Rămân . . . . L.	45 295,—			
	minus 15% prelevați . . . . »	6 794,25		38.500 75	
10	*Prelevați 15 %* (art 35 din Statute) . . . . dela			142 505 02	
	Fondul Adamachi . . . . din Lei 183 297,68	L. 27 494,65			
	» *Otteteleșanu* . . . . . . » » 220 822,64	» 33 123,40			
	» *Tache Anastassiu* . . . . » » 255.731,84	» 38 359,75			
	» *Grigore Buinclin* . . . . » » 45.295,—	» 6.794,25			
	» *Năsturel* . . . . » » 34 145,85	» 5.121,85			
	» *Daniel* . . . . » » 641,—	» 96,15			
	» *Ioan Fătu* . . . . » » 16 101,50	» 2 415,20			
	» *I Lecomte du Noüy* . . . » » 568,25	» 85,25			
	» *I. Scorțeanu* . . . . » » 940,50	» 141,05			
	» *Agarici* . . . . » » 62 483,90	» 9.372,60			
	» *Princesa Alina Știrbei* . . » » 10.253,70	» 1.538,05			
	» *Maria General Carp* . . . » » 51 029,86	» 7 654,45			
	De transportat L. 881.211,72	L. 132 196,65	1 510 350 —	303 069 57	21 550 75

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16

Nr.				Val nominală		Venituri		Totaluri	
	Transport	L. 881.211,72	L 132.196,65	1.510.350	—	303 069	57	21 550	75
	Fondul Demostene Constantinide . din Lei	4 872,80	» 730,90						
	» *Dimitrie A. Sturdza* . . » »	4 039,20	» 605,90						
	» *Ştefan Urlăţeanu* . . . . » »	2 653,20	» 398,—						
	» *Apostol Papadopol* . . » »	8.900,10	» 1.335,—						
	» *de rezistenţă al moşilor* » »	8 573,40	» 1.286,—						
	» *Anastasie Stolojian* . . » »	3 737,25	» 560,60						
	» *Premiul Anastasie Stolojian* » »	94,05	» 14,10						
	» *Anastasie Toncoviceanu* . » »	987,55	» 148,15						
	» *Cuza* . . . . . . » »	4.102,05	» 615,30						
	» *Anastasie Fătu* . . . . » »	1 148,15	» 172,20						
	» *San-Marin* . . . . » »	897,45	» 134,60						
	» *Neuschotz*. . . . . » »	2.473,—	» 370,95						
	» *Bodescu* . . . . » »	690,75	» 103,60						
	» *Craiovean* . . . . . » »	749,95	» 112,50						
	» *Chiţu* . . . . » »	424,45	» 63,65						
	» *Lazăr* . . . . . . » »	5.545,—	» 831,75						
	» *Eliade-Rădulescu*. . . . » »	4 434,70	» 665,20						
	» *Hagi-Vasile* . . . . . » »	1 601,60	» 240,25						
	» *Aristia Anghelescu* . . . » »	566,30	» 84,95						
	» *Sofia Caneciu* . . . . » »	896,70	» 134,50						
	» *Dacia-România* . . » »	509,85	» 76,45						
	» *Nicolae Chrissoveloni* . . » »	930,60	» 139,60						
	» *A F Robescu* . . . . . . » »	9 900,—	» 1 485,—						
	Total . din Lei	950 039,82	L 142 505,80						
11	*Fondul Tache P. Anastassiu*, sumă disponibilă pentru Academie . .					42 998	74	346.068	31
	II. Fonduri cu destinaţiune specială şi cu cheltueli anuale:								
12	*Subvenţiunea dela Stat pentru bibliotecă* (Legea dela 11 Aprilie 1901)								
	pentru personal		L. 12.500,—						
	pentru cărţi şi legatul lor		» 12.500,—			25 000	—		
13	*Subvenţiuni pentru Dicţionarul limbii române*								
	Dotaţiunea M. S. Regelui		L. 18 000,—						
	Dela Administraţia Domeniului Coroanei		» 4.000,—						
	Din vânzarea publicaţiunii		» 500,						
	Sald disponibil din 1913—14		» 162,75			22 662	75		
14	*Dotaţiunea Statului*: Premiile Lazăr şi Eliade din 1916					10.000	—		
15	*Subvenţiunea dela Stat pentru Documente Hurmuzaki* .		L. 20.000,—						
	Sald disponibil din 1913—14		» 32,65			20 032	65		
16	**Fondul Năsturel:**								
	Venitul moşiei Năsturel, pe 1 an		L. 18.500,						
	» » *Lămoteşti*, idem		» 6 000,—						
	Jumătate din venitul rentei (L 122 000) pentru islaz . .		» 3 050,—						
	Cuponul rentei amortibile şi comunale Bucureşti 4⁰/₀ .		» 2 360,—	59.000	—				
	Cuponul funciar urban 5⁰/₀		» 1 585,—	31.700	—				
	» dividend la 15 acţiuni de Banca Naţională a lei 205,—		» 3 075,—	7.500	—				
	Total . .		L 34.570,—						
	De transportat .		L. 34.570,—	1 608.550	—	77.695	40	367 619	06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

Nr.			Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . . . L	34.570,—	1.608 550 —	77.619 40	367 619 06
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 585,— Scrisuri func »	79,25			
	Rămân . . . L	34 490,75			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	344,90			
	Rămân . . L	33 561,75			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	5 121,85		29 024 —	
17	**Fondul Daniel:**				
	Cuponul rentei amortibile 4% . . . . L.	600,—	15.000 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	50,—	1.000 —		
	Total . L	650,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 50,— . . . . . . »	2,50			
	Rămân . . . L.	647,50			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	6,50			
	Rămân . . L.	641,—			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	96,15		544 85	
18	**Fondul Ioan Fătu:**				
	Cupoane comunale Bucureşti 4% . . . . L.	40,—	1.000 —		
	» funciare urbane Bucureşti şi Iaşi 5% . . . . »	5 990,—	119 800 —		
	» dividende la 86 acţiuni de Banca Naţională a L. 205 . . . . »	17 630,—	43.000 —		
	Total . . . L.	23.660,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 5.990,— . L. 299,50				
	» 1% pentru pensiuni . . . . » 233,60				
	» renta viageră . . . . » 3.000,—				
	» a 5-a parte . . . . » 4 025,40				
	» 15% prelevaţi la L. 16.101,50 . . . . » 2 415,20 L	9 973,70		13 686 30	
19	**Fondul I. Lecomte du Noüy:**				
	Cupoane comunale Bucureşti 4% . . . . L.	4,—	100 —		
	» funciare urbane 5% . . . . »	600,—	12 000 —		
	Total . . . L.	604,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 600. . . . . »	30,—			
	Rămân . . L.	574,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	5,75			
	Rămân . . L.	568,25			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	85,25		483 —	
20	**Fondul Ioan Scorţeanu:**				
	Cuponul funciar rural 5% . . . . L.	1.000,—	20.000		
	minus 5% impozitul Statului . . . . »	50,—			
	Rămân . . L.	950,—			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	9,50			
	Rămân . . L.	940,50			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	141,05		799 45	
	De transportat . . .		1 820.450 —	122.233 —	367.619 06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

Nr.			Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . . .		1.820 450 —	122.233 —	367.619 06
21	**Fondul Agarici:**				
	Moşia Moara-Grecilor (anexa 1, pag 369) . L. 52 602,— minus 10% incassări dubioase . . . . » 5 260,20	L. 47 341,80			
	Pădurea Merieni, parchet No. 7 . . . . »	8 000,—			
	Lemne vândute pentru şcoala Agarici 2½ ha pădure . »	1 750,—			
	Producte dela şcoala Agarici . . . . »	13 700,—			
	Total . . . L.	70 791,80			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	707,90			
	Rămân . . L	70.083,90			
	minus 15% prelevaţi la L. 62.483,90 . . . . »	9.372,60			
	Rămân . . L.	60.711,30			
	Burse dela Fondul Adamachi pentru 10 elevi la Şcoala Agarici, a L. 360,—, anual . . . . »	3 600,—		64 311 30	
22	**Fondul Princesa Alina Ştirbei:**				
	Cuponul rentei amortizabile şi comun. Bucureşti 4% . . L.	9 184,—	229.600 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	1 235,—	24 700 —		
	Total . . . L.	10 419,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 1 235,— . . . . »	61,75			
	Rămân . . L.	10 357,25			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	103,55			
	Rămân . . L.	10 253.70			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	1 538,05		8.715 65	
23	**Fondul Maria General I. Carp:**				
	Venitul moşiei Olteni (anexa 2, pag 370) . L. 38 956,73 minus 10% incassări dubioase . . . . » 3 895,67	L 35 061,06			
	Pădurea Tinca, parchetul No. 6 . . . . »	3 800,—			
	Cuponul obligaţiuni comunale Bucureşti 4% . . . . »	704,—	17 600 —		
	» funciar rural şi urban 5% . . . . »	4 045,—	80 900 —		
	» rentă perpetuă şi netransmisibilă 5% . . . »	6.637,50	132.750 —		
	Dobânda 5% la împrumutul rămas de lei 19.279,25 pentru construirea şcoalei dela Olteni . . . . »	963,95			
	Amortisment din acest împrumut pe a c . . . . »	536,05			
	Total L	51 747,56			
	minus 5% impozitul Statului la L. 4 045,— . . . . »	202,25			
	Raman . . . L	51 545,31			
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni . . . . »	515,45			
	Rămân . . . L.	51.029,86			
	minus 15% prelevaţi . . . . »	7 654,45		43 375 41	
24	**Fondul Demostene Constantinide:**				
	Cuponul rentei amortiz. şi comunale. Bucureşti 4% . . L.	400,—	10.000 —		
	» funciar urban şi rural 5% . . . . »	4 760,—	95.200 —		
	Total . . . L.	5 160,—			
	De transportat . L	5 160,—	2 411.200 —	238 635 36	367 619 06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16

			Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . . . Lei	5.160,—	2 411.200 —	238 635,36	367.619,06
	minus 5% impozitul Statului la L 4 760,— . . . . »	238,—			
	Rămân . . L.	4 922,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	49,20			
	Rămân . . L.	4 872,80			
	minus 15% prelevați . . . . »	730,90		4.141,90	
25	**Fondul Dimitrie A. Sturdza:**				
	Cuponul rentei amortizabilă 4% L	4 080,—	102.000		
	minus 1% prelevări pentru pensiuni . . . . »	40,80			
	Rămân . . L.	4 039,20			
	minus 15% prelevați . . . . »	605,90			
	Rămân . L	3.433,30			
	Sald disponibil din 1914—15, bursă neacordată . . . »	4 433,30		7.866,60	
26	**Fondul Ștefan Urlățeanu:**				
	Cuponul rentei amortiz. și comunale București 4% . . L	2 680,—	67.000 —		
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	26,80			
	Rămân L.	2.653,20			
	minus 15% prelevați . . . . »	398,—			
	Rămân . . L.	2.255,20			
	Sald disponibil din 1914—15, din bursă . . . . . »	4 255,20		6 510,40	
27	**Fondul Apostol Papadopol:**				
	Cuponul obligațiunii comunale București 4% . L.	340.—	8 500 —		
	Chiria caselor din Galați pe 1 an . . . . »	8 650,—			
	Total . . L.	8 990,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	89,90			
	Rămân L.	8.900,10			
	minus 15% prelevați . . . . »	1 335,—		7 565,10	
28	**Fondul de rezistență al moșiilor:**				
	Cuponul rentei amortiz și comunale București 4% . L	6 680,	167 000 —		
	» Creditul viticol și jud și comunale 4½% . . »	1 980,—	44 000 —		
	Total . . L	8 660,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	86,60			
	Rămân . . . L	8.573,40			
	minus 15% prelevați . . . . »	1.286,—		7 287,40	
29	**Fondul de pensiuni:**				
	Cuponul rentei amortizabile și comunale București 4% L	10 580.—	264.500 —		
	» funciar rural 4% . . . . »	1 600,	40 000 —		
	» » urban 5% . . . . »	4 030,—	80 600 —		
	Total . . L	16.210,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 5 630,— . . »	281,50			
	Rămân . . . L.	15.928,50			
	5% din salariul funcționarilor plătiți de Academie.				
	1) funcționarii și servitorii Acad. la L 138 472,80 L 6.923,64				
	2) profesorii dela Institutul Ottetelеșanu . . . . » 12 960,— » 648,—				
	De transportat . . . L. 7.571,64 L	15 928,50	3.184.800 —	272 006,76	367.619,06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

				Val nominala	Venituri	Totaluri
Transport . .		L. 7 571,64	L 15 928,50	3 184.800 —	272.006 76	367 619 06
3) idem dela Școala Agarici . .	» 4 200,—	» 210,—				
4) » » » dela Țigănești	» 9 240,—	» 462,—				
5) la salariul brigadierului silvic	» 1 800,—	» 90,—				
6) la pensiunile acordate . . .	» 13.518,84	» 675,94	L 9 009,58			
Suma . . .			L 24.938,08			
Prelevări 1% (*Deciziunea dela 25 Martie 1904*)			» 11 989,80		36 927 88	
din venitul brut dela						
Fondul Adamachi	din Lei	201.807,53	Lei 2 018,10			
» *Otteteleșanu*	» »	257.841,06	» 2.578,40			
» *Tache P Anastassiu* .	» »	335 160,37	» 3 351,60			
» *Zappa*	» »	46 520,—	» 465,20			
» *Economiilor*	» »	6 771,75	» 67,70			
» *Macinca*	» »	2 700,—	» 27,—			
» *Elena Dr. N Turnescu* . .	» »	949,50	» 9,50			
» *Donici*	» »	39 057,10	» 390,55			
» *Grigore Buiucliu*	» »	45.752,50	» 457,50			
» *Năsturel*	» »	34 490,75	» 344,90			
» *Daniel*	» »	647,50	» 6,50			
» *Ioan Fătu*	» »	23 360,50	» 233,60			
» *I Lecomte du Nouy* . . .	» »	574,—	» 5,75			
» *Ioan Scorțeanu*	» »	950,—	» 9,50			
» *Agarici*	» »	70 791,80	» 707,90			
» *Princesa Alina Știrbei* . .	» »	10 357,25	» 103,55			
» *Maria General Carp* . . .	» »	51.545,31	» 515,45			
» *Demostene Constantinide* .	» »	4 922,—	» 49,20			
» *Dimitrie A. Sturdza*	» »	4 080,—	» 40,80			
» *Ștefan Urlățeanu*	» »	2 680,—	» 26,80			
» *Apostol Papadopol* . . .	» »	8.990,—	» 89,90			
» *de rezistență al moșilor* . .	» »	8 660,—	» 86,60			
» *Anastasie Stolojan*	» »	3 775,—	» 37,75			
» *Premiul Anastasie Stolojan* .	» »	95,—	» —,95			
» *Toncoviceanu*	» »	997,50	» 9,95			
» *Cuza*	» »	4 143,50	» 41,45			
» *Anastasie Fătu* . . .	» »	1 159,75	» 11,60			
» *San-Marin*	» »	906,50	» 9,05			
» *Neuschotz*	» »	2 498,—	» 25,			
» *Bodescu*	» »	697,75	» 7,—			
» *Craiovean* . . .	» »	757,50	» 7,55			
» *Chițu*	» »	428,75	» 4,30			
» *Lazăr*	» »	5 601,—	» 56,—			
» *Eliade-Rădulescu*	» »	4 479,50	» 44,80			
» *Hagi-Vasile* . . .	» »	1 617,75	» 16,15			
» *Ionel C. Istrati* . .	» »	293,75	» 2,95			
» *Aristia Anghelescu*	» »	572,	» 5.70			
» *Sofia Canecia*	» »	905,75	» 9,05			
» *Dacia-România*	» »	515,	» 5,15			
» *Nicolae Chrissoveloni* . .	» »	940,	» 9,40			
» *A. F. Robescu*	» »	10 000	» 100,—			
Total general . .	din Lei	1 198 992,92	L. 11 989,80			
De transportat . . .				3.184.800 —	308 934 64	367 619 06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

Nr.				Val. nominală	Venituri	Totaluri
				3 184 800 —	308.934 64	367 619 06
30	**Fondul Adamachi:**					
	a) *Excedent* din 1913—14 a fost de . . . L	67 264,61				
	s'a votat în bugetul pe 1914—15 . . »	29 904,51	L. 37.360,10			
	b) *Cupoane* rentă amortibilă, comunale București și					
	scrisuri funciare rurale 4% . . . . . . L.	29 068,—		726.700 —		
	Idem Rentă perpetuă 4% . . . . . »	12 443,55		311 087 50		
	Idem comunale Iași 4 ½ % . . . . . »	450,—		10.000 —		
	Idem scrisuri funciare urbane, rurale,					
	rentă perpetuă și netransmisibilă 5% »	46 920,—		938.400 —		
	209 dividende de Banca Naț a L. 205 »	42 845, -		104.500 —		
	Suma . . L.	131 726,55				
	minus 5 % impozitul Statului la scris. func. rural 4%. (L. 400), 5% (L 38.635), urbane 5% (L. 3 770). Total Lei 42 805 . »	2 140,25	» 129.586,30			
	c) *Proprietăți*					
	Moșia Roșiori (anexa 4, pag. 24) . L 16 500,—					
	minus 10% incassări dubioase L 1 650,— »	14 850,—				
	Pădurea dela Roșiori, parchet No 6 . . »	6 500,	» 21 350,—			
	d) *Dobânzi:*					
	Dobânda 5 % la împrumutul Donici de L. 26.428,70 . . . . L.	1.321,45				
	Idem dela Fondul Agarici la împrumutul de L. 78.954,65 . . . . »	3 947,75	» 5 269,20			
	e) *Amortisment:*					
	din împrumutul Agarici de L. 78.954,65 L.	5 241,93				
	din împrumutul Donici de L. 29 428,70 »	3 000,—	» 8 241,93			
	Total . . .		L. 201 807,53			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni		» 2 018,10			
	Rămân . . .		L. 199 789,43			
	minus 15% prelevați la L. 183.297,68		» 27 494,65		172.294 78	
31	**Fondul Ottetelesanu:**					
	a) *Cupoane* rentă amortibilă și comunale București 4% L	50 040,—		1 251.000 —		
	Idem comunale Iași și com. județene 4 ½% »	9 225,—		205 000 —		
	Idem rentă perpetua netransmisibilă, scris. func. urbane și rurale 5% . . »	32 235, —		644.700 —		
	Idem 15 dividende de Banca Naț. a L. 205 »	3 075,—		7 500 —		
	Suma . . . L	94.575,—				
	minus 5% impozitul Statului la L. 23.710, »	1 185,50	L 93.389,50			
	b) *Proprietăți:*					
	Moșia F.-Chiselet (anexa 6, pag 374) L 96.287,90					
	minus 10% incassări dubioase » 9 628,79					
	Rămân . . » 86 659,11					
	Venit din vânzarea cătunii din Baltă . . . . » 2 500,— »	89 159,11				
	Vadul morii dela moșia F.-Chiselet . . »	1.050,—				
	Pescuitul pe moșia Fundu-Chiselet . . . »	7 022,—				
	De transportat L	97 231,11	L 93 389,50	7.383 687 50	481.229 42	367.619 06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16

					Val nominala		Venituri		Totaluri	
	Transport	L 97.231,11	L. 93.389,50		7 383 687	50	481.229	42	367 619	06
	Moşia Măgurele (anexa 5, pag 373) L.28.608,83									
	minus 10% încassări dubioase » 2 860,88	» 25 747,95								
	Moşia Oteteliş, arenda pe 1 an	L 14 000,—								
	» *Bătăşani*, idem	» 6 000,—								
	» *Bălceşti*, idem	» 2.050,—								
	Moara dela Măgurele, arenda pe 1 an . .	» 6 210,—	» 151.239,06							
	c) *Fondul Elena Dr. N. Turnescu*.									
	Cupoane funciare rurale şi urbane 5%	» 1 550,—								
	minus 5% impozitul Statului . . .	» 77,50	» 1 472,50		31.000	—				
	d) *Fond pentru înzestrarea absolventelor Institutului.*									
	Cupoane rentă amortibilă şi comunale Bucureşti 4%		» 740,—		18.500	—				
	e) *Venituri dela Institutul Otteteleşanu dela Măgurele*		» 11 000,							
	Total . . .		» 257 841,06							
	minus 1% prelevaţi pentru pensiuni		» 2 578,40							
	Rămân . . .		L 255 262,66							
	minus 15% prelevaţi la L 220 822,64		» 33 123,40				222.139	26		
32	**Fondul Tache P. Anastassiu:**									
	a) *Excedent* din 1913—14	L 44.542,48								
	s'a votat în bugetul pe 1914—15	» 25 058,51	» 19 483,97							
	b) *Cupoane* rentă amortibilă, comunale Bucureşti şi scrisuri funciare rurale 4%	L 16 860,—			421.500	—				
	Idem comunale şi judeţene 4½%	» 21 159,—			470.200	—				
	Idem scris. funciare rurale, urbane Bucureşti, Iaşi şi rentă perpetuă 5% . . .	» 26 145,—			522 900	—				
	6 dividende de Banca Naţ. a L. 205 . . .	» 1 230,—			3 000	—				
	15 » dela acţiile «Naţionala» a L 50	» 750,			3 000	—				
	Suma . . .	L. 66 144,—								
	minus 5% impozitul Statului la func. rurale 4% (L. 1 600), 5% (L 1 645), urbane Bucureşti 5% (L. 11 425) şi Iaşi 5% (L 730). Total L. 15.400	» 770,—	L. 65 374,—							
	c) *Proprietăţi*.									
	Moşia Ţigăneşti (anexa 7, pag 375) L. 120 712,45									
	minus 10% incas. dubioase » 12 071,25									
	Rămân . L 108.641,20									
	Venituri extraordinare din vânzare de lemne, fân şi arendarea poenilor din trupurile de pădure de pe moşie . . » 7 000,	L. 115 641,20								
	Moşia Călmăţuiu (anexa 8, pag 377) L. 75 900,—									
	minus 10% incas dubioase » 7 590,	» 68.310,—								
	Via dela Ţigăneşti (aproximativ) din căutarea în regie . . »	» 27 000,—								
	Via dela Călmăţui arenda pe 1 an . . .	» 1 400,—								
	Pădurea Balta, parchetul No 9. . . .	» 18 000,—								
	d) *Venituri dela şcoala de agricultură dela Ţigăneşti*	» 17.451,20								
	De transportat .	L. 247 802,40	L. 84 857,97		8 853 787	50	703.368	68	367.619	06

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

Nr.				Val nominala	Venituri	Totaluri
	Transport L 247 802,40	L.	84 857,97	8 853.787 50	703 368 68	367 619 06
	Venituri dela școala primară din Călmățui. » 2 500,—	»	250.302,40			
	Total . .	L.	335.160,37			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	»	3.351,60			
	Răman . . .	L.	331.808,77			
	minus 15% prelevați la L 255.731,84	»	38 359,75			
	Rămân . .	L.	293 449,02			
	minus suma disponibilă pentru Academie	»	42 998,74		250 450 28	
33	**Fondul Anastasie Stolojian:**					
	Cupoane bonuri Cassa rurală 5%	L.	3.775,—	75.500 —		
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	»	37,75			
	Rămân .	L.	3.737,25			
	minus 15% prelevați	»	560,60			
	Rămân .	L	3 176,65			
	Sald disponibil din 1914—15, pentru bursă	L.	659,45		3.836 10	
34	**Fondul Premiul Anastasie Stolojian:**					
	Cupoane bonuri Cassa rurală 5%	L.	95,—	1.900 —		
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	»	—,95			
	Răman . . .	L.	94,05			
	minus 15% prelevați	»	14,10		79 95	
35	**Fondul Obedenaru** (nuda proprietate).					
	Cupoane funciare rurale și urbane 5%	L.	2 775,—	55.500 —		
	» rentă amortiz. și comunale București 4%	»	2 512,—	62.800 —		
	» dividende la 40 acț. de Banca Naț. a 205	»	8.200,—	20 000 —		
	Suma . . .	L.	13.487,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 2.775	»	138,75		13.348 25	
36	**Fondul Ion Ghica:**					
	cupoane funciare urbane 5%	L.	2 500,—	50.000 —		
	minus 5% impozitul Statului	»	125,—		2.375 —	
37	**Fondul Anastasie Toncoviceanu:**					
	Cupoane funciare urbane 5%	L.	1 050,—	21.000 —		
	minus 5% impozitul Statului	»	52,50			
	Rămân	L.	997,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	»	9,95			
	Rămân	L.	987,55			
	minus 15% prelevați	»	148,15		839 40	974.297 66
	VI. Fonduri speciale și cu cheltueli periodice.					
38	**Fondul Cuza:**					
	Cuponul rentei amortibile și comunale București 4%	L	2.500,—	62.500 —		
	» funciar urban și rural 5%	»	1.730,—	34.600 —		
	Total	L.	4 230,—			
	minus 5% impozitul Statului la L 1 730	»	86,50			
	Rămân . .	L.	4.143,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	»	41,45			
	Rămân . .	L.	4 102,05			
	De transportat . .	L.	4 102,05	9.237 587 50		1.341.916 72

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

Nr.			Val. nominală	Venituri	Totaluri
	Transport	L 4.102,05	9.237 587 50		1.341.916 72
	minus 15% prelevați	» 615,30			
	Rămân . . .	L. 3 486,75			
	Pentru împlinirea sumei de L 20 000,—, premiul din 1916 (din venitul capitalizat,— deciz. din 5 Aprilie 1900 și 23 Martie 1904). . . . . L. 16 513,25 și pentru premiul ce se va decerne în sesiunea 1916, pentru subiect istoric dat . L 6 000,—	L 22 513,25		26 000	
39	**Fondul Anastasie Fătu:**				
	Cuponul rentei amortibile 4%	L. 680,—	17 000 —		
	» funciar urban 5%	» 505,—	10 100 —		
	Total	L 1 185,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 505,—	» 25,25			
	Rămân	L 1 159,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 11,60			
	Rămân .	L 1 148,15			
	minus 15% prelevați	» 172,20		975 95	
40	**Fondul San-Marin:**				
	Cuponul rentei amortibile 4%	L. 460,—	11 500 —		
	» funciar urban 5%	» 470,—	9 400 —		
	Total . .	L. 930,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 470	» 23,50			
	Rămân . .	L. 906,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 9,05			
	Rămân . .	L 897,45			
	minus 15% prelevați	» 134,60		762 85	
41	**Fondul Neuschotz:**				
	Cupon funciar urban 5%	L. 2 040,—	40 800 —		
	» comunal București 4%	» 560,—	14 000 —		
	Total . . .	L 2 600,—			
	minus 5% impozitul Statului la L. 2 040	» 102,—			
	Rămân	L. 2.498,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 25,—			
	Rămân . .	L. 2 473,—			
	minus 15% prelevați	» 370,95		2 102 05	
42	**Fondul Bodescu:**				
	Cuponul comunal București 4%	L 180,—	4.500 —		
	» funciar urban 5%	» 545,—	10.900 —		
	Total . . .	L 725,—			
	minus 5% impozitul Statului la L 545	» 27,25			
	Rămân . .	L. 697,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 7,—			
	Rămân . .	L. 690,75			
	minus 15% prelevați	» 103,60		587 15	
	De transportat .		9.355 787 50	30 428 —	1.341 916 72

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16.

Nr.		Suma	Val. nominala	Venituri	Totaluri
	Transport . .		9 355.787 50	30 428 —	1 341.916 72
43	**Fondul Craiovean:**				
	Cuponul rentei amortib și comunale București 4% . . L.	300,—	7 500		
	» funciar urban 5% . . . . »	50,	1 000 —		
	» divid la 2 acțiuni de Banca Națională a L 205,— »	410,	1 000 —		
	Total . . L	760.—			
	minus 5% impozitul Statului la L 50 . . . . . . »	2,50			
	Rămân . . L.	757,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	7,55			
	Rămân . . . L.	749,95			
	minus 15% prelevați . . . . »	112,50		637 45	
44	**Fondul Chițu:**				
	Cupoane comunale București 4% L	60,—	1.500		
	» comunale Iași 4½% . . . . »	45,	1.000 —		
	» funciare urbane 5% . . . . »	125,—	2 500 —		
	» dividend la 1 acțiune de Banca Națională . . »	205,	500		
	Suma . . . L.	435,—			
	minus 5% impozitul Statului la L 125.— . . . . . . »	6,25			
	Rămân . L	428,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	4,30			
	Rămân . . L	424.45			
	minus 15% prelevați . . . . »	63,65		360 80	
45	**Fondul Lazăr:**				
	Cuponul rentei amortibile și comunale București 4% L	1 640,—	41 000 —		
	» funciar rural și urban 5% . . . . . . »	3 630,—	72.600		
	» dividend la 2½ acț. Banca Națională a L 205,— »	512,50	1 250 —		
	Total . L.	5 782,50			
	minus 5% impozitul Statului la L 3 630,— . . . . »	181,50			
	Rămân L	5 601,—			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	56,—			
	Rămân L.	5 545,—			
	minus 15% prelevați . . . . »	831,75		4.713 25	
46	**Fondul Eliade-Rădulescu:**				
	Cuponul rentei amortibile și comunale București 4% . L	1.600,—	40 000 —		
	» funciar rural și urban 5% . . . . »	2 060,—	41 200 —		
	» dividend la 4½ acțiuni Banca Naț a L. 205,— . »	922,50	2 250 —		
	Total . L	4 582,50			
	minus 5% impozitul Statului la L 2 060,— . . . . »	103,—			
	Rămân . . L	4 479,50			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	44,80			
	Rămân . . L	4 434,70			
	minus 15% prelevați . . . . »	665,20		3 769 50	
	De transportat .		9.569 087 50	39 909 —	1.341 916 72

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915—16

			Val nominală	Venituri	Totaluri
	Transport .		9 569 087 50	39 909 —	1 341 916 72
47	**Fondul Hagi-Vasile:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% L	340,—	8.500 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	1 345,—	26 900 —		
	Total L	1 685,			
	minus 5% impozitul Statului la L 1 345, ... »	67,25			
	Rămân L	1.617,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	16,15			
	Rămân . . L.	1.601,60		1 361 35	
	minus 15% prelevați . . . . »	240,25			
48	**Fondul Ionel C. Istrati:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% L	220,—	5 500 —		
	» funciar urban 5% . . . . »	25,	500 —		
	» dividend la 5 acțiuni Banca Comerțului din Bacău . . . . »	50,—	500 —		
	Total . . L	295,-			
	minus 5% impozitul Statului la L 25. . . . . . . »	1,25			
	Rămân . L	293,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	2,95		290 80	
49	**Fondul Aristia Anghelescu:**				
	Cupoane comunale București și renta amortibilă 4% . L.	572.	14 300,—		
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . »	5,70			
	Rămân . L	566,30			
	minus 15% prelevați . . . . »	84,95		481 35	
50	**Fondul Sofia A. Caneciu:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% L	160,—	4 000 —		
	» funciar urban Iași 5% . . . . »	785,—	15.700 —		
	Total . . L.	945,—			
	minus 5% impozitul Statului la Lei 785. . . . . »	39,25			
	Rămân . L	905,75			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . »	9,05			
	Rămân . . L.	896,70			
	minus 15% prelevați »	134,50		762 20	
51	**Fondul Dacia-România:**				
	Cuponul obligațiuni comunale București 4% . . . L	40,—	1 000		
	» funciar urban 5% . . . . »	500,—	10 000 —		
	Total . L	540,—			
	minus 5% impozitul Statului la L 500 . . . . . »	25 —			
	Rămân L	515			
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . . »	5,15			
	Rămân L	509 85			
	minus 15% prelevați . . . . »	76,45		433 40	
52	**Fondul Niculae Chrissoveloni:**				
	Cuponul rentă amortizabilă 4% L	940,	23 500 —		
	minus 1% prelevați pentru pensiuni . . . . . . »	9 40			
	Rămân L	930,60			
	minus 15% prelevați . . . . »	139 60		791	
	De transportat		9 679 487 50	44.029 10	1 341 916 72

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA VENITURILOR PE 1915=16.

		Val. nominală		Venituri		Totaluri	
Transport . .		9 679 487	50	44 029	10	1.341 916	72
Fondul A. F. Robescu:							
Venitul *moșiei Căputeasca*	L. 10.000,—						
minus 1% prelevați pentru pensiuni	» 100,—						
Rămân . .	L. 9.900,—						
minus 15% prelevați	L. 1 485,—			8 415	—		
Totalul veniturilor . . . L.		9 679.487	50			52 444	10
						1 394 360	82

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 1.

FONDUL AGARICI.

Moşia Moara Grecilor pe 1915—16.

(Deleg No 818 dela 24 Aprilie 1915).

I. **Venituri:**

		Pe 1914—15	Pe 1915—16
1)	80 ha. teren arabil calitatea I a 44 lei hectarul . . .		Lei 3 520,—
2)	700 » » » » II » 40 » » . . .		» 28.000,—
3)	312 » » » » III » 30 » » . . .		» 9 360,—
4)	230 » » pentru păşune a 32 lei hectarul		» 7.360,—
5)	57 » » fâneaţă a 66 » »		» 3.762,—
6)	5 » grădini de zarzavat a 120 lei hectarul		» 600,—
	1.384 ha . . . . Total .	Lei 55 684,—	Lei 52.602,—
	din cari scăzând 10% incassări dubioase	» 5 568,40	» 5.260,20
	rămân	Lei 50.115,60	Lei 47.341,80
7)	la cari adăogându-se venitul dela exploatarea în regie a pădurii, parchetul No 7	» 6 500,—	» 8.000,—
8)	şi venitul dela $2^1/_2$ hectare pădure vândută şcoalei Agarici	» 1 875,—	» 1.750,—
	Totalul veniturilor brute . . .	Lei 58.490,60	Lei 57.091,80

II. **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1914—15.	Propus pe 1915—16
1)	Leafa administratorului a 200 lei lunar, pe an	Lei 2.400,—	Lei 2.400,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 34.000 lei	» 1.868,40	» 1 860,20
3)	Un logofăt a 80 lei lunar, pe an	» 960,—	» 960,—
4)	Patru pândari a 40 lei lunar, pe 9 luni	» 1.440,—	» 1.440,—
5)	Un pândar a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
6)	Un vizitiu a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
7)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
8)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
9)	Reparaţia ecaretelor	» 100,—	» 100,—
10)	Impozitele moşiei	» 4.985,52	» 4.985,52
11)	» pădurii şi altele	» 700,—	» 1.000,—
12)	Asigurarea ecaretelor	» 38,20	» 38,20
13)	Leafa a 4 pădurari dintre cari 3 a 20 lei lunar şi unul a 30 lei lunar, pe an	» 1.080,—	» 1 080,—
14)	Seminţe forestiere şi altele pentru pepinieră	» 100,—	» 30,—
15)	Călătorii şi alte cheltueli neprevăzute	» 500,—	» 300,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 15.432,12	Lei 15 453,92

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 2.

FONDUL CARP.

Moşia Olteni pe 1915—16.

(Deleg. No. 818 dela 24 Aprilie 1915).

I. **Venituri:**

	Pe 1914—15	Pe 1915—16
1) 771 ha. 6.940 m p. teren arabil calitatea I a 44 lei hect.		Lei 33 954,53
2) 63 » 1.800 » » » » II » 40 » »		» 2.527,20
3) 12 » 5 000 » » fâneaţă » 50 » »		» 625,—
4) 15 » 5 000 » grădini de zarzavat » 100 » »		» 1.550,—
5) venit extraordinar (triorat, saramurat grâul, etc.)		» 300,—
862 ha. 8.740 m. p. Total . .	Lei 38 876,73	Lei 38 956,73
din cari scăzând 10% incassări dubioase .	» 3.887,67	» 3.895,67
rămân	Lei 34 989,06	Lei 35 061,06
la cari adăogându-se venitul din exploatarea în regie a pădurii, parchetul No 6, şi din curăţitul parchetelor 8 şi 9 . . .	» 2 750,—	» 3 800 —
Totalul veniturilor brute	Lei 37.739,06	Lei 38 861,06

II. **Cheltueli:**

	Aprobat pe 1914—15	Propus pe 1915—16.
1) Leafa administratorului de 200 lei lunar, pe an	Lei 2.400,—	Lei 2.400,—
2) Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 22.000 lei	» 1.673,90	» 1.695,65
3) Leafa logofătului a 70 lei lunar, pe an	» 840,—	» 840,—
4) » vizitiului a 35 lei lunar, pe an	» 420,—	» 420,—
5) » unui pândar a 50 lei lunar, pe an	» 600,—	» 600,—
6) » a doi pândari pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 720,—	» 720,—
7) Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
8) Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 150,—
9) Reparaţia ecaretelor	» 150,—	» 150,—
10) Impozitele moşiei	» 3 197,65	» 3.197,65
11) Asigurarea ecaretelor moşiei şi a cantonului dela pădure	» 200,15	» 200,15
12) Seminţe, pentru pepinieră, şi întreţinerea ei	» 100,—	» 50,—
13) Impozitele şi alte cheltueli la exploatarea în regie a parchetului No. 6	» 300,—	» 450,—
14) Leafa unui pădurar a 25 lei lunar, pe an	» 300,—	» 300,—
15) Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 500,—	» 300,—
Totalul cheltuelilor . .	Lei 11.701,70	Lei 11 623,45

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 3.

FONDUL DONICI.

Moşia Radiana pe 1915—16.

(Deleg No 818 dela 24 Aprilie 1915).

						Pe 1914—15	Pe 1915—16
I Venituri:							
1)	22 ha	2 700 m p	teren arabil calitatea	I a	78,40 lei hect.		L. 1 745,95
2)	96 »	8 600	» » »	II »	60 » »		» 5.811,60
3)	9 »		» » »	III »	55 » »		» 495,—
4)	5 »		» » »	IV »	50 » »		» 250,—
5)	21 »	8.000	» » » »	V »	45 » »		» 981.—
6)	40 »	6.800	» » » »	VI »	40 » »		» 1 627,20
7)	5 »	4 800	» grădini de zarzavat	I »	180 » »		» 986,40
8)	10 »	5.000	» fâneaţă calitatea	I »	90 » »		» 945,—
9)	33 »	5.300	» » »	II »	75 » »		» 2 514,75
10)	3 »	7.000	» » »	III »	´60 » »		» 222,—
11)	5 »	2.800	» » » rogoză	IV »	40 » »		» 211,20
12)	1 »	3.340	» islaz (cuhalm)	»	40 » »		» 53,35
13)	19 »	7.360	» »	»	30 » »		» 592,10
14)	5 »	8 400	» »	»	25 » »		» 146,—
15)	11 »		prundiş a 8 lei hectarul				» 88,—
16)	8 »		terenul numit Bastonul				» 130,—
	300 ha.	0.100 m. p.	. . . . Total . . .			L 17.602,75	Lei 16.799,55
			din cari scăzând 10% incassări dubioase . . .			» 1 760,27	» 1.679,95
			rămân			L 15.842.48	Lei 15 119,60
17)			venitul din căutarea în regie a viei			» 24 000,—	» 16 000,—
18)			şi venitul dela exploatarea în regie a pădurii, parchetul No 6			» 5.000,—	» 6.000,—
			Totalul veniturilor brute . . .			L 44 842,48	Lei 37 119,60

II Cheltueli:	Aprobat pe 1914—15	Propus pe 1915—16
1) Leafa administratorului a 120 lei lunar, pe an	Lei 1.440,—	Lei 1.440,—
2) Remiza administratorului de 10% la incassările brute ce trec peste 11 000 lei	» 610,27	» 579,95
3) Un pândar-vizitiu a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
4) Un pândar pe 9 luni, a 40 lei lunar	» 360,—	» 360,—
5) Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 80,—	» 80,—
6) Potcovitul calului şi reparaţia trăsurii	» 80,—	» 80,—
7) Reparaţia ecaretelor	» 150,—	» 100,—
8) Asigurarea ecaretelor	» 39,70	» 39,70
9) Leafa unui pădurar a 25 lei lunar, pe un an	» 300,—	» 300,—
10) Impozitele moşiei	» 2 036,42	» 2.036,42
11) Căutarea în regie a viei	» 12.000,—	» 8 000,—
12) Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 450,—	» 250,—
Totalul cheltuelilor . . .	Lei 18 026,39	Lei 13.746,07

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 4.

FONDUL ADAMACHI.

Moşia Roşiori pe 1915—16.

(Deleg. No. 818 dela 24 Aprilie 1915).

I. **Venituri:**

		Pe 1914—15	Pe 1915—16
1)	4 ha. 6.561 m. p teren arabil a 45 lei hect		Lei 209,50
2)	174 » 6.866 » » » » 40 » »		» 6.987,45
3)	94 » 7.579 » » » » 35 » »		» 3 316,50
4)	18 » 3.580 » » » » 30 » »		» 550,75
5)	13 » 7 394 » » » » 25 » »		» 343,45
6)	37 » 1.427 » fâneaţă » 55 » »		» 2.042,85
7)	10 » 9.191 » » » 40 » »		» 436,75
8)	9 » 0 937 » » » 30 » »		» 272,80
9)	4 » 0 275 » teren pentru cultura cânepei a 162,40 lei ha		» 654,05
10)	39 ha. islaz a 17 lei ha		» 663,—
11)	28 » » prundul Moldovei a 20 lei ha. . .		» 560,—
12)	din arenda poienilor pădurii şi a locurilor rămase nearendate		» 462,90
	434 ha 3.810 m. p. Total	Lei 19 876,60	Lei 16.500,—
	din cari scăzând 10% incassări dubioase .	» 1 987,66	» 1.650,—
	rămân	Lei 17 888,94	Lei 14 850,—
13)	venitul dela exploatarea în regie a pădurii, parchetul No. 6	» 4.500,—	» 6.500,—
	Totalul veniturilor brute . . .	Lei 22 388,94	Lei 21 350,—

II. **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1914—15	Propus pe 1915—16.
1)	Leafa administratorului de 160 lei lunar, pe an . .	Lei 1.920,—	Lei 1.920,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 7 000 lei	» 1 287,66	» 950,—
3)	Un logofăt a 45 lei lunar, pe an	» 540,—	» 540,—
4)	Doi pândari a 30 lei lunar, pe 8 luni	» 480,—	» 480,—
5)	Un vizitiu a 35 lei lunar, pe an	» 420,—	» 420,—
6)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 100,—	» 80,—
7)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 100,—
8)	Repararea ecaretelor	» 150,—	» 50,—
9)	Impozitele moşiei	» 1.583,42	» 1.583,42
10)	Impozitele parchetului No. 6	»	» 900,—
11)	Asigurarea ecaretelor moşiei	» 146,40	» 146,40
12)	Leafa a trei pădurari din cari unul a 25 lei lunar şi doi a 20 lei lunar, pe an	» 780,—	» 780,—
13)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 500,—	» 300,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 8.057,48	Lei 8 249,82

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 5.

FONDUL OTTETELEŞANU.

Moşia Fundu-Chiselet pe 1915—16.

(Deleg. No 818 dela 24 Aprilie 1915).

I. Venituri:

		Pe 1914—15	Pe 1915—16
1)	97 ha. 5.000 m. p teren arabil calitatea I a 66 lei hect.		Lei 6.435,—
2)	1 652 » » » » » II » 48 » »		» 79.296,—
3)	119 » 7 500 » » » » III » 33 » »		» 3 951,75
4)	5 » 4 500 » grădini de zarzavat cal. I » 130 » »		» 708,50
5)	17 » 8.615 » » » » » II » 100 » »		» 1.786,15
6)	33 » 0 487 » » » » » III » 60 » »		» 1.982,90
7)	156 » 4 648 islaz în baltă acoperit cu cătină » 12 » »		» 1.877,60
8)	Venituri extraordinare, chiria unei case, triorat, saramurat grâu etc.		» 250,—
	2 082 ha 0.750 m. p Total . . .	Lei 98.954,50	Lei 96 287,90
	din cari scăzând 10°/₀ incassări dubioase . .	» 9.895,45	» 9 628,79
	rămân	Lei 89.059,05	Lei 86 659,11
	la cari adăogându-se:		
9)	Arenda vadului morii	» 1 050,—	» 1 050,—
10)	Arenda pescuitului	» 7.022,—	» 7.022,—
11)	Vânzarea cătinii din baltă	»	» 2 500,—
	Totalul veniturilor brute . .	Lei 97.131,05	Lei 97.231,11

II Cheltueli:

		Aprobat pe 1914—15	Propus pe 1915—16.
1)	Leafa administratorului a 200 lei lunar, pe an	Lei 2 400,—	Lei 2 400,—
2)	Remiza administratorului de 10°/₀ din incassările brute ce trec peste 73.000 lei	» 2 395,46	» 2.328,80
3)	Un logofăt a 100 lei lunar, pe an	» 1 200,—	» 1.200,—
4)	Un pândar a 50 lei lunar, pe an	» 600,—	» 600,—
5)	Şase pândari a 50 lei lunar, pe 9 luni	» 2 700,—	» 2.700,—
6)	Un vizitiu a 45 lei lunar, pe an	» 540,—	» 540,—
7)	Un paznic de noapte a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
8)	Registre, imprimate, hârtie, etc	» 150,—	» 150,—
9)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 200,—	» 200,—
10)	Reparaţia ecaretelor, imprejmuiri, etc.	» 400,—	» 400.—
11)	Asigurarea ecaretelor moşiei şi a morii	» 144,50	» 144,50
12)	Impozitele moşiei şi morii	» 9 458,72	» 9 458,72
13)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 600,—	» 500,—
	Totalul cheltuelilor	Lei 21.268,67	Lei 21.102,02

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 6.

FONDUL OTTETELEŞANU.

Moşia Măgurele-Otteteleşanu pe 1915—16.

(Deleg. No. 818 dela 24 Aprilie 1915).

Venituri :

		Pe 1914—15	Pe 1915—16
1)	72 ha 2.447 m. p. teren arabil calitatea I a 90 lei hect		Lei 6.502,02
2)	189 » 3.750 » » » II » 70 » »		» 13.256,25
3)	13 » grădini de zarzavat . . . . » 140 » »		» 1.820,—
4)	58 » 5 880 » » » » 120 » »		» 7.030,56
	333 ha. 2 077 m. p. Total . . .	Lei 28 286,81	Lei 28 608,83
	din cari scăzând 10⁰/₀ incassări dubioase . .	» 2 828,68	» 2 860,88
	rămân	Lei 25 458,13	Lei 25 747,95
5)	Arenda morii	» 6 210,—	» 6.210,—
	Totalul veniturilor brute . . .	Lei 31.668,13	Lei 31.957,95

II. Cheltueli :

		Aprobat pe 1914—15	Propus pe 1915—16
1)	Onorar pentru administrarea specială a moşiei	Lei 1 200,—	Lei 1.200,—
2)	Un supraveghetor a 80 lei lunar, pe an	» 960,—	» 960,—
3)	Doi pândari a 40 lei lunar, pe $8^1/_2$ luni	» 595,—	» 680,—
4)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 45,—	» 45,—
5)	Ovăz şi cultivarea unui hectar cu meiu păsăresc pentru hrana calului, potcovitul calului, reparatul brişcei, etc.	» 250,—	» 300,—
6)	Seminţe forestiere, pomi fructiferi, întreţinerea pepinieriei, etc.	» 50,—	» 50,—
7)	Reparaţia morii	» 200,—	» 1.000,—
8)	Reparaţia cantonului pădurii	» 100,—	» 100,—
9)	Impozitele moşiei şi morii	» 3.554,08	» 3.554,08
10)	Asigurarea morii, hanului şi cantonului	» 488,75	» 488,75
11)	Leafa unui pădurar a 45 lei lunar, pe an	» 540,—	» 540,—
12)	» » » » 35 » » făcând şi funcţia de pândar pe moşie	» 420,—	» 420,—
13)	Cheltueli neprevăzute	» 300,—	» 200,—
	Totalul cheltuelilor . .	Lei 8 702,83	Lei 9.537,83

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 7.

FONDUL TACHE P. ANASTASSIU.

Moşia Ţigăneşti pe 1915—16.

(Deleg. No. 818 dela 24 Aprilie 1915).

I. Venituri:

	Pe 1914—15.	Pe 1915—16
1) 2.214 ha. 3.514 m.p pământ arabil calitatea I a 48 lei hect.		Lei 106.288,85
2) 173 » 2 091 m p. » » » II » 40 » »		» 6 928,35
3) 203 » 3 891 » » islaz . . . . » 34 » »		» 6 915,25
4) 3 » » » pentru pepeni . . . . » 80 » »		» 240,—
5) 1 » lucernă . . . . » 40 » »		» 40,—
6) Venituri extraordinare (triorat, saramurat grâu, etc.)		» 300,—
2.594 ha. 9 496 m. p Total . . . Lei	120.323,58	Lei 120.712,45
din cari scăzând 10% incassări dubioase »	12 032,35	» 12 071,25
rămân . . . . Lei	108 291,23	Lei 108.641,20
7) Venitul din căutarea în regie a viei . . . . »	28 000,—	» 27 000,—
8) Arenda morii . . . . »	400,—	
9) Venitul dela exploatarea în regie a parchetului Nr 9 »	18 000,—	» 18.000,—
10) Venitul din vânzarea de lemne de foc, fân şi din arendarea de poieni din trupurile de pădure de pe moşie . »	7 500,—	» 7 000 —
Totalul veniturilor brute . . . Lei	162.191,23	Lei 160.641,20

II. Cheltueli:

	Aprobat pe 1914—15.	Propus pe 1915—16
1) Leafa administratorului a 150 lei lunar, pe an . . . Lei	1 800,—	Lei 1.800,—
2) Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trece peste 105 000 lei . . . . »	1 532,35	» 1 571,25
3) Leafa unui ajutor de administrator a 100 lei lunar, pe an »	1 200,—	» 1 200,—
4) Leafa unui logofăt a 60 lei lunar, pe an . . . . »	960,—	» 720,—
5) Doi pândari a 50 lei lunar, pe an . . . . »	1 200.—	» 1.200,—
6) Patru pândari a 50 lei lunar, pe 9 luni . . . . . . »	1.800,—	» 1.800,—
7) Un vizitiu a 45 lei lunar, pe an . . . . »	540,—	» 540,—
8) Registre, imprimate, hârtie, etc. . . . . »	150,—	» 150,—
9) Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc. . . . . . . »	200,—	» 150,—
10) Şase stânjeni de lemne aduse dela pădurea «Balta», valoarea şi transportul lor . . . . »	360,—	» 360,—
11) Valoarea şi transportul a 5.000 kgr fân cosit dela pădurea «Balta» şi aduse la administraţia moşiei . . . . . . »	330,—	» 170,—
12) Reparaţia ecaretelor moşiei . . . . »	700,—	» 200,—
13) Impozitele moşiei şi viei . . . . »	12.871,22	» 12 871,22
14) Asigurarea ecaretelor de pe moşie . . . . »	373,35	» 373,35
De transportat . . . Lei	24.016,92	Lei 23.105,82

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

		Aprobat pe 1914—15	Propus pe 1915—16
	Report . . .	Lei 24.016,92	Lei 23.105,82
15	a) Căutarea în regie a viei, în care intră cumpărarea de vase, scule, reparațiuni de ecarete, leafa viticultorului și a chelarului, etc. . . . . Lei 22.000,— b) Replantatul a 2½ hectare . . . . » 6.000,—	» 24.000,—	» 28 000,—
16)	Leafa brigadierului silvic a 150 lei lunar, pe an . . .	» 1 800,—	» 1.800,—
17)	» a cinci pădurari a 30 lei lunar, pe an	» 1.800,—	» 1.800,—
18)	Impozite și cheltueli pentru exploatarea parchet. No. 9 .	» 3.000,—	» 4 000,—
19)	Semințe pentru pepinieră, instrumente	» 500,—	» 500,—
20)	Reparația cantoanelor din pădure	» 300,—	» 300,—
21)	Fasonarea a 69 stânjeni lemne pentru școli și administrațiile de moșii a 5 lei	» 325,—	» 345,—
22)	Facerea unei fântâni la cantonul 4 (Balta)		» 400,—
23)	Călătorii și cheltueli neprăvăzute.	» 1.000,—	» 600,—
	Totalul cheltuelilor . . .	Lei 56.741,92	Lei 60.850,82

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 8.

FONDUL TACHE P. ANASTASSIU.

Moşia Călmăţuiu pe 1915—16.

(Deleg. No. 818 dela 24 Aprilie 1915).

I. **Venituri:**

			Pe 1914—15.	Pe 1915—16
1)	1 395 ha	pământ arabil calitatea I a 48 Lei hect.		Lei 66 960,—
2)	10 »	» » » II » 40 » »		» 400,—
3)	19 » 7 920 m. p.	» pentru pepeni . » 60 » »		» 1 187,52
4)	70 »	fâneaţă . . . » 66 » »		» 4 620,—
5)	67 »	islaz . . . . » 36 » »		» 2 412,—
6)		venit extraord., triorat, saram. grâu, etc.		» 320,48
	1.561 ha. 7.920 m. p	Total . . .	Lei 75 800,02	Lei 75 900,—
		din cari scăzând 10% incassări dubioase	» 7.580,—	» 7 590,—
		rămân	Lei 68.220,02	Lei 68.310,—
7)	arenda viei	. . . .	» 1.400,—	» 1 400,—
		Totalul veniturilor brute . . .	Lei 69.620,02	Lei 69.710,—

II. **Cheltueli:**

		Aprobat pe 1914—15.	Propus pe 1915—16
1)	Leafa administratorului a 200 lei lunar, pe an	Lei 2.400,—	Lei 2 400,—
2)	Remiza administratorului de 10% din incassările brute ce trec peste 58 000 lei	» 1.780,—	» 1.790,—
3)	Un logofăt a 60 lei lunar, pe an	» 720,—	» 720,—
4)	Un pândar a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
5)	Un păzitor de noapte a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
6)	Trei pândari a 40 lei lunar, pe 9 luni	» 1 080,—	» 1.080,—
7)	Un vizitiu a 40 lei lunar, pe an	» 480,—	» 480,—
8)	Registre, imprimate, hârtie, etc.	» 150,—	» 150,—
9)	Potcovitul cailor, reparatul trăsurii, etc.	» 150,—	» 350,—
10)	Reparatul casei administratorului, facerea unei latrine, a unei sobe etc.	» 350,—	» 500,—
11)	Doi stânjeni lemne dela pădurea Balta (Ţigăneşti) . . .	» 160,—	» 160,—
12)	Asigurarea ecaretelor moşiei şi viei	» 194,40	» 194,40
13)	Impozitele moşiei şi viei	» 6 141,71	» 6.141,71
14)	Călătorii şi cheltueli neprevăzute	» 600,—	» 300,—
	Totalul cheltuelilor	Lei 15.166,11	Lei 15 226,11

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

CHELTUELILE ACADEMIEI ROMÂNE PE 1915—16.

		1914—15		1915—16		Diferința plus		minus	
	Capitalizări obligatoare conform regulamentelor	38 795	81	49 739	51	10 943	70		
1	*Diurnele sesiunii generale*	20.000	—	20 000	—				
2	» *Ședințelor ordinare*	15 000	—	15 000	—				
3	» *a 4 membri delegați*	1 000	—	1 000	—				
4	» *Secretarului general*	2 400	—	2.400	—				
5	» *a 3 Secretari de Secțiuni*	3.300	—	3.300	—				
6	*Remunerarea funcționarilor*	171.728	50	170.887	80			840	70
7	*Serviciul Băncii Naționale*	600	—	600	—				
8	*Spese de cancelarie, încălzit, luminat, etc.*	15 500	—	16.000	—	500	—		
9	*Ajutorul epitropiei Sf. Vineri*	400	—	400	—				
10	*Intreținerea, repararea, fonciera și asigurarea localurilor Academiei*	9 000	—	15 000	—	6 000	—		
11	*Spese de procese*	1.000	—	5.000	—	4 000	—		
12	*Mobilier*	1.000	—	1 000	—				
13	*Spese neprevăzute*	7 000	—	6 000	—			1.000	—
14	» *de expediție*	3 500	—	3.500	—				
15	*Cabinetul numismatic*	3 000	—	2.000	—			1 000	—
16	*Hrisoave, etc.* (Fondul Daniel)	344	85	344	85				
17	*Cărți și legatul lor*	9 000	—	6 000	—			3 000	—
18	» » » din subvențiunea de L. 25.000	12 500	—	12 500	—				
	Material pentru cataloagele Bibliotecii	2 000	—					2.000	—
19	*Anale-Desbateri*	8.000	—	5 000	—			3 000	—
	Creșterea colecțiunilor Bibliotecii	6 000	—					6 000	—
20	*Dicționarul limbii române*	40 239	50	27.662	75			12 576	75
	Tipărirea manuscrisului, premiul Neuschotz 1915	2 000	—					2.000	—
21	*Erodot*	1 000	—	1 000	—				
22	*Titu Liviu*	500	—	1 000	—	500	—		
23	*Publicațiuni bibliografice*	4 000	—	2,000	—			2 000	—
24	*Din vieața poporului român*	9.000	—	7 000	—			2 000	—
25	*Arii populare (Kiriac și Brediceanu)*	1.500	—	1.000	—			500	—
	Drăgan, Două manuscrise vechi românești	1 000	—					1 000	—
	Exemplare Popovici, Dialect istrian	400	—					400	—
	Iosif Popovici, Dialecte Maramureș	1.000	—					1 000	—
26	*Scrierile Alecsandri*	3 600	—	3 000	—			600	—
27	*Arta în manuscriptele vechi*	5 000	—	3.000	—			2.000	—
28	*Pascu, Sufixe*			4 000	—	4 000	—		
29	*Caragiani, Românii din Peninsula Balcanică*			2.000	—	2 000	—		
30	*Memoriile Secțiunii literare și remunerarea autorilor*	8.000	—	2 000	—			6 000	—
31	*Disponibil*			2 000	—	2.000	—		
32	*Hurmuzaki, Documente*	20 037	50	20 032	65			4	85
33	*Publicațiile Fondului Știrbei*	45.314	75	8 715	65			36 599	10
	Romstorfer, Cetatea Suceava	2 171	80					2 171	80
	Documente Veress	2 000	—					2 000	—
	Domniile Regulamentare (Premiul Năsturel)	1.000	—					1 000	—
34	*Săpături arheologice*	5 000	—	10 000	—	5.000			
35	*Buletin-ul Secțiunii istorice*	4.000	—	3 000	—			1 000	—
36	*Nistor, Românii și Rutenii din Bucovina*			6 805	90	6.805	90		
37	*Memoriile Secțiunii istorice și remunerarea autorilor*	15.000	—	8.000	—			7 000	—
	Documente publicate de d-l Stefanelli	5 828	20					5 828	20
	Dr. C. Istrati, Nomenclatura în chimie	6 365	61					6 365	61
38	*Disponibil*			194	10	194	10		
39	*Panțu Zach., Orchidaceele din România*			5 000	—	5 000	—		
40	*Disponibil pentru memorii, remunerări și Buletin*	28 634	39	23.000	—			5 634	39
	De tranportat Lei	543 660	91	476 083	21	46 943	70	114 521	40

		1914—15		1915—16		Diferința plus		minus	
	Report Lei	543 660	91	476 083	21	46 943	70	114 521	40
41	*Premiul Lazăr*	5.000	—	5 000	—				
42	» *Eliade-Rădulescu*	5 000	—	5 000	—				
43	» *Năsturel* (publicațiuni)	4.000	—	4 000	—				
44	» *Năsturel* (subiect dat)	5 000	—	5 000	—				
45	*Marele Premiu Năsturel*	6 000	—	9 000	—	3 000	—		
46	*Premiul Cuza*	20 000	—	26 000	—	6 000	—		
	Premiul Neuschotz	2 000	—					2.000	—
47	» *Demostene Constantinide*	4 000	—	4 000	—				
	» *Dacia-România*	1.734	35					1 734	35
48	» *I. Lecomte du Nouy*	483	—	483	—				
	Cheltueli din Fondul Ioan Fătu:								
49	*Cărți de școală*	13.107	34	13.686	30	578	96		
50	*Renta viageră a d-nei Ecaterina Fătu*	3.000	—	3 000	—				
	Cheltueli din Fondul I Scorțeanu								
51	*Cărți religioase*	799	45	799	45				
	Cheltueli din Fondul Agarici :								
52	*Anuitatea moșiei Moara-Grecilor*	2 200	—	2 100	—			100	—
53	*Renta viageră Mihoc*	1.000	—	1 000	—				
54	*Foncieră, asigurări*, etc	5.500	—	420	25	5 079	75		
55	*Administrația moșiei Moara-Grecilor*	9.708	40	15 453	92	5.745	52		
56	*Școala Agarici*	32.417	—	33 447	45	1 030	45		
57	*Dobânzi 5%*	6.993	50	6 647	75			345	75
58	*Amortisment din împrumut*	6.915	83	5 241	93			1 673	90
	Cheltueli din Fondul Donici								
59	*Amortisment din împrumutul Adamachi*	3 000	—	3 000	—				
60	*Dobânzi 5%*	1.471	45	1 321	45			150	—
	Foncieră, asigurări, călătorii, etc.	2.176	12					2 176	12
61	*Administrația moșiei Radiana*	3 950	27	5 746	07	1.795	80		
62	*Cultura viei de pe moșia Radiana*	12.000	—	8 000	—			4 000	—
	Cheltueli din Fondul Carp:								
	Fonciera moșiei Olteni	3.197	65					3 197	65
	Pădurari	300	—					300	—
63	*Administrația moșiei Olteni*	8 003	90	11 623	45	3 619	55		
64	*Cheltueli neprevăzute, asigurări*, etc.	500	—	800	—	300	—		
65	*Ajutoare școlarilor săraci din Giurgiu*	2.000	—	2 000	—				
66	» » » » *București*	2 000	—	2 000	—				
67	*Școala din comuna Olteni*	500	—	500	—				
	Amortisment din împrumut	510	50					510	50
68	*Dobânzi 5%*	989	50	963	95			25	55
69	*Intreținerea bisericii din Olteni*	500	—	500	—				
70	*Marele Premiu din 1918*	7 000	—	2 333	30			4 666	70
	Cheltueli din Fondul Stolojian:								
71	*Bursă*	4.314	45	3 836	10			478	35
	Cheltueli din Fondul D. A Sturdza:								
72	*Bursă și cheltueli de școală*	4.433	30	7 866	60	3 433	30		
	Cheltueli din Fondul Urlățeanu :								
73	*Bursă și cheltueli de școală*	4 255	20	6 510	40	2 255	20		
	De transportat . . . Lei	739 622	12	673 364	58	74 702	48	140 960	02

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

		1914—15		1915—16		Diferința plus		Diferința minus	
	Report Lei . . .	739 622	12	673.364	58	74.702	48	140.960	02
	Cheltueli din Fondul Gr. Buiucliu:								
74	*Bibliotecă, cărți și legatul lor*	12.000	—	12 000	—				
75	*Catalogul manuscriptelor, documentelor și cărților*	2.000	—	2.000	—				
76	*Buiucliu, Catalogul bibliotecii dăruite*	1 000	—	293	55			706	45
	Mormântul Gr. Buicliu	5.416	60					5 416	60
77	*Cabinetul numismatic, procurare de monete*			5 000		5 000			
78	*Material pentru cataloagele bibliotecii*			1 000		1 000			
79	*Creșterea colecțiunilor*			4 000		4 000			
80	*Testamentul Regelui Carol, în bronz*			2 000		2 000			
81	*Disponibil*			207	20	207	20		
82	*Rente viagere*	18.000	—	12 000	—			6 000	—
	Cheltueli din Fondul de pensiuni:								
83	*Pensiuni*	8 994	44	14.034	42	5 039	98		
	Cheltueli din Fondul Adamachi:								
84	*Capitalizări*	23.432	48	24 079	83	647	35		
	Foncieră	1.583	42					1 583	42
85	*Asigurări*	193	45	100	—			93	45
86	*Reparațiuni și întreținerea ecaretelor*	1 000	—	1 000	—				
87	*Cheltueli cu îngrijirea imobilelor și pădurilor*	1 200	—	1 200	—				
88	*Administrația moșiei Roșiori*	5 807	66	8.249	82	2 442	16		
89	*Burse și cheltueli de școală*	85 962	27	100.728	89	14.766	62		
90	*Burse pentru 10 elevi dela Școala Agarici*	3 600	—	3.600	—				
91	*Masa dela Stațiunea Zoologică din Neapole*	3 800	—	3.800	—				
92	*Laboratorul de Zoologie din Roscoff*	1 500	—	1.500	—				
93	*Școala Adamachi din Iași și grijile sufletului*	5.000	—	5.000	—				
94	*Cheltueli de procese*	500	—	500	—				
95	» *neprevăzute*	1.000	—	1 000	—				
96	*Două premii*	10.000	—	10 000	—				
97	*Publicațiunile fondului*	8.650	40	10.136	24	1.485	84		
98	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*	400	—	400	—				
99	*Indemnizarea Comisiunilor pentru burse*	1 500	—	1 000	—			500	—
	Reparația cavoului răposatului Dr. G. Asachi și cavoul Vasile Adamachi	11 954	01					11.954	01
	Cheltueli din Fondul Otteteleșanu:								
100	*Fond pentru înzestrare*	28 200	—	28.200	—				
101	*Impozite*	16.000	—	3.000	—			13 000	—
102	*Asigurări*	1 600	—	800	—			800	—
103	*Pădurari*	1 800	—	1 800	—				
104	*Reparațiuni*	1.000	—	2 000	—	1 000	—		
105	*Cheltueli de procese*	1 000	—	2 000	—	1 000	—		
106	» *neprevăzute*	1 000	—	1 000	—	—	—		
107	*Administrația moșiei Măgurele*	3 400	-	9.537	83	6 137	83		
108	*Administrația moșiei Fundu-Chiselet*	11.665	45	21 102	02	9 436	57		
109	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*	400	—	400	—				
110	*Personalul didactic și servitorii*	51 480	-	53 010	-	1 530	—		
111	*Hrana*	30 651	—	37 159	50	6 508	50		
112	*Luminat și încălzit*	11.000	—	17.000	—	6.000	—		
113	*Vite, trăsuri,* etc	5 290	—	11 318	—	6 028	—		
114	*Atelier*	1 470	—	1.360	—			110	—
115	*Intreținere, instalațiuni și mobilier*	6.450	—	7.080	—	630	—		
116	*Imbrăcăminte*	7.595	—	8.720	—	1 125	-		
	De transportat Lei .	1.134.118	30	1.103 681	88	150 687	53	181 123	95

		1914—15		1915—16		Diferința plus		Diferința minus	
	Report Lei . . .	1.134 118	30	1.103 681	89	150 687	53	181.623	95
117	*Material de studii și cancelarie*	3 000	—	3 000	—				
118	*Diverse*	2 030	—	1.650	—			380	—
119	*Medicamente*	800	—	1.200	—	400	—		
120	*Câmpul și parcul*	3 100	—	3 400		300			
121	*Excursiuni*	500	—	500	—				
122	*Sumă disponibilă pentru reparațiuni, calorifer și construcțiuni*	31 650	73	6.901	91			24.748	82
	Cheltueli din Fondul Tache P. Anastassiu:								
123	*Foncieră*	22.012	93	4 000	—			18.012	93
124	*Asigurări*	1 400	—	1.000	—			400	—
125	*Renta d-nei Elena Anastassiu*	24 000	—	24 000	—				
126	*Renta d-lui Iancu Anastassiu*	12.000	-	12.000	—				
127	*Școala profesională de fete din Tecuciu*	10 000	—	10.000	—				
128	*Salariul personalului silvic dela Țigănești*	4 000	—	3 960	—			40	—
129	*Școala primară dela Călmățuiu*	25 917	—	26.943	25	1 026	25		
130	*Școala de agricultură dela Țigănești*	84.466	15	83 470	10			996	05
131	*Administrația moșiei Țigănești*	12 897	35	25 250	82	12.353	47		
132	» » *Călmățuiu*	8.830	—	15.226	11	6 396	11		
133	*Biserica dela Călmățuiu*	3 200	—	3 200	—				
134	*Cheltueli neprevăzute, procese,* etc.	2 000	—	2.000	—				
135	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*	400	—	400	—				
136	*Cultura viei dela Țigănești și replantarea*	24.000	—	39.000	—	15 000	—		
	Cheltueli din Fondul Ap Papadopol:								
137	*Burse la școalele de comerț din Galați și altele*	7 514	60	7 565	10	50	50		
	Cheltueli din Fondul Obedenaru:								
138	*D-nei Maria Obedenaru, cupoane*	12.948	25	13 348	25	400	—		
	Cheltueli din Fondul Ion Ghica:								
139	*Principesei Alexandrina Ion Ghica, cupoane*	2.375	—	2 375	—				
	Excedent	1 024	67	288	40			736	27
	Total Lei . . .	1.434 184	98	1 394 360	82	186 613	86	226.438	02
						— 39.824,16			

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1915—1916.

Nr.		Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
	I Capitalizări în 1915—1916:								
	Fondul Carp, amortisment din împrumut			536	05				
	Procentele Fondului Demostene Constantinide			141	90				
	» » *de rezistență a moșilor*			7 287	40				
	» » *Premiului Anastasie Stolojian*			79	95				
	» » *Anastasie Toncoviceanu*			839	40				
	» » *Anastasie Fătu*			975	95				
	» » *San-Marin*			762	85				
	» » *Neuschotz*			2 102	05				
	» » *Bodescu*			587	15				
	» » *Craiovean*			637	45				
	» » *Chițu*			360	80				
	» » *Hagi-Vasile*			1 361	35				
	» » *Ionel C. Istrati*			290	80				
	» » *Aristia Anghelescu*			481	35				
	» » *Sofia A. Canecіu*			762	20				
	» » *Dacia-România*			433	40				
	» » *Nicolae Chrissoveloni*			791	—				
	» » *A. F. Robescu*			8 415	—	26 846	05		
	Procentele Fondului de pensiuni al personalului, plus prelevările de 1% dela fonduri și reținerile de 5% din salariul funcționarilor plătiți de Academie			36 927	88				
	minus pensiunile acordate pe 1 an			14 034	42	22 893	46	49 739	51
	II. Cheltueli generale:								
1	*Diurnele sesiunii generale*			20 000	—				
2	» *ședințelor ordinare*			15.000	—				
3	» *a 4 membri delegați*			1.000	—				
4	» *Secretarului general pe 12 luni a L 200*			2 400	—				
5	» *a 3 Secretari de Secțiuni pe 11 luni a L. 300*			3 300	—	41 700	—		
6	*Remunerarea funcționarilor* (statul, anexa 9, pag. 387).								
	a) Din bugetul Academiei	129.092	80						
	b) Din subvențiunea de L. 25 000	12 500	—	141 592	80				
	Ajutor de chirie pentru funcționari și oamenii de serviciu (Proces verbal No. 763/912)			29 295	—	170 887	80		
7	*Serviciul Băncii Naționale*			600	—				
8	*Spese de cancelarie*	3 000	—						
	Imprimate	3 500	—						
	Combustibil	6.500	—						
	Iluminat, diverse	3 000	—	16 000	—				
9	*Ajutorul Epitropiei Sf. Vineri*			400	—				
10	*Intreținerea și repararea localurilor Academiei, asigurări, apă, etc.*			15 000	—				
11	*Spese de procese*			5 000	—				
12	*Mobilier*			1 000	—				
13	*Spese neprevăzute*			6 000	—				
14	*Spese de expediție*			3 500	—				
15	*Cabinetul numismatic,* din Fondul Daniel	200	—						
	din bugetul Academiei pentru monete, medalii și cărți	1.800	—	2 000	—				
	De transportat Lei			49 500	—	212 587	80	49 739	51

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1915—1916.

Nr.		Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
	Report Lei			49 500	—	212.587	80	49 739	51
16	*Hrisoave, etc* (Fondul Daniel)			344	85				
17	*Cărți și legatul lor*			6.000	—				
18	» » » » din subvențiunea de L. 25 000,—			12.500	—				
19	*Anale-Desbateri*			5.000	—				
20	*Dicționarul limbii române*	22 662	75						
	Din bugetul Academiei	5.000	—	27 662	75	101.007	60	313.595	40
	III. Cheltuelile Secțiunilor:								
	a) *Literară.* disponibil L 28.000, —:								
21	*Erodot* (disponibil L 463,60)			1.000	—				
22	*Titu Liviu* (disp. L 500,—)			1 000	—				
23	*Publicațiuni bibliografice* (disp. 1.324,95)			2 000	—				
24	*Din vieața poporului român* (datorie L 2.541)			7 000	—				
25	*Arii populare* (disp L. 742,20)			1.000	—				
26	*Scrierile Alecsandri* (disp. L. 3.600)			3 000	—				
27	*Arta în manuscriptele vechi* (disp. L. 5.000)			3 000	—				
28	*Pascu, Sufixe* (Premiul Năsturel din 1915)			4 000	—				
29	*Caragiani, Românii din Peninsula Balcanică*			2 000	—				
30	*Memoriile Secțiunii și remunerarea autorilor* (disp L. 5.725,10)			2 000	—				
31	*Disponibil*			2 000	—	28 000	—		
	b) *Istorică*· disponibil L. 28 000, —·								
32	*Hurmuzaki,* Documente istorice (disponibil L. 19 078 05)	20 032	65						
33	*Publicațiunile Fondului Alina Știrbei* (disp. L 42 981,75)	8 715	65	28 748	30				
34	*Săpături arheologice la cetatea Histria* (d-l V Pârvan)	10 000	—						
35	*Buletinul Secțiunii*	3 000	—						
36	*Nistor, Românii și Rutenii din Bucovina*	6 805	90						
37	*Memoriile Secțiunii și remunerarea autorilor*	8.000	—						
38	*Disponibil*	194	10	28 000	—	56.748	30		
	Documente publicate de d-l Stefanelli (disp L. 5 828,20)								
	c) *Științifică:* disponibil L. 28 000,—:								
39	*Panțu Zach, Orchidaceele din România*			5 000	—				
40	*Pentru memoriile și Buletinul Secțiunii, pentru remunerarea autorilor și alte publicațiuni și cercetări științifice* (disponibil L. 18 426.14)			23 000	—	28 000	—	112 748	30
	IV. Premiile:								
41	*Premiul Lazăr* (publicații științifice)					5 000	—		
42	» *Eliade-Rădulescu* (subiect istoric dat)					5 000	—		
	De transportat					10.000	—	476.083	21

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1915—1916.

	Report L. . . .			10.000	—	476.083	21
43	*Premiul Năsturel* (publicaţii).			4 000	—		
44	» *Năsturel* (subiect istoric dat)			5.000	—		
45	*Marele Premiu Năsturel din 1917, de L. 12 000*						
	a 4-a parte din 1913—4 şi 1914—5	6 000	—				
	a 4°/₀ parte pe 1915—16	3 000	—	9.000	—		
46	*Premiul Cuza* (pentru «Istoria Românilor»)	20 000	—				
	» » (subiect istoric dat)	6 000	—	26 000	—		
47	» *Demostene Constantinide*			4 000	—		
48	» *I. Lecomte du Nouy*.			483	—	58.483	—
	V. Cheltueli din Fondul Ioan Fătu:						
49	*Cărţi de şcoală*			13 686	30		
50	*Renta viageră a d-nei Ecaterina Fătu*.			3 000	—	16 686	30
	VI. Cheltueli din Fondul I. Scorţeanu:						
51	*Cărţi religioase*					799	45
	VII Cheltueli din Fondul Agarici:						
52	*Anuitatea moşiei Moara-Grecilor*			2 100	—		
53	*Renta viageră Mihoc*			1.000	—		
54	*Asigurări*			420	25		
55	*Administraţia moşiei Moara Grecilor* (anexa 1, pag 21)			15.453	92		
56	*Şcoala „Agarici“* (anexa 10, pag 40)			33.447	45		
57	*Dobânzi* 5°/₀ la imprumutul de L. 54.000 dela Fondul Macinca	2 700	—				
	Idem la imprumutul de L. 78 954,65 dela Fondul Adamachi . . .	3.947	75	6.647	75		
58	*Amortisment* din imprumutul Adamachi de L. 78 954,65			5 241	93	64 311	30
	VIII. Cheltueli din Fondul Donici:						
59	*Amortisment* din imprumutul de L. 29.428,70 dela Fondul Adamachi			3 000	—		
60	*Dobânda* 5°/₀ la imprumutul rămas de L 26 428,70			1 321	45		
61	*Administraţia moşiei Radiana* (anexa 3, pag 23)			5.746	07		
62	*Cultura viei de pe moşia Radiana*			8 000	—	18 067	52
	IX. Cheltueli din Fondul Maria General Carp:						
63	*Administraţia moşiei Olteni* (anexa 2, pag 22)			11.623	45		
64	*Cheltueli neprevăzute*			800	—		
65	*Ajutorul şcolarilor săraci din Giurgiu*			2.000	—		
66	„ „ „ „ *Bucureşti*			2 000	—		
67	*Şcoala dela Olteni* pentru cărţi şi altele			500	—		
68	*Dobânda* 5°/₀ la imprumutul de L 19.279,25 pe 1 an			963	95		
69	*Intreţinerea bisericii din Olteni*			500	—		
70	*Marele Premiu* de L. 7 000, — din 1918 (pentru subiect militar dat), a 3-a parte			2.333	30	20 720	70
	De transportat Lei . . .					655.151	48

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1915—1916.

	Report Lei . .							655 151	48
	X. Cheltueli din Fondul Stolojian:								
71	*Bursă*							3 836	10
	XI. Chetueli din Fondul Dimitrie A Sturdza:								
72	*Bursă*							7 866	60
	XII. Cheltueli din Fondul Urlăţeanu:								
73	*Bursă*							6 510	40
	XIII. Cheltueli din Fondul Grigore Buiucliu:								
74	*Bibliotecă, cărţi şi legatul lor*			12 000	—				
75	*Catalogul manuscriptelor, documentelor şi cărţilor* . . .			2.000	–				
76	*Buiucliu, Catalogul publicaţiunilor dăruite* (datorie) . . .			293	55				
77	*Cabinetul numismatic, procurare de monete*			5 000					
78	*Material pentru cataloagele bibliotecii* . . .			1 000					
79	*Creşterea colecţiunilor bibliotecii*			4 000	—				
80	*Testamentul Regelui Carol, în bronz*			2 000	—				
81	*Disponibil*			207	20	26 500	75		
82	*Rente viagere*					12 000	—	38 500	75
	XIV Cheltueli din Fondul de pensiuni:								
83	*Pensii* acordate pe 1915—16					13 518	84		
	Datorie					515	58	14 034	42
	XV. Cheltueli din Fondul Adamachi:								
84	*Capitalizări* conform regulamentului (art. 5)			15.837	90				
	Capitalizare din imprumutul Donici	3 000	—						
	« din imprumutul Agarici	5 241	93	8 241	93	24 079	83		
85	*Asigurări* (moşia Roşiori).			100	—				
86	*Reparaţiuni şi întreţinerea ecaretelor*.			1 000	–				
87	*Cheltueli cu îngrijirea imobilelor şi pădurilor*			1.200	–				
88	*Administraţia moşiei Roşiori* (anexa 4, pag. 24)			8 249	82				
89	*Burse şi cheltueli de şcoală* (art 6 Reg)			100 728	89				
90	*Burse pentru 10 elevi dela Şcoala Agarici* a L. 360 (art 12 Reg)			3 600	—				
91	*Masa dela Staţiunea Zoologică din Neapole* (art. 7 Reg.). . . .			3 800					
92	*Laboratorul de zoologie dela Roscoff*			1 500	—				
93	*Şcoala Adamachi din Iaşi şi grijile sufletului* (art. 3 Reg) .			5.000	–				
94	*Cheltueli de procese*.			500	–				
95	*Cheltueli neprevăzute* (art 4 Reg)			1 000					
96	*Două premii* din 1916 a L. 5 000 (art 2 Reg)			10 000	–				
97	*Publicaţiile Fondului Vasile Adamachi* (art 5 Reg) . . .			10 136	24				
98	*Parte pentru diurna Directorului Administraţiei*			400	—				
99	*Indemnizarea Comisiunilor pentru burse*.			1 000	—	148 214	95	172 294	78
	XVI. Cheltueli din Fondul Otteteleşanu:								
100	a) *Inzestrarea* a 12 absolvente a 200 #, a L. 11,75. . L. 2 350,—:								
	din veniturile totale			27 467	40				
	procentele fondului pentru înzestrări de L. 740 minus 1 °/₀ prelevaţi pentru pensiuni.			732	60	28 200	—		
	b) *Cheltuelile fondului:*								
101	*Impozite* pentru moşiile arendate			3 000	—				
102	*Asigurări*.			800	–				
103	*Pădurari*.			1 800	—				
	De transportat Lei . . .			5.600	—	28 200	—	898.194	53

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

DESVOLTAREA CHELTUELILOR PE 1915—1916.

Nr.					
	Report Lei . . .		5 600 —	28 200 —	898 194 53
104	*Reparațiuni* la ecaretele dela moșii și o pereche pietre de moară la Măgurele, (Proces verbal 836/915)		2 000 —		
105	*Cheltueli de procese*		2 000 —		
106	„ *neprevăzute*		1.000 —		
107	*Administrația moșiei Măgurele* (anexa 5, pag 373)		9 537 83		
108	„ „ *Fundu-Chiselet* (anexa 6, pag 374)		21.102 02		
109	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*		400 —	41 639 85	
	c) *Cheltuelile Institutului Otteteleșanu* (anexa 11, pag 391):				
110	{ *Personalul didactic*	31 710 —			
	{ » *de serviciu*	21 300 —	53.010 —		
111	*Hrana*		37.159 50		
112	*Luminat și încălzit*		17 000 —		
113	*Vite și trăsuri*, etc.		11.318 —		
114	*Atelier*		1.360 —		
115	*Intreținere, instalațiuni și mobilier*		7 080 —		
116	*Imbrăcăminte*		8 720 —		
117	*Material de studiu*		3 000 —		
118	*Diverse*		1.650 —		
119	*Medicamente*		1 200 —		
120	*Câmpul și parcul*		3 400 —		
121	*Excursiuni*		500 —	145 397 50	
122	*Sumă disponibilă pentru reparațiuni, etc.*			6 901 91	222 139 26
	XVII Cheltueli din Fondul Tache P Anastassiu:				
123	*Foncieră*, pădure			4 000 —	
124	*Asigurări*			1.000 —	
125	*Renta d-nei Elena P Anastassiu*			24 000 —	
126	*Renta d-lui Iancu P. Anastassiu*			12 000 —	
127	*Școala profesională de fete din Tecuciu*			10 000 —	
128	*Salariul personalului silvic dela Țigănești*			3.960 —	
129	*Școala primară dela Călmățuiu* (anexa 13, pag. 398)			26 943 25	
130	*Școala de agricultură dela Țigănești* (anexa 12, pag. 395)			83 470 10	
131	*Administrația moșiei Țigănești* (anexa 7, pag 375)			25 250 82	
132	„ „ *Călmățuiu* (anexa 8, pag 377)			15.226 11	
133	*Biserica dela Călmățuiu* (anexa 14)			3 200 —	
134	*Cheltueli neprevăzute, procese*, etc			2 000 —	
135	*Parte pentru diurna Directorului Administrației*			400 —	
136	{*Cultura viei dela Țigănești și plantarea a $2^1/_2$ ha.*		28 000 —		
	{Idem datorie din 1914—15 (Proces verb 835/915)		11 000 —	39 000 —	250 450 28
	XVIII. Cheltueli din Fondul Apostol Papadopol:				
137	{10 *burse* Școala superioară de comerț din Galați a L. 350, anual		3 500 —		
	{10 » » inferioară » » » 250, »		2 500 —	6.000 —	
	{*Fonciera, asigurarea caselor din Galați și altele*			1 565 10	7 565 10
	XIX. Cheltueli din Fondul Obedenaru (nudă proprietate)				
138	D-nei Maria Obedenaru cupoanele				13 348 25
	XX. Cheltueli din Fondul Ion Ghioa (nudă proprietate).				
139	Princesei Alexandrina Ion Ghica cupoanele				2 375 —
	Totalul cheltuelilor				1 394 072 42
	Excedent				288 40
					1 394.360 82

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 9.

PERSONALUL ACADEMIEI ROMÂNE IN 1915—16

1 *Serviciul Cancelariei*

1	Şef de serviciu	a Lei 688,50		Lei 8 262,—	
1	Avocat	» » 390,—		» 4.680,—	
1	Corector al publicaţiunilor	» » 490,—		» 5 880,—	
1	» » »	» » 497,—		» 5 964,—	
1	Scriitor-arhivar	» » 234,—		» 2.808,—	
1	Contabil	» » 535,50		» 6 426,—	
1	Ajutor-contabil	» » 286,—		» 3 432,—	
1	Cassier	» » 357,50		» 4 290,—	
1	Scriitor-magazinei	» » 257,40		» 3 088,80	
1	Scriitor la contabilitate	» » 150,—		» 1.800,—	

Oameni de serviciu ·

1	Supraveghetor	a Lei 120,—		Lei 1 440,—	
2	Odăiaşi a L 120,—	» » 240,—		» 2 880,—	
1	»	» » 110,—		» 1 320,—	
3	» (1 Telefonist) a Lei 90,—	» » 270,—		» 3 240,—	
2	Rândaşi a L 80,—	» » 160,—		» 1.920,—	Lei 57 430,80

2. *Serviciul bunurilor* ·

1	Şef de serviciu	a Lei 688,50			» 8 262,—

3. *Serviciul Bibliotecii*.

1	Bibliotecar	a Lei 690,		Lei 8 280,—	
1	Ajutor	» » 400,—		» 4 800,	
1	»	» » 380,—		» 4 680,—	
1	»	» » 390,—		» 4 560,—	
1	»	» » 350,—		» 4 200,—	
1	»	» » 325,—		» 3 900,—	
1	»	» » 268,—		» 3.216,—	
1	Custode	» » 322,—		» 3 864,—	
1	»	» » 272,—		» 3 264,—	
1	Ajutor numismat	» » 242,—		» 2 904,—	
1	Scriitor	» » 306,—		» 3 672,—	
1	»	» » 220,—		» 2 640,—	
6	» a Lei 180,—	» » 1 080,—		» 12 960,—	
1	» (nou)	» » 150,—		» 1 800,—	

Oameni de serviciu

1	Supraveghetor	a Lei 120,—		Lei 1 440,—	
1	Odăiaş	» » 120,—		» 1 440,	
1	»	» » 110,—		» 1 320 —	
3	»	» » 100,—	Lei 300,—	» 3 600,—	
2	» (noi)	» » 90,—	» 180,—	» 2 160,—	Lei 74 700,-
				Suma	Lei 140.392,80
	Diurna Directorului Administraţiei pe 6 luni a Lei 200,—				» 1.200,—
				Total	Lei 141.592,80

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 10.

FUNDAŢIUNEA «IOAN C. AGARICI».

Cheltuelile Şcoalei de agricultură din Moara Grecilor în 1915—16.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total		In 1915—16 lunar		In 1915—16 anual		In 1915—16 Total	
	I. **Personal:**								
1	Director	3 600	—	350	—	4 200	—		
2	Ajutorul I-iu	1 200	—	100	—	1.200	—		
3	» al II-lea	840	—	70	—	840	—		
4	Maestru fierar	840	—	70	—	840	—		
5	Maestru lemnar	840	—	70	—	840	—		
6	Gardian de noapte	420	—	40	—	480	—		
7	Vizitiu	480	—	45	—	540	—		
8	Bucătar	420	—	40	—	480	—		
9	Spălătoreasă	300	—	30	—	360	—		
10	Boar şi văcar	360	—	35	—	420	—		
11	Vier	300	—	30	—	360	—		
12	Cioban	250	—			250	—		
13	Servitor la porci şi ajutor la oi					150	—	10.960	—
		9 850	—						
	II. **Hrana:**								
1	Intreţinerea a 27 elevi, a 55 b. pe zi, L. 14,85 dela 1 Iunie până la 1 Octomvrie 1915, pe 122 zile					1 811	70		
2	Intreţinerea a 30 elevi a 55 b, pe zi. L 16 50 dela 1 Octomvrie 1915 la 1 Iunie 1916, pe 243 zile	8.078				4 009	50		
3	Directorul cu familia a L. 2,50 pe zi					900	—		
4	Ajutorul I-iu a L 1.20 pe zi					438	—		
5	Ajutorul al doilea şi doi maestri, socotit fiecare a 1 leu pe zi, pe 365 zile					1 095	—		
6	Person. de serviciu, 7 oameni a 55 b. pe zi					1 405	25		
7	Lucrători pe un an					50	—	9 709	45
	III. **Luminat şi încălzit:**								
1	Petrol, lămpi, sticle					500	—		
2	Lemne de foc, $2^1/_2$ ha pădure	2 325				1 750	—	2.250	—
	Transport Lei							22.919	45

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total	In 1915—16 lunar	anual	Total
	Report Lei . . .				22.919 45
	IV. **Intreținerea ecaretelor și obiectelor:**				
1	300 kg sârmă cu ghimpi pentru împrejmuit pepiniera de pomi dela câmp	2 151 —		180 —	
2	800 kg sârmă cu ghimpi pentru împrejmuit terenul de $1^1/_2$ ha de la vie, care urmează a se plantà cu pomi roditori și două părți din vie			480 —	
3	40 kg cuie pentru prins sârmă . . .			18 —	
4	180 kg sârmă cu ghimpi pentru înprejmuit terenul casei de apă, făcându-se plantație de salcie, și plopi, cuie necesare pentru prins sârma			115 —	
5	Material lemnos, fierărie, geamuri, necesare pentru facerea a două dulapuri mari în sala de muzeu pentru păstrat obiecte, insecte, pasări împăiate, cari sunt vătămătoare agriculturii și o tablă cu scripete in sala de clasă			120 —	
6	2 m³. leațuri pentru un spalier de peri în dosul remizei			140 —	
7	Cuie, tendoane, sârmă			30 —	
8	Perii, țesale, furci, lopeți, reparațiuni de hamuri, etc.			250 —	
9	Intreținerea clădirilor, tencueli mici, văruitul clădirilor, crama, văpsitul ușilor, ferestrelor cu uleiu și văpseà, curățitul sobelor, latrinelor, etc			1.000 —	2 333 —
	V. **Ateliere:**				
1	Fier, mangal necesar pentru potcovitul cailor, boilor și reparațiuni de instrumente, harabale, mașini, văpsitul trăsurii vechi, și noi, etc	1.499 —		600 —	
2	Instrumente la ateliere și altele			300 —	
3	Costul lemnului de lucru, din pădure . .			200 —	
4	Unsoare pentru mașini și harabale . . .			30 —	1.130 —
	VI **Vite, instrumente agricole pentru grădină, vie și stupărie:**				
1	Un disc rotativ american, cu aparat de transport	1.110 —		315 —	
2	2 pluguri No. 8 complete			150 —	
3	Diferite instrumente mici pentru câmp, grădină, gospodărie: sape, hârlețe, târnăcoape, coase, etc			300 —	765 —
	De transportat Lei .				27 147 45

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total	In 1915—16 lunar	In 1915—16 anual	In 1915—16 Total
	Report Lei . .				27 147 45
	VII. **Imbracămintea elevilor şi spălat:**				
1	Cămăşi, ismene, pantaloni de purtare pentru iarnă din postav de Azuga, iţari de lână albi pentru vară, căciuli, pălării, sumane, lâi pentru purtat, repararea de cisme, bocanci, opinci, etc	1 800 —		1 600 —	
2	Săpun pentru elevi şi spălatul rufelor . . .			200 —	1 800 —
	VIII. **Material de studii, cancelarie şi mobilier:**				
1	Cheltueli de cancelarie, pentru elevi, abonamente la reviste, etc.	1 404 —		200 —	
2	Cărţi de studiu pentru elevi			150 —	
3	Cheltueli de transport pe C. F. R. pentru vizite ştiinţifice la ferme, expoziţii agricole, animale, etc			100 —	
4	Cearşafuri, feţe şi dosuri de perină, şorţuri pentru elevi, etc.			200 —	
5	Obiecte pentru bucătărie şi sufragerie . .			200 —	850 —
	IX. **Medicamente şi medic:**				
1	Medicamente	400 —		300 —	
2	Medic			100 —	400 —
	X. **Cheltueli de culturi:**				
1	Cheltueli pentru cultura câmpului şi a viei, cumpărări de haraci, tutori din pădure, facerea de gropi pentru plantat pomi pe 2 ha	2 400 —		1 800 —	
2	Seminţe pentru grădina de pomi, grădina de zarzavat, câmp, etc.			400 —	2 200 —
	XI. **Asigurarea culturilor contra grindinii**	250 —			250 —
	XII. **Cheltueli diverse:**				
1	Inspecţiuni şi neprevăzute	800 —			800
	XIII. **Lucrări din nou**	350 —			
	Totalul general al cheltuelilor L. .	32.471 —			33 447 45
	Venituri propuse pentru anul 1915—16:				
1	Venit din terenul de culturi, zarzavat, pomi şi din consumaţiunea nutreţului cu vitele	10.000 —			
2	Venit dela vie	2 200 —			
3	» din produsele animale	1.000 —			
4	» din lucrări dela ateliere şi altele .	500 —			
	Totalul veniturilor L .	13 700			

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 11.

INSTITUTUL OTTETELEŞANU.

Cheltuelile Institutului Otteteleşanu pe 1915—16.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total	In 1915—16 lunar	anual	Total
	I **Corpul didactic:**				
1	Directoare		450 —	5.400 —	
2	Subdirectoare		200 —	2.400 —	
3	Medic şi profesoare de igienă		180 —	2.160 —	
4	Profesor de religie şi duhovnic		130 —	1 560 —	
5	Profesoară de ştiinţe		180 —	2 160 —	
6	» » litere		180 —	2.160 —	
7	» » geografie, pedagogie şi economie casnică		180 —	2.160 —	
8	Maestru de muzică		120 —	1 440 —	
9	Maestră de desemn şi bibliotecară		130 —	1.560 —	
10	» » rufărie	31 080 —	150 —	1 800 —	
11	» » croitorie		110 —	1.320 —	
12	» » bucătărie		80 —	960 —	
13	» » spălătorie		80 —	960 —	
14	» » ţesut		80 —	960 —	
15	» » grădină de copii şi pedagogă		70 —	840 —	
16	» » gimnastică şi pedagogă		70 —	840 —	
17	Pedagogă		70 —	840 —	
18	» dela 1 Septemvrie 9 luni		70 —	630 —	
19	»		40 —	480 —	
20	Conducătoare de gospodărie		80 —	960 —	
21	Invăţătorul pentru practica pedagogică			120 —	31.710
	II **Personalul de serviciu:**				
1	Econom-Agronom		200 —	2.400 —	
2	Ingrijitor al curţii		90 —	1 080 —	
3	Infirmieră		60 —	720 —	
4	Garderobieră		60 —	720 —	
5	Mecanic, salariu . . . L. 200				
	» accesorii . . . » 125		325 —	3.900 —	
6	Ajutor-mecanic		50 —	600	
7	Grădinar, salariu . . . L. 100				
	» accesorii . . . » 50		150 —	1 800 —	
8	Ajutor de grădinar		50 —	600 —	
9	Al II-lea ajutor (servitor la grădină)		35 —	420 —	
10	Portar		45 —	540 —	
11	Păzitor de noapte		45 —	540 —	
12	Tâmplar		80 —	960 —	
13	Coşar şi zidar		55 —	660 —	
14	Vizitiu		55 —	660 —	
	De transportat Lei	31.080 —		15 600 —	31.710 —

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total	In 1915—16 lunar	anual	Total
	Report Lei . . .	26 260 —		15.600	31.080 —
15	Rândaş la cai		30 —	360 —	
16	Argat la boi		35 —	420 —	
17	» » vaci		35 —	420 —	
18	Rândaş in curte		35 —	420 —	
19	Servitoare la castel		30 -	360	
20	» » clasa IV		30 -	360 —	
21	Spălătoreasa I-a	20 400 —	45 —	540 —	
22	» a II-a		45 —	540 —	
23	» » III-a		45 —	540 —	
24	» » IV-a		45 —	540 —	
25	Rândaş la bucătăria cl. IV		30 —	360 —	
26	» » » » V		30 —	360 —	
27	» » » dela castel . . .		35 —	420 —	
28	Ţesătoreasă pe Iunie		60 —	60 —	21.300 —
	III. **Hrana:**				
1	Direcţia, 6 persoane a 1 leu pe zi, Lei 6, pe 365 zile			2 190 —	
2	Eleve, 16 pe 30 zile, in 480 zile				
	37 » 365 » » 13 505 »				
	40 » 305 » » 12.200 » . . .				
	20 » 270 » » 5 400 31 585z a 80 b	30 615 —		25 268 —	
3	Pers. didactic, 12 pe 330 z. 3 960» » 80 b.			3.168 —	
4	» de serv 4 » 365 » 1.460» » 80 »			1.168 —	
5	» » » 21 » 365 » 7 665» » 70 »			5 365 50	37 159 50
	IV. **Luminat şi Incălzit:**				
1	Intreţinerea motorului şi a instalaţiunilor electrice	11 000 —		3.000 —	
2	Combustibil mineral şi vegetal			14 000 —	17 000 —
	V. **Vite şi trăsuri, etc.:**				
1	Una pereche cai			1.500 —	
2	Potcovitul			250 —	
3	Hrana vitelor { 6 cai a L. 1 20 L. 7.20 pe 365 z / 16 vite » » 1.— » 16.— » 365 »	5.290 —		2.628 — / 5 840 —	
4	Reparaţia trăsurilor, a carelor şi intreţinerea			800 —	
5	O brişcă pentru transport			300 —	11.318 —
	VI. **Ateliere:**				
1	Aţă, ace, degetare, nasturi, foarfece, etc .			600 —	
2	Reparaţia maşinelor de cusut	1.470 —		60 —	
3	Material pentru lucru in ateliere			700 —	1 360 —
	VII. **Intreţinere, instalaţiuni şi mobilier:**				
1	Curăţirea localurilor, mici reparaţiuni, perii, mături, făraşe, servicii pentru sobe, cârpe de bucătărie, etc			3 000 —	
2	Putini pentru varză, noi şi reparaţiuni . .			300 —	
	De transportat Lei	99.891 —		3 300 —	119.847 50

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total		In 1915–16 lunar	anual		Total	
	Report Lei . .	99 891	—		3.300		119.847	50
3	O sacă	6 450	—		90	—		
4	Vase de bucătărie și sofragerie, noi și de înlocuit				900	—		
5	Săpun, scrobeală, borax, cărbuni de călcat, etc				750	—		
6	Saltele, 40 bucăți a 13 lei				520	—		
7	Ștergătoare				100	—		
8	Albii, scaune, frânghii, etc.				250	—		
9	Confecționarea a 25 paturi a 34 lei				850	—		
10	Scaune pentru sala de desemn, 20 a 4 lei și 30 pentru sufragerie a 2 lei				140	—		
11	Material pentru mese și dulapuri				180	—	7 080	—
	VIII. **Imbrăcăminte:**							
1	Pânză pentru rufărie de corp: câte un rând cămăși de zi, de noapte, brasiere, fuste și altele	7 595	—		1.420	-		
2	Pânză pentru un rând de cearșeafuri și fețe de pernă				700	—		
3	Ciorapi câte 4 perechi pentru 98 eleve și câte 4 în plus pentru 4 eleve				630	—		
4	Material pentru rochi de iarnă la 48 eleve .				1 370	—		
5	Material pentru rochi de vară la 24 eleve .				180	—		
6	» » pelerine la 14 eleve . . .				310	—		
7	Material pentru șorțuri de clasă la 98 eleve .				680	—		
8	Incălțăminte nouă și reparațiuni pentru 98 eleve a 35 lei				3 430	—	8.720	—
	IX. **Material de studii:**							
	Cărți, tipărituri, material de studii, de scris, desemnat, aparate didactice, abonamente la reviste, cheltueli de cancelarie, legat de cărți, locațiunea filmelor, etc. . . .	3 000	—				3.000	
	X. **Diverse:**							
	Cheltueli de inspecțiuni și examen .	2 030	—		1 000	—		
	Parastasul dela 8 Maiu pentru răposatul donator I. Otteteleșanu				150	—		
	Cheltueli neprevăzute				500	—	1 650	—
	XI **Medicamente:**							
	Medicamente și vizite dentistice	800	—				1.200	—
	De transportat Lei .	119.766	—				141.497	50

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total		In 1915—16 lunar		In 1915—16 anual		In 1915—16 Total	
	Report Lei . .	119 766	—					141 497	50
	XII. **Câmpul și Parcul:**								
1	Intreținerea parcului	3 100	—			1 000	—		
2	Cultura plantelor furajere					1 000	—		
3	» zarzavatului					1 400	—	3 400	—
	XIII **Excursiuni**	500	—					500	—
	Total . . .	123.366	—					145 397	50
	XIV. **Sumă disponibilă pentru reparațiuni, calorifer și construcțiuni**	31 650	73					6 901	91
	Totalul general al cheltuelilor . . .	155.016	73					152 299	41
	Venitul din produsele școalei	11 000	—						

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 12.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile Şcoalei inferioare de agricultură „Tache P. Anastassiu“ dela Ţigăneşti pe anul 1915—16.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total	In 1915—16 lunar	In 1915—16 anual	In 1915—16 Total
	1. **Corpul didactic:**				
1	Director-institutor	3.600 —	225 —	2.700 —	
2	Institutor-agronom	2 700 —	225 —	2 700 —	
3	Invăţător secretar-contabil	1.440 —	120 —	1.440 —	
4	Şef de cultură	2 040 —	170 —	2.040 —	
5	Grădinar-pomolog	1 800 —	150 —	1.800 —	
6	Preot-institutor	360 —	40 —	480 —	
7	Medic	900 —	100 —	1 200 —	
8	Pedagog	720 —	60 —	720 —	
	Diurne:				
	Director-institutor	600 —	50 —	600 —	
	Institutor-agronom	360 —	30 —	360 —	
	Invăţător secretar-contabil	600 —	60 —	720 —	14.760 —
		15 120 —			
	II **Personalul de serviciu:**				
1	Econom-magaziner	900	75 —	900 —	
2	Maestru-lemnar	840 —	70 —	840 —	
3	Maestru-fierar I	840 —	100 —	1 200 —	
4	Maestru-fierar II, pensie		40 —	480 —	
5	Grădinar pentru zarzavaturi	780 —	70 —	840 —	
6	Bucătar	600 —	50 —	600 —	
7	Vizitiu	540 —	45 —	540 —	
8	Odăiaş	420 —	40 —	480 —	
9	2 Spălătorese (una a L. 40 şi alta a L. 30)	900 —	70 —	840 —	
10	5 argaţi a L 35	1 800 —	175 —	2 100 —	
11	Pândar de zi	480 —	40 —	480 —	
12	Pândar de noapte	540 —	40 —	480 —	9.780 —
		8.640 —			
	III. **Hrana:**				
1	Director a 2,50 pe zi, 366 zile			915 —	
2	Institutor-agronom, şef de cultură şi grădinar-pomolog a L. 1,90 pe zi, L 760, 366 zile			2 781 60	
	De transportat Lei . .			3.696 60	24.540 —

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total		In 1915—16 lunar	anual		Total	
	Report Lei . . .				3 696	60	24 540	—
3	Econom, maestru lemnar, maestru fierar I și maestru fierar II a L 1,40 pe zi, L. 5,60, pe 366 zile	22988	25		2.049	60		
4	78 elevi, 1 pedagog și 13 servitori a 0,55 lei pe zi, L. 50,60 dela 1 Iunie — 1 Septemvrie 1915, pe 92 zile.				4 655	20		
5	80 elevi, 1 pedagog, 13 servitori a 0,55 b. pe zi, L. 51,70, dela 1 Septemvrie 1915 - 1 Iunie 1916, pe 274 zile				14 165	80	24.567	20
	IV. **Luminatul și încălzitul:**							
1	Petrol, sticle pentru lămpi, etc . .	2.700	—		700	—		
2	200 steri lemne pentru foc				1.200	—		
3	Coks				300	—	2 200	—
	V. **Curte, grajd, vehicule și reparațiuni:**							
1	Intreținerea fermei, curățirea clădirilor, sobelor, grajdurilor, animalelor . . .				600	—		
2	Material pentru construirea în ateliere a unui ghiociu de cai, sanie de cai, 3 sănii de boi și 2 harabale	5.700	—		800	—		
3	Reparațiuni interioare și exterioare, văruit, văpsit, reparația ulucilor și burlanelor de la palat etc. și la locuința personalului .				1.500	—		
4	Construirea unui canal de beton, reparația altuia și cimentarea spălătoriei și a zidurilor din fața palatului				400	—		
5	Vopsitul tablei acoperișului				300	—		
6	Hrana vitelor				5 000	—	8 600	—
	VI. **Ateliere, lucru manual, stupăria și spălătoria:**							
1	*Atelier*: combustibil, scule, potcovitul vitelor, material de lemn și fier	1.619	—		700	—		
2	5 bănci, material pentru facere de mobilier în clase, bucătărie, în parc, porți, etc .				400	—		
3	*Lucru manual*: Material necesar: papură, sorg, sfoară, etc.				50	—		
4	*Stupăria*: 5 stupi și instrumente				100	—		
5	*Spălătoria*: construirea unui cuptor cu ceaun, frânghii, gălеți de zinc și de lemn, săpun				845	—	2.095	—
	VII. **Instalațiuni, instrumente agricole și mobilier:**							
1	*Instalațiuni*: Pardosirea și tencuirea brutăriei, construirea unui perete, burlane de table				400	—		
	De transportat Lei .				400	—	62 002	20

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total		In 1915—16 lunar	anual		Total	
	Report Lei . . .				400	—	62 002	20
2	*Maşini şi instrumente agricole*	3.587	20		1 745	20		
3	*Vite*				1.600	—		
4	*Mobilier, rufărie şi obiecte de sufragerie* .				1 661	—	5.406	20
	VIII **Imbrăcăminte**	8.790	—				9.183	—
	IX. **Material de studii şi cancelarie** .	1.191	70				1.348	70
	X **Diverse şi medicamente:**							
1	Cheltueli neprevăzute.	1000	—		500	—		
2	Medicamente				300	—		
3	Parastasul de Sf. Dumitru L. 150 —, şi pomeni L. 50				200	—	1 000	—
	XI. **Cheltueli cu culturi şi întreţinerea parcului**	1 500	—				3.900	—
	XII. **Telefon**	130	—				130	—
	XIII **Inspecţiuni**	500	—				500	—
	XIV **Reparaţiuni**	11 000	—				—	—
	Total general . .	84.466	15				83 470	10
	Venituri din produsele şcoalei	17 455	20					

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 13.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile Şcoalei primare dela Călmăţuiu pe 1915—16.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	Totalul din 1914—15	In 1915—16 lunar	anual	Total
	I Corpul didactic:				
1	Institutor definitiv.	2.322 —	240 —	2 880 —	
2	Invăţător definitiv.	2 322 —	133 50	1 602 —	
3	Medic al şcoalei	600 —	50 —	600 —	
4	Maestru de lucru manual la băieţi	600 —			
5	Maestră de lucru de mână la fete	600 —			5.082 —
	II. Personalul de serviciu:				
1	Dirginte-Administrator	600 —	50 —	600 —	
2	Grădinar, pe 8 luni.	480 —	60 —	480 —	
3	Bucătar	480 —	40 —	480 —	
4	Gardian de noapte pe 6 luni	240 —			
5	Gardian de noapte pe un an		40 —	480 —	
6	Un rândaş	480 —	40 —	480 —	
7	Un rândaş		40 —	480 —	
8	O odăiaşe, pe 9 luni, ...	270 —	30 —	270 —	
9	O odăiaşe, pe 9 luni.	270 —			
10	O odăiaşe, pe un an		30 —	360 —	3 630 —
	III Hrana:				
1	Hrana pentru 40 elevi interni, pe 150 zile, a 0,55 bani de elev pe zi, L. 22,— . . .	3 000		3 300 —	
2	Hrana pentru 40 elevi semi-interni, pe 150 zile, a 0,35 bani de elev pe zi, L. 14, —	1 800 —		2.100 —	
3	Hrana pentru un pedagog şi 5 servitori (gardianul, 2 rândaşi, o odăiaşă, bucătăreasă pe 366 zile, a câte 0,55 bani pe zi, L 3,30)	775 —		1 207 80	
4	Hrana pentru 1 grădinar, 245 z a 0,55 b pe zi	122 50		134 75	
5	Hrana pentru 2 Institutori cu familie, pe 366 zile, a 2,50 lei de familie pe zi, Lei 5. . .	1.825 —		1 830 —	
6	Hrana pentru o odăiaşe, pe 274 zile, a câte 0 55 bani pe zi	136 50		150 70	8 723 25
	IV. Luminatul şi încălzitul:				
1	Petrol, lămpi, sticle, chibrituri, etc. . .	270 —		270 —	
2	Lemne de foc· 28 stânjeni (a 80 lei stj.) .	2.080 —		2 240 —	
	De transportat Lei	19 273 —		2 510 —	17.435 25

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	Totalul din 1914—15	In 1915—16 lunar	anual	Total
	Transport Lei . . .	19 873 —		2 510 —	17 435 25
3	Tăiatul lemnelor, a câte 4 lei stânjenul .	104 —			
4	2 tone cărbuni, a 95 lei tona	190 —		190 —	
5	Topoare, ferăstrae, pile, călcătoare, etc. .	30 —		30 —	2.730 —
	V Vehicule şi transporturi:				
1	Unsoare de trăsură şi de hamuri . . .	10 —		20 —	
2	Diferite reparaţii la trăsură şi hamuri . . .	50 —		50 —	
3	Costul transporturilor cu cai străini	250 -		450 —	
4	Adaos la o eventuală schimbare a trăsurii cu alta mai uşoară			100 —	620 —
	VI. Lucrul manual şi stupăria:				
1	Material pentru lucrul de mână la fete. .	40 —		40 —	
2	Idem pentru lucrul manual la băieţi . .	80 —		80 —	
3	Instrumente pentru lucrul manual (foarfecele pentru tăieturi de hârtie colorată la cl. I şi II)			50 —	
4	Faguri artificiali pentru stupi	30 —		30 —	
5	Rame şi secţii americane.	30 —		30 —	230 —
	VII. Mobilier şi material didactic:				
1	6 bucăţi cuiere cu 80 cârlige de fier p şcolari			70 —	
2	Facerea unui aparat «Tilich» p. socotit cl I			15 —	
3	10 cearşeafuri de pat, a 4 lei			40 —	
4	Material pentru învăţarea istoriei naturale, precum şi mici aparate pentru experienţe uşoare	100 —		100 —	225 —
	VIII Imbrăcămintea:				
1	Haine şi încălţăminte pentru şcolarii silitori la studii şi lipsiţi de mijloace . . .	2 000 —			2 000 —
	IX Material de studii şi cancelarie:				
1	Cărţi şi rechizite p 20 elevi de cl IV a 7,50 lei	150 —		150 —	
2	» » » » III » 6,— »	120 —		120 —	
3	» » » » II » 4,50 »	90 —		90 —	
4	» » » » I » 3,— »	60 —		60 —	
5	Registre, plicuri, hârtie	80 —		80 —	500 —
	De transportat Lei . . .	22.687 —			23.740 25

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	Totaluri din 1914—15		In 1915—1916					
				lunar		anual		Totaluri	
	Transport Lei . . .	22 687	—					23 740	25
	X. **Medicamente şi dezinfectante:**								
1	Medicamente şi dezinfectante pentru elevi.	200	—			200	—		
2	Un termometru medical-maximal verificat.					10	—		
3	Un dinamometru					25	—		
4	O tăviţă					6	—	241	—
	XI. **Intreţinerea grădinii, gospodăriei şi viei:**								
1	Aratul a 4.300 Ha loc de grădină, munci cu ziua şi hrana muncitorilor	1.000	—			1.400	—		
2	Reparatul, curăţitul sobelor şi coşurilor, mături, cârpe, rogojini, perii, var, bidinele, etc.	300	—			300	—		
3	Unelte agricole şi seminţe pentru grădină.	200	—			250	—		
4	Obiecte şi vase de bucătărie	100	—			100	—		
5	Sleitul a două fântâni, una cu pompă . .	150	—			150	—		
6	Abonamentul şi întreţinerea telefonului	90	—			90	—		
7	Văpsitul a 18 uşi şi 16 ferestre	170	—						
8	Văpsitul de două ori a tablei de pe acoperişul atenanselor şcoalei, în suprafaţă totală de 1.400 m², a câte 40 bani m²	560	—						
9	Făcutul unei guri de canal în dreptul privăţii şcolarilor	60	—						
10	Făcutul a două paralele şi a unei scări orizontale în curtea de recreaţie a şcolarilor					50	—		
11	Reparaţia a două zemnice					60	—		
12	Făcutul din nou a podeţului dela poarta de intrare a şcolei					60	—		
13	Reparaţia duşumelelor din sala de oaspeţi, repetitor şi antret (10 m² a 6 lei)					60	—		
14	Reparaţia la acoperişul corpului principal .					10	—		
15	Reparaţiunea tencuelii dela corpul principal (20 m² a 1 60 lei m²)					32	—	2 562	—
	XII **Diverse:**								
	Inspecţiuni la şcoală şi cheltueli neprevăzute	400	—					400	—
	Total . .	25.917	50					26 943	25
	Venituri din produsele şcoalei	2.000	—					2 500	—

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 14.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile bisericii „Sf. Gheorghe“ din Călmăţuiu pe 1915—16.

No curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914 15 Total		In 1915—16 lunar		anual		Total	
	I. **Personal:**								
1	Preotul	1 200	—	100	—	1 200	—		
2	Primul cântăreţ	600	—	50	—	600	—		
3	Cântăreţul al doilea	480	—	40	—	480	—		
4	Paracliserul	360	—	30	—	360	—	2.640	—
	II. **Intreţinerea bisericii:**								
1	20 kg. lumânări de ceară a 6 lei kg. . .	120	—			120	—		
2	10 kg untdelemn pentru candele a 1,80 kg.	18	—			18	—		
3	20 litri vin a 0,80 litrul	16	—			16	—		
4	90 prescuri pentru anaforă, a 20 b bucata	18	—			18	—		
5	Smirnă, iască, tămâie, chibrituri . . .	5	—			5	—		
6	Mături, perii, cârpe, rogojini, var, etc . . .	10	—			40	—		
7	Un stânjen lemne de foc	80	—			80	—	297	—
	III **Cheltueli de cancelarie:**								
	Hârtie, plicuri, cerneală, condeie, peniţe, etc.	10	—					10	—
	IV. **Parastasul:**								
	Cheltueli pentru facerea parastasului dela 26 Octomvrie 1915	100	—					100	—
	V **Cheltueli neprevăzute**	153	—					153	—
	Totalul cheltuelilor .							3.200	—

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	Totaluri din 1914—15	In 1915—1916 lunar	In 1915—1916 anual	In 1915—1916 Totaluri
	Transport Lei . . .	22 687 —			23 740 25
	X. **Medicamente și dezinfectante:**				
1	Medicamente și dezinfectante pentru elevi.	200 —		200 —	
2	Un termometru medical-maximal verificat .			10 —	
3	Un dinamometru			25 —	
4	O tăviță			6 —	241 —
	XI. **Intreținerea grădinii, gospodăriei și viei:**				
1	Aratul a 4.300 Ha loc de grădină, munci cu ziua și hrana muncitorilor	1.000 —		1.400 —	
2	Reparatul, curățitul sobelor și coșurilor, mături, cârpe, rogojini, perii, var, bidinele, etc.	300 —		300 —	
3	Unelte agricole și semințe pentru grădină .	200 —		250 —	
4	Obiecte și vase de bucătărie	100 —		100 —	
5	Sleitul a două fântani, una cu pompă . .	150 —		150 —	
6	Abonamentul și intreținerea telefonului	90 —		90 —	
7	Văpsitul a 18 uși și 16 ferestre	170 —			
8	Văpsitul de două ori a tablei de pe acoperișul atenanselor școalei, în suprafață totală de 1.400 m², a câte 40 bani m²	560 —			
9	Făcutul unei guri de canal în dreptul privățîi școlarilor	60 —			
10	Făcutul a două paralele și a unei scări orizontale în curtea de recreație a școlarilor			50 —	
11	Reparația a două zemnice			60 —	
12	Făcutul din nou a podețului dela poarta de intrare a școlei			60 —	
13	Reparația dușumelelor din sala de oaspeți, repetitor și antret (10 m² a 6 lei) . . .			60 —	
14	Reparația la acoperișul corpului principal .			10 —	
15	Reparațiunea tencuelii dela corpul principal (20 m² a 1 60 lei m²)			32 —	2.562 —
	XII. **Diverse:**				
	Inspecțiuni la școală și cheltueli neprevăzute	400 —			400 —
	Total . .	25.917 50			26 943 25
	Venituri din produsele școalei	2 000 —			2 500 —

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Anexa 14.

FUNDAŢIUNEA TACHE P. ANASTASSIU.

Cheltuelile bisericii „Sf. Gheorghe“ din Călmăţuiu pe 1915—16.

No. curent	NATURA CHELTUELILOR	In 1914—15 Total	In 1915—16 lunar	In 1915—16 anual	In 1915—16 Total
	I. Personal:				
1	Preotul	1 200 —	100 —	1 200 —	
2	Primul cântăreţ	600 —	50 —	600 —	
3	Cântăreţul al doilea	480 —	40 —	480 —	
4	Paraclıserul	360 —	30 —	360 —	2 640 —
	II. Intreţinerea bisericii:				
1	20 kg. lumânări de ceară a 6 lei kg. . . .	120 —		120 —	
2	10 kg untdelemn pentru candele a 1,80 kg.	18 —		18 —	
3	20 litri vin a 0,80 litrul	16 —		16 —	
4	90 prescuri pentru anaforă, a 20 b bucata	18 —		18 —	
5	Smirnă, iască, tămâie, chibrituri	5 —		5 —	
6	Mături, perii, cârpe, rogojini, var, etc . . .	10 —		40 —	
7	Un stânjen lemne de foc	80 —		80 —	297 —
	III Cheltueli de cancelarie:				
	Hârtie, plicuri, cerneală, condeie, peniţe, etc.	10 —			10 —
	IV Parastasul:				
	Cheltueli pentru facerea parastasului dela 26 Octomvrie 1915	100 —			100 —
	V **Cheltueli neprevăzute**	153 —			153 —
	Totalul cheltuelilor .				3.200 —

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

CONCURSURI PENTRU PREMII.

1 9 1 5.

A. Premii pentru cărți publicate.

I. Premii generale.

1. *Premiul Năsturel,* de 4 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din anul **1916,** unei cărți scrise în limba română, ***cu conținut de orice natură,*** care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1915.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărților propuse la concursul acestui premiu este până la **31 Decemvrie 1915.**

Notă. — In privința *Premiilor Năsturel* se pun în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul răposatului C. Năsturel-Herescu:

«In tot anul Societatea Academică Română va aveà a premià din veniturile Fondului *Năsturel* o carte tipărită originală, în limba română, care se va socotì de către Societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:

«1. In trei ani consecutivi, dearândul, se va decerne câte un premiu de patru mii Lei noi, No. 4 000 L. n., *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

«2. Iară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de douăsprezece mii Lei noi, No. 12.000 L. n., carele se va numi *„Marele Premiu Năsturel"*, operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. Acest premiu nu se va puteà decerne unei lucrări, care va fi obținut dejà unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului precedent.

«Operele, ce se vor recompensà cu această a doua serie de premii, vor tractà cu preferință despre materiile următoare:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

„*a)* Scrieri serioase de istorie şi de ştiinţele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria ţerilor române;

„*b)* Scrieri de religiune ortodoxă, de morală practică şi de filozofie;

„*c)* Scrieri de ştiinţe politice şi de economie socială;

„*d)* Tractate originale despre ştiinţele exacte;

„*e)* Scrieri enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi de geografie, în cari să intre şi istoria şi geografia României; dicţionare generale sau parţiale de ştiinţe exacte, de arte şi meserii, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenea lucrări utile şi bine întocmite;

„*f)* Cărţi didactice de o valoare însemnată ca metod şi ca cuprins;

„*g)* Dicţionare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice şi orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche şi altele;

„*h)* Publicaţiuni şi lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, pictura, gravura, şi chiar opere muzicale serioase, pe cari aceste toate Societatea Academică Română le va puteà apreţià, atunci când îşi va întinde activitatea ei şi asupra tuturor materiilor de bele-arte;

„*i)* Scrieri de pură literatură română, în proză şi în versuri, precum poeme, drame şi comedii serioase — mai ales subiecte naţionale — şi orice alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu seamă aş dorì să se acorde *„Marele Premiu Năsturel“*, când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvoltării literaturii naţionale.»

2. *Premiul Asociaţiunii Craiovene pentru desvoltarea învăţământului public*, de 1.500 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru *cea mai bună carte didactică* în limba română dintre cele tipărite dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

3. *Marele Premiu Năsturel*, de 12.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de orice natură*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru acest premiu este până la **31 Decemvrie 1916.**

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

II. Premiile Secţiunii literare.

4. *Premiul Demostene Constantinide*, de 4.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru o scriere de *literatură*, de *filologie* sau de *artă*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

5. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1918**, pentru scrieri de *literatură* sau de *filologie*, cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1915 până la 31 Decemvrie 1917.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1917.**

III Premiile Secţiunii istorice.

6. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Lei *(divizibil)*, se va da, în sesiunea generală din **1916**, pentru scrieri *istorice, economice, juridice, filozofice*, cu cuprins moral (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1915.**

7. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru scrieri privitoare la *comerţul român în trecut şi în prezent* şi publicate în timpul dela 1 Ianuarie 1912 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

8. *Premiul Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, pentru scrieri *istorice, economice, juri-*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

dice, filozofice, cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

IV. Premiile Secţiunii ştiinţifice.

9. *Premiul Lazăr,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** pentru o scriere *cu conţinut ştiinţific,* în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general), care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1915, sau pentru cea mai importantă *invenţiune ştiinţifică* făcută dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1915.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1915.**

10. *Premiul Demostene Constantinide,* de 4.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** pentru o scriere cu *conţinut ştiinţific,* care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decemvrie 1915.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1915.**

11. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1917,** pentru scrieri *cu conţinut ştiinţific,* în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general), cari se vor judecà mai meritorii printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 15 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Decemvrie 1916.**

* * *

Notă. — Se pun în vederea concurenţilor următoarele articole din *Regulamentul pentru premiile literare, istorice şi ştiinţifice,* votat de Academie la 8 Martie 1906:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Art. 4. Operele publicate vor fi prezentate la concurs de autorii lor în câte 15 exemplare pe lângă o cerere scrisă, în care se va arătà totdeauna anume premiul la care concurează.

Un autor nu poate prezentà în acelaş an aceeaş scriere la mai multe premii, nici mai multe scrieri la diferite premii.

O scriere prezentată la un premiu nu mai poate fi mutată la altul după trecerea terminului de prezentare (31 Decemvrie), fixat în art. 3.

Art. 5. O scriere prezentată într'un an la un premiu şi nepremiată poate fi prezentată în anii următori la concursul aceluiaş sau al altui premiu, numai dacă este preînnoită în părţi esenţiale în nouă ediţiune, publicată de autor în vieaţă.

Art. 6. Operele publicate de Academie, făcute din iniţiativa sau cu ajutorul ei, nu pot fi admise la concursul premiilor. De asemenea nu pot fi admise la concurs opere postume.

Art. 7. La concursul premiilor poate fi admisă nu numai o operă întreagă, ci şi parte dintr'o operă, cu condiţiune ca această parte să fie completă.

Art. 8. La premiile Năsturel pot fi prezentate scrieri de orice natură; la premiul Eliade-Rădulescu scrieri de literatură, de filologie, de istorie, scrieri economice, juridice, filozofice; la premiul Lazăr scrieri cu conţinut ştiinţific, în înţelesul ştiinţelor exacte (matematică, fizică, chimie, istorie naturală, geografie, medicină, inginerie, industrie şi ştiinţele aplicate în general); la premiul Adamachi scrieri cu cuprins moral de orice natură (în înţelesul că sunt excluse numai scrierile contrare moralei); la premiul Hagi-Vasile scrieri privitoare la comerţul român în trecut şi în prezent.

Art. 9. La premiile Năsturel — conform testamentului — pot fi admise numai scrieri în limba română; *la premiile Eliade-Rădulescu, Lazăr, Adamachi sunt admise şi opere scrise de autori români sau străini într'una din limbile latină, italiană, franceză, germană şau engleză, dacă întreg cuprinsul operei va tractà despre pământul sau neamul românesc, despre istoria, limba sau literatura românească.*

Art. 10. Traducerile din limbi străine în limba română pot fi premiate, numai dacă sunt făcute de pe opere clasice şi, prin dificultăţile învinse ale unei perfecte traduceri în versuri româneşti, vor constituì adevărate opere literare ale limbii române, ori — prin anexarea de explicări şi note ştiinţifice cu totul proprii traducătorului — îşi vor fi însuşit meritele unei lucrări originale în limba română.

Art. 11. Toate lucrările, fie tipărite, fie manuscripte, prezentate la vreunul din premiile Academiei, trebue să fie scrise cu ortografia Academiei.

Art. 12. Operele publicate anonime sau pseudonime vor puteà fi admise la concurs, iar autorii, spre a primì premiile acordate, vor trebuì să probeze proprietatea lor.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

B. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date.

I. Premiile Secțiunii literare.

1. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei (*divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiu asupra formațiunii numelor de familie la Români.— (Deciz. 13 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

2. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Frumosul în poezia populară românească.—(Deciz. 21 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

3. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiu asupra limbii și stilului cronicarilor români. — (Deciz. 21 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

4. *Premiul Princesa Alina Știrbei* se va da, în sesiunea generală din **1918,** pentru cea mai bună scriere în limba română despre:

Povestiri morale pentru copii între 10—14 ani.

Povestirile vor fi de preferință din istoria națională sau din vieața socială trecută și actuală. Pot fi traduceri sau localizări până la a patra parte. — (Deciz. 27 Maiu 1913).

Premiul este de 8.500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de *minimum* 30 coale de tipar *garmond*) în 1.000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

5. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1919,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Adverbul în limba română. Studiu sintactic.

Lucrarea va studià, din punct de vedere sintactic, adverbul român în desvoltarea sa istorică, luându-se în considerare toate dia-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

lectele limbii române. De asemenea va tractà despre adverbele întrebuinţate în mod conjuncţional şi despre substantivele întrebuinţate adverbial.—(Deciz. 27 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

II. Premiile Secţiunii istorice.

6. *Premiul Alexandru Ioan Cuza,* de 20.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** sau în oricare sesiune următoare, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.

Punctele de căpetenie ale programului sunt cele următoare:

1. Teritoriul colonizaţiunii romane în ţerile din dreapta şi din stânga Dunării de jos.
2. Teoriile vechi şi nouă despre originea şi locuinţele Românilor în cursul evului mediu.
3. Migraţiunea popoarelor în ţerile dunărene şi înrâuririle reciproce dintre barbari şi elementul roman, dela părăsirea Daciei Traiane până la înfiinţarea Imperiului bulgar.
4. Românii şi Bulgarii în timpul Imperiului bulgar şi al celui româno-bulgar şi relaţiunile lor cu popoarele din stânga Dunării.
5. Originile Principatelor Române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiu cât mai amănunţit şi conştiinţios al izvoarelor antice şi medievale: autori, inscripţiuni, documente şi orice resturi ale vechimii, utilizându-se şi toponimia, limba şi în genere orice fântână ce ar puteà contribui la lămurirea chestiunii.—(Deciz. 5 Aprilie 1900 şi 25 Martie 1904).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

7. *Premiul Alexandru Ioan Cuza,* de 6.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria breslelor în Principatele Române.—(Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

8. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Relațiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenței. — (Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

9. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1916,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Administrația austriacă în Oltenia, Banat și Transilvania până la pacea de Belgrad. — (Deciz. 18 Maiu 1911).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1915.**

10. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei *(divizibil),* se va da, în sesiunea generală din **1917,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Valurile (troianele), drumurile și cetățile romane din toate țerile locuite de Români.

Autorul va alcătuì un repertoriu sumar, dar complet și metodic, al tuturor valurilor, drumurilor și cetăților romane, ale căror urme, singurele ce ne-au mai rămas dela Romani, se mai cunosc până astăzi la noi. In acest scop, pe lângă lucrările speciale de arheologie și epigrafie, se va ținea seamă de relațiunile cronicarilor români și străini și de notele călătorilor străini, cari le-au descris sau semnalat, precum și de vechile noastre hotărnicii de moșii, în cari de multe ori valurile, drumurile și cetățile se întâmpină ca semne de hotar. Pentru fiecare, se va culege cu multă atențiune orice tradiție sau poveste ce se leagă de ele; iar la sfârșitul lucrării se va întocmì o hartă istorică cu toată preciziunea cuvenită, spre a fi la îndemână oricui, mai ales în vederea conservării și ocrotirii lor de către autoritățile publice. — (Deciz. 23 Maiu 1912)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

11. *Premiul Neuschotz,* de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria costumului la Români până la 1821.

Cercetarea se va mărginì la istoria îmbrăcămintei și obiectelor de găteală, cari au putut fi aduse de obiceiu și din alte țeri; iar din industria casnică națională se vor arătà numai produsele ei în legătură cu portul nostru în trecut. Aceste produse ar fi: țesăturile, alesăturile și cusăturile pe diferite pânze: de mătase, in, bumbac, etc., apoi împletiturile și găteala părului.

Autorul se va ocupà și de costumele Voevozilor, Domnițelor, boierilor și jupânițelor noastre, cercetând foile de zestre, parte publicate, parte inedite,

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

din colecţia de documente a Academiei, sau din alte părţi. Va studià de asemenea picturile murale de pe la biserici şi va căutà să lămurească înţelesul cuvintelor vechi, ca: socman, cumănac, răteze, brâu mocadin şi altele, ce se găsesc, fie în cărţi, fie în vechile noastre documente.

Lucrarea va aveà şi gravuri alese. — (Deciz. 26 Maiu 1912).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

12. *Premiul San-Marin*, de 2.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Categorii economice şi desvoltarea lor în istoria comerţului român.—(Deciz. 30 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

13. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Bibliografia istoriei Românilor. — (Deciz. 19 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

14. *Premiul Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1920**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Mişcarea revoluţionară din 1821 în Principatele Române.— (Deciz. 30 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1919.**

15. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din **1920**, celei mai bune lucrări cuprinzând:

Ediţia românească a Memoriilor Regelui Carol, cu adnotările istorice şi o prefaţă cuprinzând în linii generale istoria Domniei-Sale.—(Deciz. 30 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1919.**

III. Premiile Secţiunii ştiinţifice.

16. *Premiul Lazăr,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Crustaceele din apele interioare ale României din punctul de vedere sistematic, faunistic şi biologic; descrierea şi figurarea

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

tuturor speciilor și varietăților, vieața lor și raporturile lor față de mediul în care trăesc; distribuțiunea lor geografică. — (Deciz. 28 Maiu 1912).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

17. *Premiul Năsturel*, de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1917**, celei mai bune lucrări scrise în limba română, cuprinzând:

Climatografia României bazată pe observațiunile până la finele anului 1910.

In trăsuri generale această lucrare va cuprinde:

1. Istoricul publicațiunilor meteorologice și de Fizica Globului făcute în România; principalele fapte relative la clima noastră consemnate în documente și publicațiuni.

2. Descrierea climei României cu studiul mersului diurn și anual al diferitelor elemente ce constituesc clima, cu tabele ale valorilor acestor elemente; reprezentarea grafică a distribuțiunii elementelor climatologice la suprafața României.

3. Date climaterice din punctul de vedere agricol și forestier, cuprinzând și epocile când se produc diferitele fenomene de vegetațiune.

4. Date privitoare la Fizica Globului, ca temperatura solului la suprafață și la diferite adâncimi; epocile înghețului și desghețului Dunărei, variațiunile în nivelul apelor acestui fluviu; distribuțiunea elementelor magnetismului pământesc la suprafața teritoriului nostru și în fine sismicitatea Regatului

5 Bibliografia climatologică și de Fizica Globului cu privire la România.— (Deciz. 28 Maiu 1912).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1916.**

18. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Lei (*divizibil*), se va da, în sesiunea generală din **1918**, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Contribuțiuni la studiul caracterelor antropologice și biologice ale țăranului român.

Lucrarea va fi întocmită după următorul program:

1. Să se arate, cu cercetări personale, antropometria țăranului român, mai ales craniul, toracele, statura, din o regiune restrânsă la cel puțin două județe de munte (de preferință dintre județele: Gorj, Mehedinți, Vâlcea, Muscel, Dâmbovița, Putna, Neamț, Suceava) în legătură cu variațiunile morfologice

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ale terenului (munte, depresiune subcarpatică, deal), sau la două județe de șes în cari drumurile păstoritului sunt mai dese (Ialomița, Brăila, Olt, Covurluiu), sau la județele de dealuri (Tutova, Vasluiu, Fălciu), arătându-se amănunțit categoria indivizilor măsurați, dacă sunt răzeși, clăcași sau fac parte din așà numitele slobozii.

2) Se vor aveà în vedere sexele și etatea, precum și osemintele omenești din aceeaș regiune din vremuri cât mai vechi, pentru a se puteà trage cât de sigure concluziuni asupra variațiunii în timp.

3) Să se studieze vigoarea și rezistența țăranului, mai ales raportul dintre modul său de a se hrănì și energia ce o desfășoară în diferitele ramuri ale activității sale, mai cu seamă acele legate de sol, și să se aprețieze și aptitudinile pe cari le are. — (Deciz. 30 Maiu 1913).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

19. *Premiul Lazăr,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiul unuia din cele trei râuri: Siretul, Argeșul, Ialomița.

Lucrarea trebue să cuprindă următoarele capitole.

I. a) Profilul longitudinal al râului.

b) Câtevà profile transversale, în legătură cu constituția geologică a clinelor văii, cât și a fundamentului.

c) Terasele ce întovărășesc cursul.

II. Regimul râului.

III. Insemnătatea economică și industrială a râului în legătură cu regiunile învecinate.—(Deciz. 27 Maiu 1914)

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

20. *Premiul Bodescu,* de 1.500 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Studiul geografic al unei regiuni din Basarabia.

Lucrarea va cuprinde studiul geofizic, etnic și economic al oricărei regiuni naturale, de orice întindere din Basarabia. Condițiunea principală e ca acea regiune să fie ocupată în majoritate de Români.— (Deciz. 27 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

21. *Premiul Neuschotz,* de 2 000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1919,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Flora unuia din cele două județe din noua Dobroge, după alegerea botanistului. — (Deciz. 29 Maiu 1914).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1918.**

22. *Premiul Năsturel,* de 5.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1920,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Valoarea alimentară a porumbului.

Desvoltarea lucrării se va face după următoarea programă:

A. Cercetări experimentale asupra schimburilor nutritive la animalele hrănite excluziv cu porumb.

a) Determinarea coeficientului de digestibilitate;

b) Măsura schimburilor de azot;

c) » » respirative;

d) Calorimetrie;

e) Ergografie;

B. Cercetări asupra schimburilor nutritive la om, a cărui rație alimentară are ca bază mămăliga.

C. Cercetări asupra schimburilor nutritive la oamenii atinși de pelagră și asupra relației dintre această boală și alimentația cu porumb.

D. Cercetări comparative asupra valorii nutritive a porumbului nou și vechiu. — (Deciz. 15 și 25 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1919.**

IV. **Premii speciale.**

23. *Premiul Dacia-România* se va da, în sesiunea generală din **1918,** celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România. Deosebirea între asigurările cu primă și asigurările mutuale. Avantajele asigurărilor contra daunelor elementare în țerile unde agricultura este principalul izvor de bogăție. — (Deciz. 16 Maiu 1915).

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Valoarea premiului va fi reprezentată prin venitul pe trei ani al fondului de 13.000 lei în efecte și al capitalizărilor ce se vor puteà face eventual, micșorat acest venit cu prelevările prevăzute în Statutele și Regulamentul Academiei și cu costul tiparului pentru maximum 5 coale de tipar. (Art. 2 din Regulamentul special).

Terminul prezentării manuscriptelor este până la **31 Decemvrie 1917.**

24. *Marele Premiu militar General Ioan Carp și Maria Carp,* de 7.000 Lei, se va da, în sesiunea generală din **1918**, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect fixat prin Ministerul de Răsboiu de o comisiune compusă din 7 generali și ofiţeri superiori:

Până unde și în ce direcţiune este folositor a se împinge militarismul și militarizarea în naţiune, și întru cât oștirea poate fi „Școala naţiunii"?

Subiectul va fi desvoltat după următorul program:

Autorul va trebuì să lămurească mai întâiu noţiunile «militarism», «militarizare» și «Școala naţiunii»; ele având o valoare schimbătoare, argumentaţiunile teoretice vor trebuì susţinute prin exemple din diferite perioade și popoare; această exemplificaţiune se va întinde mai cu seamă asupra centrelor străine imitate de noi și asupra evoluţiunii lucrurilor la noi. Va fi interesant de a distinge perioade de acalmie, de avânt și de tensiune; se vor studià fenomenele militarizării și ale militarismului la noi și în alte ţeri cu urmările lor bune sau rele.

Autorul va studià după aceasta direcţiunile în cari se poate afirmà «Școala naţiunii». Nu se vor uità perioadele de inerţie, nici acele de exagerări unilaterale; exemplele istorice aduse vor fi documentate.

Autorul va trebuì să expună părerile sale asupra pregătirii directe și indirecte pentru răsboiu. Armata fiind un factor de educaţiune civică — amănuntele acestei chestiuni se vor studià asemenea prin exemplificare — se va arătà, în ce împrejurări ea poate realizà idealul propus, cari sunt piedicile de învins sau condiţiunile cari ar înlesnì cârmuitorilor unui Stat și comandanţilor militari misiunea lor în timp de pace. Soluţiunea problemei conduce în mod logic la apreciaţiuni asupra antimilitarismului, în special asupra doctrinei care condamnă instituţiunea armatei ca stearpă. Pentru fiecare direcţiune în care s'ar puteà afirmà oștirea ca factor civilizator sau cultural, se va studià până unde se poate realizà lucrul, fără a distrage trupa sau comandanţii dela menirea lor de căpetenie.—Acest capitol va da loc la apre-

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ciaţiuni asupra corpului ofiţeresc şi subofiţeresc ca castă, ca elită sau din contră ca mediu prielnic deformaţiunilor profesionale. Cercetările pot fi împinse în această privinţă foarte departe şi vor fi cu atât mai interesante cu cât autorul va aduce exemple mai concrete, mai vorbitoare şi mai bine documentate; din numărul lor acele referitoare la noi vor fi de mare preţ pentru concluziunile finale.

Aceste concluziuni se vor potrivì nevoilor noastre speciale şi naţionale pe deoparte şi posibilităţilor de realizare pe de altă parte; ele vor fi utile şi interesante, în cazul că autorul va fi în stare să înţeleagă perioada noastră contimporană ca rezultat al trecutului şi cu aspiraţiunile naţionale ale viitorului.

Astfel problema dă loc la cercetări istorice, la critici sociologice şi la expuneri asupra chestiunilor celor generale privitoare la apărarea naţională. Problema, deşi complexă, totuş este îngrădită prin textul subiectului, precum el este formulat; deşi autorul este circumstrâns într'un anumit domeniu, totuş este liber în acest cadru de a împinge studiile în toate direcţiunile, conform gustului şi culturii sale.—(Şed. 20 Maiu 1915).

Terminul prezentării manuscriptelor la concurs este până la **31 Decemvrie 1917.**

* * *

Notă.—Concurenţilor la această a doua serie de premii se pun în vedere următoarele articole din *Regulamentul* votat de Academie la 8 Martie 1906:

Art. 19. Manuscriptele se vor prezentà la concurs în terminul fixat în art. 3 (până la 31 Decemvrie), fără nume de autor, purtând o deviză sau *motto;* ele vor fi însoţite de un plic sigilat pe care va fi reprodusă deviza sau *motto* din fruntea manuscriptului şi în care se va află închis numele autorului. Acest plic se va deschide numai dacă lucrarea va fi premiată.

Manuscriptele cari nu vor fi scrise curat şi lizibil nu vor fi luate în cercetare.

Art. 21. Valoarea premiului acordat unei lucrări în manuscript se va număra autorului, numai după ce lucrarea premiată va fi tipărită.

Art. 22. Manuscriptele nepremiate vor fi restituite autorilor, cari le vor cere şi îşi vor dovedì proprietatea la cancelaria Academiei prin deschiderea plicului cu numele lor; manuscriptele nereclamate în timp de un an dela pronunţarea rezultatului vor rămâneà proprietatea Academiei şi vor fi incorporate în Bibliotecă, în colecţiunea manuscriptelor.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

PERSONALUL

ACADEMIEI ROMÂNE

LA 31 MAIU 1915.

MEMBRII ACADEMIEI.

I. SECŢIUNEA LITERARĂ.

Bârseanu *Andreiu* (Braşov). — Ales la 1 Aprilie 1908.
Bianu *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 3 Aprilie 1902
Caragiani *Ioan* (Iaşi).— Numit la 22 Aprilie 1866
Delavrancea *Barbu Şt.* (Bucureşti).—Ales la 19 Maiu 1912.
5. **Gane** *Nicolae* (Iaşi) — Ales la 1 Aprilie 1908.
Maiorescu *Titu* (Bucureşti). — Numit la 20 Iulie 1867.
Naum *Anton* (Iaşi). — Ales la 11 Martie 1893.
Negruzzi *Iacob C.* (Bucureşti) — Ales la 26 Martie 1881.
Philippide *Alexandru* (Iaşi). — Ales la 1 Aprilie 1900.
10. **Puşcariu** *Sextil* (Cernăuţi). — Ales la 19 Maiu 1914.
Sbiera *Ioan* (Cernăuţi). — Numit la 11 Iunie 1866.
Zamfirescu *Duiliu* (Bucureşti) — Ales la 1 Aprilie 1908.

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Bogdan *Ioan* (Bucureşti) — Ales la 29 Martie 1903.
Giurescu *Constantin* (Bucureşti). — Ales la 14 Maiu 1914
Iorga *Nicolae* (Vălenii-de-Munte). — Ales la 26 Maiu 1910
Mangra *Vasile* (Oradea Mare) — Ales la 27 Maiu 1909.
5 **Mehedinţi** *Simion* (Bucureşti). — Ales la 19 Maiu 1915
Moldovanu *Ioan M* (Blaj) — Ales la 11 Aprilie 1894

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Nistor *Ioan* (Cernăuţi). — Ales la 19 Maiu 1915.
Onciul *Dr. Dimitrie* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Pârvan *Vasile* (Bucureşti). — Ales la 15 Maiu 1913.
10. **Stefanelli** *T. V.* (Cernăuţi) — Ales la 26 Maiu 1910.
Sutzu *Mihail C.* (Bucureşti).—Ales la 27 Maiu 1909.
Xenopol *Alexandru D.* (Iaşi).—Ales la 11 Martie 1893

III. SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Antipa *Dr. Gr.* (Bucureşti). — Ales la 14 Maiu 1910.
Babeş *Dr. Victor* (Bucureşti). — Ales la 11 Martie 1893.
Crainicianu *General Gr.* (Bucureşti).—Ales la 18 Maiu 1911.
Hepites *St. C.* (Bucureşti). — Ales la 3 Aprilie 1902.
5. **Istrati** *Dr. C. I.* (Bucureşti). — Ales la 7 Aprilie 1899.
Marinescu *Dr. G.* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1905.
Mrazec *L.* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Poni *Petre* (Iaşi). — Ales la 30 Iunie 1879.
Saligny *Anghel* (Bucureşti). — Ales la 7 Aprilie 1897.
10. **Simionescu** *Dr. I.* (Iaşi). — Ales la 18 Maiu 1911.
Teclu *Nicolae* (Viena). — Ales la 2 Iulie 1879.
Ţiţeica *Gheorghe* (Bucureşti). — Ales la 15 Maiu 1913.

MEMBRII ACADEMIEI DECEDAŢI.

Alecsandri (Vasile).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 22 August 1890.
Aurelian (Petre S.)—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 24 Ianuarie 1909.
Babeş (Vincenţiu).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 21 Ianuar. 1907.
Bacaloglo (Emanoil).—Ales la 29 Iunie 1879.—Decedat la 30 August 1891.
5. **Bariţiu** (Gheorghe).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 21 Mart. 1893
Brândză (Dr. Dimitrie).—Ales la 30 Iunie 1879.—Decedat la 3 August 1895.
Bunea (Augustin).—Ales la 28 Maiu 1909.—Decedat la 18 Noemvrie 1909.
Chiţu (Gheorghe).—Ales la 27 Iunie 1879.—Decedat la 28 Octomvrie 1897.
Cipariu (Timoteu).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 22 August 1887.
10. **Cobălcescu** (Grigorie).—Ales la 29 Martie 1886.—Decedat la 21 Maiu 1892.
Cozacovici (Dimitrie).—Numit la 22 Aprilie 1866 —Decedat la 21 Aug. 1868
Dimitrovici (Ambrozie).—Numit la 22 April. 1866.—Decedat la 3 Iulie 1866.
Eliade-Rădulescu (Ioan).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 27 April 1872.
Erbiceanu (*Constantin*).—Ales la 8 Aprilie 1899.—Decedat la 7 Martie 1913.
15. **Fălcoianu** (Ştefan).—Ales la 13 Septemvrie 1876.—Decedat la 22 Ian. 1905.
Fătu (Dr. Anastasie).—Ales la 11 Sept. 1871.—Decedat la 3 Martie 1886.
Felix (Dr. Iacob). — Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 20 Ianuarie 1905

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Fontaninu (Gheorghe M.).—Ales la 10 Sept. 1870 —Dec. la 24 April. 1886.
Ghica (Ion). — Ales la 13 August 1874. — Decedat la 22 Aprilie 1897.
20. **Haret** (*Spiru C.*). —Ales la 31 Martie 1892.—Decedat la 17 Decemvrie 1912.
Grecescu (Dr D.) —Ales la 17 Aprilie 1907 —Decedat la 2 Octomvrie 1910
Hasdeu (Alexandru).—Numit la 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 9 Noemvrie 1872.
Hasdeu (Bogdan P.). — Ales la 13 Sept. 1877. — Decedat la 25 August 1907.
Hodosiu (Iosif).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 28 Noemvrie 1880.
25. **Hurmuzaki** (Alexandru). — Numit la 22 Aprilie 1866 —Dec. la 8 Mart. 1871.
Hurmuzaki (Eudoxiu) — Ales la 2 August 1872.—Deced. la 29 Ianuar. 1874.
Ionescu (Nicolae). — Numit la 2 Iunie 1867. — Decedat la 24 Ianuarie 1905.
Kalinderu (Ioan).—Ales la 13 Martie 1893.—Decedat la 11 Decemvrie 1913.
Kogălniceanu (Mihail). — Ales la 16 Sept 1868. — Decedat la 20 Iunie 1891.
30. **Kretzulescu** (Nicolae). — Ales la 9 Sept. 1871 — Decedat la 26 Iunie 1900.
Laurian (August Treb.).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 25 Fevr. 1881.
Maniu (Vasile). — Ales la 12 Septemvrie 1876 — Decedat la 10 Martie 1901.
Marian (Simeon Fl.) — Ales la 26 Martie 1881. — Decedat la 11 Aprilie 1907.
Marienescu (At. M.) — Ales la 26 Martie 1881. — Dec la 7 Ianuarie 1814.
35. **Massimu** (Ioan C.). — Numit la 2 Iunie 1867. — Decedat la 2 Iunie 1877.
Melchisedec (Episcop) — Ales la 10 Sept. 1870. — Decedat la 16 Maiu 1892
Mocioni (Andreiu) — Numit la 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 23 Aprilie 1880.
Munteanu (Gavril) — Numit la 22 Aprilie 1866. — Decedat la 17 Dec. 1869.
Negruzzi (Constantin).—Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 25 August 1868.
40. **Odobescu** (Alexandru).—Ales la 10 Sept. 1870 —Decedat la 11 Noemv. 1895
Ollănescu (Dimitrie C.).—Ales la 11 Martie 1893.—Decedat la 20 Ian. 1908.
Papadopol-Calimach (Alex.).—Ales la 12 Sept 1876 —Dec. la 18 Iunie 1898.
Papiu-Ilarianu (Alex.). — Ales la 16 Sept. 1868. — Decedat la 11 Oct. 1878.
Poenaru (Petre) — Ales la 10 Sept. 1870. — Decedat la 2 Octomvrie 1875.
45. **Popea** (Nicolae Episcop).—Ales la 8 Aprilie 1899.—Decedat la 26 Iulie 1908.
Porcius (Florian) — Ales la 10 Martie 1882. — Decedat la 17 Maiu 1906.
Pușcariu Ioan. — Ales la 4 Aprilie 1900. — Decedat la 24 Dec. 1911.
Quintescu (Nicolae Ch.) — Ales la 14 Septemvrie 1877. — Decedat la 12 August 1913
Roman (Alexandru) —Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 15 Sept. 1897.
50 **Rosetti** (Constantin A.) —Numit la 2 Iunie 1867.—Decedat la 8 Aprilie 1885.
Sion (Gheorghe). — Ales la 16 Sept. 1868. — Decedat la 1 Octomvrie 1892.
Stamati (Constantin) —Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 26 Maiu 1876.
Ștefănescu (Grigorie).—Ales la 12 Sept. 1876.—Decedat la 20 Fevr. 1911.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Străjescu (Ioan). — Numit la 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 21 Septemvrie 1870. — Decedat la 4 Octomvrie 1873.

55. **Sturdza** (Dimitrie A.) — Ales la 16 Septemvrie 1871. — Decedat la 8 Octomvrie 1914.

Tocilescu (Gr. G.).—Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 28 Septemvrie 1909.

Urechiă (Vasile A.).—Numit la 22 Aprilie 1866.—Decedat la 23 Noem. 1901.

Vasiciu (Dr. Paul). — Ales la 2 Iulie 1879. — Decedat la 20 Iunie 1881.

Vulcan (Iosif).—Ales la 30 Martie 1891.—Decedat la 26 August 1907.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

MEMBRII ONORARI.

M. S. FERDINAND I, *Regele României,*

Protector al Academiei Române,

Preşedinte onorar.

(15 Martie 1890.)

M. S. MARIA, *Regina României*

(1 Maiu 1915)

M. S. ELISABETA, *Regina României* **(Carmen Sylva)**

(30 Martie 1891.)

M. S. VICTOR EMANUEL III, *Regele Italiei.*

(6 Martie 1890.)

5. **Appell** *Paul* (Paris). — Ales la 22 Maiu 1914.
Arion *C. C.* (Bucureşti).—Ales la 21 Maiu 1912.
Arrhenius *Svante A.* (Stockholm).— Ales la 27 Maiu 1913.
Babelon *Ernest* (Paris). — Ales la 22 Maiu 1914.
Baccelli *Guido* (Roma).— Ales la 22 Martie 1906.
10. **Baldacci** *Antonio* (Bologna).— Ales la 29 Maiu 1913.
Barozzi *General C.* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1905.
Bernát-Lendway *Dr.* (Bucureşti). — Ales la 4 Aprilie 1908.
Blanchard *Dr. Raphael* (Paris). — Ales la 22 Maiu 1914.
Blaserna *Pietro* (Roma).— Ales la 27 Maiu 1913.
15. **Bormann** *Eugen* (Viena). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Bouchard *Ch.* (Paris). — Ales la 18 Maiu 1911.
Bury *I. B.* (Cambridge).— Ales la 25 Maiu 1913.
Capellini *Cav. Ioan* (Bologna) — Ales la 7 Septemvrie 1871.
Cichorius *Conrad* (Breslau) — Ales la 29 Maiu 1914.
20 **Crookes** *William* (Londra) — Ales la 27 Maiu 1913.
Darboux *Jean Gustave* (Paris).— Ales la 27 Maiu 1913.
Domaszewski *Alfred de* (Heidelberg). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Duparc *Louis* (Geneva).— Ales la 29 Maiu 1913.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Ehrlich *Dr. Paul* (Frankfurt a. M.).—Ales la 18 Maiu 1911.
25. **Fischer** *Emil* (Berlin).— Ales la 27 Maiu 1913.
Foerster *Wilhelm* (Berlin).— Ales la 27 Maiu 1913.
Fröhner *Wilhelm* (Paris). — Ales la 9 Septemvrie 1871
Grădişteanu *Petre* (Bucureşti). — Ales la 2 Aprilie 1883
Guillaume *Baron* (Bruxelles).—Ales la 16 Aprilie 1907.
30. **Guye** *Filip* (Geneva).— Ales la 29 Maiu 1913.
Haller *Albin* (Paris). — Ales la 28 Maiu 1909.
Hann *Julius de* (Viena). — Ales la 22 Maiu 1914.
Head *Barclay* (Londra). — Ales la 22 Maiu 1914.
Hirschfeld *Otto* (Berlin). — Ales la 13 Aprilie 1894.
35. **Jagić** *Vatroslav* (Viena). — Ales la 23 Martie 1904
Jireček *Constantin* (Viena). — Ales la 29 Maiu 1914.
Klein *Felix* (Göttingen).— Ales la 29 Maiu 1913.
Laveran *Ch L. A.* (Paris). — Ales la 29 Maiu 1914.
Léger *Louis* (Paris). — Ales la 12 Aprilie 1894.
40. **Lipmann** *Gabriel* (Paris).—Ales la 28 Maiu 1909.
Lorenz *Anton Hendrik* (Leyda).— Ales la 29 Maiu 1913.
Ludwig *Dr. Ernst* (Viena). — Ales la 4 Aprilie 1908.
Marie *Pierre* (Paris).—Ales la 28 Maiu 1912.
Metchnicoff *I.* (Paris). — Ales la 24 Maiu 1911.
45. **Meyer-Lübke** *W.* (Viena).—Ales la 28 Martie 1906.
Mihályi *Dr. Victor,* Arhiepiscop (Blaj). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Mironescu *Atanasie*, fost Mitropolit Primat (Buc.). —Ales la 25 Maiu 1909.
Picard *Emil* (Paris). — Ales la 19 Maiu 1911.
Pick *Behrend* (Gotha). — Ales la 22 Maiu 1914.
50. **Picot** *Emil* (Paris). — Ales la 31 Maiu 1879.
Popovici *Eusebie* (Cernăuţi).—Ales la 4 Aprilie 1908.
Ramsay *Sir William* (Londra).— Ales la 29 Maiu 1913.
Rayleigh *Lord John William Strutt* (Londra). — Ales la 22 Maiu 1914.
Rosetti *Teodor* (Bucureşti). — Ales la 26 Martie 1891.
55. **Roux** *Dr. E.* (Paris).—Ales la 24 Maiu 1911.
Schlumberger *G. L.* (Paris). — Ales la 28 Martie 1906.
Schuchardt *Hugo* (Graz). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
Stroescu *Vasile* (Basarabia). — Ales la 24 Maiu 1910.
Sturdza-Scheianu *Dimitrie C.* (Bucureşti).—Ales la 16 Aprilie 1907.
60. **Volterra** *Vitto* (Roma).— Ales la 29 Maiu 1913.
Waldeyer *W.* (Berlin).—Ales la 28 Maiu 1912.
Wilamowitz-Moellendorff *Ulrich de* (Berlin). — Ales la 29 Maiu 1914.

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

MEMBRII ONORARI DECEDAŢI.

M. S. CAROL I, *Regele României,*

Protector al Academiei Române,

Preşedinte onorar.

Proclamat la 15 Septemvrie 1867

Decedat la 27 Septemvrie 1914.

Adrian (General Gheorghe).—Ales la 13 Sept 1875.—Decedat la 15 Oct 1889.
Ascoli (Graz. Isaia). — Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la Ianuarie 1907.
d'Avril (Baron Adolphe).—Ales la 7 Septemvrie 1871. — Decedat la 14 Octomvrie 1904.
5. **Baillon** (H.). — Ales la 28 Martie 1887. — Decedat la 7 Iulie 1895.
Bataillard (Paul).— Ales la 30 August 1872.—Decedat la 1 Martie 1894.
Béchamp (A.). — Ales la 28 Martie 1906.
Beernaert (August M. F).— Ales la 25 Martie 1906. — Deced. la 6 Oct. 1912.
Benndorf (Otto).—Ales la 12 Aprilie 1894.—Decedat la 20 Ianuarie 1908.
10. **Berthelot** (Marcellin P. E). — Ales la 28 Martie 1906. — Decedat la 5 Martie 1907.
Biondelli (Bernardino).—Ales la 7 Sept. 1871 —Decedat la 29 Iunie 1886.
Boek (Dr. Francisc). — Ales la 9 Sept. 1871.— Decedat la 19 Aprilie 1899.
Bosianu (Constantin).—Ales la 30 Iunie 1879.—Decedat la 21 Martie 1882.
Brătianu (Ioan C.).—Ales la 19 Martie 1885.— Decedat la 4 Maiu 1891.
15. **Câmpeanu** (Petre).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 15 Aprilie 1893.
Cecchetti (Bartolomeo). — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 4 Martie 1890.
Chasles (Philarète).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 18 Iulie 1873.
Cihac (Alex.).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 29 Iulie 1887.
Cihac (Dr. Iacob).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 17 Noem. 1888.
20. **Creţianu** (Gheorghe).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 6 August 1887.
Cuciureanu (Dr. Gheorghe).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 10 Ianuarie 1886.
Dahn (Felix). — Ales la 12 Aprilie 1894.—Decedat la 3 Ianuarie 1912.
De Gubernatis (Angelo).—Ales la 22 Martie 1895 —Dec. la 14 Fevr. 1913.
Desjardins (Ernest).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 9 Oct 1886.
25. **Diefenbach** (Lorenz).—Ales la 15 Apr. 1880.—Decedat la 16 Martie 1883
Diez (Frederic).—Ales la 30 August 1872 —Decedat la 17 Maiu 1876.
Egger (Emil).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 18 August 1885.
Gaudry (Albert).—Ales la 23 Martie 1904.— Dec. la 14(27) Noemvr. 1908.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Gheorghian (Iosif), Mitropolit Primat al României. — Ales la 21 Maiu 1901. — Decedat la 24 Iunie 1909.

30. **Gonata** (Ștefan).—Ales la 12 Septemv. 1870.—Decedat la 18 Septemv. 1896.

Grădișteanu (Grigorie).—Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 28 Fevruarie 1892.

Grant Duff (Sir Mountstuart). — Ales la 12 Septemvrie 1875. — Decedat la 12 Ianuarie 1906.

Grecianu (Ștefan D.).—Ales la 9 Aprilie 1905.—Decedat la 1 August 1908.

Grigorescu (Nicolae) —Ales la 8 Aprilie 1899.—Decedat la 21 Iulie 1907.

35 **Haynald** (Cardinal Ludovic).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 4 Iulie 1891.

Henry (Louis).— Ales la 28 Maiu 1909.— Decedat la 23 Fevruarie 1913.

Hurmuzaki (Nicolae) —Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 19 Sept. 1909.

Ioanid (Gheorghe).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 27 Decemv. 1888.

Ionescu (Ioan).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 17 Decemvrie 1891.

40 **Kotzebue** (Wilhelm de).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 24 Octomvrie 1887.

Kretzulescu (Constantin) —Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 20 Martie 1884.

Krumbacher (Karl). — Ales la 28 Martie 1906.—Decedat la 29 Noemvrie (12 Decemvrie) 1909.

Lamprecht (Karl).—Ales la 25 Maiu 1913.—Decedat în Aprilie 1915.

Lahovari (Gheorghe).—Ales la 25 Martie 1901.—Decedat la 13 Iunie 1909.

45. **Lasteyrie** (Comite Ferdinand de).—Ales la 9 Sept 1871 —Decedat la 14 Maiu 1879.

Lepsius (Richard).—Ales la 30 August 1875.—Decedat la 10 Iulie 1884.

Linas (Charles de).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 14 Aprilie 1887.

Longperrier (Adrien de) —Ales la 7 Sept. 1871 —Decedat la 14 Ian. 1882.

Mangiuca (Simeon).—Ales la 22 Martie 1890.—Decedat la 22 Noemvrie 1890.

50. **Marsy** (Comite de).—Ales la 12 Aprilie 1894.—Decedat la 16 Maiu 1900.

Miklosich (Dr. Franz de).—Ales la 15 Aprilie 1880.—Decedat la 7 Martie 1891.

Mommsen (Teodor).—Ales la 3 Iulie 1879.—Decedat la 19 Octomvrie 1903.

Monlau (Filip).—Ales la 12 Sept. 1870. —Decedat la 16 Fevruarie 1871.

Müller (Max).—Ales la 12 Sept. 1875.—Decedat la 15 Oct. 1900.

55. **Mureșianu** (Iacob).—Ales la 17 Sept. 1877 —Decedat la 17 Sept 1887.

Naniescu (Iosif), Mitropolit Moldovei.—Ales la 16 Aprilie 1888. —Decedat la 26 Ianuarie 1902.

Petruszewicz (Canonicul A. S) — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 11 Septemvrie 1913.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Poincaré (Jules-Henri).—Ales la 28 Maiu 1909.—Deced. la 4 Iulie 1912.
Polizu (Dr. Gheorghe A.).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 18 Oct. 1886.
60. **Quinet** (Edgar).—Ales la 15 Sept. 1869.—Decedat la 27 Martie 1875.
Rambaud (Alfred).—Ales la 22 Martie 1895.—Decedat la 10 Noem. 1905.
Sella (Quintino).—Ales la 2 Aprilie 1883. — Decedat la 15 Martie 1884.
Șiaguna (Mitropolitul Andreiu).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 16 Iunie 1873.
Silași (Dr. Gr.).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 5 Ianuarie 1897.
65. **Stanley of Alderley** (Lord Henry). — Ales la 7 Sept. 1871. — Decedat la 10 Dec. 1903.
Steenstrup (Johannes Japetus Smith).—Ales la 12 Sept. 1870.—Decedat la 8 Iunie 1897.
Suruceanu (Ioan Cassian). — Ales la 11 Aprilie 1888. — Decedat la 18 Noem. 1897.
Szabo (Dr. Iosif).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 15 Dec. 1874.
Tobler (Adolf). — Ales la 30 August 1875.—Decedat la 5 Martie 1910.
70. **Torma** (Carol).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 17 Fevruarie 1897.
Ubicini (A.)—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la 15 Octomvrie 1884.
Uvaroff (Alexis S.).—Ales la 9 Sept. 1871.—Decedat la Fevruarie 1885.
Vegezzi-Ruscala (G.).—Ales la 15 Sept. 1869.—Decedat la 17 (29) Dec. 1885
Virchow (Rudolf).—Ales la 6 Aprilie 1902.—Decedat la 23 August 1902
75. **White** (Sir William A.).—Ales la 17 Martie 1885. — Decedat la 16 Decemvrie 1892.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

MEMBRII CORESPONDENŢI

I. La Secţiunea Literară.

Români.

Bărbulescu *Ilie* (Iaşi).—Ales la 4 Aprilie 1908.
Basarabescu *I. A.* (Ploeşti).—Ales la 25 Maiu 1909.
Bengescu *Gheorghe* (Bucureşti).—Ales la 2 Aprilie 1883
Brătescu-Voineşti *I. Al.* (Târgovişte).—Ales la 25 Maiu 1909.
5. **Burada** *Teodor T.* (Iaşi).—Ales la 25 Martie 1887.
Coşbuc *Gheorghe* (Bucureşti).—Ales la 1 Aprilie 1900.
Dan *Dimitrie* (Straja, Bucovina).—Ales la 23 Martie 1904.
Densuşianu *Ovid* (Bucureşti)—Ales la 30 Martie 1903.
Goga *Octavian* (Sibiiu).—Ales la 29 Maiu 1914.
10. **Gorovei** *Artur* (Fălticeni).—Ales la 28 Maiu 1915.
Hodoş *Enea* (Sibiiu).—Ales la 23 Martie 1904.
Murnu *Gheorghe* (Bucureşti).—Ales la 25 Maiu 1909.
Oniţ *Virgil* (Braşov).—Ales la 3 Aprilie 1902.
Speranţia *Teodor D.* (Bucureşti).—Ales la 31 Martie 1891.

Străini:

Bartoli *Mat.* (Turin).—Ales la 29 Maiu 1914.
Friedwagner *Mat.* (Frankfurt pe Main).—Ales la 18 Maiu 1911.
Herzog *Eugen* (Viena).—Ales la 29 Maiu 1914.
Jarník *Dr. Ioan Urban* (Praga).—Ales la 28 Maiu 1879.
5. **Roques** *Mario* (Paris).—Ales la 29 Maiu 1914.
Rosny *Léon de* (Paris).—Ales la 13 Septemvrie 1877.
Sandfeld-Jensen *Kr.* (Copenhaga).—Ales la 18 Maiu 1911.
Schrader *Otto* (Jena).—Ales la 30 Martie 1891.
Weigand *Dr. Gustav* (Lipsca).—Ales la 31 Martie 1892.
10. **Zauner** *Ad.* (Graz).—Ales la 29 Maiu 1914.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

II. La Secţiunea Istorică

Românı·

Bogdan-Duică *Gheorghe* (Bucureşti). — Ales la 25 Maiu 1913.
Broşteanu *Petre* (Reşiţa). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Cuza *A. C.* (Iaşi). — Ales la 1 Aprilie 1903
Filitti *I. C.* (Bucureşti). — Ales la 19 Maiu 1915.
5. **Ghibănescu** *Gh.* (Iaşi). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Hârjeu *General C. N.* (Bucureşti). — Ales la 27 Maiu 1909.
Lăpĕdatu *Alexandru* (Bucureşti).—Ales la 26 Maiu 1910.
Longinescu *Ştefan* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1910.
Lupaş *Ioan* (Sălişte). — Ales la 29 Maiu 1914.
10. **Negulescu** *P.* (Bucureşti). — Ales la 19 Maiu 1915.
Popovici *Gheorghe* (Lugoş). — Ales la 29 Maiu 1909.
Slavici *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 22 Martie 1882.
Tanoviceanu *Ioan* (Bucureşti). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Ursu *Ioan* (Iaşi). — Ales la 25 Maiu 1910.

Străını·

Ghedeon *Emanuel* (Constantınopole). — Ales la 2 Aprılıe 1891
Guillouard *Louis Vincent* (Caen). — Ales la 1 Aprılie 1903.
Nys *Ernest* (Bruxelles). — Ales la 1 Aprilıe 1903.
Radonić *Iovan* (Belgrad). — Ales la 29 Maiu 1914.
5. **Romstorfer** *Karl A.* (Viena). -- Ales la 29 Maiu 1914.
Strzygowski *Iosif* (Viena). — Ales la 29 Maiu 1914.
Tamm *Traugott.* — Ales la 2 Aprilie 1891.

III. La Secţiunea Ştiinţıfică.

Români

Atanasiu *I.* (Bucureşti). — Ales la 24 Maiu 1911.
Botezat *Eugeniu* (Cernăuţi).— Ales la 25 Maiu 1913.
Cantacuzino *Dr. I.* (Bucureşti). — Ales la 24 Maıu 1911.
Climescu *C.* (Iaşi). — Ales la 31 Martie 1892.
5. **Cosmovici** *Leon* (Iaşi).—Ales la 11 Martie 1893.
Culianu *N.* (Iaşı). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Levaditi *Dr. C.* (Paris).—Ales la 24 Maiu 1910.
Racoviţă *Emil* (Paris) — Ales la 11 Aprilie 1905.
Râmniceanu *M.* (Bucureştı) — Ales la 23 Martıe 1904.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

15. **Riegler** *Dr. Em.* (Iaşi). — Ales la 23 Martie 1904.
Robescu *C. F.* (Bucureşti). — Ales la 10 Septemvrie 1871.
Suţu *Dr. Alexandru* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1888
Ştefănescu *Sabba* (Bucureşti). — Ales la 11 Martie 1893.
Teodorescu *Em. C.* (Bucureşti).—Ales la 25 Maiu 1909.

Străini:

Martonue *E. de* (Paris).—Ales la 26 Maiu 1912.
Montandon *A. L.* (Bucureşti). — Ales la 11 Aprilie 1905.
Montessus de Ballore *Fernand de* (Chili).— Ales la 28 Maiu 1913.

MEMBRII CORESPONDENŢI DECEDAŢI.

Assaky (Dr G) —Ales la 20 Martie 1890.—Decedat la 22 Aprilie 1899.
Asser T. M. C. — Ales la 1 Aprilie 1903. — Decedat la 6 Iunie 1914.
Bamberg (Dr Felix) —Ales la 2 Aprilie 1891 —Decedat la 31 Ian. 1893.
Barcianu (Sava Popovici) —Ales la 15 Sept 1869.—Decedat la 17 Mart. 1879.
5. **Boiu** (Zaharia).—Ales la 13 Sept. 1877 —Decedat la 24 Octomvrie 1903.
Brătianu (General C. I).—Ales la 10 Aprilie 1899.—Decedat la 6 Ian. 1910.
Codrescu (Teodor).—Ales la 2 Aprilie 1886 —Decedat la 22 Martie 1894
Demetriescu (Anghel).—Ales la 6 Aprilie 1902 —Decedat la 22 Iulie 1903.
Densuşianu (Aron).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 4 Sept. 1900.
10. **Densuşianu** (Nicolae) —Ales la 6 Aprilie 1880.—Decedat la 25 Martie 1911.
Dobrescu (N.). — Ales la 18 Maiu 1911. — Decedat la 10 Iulie 1914.
Eliad (Pompiliu). — Ales la 21 Maiu 1912. — Decedat la 24 Maiu 1914.
Esarcu (Constantin).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 8 Iunie 1898.
Gogu (Constantin).—Ales la 3 Aprilie 1889.—Decedat la 30 Ianuarie 1897.
15. **Goldiş** (Episcop Iosif).—Ales la 22 Mart. 1882.—Decedat la 23 Mart. 1902.
Ionnescu-Gion (G. I.).—Ales la 1 Aprilie 1889.—Decedat la 29 Iunie 1904.
Janka (Victor).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 9 August 1890.
Jung (Dr. Julius).—Ales la 13 Septemvrie 1877.—Decedat la 1910.
Kalindern (Dr. N) —Ales la 29 Martie 1890.—Decedat la 16 Aprilie 1902.
20. **Kałuzniacki** (Dr. Emil). — Ales la 20 Martie 1890. — Decedat la 21. Iunie 1914.
Kanitz (August).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 30 Iunie 1896
Lambrior (Alexandru).—Ales la 2 Martie 1882 —Decedat la 20 Sept. 1883.
Laurian (D. Aug.).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 25 Oct. 1906.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Lecomte du Noüy (A). — Ales la 25 Martie 1887. — Decedat la 11 Noemvrie 1914.
25. **Legrand** (Emil).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 15 Noemvrie 1903.
Mărgărit (Apostol).—Ales la 3 Aprilie 1889.—Decedat la 22 Iulie 1903.
Meşiota (Ioan).—Ales la 13 Sept 1877.—Decedat la 19 Ianuarie 1878.
Negreanu (Dimitrie) —Ales la 11 Mart. 1893.—Decedat la 30 Aprilie 1908.
Neniţescu (Ioan) —Ales la 18 Martie 1896.—Decedat la 23 Fevruarie 1901.
30. **Obedenaru** (Dr. Mihail G.).—Ales la 10 Sept. 1871.—Decedat la 9 Iulie 1885.
Odhner (C. T.). — Ales la 20 Martie 1890 — Decedat la 1904.
Petrescu (Dr. Z.).—Ales la 18 Martie 1885.—Decedat la 16 Dec. 1901.
Petrino (Dimitrie).—Ales la 17 Sept. 1877.—Decedat la 29 Aprilie 1878.
Pop (Gavril).—Ales la 7 Sept. 1871.—Decedat la 27 Maiu 1883.
35. **Popescu** (Ioan).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 3 Martie 1892.
Popovici (Gh.). — Ales la 11 Aprilie 1905.—Decedat la 12 Iulie 1905.
Roman (Visarion).—Ales la 13 Sept. 1877.—Decedat la 29 Aprilie 1885.
Saligny (Alfons) —Ales la 3 Aprilie 1902.—Decedat la 4 Maiu 1903.
Schuyler (Eugen).—Ales la 12 Martie 1885.—Decedat la 16 Iulie 1890.
40. **Şerbănescu** (Colonel T.).—Ales la 12 April. 1894.—Decedat la 2 Iulie 1901.
Vârgolici (Ştefan). — Ales la 25 Martie 1887 — Decedat la 29 Iulie 1897.
Vitzu (Dr. Alexandru N.). — Ales la 7 April 1897. — Decedat la 25 Dec. 1902.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

OFICIILE ACADEMIEI ROMÂNE IN ANUL 1915—1916.

A. PERSONALUL DELEGAŢIUNII.

Preşedintele Academiei Române	**Istrati** *Dr. C. I.*
Asesori (Vicepreşedinţi) din *Secţiunea Literară* .	**Delavrancea** *B.*
din *Secţiunea Istorică* .	**Onciul** *D.*
din *Secţiunea Ştiinţifică*	**Mrazec** *L.*
Secretar general (pe 7 ani, 1915—1922)	**Negruzzi** *I. C.*

B. PERSONALUL SECŢIUNILOR.

I. SECŢIUNEA LITERARĂ.

Preşedinte . . . . **Gane** *Nicolae* (Iaşi).
Vicepreşedinte . . . . **Negruzzi** *I. C.* (Bucureşti).
Secretar (pe 7 ani, 1914—1921) . . . . **Bianu** *I.* (Bucureşti).

Membri: **Bârseanu** *Andreiu* (Sibiiu), **Caragiani** *Ioan* (Iaşi), **Delavrancea** *Barbu* (Bucureşti), **Maiorescu** *T.* (Bucureşti), **Naum** *Anton* (Iaşi), **Philippide** *Al.* (Iaşi), **Puşcariu** *Sextil* (Cernăuţi), **Sbiera** *Ioan* (Cernăuţi), **Zamfirescu** *Duiliu* (Galaţi).

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Preşedinte . . . . **Xenopol** *A. D.* (Iaşi).
Vicepreşedinte . . . . **Onciul** *D.* (Bucureşti).
Secretar (pe 7 ani, 1913—1920) . . . . **Iorga** *N.* (Vălenii-de-Munte).

Membri : **Bogdan** *Ioan* (Bucureşti), **Giurescu** *C.* (Bucureşti), **Mangra** *V.* (Oradea-Mare), **Mehedinţi** *Simion* (Bucureşti), **Moldovanu** *I. M.* (Blaj), **Nistor** *I.* (Cernăuţi), **Pârvan** *V.* (Bucureşti), **Stefanelli** *T. V.* (Cernăuţi), **Sutzu** *M. C.* (Bucureşti).

III. SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Preşedinte . . . . **Poni** *Petre* (Iaşi).
Vicepreşedinte . . . . **Marinescu** *Dr. G.* (Bucureşti).
Secretar (pe 7 ani, 1911—1918). . . . . **Hepites** *St. C.* (Bucureşti).

Membri: **Antipa** *Gr.* (Bucureşti), **Babeş** *Dr. V.* (Bucureşti), **Crainicianu** *General Gr.* (Bucureşti), **Istrati** *Dr C. I.* (Bucureşti), **Mrazec** *Ludovic* (Bucureşti), **Saligny** *Anghel* (Bucureşti), **Simionescu** *I.* (Iaşi), **Teclu** *N.* (Viena), **Ţiţeica** *G.* (Bucureşti).

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

C. PERSONALUL COMISIUNILOR.

I. *Comisiunea permanentă a Bibliotecii:*
D-nii: **Bianu** *I*, **Iorga** *N*, **Hepites** *St. C.*, Secretarii Secţiunilor.

II. *Membru conservator al Colecţiunii numismatice*· **Sutzu** *M. C.*

III. *Comisiunea pentru Premiul Năsturel* de 4000 lei din 1916·
Din Secţiunea Literară:
D-nii: **Bianu** *I.*, **Delavrancea** *B.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Zamfirescu** *D.*
Din Secţiunea Istorică:
D-nii: **Mehedinţi** *S.*, **Nistor** *I.*, **Pârvan** *V.*, **Stefanelli** *T. V.*
Din Secţiunea Ştiinţifică:
D-nii: **Babeş** *Dr. V.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Mrazec** *L.*, **Ţiţeica** *G.*

IV. *Comisiunile pentru lucrările intrate la următoarele premii din 1916:*
a) *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei (divizibil): *Studiu asupra formaţiunii numelor de familie la Români:*
D-nii: **Bianu** *I.*, **Philippide** *Al.*, **Puşcariu** *S.*
b) *Alexandru Ioan Cuza*, de 20 000 lei, despre: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor:*
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Onciul** *D*, **Xenopol** *A. D.*
c) *Premiul Năsturel*, de 5.000 lei, despre: *Administraţia austriacă în Oltenia, Banat şi Transilvania până la pacea din Belgrad.*
D-nii: **Giurescu** *C.*, **Iorga** *N.*, **Onciul** *D.*
d) *Alexandru Ioan Cuza*, de 6.000 lei, despre: *Istoria breslelor în Principatele Române.*
Dnii: **Iorga** *N.*, **Mehedinţi** *S.*, **Nistor** *I.*
e) *Eliade-Rădulescu*, de 5 000 lei, despre: *Relaţiile noastre cu Turcia dela pacea dela Chiuciuc-Cainargi până la proclamarea independenţei.*
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Iorga** *N.*, **Onciul** *D.*

V. *Comisiunea financiară.*
D-nii: **Antipa** *Gr.*, **Pârvan** *V.*, **Ţiţeica** *G.*

VI. *Comisiunea bugetară:*
D-nii: **Delavrancea** *B.*, **Poni** *P.*, **Simionescu** *I.*

VII. *Comisiunea Fundaţiunii Adamachi:*
D-nii: **Negruzzi** *I. C.*, **Poni** *P.*, **Simionescu** *I*

VIII. *Comisiunea Fundaţiunii Otteteleşanu:*
D-nii: **Babeş** *Dr. V*, **Hepites** *St. C*, **Negruzzi** *I. C.*

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

IX. Comisiunea Fondurilor Ioan Fătu și *I. Scorțeanu:*
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Negruzzi** *I. C*, **Onciul** *D.*
X. Comisiunea Fundațiunii Agarici:
D-nii: **Antipa** *Gr.*, **Hepites** *St. C.*, **Poni** *P.*
XI. Comisiunea Fundațiunii Tache Anastassiu:
D-nii: **Hepites** *St. C*, **Poni** *P.*, **Simionescu** *I.*
XII. Comisiunea Dicționarului:
D-nii: **Bogdan** *I.*, **Giurescu** *C.*, **Hepites** *St. C*, **Maiorescu** *T*, **Negruzzi** *I. C.*, **Zamfirescu** *Duiliu*
XIII Comisiunea pentru localul Bibliotecii:
D-nii: **Antipa** *Gr*, **Bianu** *I*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Maiorescu** *T.*, **Poni** *P.*, **Saligny** *A.*
XIV. Comisiunea pentru monumentul lui V. Alecsandri.
D-nii: **Bianu** *I.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Negruzzi** *I. C*

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

CUPRINSUL

PARTEA I.

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN ANUL 1914—1915.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Secţiunea literară.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Premiul Demostene Constantinide.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

Premiul Alexandru Ioan Cuza.

SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ.

Premiul Lazăr.

Comisiunea Premiului Năsturel din 1915.

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

ANEXE

---

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro

www.dacoromanica.ro
www.digibuc.ro